

FALFESTMÉNY A ZSELIZI RK. TEMPLOMBAN. 1364.
seliz. 1364. — Giorgio Becsei in giudizio. Pittura murale nella chiesa cattolica di Zseliz. 1364.

TÁBORI HORDOZHATÓ OLTÁR. TERVEZTE: TÓTH GYULA TANÁR. A SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA ÖTVÖS, FAIPARI ÉS TEXTILMŰHELYE. A SZÉKESFŐVÁROS TULAJDONA.

Tragbarer Feldaltar. Entworfen von Professor Gyula Tóth. Silberschmiede-, holzgewerbliche und Textilwerkstatt der Gewerbezeichenschule der Hauptstadt Budapest. Besitz der Hauptstadt Budapest. — Altare castrense portatile. Su progetto del prof. Gyula Tóth. Eseguito nelle sezioni di oreficeria, di industrie tessili e del legno della Scuola Comunale per il Disegno Industriale di Budapest. Proprietà del Comune di Budapest.

BECSEI GYÖRGY MEGÍTÉLTETÉSE. F

Gericht über György Becsei. Wandgemälde in der röm. kath. Kirche von Z

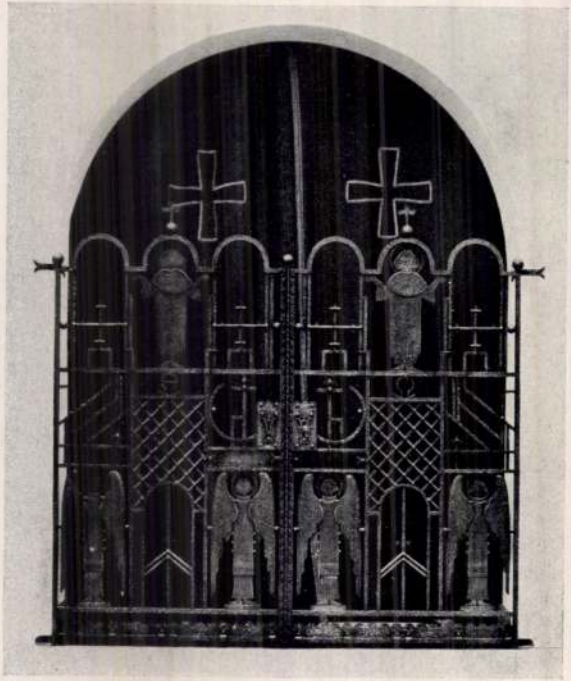

SZENTÉLYRÁCS. KOVÁCSOLTVAS. A SZÉKESFŐVÁROSI IPARRAJZISKOLA ÖTVÖSMŰHELYE. (TÓTH GYULA TANÁR.) AZ ISKOLA TULAJDONA.

Gitter am Heiligtum. Schmiedeeisernes Werk. Silberschmiedewerkstatt der Gewerbezeichenschule der Hauptstadt Budapest. (Professor Gyula Tóth) Besitz der Schule. — Inferriata del coro in ferro battuto. Eseguita nella Sezione di Oreficeria della Scuola Comunale per il Disegno Industriale di Budapest (Professore: Gyula Tóth). Proprietà della Scuola.

Mazerolle
orne d'ur
4 o, 3 K,
Medvey La
téséhez.
Meizerman
16 o, 1 K
Meller Si
8 o, 125
Memoria b
phano con
74 Memoria b
augusti c
Mencl, Va
ku. I. köt
1937.
Merklas: I
der königl
Lőcse, 186

Tóth, Gyula

12. L'assedio di Aquileia, 1916

Síremlék. Tóth Gyula műve. — Grabdenkmal. Werk von Gy. Tóth. — Monument for a grave. Work by Gy. Tóth.

MAGYAR IPARMUVESZET
1937. 231. l.

Balra : Relief. Jobbra : plakettek. Tóth Gyula művei. — Links : Relief. Rechts : Plakette. Werke von Gy. Tóth. — To the left : Relief. To the right : Plaquettes. Works by Gy. Tóth.

Síremlék. Tóth Gyula műve. — Grabdenkmal. Werk von Gy. Tóth. — Monument for a grave. Work by Gy. Tóth.

Balra : Relief. Jobbra : plakettek. Tóth Gyula művei. — Links : Relief. Rechts : Plakette. Werke von Gy. Tóth. — To the left : Relief. To the right : Plaquettes. Works by Gy. Tóth.

Tóth Gyula

Tóth Gyula: Plakett.

Rat Str. 268. l.

Id. Dörre Tivadar
Képmása
Repr. u. o.

A Magyar Nemzet főkiadóba.

Megírható fiatal jeligére.

ÉRKEZETT
1941 NOV 18

Budapest.

VI., Eötvös Császár ú

248. Ritratto virile
249. La moglie dell'artista (placchetta)
250. La ripresa di Gróningen, 1922 (placchetta)
251. Musica
252. Ragazzo con maschera
253. Medaglia per genetliaco (ovale)

TÓTH, GYULA

Medaglie fuse

254. Attila (placchetta)
255. Luigi Ákom, 1923
256. Martino Luther
257. San Cristoforo, 1932 (placchetta)
258. L'eroe Toldi
259. Tiberio Zsitvay
260. Testa virile (Tony), 1923
261. Testa virile (Walter), 1923
262. Testa virile (Dori), 1923
263. Testa virile (Karl), 1923
264. Testa di un soldato Kuruc

La Mostra dell'Incisione e della Medaglia ungheresi della Città di BUDAPEST

No 43

Tóth Gyula folytatás

265. Madonna col Bambino, 1931
266. Madonna col Bambino, (placchetta ovale)
267. Pietà (placchetta ovale)
268. Società Ungherese dell'Arte Decorativa (placchetta)
269. Natale, 1922 (placchetta)
270. Guerriero ungherese (placchetta ovale)
271. Incontro
272. Danzatrice (placchetta)

Tóth Gyula
Cartmedagungh

Tóth Ilyula

Képes Krónika 1942. máj. 7

RÓMAI levél

Róma, 1942 április hó.

A római magyar akadémián ünnepet ülnek. A „Signora" szolgálatának negyvenedik évfordulóját. A „Signora" — mert így hívja mindenikünk —, másként Signora Onori a római Magyar Intézet gondnoknője.

Bizony ez a kedves és közel hatvan évével is fiatalos megjelenésű és kedélyű, jóságos és melegszívű úriasszony negyven esztendeje vezeti a római Magyar Akadémia anyagi

A Palazzo Falconieri, a Római Magyar Intézet

— A mostani magyar akadémia ott van a Tiberis-parti palazzo Falconieriben, amely ... épült s történeti szempontból éppen olyan nevezetes, mint a műtörténész ... annakidején Madame Letizia, Napoleon császár édes... bíboros korában a későbbi XIII. Leó pápa. ... volt tizennyolc esztendős signo... később a Művész...

selői kara meleg ünneplésben részesitette és hálájának emlékéül ezüst babérkoszoruval tüntette ki. Szakcikkei brassói napilapokban és a Budapesti Hirlap hasábjain jelentek meg. Éveken keresztül a tisztviselőtelepi ref. egyháznak volt egyháztanácsosa. Több szak- és társadalmi egyesület tagja.

Tóth Gyula, szobrászmüvész, székesfővárosi iparrajziskolai tanár. Született Debrecenben, 1893-ban. Középiskoláinak elvégzése után az Iparmüvészeti Főiskola növendéke lett. Stróbl Alajos mesternek is volt tanitványa. Tanulmányainak befejezésével, 1914—16-ig az Iparmüvészeti Főiskolán mint tanársegéd müködött. 1916-ban a székesfővárosi Iparrajziskola tanára lett, ahol mint a szobrász- és ötvösszakosztály vezetője müködött. Hosszabb időt töltött külföldi tanulmányuton, amelynek során Ausztriát, Német- és Olaszországot járta be. Nagyon tevékeny szobrász, az ország majdnem minden nagyobb városában találkozunk, részben szobrászati, részben iparmüvészeti alkotásaival. A Mücsarnok és az Iparmüvészeti Muzeum kiállitásain állandóan részt vesz szobraival és plakettjeivel. Sikerültebb alkotásai közül megemlitjük a következőket: Schioppa pápai nuncius szobra és plakettje, a szolnoki 13-as huszárok emléktáblája, Tolnatamási és Dunaszentbenedek községek hősi emlékszobra, a képviselőház szavazó urnája. Alkotásaival hazai és külföldi kiállitásokon számos kitüntetést és dijat nyert, amelyek közül nevezetesebbek: az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat érme és oklevele, a helsinki kiállitás elismerő oklevele, a monzai kiállitás három elismerő oklevele. Az Egyházmüvészeti Tanácsnak, a Képzőmüvészeti Egyesületnek, az Iparmüvészek Testületének, az Orsz. Magy. Iparmüvészeti Társulatnak és a Szövetség Müvészegyesületnek tagja.

Tóth István dr., egyetemi nyilv. r. tanár, szülész, nőorvos. 1865-ben született. Középiskoláit Szatmárnémetiben, egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetem orvosi fakultásán végezte, ahol 1888-ban orvosdoktori diplomát szerzett. Oklevelének elnyerése után különböző klinikákon működött, majd a Szent Rókus-kórház nőgyógyászati osztályának volt hosszabb ideig főorvosa. 1898-ban került a Tauffer tanár vezetése alatt álló II. számu női klinikára, ahol még ugyanazon évben magántanárrá habilitálták. 1909-ben lett egyetemi nyilv. r. tanár és Tauffer professzor nyugalomba vonulása után a II. sz. női klinika igazgatójává nevezték ki. Több izben tett nagyobb külföldi tanulmányutat. Igen élénk szakirodalmi tevékenységet fejt ki és cikkei hazai és külföldi orvosi és tudományos szaklapokban jelennek meg. Szerkesztője és kiadója a Gynekológia cimü folyóiratnak és Tauffer tanárral közösen szerkesztette és legnagyobb részben saját maga irta: A magyar nőgyógyászat cimü terjedelmes munkát, molyet az orvostanhallgatók tankönyvül is használnak. Klinikáján alkalmazták először a vérátömlesztést, daganatos méhek kiirtását a hüvelyen át és komplikált szüléseknél a chirurgikus eljárást (Tauffer iskola). Az Igazságügyi Orvosi Tanács tagja, a Közegészségügyi Tanács rendkivüli tagja, az Orvos Egyesület alelnöke, az Orvosi Kamara elnöke és még számos kari és tudományos egyesület vezető tagja. A II. oszt. polgári érdemkereszt és még számos kitüntetés tulajdonosa.

Tóth János dr., ny. áll. I. o. főtörzsorvos. Született Peremarton (Veszprémmegye), 1865-ben. Középiskoláit Székesfehérváron a ciszterciták-nál végezte, majd a budapesti tudományegyetemen orvosi tanulmányokat folytatott s 1886-ban mint katona-orvosnövendék bevonult. Orvosi oklevelének elnyerése után mint cs. és kir. tartalékos segédorvost 1890-ben a székesfehérvári 17. honvédgyalogezredhez osztották be. 1891-ben tényleges állományu honvéd-főorvossá, 1892-ben pedig ezredorvossá nevezték ki. 1894-ben a honvédelmi minisztérium V. osztályára osztották be, 1914-ben pedig a központi honvédiskolához került. 1908-ban ujból a honvédelmi minisztériumban mint osztályvezető-helyettes müködött. 1910-ben törzsorvossá lépett elő. 1913-ban soron kivül II. o. főtörzsorvos, 1916. évben pedig I. o. főtörzsorvos lett. 1918-ban a katona-orvosi tisztikar főnöki teendőinek ellátásával bizták meg, 1919-ben pedig saját kérelmére nyugállományba vonult. Katonai kitüntetései: békéből a koronás arany érdemkereszt és a Signum Laudis, a háboruból a Ferenc József-rend hadiékitményes tiszti keresztje, a Signum Laudis, a katonai érdemkereszt szalagján, a magyar Vöröskereszt hadiékitményes tiszti keresztje, a porosz Vöröskereszt II. és III. osztálya, a szolgálati és jubileumi érmek.

Tóth József dr., Kiskunfélegyháza város polgármestere. Született Kiskunfélegyházán, 1899-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, a jogot pedig Kecskeméten és Sze-

letnek tagja, Pest vármegyének éveken keresztül volt törvényhatósági bizottsági tagja.

Tóth Andor, nyug. m. kir. járásbir. főigazgató. 1859 junius 18-án született, Szegeden. Középiskolai tanulmányait szülővárosában, a Kegyes Tanitórend Főgimnáziumában elvégezve, a kir. tábla szolgálatában kezdte meg müködését 1886 augusztus 1-én. 1889-ben járulnokká neveztetett ki s 1892-ben a szegedi kir. táblánál mint irodatiszt müködött 1896-ig. Ekkor a budapesti kir. Járásbirósághoz rendeltetvén, fokozatos előlépés után 1920-ban segédhivatali főigazgatóvá nevezték ki, mely minőségben 40 évi szolgálat után 1927-ben vonult nyugalomba. Érdemei elismeréséül a hosszu szolgálat alatt kifejtett buzgó munkásságáért miniszteri elismerésben részesült.

Tóth Aurél, kir. kuriai biró. Született Baracska (Fejérmegye), 1852-ben. Atyja Lőrinc, kuriai tanácselnök és a főrendiház tagja volt. Középiskoláit Budapesten végezte, ezután az eperjesi jogakadémián és Leipzigben folytatta jogi tanulmányait, ahol oklevelet nyert. Budapesten megszerezte az ügyvédi képesitést. Müködését a kincstári jogügyigazgatóságnál mint fogalmazó kezdte meg, ahonnan a budapesti V. ker. kir. járásbirósághoz került, mint joggyakornok. Később a váltótörvényszéknél, majd a szegedi kir. itélőtáblánál müködött, ahol 1904-ben kir. itélőtáblai birává nevezték ki. Kiváló szolgálatainak elismeréséül, 1917-ben kuriai birává léptették elő és ebben a minőségben müködött 1922-ben történt nyugalombavonulásáig. Felesége született Nánássy Erzsébet, Nánássy Ferenc földbirtokos leánya.

Tóth Ede *(felsőszopori)*, az Országos Központi Hitelszövetkezet osztályfőnöke. Született Nagyváradon, 1883-ban. Középiskolai tanulmányainak befejezése után elvégezte a kereskedelmi akadémiát. Közgazdasági müködését a Nagyváradi Első Takarékpénztárnál kezdte meg. 1903-ban lépett az Országos Központi Hitelszövetkezet szolgálatába, ahol 1921-ben osztályfőnökké lépett elő. Jelenleg a folyószámla és levelezési osztály főnöke. Élénk irodalmi tevékenységet fejtett ki, többször jelentek meg cikkei és forditásai a Szövetkezeti Értesitőben. Kimagasló érdemeket szerzett a hadikölcsön kibocsátások és az azokkal kapcsolatos elszámolások körül. Egy időben mint ténylegesen müködő sportember számos versenyen vett részt és jelentős sikereket ért el. 1904-ben és 1908-ban megnyerte Magyarország tennisz-bajnokságát, az 1908. évi londoni olimpiászon T. képviselte a magyar szineket.

Tóth Gyula, gazdasági főtanácsos, a Chemiai Intézet aligazgatója, vegyészmérnök. Született Győrben 1859-ben. Középiskoláit Győrben végezte el, majd Wienben egyetemi tanulmányokat folytatott és ott vegyészmérnöki oklevelet szerzett. Vegyészmérnöki pályáján Budapesten a régi vegyészeti intézetben, amely akkor még a Rottenbiller-utcában volt, s amely ezidőben lett felállitva, kezdte meg és itt Liebermann Leóval együtt dolgozott. Majd a m. kir. földmivelésügyi minisztériumba helyezték át, ahol mint fővegyész huzamosabb időn át müködött. Majd a Magyar Chémiai Intézet felállitásakor ennek az aligazgatója lett és ezen beosztásával párhuzamosan a m. kir. dohánygyár laboratóriumának igazgatója is volt. Széleskörü szakirodalmi tevékenységet fejtett ki ugy a hazai, mint külföldi kémiai szaklapokban és cikkei és értekezései a kémiai irodalomban általános érdeklődést keltettek. Különösen nagy tevékenységet fejtett ki a dohánytermelés nemesitése terén. Hosszabb kisérletek után a dohánynemüek nikotinmentesitése terén dolgozott. Érdemeinek elismeréséül kir. tanácsosi cimet kapott, tulajdonosa az I. o. Ferenc József lovagrendnek, majd később közgazdasági főtanácsos lett 1922-ben. Meghalt 1929 junius 24-én.

Tóth Gyula *(nemes)*, ny. m. kir. postafőfelügyelő. Ősrégi nemesi családból. Született 1872-ben, Torontálvásárhelyen; édesatyja, néhai T. Ferenc, ref. lelkész volt. Középiskolai tanulmányait a hódmezővásárhelyi liceumban elvégezve, a kir. József müegyetemen folytatott mérnöki tanulmányokat, mely után egyéves önkéntesi évét szolgálta le. 1876-ban a m. kir. posta szolgálatába lépett és mint postatiszt, főhadnagyi rangban 18 hónapon keresztül részt vett a boszniai okkupációban müködő mozgó tábori postán. Ezután mozgópostai szolgálatot teljesitett 22 éven keresztül, amikor szolgálattételre Budapestre rendelték s mint a főposta 4. sz. postahivatal csomag és pénzeslevél feladási osztály főnöke főfelügyelői rangban vonult nyugalomba 1919 január 31-én. 40 éves jubileuma alkalmával 147 főből álló tisztvi-

— Őrült! Őrült! — tört ki az ajkairól s a szemét riadt könnycseppek futották el. — Hogy szabadulok meg tőle?

Elveszítette a nyugalmát s állandóan fel-felgyúlt emlékében a férfi izzó tekintete.

— Nekem el kell utaznom, — szólt az urához pár nap mulva. — Igen. Elmegyek anyáékhoz. Fáradt és ideges vagyok. Ott lecsillapodom.

Az ura szomorúan nézett rá.

— Találkoztál vele?

Az asszony arca tűzpiros lett. Az igazat akarta mondani, de mégis ez futott ki a száján:

— Nem.

A tekintete elsiklott a férfi figyelő pillantása elől.

— De mégis jobbnak látom, ha most elmegyek...

A férfi hosszasan nézte s csak azután mondta:

— Ha úgy gondolod, hát menj. Mikor utazol?

— Még ma este.

A férfi teste megreszketett.

— Csak arra kérlek, — szólt meghatódva — vidd el újra a szívedben, hogy szeretlek... hogy te vagy az életem, vagy a halálom... Tudom, hogy én nem vagyok úgynevezett hódító férfi, de... Az életemet bármikor odaadom érted...

Az asszony hozzálendült és mintha hirtelen a szívébe markoltak volna, mondta:

— Te! Miért beszélsz így!

Megcsókolta a férfi arcát, de magától is megijedt.

Az urától elbúcsúzott a pályaudvaron, alig futott azonban vele a vonat két kilométert, belépett a fülkébe Szakolczay. Az asszony ijedten felsikoltott.

— Hát tudta,... hogy utazom?

A férfi mosolyogva bólintott:

— Mindent. Talán a gondolatait is.

Az asszony felállt. Parancsoló hangon próbált beszélni.

— Hagyjon engem! Már megmondtam.

Szakolczay komolyan szólt:

— Csak beszélni akartam magával.

Az asszony csodálkozva nézett rá. A hatalmas ember állt ernyedten, meghajolva, szelid várakozással.

— Beszélgethetünk — szólt az asszony remegve. — Nincsenek titkaink. Üljön le.

A férfi leült. Rámeresztette szemét az asszony arcára s halk hangon kezdte:

— Nem kertelek... Sok nővel volt dolgom, de maga az első, akit halálosan megszerettem... Arra akarom rávenni, hogy ne menjen többé vissza az urához, hanem jöjjön el velem az édesanyámhoz, aki engem nagyon szeret... Amíg a válóper folyik, ottmarad.

Az asszony szíve nagyot dobbant.

— Ezt akarja?

Egy picit félrefordította a fejét, de nemsokára a férfi felé fordult az arca.

— Sajnálom magát, — szólt reszketve — sajnálom, de... Miért nem hagyja, hogy békében éljem az életemet? Nem kerestem magát... Tiltakoztam... Hogy mert így belerohanni az életembe?

Megrázkódott, felsírt, a fejét a két kezébe temette. A férfi hozzálendült, az asszony kezét elkapta s könyörögve mondta:

— Ne sírjon! Ne sírjon, édes!

Az asszony felnézett rá. A szemében tétova kérdés ámult a férfira.

— Hogy tehette?

A férfi teste meglendült, a szeme fellobbant.

— Mert szeretem.

Az asszony tekintete még kérdőn siklott rá. A szemét megtörölte, valami végigborzongatta. A zsebkendőjét maga mellé ejtette, a kezét a kezére eresztette az ölében s a férfi szemébe nézve mondta:

— Megyek vissza az uramhoz.

A férfi esdeklő pillantást vetett felé, lassan az asszony keze után nyúlt. Az asszony pár pillanatra engedte, hogy a férfi a kezét fogja. Sóhajtott, a feje félrebillent.

A férfi forró hangon susogta:

— Hát semmit sem érez irántam?

KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA,
akinek „Porszem a napsugárban" című regényét mai számunkban kezdtük el közölni

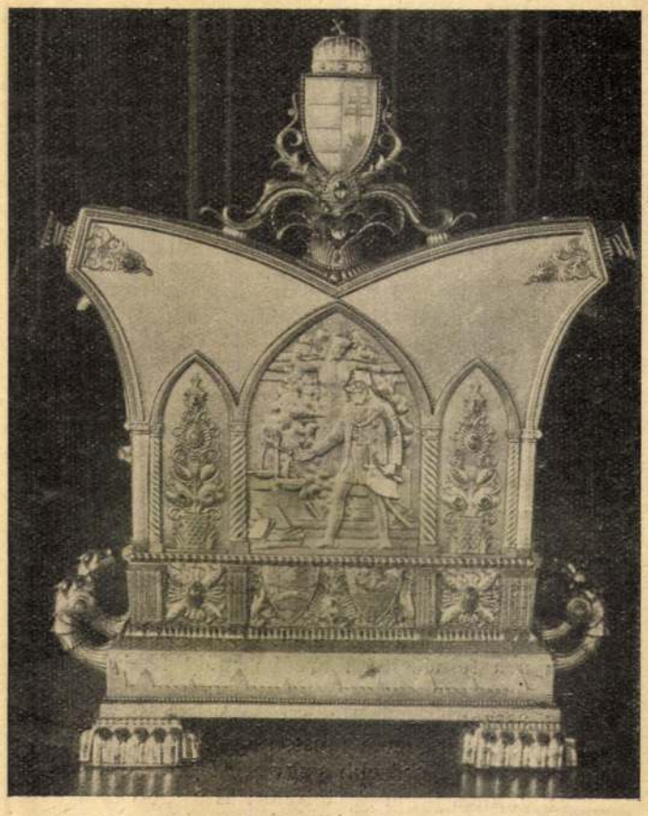

Dísz-urna, mely az Országház építésének harmincadik évfordulója alkalmából készült. Tóth Gyula tanár műve. Az urnán Apponyi Albert grófnak, az igazság bajnokának alakja látható

Uj Idők 1930. 1.

— Nem tudom — szökött ki az asszony ajkain, mint fellobbanó, ámult szó. — Éppen azért . . . Magamat sem ismertem . . . Éppen azért, mert . . .

— Szeret? — kérdezte mohón a férfi.

Az asszony a szemét lecsukta.

— Nem tudom, de . . . Érzem, hogy megváltoztam . . . Miért tette ezt velem?

A vonat füttyentett. Az asszony fölemelkedett.

Mikor az autó repült velük visszafelé, a férfi átkarolta s rajongva kérdezte:

— Szeret?

Az asszony a szemét lehúnyta s elfoszló hangon mondta:

— Ne kérdezze.

A férfi arca tüzelt.

— Elveszem az urától.

Az asszony szívére hűvösség futott. Megriadt.

— Hogy képzeli?

Szakolczay szemében sötét fény lobbant fel.

— Elveszem . . . Bízza rám. Két embert már megöltem párbajban.

Az asszony elhúzódott tőle.

— Képes volna . . . megölni?

Szakolczay fogai kivillantak. Komoran mondta:

— Ő is megölhet engem.

— Nem! Maga ölné meg! — szólt elfulladva az asszony. — Maga ölné meg, tudom!

A szempillája a szemére ereszkedett. Hűvösség futotta át a testét. Aztán felnyitotta a szemét s félénken rebbent pillantása Szakolcayra.

— Ezt én nem engedem.

— Ha másként nem lehet?

Az asszony lehajtotta a fejét.

— Ő mindig jó volt hozzám . . . Szeretett és én is szerettem.

— De ha most már nem szereti?

Az asszony félénken emelte rá a tekintetét s halk hangon mondta:

— Nem tudom.

A város közelében Szakolcay leszállt az autóról, az asszony egyedül ment haza. Az ura még nem volt otthon, az asszony nyugtalanul várta.

A férfi csak estefelé jött haza. Sápadt volt az arca s teljesen le volt törve. Mikor szembekerültek, a férfi egy kicsit megtántorodott, szólni akart, de elakadt a szava. A szeme csillogott, egyszerre fájdalmasan felhorkant s törten hullott egy székbe.

— Beszéltél vele? — kérdezte fájdalmasan az asszony.

A férfi bólintott s halkan mondta:

— Igen . . . A kaszinóban . . . Nyugodt hangon megmondta, amit akart.

— És te? — vágta bele a tekintetét mélyen az arcába az asszony.

A férfi pillantása feléje sajdult.

— Ha te szereted? Mit tehetnék én? A lelked, a szíved szabad . . . Nem voltál s nem is lehetsz rabszolgám . . . Én majd . . . én majd eltünök az életedből. Elmulok, mint az árnyék . . . Túlélni nem fogom . . .

Az asszony felé lendült. Hozzáomlott a teste. Fehérre vált arccal mondta:

— Én itt maradok veled.

Az ura felnézett az arcába mély fájdalommal.

— Ha szereted?

Az asszony lesütötte a szemét.

— Csak azt érzem most, hogy soha sem tudnálak itthagyni . . . Te erősebb vagy . . . Igen.

Fájdalmas pillantás lobbant ki a szeméből, azután végigsimította az ura fejét, mint az édesanyja.

— Békülj meg, kedves és bocsáss meg nekem . . .

Hirtelen elfordította a fejét, kibuggyantak a könnyei s megindult lassan, hangtalanul a szobájába.

Új regényeink

A következő: harminchatodik évfolyam első felében *két új, eredeti, magyar regényt* közöl az *Uj Idők*.

Az egyik regény szerzője: *Kosáryné Réz Lola*, akinek írásművészete, életfelfogása, egyénisége, személyisége — a szerkesztői posta tanusága szerint — olvasóink tizezreinek oly kedves, mint senki másé az utolsó évtizedben feltünt írók közül.

Régóta szerettünk volna tőle oly regényt közölni, mely kivételes tehetségét méltóan reprezentálja. Kosáryné eddig egyik regényét sem tartotta „elég jó"-nak az *Uj Idők* számára. *„Porszem a napsugárban"* című regényéről azonban neki is el kellett ismerni, hogy az „termése legjavából való".

Mi a legszebb regények egyikének tartjuk. Mélyértelmű költői alkotásnak. Az író mesemondó-művészetének varázsa alól nem tudtuk kivonni magunkat egy percre sem s amikor a kéziratot, olvasás közben, letettük, azért tettük le, mert — nem resteljük elmondani — szemünket elöntötte a könny. Felelősségünk tudatában írjuk le, hogy a regény nem egy fejezetét, Dickens se írhatta volna meg művésziesebben.

Miről szól a regény?

Egy középosztálybeli magyar asszony életéről süldőlány korától nagymama koráig. Egy úgynevezett „szürke" életről. De ha erre a szürke életre, mint porszemre, rátűz a Nap — az ihletes költői tehetség Napja — akkor ez a szürkeség ezer színben ragyog ki és „érdekesebb" a „legizgalmasabb kalandorregénynél". Mert hiszen a dolgok érdekessége sohasem a dolgokban rejlik, hanem mindig a szemben, amely a dolgokat nézi.

Mi azt hisszük, sok ezer középosztálybeli asszony és leány fog — legalább részleteiben — a saját életére ismerni a regény olvasása közben, de valamennyi emelkedettebb gondolkodású és tisztább szivű lesz, mire ennek a gyönyörű életregénynek a végére ér.

A szerkesztőség olvasóinak ragaszkodását azzal akarja meghálálni az új félévben, hogy Réz Lola regényével *párhuzamosan* és egyidejüleg közönségünk másik kedvencének: *Csathó Kálmánnak* új regényét közli.

Herczeg Ferenc és Zilahy Lajos nagyszabású regényei, az *Északi fény* és *A szökevény* után úgy a Kosáryné, mint a Csathó Kálmán új regénye *a béke világába* vezet vissza, ahova a háború legfeljebb csak igen távoli égzengésként, viharmorajlásként hallatszik el. Felesleges szószaporítás lenne, ha méltatásába bocsátkoznánk. Herczeg Ferencen kívül Csathó Kálmántól közölte a legtöbb regényt lapunk. Mindegyik kivételes nagy sikert aratott, benne még sohasem csalódtak olvasóink.

Csathó Kálmán regényét *január közepén* kezdjük el közölni, mert azt megelőzően be akarjuk mutatni olvasóinknak a „Matyika színésznő szeretne lenni" című új Csathó-vígjáték *első felvonását*, amely önmagában is teljes egész és a színpadi és irodalmi eszközök ragyogóan virtuóz felhasználásával állítja az olvasó elé a mai irodalom egyik legpompásabb, legmulatságosabb alakját: *Matyikát*.

VASÁRNAP LEPLEZTÉK LE TIHANYBAN DARÁNYI IGNÁC EMLÉKMŰVÉT, amelyet közadakozásból emelt a Balatoni Szövetség. Az emlékmű Tóth Gyula szobrásztanár alkotása. Balról azemlékmű, a jobboldali képen az ünneplő közönség első sorában ül balról jobbra Hóman Bálint és felesége, gróf Teleki Pál kultuszminiszter, József főherceg, Darányi Kálmánné, Auguszta főhercegasszony, Darányi Kálmán, Darányi Béla és felesége, Zsindely Ferencné, Karafiáth Jenő és Zsindely Ferenc.

Darányi Ignác emlékét és alkotásait

ünnepelték vasárnap Tihanyban

Emlékmű a Balaton partján

Tihany, július 18
(Az Est kiküldött munkatársától)

A tihanyi mólóval szemben, az első dombocskán, amelyet az apátsággal koronázott hegy vetett a Balaton partjára, terméskőből faragott 12—15 méter magas emlékmű áll, melynek alapzati részéről *Darányi* Ignác ércbe öntött vonásai tekintenek a tóra. *Tóth* Gyula szobrászművész készítette az emlékművet, amellyel a Balatoni Szövetség akarta leróni háláját a nagy földmívelési miniszter és a Balaton barátja iránt.

Strommer Viktorin tihanyi bencés apát úr fogja elmondani később egyszerű emberi szavakkal, hogy *miért;* egy alkalmi ódában, amelyet elszavalnak, szines szavakba öltöztetve idézik *Darányi* Ignác élete munkáját. A tó lustán nyujtózkodik a tűző nyári napban, néha végigsimogatja egy-egy könnyű szélroham, vitorlások repülnek a vizen, a parton nyaralótelepek, szépülő falvak, pompás szőlők és gazdag gyümölcsösök. A vízben néhány fürdőző lubickol vidáman, még az ünnepség alatt is. Az ember nem tudja eldönteni magában, hogy helytelenítse-e, vagy sem. Az ünnepi beszédet megzavarja a bácsi, aki száz kilójával hangon kiáltással a vízbe veti magát, de — Darányi Ignác, míg élt, *életet akart adni a Balatonnak* és az élet a fürdővendég, aki idejön, jól érzi magát és elkölti a pénzét.

Kis fürdőparadicsomra tekint a komoly bronzarc az emlékműről. A parton, az országút mentén egyszerű emberek az asszonyaikkal, gyerekekkel; szőlőbirtokosok, aprógazdák, munkások, halászok, *egykor Darányi Ignác népe.*

Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál reggel felkeléskor gyakran már egy negyedpohár természetes »Ferenc József« keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.

Gyülekezés az ünnepségre

Az emlékműtől balra gyülekeznek a meghívott vendégek. Budapest felől autó autót követ. *Hóman* Bálint Székesfehérvárról jön a feleségével, *Terbócz* Miklóssal, *Kultsár* Istvánnal, azután báró *Vay* László földmívelési államtitkár tűnik fel, maga vezeti a kocsiját. *Darányi* Kálmán feleségével és *Szép* Lászlóval érkezik, pár perccel az ünnepség megkezdése előtt. *Karafiáth* Jenő Keneséről jött át, *Angyán* Béla is valamelyik balatonparti fürdőhelyről. Itt van *Hertelendy* Miklós a feleségével, báró *Vojnits* Sándor v. b. t. t., *Taránvi* Ferenc, *Meizler* Károly és még annyian, akiket emlék fűz *Darányi* Ignáchoz, barátság a ma élő Darányiakhoz. A volt miniszterelnök feleségével, *Darányi* Gyulával és *Darányi* Bélával megy fel a dombra, lépten-nyomon megállítják ismerősök, barátok és választók; itt *Darányi Kálmán választókerületében* vagyunk.

Negyedhatra tűzték ki az ünnepséget. Pár perccel korábban a balatonfüredi leventezenekar a himnuszt játssza. *József* főherceg érkezik *Auguszta* főhercegasszonnyal. A hölgyek mély udvari bókkal köszöntik a főhercegasszonyt.

Még pár perc várakozás, közben megérkezik gróf *Teleki* Pál kultuszminiszter is, Hóman elébe siet. Később jön *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, ő is innen, a Balaton mellől. Feltűnik *Zsindely* Ferenc kultuszállamtitkár is feleségével, a sűrű csoportban érkező új vendégek között pedig *Finkey* Ferenc koronaügyész.

A zenekar a Hiszekegyet játssza, azután *Páldy* Róbert szavalja *Orosz* Iván alkalmi ódáját, majd a tihanyi katolikus egyházi kar énekel.

Az emlékbeszéd

Az emlékbeszédet dr. *Strommer* Viktorin tihanyi apátúr mondotta. A lélek halhatatlansága mellett — mondotta — van *történelmi halhatatlanság is,* amely azoknak jut osztályrészül, akik kivételes nagy érdemeket szereztek. *A nagyságot nem mindig az életben élvezett elismerés és hírnév állapítja meg.* Vannak emberek, akiknek neve nap mint nap szerepel az ujságokban és pár év mulva senki sem emlegeti őket.

Darányi Ignác igazi nagyság volt, maradandót alkotott, tett, dolgozott a magyarságért és munkájával annyira belevéste nevét a nép lelkébe, hogy *azt onnan a feledés nem tudja kitörölni.*

Kevés lármával igen nagy dolgokat alkotott.

Nevéhez fűződik a Mezőgazdasági Múzeum, a gazdasági továbbképzés gondolata, a szakoktatás emelése.

— Ma szociális érzékről beszélni természetes dolog, — folytatta az apátúr. — A lelkekben és a levegőben van a szociális gondolat. Nem mindig volt így. Aki régen olyan szociális célkitűzésekről beszélt, amelyek ma természetesek, — kinevették. *Darányi Ignác már abban az időben szociálisan gondolkozott, érzett és cselekedett.* Akkor ez igen nagy dolog volt, nagyobb, mint ma sokkal feltűnőbb dolgok. A *mezőgazdasági munkabérek* megállapítása az ő munkája volt. Ő tette az első intézkedéseket azért, hogy *a gazdasági cselédnek emberi lakása legyen.* Méltán nevezték a nép atyjának.

— *Telepítést* kezdett. Ha a magyar politika komolyan csinálta volna, amit Darányi ezen a téren elgondolt, *ma összehasonlíthatatlanul jobb volna az ország helyzete.* Darányi Erdélybe akarta vinni a Dunántúl magyarságát. Gondoljuk el,

mi lett volna Erdélyből, ha ez az elgondolás sikerül?

Az apátúr ezután elmondotta, hogy a *tihanyi molót* is Darányi Ignácnak köszönhetik, ezért állították Tihanyba az emléket. Ezután beszélt Darányi érdemeiről a magyar szőlőtermelés megmentése és a szőlőkultúra fejlesztése terén.

Gerő József tihanyi bíró átvette az emlékművet, még egy ének hangzott, azután koszorúkat helyeztek a leleplezett emlékműre. Az első koszorút báró *Vay László helyezte el* a földmívelési miniszter nevében. A tihanyi biológiai intézet koszorúját *Entz* Géza hozta.

Végül *Darányi* Kálmán, *Darányi* Gyula, *Darányi* Béla és *Hóman* Bálint ment az emlékműhöz, *a család nevében* megkoszorúzták.

A Himnusszal fejeződött be a szép ünnepség.

„Megfogom védelmezni a horvát nép politikai jogait!" — igérte Macsek parasztvezér

Zágráb, július 18
(Az Est külön tudósítójától)

Falusi magányából a fővárosba jött vasárnap *Macsek* Vladimir, a horvát parasztpárt vezére és *fogadta 58. születésnapja alkalmából politikai barátainak és a sajtó képviselőinek szerencsekívánatait.*

Az üdvözlés után a pártvezér a lakása előtt felállított emelvényről végignézte a horvát parasztpárti szervezetek tisztelgő felvonulását,

amelyben a horvát cserkészek is résztvettek, azután rövid beszédet mondott és jelezte, hogy *legközelebb Belgrádba utazik és igyekezni fog a horvát nép politikai jogait megvédelmezni. (T)*

SALLY, IRÉN ÉS MÉRY
ALICE FAYE Majorie Weaver Anthony Martin K. F. T.
pazar pompájú zenés vígjátéka.
Premier holnap: Royal Apollo, City
20th CENTURY FOX

SZÍNHÁZ

Huberman

HUBERMAN TÖKÉLETESEN MEGGYÓGYULT

Összeállították a művész őszi és téli programját

A művészvilág örvendetes hírt kapott Montecattiniból. *Huberman* Broniszláv, akit mint ismeretes, súlyos repülőkatasztrófa ért, *teljesen meggyógyult és októberben megkezdheti művészi turnéját.* Négytagú orvosi konzilium vett részt azon a kétnapos tanácskozáson, amely Huberman egészségi állapotát vizsgálta. A konzilium után kiadott jelentés szerint a művész tökéletesen meggyógyult és néhány hétig tartó technikai kezelés után (az ujjak masszirozása) megkezdheti hangversenykörútját.

A nagy hegedűvirtuóz impresszáriója már *össze is állította az első hat hónap művészi programját.* Hollandiában kezdődik a körút. Utána *Toscaninival Palesztinába utazik* Huberman, ahol három hangversenyt ad. Ezután jönnek sorra a nagyobb európai városok: *London, Párizs, Zürich, Prága,* majd *Budapest.*

A tervezet szerint *január első napjaiban érkezik ide Huberman és két hangversenyt ad.* Az egyiket zenekari kísérettel, a másikat pedig szólóban. A két koncert között egy hetet a magyar fővárosban tölt a mester, aki meglátogatja ittélő fiát, Huberman Jánost.

A hegedűművész orvosai engedélyével már naponta három-négy órát gyakorol.

Kürthy Hella Budapesten

Beszél londoni szerepeiről

Tegnap este Londonból Budapestre érkezett *Kürthy* Hella, volt berlini, majd londoni színésznő, aki az utóbbi esztendőkben több nemzetközi sikert ért el. Előkelő magyar nemesi családból származik. Már szülei kikerültek az országból és ő nem is beszélte a magyar nyelvet. A háború után berlini operettszínházak színpadán aratott nagy sikereket, majd Londonba költözött, ahol angolnyelvű szereplésével is felkeltette a figyelmet.

— Néhány esztendővel ezelőtt voltam már Budapesten. A »Zenebona« című operettet néztem meg és később én játszottam bécsi színpadon *Fejes* Teri szerepét a magyar zenés darabban. Berlinben és Bécsben *operettet és prózát felváltva játszottam.*

— Négy esztendeje élek Londonban. Amikor kimentem, már jól beszéltem angolul és azóta tökéletesen elsajátítottam a nyelvet. Magyar darabban is felléptem az angol fővárosban, még pedig *Fodor* László »*Rulett*« című vígjátékának női főszerepében *Róbert* Jenő rendezésében. A leghosszabb sorozatot értem el »A mosoly országa« című Lehár dalműben.

Elmondotta még *Kürthy* Hella, hogy két hetet tölt Budapesten. Nyaralni jött hozzánk és itteni barátait látogatni.

— Augusztus első napjaiban utazom tovább a Lidóra. Ott folytatom rövid nyári pihenőmet, majd ismét visszatérek Londonba dolgozni.

Nora Gregor, Starhemberg herceg felesége, visszatér a színpadra

Párizs, július 9

(Az Est alkalmi tudósítójától)

Starhemberg hercegné, akit a művészi világ házassága előtti nevén mint Nora *Gregort* világszerte ismer, Párizsban nyilatkozott és kijelentette, hogy *rövidesen visszatér a filmhez és színpadhoz.* Starhemberg herceg, mint ismeretes, nem sokkal az *Anschluss* előtt házasodott meg és a rezsimváltozáskor, mint az egykori Heimwehr vezetője, *családjával együtt elhagyta a volt Ausztria területét.*

— Egy darabig *barátaink támogatásából* éltünk — mondotta a hercegné. — A svájci hegyek között egy kis kunyhóban laktunk, de olyan emberek, akikből még nem veszett ki minden büszkeség, *nem bírják ki sokáig ezt a helyzetet.* Férjem állást keres s rövidesen el is helyezkedik a gazdasági életben, én pedig *több próbafelvételt csináltam Párizsban.* Most Londonba készülök, hogy levélben megkezdett tárgyalásaimat személyesen fejezzem be. Az igazat megvallva, eddig *előnyösebb ajánlatokat kaptam a franciáktól, mint az angoloktól,* de szívesebben szerepelnék Angliában, minthogy *angolul egészen jól tudok, franciául pedig nem.*

— Mindketten örülünk, hogy alkalmunk lesz dolgozni. Férjem a rezsimváltozás következtében *hét nagy birtokát és kastélyát vesztette el,* de nem búsul utána, mert meg fogja keresni, amire szüksége van.

Arra a kérdésre, hogy a herceg és a hercegné *folyamodik-e más állampolgárságért,* Nora Gregor így válaszol:

— Ez a kérdés eddig *nem merült fel.*

Érdekes látogatást kapott a napokban Oly von *Flint,* a Párizsban élő magyar filmszínésznő, aki legutóbb Berlinben és Münchenben játszott. Noel *Coward,* a legdivatosabb angol színpadi szerző kereste fel és *felkérte, hogy legközelebbi darabjában játsszon el egy szerepet.*

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII. Erzsébet körút 18—20 szám. (1-4. 8-88) Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora:

HÉTFŐ, JULIUS 18-ÁN

ERZSÉBETVÁROSI: **Legyen úgy mint régen volt** (8). MÁRKUS-PARK: **Szomjas krokodil** (8). ROYAL: **Ide gyere rózsám** (8).

KEDD, JULIUS 19-ÉN

ERZSÉBETVÁROSI: **Legyen úgy mint régen volt** (8). MÁRKUS-PARK: **Szomjas krokodil** (8). ROYAL: **Ide gyere rózsám** (8). ÁLLATKERT: **Truhadur (Gyenge Anna, Roswaenge vendégjátéka; 8).**

SZERDA, JULIUS 20-ÁN

ERZSÉBETVÁROSI: **Legyen úgy mint régen volt** (8). MÁRKUS-PARK: **Szomjas krokodil** (8). ROYAL: **Ide gyere rózsám** (8).

ÁLLATKERT

Holnap, **kedden** este 8 órakor

ROSWAENGE és GYENGE

Anna felléptével **TRUBADUR.** Vez.: Komor. Este 7 órától az elkülönített zeneterületen kizárólag esti belépőjegy váltása ellenében lehet tartózkodni.

KÉSZÜLNEK A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOKRA: próbál a Háry János balettje.

KIS HIREK

Többhónapos londoni tartózkodás után holnap Budapestre érkezik *Bársony* Rózsi. Néhány napig marad itthon, majd július 26-án Abbaziába utazik, ahol részt vesz a szabadtéri operettelőadásokon. Németül játssza a »3:1 a szerelem javára« című Ábrahám-operettet.

⊙

A hollywoodi nagy sztárok Londonba érkezett »dublőzei« érdekes előadás keretében mutatkoztak be. Nagy sikert aratott *az ál-Marlene Dietrich és Greta Garbo kópiája.*

⊙

Augusztus 13-án *németnyelvű színház nyílik meg* a párizsi Humour-kabaré helyiségeiben. Ibsen »*Kísértetek*«-jével kezdődik a ciklus. Ernst *Deutsch* játssza Oswald szerepét. Albert *Bassermann,* a felesége, Tilla *Durnieux* és más neves művészek lépnek fel az előadásokon.

MŰSOROK

Hétfő július 18 — *Hétfő július 18*

SZÍNHÁZ

SZIGETI SZINPAD: *Nincs előadás.* — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Legyen úgy mint régen volt* (8). — **MÁRKUS-PARK:** *Szomjas krokodil* (8). — **ROYAL:** *Ide gyere rózsám* (8). — **ÁLLATKERT:** *Nincs előadás.* — **ANGOL-PARK:** *Csodarevű, 1938* (9). — **PESTERZSÉBETI VÁROSI SZINHÁZ:** *Gólyaszanatórium* (½9). — **FÉNYES-CIRKUSZ:** *Hopla-Hopp! és a királytigrisek* (4, 8).

MOZI

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnep. M = Matiné.

ADMIRÁI (1—337—07. Margit körút 5): **Magdát kicsapják** (Turay, Páger). Kölcsönkért kastély (Kabos). (½4 ½7 ½10; V Ü 1 ½4 ½7 ½10 órakor.) — **ALKOTÁS** (1—353—7. Gömbös Gyula út 11): **Pacsirta** ½Eggerth Márta). Férfisors (Jean Galland). (½5 6 ½8 9; V Ü ½2 ½5 7 ½10.) — **ANDRÁSSY** (1—241—27. Csengery u. 39., Andrássy út sarok): **Utolsó éjszaka** (Gary Cooper). Rajongó asszony (Ann Harding). H. (½5 6 ½8 ½10; V Ü ½2 ½5 7 ½10.) — **ASTRA** (15—44—22. Ugocsa utca 10): **A kereszt jegyében** (Claudette Colbert). Stan és Pan: Drága rokonaink. H. (½4 ½7 ½10; V Ü ½2 ¼ 7 ½10.) — **BELVÁROSI** (3—845—63. Irányi u. 21): **Ketten az éjszakában** (Paula Wessely). Te csak pipálj Ladányi (Turay, Ráday). H. (Jobbt. ½5 ½8, balt. 6 9; V Ü jobbt. ½4 ½7 ½10, balt. 5 8.) — **BODOGRAF** (149-510. József körút 63): **Bováryné** (Pola Negri) Sárga lobogó (Hans Albers). H. (½5 6 ½8 ½10; V Ü ½2 ½5 7 ½10.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00. Csalogány u. 46): **Cafe Metropole** (Loretta Young). Modern Sámson (Harry Baur). H. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; V Ü 3 6 és 9.) — **CAPITOL** (1—843—37. Baross tér 32): **Pietyka** (Alice Faye). Szamurai leánya (Japán film). Schmeling—Louis mérkőzése. (½5-től folyt., az utolsó előadás ½10-kor kezdődik; vasárnap az előadások 3-kor kezdődnek.) — **CASINO** (3—831—02. Eskü tér 6): **Hurricane** (Dorothy Lamour). H. (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 ½10.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36): **Ahogy tetszik** (Elisabeth Bergner). H. (¾6 ½8 ¾10; Sz V Ü ¾4 ¼6 ½8 ¾10.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Annapolis** (Robert Young) és a fényes kísérő műsor. H. (Mindennap ½4 ½6 ½8 ½10.) — **DÉCSI** (1—213—43, 1—259—52. Teréz körút 28): **A tökéletes házasság** (Olga Csehova). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10 órakor.) — **FORUM** (1—897—07, 1—895—43, 188—528. Kossuth Lajos u. 18): Harmadik hétre prolongálva! **Megvédtem egy asszonyt** (Lázár Mária, Páger). Max Schmeling világbajnoki mérkőzése. A hazug egér (színes rajzfilm). (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 ½10.) — **GLÓRIA** (1—448—00. Thököly út 56): Előadás csak péntek, szombat és vasárnap. — **HOLLYWOOD** (34—24—55. Bethlen tér 3): **Az oxfordi diák** (Robert Taylor). (Előadások kezdete ½4 ½6 ½8 ½10; V Ü 2 4 6 8 és 10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1—346—44. Kálvária tér 7): **Három ember a hóban** (R. Young). Rágalom (Clive Brook). (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; V Ü 3 6 9.) Nyitott tető! — **KAMARA** (1—440—27, 1—359—67. Dohány u. és Nyár u. sarok): **A tökéletes házasság** (Olga Csehova). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) Nyitott tető! — **KULTUR KERT-MOZGÓ** (3—861—93. Kinizsi u. 16): **Nők a tükör előtt** (Warner Baxter). Revü a szállodában (Ritmus 1938). Híradók. (Teremben: 5, kertben ½8 ¾10 órakor; V Ü ½2 ¾4 ¾6, kertben ½8 ¾10.) — **NYUGAT** (1—271—62. Teréz körút 41): **Szeretlek** (Jan Kiepura, Eggerth Márta). Családi pótlék (Kun M., Gyergyai). H. (½5 ½8 9; V Ü 3 6 9.) — **ODEON** (1—302—63. Rottenbiller u. 37/b): **Madame X** (Gladys George). Broadway Melody 1938 (Eleanor Powell). H. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz ½10-kor; V Ü 2 ½5 7 és ½10.) — **OLYMPIA** (3—429—47. Erzsébet körút 26): **Yvette** (Simone Simon). Magdát kicsapják (Páger, Turay). H. (4 ½7 ½10; V Ü 11 2 ½5 ½8 10.) — **OMNIA** (1—301—25. József körút és Kölcsey u. sarok): **Daloljszívem, daloljAlice Faye). A kis kapitány (Shirley Temple). (Egyes filmek kezdete: 5 ½7 8 ½10 és 11 óra kor.) — **OTTHON** (14—64—47. Beniczky ucca 3 és Baross u. 87. sarok): **Te csak pipálj, Ladányi** (Rózsahegyi, Turay). Éjfél után (Lesslie Howard). (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz V Ü 3 6 9.) — **PALACE** (1—365—23. Erzsébet körút 8): **Noszthy-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi, Jávor). H. (Mindennap 4 6 8 10 órakor.) Nyitott tető! — **PÁTRIA** (1—456—73. Népszínház u. 13): **Három ember a hóban** (Mary Astor). Szerenád (Hilde Krahl). (4 ½6 ½8 9; V Ü 2 ½4 ½7 ½10; másik film: 5 8.) — **PHÖNIX** (14—44—54. Rákóczi út 68): **3:1 a szerelem javára** (Bársony R., Dénes). Premier (Zarah Leander). (Folyt., egyes filmek kezdete: 5 ½7 ½8 9 ½11; Sz V Ü 3 ½5 6 ½8 9 ½11.) — **RADIUS** (1—220—98, 1—292—50. Nagymező u. 22—24): **Rose Marie** (Jeanette MacDonald). H. (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü 3 ½6 ½8 ¾10 órakor.) — **RIALTO** (1—394—97. Rákóczi út 70): **Három ember a hóban** (Robert Young). Yvette (Simone Simon). H. (5 8 ½10; V Ü 2 5 8 ½10.) — **ROYAL APOLLO** (1—419—02, 1—429—46. Erzsébet körút 56): **Vig özvegy** (Jeanette MacDonald). Camille, a végzet asszonya (Greta Garbo). (Egyes filmek kezdete: Víg özvegy: ½5 ½9; Camille, a végzet asszonya: ½7 ½11; az előadások folytatólagosak.) — **SAVOY** (1—460—40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2. szám): **Pasteur** (Paul Muni). A botrány bolondjai (Carole Lombard). (4 ½6 ½8 9; V Ü 2 ½4 ½7 ½10; a másik film: 5 8.) — **STUDIO** (140—840. Akácfa u. 4): **Hotel Kikelet** (Tőkés Anna, Páger). Három kis ördög (Deanna Durbin). H. (Mindennap ½5-től folyt.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8): **A sárga lobogó** (Olga Csehova). Rágalom (Clive Brook). H. (½5-től folyt., az utolsó előadás ½10-kor kezdődik; V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Három ember a hóban** (Robert Young). Asszony a viharban (Irene Dunne). (½4 ½7 ½10; V Ü 1 ¾4 ½7 ½10.)

Tóth Gyula

A KÉPVISELŐHÁZ ÚJ SZAVAZÓURNÁJA. Eddig még a régi képviselőház leltárához tartozott ormótlan tölgyfaládát használták, ha titkos választást rendelt el az elnök és a képviselők papírlappal adták le szavazatukat. Ámde ez az óeska fabútor sehogy sem illett a dunaparti képviselőházunk pompás termeihez. Ezért az elnökség szűkebb pályázatra szólított fel néhány iparművészt, kiknek tervei közül a bírálóbizottság Tóth Gyuláét tartotta legmegfelelőbbnek. És ez meg is valósult. A teljesen eredeti formájú kazetta mellső és hátsó lapján a felfeszített Hungária előtt álló Apponyi Albert grófot és Verbőczi Istvánt ábrázoló domborművek díszítik. A felső lapot a magyar kis címer koronázza, a magyar nagy címer többi részeit pedig az urna alsó díszítései közé helyezte el a tervező. Úgy a kiválóan sikerült eredeti formai megoldás, a művészi reliefek, mint a bronzmunka teljes elismerést érdemelnek.

Magyar Iparművészet

1930. 35. l.

Darányi Ignácnak emlékművet állítottak a tihanyi Balatonparton

Tihanyban vasárnap délután leplezték le *Darányi* Ignác emlékművét, *Tóth* Gyula szobrászművész alkotását. Az ünnepségen megjelent *József* főherceg és *Auguszta* főhercegasszony, a Darányi-család tagjai közül *Darányi* Kálman volt miniszterelnök és felesége, *Darányi* Gyula egyetemi tanár, *Darányi* Béla, valamint *Hóman* Bálint volt miniszter. Az ünnepségen résztvett gróf *Teleki* Pál kultuszminiszter, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, báró *Vay* László földmívelésügyi államtitkár, *Zsindely* Ferenc kultuszállamtitkár, több képviselő, felsőházi tag és *Karafiáth* Jenő főpolgármester.

Az emlékbeszédet dr. *Strommer* Viktorin tihanyi apátúr mondotta.

A lélek halhatatlansága mellett van történelmi halhatatlanság is, amely azoknak jut osztályrészül, akik kivételes nagy érdemeket szereztek. *A nagyságot nem mindig az életben élvezett elismerés és hírnév állapitja meg.* Vannak emberek, akiknek neve nap mint nap szerepel az ujságokban és pár év mulva senki sem emlegeti őket. *Darányi Ignác igazi nagyság volt.* Maradandót alkotott, tett, dolgozott a magyarságért és munkájával annyira belevéste nevét a nép lelkébe, hogy azt onnan a feledés nem tudja kitörölni. *Kevés lármával igen nagy dolgokat alkotott.* Nevéhez fűződik a Mezőgazdasági Múzeum megalkotása, a gazdasági továbbképzés gondolata, a szakoktatás emelése.

— Ma szociális érzékről beszélni természetes dolog. Lelkekben és a levegőben van a szociális gondolat. Nem mindig volt így. Aki régen olyan szociális célkitüzéseiről beszélt, amelyek ma természetesek, kinevették. *Darányi Ignác már abban az időben szociálisan gondolkozott, érzett és cselekedett.* A mezőgazdasági munkabérek megállapítása az ő gondolata volt. Ő tette az első intézkedéseket azért, hogy *a gazdasági cselédnek emberi lakása legyen.* Méltán nevezték *a nép atyjának.* Telepítést kezdett. Ha a magyar politika komolyan csinálta volna, amit Darányi ezen a téren elgondolt, ma összehasonlíthatatlanul jobb volna az ország helyzete. *Erdélybe akarta telepíteni a Dunántúl magyarságát.* Gondoljuk el, mi lett volna Erdélyből, ha ez az elgondolás sikerül.

Az apátúr ezután *Darányi* Ignác Tihanyt és általában a Balatonvidéket érintő alkotásait méltatta, vázolta érdemeit a magyar szőlőtermelés megmentése, a szőlőkultúra fejlesztése terén.

Az emlékművet a földmüvelési miniszter nevében báró *Vay* László koszorúzta meg. A család koszorúját *Darányi* Kálmán helyezte el, akit *Darányi* Gyula, *Darányi* Béla és *Hóman* Bálint kísért az emlékműhöz.

Házasság. *Vadas* Erzsébet, a Vígszínház tagja és *Erdélyi* Ferenc festőművész a mai napon házasságot kötöttek.

CSAK A MÁSODIKAT!

E heti mind a 6 rejtvényünkben található egy olyan (5 betűsnél hosszabb) szó, mely K-val kezdődik s második betüje is mássalhangzó. (Pl.: Krajna.) A második betük küldendők be szerdáig (júl. 27.) s melléklendő 6 darab »Csak a másodikat!« cím.

Jutalmak: 4 darab 10 pengős.

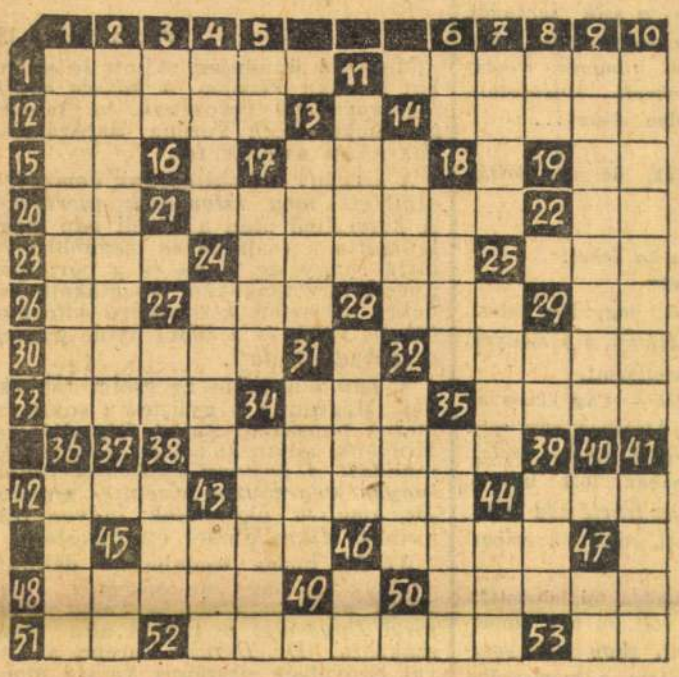

VÍZSZINTES:

1. A hadsereg tagja
11. Mélyre ható
12. Ruhánkat készíti
14. Ilyen tengernek hívják a Fekete tenger északkeleti részének haldús öblét
15. Jósika híres regényalakjának kezdőbetűi
17. Vannak — angolul
19. Vissza: e napon
20. Telekkönyv rövidítése
21. Az unokatestvérek
22. Állóvíz
23. Igekötő
24. Jobbra tartogat
25. Szájban van
26. Kereskedelmi rövidítés
27. Cók ikerszótársa
28. Számnév
29. Nobel-díjas magyar tudós kezdőbetűi
30. Szamár beszéd
32. Befolyást gyakorol
33. Pozitív elektród
34. Gondol
35. Indulatszó
38. Erről a helyről származó
42. Bormérték
43. Továbbító
44. Skandináv váltópénz
45. A gyerek minden ruhát
46. Tiltakozás
48. Szándékozó
50. Híres clugnyi apát, kivel nagy tisztelője, Szt. István is levelezésben volt
51. A Ludolf-féle szám
52. Tojásdad fúvóhangszer
53. Udvarias megszólítás

FÜGGŐLEGES:

1. Rangra nézve a második néposztály a régi Indiában: a hadi kaszt. Tagjai a harcosokon kívül a királyok és fejedelmek
2. Azokat követően
3. Tantal vegyjele
4. Nemes ital
5. Indulatszó
6. Francia nőnemű névelő
7. Mutató névmás
8. Lombardia főfolyója
9. Elővigyázatosan
10. Becéző
11. Csúcs
13. Vonatkozó névmás
14. Hunor és Magor anyja
17. Eszes
18. Disznók lakhelye
24. Tokaji borfajta
25. Fiatal ökör
27. Zóna része
28. Szent-Pétervár folyója
29. Síeléshez szükséges
31. Ilyen gép is van
32. Vissza: oldal — népiesen
34. A skandinávok legdélibb törzse
35. Paripán
36. Fundamentum
38. A Volga mellékfolyója
39. Ilyen birtoka kevés nemesi családnak maradt meg
41. Idegen férfinév
43. Tollforgató
44. Dícsőítő költemények címének képzője (Többnyire gunyos értelemben)
45. Kérdő névmás
46. Értékjelző
47. A katona

A Magyarország hírszolgálata jelenti

BELFÖLD

A Budapesti Kávések Ipartestülete terjedelmes memorandumot nyujtott be *Szendy* Károly polgármesterhez, amelyben a vigalmiadószabályrendelet módosítását kérik. Rámutat a memorandum arra, hogy a főváros *a háború alatt* határozta el, hogy a szórakozó közönséget szegényügyi és népjóléti célokra megadóztatja. Ez a rendkívüli időket szolgáló céladó már huszonkét év óta sujtja a kávésipart. A belügyminiszter még az 1934. évben bevezette az állami ínségjárulékot, amelyet azóta évről évre kivetnek és így a főváros által kivetett vigalmiadóra nincs szükség. Kéri az ipartestület, hogy szüntesse be a főváros a vigalmiadót.

*

Megkezdte nyári szabadságát gróf *Zichy* Gyula kalocsai érsek és dr. *Glattfelder* Gyula csanádi püspök.

*

Október 1-én ünnepli fennállásának négy évszázados jubileumát Debrecen ősi református kollégiuma. Az ünnepségre nemcsak Európából, hanem Amerikából, Ázsiából és Afrikából is érkeznek küldöttek.

*

Zivatar elől egy fa alá menekült Máté György 8 éves fiú a zalamegyei Botfán. A fába villám csapott és a kisfiút agyonsujtotta.

KÜLFÖLD

Újabb jegyzéket intéz Moszkvához Japán s követeli, hogy *rendeljék vissza haladéktalanul az orosz csapatokat* Csangkuból, mert a japán kormány véleménye szerint ez a terület Mandsukóhoz tartozik. *Orosz csapatokat vonnak össze* Vladivosztoktól délre a Domei iroda jelentése szerint. Ha Moszkva kész őszintén kezelni a kérdést, az esetnek *nem lesznek komolyabb következményei* — mondja a japán külügyminisztérium szócsöve.

*

Jelentős politikai és diplomáciai változások várhatók Angliában. Lord *Perth* római angol nagykövet az olasz—angol egyezmény hatálybalépése után *visszavonul* s utóda Sir Hughes *Knatchbull-Hugessen* volt kínai nagykövet lesz. Nyugalomba vonul Sir Ronald *Lindsay* washingtoni angol nagykövet is, akinek utódja Sir Percy *Loraine* ankarai nagykövet lesz. Megválik állásától *Fitzroy*, az alsóház elnöke s utódja valószínűleg H. F. *Crooksbank* bányaügyi miniszter lesz.

*

Ha Franciaországban és Németországban népszavazást tartanának, vajjon a két nép szövetséget akar-e kötni a békére és kész-e minden biztosítékot megadni, hogy ezt a békét soha többé nem bontják meg, *a szavazás eredménye valószínűleg egyetlen »igen« lenne* — mondotta *Bürckel* kerületi vezető egy saar-pfalzi pártgyűlésen.

*

Daladier francia miniszterelnök és Chamberlain angol miniszterelnök levéltváltásáról a vasárnapi londoni lapok megállapítják, hogy Anglia és Franciaország között *minden nézeteltérés teljesen tisztázódott*, úgyhogy az angol királyi pár párizsi látogatása a legszorosabb és legőszintébb barátság légkörében fog végbemenni.

*

Az orosz választások alkalmával a Szovjet-Unió legfelsőbb tanácsába 727 kiküldöttet választottak be, akik közül 568 a kommunistapárt tagja, *159 úgynevezett pártnélküli.* A nagytanácsban *157 nő van.*

*

Anglia folytatja Szingapúr erődeinek kiépítését. Ujabb repülőtereket építenek a félszigeten és nehéz bombavető repülőgépeket szállítanak oda Angliából.

*

Hirtelen meghalt Sklatkovszki tábornok, lengyel miniszterelnök egyetlen fia. A váratlan gyászhír hallatára a miniszterelnök *sógornője* szívszélhüdést kapott és *meghalt.*

*

2370 katonai repülőgépet gyártanak Angliában 1940-ig. Az angol légihaderőnek még ebben az évben 31.000 emberre van szüksége.

*

Mária román anyakirályné tegnap Szinajába érkezett. A hivatalos orvosi jelentés szerint *májbajban* szenved és állapota *vérömlésekkel* jár. Az utazás során *Csernoviczban ismét vérömlést kapott, úgyhogy utazását félnapra meg kellett szakítani.* Szinajában az anyakirálynét hosszas és feltétlen pihenést igénylő kezelésnek vetik alá.

*

Egyenruhát kell viselnie a hivatalos órák alatt az állami közigazgatási tisztviselőknek Olaszországban Mussolini rendelete értelmében.

*

Spanyolországból a nemzetiek hadiszállása sikereket jelent a castelloni és terueli frontról. A barcelonai hadijelentés *elismeri*, hogy *Francoék* a teruelí fronton elfoglalták Barracas és Villanueva de Reinát.

*

Félmillióra fog rúgni az indiai kolerajárvány halálos áldozatainak száma rövidesen, ha nem sikerül gátat vetni a járvány terjedésének. Pundsab tartományban és India középső vidékein *kevés az orvos és az ápolószemélyzet, a szérum pedig fogytán van.* A lakosság bizalmatlankodik a fehér orvosok munkájával szemben.

*

Az a béke, amely csak a legutóbbi háborúban aratott győzelem függeléke, — írja a *Sunday Times* — *nem egyéb, mint készülődés a következő háborúra.* A világnak olyan békére van szüksége, amely elszakította magát a mult győzelmétől és arra gondol, miként lehetne hasonló győzelmek szükségét a jövőben elkerülni. Győzelem és vereség egyaránt szenvedés és a józan ész kudarca.

*

Ijesztően terjed a kolerajárvány Kínában is. Három hónap alatt *250.000 ember pusztult el kolerában.* A japán kormány felszólítást akar intézni a világ valamennyi országához, hogy küldjenek szérumot a Távol-Keletre.

*

Hatósági segédlettel megszálltak a bányászok egy mexikói államban hét arany- és ezüstbányát, amely eddig *külföldi vállalatok* tulajdonában volt. A bányákat a munkások saját kezelésükbe vették. A bányák amerikai, angol és francia kézben voltak. Az amerikai kormány ebben az ügyben jegyzéket intézett Mexikóhoz.

Székszorulásoknál és az ezekkel járó felfúvódásnál, légzési zavarnál, szivdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felfrissíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát.

AZ EST 14 és 21 napos egyéni átalányutazásai a FEKETE-TENGER legszebb fürdőhelyére

VÁRNÁBA

Kirándulási lehetőség Konstantinápolyba.

Minden költséget felölelő részvételi díj:

232.— pengő

Jelentkezés

Az Est Utazási és Menetjegyirodájában

VII., Erzsébet körút 18—20.

Kísértet járt a halasi határban...

„Nagy volt a feje, mintha fekete köd lenne"

Kiskunhalasi határ, július 18.

(A Magyarország kiküldött munkatársától). »Lele« *jár a Zsana-pusztán,* — adják a szót egymásnak aratás kezdete óta a halasi határban az emberek — *Szabó Lászlóéknál jár a kísértet az iskola mögötti tanyán, összetöri őket a hajigálásával...* És ment-ment a hír a késdobáló, árral hajigáló »leléről«, aki csodálatosképpen *az alig tizenhárom éves Szabó-fiú, Szabó Béla körül rosszalkodik,* megfogja, összerázza a gyereket, kiszedi a zsebe tartalmát, eldobálja...

...Huszonkét kilométerre van Kiskunhalastól, kerékfogó mély homokon *Szabó* László kis tanyája, harminevalahány hold bérelt föld. Fehérre meszelt kis tanyaépület, szalmatetejű kocsiszín, istálló, egy kis ól, — ennyiből áll a tanya, ahol *egy hónapon keresztül tartott a »lelejárás.«*

Négyen egy gyerek meg a kísértet ellen

Munkától szitt, értelmes asszony *Szabóné,* széket ad, leültet és *úgy mondja el a zsanai kísértetjárást, ahogyan ő látta.*

— Egy hónapja lehet, — akkor éppen nem voltunk itthon — amikor először vette elő a gyereket. Előbb csak *megfogta, belekapaszkodott, lenyomta az ágyra.* Mondta a gyerek, hogy látta is a *lelét* a szék sarkánál, de nem hittünk neki. *Normális emberek vagyunk mi valamennyien, hisszük Istent,* jól tudjuk, hogy kísértetek nincsenek, azután se az én családomban, se az uramében nem volt soha sem ideges, sem bolond ember, de nem lehetett letagadni, hogy *valami csak volt nálunk. Négyen is fogtuk a gyereket, de olyan erő jött bele, hogy nem birtunk vele az ágyon.*

— Hagyjuk hát, hogy mit csinál vele! — mondottam az uramnak. — Rá is hagytuk. Hát *fölemelte, fölállította,* a gyerek mondta is, hogy *édesanyám, érzem magamon a két markát, ahogy erősen fog, erősen emel.*

— Orvost hívtak a gyerekhez?

— Nem. Minek? Nem volt annak semmi baja, nincs most se. Csak éppen *megsoványkodott,* nem is csoda, hiszen *hetekct nem aludt rendesen, de enni evett.* A napokban is kint volt az urammal, kaszálni segített, mert nagyon kellett a segítség. Melyik tizenhároméves gyerek tud féluapot átkaszálni, ha nem egészséges?

Esik a rög, tégla, bicska

Feltűnés nélkül a fák alatt érkeztem a tanyába, rejtély, hogy *honnan kaptak hírt a szomszédok;* de már itt vannak öten-hatan — csodálatosképpen *mind férfiak* — és nagy bólogatásokkat *igazolják Szabóné szavait.*

— Azután megkezdődött a hajigálózás, de *mindig a gyerek körül.* Amerre a gyerek járt, *ott dobált, rögöt, tégladarabot, kavicsot, ami a kezeügyébe esett.* Bent a szobában sapkát, bicskát, tükördarabot.

— Nékem *árnyelet* vágott a szememhez, — szól közbe az egyik szomszéd.

— Én eleinte azt hittem, — folytatja *Szabóné* — hogy mindezt *a gyerek csinálja.* Szemrefogtuk hát, hárman-négyen figyeltük, úgyhogy ő nem vehette észre, de *sose kaptuk rajta, pedig minden dobálás felőle jött.* Valami volt rajta és hogy elmúljon róla, *bevittem Majsára a templomba, meggyóntattam, megáldoztattam, ráadattam az áldást.* A tisztelendő úrnak elmondottam, hogy valami jár a gyerek körül, azt mondotta rá, hogy bizonyosan *megijedt valamitől, képzelődik.* Hát ha így is lett volna, *mi nem ijedtünk meg* és nem képzelődtünk...

Szabó Béla
a kísértetlátó fiú

A hírre, hogy a tanyában vendég van, *Szabó* László a »lelés« Béla gyerekkel abbahagyja a hordást, az üres, vendégoldalas kocsival behajt. *Harminchatesztendős, igen értelmes ember, Béla gyerek meg mosolygósképű, legénykorelőtti megtermett fiú.* A gazda is pironkodás, kertelés nélkül mondja, amit látott.

A „lele" röggel dobálja a leányokat

— Kint voltunk kapálni a gyerekkel, magam elé engedtem, mindig szemmeltartottam, lestem. Hát egyszer csak látom, *amint előttem kapálja a répát, hogy egy kis rög felemelkedik a jobblába mellől, felmegy a térde magasságáig, mintha emelkednék, húznák,* azután a gyerek elé megy a levegőben vízszintesen, nem süllyed, a gyerek előtt, mintegy méternyire *irányt vesz a gyerek mellett néhány lépésnyire dolgozó lányok felé,* meglódul, mintha dobnák, odacsapódik a lányokhoz.

— Jaj, kiabáltak a lányok, megint hajigál a lele!

Káromkodásra „szóttogad" a szellem

— Még én nyugtattam meg őket, hogy *nem igaz, nem akartam, hogy ijedtükben abbahagyják a kapálást...* Egyszer meg a kukoricában voltunk, ott *felém* hajított, akkor megdühösödtem, *káromkodni kezdtem, hogy hajítson hát nagyobb darabot is, hadd lássam, merről jön!* Nagy kavicsot hajított erre felém, nem nagy erővel, de csak megéreztem. Úgy csinált mindig, hogy *aki szidta, vagy aki kételkedett, arra nagyobbakat dobott.* Mindig a gyerek felől, de nem a gyerek volt az.

— Hát kicsoda?

— Én azt már meg nem mondhatom...

Béla gyerek nagy figyelemmel hallgatja édesapja szavait. Hat osztályt járt, talpraesett fiú, megvan a *józan véleménye* a dolgokról és — ő sem tudja, mi volt vele, körülötte.

Mit mondott a cigányasszony?

— *Meghajigáltunk a mult hónapban egy cigányasszonyt,* — kezdi — aki akkor engem megfenyegetett, hogy így tesz, meg amúgy velem. Dehát *én nem adok cigányasszony babonájára...* Pénteken mult egy hónapja, bemegyek a szobába, hát *a legkisebb lánytestvérem kocsija körül van rakva székkel.* Visszarakom a székeket, később megint összehányva találom őket. Csak a másik lánytestvérem volt itthon, azt hittem, ő tette, de nem tehette, mert mindig velem volt... Mikor megint bementem a szobába, hát *sapkákat vágott hozzám,* azután *megfogta a nyakamat,* kezemet, *bevitt a kamrába,* pedig nem akartam.

— Láttad?

Aki látta a szellemet

— Bent nem a házban, de *amikor kiszaladtam, megláttam a szín sarkánál. Nagy veres öregember volt, nagy, véres szemekkel nézett rám, rongyos ruhája volt, mint a koldusoknak.* Megfordult, elindult, azután hirtelen eltűnt...

— Hát *a kutyák?*

— Azok idebent voltak, de *nem látták meg.*

— A kezét érezted?

— Nagyon! *Erős marka lehet.*

— Máskor nem láttad?

— Nem, csak *éreztem,* hogy jön velem, utóbb már engem is hajigált, a kéményről szedte le a téglát, megdobott.

— *Én láttam a lelét* — vág közbe az előbbi szomszéd. — Átjöttem egy este, hogy *meglesem, megfogom, elbánok vele...* Bent voltunk a szobában, ott láttam, *nagy volt a feje, mintha fekete köd lenne,* de a szeme olyan volt, mint az emberi szem.

— Te, Béla, mit gondolsz, mi lehetett?

— Hát *valami csak volt,* én úgy gondolom, *vagy öregasszony, vagy cigányasszony...* Át is szaladtam a szomszédba segítségért, amikor rámjött...

Eltűnik a kísértet

Kedd óta nem jelentkezett a »lele« Szabóék tanyáján, *békesség van, nyugalom,* a tanyabeliek életét, pihenését nem zavarja. Bent Halason mindenféle misztikus dolgokat mondanak a zsanapusztai kísértetjárásról, azt emlegetik, hogy *a zsanai nép távol esik a kultúrától, magárahagyottságában elragadja képzelete.* De Szabóék tiltakoznak az ilyen magyarázat ellen.

— *Nem vagyunk mi mutogatni valók,* azért, hogy idekint élünk, *nem hiszünk mi semmiféle babonának,* rontásnak, de hogy a mi tanyánkon volt valami különös, azt nemcsak mi állítjuk, hanem a *szemtanuk is.* Béla meg nem terhelt, nem szívbajos, nem bolond, azóta hogy elmult róla a baj, *makkegészséges. Fejtsék meg az okosak, hogy mi volt,* vagy ha ne adj Isten, megint jelentkezik, jöjjenek el, nézzék meg!

Béla gyerek, aki legtöbbet mondhatna a leléről, csak mosolyog.

Kísérő nélkül bajos eligazodni a nagy homokon. Visszafelé is mutátja az utat egy jó ember.

— *Nem hiszi itt a nép az egészet, nem olyan együgyű emberek élnek már itt, hogy elhiggyék a lelét...*

Akárhogyan is van, elmult a leljárás Szabó Lászlóék zsanai tanyája fölül.

Raczkó Lajos

Negyedfél centiméteres vízbe fulladt egy kislány

Pécs, július 18.

(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.) Pukkancs Mihály kákicsi lakos 11 hónapos Mária nevű kislánya egy 35 centiméter magas mosófazékba esett, amelyben 3.5 centiméteres víz állott. Belefulladt. A csendőrség megállapította, hogy a kislány nagyanyjának, *Kolbász* Vincének az őrizetére volt bízva és a szerencsétlenség azalatt történt, mialatt ő ebédet vitt a mezőn dolgozó hozzátartozóknak.

Házat építettek Pécel legszegényebb lakosának

Pécel, július 18.

Megható ünnepség zajlott le szombat délután Pécelen. A *község egyik legszegényebb lakosának,* a kilencgyermekes *Tóth* Ferenc napszámosnak házát avatták fel.

A szegény napszámosnak *nemrégen született meg kilencedik gyermeke.* A keresztelő után a péceli pap meglátogatta a családot és megdöbbenve látta, hogy az anya és a párnapos gyerek egy zsákokból összetákolt, rudakra illesztett *ketrecszerű sátorban lakott.* Férje és a többi nyolc gyerek *a szabad ég alatt.*

A pap elbeszélte az esetet többeknek. Megindult a gyüjtés a sokgyermekes napszámoscsalád felsegítésére. Mindenki adott, ki pénzt, ki téglát, ki munkát. *A bajtársi egyesület tagjai ingyen végezték a házépítés munkáját,* amelyet ugyancsak ingyen irányított *Mikes* József építőmester.

Az új házat szombaton délután avatták fel nagy ünnepséggel. Megjelent az ünnepségen a *Turul Bajtársi Egyesület* 48 tagból álló díszszakasza. Dr. *Dérczy* Ferenc, a Turul Szövetség országos vezére mondotta az első beszédet, amelyben ismertette a ház felépítésének történetét. Utána *Makay* János országgyűlési képviselő egyetértésre hívta fel a közönséget és kérte az ifjúságot, hogy továbbra is vegye ki részét az egymást támogató munkából. *Deme* László református lelkész a községi képviselőtestület nevében a község gondozásába átvette az új házat és köszönetet mondott azoknak, akik az építés munkájában résztvettek. Tóth Ferenc nemrég meghalt és most özvegye költözik be az új házba kilenc gyermekével.

Az Est luxusautocar kirándulása
a LILLAFÜREDI ANNABÁLRA
július 23–24. — Elszállásolás és ellátás a PALOTA SZÁLLÓBAN
Összköltség: P 33.–
Kizárólagos jelentkezés
Az Est Utazási és Menetjegyirodájában
VII, Erzsébet körút 18-20

SALLY, IRÉN ÉS MÉRY
ALICE FAYE Majorie Weaver Anthony Martin
K. F. T.
pazar pompájú zenés vígjátéka.
Premier holnap: Royal Apollo, City
20th CENTURY FOX

Orvosi hír. Dr. *Kelemen* Géza, bőrgyógyász-urológus, az Ujságírók Szanatórium Egyesületének szakorvosa, hazaérkezett s újra rendel, VI., Teréz körút 29.

88 89

88–89. Tóth Gyula:

82—86. Tóth Gyula: Ezüst ékszerek. — 87. Szamosi-Soós Vilmos: Szt. György érem. Bronz. — 88—89. Tóth Gyula: Honfoglaló magyarok. Bronz. Szemelvények a magyar hadviseletet feltüntető sorozatból. 200 koronával jutalmazott pályaművek.

82—86. J. Tóth: Schmucksachen aus Silber. — 87. W. Szamosi-Soós: St. Georgstaler aus Bronze. — 88—89. J. Tóth: Ungarische Krieger zur Zeit der Landeseroberung. Bronze.

Magyar Iparművészet

1916. 51. l.

90

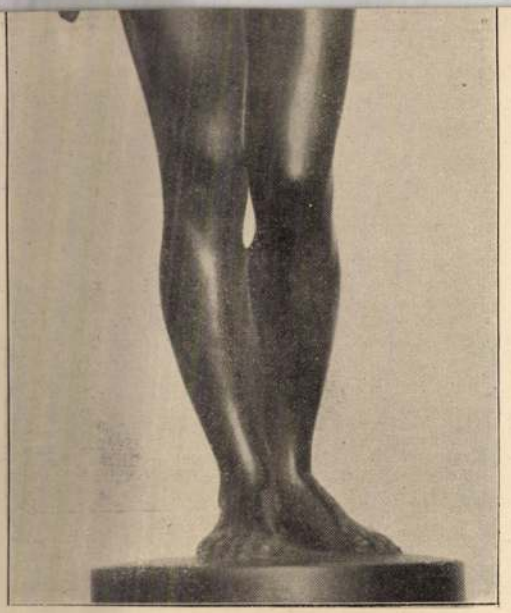

91

 90—91. Szentgyörgyi István: Bronzszobrok.

90—91. St. Szentgyörgyi: Bronzeplastik.

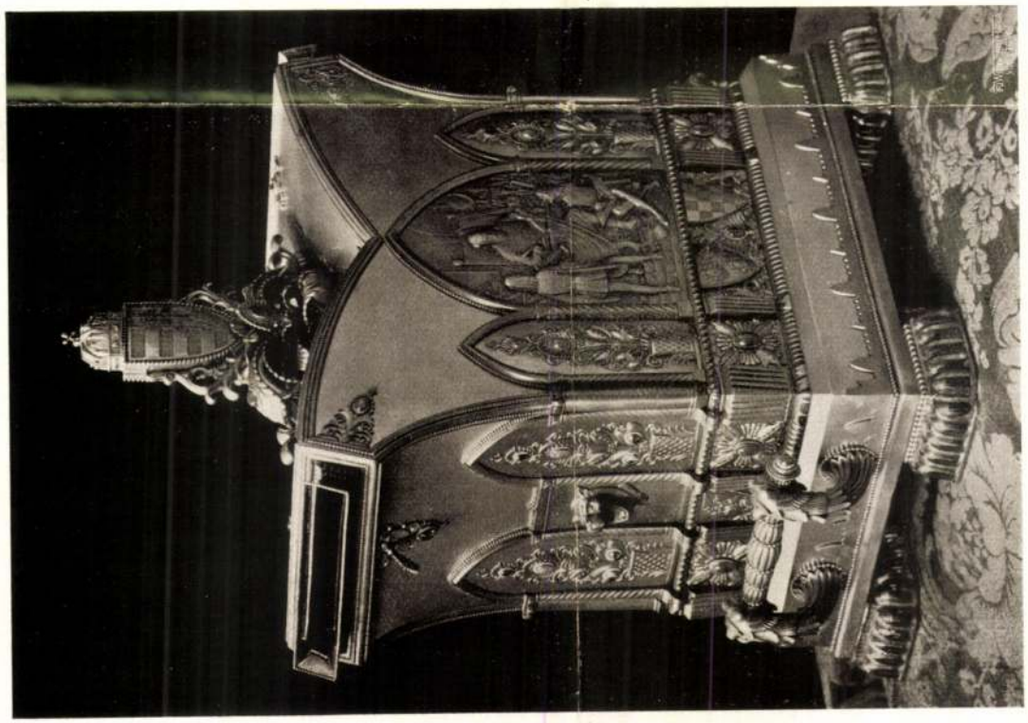

Tóth Gyula: A képviselőház szavazóurnája. A bronzművesmunkát készítette Gábrys György. — Wahlurne des ungarischen Abgeordnetenhauses. Bronz. Ausführung von Gábrys György. — Voting urn for the Houses of Parliament.

Magyar Iparművészet

1930.

Jelmeztervek a szegedi színpadművészeti kiállításról. A felsőket Ehrenfeld Miklós, az alsókat Jaschik Álmos tervezte. — Kostümskizzen aus der Szegeder Theaterkunstausstellung. — Costumes, designed for the Stage-Art Exhibition, Szeged.

Tóth

K

T. 5. *Gyula*, éremművész és ötvös, Debrecen 1893 szept. 28. A bpesti iparművészeti iskolában Vasady, Mátrai Lajos és Simai voltak mesterei, azután Strobl Alajosnál képezte magát. Bécsben, Münchenben és Olaszországban volt tanulmányúton. Főleg éremművészettel foglalkozik; érmeinek és plakettjeinek nagy részét negatívba vési. Munkáinak nagy kollekciója 1924. az Iparmüv. Múzeum éremkiállításán volt kiállítva. A székesfővárosi iparrajziskola tanára. Több ötvösműve a főváros tulajdonában van. Műveit a finom kivitel mellett egyéni stílus és a magyar díszítőelemek felhasználása

1291

jellemzik.

Ö. Gy II. 5441

	Kikiáltási ár pengőben
2197. ASZTALTERÍTŐ, vászon, szálhúzással	8
2198. KETTŐS ÁGYTERÍTŐ, kézirece betéttel és richelieu-hímzéssel	120
2199. SZTÓR, kézirece betéttel és richelieu-hímzéssel.	80
2200. TERÍTŐ, selyembrokát, ezüsttel hímezve	20
2201. FEJKÖTŐ, hímezve, fémszálcsipkeszegéllyel, Kalotaszeg	3
2202. KÉT FÜGGÖNYSZÁRNY KÉT és DRAPÉRIA, selyem-brokát. (Két ablakra)	80
2203. ALBÁN MELLÉNY, ezüst szálakkal gazdagon hímezve	3
2204. ANTIPENDIUM, vászon, hímezve, horgolt csipkeszegéllyel. Olasz	63
2205. TERÍTŐ, horgolt	20
2206. VALÓDI CSIPKE, 3 m	45
2207. VALÓDI csipke. 3 m	45
2208. VALÓDI CSIPKE. (Két nagyobb és két kisebb drb) .	30
2209. PÁRNATETŐ, keresztöltéses, gyöngy- és zsenilahímzés. 1840 körül	8
2210. ASZTALTERÍTŐ, brokát	50
2211. SZTÓR, tüll és csipkebetétekkel	30
2212. OVÁLIS CSIPKETERÍTŐ	15
2213. KIS KEREK CSIPKETERÍTŐ	7
2214. KIS KEKEK TERÍTŐ, csipke	7
2215. SZEKRÉNYCSÍK, kézi rece. 5 drb	30
2216. FÜGGÖNY, kézi rece	60
2217. ABROSZ ÉS 12 SZALVÉTA, rumburgi vászon, richelieu-	

TÓTH Gyula

L. Kovásznai Viktória: Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32*, *35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*
Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Sződy Szilárd 62, 75, 98
Szöllössy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vígh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

Tóth Gyula

Esti Ujság 1943. nov. 19

Karácsonyi bélyegsorozat kerül forgalomba

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter karácsony ünnepére utaló tárgykörökkel 4, 20 és 30 filléres alkalmi postabélyegeket bocsát forgalomba. Ezek a bélyegek december 1-től 1944 június 30-áig használhatók fel, de a postahivatalok és a posta bélyegértékesítő irodája csak január végéig árusítják. Az új bélyegek tervező művésze: Tóth Gyula.

A zöldszínű 4 filléres bélyeg két éneklő angyalt álló alakban ábrázol, akik Krisztus születését három pásztornak adják hírül. A kékszínű 20 filléres bélyeg közepén a Szent Család, tőle balra álló, jobbra pedig térdelő pásztorok láthatók, akik a kis Jézust imádják. A rozsdavörös 30 filléres bélyeg közepén az ölében kis Jézust tartó Patrona Hungariae ülő alakja, tőle balra térdelő pásztor, jobbra a Szent Koronát felajánló Szent István király térdelő, mögötte pedig Szent László király és Szent Imre herceg alakja látható.

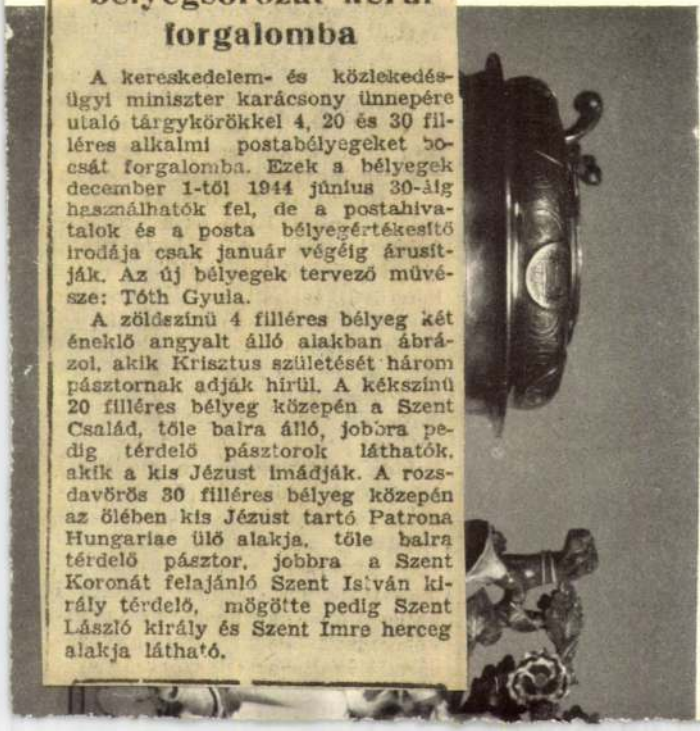

Tóth Gyula

Pest 1943. nov. 19

— **Karácsonyi bélyegeket hoz forgalomba a posta.** A jövő hónapban *karácsonyi bélyegsorozat kerül forgalomba.* Ezek a bélyegek december 1-től június 30-ig használhatók fel, a postahivatalok és a posta bélyegértékesítő irodája a bélyegeket azonban *csak január végéig árusítja.* A zöld színű 4 filléres bélyeg két éneklő angyalt ábrázol, akik Krisztus születését hírül adják a három pásztornak. A kék színű 20 filléres bélyegen a Szent Család és a térdelő pásztorok láthatók; a rozsdavörös 30 filléres bélyegen az ölében a kis Jézust tartó Patrona Hungariae, tőle balra térdelő pásztor, jobbra a Szent Koronát felajánló Szent István király térdelő, mögötte Szent László és Szent Imre álló alakja látható. Az új bélyegeket *Tóth* Gyula művész tervezte.

Tóth Gyula

1

Szépirodalom

1940. 70. l.

Tóth Gyula. 1940.

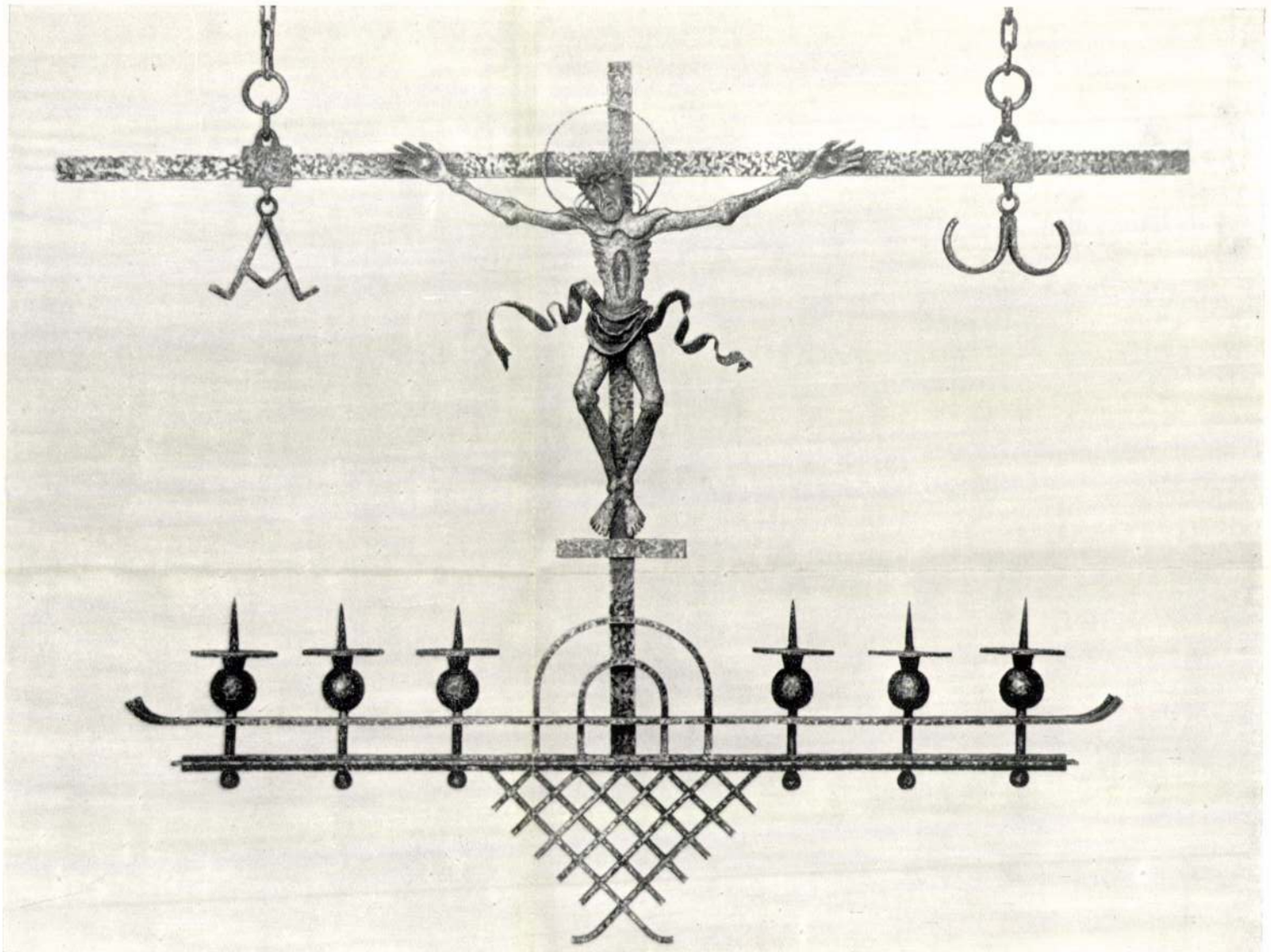

Függő vas-gyertya-lámpa. Készült Tóth Gyula tanár terve után a Budapest Székesfővárosi Községi Iparrajziskolában. — Eiserne Kerzen-Hängelampe. Verfertigt nach dem Entwurf des Professors Julius Tóth in der Municipal-Gewerbezeichenschule der Haupt- und Rezidenzstadt Budapest. — Iron hanging lamp for candles. Made upon design of Prof. Gyula Tóth in the Municipal Trade-Drawing School of the Capital and Residence of Budapest.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1938.
fordító

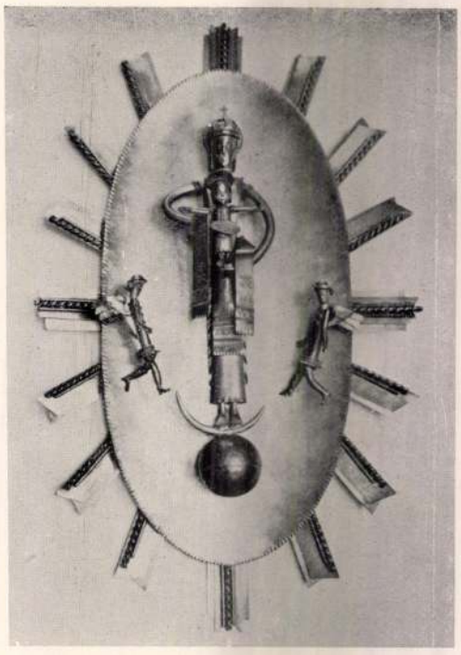

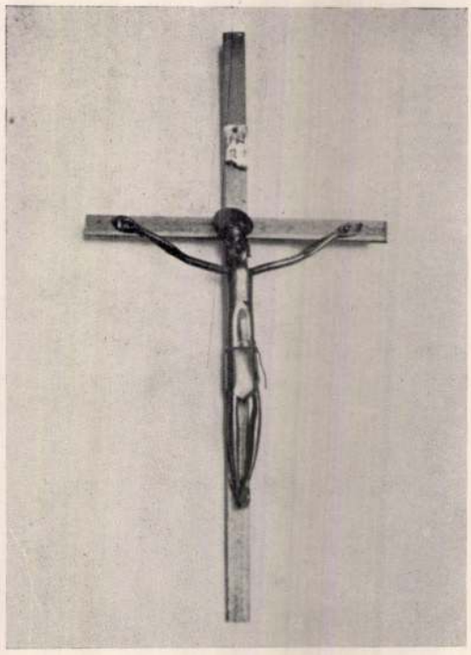

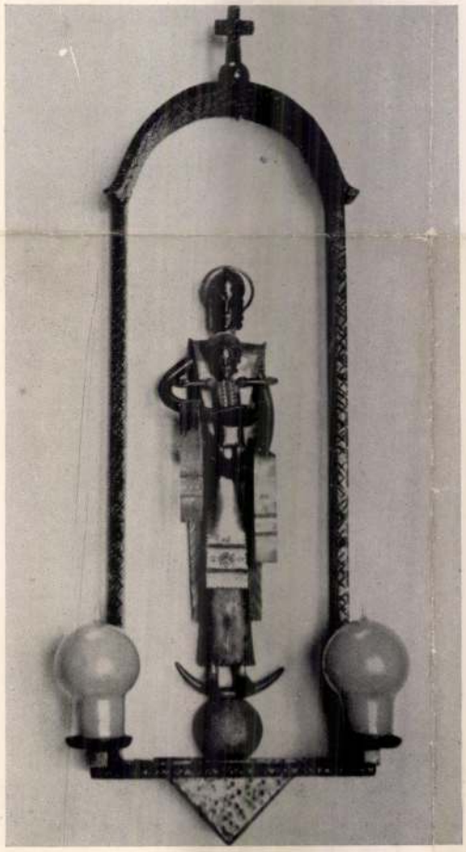

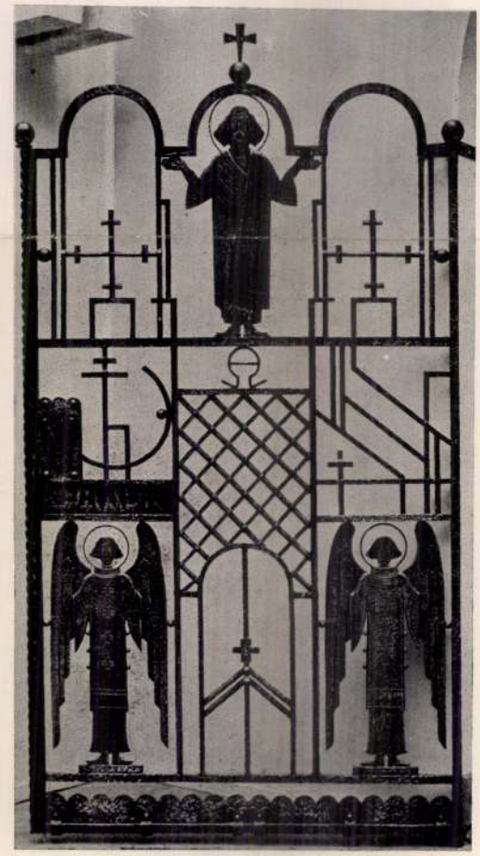

Fent balra : Falidísz, sárga és vörösrézből. Jobbra : Feszület rézből és vasból. Lent balra : Madonna rézből és vasból. Kitlinger Kálmán művei. Jobbra : Kápolnakapurács vasból. Tóth Gyula tanár terve után készült a Bp. Szfőv. Közs. Iparrajziskolában. — Oben links : Wandschmuck. Rechts : Kruzifix. Unten links : Madonna. Rechts : Gitter eines Kapellentores. — Above to the left : Wall-ornament. To the right : Crucifix. Below to the left : Madonna. To the right : Grate for a chapel door.

Tóth Gyula

81. Monstrancia rézből, aranyozva. 11.500.
82. Cibórium. 5800.
83. Kehely. 2600.
84. Fali kereszt bronzból. 100.
85. Fali szenteltvíztartó. 50.
86. Fali szenteltvíztartó, bronzból. 580.

Készültek az Ecclesia rt. műhelyében.

Nemzeti Szalon
Esztergom-kiáll.
1926.

Jenai Könyvtár III. 194.

Tóth Gyula

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934. 101. l.

BONBONDOBOZBURKOLÓ

afika — reklámfotó" című cikkéhez.

PIATNIK RT. LITHOGRÁFIÁJA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóth Ilona

iparművész

Készítette az 1944.
május. 20-án megjelent
Kossuth-bélyeg 50
filléres értékének tervét

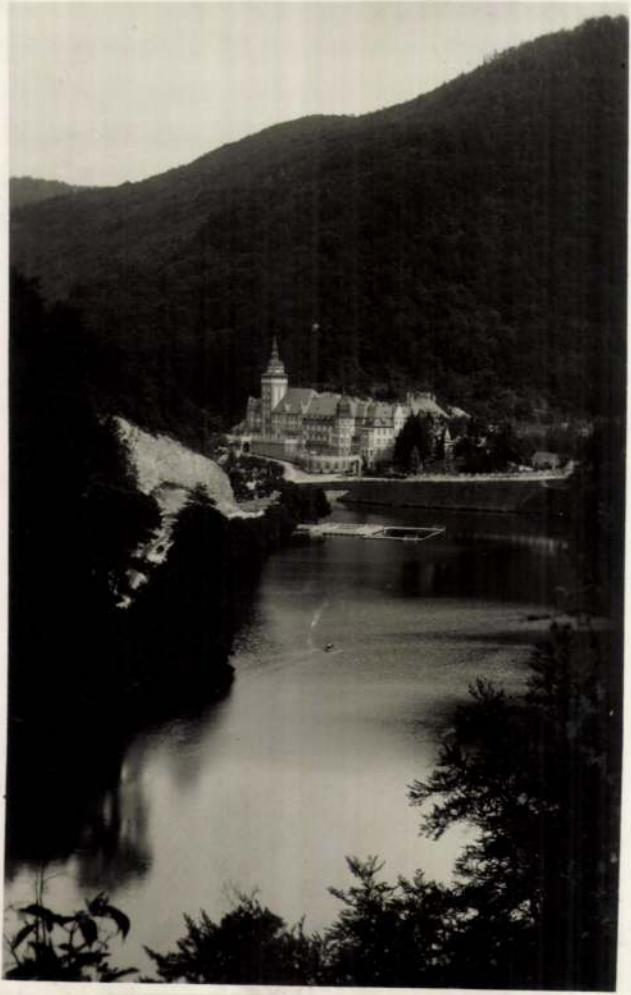

Tóth Gyula

Násfa, fentiről

repr

Nádai 112. l

Mellett

llandi iskola.

. századból.

.

jobbrafordult, szembenéző és
olt ifjut tüntet fel. Homlokába
ike, kis bajusza és legye barna,
s gallérját csipke szegélyezi,
rke.

: 10·3 cm. — Lelt. sz. 4308. —
gróf Pálffy János hagyománya
–908). — Az átvételre és az át-
adatokat lásd a 4203 lelt.
márczius 16-án (453–913).
adatok a Szépműv. Múzeumban.
atal férfi képmása.
onatkozó egyéb adatok és pedig:

80–908. pag. 15. N° 10). *David*
Mannes mit blonden Haaren.
und Holz, gekauft bei Pozsonyi
bcabinet).
kben (1893–912. N° I: 105).

2165–912. N° I: 107). *David*
5 : 10 cm.

III

915 (4308).

977 (79).

107 (1005)

Tóth Gyula

Hobrán

vrád

Építő Ipar – Építő

Művészet. 1916. 87. l.

(Festett bútorok)

Tóth Gyula

mutarajz iskola, rendkívüli hallgató. IV. éves.

Értesítő 1903/4. 15. l.

Uj Magyarság

Napihírek

— **A kormányzó szatmárnémetii keresztfiát vasárnap keresztelik meg.** Szatmárnémetiből jelentik: Szabó Pál téglagyári segédfűtő felesége október 5-én, a kormányzó Szatmárnémetibe történt bevonulásának napján fiúgyermeknek adott életet. A házaspár a város katonai parancsnoksága útján a kormányzó úr őfőméltóságát kérte fel keresztapának. A kormányzó a keresztapai tisztet elvállalta. Az ünnepélyes keresztelő vasárnap, október 27-én lesz a szatmárnémetii református templomban. A kormányzót a város katonai parancsnoka képviseli. A keresztelést Sárközy Lajos református lelkész végzi, az ünnepi beszédet Kiss Bertalan mondja.

— **Bukarestben még zavaros a légiriadó.** Bukarestből jelentik: A román fővárosban a szerdára virradó éjjel légiriadót rendeltek el a légoltalom működésének ellenőrzésére, valamint annak megállapítására, miként viselkednék a lakosság az ellenséges repülők esetleges megjelenésekor. A riadó 3 óra 35 perctől 4 óra 20 percig tartott. A légügyi szakértők megállapították azokat a rendszabályokat, amelyek az előadódott zavarok kiküszöbölésére szükségeseknek mutatkoznak.

Irógép részletre, kedvező feltételekkel
Készpénzért nagyon olcsón! Budapest, VII., Nagyatádi
Kovács Aladár Szabó (Kertész)-utca 46 Telefon: 428—141.

— **Tűzharcos ünnepség az országzászló előtt.** A vasárnap Erdély nagyobb városaiban tartandó tűzharcos zászlóbontógyülésekre induló alakulatok október 24-én, csütörtökön délután 5 órakor a Szabadság-téri országzászló előtt hazafias ünnepség keretében kezdik meg erdélyi bajtársi szolgálatukat. Az ünnepségen a tűzharcos szövetség vezetőségén kívül részt vesz az az öt századból álló díszzászlóalj, amely képviselni fogja a felszabadult területeken a tűzharcos szövetséget. A hazafias ünnepségre a szövetség meghívja a tűzharcosok hozzátartozóit és szívesen látja az érdeklődőket is.

— **Ünnepélyesen teszik le a vizsgát a nemzeti repülőalap pilótanövendékei.** A nemzeti repülőalap költségén a haderőn kívüli repülőképzés keretében kiképzett motoros pilóták október 29-én, kedden, kedvezőtlen időjárás esetén pedig 30-án, szerdán délután 3 órakor vizsgáznak a budapesti közforgalmi repülőtéren. Vitéz Horthy István, a nemzeti repülőalap elnöke rövid tájékoztatót ad az alap ezévi munkájáról, ezután motornélküli repülést mutatnak be csörléssel és gépvontatással, ezt követi az 1940. év nyarán kiképzett pilóták iskolarepülése, majd az ujonnan kiképzett pilóták műrepülése. Az oktatók is műrepülést végeznek, végül az ujonnan kiképzett pilóták elvonulásával és a motornélküli, valamint motoros iskolarepülőgépek egy részének megtekintésével az ünnepség véget ér. A vizsgán résztvevő közönség részére a repülőtér állomásépületének első emeleti erkélyét tartják fenn, ahová meghívó nélkül is be lehet menni 20 filléres belépőjeggyel. A repülőtér a 27-es autobusszal érhető el, amely a Wolff Károly-térről közlekedik 30 percenként.

— **Feláras postabélyegek az Erdélyi-mozgalom javára.** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter november 7-én a főméltóságú asszony legfőbb védnöksége alatt álló „Erdélyért" mozgalom céljaira és az „Erdélyi kulturház" gondolatának megvalósítására szolgáló egypengős felárral 20 filléres címletű bélyegblokkot hoz forgalomba. A bélyegblokk 250.000 példányszámban kerül kibocsátásra és eladási ára 1 pengő 20 fillér. A posta a bélyegblokkot november 30-ig árusítja, de a blokk bárhova szóló postai küldemények bérmentesítésére november 7-től december 31-ig felár nélkül számított értéke erejéig használható fel. A bélyegblokkot valamennyi postahivatal és a posta bélyegértékesítő irodája (Budapest 7) árusítja.

— **Árverés a postatakarékpénztár árverési csarnokában.** A postatakarékpénztár központi zálogkölcsön osztályában és fiókjaiban elzálogosított és szeptember 30-ig lejárt, de ki nem váltott zálogtárgyakat november 1-től kezdődően nyilvános árverésen eladják. Az ékszerzálogtárgyakat az árverési csarnok Baross Gábor-termében árverezik, minden hétfőn délután 3—6 óráig. Az ingózálogtárgyakat az árverési csarnok Hegedüs Sándor-termében adják el, minden nap délután 3—6 óráig, előre megállapított sorrendben. Az eladásra kerülő tárgyakat az árverést megelőző napon délután 3—6-ig, a fiókokban pedig az árverés megkezdése előtt lehet megtekinteni.

— **A természetes „Ferenc József" keserűvíz** régóta kitünően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. **Kérdezze meg orvosát!**

Az angol kémszervezet érdekében dolgozott a bukaresti lengyel követség

Bukarest, október 23.

Beck volt lengyel külügyminiszter és a lengyel követség több tagjának letartóztatásával kapcsolatban, akik az angol szabotázstervek szolgálatában állottak, valamint a kedden talált okmányok alapján a román rendőrség szerdán házkutatást tartott a lengyel követséghez tartozó egyik épületben. Itt nagymennyiségű lőszert, terhelő okmányokat, kokaint és más mérgeket, valamint nagyobb mennyiségű devizát, ezek között tízezrekbe menő német márkaösszeget talált a rendőrség. A talált okmányok bizonyítják, hogy a lengyel követség e házában az angol kémszervezet érdekében dolgoztak. Az épületben még két nagy leadó- és felvevőállomást és iratokat találtak. Ezekből kitünik, hogy a két leadó angol körökkel tartotta fenn a kapcsolatot. Összesen harminc lengyelt letartóztattak, köztük az úgynevezett lengyel követség több tagját.

NAGYVÁRAD Az uralom átvétele után a katonai közigazgatás azonnal erélyesen hozzálátott Nagyvárad egyik legsúlyosabb problémája, a munkanélküliség kérdésének megoldásához. Az uralom átvételekor hétezernél több munkanélküli volt a városban, a létszám most már 5119 főre apadt. Az állami munkaközvetítő hivatal és a katonai közigazgatás tovább is lankadatlanul dolgozik azon, hogy a munkanélküliséget megszüntesse. Ennek érdekében felhívással fordultak a munkaadókhoz is.

— **A román hadsereg leszerelését gyorsított ütemben folytatják.** Bukarestből jelentik: A vezérkar közlése szerint elhatározták, hogy a hadsereg leszerelését most gyorsított ütemben folytatják. A hadsereg létszámának csökkentése következtében feleslegessé vált tiszteket rendelkezési állományba helyezik.

SZOLNOK Alexander Imre dr. alispán a vármegye valamennyi városában és községében megtiltotta úgy a helybeli, mint az idegen városbeli zsidó árusoknak az országos vásárokon, búcsúkon, valamint heti és napi piacokon való árusítást. A tilalom november elsején lép életbe.

— **Kitüntetések.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére buzgó szolgálatuk elismeréséül Ivády Sándor dr. földmivelésügyi miniszteriumi miniszteri osztálytanácsosnak a magyar érdemrend tiszti keresztjét és Foghtüy Miklós dr. földmivelésügyi miniszteriumi miniszteri titkárnak a magyar érdemrend lovagkeresztjét adományozta.

— **A zágrábi pályaudvaron eddig 56.000 besszarábiai német utazott át.** Belgrádból jelentik: A Jutarnji List szerint hetven vonaton 56.000 besszarábiai német haladt át a zágrábi pályaudvaron. Hozzáteszi a lap, hogy három héten belül még 60.000 németnek kell keresztülutaznia Délszlávián.

NAGYBÁNYA A magyar anyanyelvű és magyar érzésű görögkatolikusok megalakították a magyar görögkatolikus egyházközséget. Az egyházközség a magyar görögkatolikus püspökséghez csatlakozik, a jövőben magyarnyelvű istentiszteletet tart és a gyermekeket magyarnyelvű hittanra taníttatja. A megalakulással kapcsolatban az egyházközség alattvalói hűségét és hódolatát fejezte ki a kormányzó iránt.

— **Halálos ítéletek Madridban.** Madridból jelentik: A katonai törvényszék Borbon tábornok elnöklete alatt többórás zárt tárgyalás után a következő spanyol szocialista és népfrontvezetőket ítélte halálra: Julian Zugazagoitiát, a spanyol szocialista párt igazgatóját, Cruz Salido marxista írót, Carlos Mantillát, a spanyol müemlékek igazgatóhatóságának elnökét, aki felelős a spanyol műtárgyak külföldre jutásáért, Rivascherifet, Azana volt miniszterelnök sógorát, Miguel Salvador szocialista vezetőt és diplomatát.

KOLOZSVÁR A Honsz kolozsmegyei és kolozsvári csoportja most tartotta alakuló közgyülését, amelyen felszólalt Bartha Ignác országgyülési képviselő is. Elnökké Babos László hadirokkant-századost választották meg. Bartha Ignácot, aki a román uralom alatt is nagy pártfogója volt a hadigondozottaknak, díszelnökké választották.

SZÉKESFEHÉRVÁR Az itteni vitézi szék bajtársi összejövetelén Thaisz Andor dr. alispán beszámolt a vármegyei közjóléti alap eddigi működéséről. Az alapnak az inségjárulékból évi 250—300.000 pengő áll rendelkezésére és az összegből ebben az évben 260.656 pengőt adott ki. Ebből inségmunkára 123.000, a zöldkeresztes akció támogatására 87.000 pengő jutott, de tekintélyes összeggel támogatták a nyári napközi otthonokat, a háziipar fejlesztését, gyümölcstelepitést, az iskolásgyermekek ruházati akcióját és kölcsönöket adtak állatvásárlásokra is.

— **Hitler-ifjak látogatása Japánban.** Tokióból jelentik: Hitler-Jugend különitmény érkezett szerdán Keijoba, Korea fővárosába. A különitmény csütörtökön tovább utazik Japánba.

— **Lyon polgármesterét forradalmi tevékenység miatt letartóztatták.** Genfből jelentik: Nicod-t, Lyon polgármesterét és néhány munkatársát forradalmi tevékenység miatt letartóztatták. Az újabban érkezett táviratok szerint Lyonban nagyszabású tisztogató munkát fognak végezni.

KASSA A város törvényhatósági bizottsága az erdélyi országrész felszabadulása alkalmából művészi kivitelü üdvözlő táviratot intézett többek között Székelyudvarhely és Nagybánya városok közönségéhez is. Mindkét város most átiratban köszönte meg az üdvözlést, hangsúlyozva, hogy a 22 éves rabság ideje alatt egyetlen pillanatra sem veszítették el a felszabadulásba vetett törhetetlen hitüket.

— **Egy német katona halálos autószerencsétlensége Bukarestben.** Bukarestből jelentik. Szerdán délben Bukarest egyik utcájában egy teherautó összeütközött a német katonai misszió egyik személygépkocsijával, amelyben egy százados és egy katona ült. A német katona életét vesztette.

— **Névváltoztatás.** Erlesbek György budapesti tüzoltófőparancsnok-helyettes és Erlesbek Ottó dr. székesfővárosi árvaszéki fogalmazó családi nevüket a belügyminiszter engedélyével Erlaky-ra változtatták.

CSIKSZEREDA Csikszentdomonkos községben, Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök szülőfalujában ünnepélyes keretek között országzászlót avattak. A zászlót a székelv községnek az anyaországba került fiai ajándékozták. Az ünnepség szentmisével kezdődött, majd a lakosság a piactéren felállított országzászló elé vonult s az elszármazottak nevében Török Mihály adta át a zászlót. Karda Ferenc szövetkezeti igazgató ünnepi beszédet mondott. Ezután hazafias szavalatok és énekek hangzottak el.

— **Anyja védelmében agyonverte az apját.** Kaposvárról jelentik: Domján Ádám somogyszentmiklósi fölműves szüret közben kelleténél többet ivott s összeveszett feleségével. A veszekedést tetlegesség követte, amelybe édesanyja segitségére beleavatkozott a veszekedő házaspár lánya, Farkas Lászlóné, aki felkapott egy falapátot és azzal kétszer úgy fejbevágta apját, hogy az sérüléseibe pár óra mulva belehalt. Az apagyilkos asszony a csendőrségen azzal védekezett, hogy tettét édesanyja védelmében követte el. Kihallgatása után a csendőrök bekisérték a kaposvári törvényszék fogházába.

Amor az autóban
Játék egy ellopott autó körül
Kizárólag **Studio**

KALODERMA Gelee

a különleges kezápoló szer
Kis tubus P -.68 Közép tubus P 1.25

— **Elégtek az ujságok a vonaton.** Szerdán reggel kevéssel öt óra után a Keletipályaudvarról induló 622-es számú lökösházai személyvonat poggyászkocsijában hét láda film kigyulladt. Mivel az eset még Budapest területén, az Asztalos Sándor-utca magasságában történt, a budapesti tűzoltók vonultak ki az égő kocsihoz és sikerült is a tüzet rövidesen elfojtaniok. A kocsiban felhalmozott ujságkötegek és egyéb csomagok nagy része elégett, emberéletben azonban nem esett kár.

— **Zavargások a belgrádi egyetemen.** Belgrádból jelentik: Egyes külföldi lapok túlzott jelentőséget tulajdonitottak a belgrádi egyetemen szerdán lefolyt incidenseknek. Nemzeti érzelmű és kommunista egyetemi hallgatók összetűzéséről van szó, amelynek során öt diák könnyebben megsebesült. A rendet gyorsan helyreállitották.

Perfekt német levelező előkelő intézetnél azonnali belépésre **kerestetik.**
Aj. »Keresztény A. G.« jeligére **Haasenstein és Vogler r.t.** hirdetőirodába, V, Dorottya-u. 8

— **Pénteken rendkivüli közgyülést tart a főváros törvényhatósága.** A főváros törvényhatóságának október 11-iki rendes közgyülésére tüzött polgármesteri előterjesztések egyrészét az előrehaladott idő miatt nem lehetett letárgyalni. Az elnöklő Body László alpolgármester éjjel félegy órakor a közgyülés tanácskozását megszakította és közölte, hogy a le nem tárgyalt polgármesteri előterjesztéseket egy későbbi rendkivüli közgyülésen tárgyalja a törvényhatóság. Ezt a rendkivüli közgyülést Karafiáth Jenő főpolgármester október 25-én, pénteken délután öt órára hivta össze.

— **Az árvizkárosultak javára befolyt összegek nyugtázása.** Az Uj Magyarság által kiküldött befizetési lapokon az árvizkárosultak 64.100-as számú csekkszámlájára utóbb befizetett adományokat pótlólag itt nyugtázzuk: Szolyvai falepároló rt. 206.51 pengő, magyar asszonyok nemzeti szövetsége, Bpest 20.50, Hoffmann Gyula, Salgótarján 16.25, vitéz Csörgey László, Bpest 10, özv. Pálffy Dezsőné 3, Büki Aurél, Bpest 3, Léderer Mihályné, Battonya 3, Tóth József, Gáva 2.50, Rásó János, Dunavecse 2.40, Kelemen József, Keszthely 2, özv. Radomoki Mihályné, Sopron 2, Bódis Géza, Kaposvár 1, Horváth János, Kislőd 1 pengő. Előző gyüjtésünk 129.666.67 pengő, összesen 129.939.83 pengő.

Tisztitsa

meg olykor szervezetét a bélben felhalmozódott sok káros salaktól akkor is, ha nincs székrekedése. Jó tisztitó hashajtó a DARMOL

— **Gyermekek gesztenyesütéséből nagy tűzvész keletkezett a somogymegyei Inkén.** Kaposvárról jelentik: A somogymegyei Inke községben kedden délután, amikor a község lakói nagyrészt a közeli szőlőhegyen a szüreteléssel voltak elfoglalva, tűzvész keletkezett. A kisebb gyermekek egy csoportja a gesztenyetermő község egyik részében a szalmakazlak közelében tüzet rakott és gesztenyét sütött. A tűz átcsapott a közeli szalmakazlakra. Leégett Németh József, Gerencsér József és Kiss József gazda körülbelül 300 kereszt szalmakészlete, teljesen elhamvadt a burgonyák vermelésére készitett nagymennyiségű szalma, több nagy pajta a bennelévő szénával együtt. A tűz eloltásán a tűzoltók közel öt órán át dolgoztak.

Házasság

Rohosy Klára és *Ambrus* Kálmán m. kir. főhadnagy október 26-án este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a soltvadkerti katolikus templomban.

Alleram Márta okl. középiskolai tanár és *Szentes* Ervin székesfővárosi tanár október 26-án este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a jézustársasági atyák kápolnájában (VIII., Horánszky-utca 20).

Gertenyesi *Hollósy-Kuthy* Mariannát eljegyezte nemes *Buchwald* Ödön.

Loew Kornélia Carmen és *Vályi* (Walient) Pál október 29-én este 7 órakor a Szent Imre herceg-úti plébániatemplomban tartják esküvőjüket.

Délszláviában megkezdték a zsidótörvény végrehajtását

Belgrád, október 23.

A hatóságok megkezdték a zsidó élelmiszeráruházaknak a legutóbb közzétett törvényrendelet határozmányainak megfelelő felülvizsgálatát. Zsidónak számít a rendelet szempontjából az 1. akinek szülei zsidónak születtek, még ha később vallást változtattak is, vagy felekezetnélküliek maradtak; 2. akinek atyja zsidó, anyja idegen nemzetiségű; 3. aki vegyes házasságból született, de zsidó vallású vagy felekezetnéiküli.

A belgrádi egyetemre beiratkozott 117 zsidó hallgató közül 17-et választanak ki. Esetleg az egyetemi hatóságok megengedik mintegy husz további olyan zsidó hallgató beiratkozását, akinek atyja a szerb hadseregben harcolt.

— Összeütközött két villamos a Kálvin-téren. Szerdán délután 2 órakor a Kálvin-téren összeütközött a 49-es és a 45-ös villamos. Az utasok közül Szabó Alajos 20 éves kereskedősegéd súlyosan megsérült, a mentők a Rókus-kórházba vitték. Hét másik utas könnyebb sérülést szenvedett. Valamennyiüket a mentők részesítették első segélyben.

— A román légionáriusok külön cenzurája. Bukarestből jelentik: A légionárius mozgalom központi vezetősége közli, hogy sem a sajtóban, sem a rádióban a légionárius mozgalmat illetően hírek mindaddig nem közölhetők, amíg a légionárius mozgalom központi vezetősége erre felhatalmazást nem ad.

— Tehnikusok megkoszorúzzák Rákóczi Ferenc szobrát. A Hungária magyar tehnikusok egyesülete október 29-én, kedden délelőtt ¾12 órakor koszorút helyez II. Rákóczi Ferenc szobrára, a fejedelem hamvai hazahozatalának évfordulója alkalmából. Az egyesület felkéri a felvidéki hölgyeket, hogy mint a multban is, pár szál virággal vegyenek részt a kegyeletes ünnepségen.

— Az országos Széchenyi-szövetség közgyűlése. Az országos Széchenyi-szövetség október 25-én, pénteken este 8 órakor tartja évi rendes közgyűlését hivatalos helyiségében (Budapest IV. Kecskeméti-utca 6.) A közgyűlésre az elnökség meghívja a szövetségi tagokat és minden érdeklődő egyetemi és főiskolai hallgatót.

— Az erdélyi nők országos szövetsége október 25-én, pénteken délután 6 órakor műsoros teadélutánt rendez a Géza-utca 4. számú házban lévő díszteremben. Közreműködnek: Murgács Kálmán, Chovánné Szilágyi Erzsébet, Deák-Bárdos Károly és Koczián Annuska.

KOSZORUK
gyönyörű kivitelben. mérsékelt árak
RIVIERA VIRAGÜZLET
ESZTERHÁZY-U. 2 TELEFON 135-062

Halálozás

Erdély Sándor dr. ügyvéd, volt országgyülési képviselő október 16-án, 68 éves korában Pincehelyen elhúnyt. Jelentős szerepet vitt úgy az ügyvédi, mint a társadalmi és az 1918 előtti politikai életben, s különösen a tót nemzetiségi és szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Az utóbbi években közélet munkásságának szellemében kulturális és gazdasági téren működött. Utolsó kívánságának megfelelően a budafoki családi sírboltban temették el.

Motkó Géza, a volt prágai magyar követség, majd a prágai magyar főkonzulátus sajtóelőadója és a magyar távirati iroda prágai levelezője életének 50-ik évében Budapesten meghalt. Két évtizeden át végzett lelkiismeretes és odaadó munkájával, valamint szeretetreméltó egyéniségével felettesei és kartársai körében általános elismerést és megbecsülést szerzett. Temetése október 25-én, pénteken délután ½5 órakor lesz a farkasréti temetö halottasházából.

Bana Istvánné dr.-né, budapesti ügyvéd neje, október 22-én elhúnyt. Temetése október 25-én délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temetöben.

Lukáts Béláné, szül. *Danek* Elza október 21-én, életének 45-ik évében Budapesten elhúnyt. Szerdán temették el a Kerepesi-úti temetöben, a római katolikus egyház szertartása szerint.

Sümegi Jenö nyug. telekkönyvvezető október 20-án, életének 82-ik évében Mezökövesden elhúnyt. Kedden temették el a római katolikus egyház szertartása szerint.

Roxánfalvi *Roxer* János dr. ny. belügyminisztériumi közegészségügyi felügyelő, Krassószörény vármegye tb. tisztifőorvosa, Fehértemplom város volt tiszti- és törvényszéki főorvosa október 23-án Budapesten elhúnyt.

Mai esetek

Mérték

— Temérdek zsidó van az országban — magyarázza egy úr hévvel.

— No, majd kiderül a januárvégi népszámlálásnál. Mennyire becsüli öket?

Egy pillanatra megsodorja az úr a bajszát:

— Kevésre.

Hozzák a fát!

— Uram, — toppen be valaki mérgesen a fakereskedőjéhez, — utoljára kérdem, mikor szállítják le a fámat?

A kereskedö riadtan néz a rendelőkönyvébe:

— Azonnal, a jövő hét keddjén, de mindenesetre még novemberben, úgy december 13-ikán...

Nagy méreg

Egy pirospozsgás polgár semmiképpen nem akart katonát látni — a tükörből, ezért, miután megtudta, hogy ez egy gátló körülmény, kihuzatta valamennyi fogát.

A mérce alatt aztán szorongva lesi a fejleményeket:

— Sóhajtson.

A polgár sóhajt.

— A tüdő jó. Most ne lélegezzen.

Polgár nem lélegzik.

— Szív rendes. Ugy. Szem jó, fül jó. Menjen csak arra pár lépést.

Polgár elindul.

És már hallja is a hátamögött:

— Lúdtalp. Alkalmatlan.

— A petróleum igénylése. A főváros ipari és kereskedelmi ügyosztálya felhivja a közönség figyelmét arra, hogy a petróleumnak viszontelárusitók részére való eladására és vételére, valamint ipari (mezögazdasági) és egyéb célra szükséges petróleumnak igénylésére vonatkozó kérelmeket október 17-étől kezdve az V. Honvéd-utca 22 szám alatti hivatalos helyiségben kell beadni.

— Gyermektragédiák. A zalamegyei Kerettye községben a nyolcéves Bakos Katalin papirhulladékot gyujtott meg. A lángtól ruhája is tüzet fogott és a kisleány oly súlyosan összeégett, hogy röviddel kórházbaszállitása után meghalt. Karácsonyi Jenö hatéves fiú a mezötúri temetöben játszott. Közben az egyik korhadt fa hirtelen kidölt és a kisfiút halálra sujtotta.

— Előadás a hivatásrendiségről. Az egyesült keresztény nemzeti liga VIII. kerületi osztálya ülést tartott, amelyen Nógrádi Tibor elnök nagyszabású előadásban fejtette ki a megvalósitandó hivatásrendi állam szempontjait. Rámutatott a hivatásrendiség lényegére, a német, olasz és portugál példákra. A mai háború Európa, de talán az egész világ régi rendjét átalakitja. Magyarországnak is alkalmazkodnia kell ehhez a rendhez, amely megköveteli a dolgozók igazságos egyenjogusitását, vagyis a hivatásrendiséget. Az előadáshoz többen szóltak hozzá.

— Egy autószerencsétlenség szemtanuit keresik. Mester Lajos tart. törzsörmester felkéri azokat, akik 1939 november 17.-én délután 4 és 5 óra között szemtanui voltak a Nagymezö-utca és az Andrássy-út sarkán történt súlyos gépkocsiszerencsétlenségnek, szíveskedjenek címüket vele közölni: Budapest IX. Dandár-utca 27. Mester Lajos rokkant, akinek öt apró fiúgyermeke van, a baleset következtében egész életére nyomorék maradt.

Sportversenyek

A labdarugóbajnokság zsufolt hete

Az október 27-től november 3-ig tartó héten éri el csúcspontját az öszi labdarugó bajnoki harc. *Nyolc nap alatt három pontokért menö küzdelmet vivnak csapataink: október 27-én, november 1-én és 3-án,* sőt ezentúl is fokozott üzemben lesznek legjobbjaink, a tervbevett Erdély—anyaország mérkőzésen, amely előreláthatólag november 6-án vagy 7-én kerül lebonyolitásra, mintegy visszavágó jelleggel a Ferencváros október 13-iki súlyos kolozsvári vereségéért.

A bajnoki lista élén a Ferencváros és az Ujpest küzd fej-fej mellett. A rövid egymásutánban lejátszódó három bajnoki mérkőzés döntést hoz az elsőség kérdésében is, hiszen *a két éllovas párharcára is sor kerül, mégpedig a nyolcnapos kampány záróméröközében,* november 3-án. Most vasárnap a Ferencváros Szombathelyre látogat, a Haladás otthonába. Itt még nehezebb harc vár rá, mint amilyent Salgótarjánban vívott. Nagyon is időszerü tehát, hogy a bajnokcsapat zilált hadrendjei helyreálljanak. Ugyanezen a napon az Ujpest saját otthonában a csepeli WMFC gárdáját látja vendégül. A csepeliek régóta adósak azzal a formával, amit játékosaik klasszisa után méltán elvár tölük a futbaltársadalom. Ha végre tudásának megfelelően játszik a WMFC, meglepetés születhetik Ujpesten, melynek csapata nem a legmeggyözöbben szerepelt a Törekvés ellen. November 1-én a Ferencváros a kitünö formába lendült Szolnokkal, az Ujpest pedig a Beszkárttal találja magát szemben. Végül *november 3-án az éllovasok egymás elleni harca mondja ki a döntő szót az öszi bajnokság ügyében.* A rangadó színhelye az ujpesti stadion lesz.

Igen mozgalmas napok elé nézünk tehát s ha ehhez hozzávesszük a régóta vajudó rendszerkérdésben döntő fogalom-tisztázását igéró Erdély—anyaország válogatott mérkőzést, amely az olaszok és spanyolok elleni küzdelmek elökészületéül számit, elmondhatjuk, hogy a közönség nem panaszkodhatik, mert békebeli lendületü futbalélet tanuja lehet.

Sportkicsek

() Másfélszáz utánpótlásbeli öklözőt mozgatnak meg az ifjúsági bajnoki küzdelmek. Ökölvivó utánpótlásunk szempontjából döntő jelentőségü hét elé nézünk. Az október 27-től november 3-ig terjedö időben rendezi meg a szövetség az idei ifjúsági bajnokságokat, amelyekre eddig 160-nál több nevezés futott be. Ebből a tömegből bizonnyal fel fog tünni néhány biztató tehetség, akire igen nagy szüksége van felfrissités után áhitozó elitgárdánknak.

() Egy világhirü olasz futbalista halála. Ki ne emlékeznék Calligarisra, az olasz labdarúgás höskorának tüneményes képességü válogatott hátvédjére? A Combi—Rosetta—Calligaris védöhármas emelte fogalommá azt a sziciliai védekező rendszert, amely az előző olasz labdarúgó generáció leghíresebb sajátossága volt. Calligaris hosszú másfél évtizeden át legjellegzetesebb alakja volt az európai futbalpályáknak. Zsebkendővel kötötte le csillogó fekete haját, amivel különleges divatot teremtett a világ hátvédei körében. De nemcsak erről volt híres, hanem páratlan szívösságáról és labdaérzékéről, amellyel minden helyzetet azonnal megoldott és szinte áttörhetetlenné tette a vezérletével müködö védelmet. Ötvenszer volt olasz válogatott, ellenünk is többizben harcolt s igen sok öszinte barátja volt futbalistáink körében. Most érkezett a szomorú hir Torinóból, hogy az egykori híres válogatott 39 éves korában, férfiúi ereje teljében meghalt. Az olasz labdarúgás egy korszaka zárult le halálával.

() Erdélyi ökölvivó értekezletet tartanak október 25-én, pénteken Kolozsváron. Az értekezleten a visszakerült erdélyi városok ökölvivó vezetői teljes számban résztvesznek. A szövetség részéről vitéz Kalándy Imre altábornagy, Kankovszky Artur, Holly Jenö és Sulkó Béla utazik le az erdélyi vezetökkel való kapcsolatok felvételére.

() Romániában megváltozott a labdarugó bajnokság képe az erdélyi egyletek kiválásával. A bajnoki mezönyben új tagként bevették a Kolozsvárról Nagyszebenbe áthurcolkodott Universitatcat, amely első mérkőzésén vereséggel szerepelt, 2:1-re kikapott új otthonában a bukaresti egyetemi csapattól. A bajnokságban egyébként a temesvári Ripensia vezet 10 ponttal a bukaresti Unirea Tricolor és Venus, valamint a Bradi bányamüvek csapata elött. A mezöny végén a felprotezsált ókirályságbeli csapatok kullognak, a Ploesti, a Krajova és a Braila FC.

Nagy készülödés folyik a magyar-német birkázó mérkőzésekre

Leghivebb sportbarátaink, a németek közelebbről birkózóik révén ápolják a két nemzet hagyományos sportbarátságát. November 9-én és 10-én két birkózásnemben is megmérközik Magyarország és Németország reprezentativ gárdája. Első nap a görögrómai stilusban, második nap pedig a szabadfogásos birkózásnemben csap össze a két elitgárda. A németek már össze is állitották Budapestre jövö keretüket. A lista összesen kilenc versenyzőt ölel fel, akikből majd a két birkózócsapat kikerül. Légsúlyban *Kuhlheim*, pehelysúlyban *Schmidt* és *Schweickert* II., könnyüsúlyban *Nettesheim*, váltósúlyban *Schaefer*, középsúlyban *Schweickert I.*, félnehézsúlyban *Ehret* és *Leichter*, nehézsúlyban pedig *Hornfischer* képviseli a német színeket. Amelyik súlycsoportban csak egy név szerepel, ott az illetö válogatott görögrómai stilusban és szabadfogásban egyaránt szerepel. A németek hosszú hetek óta a leggondosabb edzéssel készültek Münchenben a találkozóra, amelyhez *igen nagy reményeket füznek.* Csapatuk összeállitását tekintve, reményeik nem is túlzottak. Az egyik birkózásnemben valószinüleg győzni is fognak, a jelek szerint a görögrómaiban, de a szabadstilus győzelmét aligha vehetik el, mert ebben mesterek vagyunk.

Papp László dr. szövetségi kapitányunk ugyancsak hatványozott gonddal készitette elö fiait. A legutóbb lezajlott bajnokságok megfelelö támpontot nyujtottak a formák tekintetében s ezek alapján ez az összeállitás várható a németek ellen: légsúlyban *Imrei* és *Bencze*, pehelysúlyban *Tóth I.*, könnyüsúlyban *Ferencz* és a ceglédi *Gál*, váltósúlyban *Sóvári* és *Kinizsi*, középsúlyban *Kovács*, félnehézsúlyban *Rihetzky* és nehézsúlyban *Bóbis*.

Kisszakasz

A Kisszakasz milliméter sor ára 40 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezmény

JÓ ÉS OLCSÓ BUNDÁT PILÁT SZÜCSTŐL. FERENC KRT. 32. a 3

Magánnyomozó
Dr. BÉKÉSI TIBOR ny. rendőrkapitány,
magánnyomozó
Erzsébet-körút 17. T.: 222-802

Butor
BUTOR ÉS TEXTIL
keresk. rt., Liszt Ferenc-tér 5.
Egy helyen, egy számlán
Hálók, ebédlők, kombináltak. Teljes lakberendezések, szőnyegek, függönyök, kelengyék. — Kényelmes, hosszú folyószámlahitel. — Vidékre díjtalan képes árajánlatot küldünk.

LAKÁSBERENDEZÉSEK
nagy választékban
jutányos árban
a Hazai Bútoripar ker. vállalatnál, Baross-utca 46. sz.

BUTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol, VI., Vilmos császár-út 43 (Báthory-utcával szemközt). Kombinált szobák, hálók, ebédlők óriás választékban

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ebnertől
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

NAGY SÁNDOR 26
Károly-körut
Gyönyörü új és használt mübútorok, irodabútorok, csodás kombiszobák, bőrgarnitúrák, styl-szalónok, márkás hálók, ebédlők, úrinált berendezések. Nagy Sándor, Károly-körut 26. Városházánál.

UJ RENDSZERŰ BUTORHITEL
Közalkalmazottak és minden véglegesitett lakását berendezheti harminc egyenlő havi részletre, azaz minden P 100 után havi P 3.33 törlesztéssel. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük. Kardos Testvérek, Wesselényi-utca 18.

Részletre komplett hálók
kombinált szobák Modern Bútornál, Barosa utca 42.

„MARS"
GYERMEKKOCSIK
megbizhatók, olcsók
ANDRÁSSY-ÚT 36.
Párisival szemben

Használt bútor
biztosan jó. Hálók 150-től. Sima hálók 280-tól, ebédlők 190-től, gyönyörü kombinált szobák, használtak, újak 315-től (7 drb.) Új, használt konyhák óriási választék. Részletfizetés. — BÚTOR-MAGAZIN. Mária-utca 48

SZINES KISIPARI BUTORTERMÉKEK óriási választékban. Konyha, kombinált és hallberendezések, magyar stylu bútorok, kitünö minőség, olcsón, fizetési kedvezménnyel is.
Cspi NAGYMEZŐ-UTCA 21

KIRÁLY-U. 112 HOZZÁNK, JÖJJÖN meglátja, érdemes. Használt és új, márkás mübútorok. Hálók és ebédlők, úriszobák, szalónok, kombinált szobák, antikvitások, irodabútorok, egyes darabok olcsón. Bútorüzlet. Király-utca száztizenkettő. (Lövölde-térnél).

LÓSPORT

Kolozsvári akadályverseny Megyeren

Észak-Erdély visszatérésének szenteli csütörtöki müsorának vezető eseményét az úrlovasok szövetkezete. A *„Kolozsvári akadályversenyben"* a 3000 pengős díjért és Pest vármegye tiszteletdíjáért a megyeri pálya prominens ugró lovai küzdenek meg 4000 m-es távon. *Sirató, Le bambino, Hajrá, Monopol, Fék, Quarnero, Lectica,* csupa jól csengö név, a verseny tehát nívós és izgalmas lesz. *Az elsöség* meggyözödésünk szerint *Sirató és Hajrá közt fog eldölni,* de *Le Bambino* betörése sem lenne meglepetés. A hétfutamos müsorra jelöltjeink a következök:

I. futam. *Dodóméni — Addio Mare — Tramontana.*

II. futam. *Láncos — Babika II. — Csirkefogó.*

III. futam. *Sirató — Hajrá — Le Bambino.*

IV. futam. *Lókötö II. — Jonathan — Derwish.*

V. futam. *Albatros — Ritka — Tempó Mari.*

VI. futam. *Ezredes — Keep smiling — Rianás.*

VII. futam. *Fiumára — Blarney — Vásárfia.*

A versenyek csütörtökön délután 1 óra 15 perckor kezdödnek.

Az Országos Magyar Sajtókamara,

hogy a háborus viszonyok folytán a lapkiadásra háruló rendkivüli nehézségeket némileg enyhitse, kénytelen volt egyes megtakaritási rendelkezéseket életbe léptetni, amelyek minden lapkiadóra nézve egyaránt kötelezőek. Ezek szerint a budapesti és vidéki sajtónak egyaránt megtiltotta tiszteletpéldányok adását, valamint eltiltotta a lapkiadókat bármiféle ajándékozás, pályázat és rejtvénymegfejtési jutalom, kedvezmény nyujtásától. Ezen tilalom kiterjed minden előfizetésgyüjtéssel foglalkozó vállalkozásra is.

Tudva, hogy az általános anyagdrágulás, a hiányzó vasutszállitás helyett beállitott autó, sinautó és repülőgépszállitás hatalmas tulkiadásai alig elviselhető terheket rónak a lapkiadásra, az olvasóközönség bizonyára megértéssel fogadja az Országos Magyar Sajtókamara kényszerü intézkedéseit.

Emlékművet állitanak a Hármashatárhegyen a repülők védőasszonyának

XV. Benedek pápa a lorettói Szent Szüzet tette meg a repülők védőasszonyának. Ezzel kapcsolatban hivta életre az Emericana nagyrendje a Borostyános Szent Szüz repülői címmel azt az albizottságot, amely a repülőtársadalmat közös céllal gyüjti egy táborba, hogy a levegő technikusai nehéz munkájukat a lorettói Szent Szüz oltalma alatt végezhessék, másrészt pedig, hogy a Borostyános Szent Szüz közbenjárására szerencsésen indulhassanak és egészségesen térjenek vissza a földre.

Lorettóban a Szüz emlékét a XIII. századból való faszobor őrizte. A XIX. század elején pusztult el a régi szobor s helyébe XI. Pius pápa ajándékozott ujabbat, melyet autón szállitottak a Vatikántól egészen Lorettóig. Akkor az utvonalon végig az olasz repülőalakulatok köszöntötték és fogadták a Borostyános Szent Szüz uj szobrát s azóta az olasz repülőkötelék összes alakulata legfőbb patronájává választotta. Az Emericana a Borostyános Szent Szüz kultusza érdekében *Tóth* Gyula szobrászművésszel másolatokat készittetett a lorettói szoborról — egyelőre tiz példányban —, melyeket hangárokban vagy a Szent Szüz repülőinek lakásán állitanak fel. A 28 centiméteres kis szobrocskákat legközelebb aluminiumból mintázzák. Más terv is felmerült a Szent Szüz tiszteletének ápolására, egy hatalmas emlékmü a Hármashatárhegy csúcsán, melyet szintén *Tóth* Gyula mintáz majd meg. Az egyik terv szerint, a Szent Szüz három és fél méteres szobra mögött repülőgépekkel mintázott dombormü emelkednék s erre a lapra vésnék rá a hősi halált halt repülők neveit is. A másik terv szerint tizenhat méteres obeliszk alján helyeznék el a Szent Szüz szobrát.

Az uj tervek mind a fiatal magyar repülőtársadalom egészséges katolikus szelleméről tesznek tanuságot. Az első lépés már tavaly megtörtént, amikor elkészült a Szent Szüz nyakban hordható ezüst érme, előlapján a repülőgépek felé intő áldásával, hátlapján pedig pilótáinak jelmondatával: „Borostyános Szent Szüz, őrizz meg minket."

A Nemzeti Ujság gyüjtése

A *Nemzeti Ujság* utján a következők küldték be adományaikat a Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézete javára: Ádám Károly Budapest 50, Hatvani Népbank rt. Hatvan 30, Magyar Kórus Budapest, dr. Molnár Sz. Dezső Budapest, Kokovay János Vác 20—20, Isteni Szeretet Leányai Budapest 10, Dr. Ferenczy Tibor Debrecen, Iskolanövérek Hőgyész, s. Balás Béla Budapest, Back Bernát Szeged, Várhelyi Ferenc Rákosliget, Göttl Mária Budapest 10—10, Jelinek Antal Agárd 8.40, Demény Károly Budapest, Répásy Károly Párkány 8—8, König Jusztin és Vojtki Mária Szeged 6, Tichi Gusztáv Rákospalota, özv. Kenechey Jenőné Budapest, dr. Keresits Miklósné Budapest, Hoch Imre Kelenföld, Holényi Teréz Budapest, Ivacsics Hedvig Szegvár, Fejes István Budapest, Szt. Orsolya r. zárda Budapest, özv. Papler Pálné Debrecen, özv. Stecz Ferencné Tiszaug, Hegedüs István Budapest, Hamzák Ferenc Budapest, Löfler József Budapest, Bohuss Károly Debrecen, Toldy Ernő és neje Budapest 5—5, Walkovszky Erzsébet Budapest, Weindlich Bella Miskolc, Agoston Béláné Kecskemét, Gajda Gyula Eger 4—4, Titely Rudolfné Budapest, Pokomándy Gergely Szeged, Svábhegyi Szt. László Egyház Budapest, Kerznár Lajos Makó, Vajdovich György Eger, özv. Nagy Lajosné Budapest, özv. Pauer Edéné Budapest, Kéky Sándor Budapest, dr. Petheő Kálmán Budapest, Kindl Mária Budapest, Varjas József Pécs, Wellauschitz István Gyöngyös, Nagebénter Teréz Győr, Győrffy Gábor Budapest, dr. Timár Kálmán Kalocsa, Kovács Ferenc Kiskunfélegyháza 3—3, özv. Wettstein Gyuláné Galgamácsa 2.80, vitéz Nyárasdy Sándor Budapest, Kubinyi Béla Budapest, Gál Ferencné Szolgaegyháza, Irgalmas Nővérek Eger, Semperger Kató Kápolna, dr. Császik István Kaposvár, Czunya Sándor Eger, Kertész Lajos Budapest, Bereghy Helén Budapest, Lády Géza Bükkszéra, özv. Hartl Sándorné Eger, Dániel Imre Budapest, özv. Dorhas Ferencné Budapest, id. özv. Papp Rezsőné Budapest, dr. Kerényi Alajos Budapest, Eckensberger Andorné Budapest, Neményi Ferenc Budapest, Joós Ferenc Kecskemét, Banyász K. Budapest, dr. Csiba Mórie Budapest, v. Tothlyusné Budapest, Dangai Róbert Budapest, Roheim Samuné Budapest, Stampay Sándor Budapest, Toth Zsigmond Gyula, Holbesz Aladárné Budapest, dr. Somogyi Vilmos Polgárdi, Massan Izabella Budapest, Wlassits Gyula Szeged, Golniczi Margit Budapest, Kék István Budapest, Egan Lujza Budapest, Biedermann Erzsébet Budapest, Nagy D. Budapest, Oranovszky Ferenc Bánhida, Hájas Gábor Csév, Zboray Emilia Budapest, özv. Weiszkopf Gusztávné Gyöngyös, dr. Major István Győr, Mosch Ferenc Budapest, Kalabay Lászlóné Budapest, Klamm János Szeged, Lucsivjánszky Paula Budapest, Mihalik Árpád Budapest, Lutz Simon Budapest, Simoncsics Anna Budapest 2—2, Szt. Teréz Intézet Budapest 1.80, özv. Szintész Lajosné Budapest 1.50, özv. Possgay Tivadarné Budapest, özv. Wermann Sándorné Budapest, dr. Katona Imre Budapest, nemes Fischer Irma Budapest, Eisenzivits Alajos Budapest, Honvári Gyula Budapest, özv. Papp Antalné Pestszentlőrinc, Korcsmáros János Eger, Arnótfalvy Ágoston Eger, özv. Glezsár Györgyné Sashalom, özv. Sárosi Jánosné Budapest, Juhász István Budapest, dr. Tremkó Ferenc Budapest, özv. dr. Klein Károlyné Budapest, L. Kiss Ida Budapest, Halász István Rákosszentmihály, Berki Mátyás Budapest, dr. Lugossy Gyula Budapest, Farkasfalvy Imre Budapest, dr. Dobreszenszky Henrik Budapest, Krammer Károly Budapest, Péter Józsefné Budapest, Tobi Jánosné Szigetcsép, Hell Jenő Budapest, özv. dr. Erőssy Aladárné Budapest, Selymesi Sándor Hatvan, Kertész Erzsébet Budapest, Harkay László Kecskemét, dr. Thassy Gáborné Budapest, Herszényi Bálintné Budapest, özv. pocsalmai Kiss Antalné Budapest, Németh Elemér Budapest, özv. Gruber Gyuláné Mátyásföld, Szajvold Béla Árpádföld, Pétertudi József Budapest, Mayer Miklósné Budapest, Mattyasovszky Gizella Budapest, Ecker Imre Budapest, Wetstein Ádám Hajós, Havas János Szeged, Vadász Zoltán Budapest, Kalotovits József Budapest, Révy Ferenc Győr, özv. Kisléghy Nagy Lehelné Tiszahun, Hobel Jenő Szeged, Donner János Rákosszentmihály, özv. Kondorossy Emilné Budapest, Pek István Rudolf Budapest 1—1, Zsirai János Kisköre —.50, gr. Széchényi Andor Marcali 100, Karkiss Cornél Budapest 25, Koch Ede Pécs, dr. Tantos Gyula Kalocsa, dr. Verzák Gyula Budapest, Gammel Alajos Budapest, Kucsera Emánuel Budapest, dr. Gyulay Lajos Budapest, Árvay Nagy Bálint Budapest, Ferences Rendház Budapest 20—20, R. kat. olvasókör Pécs 10.80, dr. Szente Kornél Sopron 10.80, Keglevich Gyula Budapest, Bartók János Doresika, Haspelné-Balázsy Lujza Budapest, dr. Petró József Eger, Szloboda Jenő Gyöngyös, Miskolci Katalin Kör Miskolc, dr. Hulin Gábor Kiskőrös, László János Nyulfalu, dr. Ladik Gusztáv Budapest, Hurka Lajos Budapest, Machovich János Esztergom, Györgyi János Székesfehérvár, Subsilvány Nővérek Budapest, Róm. Kat. Plébániahivatal Kiskunhalas 10—10, Móczník János Keszthely 8.60, Pr. László Pápa 8, Hevesi József Tihany, Gredinger Pál Putnok, Darányi Zoltán Nagyhalász, dr. Bognár Kálmán Marcali, Pizáz János Dunabogdány, Kántz Ida Győr, Maliska Károlyné Jászárokszállás, Razgha Gyula Szántód, Szabó Lászlóné Nagyhalász, Ráth Istvánné Nagykonda, dr. Perczel István Kiskajdacs, Unterecker Józsefné Budapest, Hondor Ilona és özv. Schlechter Gusztávné Orosháza, Lenkey Sándor Székesfehérvár, Hernádi Ferenc Budapest, Pintér Jenő Székesfehérvár, Kövesi Antal Sopron, Pintér Lajos Veszprém, Zeleny Menyhért Kassa, Zderka Gyula Aszód, Szendrey Sándor Bárand, Sós Pál Pápa, Balogh Jenő Veszprém, dr. Korn János Győr, Zánkay Bana, Csintalanfineh Diósgyőrvasgyár, dr. Szőke Jenő Csongrád, Hammer Géza Budapest, Filó János Rombány, Gombkötő Antal Kecskemét, dr. Mertán János Esztergom, nemes Haan Ilona Tinnye, Parabás György Békés, Kováts János Szatmárnémeti, Tamnovits József Budapest, gy. Gyürky Gyula Budapest, Kapucinus Zárda Békéscsaba, dr. Andor Endre Budapest 5—5 pengő.

Eddig összesen befolyt 1170.30 pengő.

Nagy választék,
előzékeny és szakszerű kiszolgálás — különösen, ha
vásárlási könyvre
vásárol — nagyon fontos. Osztályaink alaposan felkészültek a nyári idényre s igy választékunk változatlanul nagy.
Vegye igénybe
gyüjtőpénztárunkat
és ilymódon vásárlási könyvében számos sort megtakaríthat.

CORVIN A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Nincs ellentét a Szentszék és a spanyol kormány között

Megirta a világsajtó, hogy a Szentszék és a spanyol kormány között megegyezés jött létre a napokban. A megegyezést néhány hirügynökség ugy továbbitotta, hogy a Szentszék *konkordátumot* kötött Spanyolországgal. Minthogy ez nem felelt meg a valóságnak, a Vatikán szükségesnek látta, hogy *cáfolatot* adjon ki, melyben közölte, hogy nem konkordátumról, hanem csak bizonyos kérdésekben való megegyezésről van szó. A vatikáni cáfolatot igen sok külföldi sajtóorgánum ugy magyarázta, hogy *ellentétek* merültek fel a Szentszék és a spanyol kormány között, sőt voltak olyan lapkommentárok, amelyek arról is tudni véltek, hogy *politikai természetü differenciák* vannak a Szentszék és Spanyolország között s hogy a Szentszék kifogásolná a spanyol kormány politikáját. Ezekkel a hiresztelésekkel kapcsolatban jólértesült vatikáni körökben rámutattak arra, hogy *minden ilyen kombináció a fantáziák birodalmába tartozik.* A Szentszék és a spanyol kormány között *semmiféle politikai ellentét nincs.*

A Vatikán és Spanyolország között az utolsó konkordátumot még a mult század első felében, körülbelül *száz évvel ezelőtt kötötték.* Ez a konkordátum 1931-ig, a köztársaság kikiáltásáig volt érvényben, a köztársasági kormány azután *sajátmagára nézve nem tekintette azt többé kötelezőnek* s ettől kezdve semilyen hivatalos megegyezés Spanyolország és a Szentszék között nem volt. A spanyol kormány, amely a nemzeti spanyol megujulást az Egyházzal a *legszorosabb együttműködésben* kivánja végrehajtani és sorozatosan állitotta vissza régi helyére az egyházat a spanyol életben, azt az álláspontot vallja, hogy *uj konkordátumra nincsen szükség,* csupán a több, mint száz év előttit kell bizonyos cikkelyekkel *kiegészíteni.*

Az uj konkordátumra vonatkozó tárgyalások tehát a *legbarátságosabb és legmegértőbb* szellemben folynak tovább a Szentszék és Spanyolország között s a most kötött megegyezés tekintélyes előrehaladást jelent az összes függő kérdések rendezése terén. Erre különben annyival is inkább szükség van, mert Spanyolországban még mindig mintegy huszonöt megüresedett püspöki szék vár betöltésre a polgárháboru következtében s a főpásztorok kinevezése, pasztorációk és egyházkormányzati szempontból egyaránt eminens érdek.

A CHRISTOPHOROS jelenti: A pünkösdi ERDÉLYI AUTOCARUTAZÁSUNKAT junius hó 7-től 15-ig megismételjük, mert az érdeklődés oly nagy, hogy az első utazásunkra már minden jegy elkelt. Mielőbbi jelentkezést kér

CHRISTOPHOROS utazási iroda,
Kossuth Lajos-utca 5.

Tóth Gyula

10 rablást ismert be eddig a kelenföldi rém

A főkapitányságon javában folytatják a szombatra virradó éjszaka elfogott *Nagy* János gyárimunkás kihallgatását. Az alig 28 éves munkásember, mint kiderült hónapok óta esténként lesben állt a Kelenföld környékén, gyanutlanul arra haladó magános leányokat támadott meg és fosztott ki. Rendesen a *fiatal munkásnők* irattáskáját, retiküljét tépte ki kezükből és azután futásnak eredt.

A detektiveket a veszedelmes rabló egyik legutóbbi balszerencsés rablása segitette sikerhez. A minap ugyanis egy fiatal leány, aki lélekjelenlétét nem veszitette el és bátran védekezett, összekarmolta a gangsztert, a bőrt valósággal lehámozta védekezés közben támadója arcáról. A detektivek az elmult este, mikor látták, hogy egy magányos fiatal nő nyomába szegődik egy munkáskülsejü „*lovag*", csak az arcába világitottak. *Az összekarmolt képü ember volt Nagy János,* aki röviden elfogatása után *máris tiz rablást ismert be.* Szombaton délben a lakására is elmentek a detektivek és ott megtalálták az elrabolt holmi javarészét.

A Radványi Kastély-Szálló
pünkösdre még szobarendeléseket felvesz. Telefon 181—603.

ÉN UGY HOZTALAK MAGAMBAN

Én ugy hoztalak magamban Dunántul
Vállaimon sok dombodat,
Mint halk őszi szellő fujva Dunárul
Arany ostorral ver lombokat ·

Mik előbb még a fákat koszoruzták,
De mostan leválva hevernek,
Bennem erdőd, tavad, száz patakocskád
Fehér fogsorai nevetnek

Bennem pipitéres rétjeid szőszke
Haja, mint szép tavaszi láng forr
Friss vers, csengő puha rim kap erőre
S nő e diadalmi lángból

Ifju vagyok, szárnyam egyre csak egyre
Kezd nőni s vár a horizont,
Repülök, — kisöcsém, szólok a hegyre,
Kisöcsém, szólok, — nevet a domb!

Szeretlek édesen elomló lankák
Leányos vállu szüzi nyirfák,
Jön az est, elhuznak fönt a szalonkák
Csillagaid nevemet irják...

PUSZTA SÁNDOR.

„IVORY"
TÖLTŐTOLL
CSAVARIRÓN
Reklámcélokra is
„IVORY"-üzem. Király-u 44. Javitások. T.: 224—894.

Eljegyzés:

Aszalai *Aszalay* Erzsébet okl. középisk. tanárnő és dr. *Kutassy* János székesfővárosi tanár jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Legujabb frakkok, szmokingok, zsakettek kölcsönzése. Teichner, Királyi Pál-u. 7. T: 185—796.

Házasság:

Czár Sarolta és *Mike* László május 26-án, hétfőn tartják esküvőjüket. (Minden külön értesités helyet.)

Schilling Zoltán, a m. kir. Szabadalmi Biróság és a Mérnöki Tanács elnöke, valamint felesége, Schilling Iréne fia, *Schilling* Ferenc kir. főmérnök és Vasdinnyey Pál miniszteri osztályfőnök, valamint felesége, Baján Tilda leánya, *Vasdinnyey* Marika május 21-én tartották meg esküvőjüket.

BUTORT polgári modern es stylt vegyen **Keresztény** Műasztalosok Butorcsarnokában
Telefon: 181-591. — Cégt. SZŐKE PÁL es LUKÁCS JÓZSEF
Bpest. IX., Üllői-ut 19. Kedvező fizetési feltételek

Dr. *Maucha* Rezső kisérletügyi igazgató, egyetemi m. tanár és néhai *Telkessy* Márta leányát, *Maucha* Piroska okl. gyógyszerészt 31-én délután 7 órakor vezeti oltárhoz a budavári koronázó főtemplomban vitéz dr. *Móry* Pál orvos, aligazgató és *Gróff* Aranka fia, vitéz *Móry* Tamás m. kir. repülőfőhadnagy. Tanuk lesznek: *Karkiss* Cornél tábornokhadbiró és *Gróff* Gyula, a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület ügyvezető igazgatója.

Király Gabriella és ifj. *Kósa* Ferenc május 25-én délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket az árpádföldi róm. kat. templomban.

Sóváradi *Vass* Albert és özv. *Fonda* Románné szül. galsai *Kovách* Auguszta Budapesten május 12-én házasságot kötöttek.

Kóródy-Katona Irma és dr. *Burda* Rudolf, a Stühmer Rt. tisztviselője május 24-én tartották esküvőjüket a belvárosi plébániatemplomban. Az esketési szertartást dr. *Klinda* Pál igazgató végezte.

Halálozás:

Vezér Lajos 70 éves ny. róm. kat. lelkész, aki hosszu ideig tanitott a budapesti középiskolákban hittant, s legutóbb az Uj Szent János-kórház lelkésze volt, szombaton délután az egyik villamoson a Rudolf-téren hirtelen rosszul lett és meghalt.

Dr. *Strausz* István ny. legfőbb számvevőszék elnökének első halálozási évfordulója alkalmából a budapest-terézvárosi egyházközség, melynek világi elnöke volt, szentmisét mondat. A kegyeletes megemlékezés, melyen az egyházközség képviselőtestülete teljes számban megjelenik, május 28-án reggel nyolc órakor lesz a terézvárosi plébániatemplomban.

Mihálka István Máv. intéző, volt jánosházai állomásfőnök május 22-én 50 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése 25-én délután fél 5 órakor lesz a rákoscsabai temető halottasházából.

Otterhalik Gyula ny. igazgató-tanitó 62 éves korában pénteken elhunyt. Vasárnap délután 3 órakor temetik Kálon.

Mannó Ferenc síremlékének beszentelése május 27-én délelőtt 10 órakor lesz a farkasréti temetőben. 6/4 parcella, 2. sor. 29. szám.

Találkozó.

A budapesti szentbenedekrendi bencés reálgimnázium 1936-ban érettségizett növendékei (Horváth Kandid igazgató ur osztálya) junius 1-én tartják ötéves érettségi találkozójukat. Találkozás 1/4 10 órakor a városligeti Gundel étteremben.

— **(„Magyar nő a fajvédelemben")** cimmel dr. *Elekes* Dezsőné május 26-án, hétfőn délután fél 7 órakor a Baross Női Tábor ülésén előadást tart. Vendégeket szivesen látnak. (Muzeum-utca 17.)

— **(Szász Lajos)** pénzügyi államtitkár a *Kecskeméti Gazda Kör* értekezletén az általános gazdasági kérdésekről beszélt. Hangoztatta: a drágaság legfőbb oka, hogy kevés az áru. *Infláció nincs és nem felel meg a valóságnak, hogy sok pénz lenne forgalomban.* Az a baj, hogy mindenki siet vásárolni és a keresletnek megfelelő mennyiségü áru nem áll rendelkezésre. Az áru elosztásánál a kormány főszempontja az, hogy *mindenkinek juttasson.* Ezért tervszerü irányitásra van szükség és a közérdeknek a termelésben feltétlenül érvényesülnie kell. *A termés értékesitésére vonatkozóan megindultak a tárgyalások.* Az elemi csapások által sujtott gazdákat megfelelő támogatásban részesitik. A kormány épitési programjának legelső pontja az árviz által rombadöntött és megrongált házak felépitése.

— **(Vizből mentési tanfolyamot rendez)** a Mentőegyesület junius 3-tól kezdődően a Rudas-fürdőben. Usznitudók jelentkezhetnek a Mentők székházában.

— **(Szoborleleplezés.)** A volt komáromi cs. és kir. 12. gyalogezred bajtársi törzse a világháboruban elesett bajtársai emlékére Komáromban szobrot állittatott. A szobor leleplezése junius 1-én lesz és az ünnepségen József főherceg is megjelenik. Kérik a bajtársakat és családtagjaikat, hogy ezen az ünnepélyen minél számosabban jelenjenek meg. Indulás Budapestről a Keleti-pályaudvarról junius 1-én reggel 6 órakor. Kedvezmények és felvilágositások kaphatók Perédi Gyula ügyv. titkárnál (Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 8., IV. 2.).

— **(Számvevőségi tisztviselők gyülése.)** A Számvevőségi Tisztviselők Országos Egyesülete közgyülést tartott. Dr. *Javornitzky* Jenő miniszteri tanácsos, számvevőségi igazgató elnöki megnyitójában a számvevőségi önálló és független müködésnek, a mai kor igényeinek megfelelő általános köztisztviselői törvény megalkotásának és az alkalmazottak részére kijáró megfelelő erkölcsi és anyagi elismertés nyujtásának fontosságáról beszélt. *Horváth* Elemér a számvevőségi tisztviselői kar sérelmeit és kivánságait ismertette. A jelentések előterjesztése és többek felszólalása után a közgyülés elismerését fejezte ki a kormánynak a helyzetjavitásra vonatkozó rendeletben megnyilvánult jóindulatért, de megállapitotta, hogy a fokozódó drágaságra tekintettel a helyzetjavitás további kifejlesztése szükséges és elhatározta, hogy a kivánságok teljesitése végett emlékirattal fordul a kormányhoz.

BÉLYEGGYÜJTEMÉNY
Európa értékes komplett sorokkal országonként **eladó.** Barcsay-utca 11, földszint 3.

— **(A multheti keresztrejtvény megfejtői)** közül nyereményben részesültek: *5 üveg Szent Erzsébet tápsör:* Fedorcsik Sándorné Budapest. *Cadeau-utalvány:* Béreczy Róbert Budapest. *Liebner-utalvány:* Barnaky Dezső Budapest. *1 doboz Noseda puder:* Fekete Jenő Budapest. *Kotsis-utalvány:* Hámory Ferenc Budapest. *Lysoform csomag:* Gonda Szilárd Kispest. *2—2 doboz Nivea krém:* Baumgartner Paula Budapest, Bavanklewicz László Budapest. *Karmelita cseppek:* Bánsághi Ignác Rákosliget. *1 doboz Ovomaltine:* Havel József Budapest. *Brunhuber-utalvány:* Grössenbrunner Friderika Budapest. *Le Rosier-utalvány:* Háry Ferenc Budapest. *Futurit tálca:* Kelemen Gáborné Budapest. *1—1 csomag kártya:* Bolgár Ferenc Eger, dr. Bozóky Kálmán Budapest. *1 kis kép:* Kálmán József Budapest. *Sidol csomag:* Kammerlóhr Nándorné Budapest. *Léber-utalvány:* Kovács Kálmán Budapest. *1—1 havi Nemzeti Ujság előfizetés:* Barna Géza Budapest, Harmath Károly Budapest.

Vizállás:

A földm. minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Hofkirchennél és Bécs—Gombos között árad, máshol apad; Gombosig közepes, Ujvidéknél magas vizállásu. Vizállások: Schärding 318, Passau 593, Aschach 323, Struden 546, Stein 448, Bécs 460, holnap 448, Pozsony 330, Komárom 432, Budapest 377, holnap 400, Paks 246, Baja 344, Mohács 368, Gombos 439, Ujvidék 482. — A Rába Szentgotthárdnál 5. — A Dráva Barcsnál 77, Drávaszabolcsnál 198.

A Tisza Záhony—Tiszafüred között árad, másutt apad; Tiszaujlakig közepes, Vásárosnaménytól lefelé igen magas vizállásu. Vizállások: Máramarossziget 160, Visk 108, Tekeháza 140, Tiszaujlak 196, Vásárosnamény 710, Tokaj 663, tetőzés a holnapi nap folyamán 680, Tiszafüred 606, Szolnok 700, Csongrád 733, Szeged 760, holnap 752, Titel 598. — A Szamos Désnél 130, Szatmárnémetinél 270. — A Bodrog Bodrogszerdahelynél 572. — A Sajó Bánrévénél 195. — A Hernád Hidasnémetinél 122. — A Berettyó Margittánál 78. — A Körösök Csucsánál 30, Nagyváradnál minusz 50, Békésnél 546, Gyománál 652. — A Maros Marsovásárhelynél 70, Makónál 300. — A Balaton Siófoknál 107. — A Velencei-tó Agárdnál 186.

— **(Távoli földrengést jelzett a budapesti Obszervatórium.)** Az Országos Földrengési Obszervatórium készülékei pénteken 21 óra 54 perckor, körülbelül *1800 kilométer távolságból* földrengést jeleztek. A földmozgás Budapesten félórán át tartott. A müszerek legnagyobb kitérése 20 milliméter volt. A rengés szombaton, 24-én 0 óra 37 perckor megismétlődött. A földmozgás ennél a rengésnél 28 percen át tartott. A készülékek legnagyobb kitérése 6 milliméter volt. A *jénai* földrengéskutató intézet készülékei pénteken este ugyancsak jelezték a rezgést, *Bukarestben* pedig négy földrengést jeleztek a készülékek.

— **(Belgrád bombázásának légoltalmi tanulságai.)** Belgrád ellen, mint ismeretes, a szerbiai háboru során több légitámadást intéztek. A város a légitámadások során sulyos károkat szenvedett. A bombázások tanulmányozására Belgrádban jártak a honvédelmi minisztérium légoltalmi szakemberei is. A belgrádi bombázások légoltalmi tanulságairól nemes kishindi *Komposcht* Nándor tábornok tart rádióelőadást Budapest I. müsorán vasárnap este 10 óra 10 perckor. Az előadás sorra veszi mindazokat az értékes megfigyeléseket, amelyeket a helyszinen szereztek és amelyek légoltalmi szempontból igen tanulságosak.

— **(A középiskolások tanulmányi versenye)** május 26-án, hétfőn reggel 8 órakor kezdődik a Madách gimnáziumban (Barcsay-utca 5.).

Budapesti lóversenyek

Vasárnap, május 25

Az *Alagi dij,* a Derby előfutama, emelkedik ki a mai versenynap programjából. Valószinüleg mindössze négy hároméves indul a gazdag dijért (3000, 6000 és 3000 pengő). Ezek közül *City* mén és *Ildikó* kanca közel egyivásu versenytársak, amelyek között majdnem egyenlő arányban oszlik meg a közönség bizalma. A program többi számai is végig érdekeseknek igérkeznek.

Jelöltjeink a következők:

I. *Berkes—Párom—Udvarhely*
II. *Grape fruit—Pax Ting—Kimono*
III. *Eszter—Poniatowski—Hetera*
IV. *City—Ildikó*
V. *Reclame—Sóhaj—Corso*
VI. *Obálka—Gárdista*
VII. *Fényesbogár—Fénysugár—Mire való*
VIII. *Gamine—Maginot—Rontó Pál*

Szombat, május 24

A *Margitszigeti dijat,* az általános várakozásnak megfelelően, a kitünő kétévesnek igérkező *Rhodesia* könnyen megnyerte az ugyancsak jónak véleményezhető *Délibáb* ellen. Minthogy ez utóbbi *Cagliostró*-nak, herceg *Festetics* kiváló apaménjének az ivadéka, a hercegnek nyilván nagy öröme telhetett benne, hogy a nyerő az ő tulajdona, a második pedig kvázi az ő tenyésztése. Megemlitést érdemel az a szenzációs hármas győzelmi szeries, amit a tavaly annyira mérsékelt *Apuka* aratott három handicapben egymás után. Ilyesmi handicapekben vajmi ritkán adódik és fokozatosan megnyilvánuló rendkivüli javulásnak a következménye.

Részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlen kétévesek versenye.** 900 méter. 1. Daruvári istálló **Borka** (2) Alt, 2. Dr. Balogh K. Marcal (20) Csömöri, 3. Aszári ménes Princess Twilight (10) Felix. Fm.: Botond, Zsebmetsző, Claudius, Uccu. 2 1/2 h., 1 h. Tot.: 10:28, 15, 46, 28. Befutó: 980.

II. **Nyeretlen kétévesek eladóversenye.** 900 méter. 1. Mendel H. urnő **Torzsa** (2 1/2) Pfendler, 2. Horthy J. Ukulélé (4) Kolonics, 3. Bárczay S. Mucsa (10) Horák. Fm.: Mokány, Rajta hát!, Dewla, Linkóczy, Csalogány II. 3/4 h., 1/2 h. Tot.: 10:35, 17, 17, 34. Befutó: 154.

III. **III. osztályu korteherverseny.** 1300 méter. 1. Hitch R. urnő **Soros** (4) Klimscha, 2. Horthy J. Mitugrálsz (5:10 r.) Alt, 3. Zangen A. Fiumára (25) Csopak. Fm.: Cadó. 3 h., 5 h. Tot.: 10:35. Befutó: 75.

IV. **Margitszigeti dij.** 1000 méter. 1. Herceg Festetics **Rhodesia** (1 1/2) Klimscha A., 2. Dr. Friedl L. Délibáb (6) Weissbach, 3. Horthy J. Dukla (5) Szokolai. Fm.: Mámor, Hugom, Habanera, Bajadér. 2 1/2 h., nyakh. Tot.: 10:22, 14, 21, 18. Bef.: 249.

V. **Eladók handicapja.** 2000 méter. 1. Kozuch F. urnő **Mester** (6) Gyurgyev, 2. Sóskuti istálló Hozsánna (10) Gelics, 3. Bedő G. Kongo (4) Esch Gy. Fm.: Ripacs, Szirt, Happy Boy, Albusz, Delnő, Kujon, Granicsár, Verpelét, Jó napot! 2 h., 4 h. Tot.: 10:185, 43, 32, 28. Befutó: 1—2:893, 1—3:897.

VI. **Handicap.** 1000 méter. 1. Báró Herzog A. **My Star** (8) Bocskai, 2. Bartos A. urnő Hindu (6) Erbeling, 3. Hajnal B. Gábor (10) Müller. Fm.: Senorita, Pereputty, Annabella, Hamupipőke, Samaritanus, Csibike, Tünemény II., Palotás, Amhara, Brouette, Svita, Fruska, Hárfa, Pók II. Tot.: 10:88, 51, 43, 120. Befutó: 1—2:1699, 1—3:5150.

VII. **Welter-handicap.** 1600 méter. I. rész. 1. Dunántuli istálló **Ruszinszkó** (2) Csuta, 2. Sóskuti istálló Virtus II. (10) Félix, 3. Magda istálló Ravasz (6) Keszthelyi. Fm.: Derwish, Facér, Vaklárma, Ipolyság, Akarnok, Sacrilége, Krasznahorka, Levente II., Barázda. 3/4 h., 1/2 h. Tot.: 10.43, 19, 48, 36. Befutó: 1—2:356, 1—3:239.

VIII. **Welter-handicap.** 1600 méter. II. rész. 1. Rubin S. **Apuka** (10) Csuta, 2. Gombolai E. urnő Guba (6) Gill, 3. Szentmihályi istálló Darabont (6) Gelics. Fm.: Jónás, Troubadour, Lator, Gárdista, Quick Arrow, Keep Smeling, Matyó, Pitykó, Marlborogh, Blizzard, Furulya. 5/4 h., 2 h. Tot.: 10:165, 36, 50, 44. Befutó: 1—2:1888, 1—3:618.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!
Nyergesujfalun, az Isteni Szeretet Leányai vezetése alatt gyenge, vérszegény gyermekek számára különösen alkalmas internátus van, gyönyörü, erdős parkban
nyilvános polgári iskolával.
Bőséges ellátás, szeretetteljes gondozás, házias nevelés, zene-, nyelv-, gép- és gyorsirás-tanitás. Havi tartásdij mosás, fütéssel 70.— P. Vasut-, bécsi autóbusz- és hajóállomásnál. Válaszbélyegért ismertetőt küld a **Szent Szív zárda, Nyergesujfalu, Esztergom megye.**

* **Tavaszi zöldfőzelékekből egytál ételek,** továbbá különböző felfujtak készitését és olcsó tészták sütését mutatják be az Elektromos Müvek Eskü-uti főzőelőadásain. Délutáni előadás szerdán 5 órakor, délelőtti pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor van. Részvétel, ruhatár dijtalan.

* **Főzési gondját** megosztjuk. A Gázmüvek VI., Vilmos császár-ut 3. szám alatti bemutatótermében kedden és pénteken délután öt órakor tartandó előadásainkon olcsó és időszerü ételek készitését mutatjuk be és a gázkészülékek helyes kezelését ismertetjük. Belépődij nincs.

Jól pihenhet a soproni **Lövér Penzióban**
Tulajdonos: **Dr. Hernlein Pál.** Egész éven át nyitva
Elsőrangu ellátás, központi fütés, hideg-meleg viz.

— **Háziasszony és az Otthon.** A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége mint minden évben, ez idén is, *junius 9-én és 10-én* rendezi meg utcai gyüjtését öt más egyesülettel. Kérjük kedves tagjainkat, legyenek segitségünkre az urnáknál a gyüjtésben és adják le a Jótékonyság Napra szánt adakozásukat az egyesület urnáinál. A jó Isten százszorosan fogja visszaadni azt, amit a szegényekért tesznek. Szövetségünk VIII., Mária-u. 7. alatti székházában és VI., Vilmos császár-ut 3. sz. alatt a Székesfőváros Gázmüveivel karöltve megkezdte kéthónapos délelőtti másodnapos főzőtanfolyamát kezdők részére. Beiratási dij 5 P, havi tandij 15 P. Főzőtanfolyamra még néhány jelentkezőt felvesz a Szövetség. Az Elektromos Müvekkel karöltve a Szövetség IV., Eskü-ut 5. sz. alatt délelőtti 6 hetes főzőtanfolyamát haladók részére május végén kezdi meg. Jelentkezni és minden bővebb felvilágositást IV., Eskü-ut 5. sz. irodában megadnak.

Antik butorok
garniturák csillárok. dísztárgyak stb a Magyar Vacuum Cleaner Beraktározó helyiségeiben. V. Visegrádi-u. 62 Forgács műkereskedés.

Élelmiszerpiac

Az élelmiszerpiacra szombaton reggel vasuton 50 vagon különféle áru, közte 7 vagon burgonya, 1 vagon vegyeszöldség, 1 vagon fejessaláta, 1 vagon olasz cseresznye, 1 vagon citrom és 1 vagon tojás érkezett. Hajón összesen 424 mázsa különféle árut többnyire zöldségfélét hoztak fel. Ezenkivül 113 termelői és kertészkocsin és 13 teherautón jött még a piacra különféle áru. Élőbaromfiból a felhozatal 227 ketrec, vágott baromfiból 53 mázsa és tojásból 230 láda volt. A forgalom mindvégig élénk volt. A *baromfipiacon* az irányzat az élénkebb kereslet folytán megszilárdult. A *tojáspiacon* is kissé emelkedtek az árak. A *zöldségfélék piacán* bőséges felhozatal mellett a legtöbb idénycikk olcsóbbodott. A piac ujdonsága a *zöldbab* volt. A *gyümölcsfélék piacán* a szamóca és a hazai cseresznye drágult. Olasz meggy is kapható volt már a piacon.

Az élelmiszerpiacon a következő cikkek árában történt változás. (A feltüntetett árak nagykereskedelmi árak.)

Baromfi és tojás: Élő baromfi: csirke sütnivaló 350—360, rántanivaló 320—340, tyuk 240—270, tisztitott baromfi: csirke friss vágásu 460—500, liba öreg 290—350, liba idei 300—350, kacsa 300—340, kacsa idei 280—340, pulyka 195—280. Tojás ládaáru kiolvasott 230—240, tojás selejtes eredeti 180—205, selejtes kiolvasott 205—220 fillér.

Zöldség és főzelékfélék: Kelkáposzta idei 25—55, kalarábé leveles 10—35, karfiol leveles 160—260, zöldborsó külföldi 150, hazai 160—170, zöldpaprika hegyes 12—30, tölteni való 30—90, uborka 70—160, hónaposretek 14, zöldhagyma 5—6.5, spárga 30—200, sárgarépa 28—45, petrezselyem 30—60, zeller 45—65, csiperkegomba 300—400 fillér, zöldbab 10 pengő.

Gyümölcs: Narancs sárgabélü 85—125, vörösbélü 115—155, cseresznye hazai 160—240, egres 50—100, szamóca 160—350, meggy olasz 170—190 fill.

Egy vidám hét a Balatonon

Egyéni utasként üdülhet:

Badacsony, Balatonalmádi, Balatonboglár, Balatonföldvár, Balatonlelle, Balatonfüred, Balatonszántód, Fonyód, Fonyód-Bélatelep, Siófok, Keszthely és Hévizfürdőn.

Egy heti teljes ellátás, borravalókkal, összes adók és illetékekkel, Budapesttől Budapestig vasuti jeggyel, Budapestről és dunántuli állomásokról 57 pengő. Dunáninneni és Budapesttől északra fekvő állomásokról 59 pengő. Budapesttől 350 kilométernél távolabb fekvő helyekről 63 pengő.

Az utazás bármikor megkezdhető. Jelentkezés és felvilágositás:

Christophoros

a Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék utazási és menetjegyirodája, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon 18—75—08 és 18—85—88.

NEMZETI GAZDASÁG

NEMZETI UJSÁG
A LEGELTERJEDTEBB NAPILAP

Gabona és termény

A terménytőzsdén már több magfélében volt kínálat, de egyelőre csak kisebb tételek kerültek eladásra, kivéve a tavaszi bükkönyt, amelyből egy vagon áru kelt el 40.80 pengős áron. Lucernamagból 1.5 q 385, bíborheremagból 60 q 150, mustármagból 20 q-t 165, lóheremagból 2.5 q-t 230, muharmagból 30 q-t 30.40, baltacimmagból 10 q-t 80 pengős áron adtak el. A zöldségfélék kínálata megcsappant s a tőzsdeidő folyamán mindössze 150 q karotta került eladásra 17 pengős áron.

Az értékpapirpiac árfolyamai

	Előző zárlat	Előforduló kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	425.25	429.5	429.5
Hitelbank	131.—	—	132.25
Magyar Bank	96.—	—	96.—
Leszámitoló	98.—	98	98.—
Keresk. Bank	239.5	239.5	239.5
Nemzeti Takarék	—	—	60.—
MOKTÁR	75.75	—	75.75
Pesti Hazai	168.75	168.75	168.75
Első M. Bizt.	1966.—	—	1966.—
Békéscsabai	48.3	48.3	48.3
Első Bp. Gőzm.	54.5	—	54.5
Hungária malom	108.—	—	107.—
Királymalom	—	—	38.4
Bauxit	772.5	—	772.5
Beocsini	55.—	55	55.—
Borsodi szén	42.2	42.6	42.6
Szentlőrinci	—	—	29.3
Cementia	330.—	—	330.—
Kohó	52.5	—	53.—
Drasche	—	65.5	69.5
Köszén	1626.—	1626	1626.—
Nagybátonyi	82.5	83.3	83.3
Salgó	129.—	129	129.—
Urikányi	65.1	65.4	65.4
Franklin	22.2	—	22.2
Pallas	—	—	10.6
Rigler	290.75	—	290.75
Fegyver	171.25	173	173.—
Ganz	68.25	69	69.—
Rima	347.3	347.3	347.3
Soproni vasárn	—	—	67.75
Nasici	—	—	161.5
Duna-Száva	12.5	—	12.5
Trust	136.5	138	138.—
Délcukor	229.—	231.5	231.5
Magyar Cukor	375.25	375.25	375.25
Georgia	63.75	64.5	64.5
Dreher-Haggen.	560.—	562.75	562.75
Gschwindt	3755.—	—	3755.—
Izzó	606.—	606	606.—
Goldberger	158.5	—	159.—
Magyar kender	71.—	—	71.7
Pamutipar	126.25	—	126.25
Chinoin	—	62.25	62.25
Diana	328.—	—	328.—
Műtrágya	262.—	264	264.—
Vasuti forg.	63.75	—	64.5
Telefon	35.—	—	35.5
Pálfalvi	50.—	—	50.5
Erdélyi nyköty.	97.—	97	97.—
Föv. kölcs. 1911.	20.25	—	20.25
Föv. kölcs. 1914.	607.5	607.5	607.5
Föv. kölcs. 1927.	167.—á	168.75	168.75
Népszöv. d. k.	165.—	166.75	166.75
Népszöv. f. k.	147.5	—	147.5
Kényszerkölcsön	75.—	—	74.5
Hitelbank a. zl.	156.5	156.5	156.5
Olaszb. d. k. zl.	127.—	128	128.—
Ker. Bank d. zl.	178.5	179.5—177.5	177.5

Husz esztendős az Országos Mezőgazdasági Kamara

Most husz éve, 1923 február 18-ikára hivta össze Nagyatádi Szabó István, az akkori földmivelésügyi miniszter Pest vármegye székházának tanácstermébe a mezőgazdaság törvényes érdekképviseletének, az 1920. évi XVIII. törvénycikkel megalapitott *Országos Mezőgazdasági Kamara* megalakitására a kamara választott tagjait. *Rubinek* Gyula nevéhez és miniszteri működéséhez fűződik a gazdatársadalom régi vágyának, a kamarai intézménynek a megvalósulása. Az elmult husz esztendő alatt rendkivül értékes szolgálatokat tett a kamarai intézmény nemcsak a magyar mezőgazdaságnak, hanem a gazdaközönség legszélesebb rétegeinek.

A törvényes érdekképviseleti szerveket megalakitása idején a megcsonkitott ország a háborus gazdasági bonyodalmakból kivezető utat kereste és nagy erőfeszitéssel igyekezett a jövő létalapját megteremteni. Már a kamara első választmányi ülése a mezőgazdasági termelést károsan befolyásoló kötött terményforgalom felszabaditásának kérdésével foglalkozott. Állástfoglalt a földbirtokreformtörvény, majd pedig az autonóm vámtarifatervezet kérdésében, hangoztatta, hogy a mezőgazdasági termelés versenyképességének biztositása milyen elsőrendű érdek és nem elég a termelés mennyiségi fokozása, hanem minőségi téren is állni kell a versenyt. Megindultak a kamarák szervezése alatt a termelési kisérletek, amelyeknek eredményei a későbbi munka alapját vetették meg.

A kamara sürgette a mezőgazdasági kisérletügy fokozottabb támogatását, megindiotta az iskolánkivüli mezőgazdasági szakismeretterjesztés reorganizálását, ezzel egyidejüleg állást foglalt az alsófoku mezőgazdasági oktatás fejlesztése mellett. Sürgette a hiteszövekezeti hálózat kiépitését, megerősitését és a mezőgazdaság beruházási hiteligényeinek kielégitését, a mezőgazdasági munkások betegségi, baleset és öregségi biztositásának megoldását s a termelés jövedelmezőségének biztositására az értékesitő szövetkezeti hálózat kiépitését szorgalmazta. Állandó küzdelmet folytatott az agrárolló nyilásának tágitásával szemben, rámutatott az elburjánzott kartelek közgazdasági kárára s a gazdasági válság idejében állandóan résen állott s memorandumában kifejtette, hogy a gazdasági válság csak a termelés és értékesités egész területére kiterjedő szervesen összefüggő intézkedésekkel oldható meg.

Nincs olyan területe a mezőgazdaságnak, ahol nem lett volna jelen és nem volt olyan problémája, amelynek megoldásán ne tevékenykedtt volna az elmult husz esztendő alatt. Ez az intézmény össze tudta egyeztetni a nagybirtokosok és kisbirokosok, valamint a mezőgazdasági munkások érdekeit, távol maradt mindig a pártpolitikától, feladata az volt, hogy a mezőgazdaságot támogassa s annak fejlődését elősegitse. Husz esztendő egy intézmény életében nem nagy idő, de amit a kamara eddig végzett, eredményes volt s ezzel bebizonyitotta azt is, hogy nélkülözhetetlen intézménye a magyar mezőgazdaságnak.

Kisérletügyi intézményeink felvilágositó munkája a mezőgazdasági kiállitáson

A háboru nemcsak a mezőgazdasági termelésre, hanem a mezőgazdasági- és élelmiszeriparra is rányomta bélyegét és a közönség sokszor tanácstalanul áll az eléje tornyosuló rendkivüli nehézségek előtt. A mezőgazdasági tudományos kisérletügyi intézmények a március 27-én megnyiló országos mezőgazdasági kiállitás nagy nyilvánosságát használják fel arra, hogy megvilágitsák e rendkivüli jelenségek okait és mibenlétét, ezenfelül megmutassák azokat a módokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a mai sulyos viszonyok között is megóvhatják a megélhetésünkhöz szükséges életfontosságu, legbecsesebb javainkat és kijelölik a termelésnek azokat az utjait, amelyek a legteljesebben szolgálják az ország mindennél fontosabb háborus erőkifejtését.

E felvilágositó munkát szolgálni hivatott kiállitást a nagymultu — immár működésének hatvanadik esztendejébe lépő — *Országos M. Kir. Chémiai Intézet* szervezi és azon a kisérletügyi intézmények ugyszólván teljes számban vesznek részt. A kiállitás céljára egybegyült anyag olyan nagy terjedelmü, hogy annak befogadására a kisérletügyi intézmények kiállitási csarnoka szüknek bizonyult. A földmivelésügyi minisztérium áldozatkészsége lehetővé tette a csarnok belső átalakitását ugy, hogy ez a páratlanul gazdag anyag csorbittatlanul, művészi köntösben fog a látogató közönség elé tárulni.

A buza, a liszt és a *mindennapi kenyerünk* háborus vonatkozásait tárgyalja majd az egyik csoport, a *háborus takarmányozás* kérdéseit főként a szálastakarmány megóvását, a cukorcirok és a ricinuspogácsa takarmányozási célra felhasználását és a *gazdaságos sertéshizlalást* mutatja be egy másik. A *korszerü táplálkozással* kapcsolatosan részleteiben ismerheti meg a látogató az érdeklődés homlokterében álló *vitaminoknak* az egészség fenntartásban, valamint az erő kifejlesztésében és a harckészség biztositásában különös jelentőségét s általában a vitaminkérdés minden részletét.

Küzdelem az élelmiszerromlás ellen cimet viseli majd az a csoport, amely rámutat arra a fájó tényre, hogy még a mai szükös világban is milliós értékek mennek veszendőbe a tudatlansággal párosult gondatlanság következtében. Ennek kapcsán tanulmányozhatja majd a kiállitást látogató közönség azokat a módokat, amelyeknek követésével ezek a károk elháritathatók, vagy legalább is csökkenthetők. Ugyanitt ismertetik a *tartósitott élelmiszerek fontos ágát* a háborus készletgazdálkodásban. A *nagyváros élelmiszerellátásának* kérdéseiről tár fel érdekesnél-érdekesebb adatokat a résztvevő *Székesfővárosi Vegykisérleti és Élelmiszervizsgáló Intézet*. Ez a kitünő intézmény abban a csoportban is szerepel, amelyben az ország élelmiszerellátását sulyosan károsító *hamisitások* tömegét mutatják be.

A magyar teát, a régi kitünő magyar fűszerek élén a fűszerpaprikát, a fűszerek pótanyagait, a tejet és a tejtermékeket, az életmentő hazai gyógynövényeket, a növényvédőszerek pótanyagait, az olajos és rostnövényeket, a reményekkel biztató *hazai kaucsuknövényt* ismertető csoportok is a legnagyobb érdeklődésre tarthatnak számot. Bemutatják majd ebben a kiállitási csoportban azt a többszáz cikkre és tudományos közleményre terjedő anyagot is, amelyekben a tudományos kisérletügy legkiválóbb szakférfiai járulnak hozzá a háborus mezőgazdasági termelés legégetőbb kérdéseinek megoldásához.

Hatalmas méretü falfestmény emlékezteti majd a kiállitás látogatóit arra, hogy a jelenlegi háboruban a csendben, zajos hirverés nélkül alkotó tudomány fokozott éberséggel őrködik a nemzet javai fölött és minden erejének megfeszitésével küzd a boldogabb Magyarországért.

Ujból szabályozták az átadásra kerülő vasárucikkek árát. A közellátásügyi miniszter az iparigazolványuktól megfosztott kereskedők által átadandó vaskereskedelmi cikkek árát 165.697—1942. számu leiratában ujból szabályozta. A leirat az eddig érvényben volt intézkedésekhez több kiegészitő rendelkezést füz. A leirat teljes szövege beszerezhető a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara jogi és közellátási osztályán (V., Alkotmány-utca 8. III. em. 13.).

Megalakult a Keresztény Textilkiskereskedők Egyesülése. A textilkereskedelmi szakma anyagellátási kérdései és a háborus gazdálkodásból folyó más problémák szükségessé tették, hogy a szakma tagjai érdekeik védelmére egyesületbe tömörüljenek. A textilkiskereskedői szakma vezetői a napokban gyülést tartottak és kimondották a Keresztény Textilkiskereskedők Egyesülésének a megalakitását.

Filléres HIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket felvesz a központi kiadóhivatalon kivül a KSV fiókkiadóhivatala: „Christophoros" Utazási és Menetjegy Iroda, IV., Kossuth Lajos-utca 5. szám alatt, hiteltörirodák és dohánytőzsdék.

Minden szó hétköznap 20 fillér. — Vasárnap 25 fillér. — Első és vastagabban szedett szavak duplán számitanak. Legkisebb hirdetés 10 szó. — Állást keresők 50 százalékos engedményben részesülnek. Keretes hirdetések milliméter sora hétköznap 30 fillér, vasárnap 40 fillér.

Házasság

DUSGAZDAG, fess özvegyet nőülvenne nyugdijjogos ötvenes uriemberhez. Méltóságosasszony, Budapest, Főpostafiók 304. Válaszboriték. 6046

Háztartás

SZERÉNY, középkoru mindenes főzőnő ajánlkozik kis háztartásba azonnalra. Cim: VIII., Sándor-u. 15., fsz. 11. Jelentkezők 5—6 között. 6064

HÁZTARTÁSBA ajánlkozik középkoru, vallásos, jól főző özvegyasszony. „Perfekt" jeligére főkiadóba. 6068

KERESEK jól főző, megbizható nőt, magános plebános háztartásának vezetésére. Róm. kat. Plebánia, Visk, Máramaros megye. 6067

Betöltendő állások

(Nők részére.)

GÉP- és gyorsirónő ügyvédi irodába felvétetik egésznapi elfoglaltságra. Jelentkezés d. u. 3—5-ig Margit-körut 34. II. 1. 6043

JÓ GYORS- és GÉPIRÓNŐT, katolikust keres ORA-iroda, Üllői-ut 40. 6062

TÉLI ALMÁT

szállitok, sóvárit, pázmánt stb. 20 kg-os br. ládákban, téli csomagolásban, 35.80-ért, ab postautánvéttel, filléres portóval. TÁRNOK LÁSZLÓ gyümölcslerakata, Nagyvárad, Hunyadi J.-u. 3.

Állástkereső nők

BETEG mellé menne. Érdeklődni lehet VII., Murányi-u. 41., III. 34.

Különféle

TAKARITÁSERT LAKÁST adunk. ORA-iroda, Üllői-ut 40. 6061

Oktatás

46 ÉVES özv. asszony, okl. tanitónő, elfoglaltságot keres vidéken is. Gazdaságban, iparüzemnél is elhelyezkedne. Idősebb házaspár lelkiismeretes gondozását vagy saját otthonában 4—6 éves gyermekek nevelését is vállalná. „Korrekt munkaerő" jeligére kérem a választ. 6056

HÁZITANITÓT keresek gimnazista fiam mellé (latin, német, algebra). Ajánlatokat „JELES" jeligére a főkiadóba kérek. 6063

ÖSKERESZTÉNY 30—40 éves okleveles tanitónőt keres leányinternátus. Kezdő fizetés: körülbelül 200 pengő készpénz, teljes ellátás, bentlakás. Nyugdijképes állás. Irásbeli ajánlatok: Löscher Margit igazgatónő cimére, Budapest XII., Szolyva-utca 2. sz. Teljes személyi igazolás kötelező. 6059

Kerti és szobai növények

származását, történetét és ápolását ismertetik

NATTER-NÁD MIKSA

számos rajzzal illusztrált könyvei

Virágos Könyv

és folytatása az

Uj Virágos Könyv

Az első könyv ára 8-30, a második 10 pengő.

Megrendelhető: Nemzeti Ujság kiadójában.

Családi ház

MIELŐTT családi házat vesz, bérel, elad vagy bérbead, forduljon bizalommal Előd irodához, Váci-ut 39. T.: 292—377. 3934

Délivasuttól 15 percre, gyönyörü vidéken, a Siesta-szanatórium közelében jutányos áron eladó

családi ház

240 □-öl gyümölcsössel, 1×2 szoba teljes komfort, 1×1 szoba konya, 1×2 szoba konyha, 2×1 szoba konyha, 1 szoba, az összes közművekkel. Megtekinthető bármi kor. Ára 130.000 pengő. Cim a kiadóban. Ügynökök kizárva.

Birtok

MIELŐTT birtokot vesz, bérel, elad vagy bérbead, forduljon bizalommal Előd irodához, Váci-ut 39. Telefon: 292—377. 3934

Bérház

IPOLYSÁGON, a város szivében 5 lakásos bérház alkalmi áron, 36 ezerért eladó. Előd iroda, V., Váci-ut 39. T.: 292—577. 3941

Ingatlan

GÖDÖLLŐN 5 szobás kuria, gazd. épületekkel, 3800-as telekkel 90.000-ért eladó, mellette levő 10.000 □-öl megvásárolható. Előd iroda. Telefon: 292—577. 3941

Földbirtok

ALSÓÖRSÖN, a Balaton mellett 3000 □-öl szőlő és gyümölcsös, lakással és pincével, mellékhelyiségekkel 12 ezerért eladó. Előd iroda. T.: 292—577. 3941

Villák

GYÖNYÖRÜ 2 lakásos villa 25.000-ért és egy kétszobás, mellékhelyiségekkel 17.000-ért eladó. Előd iroda. T.: 292—577. 394

MAGLÓDON 3 szobás villa 25.000-ért eladó. Előd iroda. T.: 292—577. 3941

HIRDESSEN A NEMZETI UJSÁGBAN

Angóratenyésztők!

Gubancos, filces és bármilyen gyapju KARTOLÁSÁT vállalom. Bérfonást vállalok. Gyapjut veszek

Bérkártoló

RÁKOSCSABA, Munkácsy-u. 55.

Zongora

Azonnali készpénz

zongoráért, pianinóért, harmóniumért.

Sternberg Hangszergyár Rákóczi-ut hatvan. T.: 424—390.

Vásároljon a forrásnál!

Az ország egyetlen zongoragyára

MUSICA

VII., Erzsébet-körut 43. (Royal) Telefon: 222—382.

ZONGORÁK, KIS PIANINÓK GARANCIÁVAL.

BÉRLET, CSERE, VÉTEL, JAVITÁS, HANGOLÁS.

Kérjen dijmentes ajánlatot!

Zongorák, pianinók, harmoniumok

ujak és használtak, alkalmi vételek **Grimm** mesternél, **József-körut 65. szám**

Irógép

TRIUMPH irógépek magyarországi vezérképviselete Edes és Decsy Budapest, Akácfa-u. 13. Telefon 232—624.

Vas- és rézbutor

GYERMEKKOCSI, gyermekágy, babakocsi, gyermekszék legolcsóbban Prohászka gyárból, Gróf Zichy Jenő-utca 45. Fiók: Üllői-ut 7.

Talajvizes pincéket

egyedülálló szabadalmazott eljárással, jótállás mellett

szárazzá teszek

200 vizmentesitett pince megtekinthető. KOROSITS JÁNOS specialista, Budapest, Visegrádi-utca 72. Tel.: 290—295.

Ruházat

KULACS VIHARKABÁT HÁTIZSÁK, KENYÉRZSÁK

Molnár Gyula

VII., Károly-körut 3/c.

Sarokház. T.: 427—575.

HASZNÁLT RUHÁT, egyenruhát mindenfélét legmagasabb árban VESZÜNK, SCHMERGEL ruhaüzlet, Rottenbiller-utca 37. Telefon: 423—269 Hivásra jövünk. Eladás, vétel, csere.

Szőnyeg

MAGYAR perzsát készitőnél vásároljon! Más helyen lerakatunk nincs. Ügynököt nem tartunk, eladás kizárólag Ferenciek-tere 3., udvarban. Békésszentandrási Háziipari Szövetkezet. Tel.: 183—602.

MINDENFAJTA szőnyeget magas árban veszek. Vogel László, Akácfa-u. 13. T.: 222—117. 3709

SZŐNYEGJAVITÁS szakszerüen, mosás. Burgerné, Ó-utca 37. Telefon: 121—739.

Harmadik kiadásban jelent meg

SAÁD BÉLA:

Dunától a Donig

cimü riportkönyve.

Sikerének titka:

irója a háboru lelkét kereste és a harcban az embert.

HARMADIK KIADÁS.

Lakberendezés

ANTIK BUTOROK

garniturák, kovácsolt vas- és tükörasztalok, különböző brokát jutányosan eladók, hétköznap 10—2-ig

LE FOYER

Gróf Tisza István-utca 18., IV. em. 1., lift. Telefon: 38—15—14.

HASZNÁLT butorcsere, rekamiék, szelonok, konyhabutor, részletési kedvezménnyel. Podmaniczky-u. 6. 3938

GYÖNYÖRÜ mübutorok, márkás hálók ebédlők, uriszobák, bőrgarnitúrák, velurgarnitúrák, stylszalonok, irodabutorok, CSODÁS kombinált berendezések legujabb tervek szerint NAGY SÁNDORNÁL, KÁROLY-KÖRUT HUSZONHAT.

BUTORT

olcsón a készitőnél. Minden 100 P után havi 1 P 50 fill. részletre, Vidékre csomagolás ingyen. MEISZTER, Andrássy-ut 41.

jó befektetés:

ÉBNER BUTOR

VIII., KARPFENSTEIN-U. 2/A

Olvassa a Képes Krónikát!

FELKÉRJÜK MÉLYEN TISZTELT OLVASÓINKAT, HOGY VÁSÁRLÁSNÁL HIVATKOZZANAK MINDIG A NEMZETI UJSÁGRA

Magyar hősök

A hősies, minden feladatra vállalkozó katona szép példáját állította bajtársai elé a Szovjet ellen vivott harcokban Kis István szakaszvezető, egy gépkocsizó lövészszázaljunk tisztese.

Egymást követő napokon három izben jelentkezett különböző feladatokkal megbizott rohamjárőrök vezetésére. Első izben a szovjet védelmi állásokat derítette fel s egyuttal foglyul ejtett egy öt főből álló ellenséges járőrt.

Másodizben egy ellenséges géppuskafészket rohant meg kiválóan megszervezett rajtaütéssel. A géppuskafészket teljesen megsemmisitette.

Harmadizben ellenséges aknazár felderitésére vállalkozott s ezt egészen az ellenség drótakadályvonaláig végrehajtotta, sőt ott kézigránátharcot vivott a bolsevistákkal. E feladat teljesitése közben sulyosan meg is sebesült, mert az egyik Kis közelében lévő szovjet aknát ellenséges kézigránát érte és az felrobbanva szilánkjaival megsebesitette a vakmerő szakaszvezetőt.

Valamennyi vállalkozásával nagyban hozzájárult zászlóaljának sikeres harcaihoz.

— (SZABADSÁGOS KATONÁK VISZSZAUTAZÁSA A HADMŰVELETI TERÜLETRE.) Mindazok a 200-zal kezdődő tábori postaszámu alakulatoktól szabadságon lévő honvédegyének, akik bevonulás végett önhibájukon kivül még nem jelentkeztek, azonnal induljanak utba. Az erre vonatkozó felszólitás utolsója február 19-én jelenik meg.

— (Ullein-Reviczky Antal követ előadásának visszhangja a török sajtóban.) Ankarából jelentik: Csaknem valamennyi török lap megemlékezik arról az előadásról, amelyet Ullein-Reviczky Antal követ, külügyi sajtófőnök, a Külügyi Társaság Balkán-Bizottságában tartott a török-magyar kapcsolatokról.

— (Halfeld előadása magyarországi benyomásairól.) Berlinből jelentik: Halfeld Adolf dr., a Hamburger Fremdenblatt főszerkesztője kedden este előadást tartott a német rádióban magyarországi és bulgáriai ujának benyomásairól.

— (Ötvenéves a Magyar Pedagógiai Társaság.) A Magyar Pedagógiai Társaság, amely a nevelés elméleti és gyakorlati munkásait egyesiti, az idén ünnepli alapitásának ötvenedik évfordulóját. Ez alkalomból a társaság február 20-án, a Magyar Tudományos Akadémián jubiláris nagygyülést rendez, amelyen *Prohászka* Lajos egyetemi tanár „A közszellem és a nevelői felelősség" cimmel tart elnöki megnyitót, *Madzsar* Imre tiszteletbeli tag pedig „Pseudo olvasás és pseudo olvasmány" cimmel értekezik. Végül *Gyulai* Ágost titkár a társaság félszázados működéséről ad beszámolót.

— (Nemzetvédelmi Kereszt.) A Kormányzó Ur legfelső elhatározásával dr. *Krepuska* István egyetemi rk. tanár, székesfővárosi közkórházi főorvosnak és dr. nemes Battyáni és Paksi *Paksy* Jenő Johannita lovag budapesti lakosnak a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

— (A honvédcsaládokért Kolossváry nagyprépost alapitványt tett.) Kerülő uton jutott tudomásunkra, hogy Kolossváry Mihály nagyprépost 2000 pengős alapitványt küldött a székesfehérvári ciszterci főgimnázium igazgatóságának oly célból, hogy ennek évi kamatait mindenkor a gimnázium olyan *jóviseletü, szegény tanulója kapja, kinek atyja a világháboruban elesett, vagy rokkant lett.* Kolossváry nagyprépost hat évén át volt tanulója a székesfehérvári főgimnáziumnak, édesatyja és családjának több tagja is ott tanult s jelenleg is tagja a ciszterci gimnázium Diákszövetségének. Örvendünk, hogy e követendő példáról hirt adhatunk olvasóinknak.

— (PÁPAI IRÓK BUDAPESTEN.) *Pápa város Közművelődési Egyesülete a főváros Népművelési Bizottsága, a Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetsége és a Magyar Városok Szövetsége rendezésében február 18-án, csütörtökön délután fél 6 órakor a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében (V., Akadémia-utca 2.) irodalmi estet tart. Megnyitóbeszédet mond: Hamuth János polgármester. Dr. Tóth Endre akadémiai tanár felolvasással, Sándor Pál elbeszéléssel szerepel. Zsilinszky Margit, Magassy Artur és Raab Zsuzsanna verseket ad elő pápai költőktől. Dr. Vargha László, az egyesület főtitkára, vetitettképes előadást tart Pápáról és környékéről. Az irodalmi estet dr. Hankiss János, a Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetségének vezető elnöke zárja be, a pápai irókat pedig dr. Némethy Károly tanácsnok üdvözli bevezetőjében. Az irodalmi est iránt nagy érdeklődés mutatkozik.*

— (Február 18-án nyilik meg a VII. büntetőjogi továbbképző tanfolyam.) A Pázmány Péter Tudományegyetem büntetőjogi szemináriumával kapcsolatosan szervezett VII. büntetőjogi továbbképző tanfolyam február 18-án nyilik meg. Az első előadást dr. Angyal Pál egyetemi tanár tartja „A nő és a kriminalitás" cimmel.

— (Fővárosi kinevezés.) A főpolgármester dr. Matuschek Bélát, az Ádám-klinika adjunktusát a Madarász-utcai kórház sebészfőorvosává nevezte ki.

HARCOS MAGYAROK BÉLYEGEI

Kormányzó urunk hitvesének legfelsőbb védnöksége alatt működő „honvédcsaládokért"-mozgalom és egyéb hadigondozó célok javára emlékbélyeg-sorozatot jelentetett meg a M. kir. Posta. A felár kicsiny, hogy mennél többen leróhassák vele együttérzésüknek kegyeleti adóját, de a bélyegek eszmei háttere annál nagyobb. Tervezőjük *Tóth Gyula* szobrásztanár szinte kőbe vésett nyelvezettel mondja el az ezeréves magyar helytállás

fegyvereinek legnevezetesebb, a világ négy tája felé szóló, fegyvertényeit.

A honfoglaló *hátranyilazó* lovasok fergetegesen jelentek meg a Nyugat felé törekvő történelmi szintéren.

Csatabárdos harcok folytak a Kelet felől özönlő ellenségekkel szemben, Szent László királyunk lovagi ideáljának jegyében.

A két kézre fogható *pallos* Hunyadi Jánosnak, az egész keresztény világ hero-szának, déli védőbástya szerepét példázza.

A végeken *kopjával* vitézkedők is Európa kulturájának fennmaradásáért küzdöttek és véreztek.

A *karabélyos kuruc* pedig Rákóczi szabadságot hirdető (pro libertate) lobogói alatt védte a magyarság alkotmányát és nemzeti létét a Nyugat ellen.

A *szablyás huszár* fogalom és eszmény lett az egész világon. Bátor lélekjelenlétével és felszerelésével együtt a neve belekerült az idegen nyelvek szótárába s a megbecsülő szivekbe.

Honvédeink ágyut is szerkesztettek 1848-ban a haza megmentésére és lángoló hősiességgel rohamoztak gyalogosan akkor is, mint most az európai műveltséget és kereszténységet fenyegető veszedelmek ellen.

Magyarország kormányzójának családi *cimerképe:* katonakar őrzi és védi a kalászokkal ábrázolt magyar munka sorsát. Ez a mi történelmünk és életlehetőségünk jelképe; végig Árpád, László, Hunyadi, kuruc és honvéd lelkiségen át. Magyari jelkép! (Cz.)

Miből van a föld magja?

A föld mély rétegei számunkra teljesen hozzáférhetetlenek. A legmélyebb furás is csak 4576 méter mélységbe hatol le, tehát körülbelül csak ezernégyszázadnyira közeliti meg a föld középpontját. A továbbiakra nézve már csak következtetésekre vagyunk utalva. Annál csodálatraméltóbb dolog, hogy a tudományos kutatás ennek ellenére már milyen sokat állapitott meg teljes biztonsággal a föld legmélyebben fekvő rétegeiről. Természetesen érthető dolog, hogy a tudománynak ezen a terén, amely oly sokoldalu tudományos tudást előfeltételez, könnyen csuszik be hiba. A tudomány éppen ezért igyekezett megbizható eljárást kidolgozni arra nézve, hogy miként küszöbölhetők ki a legnagyobb valószinüséggel ezek a tévedések. Fontos lépést jelent ezen az uton dr. Martin professzor eljárása. A jénai társaság egyik előadásának keretében dr. Martin professzor szigoru határvonalat vont aközött, amit teljes bizonyossággal tudunk a föld belsejéről és aközött, ami puszta feltevésnek, vagy pedig egyenesen tarthatatlan fantáziaszüleménynek minősitendő. Hosszu ideig tartotta magát az a felfogás, hogy a föld magva vasból és nikkelből áll. A legujabb kutatások azonban ezt a felfogást is megdöntötték, s a legujabb felfogás szerint a föld központi részében változatlan napanyag található. Ezzel szemben teljes bizonyossággal feltárta már a tudomány a föld felszinét, a tengerek medencéjét, a föld alakját is jól ismerjük és éppen igy megállapitható a föld sulya is az ugynevezett gravitációs konstánsok segitségével. Ezeknek a méréseknek során megállapitották, hogy a föld középsürüsége a vizre vonatkoztatva 5.52. Tekintve, hogy a föld felszinén a föld sürüsége 2.7, joggal következtethetünk arra, hogy a föld középpontja felé haladva a földsürüség állandóan növekszik. Ennek a tövekedésnek az üteme azonban egyelőre még ismeretlen. A vizsgálatok során bebizonyult, hogy a föld belső része háromnégyszer olyan merev, mint az acél. A föld hőtartalékáról csak kevés bizonyosat tudunk. Ebben a tekintetben nem ismerik a kiadásokat és bevételeket. Az ezzel kapcsolatos kérdésekre tehát csupán tisztán spekulativ választ adhatunk. Ez mindenekelőtt vonatkozik arra az állitásra, hogy a föld középső részének hőmérséklete körülbelül 12.000 fok Celsius. Ez az állitás semmivel sem bizonyitható. A vulkánkitörések alapján csupán kevéssel több, mint 1500 fokra következtethetünk. A hőmérséklet növekedése a fokozódó mélységgel együtt mind kisebb és kisebb lesz. Mindenesetre körülbelül 3—4 millió atmoszféra nyomás nehezedik a föld középpontjára, viszont nem tudjuk azt, hogy miként viselkedik az anyag ilyen magas nyomás alatt. Ilyen módon egyelőre csupán a föld felszinéről vonhatunk le következtetéseket a föld belsejére. (KKK)

— **A Kalangya** februári számában Csuka János a mai délvidéki szerb lélekről ir, Lévay Endre Gyóni Géza szabadkai éveiről emlékezik, Muhi János érdekes tanulmányban ismerteti a 150 éves Ferenc csatornát és alkotóit, Cseri Ferenc a magyar ifjuság küzdelmeit ismerteti kisebbségi sorsban, Bodroghy Szabolcs a bácskai székelyek vallási életével foglalkozik, Csuka Zoltán Tóth István délvidéki szobrászművészről rajzol érdekes portrét. Gazdag szinházrovat, szinvonalas könyvszemle egésziti ki a számot.

Nouvelle Revue DE HONGRIE
Président du Comité de Rédaction BARON S. LÁNG
Février 1943
La liberté humaine — Par Mgr Justinien Serédi
La Finlande en 1943 — Edwin Linkomies
In memoriam
Apponyi dans la politique internationale — Ivan Prasnovszky
La Philosophie d'Apponyi — Jules Kornis
Apponyi et le droit public — Etienne Egyed
Apponyi interparlementaire — Léopold Boissier
La Hongrie et le Bourbonnais — Gaëtan Sanvoisin
L'exemple des petits peuples — Etienne Sőtér
Deux forgerons de la Suisse moderne — Edouard Chapuisat
Etienne Kéri — Emeric Oltványi
La superstition vaincue — Zsolt Harsányi
Chronique du mois
La Suède (Sven Šelander) — «Ondines» en Hongrie — L'Ecole des Arts décoratifs (François Gachot) — Littérature française et Catholicisme (A. Gyergyai)
La presse et les revues
L'Europe centrale et orientale
Les relations culturelles bulgaro-roumaines (Ladislas Gáldi)
Évi előfizetési ár: 30 P
VI., Vilmos cs.-út 3.

PRO PATRIA

Szeklenczei István 35 éves tart. hadnagy az orosz harctéren szenvedett sebesülése következtében Kievben meghalt.

Elesett véreink drága vére hullása legyen édes hazánk szebb jövőjének záloga.

Házasság:

Basa Rózsi szfv. tanitónő és *Kátai* József szfv. tanitó, tartalékos c. hadapródőrmester a kispesti Rudolf fogadalmi templomban házasságot kötöttek. Az esketést *Apáti* Oszkár ferencrendi atya végezte.

— (**Egy bérház lakói sebesült honvédeket vendégeltek meg.**) A Gömb-utcai 31. szám alatti bérház lakói elhatározták, hogy 40 sebesült magyar honvédet látnak vendégül. Február 14-én a bérház lakói hangulatos műsoros estet rendeztek és szavalatokkal, énekszámokkal és vig egyfelvonásos darabokkal szórakoztatták a honvédeket, akik meghatottan mondtak köszönetet a kedves vendéglátásért.

Gyermekek
önként kérik a hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitünő és fájdalom nélkül hat. Darmolt adjon Ön is gyermekeinek DARMOL

— (**A Turáni Társaság**) Kassán nagyszabásu néprokonsági ünnepet tartott. Dr. Pohl Sándor polgármester bevezető szavai után dr. Gergelyffy Gábor iró a turáni mozgalom mai jelentőségéről és időszerüségéről beszélt. Majd dr. Lukács György nyugalmazott miniszter ismertette a turáni népközösségbe tartozó népek utját az ősi multtól a mai napig.

— (**Lale Andersen, a Lili Marleen-dal énekesnője szabad és egészséges.**) Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda illetékes helyről értesül, Lale Andersen, a hires énekesnő, aki a Lili Marleen-dal által az egész világon ismertté vált, angol forrásból származó jelentésekkel szemben teljes szabadságban és a legjobb egészségben él.

— (**Rendőri asszisztenciával látott napvilágot egy ujszülött.**) Szerdán hajnalban, fél 4 óra tájban *Kovács XIV.* Imre rendőr a budai Mária-tér 1. számu ház előtt *egy eszméletlen nőre akadt.* Azonnal megállapitotta, hogy a nő anyai örömök előtt áll, mire egy rendőrtársa segitségével *bevitte a közeli őrszobára, majd értesitette a mentőket.* Mire a mentők kiérkeztek, a fiatal asszony, *Aknai* Györgyné házvezetőnő, *a két rendőr gyors közbelépésével és asszisztenciája mellett egészséges leánygyermeknek adott életet.* A mentők Aknainét és az ujszülöttet az Uj Szent János-kórházba vitték. Az ujszülött, miután a Mária-téren született, a Mária nevet kapja a szent keresztségben.

Halálozás:

Puskás István nyug. kir. járásbirósági elnök február 14-én, 65 éves korában elhunyt. Temetése február 17-én volt a környei temetőben. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot február 18-án reggel negyed 8 órakor mutatják be a tatabányai róm. kat. plebániatemplomban.

HIREK

Mit kell tudnunk a bankokról?

Nem tagadható, hogy a gazdasági kérdések egyre nagyobb szerepet játszanak minden ember életében. Elmultak azok az idők, amikor a gazdaságtudomány és a gyakorlati gazdasági élet problémái csak egy szükebb kör érdeklődését keltették fel, ma már ezek a problámák a világ minden részén úgyszólván minden embert a legközelebbről érintenek. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank *„Mit kell tudnunk a bankokról"* cím alatt érdekes füzetet bocsátott ki, amely népszerü formában, a nagyközönség legszélesebb rétegei számára mondja el a bankokról való tudnivalókat. Ismerteti a bankok elsőrendü feladatát, a tőkegyüjtést és a gyüjtött tőke hasznosítását, a hitelezést, valamint a bankoknak ebből kifejlődött üzleteit, továbbá egyéb üzleti ágazatait és azt a szervezetet, amelynek segítségével a bank ezt a sokoldalu tevékenységet elvégzi. Gyakorlati gazdasági irodalmunknak egyik fontos és szinte felbecsülhetetlen értékü tájékoztatója ez a füzet, amely a bankok tevékenységének minden területére kiterjed és nemcsak útbaigazít, hanem népszerü formában ismerteti azt a fontos szerepet is, amelyet a pénzügyi hálózat az ország gazdasági életében betölt.

— AZ ESTI UJSÁG legközelebbi száma a közbeeső pünkösdi ünnepek miatt június hó 15-én, kedden délben, a rendes időben jelenik meg.

— APOSTOLI ADMINISZTRÁTOROK VEZETIK A VESZPRÉMI ÉS SZOMBATHELYI EGYHÁZMEGYÉKET A PÜSPÖKI SZÉK BETÖLTÉSÉIG. XII. Pius pápa Czapik Gyula egri érseket a veszprémi szék betöltéséig a veszprémi egyházmegye, Grősz József kalocsai érseket pedig a szombathelyi püspöki szék betöltéséig a szombathelyi egyházmegye apostoli adminisztrátorává nevezte ki.

— A Magyar-Bolgár Társaság első közgyülése. Pénteken délután tartotta meg a Magyar-Bolgár Társaság első évi rendes közgyülését a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. A közgyülésen megjelentek a társaság díszelnökei közül Toseff Dimiter budapesti bolgár követ, vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke, Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, sajtófőnök és még sokan a társaság tagjai közül. A közgyülést vitéz Técsői-Móricz Kálmán elnök nyitotta meg, majd Aczél Nándor főtitkár számolt be a társaság eddigi működéséről. Bejelentette, hogy tárgyalnak egy Szófiában megtartandó magyar-bolgárhét rendezéséről.

— Megállapították a faszén legmagasabb árát. A közellátási miniszter a hivatalos lap mai számában rendeletet adott ki a faszén legmagasabb árának megállapításáról. E szerint a fogyasztók az ország egész területén a retorta faszénért 1 kg-os lezárt papírzacskóban 46, a boksa faszénért 44 fillért fizetnek kg-ként. Zsákban, vagy ömlesztve vásárolt darabos faszénért üzletből kimérve a fogyasztók 36, illetve 35 fillért fizetnek.

Bizalmat érdemel,
amiben nem csalódunk. A Chlorodont minősége mindig ugyanaz.
Chlorodont
fogpaszta

ŐSI MOZDULATOK

Irta: Harsányi Zsolt

Sokat töprengtem gyermekkoromban, hogy az emberek miért szoritanak egymással kezet. Nem voltam elég okos hozzá tizéves fejjel, még hozzá müveletlen fejjel, hogy feleljek a kérdésre. Azóta sem magamtól jöttem rá, hanem a müvelődéstörténetből megtanultam. A kézfogás egyáltalán nem üdvözlésnek indult. Renaissance-időkben, mikor az embernek a legkezdetlegesebb életbiztonsága sem volt meg, kiki feltehette nyájas ismerőséről, ha az utcán találkoztak, hogy az meg akarja ölni. Habozva állottak meg mind a ketten, mindegyik a másikat fürkészte.

— Szivesen megállnék veled beszélgetni, tiszteletreméltó lovag, de félek, hogy fegyver van nálad.

— Magam is igy vagyok vele. Lehet például, hogy kesztyüdben és köntösöd újában tőr van. De ha olyan szives volnál és levetnéd a kesztyüdet, készségesen levetném én is. Meztelen kezünket nyujthatnók egymás felé, meg lehetne tapogatnunk egymás tenyerét, akkor aztán mindjárt bátorságosabban tudnék érdeklődni családod egészsége felől. Te is nyugodtabban megállhatnál. Láthatnád, amit szavamra állitok: nem akarlak megölni.

Igy tettek. Megtapintották egymás kezét. A biztonsági kézvizsgálat aztán szertartássá változott. De az ősi vizsgálat korcs nyomai még máig is fennmaradtak: kesztyüs kézzel kezet szoritani még ma is udvariatlanságnak számit, az angol ember pedig már behozta illemszabálynak, hogy fennhagyja kesztyüjét, csak éppen „excuse my glove" szöveggel bocsánatot kér. A francia ember nyelvén e szó: „parole". Innen mondja a magyar, hogy a békés szándékkal kézfogó emberek paroláznak. Mindebből kitetszik, hogy a kézszoritás elég fiatal mozdulat, életkora ötszáz év körül járhat.

Azon is tünődtem, hogy miért jele a tiszteletadásnak levenni a kalapot. Ennek magyarázatát már nem olvastam sehol. Gyanakszom, hogy ez a fejfedő rangi jelentőségéből eredt. Ahogy az uralkodó rangját a fején hordott korona jelezte, akként mutatta a kisebb rangot a kisebb korona. A középkori keresztény udvaroknál a koronák ágainak száma rangokat különböztetett. S akinek nem volt közjogi rangja, annak nyilván meg kellett mutatnia hatalmatlanságát a hatalmasok előtt. Sőt élőszóval is hangoztatta: azt mondta, hogy „servus humillimus", vagy azt, hogy „gehorsamster Diener", magyarul „kasamadiner", vagy „alázatos szolgája". Azért is gyanakszom, hogy ez a szokás az isteni eredetünek tartott királyi hatalom hübéres középkorából ered, mert mig a keresztény szokás elsősorban az Isten házában veszi le a süveget, addig a zsidók, akiknek nem volt hübéres udvaruk, a templomban nem levetik, hanem éppenséggel felteszik a fejviseletet. Természetesnek találnám, ha hozzáértő tudós arról értesitene, hogy a hajadonfött tiszteletadás, a bizánci udvar szokásaiból származik.

Indiáról szóló könyvet olvastam most, amelyről különben még szólani akarok ezen a helyen. Ez a könyv elmondja, hogy Indiában ma is ősi vallásos szokás tiszteletreméltó emberek lábáról üdvözlés gyanánt leverni a port. Ott tudniillik mindenki mezitláb jár. S a leporolás nyilván az ősi lábmosás csökevénye. Rögtön a biblia számos helye jutott eszembe, amelyből kitetszik, hogy a keleti jellegü üdvözlés, amely bizonyára történelem előtti, a Szentföldön is járta. Az üdvözitő lábát a hódoló hivők nemcsak megmosták, hanem drága illatokkal meg is kenték. Az új kereszténység megőrizte ennek az ősi hagyománynak legalább jelképét a nagypénteki lábmosásban. Ferenc József tehát, mikor a kiválogatott bécsi aggok előtt mosdótállal és keszkenővel letérdelt, egy hindu eredetü mozdulat hagyományának tett eleget.

Az imént pedig művészettörténeti albumot lapozgattam. Képet látam ebben arról, hogy az ókori görög ember hogyan imádkozott: Zeus szobrának térdeire nyugtatta két tenyerét. Ahogy ezt a képet nézegettem, verébkergető hancurozásáról berobogott a verandaajón Cimbora, jókedvü pulikutyám. Idefutott hozzám, térdemre tette két mancsát és rajongó, bizakodó pillantással feltekintett rám: kap-e valamit?

Tudósok, akik nálam müveltebbek vagytok, nézzetek utána: nem azt mondja-e a pogány görög mozdulata, mikor Zeus térdéhez felkapaszkodik:

— Zeus, jó és hü kutyád vagyok. Kapok-e valamit? Pusztitsd már el azt a harapós szomszéd kutyát, szeretnék játszani kölykeimmel.

— A Budapesti Épitőiparosok Ipartestületében Perjés Dénes közellátási miniszteri osztálytanácsos ismertette az épitési munkák legmagasabb haszonkulcsát szabályozó rendeletet. A kormány a munkabérek minimális összegének megállapításában megvédte a munkások jogos érdekeit, a most kibocsátott rendelet pedig az épittetőt fogja védeni. Az árak betartásának biztositására szolgálnak azok a kormányzati intézkedések, amelyek csak annyi munka kivitelét engedélyezik, amennyihez nemcsak a magánmunkáknál, hanem a közmunkáknál is a szükséges anyag és munkaerő rendelkezésre áll.

— KORLÁTOZÁS A PÜNKÖSDI HAJÓFORGALOMBAN. A MFTR közli, hogy a pünkösdi ünnepek alatt a személyhajók — előreláthatólag különösen a Budapest—Apatin—Ujvidék-vonalon — túlzsúfoltan fognak küzlekedni; ennélfogva előfordulhat, hogy a közenső állomásokon a hajók nem tudnak utasokat felvenni. A hajóállomások utasitást kaptak, hogy feltételesen és korlátozott számban adjanak ki jegyeket és azokat olyan utasoktól, akik a hajó túlzsúfoltsága miatt nem tudtak elutazni, visszaváltsák.

— Súlyos szerencsétlenség egy kőbányában. A balatonalmádi Öreghegyen lévő kőbányában pénteken délelőtt Vass József 45 éves és Horváth Gábor 36 éves kömunkásokat a leomló kötömeg maga alá temette. Mindkét munkás súlyos belső sérüléseket és töréseket szenvedett. Életveszélyes állapotban szállitották őket a veszprémi kórházba.

— KÉTSZÁZ NAPOT TÖLTÖTT A TENGER FENEKÉN. Minculescu román buvár, aki a Fekete-tenger partján fekvő Konstanza városában él, érdekes jubileumot ült a napokban. Barátai kiszámitották, hogy Minculescu, aki 18 év óta folytatja a buvár-mesterséget, ez alatt az idő alatt annyi időt töltött a tenger mélyében, amely összesen kétszáz napnak felel meg. Idáig mintegy tiztonnányi különböző tárgyat hozott felszinre, legutolsó zsákmánya egy láda csokoládé volt, amely egy katonai szállitó-hajóról esett a vizbe.

— Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust). A június 11-én tartott közgyülés jóváhagyta az 1942. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 14. számú osztalékszelvénye június 15-től kezdve 3 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

— MEGHALT POMPEI EGYIK FELTÁRÓJA. Nemrégiben hunyt el Rómában Spinazzola olasz egyetemi tanár, aki igen jelentős eredményeket ért el pompei feltárása körül. Spinazzola 1910 és 1923 között vezette a Vezuv lávájától eltemetett ókori város feltárási munkálatait. Az ő nevéhez füződik a Via dell'Abbondanza ötszáz méter hosszú szakaszának kiásása, amelyet a legmodernebb technikával végzett. Ezen a szakaszon a házakat és a hozzájuk tartozó kerteket a lehető legpontosabban rekonstruálta, úgyhogy az út most ugyanazt a képet mutatja, mint közvetlenül a szerencsétlenség előtt.

— Leleplezték a jubiláris tenyészállatvásár emléktábláját. Az OMGE 1941-ben rendezte az 50. mezőgazdasági kiállitást és ebből az alkalomból a földmivelésügyi miniszter emléktáblát adományozott az egyesületnek. Az emléktáblát a földmivelésügyi miniszter képviseletében Bárczay János államtitkár adta át az OMGE-nak és avatóbeszédében méltatta a tenyészállatvásárok és mezőgazdasági kiállitások rendezése körül szerzett egyesületi érdemeket. Az államtitkár szavaira Somssich László gróf, az OMGE elnöke válaszolt. Megköszönte a földmivelésügyi kormányzat figyelmét, köszönetet mondott Konkoly-Thege Sándor államtitkárnak, aki az utóbbi évtizedekben rendezője és irányitója volt a kiállitásnak. Az emléktábla Tóth Gyula szobrászmüvész tanár alkotása.

— Állattenyésztési szakkérdések az OMGE tavaszi gazdahetén. Az Országos Törzskönyvelő Bizottság úgyis mint az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetségének egyes albizottságai, az OMGE tavaszi gazdahetének keretében gyülést tartottak, amelyeken a földmivelésügyi minisztérium részéről megjelent Konkoly-Thege Sándor államtitkár és Battha Pál miniszteri tanácsos. A szarvasmarhatenyésztési albizottság inárcsi Farkas Ferenc földbirtokos elnöklésével tárgyalta a bizottság munkakörének kiterjesztésével kapcsolatos kérdéseket. A juhtenyésztési albizottság Schandl József dr. egyetemi tanár elnökletével tárgyalta a merino fajta csoport keretén belül tejelő csoport létesitésének kérdését. A sertéstenyésztési albizottság Eberwein Károly elnöklete mellett a sertések takarmányértékesitő képességének megállapitására vonatkozó eljárásokat tárgyalta.

— Eljegyzés. Pócza Irén tanárnő (Pápa) és Kocsis Kálmán százados (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— Házasság. Mikó Ilona és Borsa István dr. június 12-én, szombaton tartották esküvőjüket Budapesten. (Minden külön értesités helyett.)

Wagner Magda és Szederjei Ákos m. kir. erdőmérnök ma délben fél egy órakor tartják esküvőjüket a Bakáts-téri templomban. (Minden külön értesités helyett.)

Alsó- és felsődabasi Halász Luiza és vitéz Almássy János vezérőrnagy (Rahó) jegyesek.

Vitéz szakonyi *Szakonyi* Lajos ny. huszárezredes és felesége, nemes *Tömöry* Andrea leányát, *Agnest*, június 14-én d. u. fél 7 órakor vezeti oltárhoz névedi és kisvezekényi dr. *Bokross* Béla pénzügyi titkár, *Bokross* Emil ny. pénzügyi főtanácsos és néhai neje ebesfalvi *Zakariás* Erzsébet fia, a Szt. Imre hg.-úti plébániatemplomban. Az esketést *Folba* János ny. tábori vezéresperes végzi.

— Június 18-án szünet a MABI-ban. Az intézet értesiti az érdekelteket, hogy június 18-án, a Kormányzó úr Őfőméltósága születésnapján hivatalaiban és rendelőintézetében teljes munkaszünetet tart.

KULACS
Vitorkabát, Hátizsák, Kenyerzsák
MOLNÁR GYULA VII., Károly-körút 3/c. Sarokház. Telefon: 427-575.

Eladó Szlovákiában,
Csetneken 800 □ területen emeletes ház, kert, nagy udvar. Érdeklődni lehet Budapest, Böszörményi-út 8. f. 4. sz. Rezesi.

Nyaraljon Kakasszékfürdőn
gyógyit reumát, csúzt, köszvényt, nőibajokat. Pensió fürdővel, napi háromszori bőséges étkezéssel 12.50 pengő.

MINDENKINEK AMIT TUDNIA KELL

— Ma elsötétités este 10 órakor, reggel 3 óráig.

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy Budapesten és környékén a közellátási szelvényiv 32-es számú szelvényére június 14-től egy darab tojás szolgáltatandó ki. A kereskedőknek június 30-ig kell elszámolni a 32-es szelvénnyel.

— Orvosi hir. Dr. Vincze Aladár ideg- és elmegyógyász vezetőfőorvos, volt egyetemi tanársegéd leszerelt és rendelését ismét megkezdte. VII., Damjanich-u. 40. Telefon: 421—324.

— A mezőgazdaság háborús termelési kötelezettségei. Az OMGE tavaszi gazdahete során a közgazdasági állattenyésztési és állategészségügyi, valamint az üzemi és számtartási szakosztályok együttes ujjáalakuló gyülést tartottak. A közgazdasági szakosztály elnökévé Czettler Jenöt, társelnökévé Bud Jánost és gróf Bethlen Pált, az állategészségügyi szakosztály elnökévé Hagyó Kovács Gyulát, társelnökévé Békessy Jenöt és Schandl Józsefet, alelnökévé pedig vitéz Oláh Gyulát és gróf Teleki Mihályt, az üzemi és számtartási osztály elnökévé Dessewffy Aurél grófot, társelnökévé Ormándy Jánost és Reichenbach Bélát választotta meg. A gyülésen Reichenbach Béla dr. egyetemi ny. r. tanár tartott nagyérdekü előadást „Miként tudnak megfelelni gazdaságaink a háborús temrelés kötelezettségének?" címmel. A nagyértékü előadáshoz a magyar gazdatársadalom több neves tagja szólt hozzá.

— A bőrtisztitó- és bútorápolószerek előállitói és fogyasztói árát szabályozta a közellátási miniszter. Az előállitói önköltség kiszámitása tekintetében általában kisipari árszabályozó rendeletben foglaltak az irányadók.

— BEKÜLDÖTT HIREK. A volt m. kir. 14. honvéd gyalogezred hőseinek emlékére 20-án a Városligetben lévő hősi emlékmü előtt délelőtt emlékünnepélyt rendeznek, amely alkalommal vitéz Németh Károly ny. vezérőrnagy megkoszorúzza az emlékművet, majd vitéz Faragó Ede országgyülési képviselő ünnepi beszédet mond. — **Az Irók Gazdasági Egyesülete** június 14-én déli 12 órakor tartja ezévi rendes közgyülését a Fészek Klubban. — **A Magyar Statisztikai Társaság** június 15-én 6 órakor felolvasóülést tart, amelyen vitéz Surányi-Unger Tivadar „Iparstatisztikai tanulságok" címmel előadást tart. — **A Darányi Ignác Agrártudományos Társaság** legutóbbi ülésén Sarkadi Kesztyüs Lajos tartott előadást „A mezőgazdasági üzemtan induktiv módszere" címmel. — **A székelyudvarhelyi róm. kat. főgimnázium** pünkösdvasárnap ünnepli fennállásának 350 éves évfordulóját.

ZOKKERLI,
női tenisz-zokni, fürdőnadrág, férfiing, női strandruhaanyagok, pongyolák. Vászonáru kft. Izabella-utca 69. I. em. Délelőtt.

Előkelő gyárvállalat keres
központi textilelosztó-üzlete részére szakképzett, öskeresztény
üzletvezetőt
Ajánlatokat „Textil 145—703" jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8.

Rossz vagy piszkos az irógépe. Vigyázzon neadja ontár kezébe.
A gép legyen kicsi vagy nagy, rajta Dibuz hibát nem hagy
Összes rendszerü irógépek és számológépek javitását vállalom.
Irógép-szalag és kellékek eladása
DIBUZ JÁNOS irógépüzem Tel. 115-121.
Budapest, V., Pozsonyi-út 19.

A 42-es bizottság ülése

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A 42 tagú országos bizottság 17-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében ülést tart. Tárgy:

1. Kormányrendelet a kántortanítók fizetéskiegészítő államsegélyének szabályozása tárgyában.

2. A kormány rendelete a rendkívüli belvizek levezetésére készített ideiglenes vízlevezetők állandósítására megállapított határidők módosítása tárgyában.

Érdekes intézkedés Köln városából való elköltözködésre

Berlin, június 12.

(Az Esti Ujság munkatársának telefonjelentése)

Dr. *Ley* birodalmi szervezési vezető 1943 február 27-én kiadott rendelete szerint a birodalmi lakásügyi biztos bizonyos községeket és körzeteket a lakásszükséglet „gyujtópontjának" nyilvánithat és ennek következtében nemcsak

az odaköltözködést korlátozhatja, hanem az érintett községekben vagy körzetekben a kivándorlást is előmozdithatja.

Ennek a rendelkezésnek alapján a birodalmi lakásügyi biztos *Köln városát 1943 május 27-én a lakásszükséglet gyujtópontjának nyilvánította.* Ezután tehát a városba való költözködés csak előzetes hatósági engedély alapján történhetik, viszont minden eszközzel előmozditják azoknak az eltávozását,

akik eddig költségkimélés céljából nem költöztek el a városból.

Az illetékes hatóságok általában *a költözködési költségek ötven százalékát téritik meg,* méltánylást érdemlő esetekben azonban az összes költözködési költségeket magukra vállalják. Igy mozditják elő, hogy a lakások minél nagyobb mértékben váljanak szabaddá azok számára, akiket foglalkozásuk feltétlenül a városhoz köt.

Sz. F.

A brit kormány elismeri Argentina új kormányát

AMSTERDAM, június 12.
(Német Távirati Iroda.)

A brit kormány elhatározta — mint az angol hirszolgálat jelenti. — hogy elismeri Argentina új kormányát. (MTI)

az ideális védőüveg minden vakító fény és a szemre káros hatású láthatatlan sugarak ellen. Megtartja és elmélyíti a természetes színeket, pihenteti a szemet és használata folytán tökéletes élvezet a napsugaras nyár.

Kaható minden látszer-szaküzletben

STOCKHOLM, június hó.

Beköszöntöttek a „fehér éjszakák" s aki nem tud világosság mellett aludni, nagyon be kell sötétitenie a szobáját, mert *egész éjszaka derengő fény szüremlik be.* A szezonnak ilyenkor már vége van Stockholmban, aki teheti, elköltözik a fővárosból, hogy a nap egyrészét a szabad természetben tölthesse. A nyaralás nem probléma Svédországban, ahol egy fából készült nyaralót csekély áron be lehet rendezni. Vannak „divatos" fürdőhelyek is, mint Saltsjöbaden, a főváros közelében, elökelő szállodákkal, de *a svédek ilyenkor inkább a csendet szeretik,* valóban kint akarnak élni a természetben, egyszerü körülmények között.

A főváros a nyári hónapokban egészen „üres", egyes éttermek máris beszüntették üzemüket. A nyári szezon másik előjele, hogy *megkezdődött a vitorlások kisorsolása.* A város különböző terein vannak közszemlére kitéve ezek a vitorlások, akinek szerencséje van, egy svéd koronáért gyönyörü, hatalmas jacht birtokába juthat. Tavak, tengeröblök, fjordok vizén megszámlálhatatlan vitorlás siklik a nyári időben, szélcsend úgyszólván soha sincs Svédországban. A sarkkörön túl északra éjszaka is teljes napfényben sportolhat az, aki ezen a vidéken tölti szabadságát.

A nyár, amilyen hirtelen jön, olyan gyorsan el is múlik. *A nyugodt, kiegyensúlyozott svéd lélekbe a nyár gyorsan elröppenő szépsége visz bele bizonyos melankólikus vonást.* A ha... elvirágzó szép napok után újból beáll a zimankós hüvös idő, a végeláthatatlan tél. Az elmúlásnak ez a fájdalmas érzése a svéd költészetnek is egyik jellemző vonása. A nyár is a szépség gyors elmúlására emlékezteti őket, a boldogságot a napsugár jelenti, azután megint hiába vágyakoznak a meleg napfény után. Ez magyarázza meg *azt az utazási szenvedélyt is, amely a svédekben él,* úgyszólván mindenki ismeri Európát, mindenki igyekszik minél több időt eltölteni a szelidebb éghajlatú, barátságosabb klimájú országokban. *Itt mindenki „világlátott", mindenki több nyelvet beszél.* A háború azonban véget vetett az utazásoknak és a svédek várva várják az időt, amikor újból kiszabadulhatnak bezárt világukból.

A vikingek ősi városa

Tizezer év óta van az emberi életnek és kultúrának nyoma Svédországban, a kökorszaktól kezdve nyomon lehet követni a fejlödést. Svéd tudósok többé-kevésbé biztosra veszik, hogy *körülbelül ötezer év óta ugyanaz az emberfajta lakja Svédország területét.* Nagyon érdekesek a viking-korszak emlékei, ezekhez az idegen is könnyen hozzá tud férni. Upsalától, a híres egyetemi várostól, ne mmesszi fekszik *Ó-Upsala, a vikingek ősi városa.* Faragatlan kövekből emelt falak, régi pogány templom, amely ma már a föld felszine alá került, jelzik a régi település helyét. *Hatalmas sírdombok, a viking-vezérek sírhalmai adják meg a hely jellegét,* körülöttük alacsonyabb sírhalmok. Az ősi hangulatot ébresztő „Odinsborgban" még ma is *görbe őrszarvból készült, fémmel diszitett kehelyben szolgálják fel a „mjödöt", a vikingek komlóból erjesztett édeskés italát.* Egy fából készült támlás pad látható még a régi emlékek között; támláját az akkori primitiv stilusnak megfelelően, apró fagolyók sorozata diszíti, a mai iskolai számológépekre emlékeztetően.

A vikingek hódító kalandozásaik során óriási területeket jártak be, sőt *Délkelet-Európába is eljutottak.* A svéd tudomány mai álláspontja szerint *Svédország magva Roslagenben volt,* a mai Stockholmtól néhány kilométernyire. Innen indult el a vikingeknek az a csoportja, amely az oroszokat meghódította. Az orosz, rusz szó is a Roslagenből származik.

Kiegyensúlyozott élet

Azóta a kalandvágy elcsendesedett; nyugodt, szabályozott életmód lépett a helyébe. A svéd társadalomban, bár a politikai élet vezetésében a szociáldemokraták nagy szerepet játszanak, *a formák nagyon sokat számitanak. Az udvariassági szabályokat nem lehet büntetlenül elhanyagolni,* a meghivást levélben illik megköszönni, a házasulandókat szinte kötelező meglátogatni akkor is, ha valaki már évek óta nem találkozott velük előzőleg. *Azt is számon kell tartani, kinek mikor kell virágcsokrot küldeni.* A szkoll, a svéd koccintás, valóságos kis szertartás.

A kiegyensúlyozott életmód egyik támasza *a svédek elpusztithatatlan egészsége. A munka tempója nem lázas, sokat sportolnak, egészségükre sok gondot fordítanak, a hölgyek arcbőre kozmetika nélkül is olyan hamvas, amilyen másutt alig fordul elő.* A fővárosban sok a vidéki ember; a nagyvárosok rohamosan nőttek meg az utolsó évtizedekben, a vidék lakosságát szivták fel; azoknak nagyrésze, akik ma szerepet játszanak, legfeljebb a „második generációhoz" tartozik, túlnyomó többségük megőrizte a vidékről hozott jó idegzetét. A *gyakorlati élet jobban érdekli őket, mint a teoriák,* jó szervezők, a gazdasági élet, az ipar, a kereskedelem virágzik. A tudományok közül sem az elvont tudományokban tünnek ki, nem a filozófusaik érnek el nemzetközi hirnevet, hanem az orvosaik. Kiválóak a mérnökeik, hiresek az épitészeik, hidépitésük és útépitésük magas nivón áll.

Napirendjük más, mint amihez mi szokva vagyunk. *Nem kelnek korán, a délelőtti munkaidő nem hosszú.* Eg... órakor kisebb ebéd, amelyet lunchnek hivnak. *Délután öt órakor ér véget a munkaidő a hivatalokban,* ekkor megtelik az utca a hazaigyekvőkkel, a forgalom óriási, kerékpárok ezrei suhannak végig a járdák mellett. A sok kisebb-nagyobb emelkedés Stockholm területén sokszor nehézzé teszi a kerékpározást, tolni kell a kerékpárt, de lefelé azután annál nagyobb élvezet a száguldás. A háború idején divatba jöttek a négyszemélyes *„családi kerékpárok"* is, két gumiabronccsal egész család közlekedhet.

Nyugodt megfontoltság és tartózkodás a politikában

Délután félhatkor kezdődik a főétkezés, a „Middag". A filmszinházak éppen amiatt az étkezési rend miatt később kezdődnek és csak két előadást tartanak naponta. Ennek az a következménye, hogy a filmek általában hosszabb ideig vannak müsoron, mint nálunk.

Vacsorázni csak az szokott, aki színházba megy, vagy más esti programja volt. *Éjjel egy órakor van az általános záróra,* aki tovább akar szórakozni, csak otthon vagy ismerősöknél teheti meg. Az ilyen késői összejöveteleket itt német kifejezéssel Nachspielnek hivják.

Az egész skandináv félsziget szinte egyetlen sziklatömbből áll. A kemény talaj hatalmas épületek emelését teszi lehetővé. A Kungsgatanon, melyet Stockholm „Broadway"-jának neveznek, *két hatalmas felhőkarcoló torony emelkedik a magasba.* A nyolc-tizemeletes épületek nem ritkák. A szállodák néha az épületek legmagasabb emeleteit foglalják le, tiszta levegöben, napfényben, üvegfalak között nyugodt lakást biztositanak magasan a város zajló élete és lármája felett.

A politika nyáron sem megy szabadságra. A parlamentet nemsokára elnapolják, de a politikai élet vezetői továbbra is őrhelyükön maradnak, hogy figyeljék a nemzetközi helyzet változásait. A svéd államférfiak gyakorlati érzékére vall, hogy *nem hagyják magukat elkápráztatni jelszavaktól és kétkedéssel fogadják a háború utánra tervezett „világszervezet" elmosódott terveit.* Tudni akarják, mihez kivánják a nagyhatalmak hozzájárulásukat, *újból és újból hangsúlyozzák a kis nemzetek jogait, egyenlő elbánást követelnek és tiltakoznak a „szent szövetségre"* emlékeztető elgondolások ellen.

Ez a nyugodt megfontoltság és tartózkodás nemcsak a svéd politika sajátsága, hanem a svéd karakter általános megnyilatkozása, amely az élet minden vonatkozásában kifejezésre jut. De a svéd lélek tud költői is lenni. A Konserhuset előtt álló Orfeus szoborcsoport, — Stockholm egyik legérdekesebb müalkotása — csupa harmónikus lebegés a súlytalanság kifejezés, a magasabb régiókba való törekvés. Ilyen elgondolásokkal azonban ritkábban találkozunk.

Legjellemzőbbnek talán a svéd üvegmüvészet termékeit fogadhatjuk el. Ujjnyi vastag, nehéz, mégis ragyogóan tiszta, nemes üveganyagból készülnek ezek a mütárgyak, kevés, de izléses diszitéssel. Többnyire egyszerü formáikkal, átlátszó tisztaságukkal szépséget visznek be minden lakásba. Néhány szabályos vonaltól körülhatárolva a csillogó rendezettségnek, a kiegyensúlyozott derünek hangulatát keltik, — mintha a svéd lélek titkából testesitenének meg valamit.

Több északfinországi erdőségben kisebb-nagyobb tüzeket okoztak a közeli vasútvonalakon közlekedő mozdonyok szikrái. Egy 105, egy 40 és egy 6 hektáros erdőrész elpusztulásáról, valamint még tiz kisebb erdőtüzről érkezett eddig jelentés.

Göbbels bucsuztatta Tschammer und Ostent

Berlin, márc. 30. (Német TI) Hans von Tschammer und Osten birodalmi sportvezető holttestét az uj kancellári palota mozaiktermében ravatalozták fel és ünnepélyes államaktus keretében bucsuztatták el. A nemzeti szocialista Németország sok személyisége megjelent, birodalmi miniszterek, birodalmi vezetők, a párt, az állam és a véderő képviselői, a német sport vezető férfiai, valamint a szövetséges és baráti nemzetek képviselői, hogy megadják az elhunytnak a végtiszteséget. A Führer nevében Göbbels birodalmi miniszter méltatta a birodalmi sportvezető életét és munkásságát.

Az elhunyt már korán a birodalom politikai ujjáalakitásának szolgálatába állitotta erejét. Hans von Tschammer und Osten — mondotta a miniszter — megint világhirnevet szerzett a német sportnak.

Ribbentrop mondott gyászbeszédet Moltke nagykövet temetésén

Boroszló, márc. 30. (Német TI) A Madridban elhunyt Hans Adolf von Moltke német nagykövet boroszlói temetési gyászszertartásán részt vettek az állam, a párt és a véderő vezető képviselői, valamint a külügyi hivatal sok magasrangu tisztviselője, báró Weizsäcker államtitkárral, Franco tábornok képviseletében Vidal y Saura berlini spanyol nagykövet jelent meg a gyászszertartáson. A Führert Ribbentrop német külügyminiszter képviselte. Ribbentrop méltatta a tragikus véget ért nagykövet ragyogó pályafutását; különösen az elhunyt varsói tevékenységét emelte ki, ahol mint követ, majd mint nagykövet 1931-től 1939-ig működött.

— Amikor Moltke 1931-ben Lengyelországba ment — mondta Ribbentrop — Lengyelország, Németországgal összehasonlitva, erősen felfegyverkezett ország volt, mig mi csak a kis százezer főnyi hadsereggel rendelkeztünk. Moltke azonban megtalálta a módját annak, hogy még ezen a nehéz területen is sikeresen működött. Amikor 1939-ben szakitásra került a sor Németország és Lengyelország között, Lengyelország határain már nem egy hadosztály állott, hanem az a német véderő, amely rövid három héten belül megsemmisitette a lengyel hadsereget. A dolgoknak ezzel a jelentős alakulásával s ennek minden szakaszával örökre összekapcsolódott Moltke nagykövet neve.

Hogyan vesztegették meg Benest és feleségét?

Prága, márc. 30. (Német TI) A „Vecerna Ceske Slovo" két megvesztegetési esetet fedezett fel, amelynek részese Benes volt. Az egyik esetben Friedmann volt prágai ügyvéd vallotta be, hogy Benes egyik bizalmi emberének közvetitésével az elnöknek 2,500.000 csehkorona összeget juttatott el, hogy ennek fejében egymilliós üzletet lebonyolithasson. Benes elfogadta az összeget és a törvénytelen üzletet megkötötték. — A másik esetben a prágai vasgyár részvénytársaságnak adóvisszaélés miatt 10 millió koronát kellett volna lefizetnie. A részvénytársaság főrészvényesei erre a köztársaság első asszonyához, Benesnéhez fordultak. Benesné azonnal felismerte a kedvező helyzetet és a főrészvényeseket vacsorára hivta meg. A vacsorán azután elintéződött az adóügy is. A köztársaság első asszonya a 10 millió korona adóügyi büntetés elengedéséért természetesen „megfelelő" ajándékot kapott.

Magyarország szociális intézkedéseit méltatja a „Die Zeit"

Reichenberg, március 30. A „Die Zeit", a német nemzeti szocialista munkáspártnak Reichenbergben megjelenő lapja állandó budapesti munkatársától cikket közöl. Soha a magyar történelem folyamán — állapitja meg a cikk — a magyarság nem volt annyira tudatában annak a szerepének, hogy a kelet ellen bástya legyen, mint éppen ezen a télen, amely katonai téren is áldozatokat követelt Magyarország lakosságától. A tudósító idézi *Kállay Miklós* miniszterelnök legutóbbi beszédét és kiemeli a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy ennek a háborunak Magyarország számára kettős célja van: hogy ezt az országot és vele együtt a kultura, a műveltség és az emberiség kelet felé előretolt őrállását, amelyen Magyarország van, a bolsevizmus elől megmentse és hogy ebben az egyedülálló feladatban Magyarország problémája egy pontban találkozzék a nagy világproblémával és meghatározza a háboruban való magyar részvétel célját. A tudósító rámutat *Antal István* propagandaminiszternek a magyar faj megőrzéséről és báró *Bánffy Dániel* földmüvelésügyi miniszternek a mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban tett nyilatkozataira, majd ezeket irja: Szemben az ellenséges külföld gyülölettel teli állitásaival, amelyek szerint Magyarország feudális, reakciós állam és szociális tekintetben erősen elmaradott, az elmult esztendőben tett szociálpolitikai intézkedések éppen ennek ellenkezőjét bizonyitják.

Szinyei Merse kultuszminiszter Berlinben

Berlin, márc. 30. (MTI) Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter *Rust* németbirodalmi nevelésügyi miniszter meghivására felesége és fia társaságában hétfőn Berlinbe érkezett. A miniszter kiséretében volt *Paikert Géza* miniszteri tanácsos és *Csernyus Béla* miniszteri titkár.

Rust miniszter feleségével és tárcája vezető tisztviselőivel az Adlon-szálló előcsarnokában várta a minisztert. A német külügyi hivatal képviseletében *Twardowski* követ, a külügyminisztérium kulturális osztályának vezetője volt jelen. Magyar részről megjelent *Sztójay Döme* berlini magyar követ a követség tajainak élén. A német előkelőségeket Sztójay követ mutatta be a miniszternek. Rust miniszter meleg szavakkal üdvözölte Szinyei Merse Jenőt, majd bemutatta neki *Zschintsch* államtitkárt és tárcája vezető tisztviselőit. Twardowski követ a külügyminiszter nevében köszöntötte a vendéget.

Szinyei Merse Jenő felkereste hivatalában Rust birodalmi minisztert és mintegy félóráig tartó megbeszélést folytatott vele. Utána a birodalmi miniszter társaságában megtekintette a különleges egyetemes kiképzés céljait szolgáló Lette-leánynevelő intézetet. Ezen a látogatáson résztvett Szinyei Merse miniszter felesége is.

Később a miniszter a Magyar Intézetben és a Collégium Hungaricumban tett látogatást. Amikor áthaladt az udvaron, a berlini magyar leventék diszszakasza tisztelgett előtte. A miniszter behatóan érdeklődött a diákok tanulmányai és elfoglaltsága iránt és mindegyik diákkal váltott néhány barátságos szót, majd fogadta a Berlini Magyar Egylet tisztikarának tisztelgését. A miniszter *Farkas Gyula* egyetemi tanár vezetése mellett részletesen megtekintette az Intézetet. A miniszter felesége a német nők birodalmi vezetőjénél tett látogatást.

Este *Rust* birodalmi nevelésügyi miniszter a Kaiserhof-szálló különtermében estebédet adott a birodalmi főváros magyar vendégeinek tiszteletére.

A „Berliner Börsenzeitung" a magyar nemzetiségi kérdésről

Berlin, márc. 30. (MTI) A magyarországi nemzetiségek jogegyenlőségéről szóló törvény megalkotásának 75. évfordulója alkalmából a „Berliner Börsenzeitung" hosszabb cikkben foglalkozik a népcsoportok jogainak magyarországi fejlődésével. A cikk egyebek között rámutat arra, hogy az elmult 75 esztendő alatt törvényeket és rendeleteket hoztak, amelyek mélyen belenyultak a nemzetiségek életébe. Hangsulyozza az 1941. évi törvényt, amely megvédi a nem-magyar nemzetiségü állampolgárok érzékenységét minden sértő cselekménytől. Ez a törvény a magyarországi népcsoportok jogfejlődése szempontjából épp oly utmutató jelentőségü, mint Szent István király majdnem ezredéves tanitása a magyarság és a többi népfajok békés együttéléséről.

A hadigondozás postabélyegei

A m. kir. posta a hadigondozás céljaira feláras bélyegeket adott ki. A bélyegképek összeválogatása igen szerencsés. A magyarság őstörténetétől szinte napjainkig vezetve mutatja be a magyar hősiességet, vitézséget.

A legelső bélyegkép vágtató lovon hátrafelé nyilazó ősmagyart mutat. A honfoglalás korának magyarja jut eszünkbe és ez az imádság: „A magyarok nyilaitól ments meg Uram minket!" A második bélyegen csatabárdos vitéz emeli karját suhintásra. Szent László királyra és a kereszténység megszilárdulására gondolunk. A következő képeken a páncélos pallosvivő és a lovon harcoló kopjás vitéz a legszebb lovagkort, Nagy Lajos király korát idézi.

A karabélyos kuruc láttára Rákóczi eszményi alakja villan föl emlékezetünkben. A szablyás huszár Napoleon korának huszár hőstetteit eleveniti meg előttünk. A szabadságharc szuronyos-puskás honvédje azt hirdeti, hogy ennek a nemzetnek a fiai életüket és vérüket bármikor készek feláldozni a szabadságért.

A három buzakalászt, a magyar életet tartó páncélos kar, mint „magyari jelkép", ma már nem egy család cimere, hanem az egész nemzeté, mert ez az acélos férfi kar tartja az egész magyar életet s erre az erős karra támaszkodva, ebben bizakodva fogjuk elérni a szebb magyar jövendőt.

Szerettük volna, ha Mátyás király fekete seregének és a XVI. század törökverő buzogányos hőseinek is jutott volna egy-egy kép. A XVI. század élet-halálharca a legragyogóbb hőstettekkel gazdagitotta történelmünk aranylapjait.

Nagyon örülünk, hogy a tervező művész, Tóth Gyula történelmünk végtelenül gazdag kincsestárából meritett ihletet.

Igen helyeseljük, hogy a posta olcsón, 1—8 filéres felárral hozta forgalomba a bélyegeket. Tekintettel a hadigondozás nemes céljaira, mely mindannyiunkat egyformán kötelez, reméljük, hogy a háboru alatt levelezésein mindenki ezt a bélyeget fogja használni.

Dr. Jáky Gyula.

Az uj miniszterek letették a hivatali esküt

Bornemisza Géza és *Zsindely Ferenc* az ujonnan kinevezett miniszterek kedden délelőtt letették a hivatalos esküt a Kormányzó Ur kezébe. Az eskütétel szertartásánál közreműködtek: *Kállay Miklós* miniszterelnök és báró *Perényi Zsigmond* koronaőr, mint zászlós ur. Az eskümintát dr. bárcziházi *Bárczy István* miniszterelnökségi államtitkár olvasta fel.

Az eskütétel után a Kormányzó Ur *Bornemisza Géza* iparügyi minisztert, majd utána dr. *Zsindely Ferenc* kereskedelmi és közlekedésügyi minisztert kihallgatáson fogadta.

Varga József bucsuja

Varga József, a távozó iparügyi és kereskedelmi miniszter, kedden vett bucsut a két minisztérium tisztviselőkarától. Az iparügyi minisztérium tisztviselőinek élén *Kádas Károly* államtitkár meleg szavakkal bucsuzott a távozó minisztertől. Hangsulyozta, hogy a miniszter melegszivü pártolója volt a munkásságnak, támogatója volt a kisiparosságnak és a nagyiparnak, az a közvetlenség pedig, amellyel a legkisebb tisztviselővel is érintkezett, sokáig emlékezetes marad a minisztérium falai között.

Varga József válaszában rámutatott arra, hogy négy esztendő szervezési munkájával sikerült az ipari termelést a mai szinvonalra emelni. A körülmények sok esetben sulyos döntések elé állitották, de nyugodtan mondhatja, hogy a döntések tulnyomó része a termelés növelését mozditotta elő. Amit elért, a tisztviselői kar fáradhatatlan munkásságával érte el. Meggyőződése, hogy a háboru után föltétlenül bekövetkezik az országban a továbbépitési munka. Az uj, talán az eddiginél is nehezebb feladatok megoldásához a legkisebb tisztviselő munkakészségére is szükség lesz. Ebbe a munkába készül bekapcsolódni a távozó miniszter is.

A kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium tisztviselőkara nevében *Algyay Pál* államtitkár mondott bucsuztatót, hangsulyozva a miniszter irányitása alatt végzett nagyszabásu alkotó munkásság jelentőségét. *Varga József* utalt arra, hogy az elmult három és fél év munkájának eredményei hosszu ideig megmutatkoznak majd az ország gazdasági életében. Elismeréssel beszélt a magyar köztisztviselő munkakészségéről, tudásáról és leikiismeretességéről. A háboru után megerősödő uj Magyarország jövő sorsát nyugodtan látja azoknak a köztisztviselőknek kezében, akiknek munkásságát megismerte.

Zsindely miniszter elbucsuzott a miniszterelnökség tisztviselőitől

Zsindely Ferenc, az ujonnan kinevezett kereskedelemügy miniszter kedden búcsúzott el a miniszterelnökség tisztviselőkarától. Az egybegyült tisztviselők nevében bárcziházi *Bárczy István* államtitkár visszapillantást vetett annak a négy évnek történelmi eseményeire, amelyet Zsindely Ferenc, mint a miniszterelnökség politikai államtitkára, a Sándor-palota falai között együtt élt át a miniszterelnökség tisztviselői karával.

— Az ország első hivatala tisztviselői karának alkalma volt — mondta — megismerni nagyméltóságodban nemcsak a miniszterelnök kiváló munkatársát, az erősen szociális érzékkel megáldott politikust, a kiváló, erős jellemü, izzó hazaszeretettől áthatott fanatikus magyart, az önérzetes magyar urat és a melegszivü, megértő jóbarátot is. Tudtuk, hogy munkaszeretete képességei, kiváló tehetsége, széleskörü felkészültsége, előbb-utóbb elszólitja körünkből és nagyobb kormányzati ágazat élére állitja.

A tisztviselői kar nevében megköszönte az államtitkár a miniszter megértését és támogatását és a jövő működéséhez a haza javára sok sikert kivánt.

Zsindely Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszában megköszönte a tisztviselői kar barátságát. A sulyos történelmi időszak — mondta — beleágyazódott abba a baráti szeretetbe, amelyet a tisztviselői kar részéről tapasztalt. Igyekezett jó kolléga lenni, nem főnök, mert a nemzet mai sorsdöntő idejében valamennyien ugyanannak a hadseregnek a katonái s véletlen kérdése, hogy ki milyen beosztásban szolgálja a nemzet ügyét.

Nagy hatáskört kaptak a főispánok, mint közellátási kormánybiztosok

A hivatalos lap szerdai száma két rendeletet közöl a közellátásügyi igazgatás szabályozásáról. Az első rendelet szerint a közellátásra vonatkozó jogszabályok és kormányintézkedések végrehajtásának irányitását és ellenőrzését a főispánok végzik, mint közellátási kormánybiztosok és e minőségükben a közellátásügyi miniszternek vannak alárendelve. A kormánybiztos a hatóságok közellátási ügyben hozott határozatát, amelyet a közellátás érdekében sérelmesnek tart, hivatalból megsemmisitheti és szükség esetén saját hatáskörében intézkedhetik.

A kormánybiztos a közellátási ügykörben működő állami, törvényhatósági és községi alkalmazottakkal, valamint a községi előljáróságok tagjaival közvetlenül rendelkezhetik. Azt az alkalmazottat, aki rendelkezését késedelmesen teljesiti, vagy rendelkezéseinek nem engedelmeskedik, *felfüggesztheti*. Ha az alkalmazott a közellátási szolgálat elvégzésére nem alkalmas, *a szolgálat alól azonnali hatállyal felmenthető*.

A jegyek, utalványok, a vásárlási könyv kiosztása, a jegyhez és utalványhoz kötött cikkek forgalmában résztvevő iparosok és kereskedők elszámoltatása a községi előljáróság, illetve polgármester feladata. A szétosztás és elszámolás szabályait a közellátásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve rendelettel állapitja meg. A közellátásügyi miniszter minden törvényhatóságban és községben (megyei városban) közellátási bizottság alakitását rendelheti el.

Közellátási felügyelőségek és bizottságok

A *közellátási miniszter* által kiadott másik rendelet értelmében az ellátatlan lakosság nyilvántartását és a közszükségleti cikkek szétosztását a törvényhatósági és községi hatóságok végzik. A beszolgáltatással kapcsolatos feladatokat a hatóságokon felül a *közellátási felügyelőségek* látják el a közellátási kormánybiztosok irányitása és ellenőrzése mellett. Minden törvényhatóságban *közellátási bizottságot* kell alakitani, melynek elnöke a közellátási kormánybiztos. A 12 tagu bizottságnak hivatalból tagjai a törvényhatóság első tisztviselője, a gazdasági felügyelőség vezetője, a közellátási felügyelő. A többi tagot a közellátási kormánybiztos nevezi ki a gazdálkodók, az iparosok és kereskedők, az érdekképviseletek tagjai vagy tisztviselői közül. A bizottságot április 15-ig meg kell alakitani. Feladata véleménynyilvánitás, a rendeletek és a rábizott feladatok ellátása. Minden községben (megyei városban) is kell közellátási bizottságot alakitani; elnöke a községi biró (polgármester), tagjait a főszolgabiró (polgármester) nevezi ki.

József kir. herceg tábornagy és Auguszta kir. hercegasszony kistapolcsányi tiszti üdülőháza

Miként a kimustrált huszárparipa konflisló korában is nyeritve kapja föl a fejét, ha valahol közelben az ezredtrombita hangját hallja és délcegen rakosgatná lábait, ha rozzant gebeállapota engedné; ugy rezgünk mi is öreg világháborus obsitosok a mostani világháboru eseményeinek rezgésével és éljük át még egyszer a jelenben is azt a multat, amely egykoron a mi saját jelenünk volt. A fronthirek olvastára ujra ott látjuk magunkat a ravaruszkai, lembergi és przemysli fedezékekben, halljuk a géppuskák berregését, a gránátok vijjogását, a srapnelek robbanását és a trombitás rohamjelét —, mert akkor még kürtszóval rohamoztuk az ellenséges állásokat —, de sündisznóállásokra például már nem emlékezünk, mert ez már az ujabbszerü hadviselés találmánya. A hadikórházak és sebesültek látása pedig eszünkbe juttatja azt az időt, amikor még bennünket szólitottak délelőttönkint egymásután kötözésre és pólyálgatták golyójárta tagjainkat vataták közé. Sebesülésem nehezebb napjairól, a bécsi Augartenben töltött szép napokról szóltam már egyizben a Pesti Hirlap olvasóinak. Most a királyi fenségek kistapolcsányi kastélyának tiszti üdülőtelepén eltöltött felejthetetlen szép napokról szeretnék beszámolni.

„Ma még piros élet, holnap lehér álom ..."

A kistapolcsányi kir. hercegi kastély valamikor a Rákócziak birtoka volt, József kir. herceg vásárolta meg 1896-ban. A kastélyt gyönyörü park veszi körül és gazdag vadaskert. A park bejáratától nem messze áll az évszázados Rákóczi-kastély, amelyben az első világháboru idején még József kir. herceg, tábornagy családja lakott, vagyis csak a fenséges asszony és gyermekei, mert a kir. herceg az egész háborut a fronton küzdötte végig, mint két hadseregből alakult arcvonal parancsnoka. A háboru négy éve alatt legfeljebb ha háromszor jöhetett haza egy-két napra. Mellette van a már teljesen modern „suite-palais", a főudvarmester, kamarás és az udvari kiséret tagjainak lakásaival.

A világháború első éveiben az udvari kiséret tagjai a harctérre kerültek, az ilymódon lakatlanná vált palotát rendezték be a királyi fenségek a háboruban megsebesültek utókezelésének napjaira tiszti üdülőtelepül. Nyolc-tiz lábadozó tiszt élvezte hétről-hétre a kir. hercegi család magyaros vendégszeretetét. Amikor a trianoni szerződés a Felvidéket hazánktól elszakitotta, a prágai kormány ezt a kastélyt a hozzátartozó gyönyörü parkkal és hatalmas erdőbirtokkal együtt Masaryknak adományozta. Azóta sem került vissza a kir. hercegék birtokába.

A suite-palota vendégei azokban a napokban, amelyekről az alábbi történet szól: Forster ezredes, a zalaegerszegi honvédhuszárok parancsnoka, Gönczy alezredes, dr. Tolnay őrnagy, Znacski dzsidásfőhadnagy, Danszky tüzérhadnagy és Javornitzky Jenő hadnagy, a Közalkalmazottak Országos Szövetségének későbbi megalapitója és jelenleg is elnöke. A palota földszinti szárnyának azon a részén, amely gróf Batthyány Tamás szds. szolgálattevő kamarás lakása volt, Piványi Ernő főhadnagy bajtársammal kettesben osztozkodtunk. Az övé volt a dohányzó, enyém a hálószoba, közös a fürdőszoba és a két tisztilegényé az előszoba.

Szegény Ernő, ahogy igy most visszagondolok reá, ekkor élte a sors által rövidre szabott kis életének legboldogabb időszakát: Papp Sárikának, a kecskeméti rendőrfőkapitány sugárzó szépségü leányának volt boldog vőlegénye. Csakhogy, ahogyan már a háború kitörésének első napján megjósolta, a boldogság megvalósulásában nem lehetett osztályrésze. Tizenhat tavaszán még egyszer eljött hozzám: harmadszori sebesüléséből felgyógyulva indult vissza negyedszer is a harctérre.

— Utoljára bucsuzom most — mondotta —, de egyszer és mindenkorra, mert mi ebben az életben nem láthatjuk többé egymást!

Ernő barátom még az év nyarán elesett az orosz fronton. És ugyanigy haltak hősi halált azok a többi békebeli bajtársaim, akik maguknak ilyesmiket jósolgattak. De itt, a kistapolcsányi kir. hercegi kastélyban még gondtalanul élveztük gyönyörü napjainkat.

Meg fog fázni!

A nap délelőtt tizenegykor kezdődött, miután ágyunkban fejedelmi módon megreggeliztünk. Az első világháboru első esztendejében még nem ismertünk semmiféle háborus nehézségeket. Délelőtt tizenegykor a fedett lovarda bejárata előtt felsorakozva vártuk a fenséges asszony érkezését. Auguszta kir. hercegnő minden délelőtt két irlandit lelovagolt, mi pedig a páholyokból gyönyörködve irigyeltük pompás magas iskoláját.

Hogy Auguszta kir. hercegasszony mennyire szivén viselte betegeinek sorsát, kitünik az alábbi kis jelenetből:

Ezekben a napokban, február elején még fagyos télidő járta, valamennyien melegbélésü bundákban vártuk a kir. hercegnő érkezését, csak a különben is vékonytermetü Danszky tüzérhadnagy viselt a zubbonya fölött olyan bundával bélelt második zubbonyt, amely épp oly meleg, mint a bunda, de a cingár hadnagyon ugy festett, mintha kabát nélkül volna.

A kir. hercegasszony lovaglóbotjával katonásan tisztelegve elvonult sorunk előtt, majd az utolsónak álló Danszky előtt megjegyezte:

— Meg fog fázni!

Másnap Danszky megint ebben a bélelt zubbonyában jött le a lovardába és a kir. hercegnő ezuttal is megismételte az előző napi figyelmeztetést:

— Meg fog fázni!

Harmadnap Danszky megszokott bélelt zubbonya helyett hosszu tiszti köpenyben várakozott velünk együtt a lovarda előtt. A fenséges asszony most sem mulasztotta el a most már tréfás észrevételt:

— Meg fog fázni! — mondta mosolyogva.

Negyednap Danszky valamelyikünktől kölcsönkért egy bundával bélelt harctéri zubbonyt. A kir. hercegnő megjegyzése most sem maradt el:

— Meg fog fázni!

Forster ezredes inditványára elhatároztuk, hogy Pataki bácsitól, a kastély öreg kapusától fogjuk Danszky részére kölcsönkérni azt a zsinóros

Becsületesség

A becsületesség az emberek együttélésének legszükségesebb kelléke, nem alaptulajdonsága az embereknek, mint az életösztön, esetleg a bátorság vagy az ész, hanem szerzett tulajdonság, melyet sokezer esztendei kínos tapasztalat érlelt ki. Az ősállapotban az „aki birja, marja" elv volt a döntő, minden egyéb tökéletesen mellékes. Jog kizárólag az erő joga volt, egyéb semmi.

Mikor az emberek elkezdtek csoportokba verődve élni, mivel belátták, hogy egyenként elpusztulnak a természet által jobban felfegyverzett fenevadak között, igen valószínű, hogy hosszú ideig még mindig döntő maradt az erő, az enyém és tiéd megítélésében. Ellenben lassanként mégis csak kialakult a magántulajdon elve, mivel csak így lehetett az örökös súrlódásokat, melyek e vad időkben azonnali halálos tusává fejlődtek, valamennyire, ha nem is kiküszöbölni, de legalább bizonyos mederbe szorítani. Hogy ez milyen nehezen volt keresztülvihető, mutatják a számunkra érthetetlen szigorral, mondhatnám barátsággal megszerkesztett törvények, melyek még nem is olyan régen, mind a magántulajdont védték. Az árpádházi királyok első és második századában még halállal lakolt a tolvaj, az pedig, hogy csak kezét vágták le, már hathatós enyhítésnek számított a tizenharmadik század végén. És ez nemcsak nálunk volt így, hanem az egész akkori civilizáltnak mondható világban. Hathétszáz esztendővel ezelőtt tehát még a halálfélelmet kellett igénybe venni, hogy a becsületességet valamennyire ráerőszakolják az emberek nagy részére.

Természetesen voltak az emberi lét korszakaiban olyan időszakok, amikor helyenként, például okáért a görögöknél és rómaiaknál, magasabb fokú kultura uralkodott, ahol a jólét folytán könnyebb volt az emberek természetes ösztöneit féken tartani és így a becsületességnek is könnyebb volt talajt nyernie. Hogy azonban ez a tulajdonság még mindig csak külső máz volt az emberek legtöbbjénél, mutatja az a könnyűség, amellyel levedlett róluk, amint a körülmények úgy változtak, hogy nem kellett a megtorlástól félniök. A vezetőknél éppúgy, ha oly hatalmasakká váltak, hogy senki sem bírálhatta vagy torolhatta meg tetteiket, mint az alsóbb rétegeknél, ha valami véletlen folytán ők kerültek felül.

Nem tudom, mióta élnek az emberek közösségben, valószínű azonban, hogy jóval hosszabb idő óta, mintsem a történelem feljegyezte. A törvényeknek, jogoknak, szokásoknak hosszú évszázadok kellenek, amíg kifejlődnek és érvényre jutnak. El tudom képzelni, milyen lassan, kinosan eszméltek rá őseink, hogy az egymás tulajdonának tisztelete nélkül az együttélés lehetetlenséggé válik és hogy ezt ennek belátása nélkül sohasem fogják elérni. Ekkor kezdődhetett az egyéni megtorlás helyett a törvény által üldözendő cselekedet törvény által való büntetése. Az apát megbüntették, a fiú látta és tudta ezt és a tudatot, mely őt megrémítette, átörökítette fiára. Ez a tudat a büntetéstől való félelem tudata volt, a becsületesség első ébredése.

Azt olvastam valahol, hogy egy orvos igen érdekes kísérletet tett patkányokkal. A patkányszülőket minden nap bizonyos órákban etették és olyankor minden egyes esetben csengetyűszóval jelezték, hogy itt az étel. Ötven étkezés után, a patkányok már sietve érkeztek, ahogy a csengetyűszót meghallották. Az időközben megszületett utódok már jóval kevesebb csöngetés után tanulták meg, hogy ez a jel ételt jelent, az utána következő nemzedék még hamarabb és már nem emlékszem hányadik patkányunoka, születése után csakhamar, minden szoktatás nélkül, az első csengetyűszóra ösztönösen az etetőhelyre sietett. Ez világosan bizonyítja, hogy vannak átörökölhető tulajdonságok, melyeket az ősök hosszú tapasztalat árán neveltek ki magukban és melyeket az utódnál ösztönnek szoktunk nevezni. Mindenesetre jóval nehezebb ezeket átörökíteni, amikor nem járnak karöltve a természetes ösztönökkel, mint amilyenek az éhség vagy a szerelem kielégítése, hanem ezekkel merőben ellenkezők. A becsületesség, vagyis az ember ösztönös idegenkedése attól, hogy a mását a maga hasznára eltulajdonítsa, ellentében áll a legtöbb természetes ösztönnel és mint ilyennek, talán a leghosszabb és legkeményebb átörökési módozatokon kell átesnie, mielőtt valódi ösztönné válik bennünk. Sok-sok generáció büntetéstől való félelme verekszik bennünk, a másik, majdnem oly erős ösztönnel, hogy valamilyen vágyunkat, legyen az éhség vagy valami egyéb összetettebb vágy, kielégítsük a más rovására, míg végre végérvényesen belátjuk, hogy jobb ennek a közösségi parancsnak eleget tenni.

Sajnos, ettől még, a legtöbb embernél igen messze vagyunk. A becsületesség még csak vékony máz a bennünk szunyadó állat bőrén, mely a megszentelt szokások legcsekélyebb változásánál megreped. Az emberek átlaga eddig még csak a megszokott életformák között bírja ezt a ráerőszakolt ösztönt megtartani, ahogy ezek felbomlanak, forradalom, egyéb felfordulások következtében, visszaesnek az ősállapotba, melyben nincsen sem testi, sem szellemi megtorlás, csak egyesegyedül a nyers erő, mely az enyém és tiéd közötti különbséget alkotja. Hogy hány évezred és hány generáció kell még ahhoz, hogy valódi ösztönné váljék bennünk a civilizációnak ez az első föltétlen kelléke, arra felelni nem tudok. Félek, nagyon félek, hogy még rettentő messze vagyunk ettől.

Bethlen Margit.

Élve temették el áldozatukat

Debrecen, márc. 30. Balmazujváros határában a Nagyhát tanyavilágából még december végén elloptak egy hízott sertést. A csendőrség megindította a nyomozást és a gyanu *Juhász Jakabra* terelődött. Juhász tiltakozott a gyanusítás ellen és *Leiter Imrére* igyekezett terelni a lopás gyanuját. A csendőrség megkísérelte Leitert kézrekeríteni, de nem sikerült. Feltűnt, hogy Leiter eltűnését senki sem jelentette, ezért felmerült a gyanu, hogy Leitert Juhász tüntette el.

Juhász most bevallotta, hogy József nevű fiával együtt december 22—25. közötti egyik éjszakán *agyonverte Leitert és a tanya közelében elásták.* Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását. Az orvosszakértők megállapították, hogy *az elvetemült gyilkosok az ezméletlen Leiter Imrét élve földelték el.* Juhász Józsefet Kolozsvárt letartóztatták és Debrecenbe viszik. Az apa és fiu felett rögtönítélő bíróság ítélkezik.

Hogyan akarta a Szovjet felszabaditani ismét Leningrádot?

Az 1941 év ősz óta körülzárt Leningrád felszabaditása érdekében a szovjetvezérkar most néhány napja ismét nagy erőket vetett be a keleti arcvonal északi részén. A Ladoga-tótól délre indított hatalmas erejü tömegtámadás sikeres elháritásáról az alábbiak szerint számoltak be az illetékes külföldi lapok:

„Leningrád a keleti arcvonal forgópontja" — állapitja meg a külföldi lap —, hiszen könnyü megfigyelni, hogy a keleti arcvonal északon, Leningrádnál majdnem a háboru kezdete óta egyhelyben áll, mig délen a Kaukázus, Sztalingrád, Rosztov térségben nagyobb mozgást végzett másfél év alatt. Amióta csapataink Leningrád hárommilliós városát, a Szovjet egyik legnagyobb ipari és kereskedelmi központját körülzárták, — irja a haditudósitó — ugyszólván majdnem ugyanazon a helyen állanak védelemben, mint másfél évvel ezelőtt. Ennek pedig az lett a következménye, hogy elegendő idő állott rendelkezésre, hogy az északi frontszakaszon levő erőink alaposan kiépitsék állásaikat. Másfél év alatt olyan erős védelmi rendszert sikerült itt létesiteni, amelyet joggal nevezhetünk egy kisebbfajta „Siegfried-vonalnak". Itt állomásozó csapataink az elmult 18 hónap alatt mégis kemény és nehéz harcokat vivtak, hiszen egyrészt a bezárt leningrádi helyőrség állandó kitörési kisérleteit kellett visszafojtani, másrészt pedig a Szovjet folytonosan kisérletezett, hogy kivülről törje széjjel a várost bezáró gyürüt.

Minthogy a Szovjet kizárólag a Tél Tábornok segitségének köszönhette hadi sikereit, a melegebb tavaszi időjárás hirtelen beköszöntével a vörös támadás és előnyomulás is természetszerüleg megakadt. A szovjet vezérkar mérhetetlen ember- és anyagáldozattal sem tudta teljesen megvalósitani céljait, sőt támadásunk az utóbbi napokban egyre gyorsabb ütemben nyer ismét tért kelet felé. Moszkvában a tél nyujtotta utolsó lehetőségeket akarták kihasználni, amikor 1943 március közepe táján ujabb tömegtámadást inditottak a Leningrádot bezáró gyürünk ellen. Ugyanis a tél az arcvonalnak ezen a szakaszán kezdődik leghamarabb. Délen még javában folyt az előnyomulás és tartott a mozgó háboru, amikor a leningrádi arcvonalszakaszon már lehültek az éjszakák és deresedtek a háztetők. Itt kezdődik a tél legkorábban a szovjet arcvonal mentén, de itt is tart a legtovább. Charkov, Rosztov környékén már mély sár és iszap boritotta a fekete talaj tetejét, amikor Leningrád körül még mindig hó boritotta a vidéket és téli időjárás uralkodott. Ezt a télvéget igyekezett még utoljára kihasználni a Szovjet és a hideghez, fagyhoz szokott szibériai hadosztályait a leningrádi arcvonalon vetette be ismét a tél segitségének reményében!

Nehéz tüzérségi tűz éjjel két órakor

Március 10 óta erős mozgást figyeltek meg felderitő repülőink és járőreink különösen a Ladoga-tótól délre eső lankás, dombos területen. Napokkal ezelőtt sejtettük már, hogy a Szovjet nagyobb erőket von itt össze nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy újabb támadást inditson állásaink ellen. Ezt a feltevésünket még inkább megerősítette az a körülmény, hogy naponta több alkalommal húzott el felettünk egy-egy orosz felderitő gép. Mi is felkészültünk az ellenség fogadására, tömérdek lőszert, gránátot halmoztunk fel a vastag betonnal védett raktárainkban, amelyek közvetlenül az állások alatt húzódtak. A figyelő őrszemeket mindenütt megkétszereztük, távcsöveink szünet nélkül kutatták a távoli ködbe vesző, piszkosszürke látóhatárt. Repülőink Tichvin irányából nagyobb erejü orosz gépvontatású tüzérség felvonulását jelentették. Arra következtettünk ebből, hogy a vörösök valami nagyobb rohamot készitenek elő, amig a hideg időjárás tart. Ebben a várakozásunkban nem is csalódtunk, mert március 19-én éjjeli két órakor, mintha a pokol szabadult volna ránk, olyan dörgésbe kezdtek a szovjet ágyúk velünk szemben keleten. A sötétben kisértetiesen villantak fel a nehézágyúk torkolati tüzei, utána erős sivitás jelezte a lövedék röptét a levegőben, majd hatalmas dörrenéssel csapott le a gránát. Mi nem jöttünk vissza, azon egyszerű okból, hogy nem akartuk magunkat elárulni fegyvereink torkolattüzével. A szovjet nehéz tüzérsége, amely inkább 24 centiméteres, mint 15-ös lövegeket használt fel, szerencsére rövideket lőtt. Előttünk néhány száz méternyire robbantak a gránátok. Szilánkjaik néha hatalmas csattanással vágódtak be betonfedezékeink vastag falába. Bár a becsapódások elég messze estek tőlünk, mégis jónak láttuk, hogy egy kissé beljebb húzódjunk a fedezékekbe, mert senki sem kivánta, hogy egy ilyen gránátszilánkkal összetalálkozzék, amely 20—30 centiméter mélyen belefúródott a betonrétegbe.

Hajnal felé a tüzérségi tűz hevesebedett és a reggeli órákban vad orkánná fajult. Amint világosodott, a szovjet tüzrésfigyelők is jobban dolgoztak, a világosban jól láthatták a becsapódásokat és pontosabban tudtak lőni. Bizony jól be kellett húzódnunk kiserődjeinkbe, mert közöttünk csapkodtak a gránátok. Egy-egy találat után percekig dübörgött a kiserőd belseje, a robbanás nyomában hosszan zenéltek, mint kifeszített húrok, a betonba beépitett vasszálak. Csupán figyelőink tükrös periszkopja állott ki az állások tetején, amelyen át felváltva figyeltük az előterepet.

Szovjetroham a nehéz fegyverek tüzében

A havas terepen nagyszerüen meg tudtuk figyelni az ellenség mozgását, ugyanis a hó a kezdődő olvadások miatt elvesztette a vakitóan fehér színét és helyette piszkosszürke lepelként fedte be az előterepet. A hóköpenybe öltözött oroszok nagyszerüen látszottak a szürke háttérben. A mozgás a láthatáron egyre élénkült. Támadásra készültek a tüzérségi tűz mögött.

Most megszólalt a mi tüzérségünk is, amely eddig hallgatott, nehogy helyét a tüzeléssel elárulja. Egymásután süvitettek el a gránátok a fejünk felett, úgy éreztük, mintha alig pár centiméterre húznának el felettünk a gyilkos golyók, pedig valóságban jó pár méterrel feljebb repültek el. A láthatáron egymásután robbantak a gránátjaink, egyik füstfelhő mellett a másik tört fel a magasba... A távcső fonálkeresztje mellett jól lehetett látni, amint a váratlanul érkező gránátok óriási zűrzavart keltettek a támadásra készülő gyalogság soraiban. Tüzérségünk fokozódó hevességgel küldte gránátjait. E közben erős repülőgép zúgásra lettünk figyelmesek. Először azt hittük, hogy a szovjet zuhanóbombázók, a „Stormovik"-ok támadnak. A periszkópot az ég felé fordítottuk és legnagyobb örömünkre a szürke égbolton fölfedeztük híres „Stukáink" tört alakú, karcsú szárnyait, amelyek alatt ott lapultak a hatalmas 500 kilogrammos bombák. Mintha a vadkacsák repültek volna, olyan szabályosan húztak el felettünk a Junkersek. Gyönyörű látványt nyujtott, ahogyan repülőink dolgoztak . . . egymásután mentek át meredek zuhanórepülésbe, szinte idáig hallatszott a gépek vad sivitása zuhanórepülés közben. A bombák még itt is megremegtették a földet, olyan óriási füstgombák nőttek az ég felé egy-egy bombarobbanás után, hogy néha alig lehetett látni a távolban mozgolódó bolsevistákat.

Ekkor meglepetés ért bennünket, a vörösök ködgránátokat kezdtek lőni, hogy elvegyék a kilátásunkat feléjük és a köd leple alatt zavartalanul közelíthessék meg állásainkat. Sürű, tejszerű köd borult ránk egy ködgránát találata nyomában, amely éppen a mi kiserődünk előtt vágódott be. A hajnali szellő azonban segitségünkre jött, mert percek alatt elosziott a ködfüggöny és mögötte már feltűntek egészen közelben a felénk közeledő bolsevisták. Most nehézfegyvereink léptek működésbe . . . bevártuk, amig a bolsevisták 400—500 méternyire jutottak hozzánk, azután egyszerre villámcsapásszerüen nyitottuk meg a tüzet. Géppuskáink, aknavetőink és az állások első vonalaiban lévő tíz centiméteres lövegek szinte gombnyomásra kezdték meg a tüzet. Egyetlen egy lángtengerré vált előttünk a terep. A bolsevisták rohama megakadt. Az ellenség fegyverei szünet nélkül lőttek bennünket, de a vastag betonfal mindenféle gyalogsági lövedéknek biztosan ellenállott. Fülsiketitő zúgás töltötte be az egész vidéket, a terepen előttünk pedig végnélküli sorban maradtak fekve a fehér hóköpenyes bolsevista katonák. Nehéz fegyvereink alapos munkát végeztek... hullahegyek borították a csatateret... a bolsevisták ereje állásunk előtt megtört.

Kézigránáttal az oldalba betört ellenség ellen

Tőlünk valamivel jobbra azonban sikerült az ellenség támadása, mert védőállásunk egy részét a köd leple alatt felrobbantották és a keletkezett pár méteres résen át betörtek az állás belsejébe. A periszkópon át a figyelő azonban hamarosan észrevette a kellemetlen „lyukat" és mi gondolkodás nélkül ellentámadásra indultunk. Kézigránátokkal a kézben szaladtunk az állások mögött húzódó mély futóárokban, hogy a betört kisebb erejü bolsevista csoport hátába kerüljünk. A füstben és portengerben, amely a lövedékek nyomában keletkezett, felfedeztük a bolsevista csoportot, körülbelül 30—40 embert. Óvatosan az ellenség háta mögé kerültünk, gránáttölcsérből gránáttölcsérbe kúsztunk előre, lövésre készen tartott géppisztolyokkal és dobásra előkészített kézigránátokkal. Egyetlen egy sipjelre kezdettük meg a támadást és vagy harminc kézigránát repült egyszerre abba a mélyedésbe, ahol a bolsevista csoport meghúzódott. Sorozatos pattogással robbantak a gránátok, úgy amilyen sorrendben a földre értek... a mélyedésből pedig jajgatás, lángok csaptak ki.

A még életben maradt bolsevisták tüzelő géppisztolyokkal léptek ki rongyosan, füstösen, elszakadt ruhával rejtekhelyükből . . . de egyenesen szembetalálták magukat a mi géppisztolycsöveinkkel. Hét bolsevista az utolsó pillanatokig tüzelt — úgy kellett őket legéppisztolyozni, mig a másik tíz jobbnak látta megadni magát. Mégegyszer átkutattuk a környéket, hogy nem rejtőzött-e el valahol néhány ellenséges géppisztolyos katona, azután a foglyokkal és néhány könnyebb sebesültünkkel visszatértünk kiserődünkbe. Mire újra beértünk a biztonságot nyujtó betonfedezékünkbe, bajtársaink jól elintézték a támadókat. A távolban sürü füst borította a látóhatárt, amelyben visszavonuló alakok, lövegek, gépkocsik árnyképét lehetett felismerni... A támadóknak szerény becslés szerint kétharmad része ittmaradt fekve az állások előtt, de nem hisszük, hogy volna olyan hatalom, amelyik a visszamenekült harmadot mégegyszer támadásra tudná kényszeriteni ellenünk. A tél pedig nemsokára Leningrádnál is véget ér, a piszkos poros hóval együtt pedig a bolsevisták utolsó reményei is elolvadnak . . .

---

kuruc bundát, amelyben ünnepélyes alkalmakkor szokta fogadni az udvar vendégeit.

És valóban, a következő nap délelőttjén Danszky hadnagy legénye már Pataki bácsi bundájával várakozott reánk a lovarda kapuja előtt. Ahányan voltunk, annyian segitettük Danszkyra a nehéz ruhaneműt. Alig látott ki belőle. A sor végén a hét tiszt után nem állott más, csak egy bunda.

Auguszta kir. hercegasszony lovaglóbotjával ezuttal is tisztelegve elhaladt scrunk előtt, majd a hatalmas bunda előtt megállva, mosolyogva az őt kisérő Libits jószágkormányzóra nézett és megjegyezte:

— Igy talán már nem fog megfázni.

Megtréfálják a püspököt

Esténként hat óra felé a kuglizóban vártuk a fenséges asszonyt. Ide szokta hozni magával Zsófia kir. hercegnőt és József Ferenc kir. herceget, aki ekkor még otthon volt, mert csak 1916 junius havában indult a harctérre. Itt szolgálták fel a délutáni uzsonnát is, teát rummal és piritott vajas császárzsemlyével. Aki a kuglizásban a legjobb eredményt érte el, az a kir. hercegnőtől kis arany Mária-érmet, nyakláncot vagy más emléktárgyat kapott a játék befejeztével ajándékul. Az igazat megvallva, a legjobb eredményt többnyire maga a kir. hercegnő vagy József Ferenc mutatta fel és csak az utánuk következő — közülünk legjobb — részesült ajándékban.

Egyik délután jelezték, hogy dr. Nemes Antal püspök, a budavári koronázó főtemplom plébánosa, odautazott a kir. hercegnő látogatására. Figyelmeztettek minket, hagyjunk valamit a teából, mert a püspök is velünk uzsonnázik. Elhatároztuk, hogy megtréfáljuk a püspököt. A teáskannát rummal öntöttük tele, a rumos edénybe tea került. A tréfa azonban éppen fordítottjára sikerült annak, ahogyan elképzeltük, mert a püspök normális körülmények között sem teát rummal, hanem rumot teával uzsonnázott. Ez alkalommal is Nemes püspök gondtalanul töltött a csészéjébe egy keveset a teából — amelyben, mint mondottam, rum volt — és azután jócskán bele a rumos edényből, amelyben viszont tea volt. Az első korty után természetesen gyengének találva a langyos nedüt, ujra öntött a rumból, aminek következtében a teája még gyengébb lett. Csak amikor a szemünkbe nézett, vette észre, hogy itt ellene valami összeesküvés történt. Ezen azután jót nevetett és mosolyogva beszélte később a fenséges asszonynak, hogy mennyire felismertük a gyengéjét.

Vacsora után, esténként kilenc felé, József Ferenc kir. herceg is fellátogatott hozzánk a kastély billiárdszobájába. Egy pártit lejátszva velünk:

— Azt hiszem, most már lemehetnénk!... szavakkal hivott bennünket fenséges édesanyja lakosztályának Rákóczi termeibe. Igy neveztük a kastély földszinti épületszárnyának azt a részét, amely telistele volt halmozva régi török műkincsekkel. Ezeket a királyi hercegi pár hozta haza számos afrikai és keleti vadászútjáról.

Lent, a Rákóczi-termek labirintusának egyikében, a fenséges asszony kimért testtartással fogadta vendégeit és ezen a bálványszerű merevségen az est folyamán ugyszólván egyetlen mozdulattal sem változtatott. Egyszer mi is kipróbáltuk azt a kényelmetlen pamlagot, amelyen ő fensége szokott ülni és akkor egyszerűen megértettük, hogy azon nem is lehet másképpen ülni. Azokban az időkben, amikor ezeket a butorokat készitették, aligha ismerhették még a modern szalonélet klubfoteles kényelmeit. A mi ülőalkalmatosságaink sem voltak sokkal jobbak. Egyedül Libits jószágkormányzó élvezhette a valamivel kényelmesebb karosszék kényelmét.

Ezeken az esti látogatásokon a fenséges asszony gyüszünyi csészécskében valami különösen ritka zamatu zöldszinü teával kinálta vendégeit és nem egyszer csodálkozott, hogy miért fordul a társalgás temája minduntalan a Rákóczi-korabeli idők kényelmetlen társasági életére. A rengeteg török kávézókészlet, ópium-pipatóriumok, hatalmas vésett réztálcák és más muzeális csecsebecsék között minduntalan attól rettegtünk, hogy egy elhibázott lépés és mindent leverünk a helyéről. Ez meg is történt egyszer.

Farsangi mulatságba készülünk

Történt egy este, hogy Piványi Ernő barátommal és még egynéhány urral az esti Rákóczi-szobabeli teázás után a szomszédos Aranyosmarótra szerettünk volna átrándulni valami farsangi mulatságra. Napközben, ha valami bevásárolni valónk akadt, az udvari fogat rendelkezésünkre állott és a megjelölt időpontban másodperenyi pontossággal gördült a suite-palota kapuja elé. Az ilyen nappali kirándulások alkalmával ugy kocsikázgattunk végig Aranyosmarót főutcáján, mint valami fejedelmek. De éjszakára kimenőt kérni farsangi mulatságra? Az ember vagy lábadozó, akinek pihenésre van szüksége, vagy pedig egészséges és akkor nincs itt többé semmi keresnivalója. Hiába magyarázgattuk mi egymás között, hogy aki megsebesült, az nem beteg, csak sebesült, a feletteseinknek erre vonatkozólag más volt a véleményük. Igy azután ravaszsághoz folyamodtunk. Kitapasztaltuk ugyanis azt, hogy a mozdony, amelyik az Ersekujvár—Kistapolcsány között közlekedő vonatot éjfélkor a kistapolcsányi állomásra bevontatja, éjjel egy óra felé a vonatkisérő személyzettel együtt visszatér az aranyosmaróti fütőházba és csak hajnali öt óra felé tér ismét vissza, hogy befogják a vonat elé. A mozdonyvezetővel elintéztük a dolgot, most már csak arról volt szó, hogyan tudnánk idő előtt megszabadulni erről az esti teázásról?

Ezen az estén különösen sokáig maradtunk fent, mert a fenséges asszony mintha csak megsejdítette volna szökési szándékunkat, *szórakoztatásunkról* külön is gondoskodott: hangversenyt rendezett a kastélyban. Pedig Libits is valamivel gyakrabban váltogatta már térdeit egymás felett, mint különben és folytonosan arról beszélt, mennyi mindent kell holnap délelőtt elintéznie. A fenséges asszony ez este szokatlanul kedélyes és élénk maradt, míg azután éjfél után, néhány perccel egy óra előtt, egy hosszabbra nyuló néma szünet után, igy szólt hozzánk:

— Minthogy most indul a kistapolcsányi vonat mozdonya az aranyosmaróti fütőházba, azt hiszem, mi is nyugovóra térhetünk.

Máig sem tudom, hogyan tudta meg a kir. hercegnő, miben sántikálunk.

Kotzig Károly.

Mikor kell a házasodási kölcsönt kérni?

Az érdekelt hatóságok és a sajtó is több izben felhivta a házasulók figyelmét arra, hogy a házasodási kölcsönt a házasság megkötése előtt kell kérni. Nagyon sokan mégis csak hónapokkal a házasság megkötése után folyamodnak e kölcsönért. Minthogy a jövőben az ilyen elkésett kérelmek teljesitése még kivételesen sem lehetséges, az országos szociális felügyelőség ujra felhivja a házasulók figyelmét, hogy *kérelmüket saját érdekükben, lehetőleg hatvan nappal a házasságkötés tervezett időpontja előtt terjesszék elő.*

1943 utolsó hetének politikai eseményei

A kormány tagjai ma délután 5 órai kezdettel a Sándor-palotában megtartják a szokásos heti minisztertanácsot. A tanácskozáson Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével a kormány valamennyi tagja résztvesz. Ez lesz az 1943. év utolsó minisztertanácsa.

A jövőévi költségvetés vitájának befejezésével a törvényhozás még nem végzett teljesen munkájával: amire hosszú évek óta nem volt példa, az esztendő utolsó hetében, karácsony és újév között is összeül a képviselőház. A holnap délelőtt 11 órai kezdettel megtartandó ülésen a Ház átveszi a felsőház üzenetét a költségvetés elfogadásáról, továbbá a 42 tagú országos bizottság mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslaton végzett felsőházi változtatásokról.

A képviselőház közjogi bizottsága is összeül holnap délelőtt ½12-kor, hogy megvitassa a javaslaton eszközölt módosításokat. A bizottsági tárgyalás eredményéről szóló jelentést még holnap a Ház elé terjesztik s a képviselőház plénuma előreláthatólag csütörtökön foglalkozik vele.

A felsőház üzeneteinek átvétele után egyébként megtörténik az elfogadott törvényjavaslatoknak az Országos Törvénytárban való kihirdetése. Ez legelsősorban a jövőévi állami költségvetésre, továbbá a tanyai igazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényre vonatkozik. Ebben az esztendőben egyébként még nem tettek közzé törvényt az Országos Törvénytárban és így az 1944. évi állami költségvetés lesz az 1943. évi I. törvénycikk.

Zsindely miniszter betlehemi tárgyú bélyegsorozatot küldött a pápának ajándékba

Zsindely Ferenc kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter kezdeményezésére a posta karácsony ünnepére három darabból álló külön bélyegsorozatot hozott forgalomba. Mind a három bélyeg betlehemi tárgyú.

A négyfilléres bélyeg két térdeplő angyalt ábrázol, akik Krisztus születését adják hírül a három pásztornak. A 20 filléres bélyeg közepén a Szent Családban pásztorok imádják a kis Jézust. A négyfilléres bélyeg zöldszínű, a 20 filléres kék, a sorozat legmagasabb névértékű darabja, a 30 filléres, rozsdavörös és magyar tárgyú karácsonyi jelenetet ábrázol. A 30 filléres bélyeg közepén a kis Jézust ölében tartó Patrona Hungariae ülő alakja látható, tőle balra egy magyar pásztor térdel. Magyarország védasszonya előtt Szent István király térdeplő helyzetben felajánlja a Szent Koronát, mögötte Szent László király és Szent Imre herceg alakja látható. Mind a három bélyeget Tóth Gyula grafikusművész tervezte.

A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a világszerte dúló háború ötödik esztendejében készült betlehemi tárgyú karácsonyi bélyegeket felajánlotta a *Szentatyának*. Fehér szattyánbőrrel kötött rendkívül díszes és ízléses albumot készíttetek, az albumba beleragasztották a magyar karácsonyi bélyegek egy-egy példányát. *Zsindely* Ferenc miniszter francia nyelvű kísérőszöveggel tájékoztatta a Szentatyát arról, hogy a nehéz háborús időkben Szűz Mária országa hogyan tette teljessé a postai forgalomban is a Karácsonyból áradó hitet és szeretetet.

A kereskedelmi miniszter karácsonyi emlékét és ajándékát diplomáciai úton küldték ki a Vatikánba, ahol karácsony napján kézbesítették a Szentatyához. Hasonló karácsonyi albummal kedveskedett minden miniszter *Maglione* bíboros államtitkárnak is.

Tíz autót lopott el és fosztott ki két fiatal munkás

Az elmult hetekben rengeteg panasz érkezett a főkapitányságra amiatt, hogy a Belvárosban, különösen a Vörösmarty-tér környékén, számos autólopás történik. Ismeretlen tettesek őrizetlenül hagyott autókat vittek elhagyatott helyekre, rendszerint a Városligetbe, leszerelték az értékes gumikat, magukhoz vették a szerszámokat és ellopták a kocsiban levő vagy esetleg leszerelhető egyéb értékeket is. A rendőrség napokig eredménytelenül nyomozott az ügyben, amikor *Szrubián* Dezső detektívfőnök maga vette kezébe az ügyet.

A detektívfőnök a Bak főcsoport összes detektívjét kirendelte a Belvárosba figyelésre. Tegnap este az egyik detektív megfigyelte, amint a Vigadó-utcában megállt egy magánautó, kiszállt belőle két jólöltözött úr, kivettek belőle egy ládát és felvitték egy házba. Gyanús volt a két jólöltözött férfi csomagcipelése, ezért igazoltatta őket. Az egyik Deutsch László 21 éves érettségizett autószerelőségédnek, a másik Somló Ervin hat gimnáziumot végzett 20 éves vasesztergályossegédnek igazolta magát.

Bekísérte őket a főkapitányságra, ott megmotozásuk során 780—780 pengőt és rengeteg autókulcsot találtak náluk. Tíz autólopást ismertek be, a többi között ők lopták el gróf Forgách Antal földbirtokos, Miksics Aladár miniszteri titkár, Jeszenszky Ferenc földbirtokos, Glöckner Max bankigazgató, Szőts Domay László cégvezető és Grin Pál igazgató kocsiját. Beismerő vallomásuk után letartóztatták őket. Most az orgazdákat keresi a rendőrség, ugyanakkor felhívja az autósokat, hogy kocsijaikat ne hagyják lezáratlanul az utcán.

Felavatták a szófiai Magyar Intézetet

Szófia, december 28. *(MTI)* Arnóthy Jungerth Mihály szófiai magyar követ a szófiai Magyar Intézet felavatása alkalmából mondott beszédében a magyar kormány nevében köszönetet mondott Jocov bolgár miniszternek azért a támogatásért, amelyel lehetővé tette az intézet működésének megkezdését. Hangoztatta meggyőződését, hogy ez az intézet éppen úgy, mint a budapesti egyetem kebelében alapított bolgár intézet, jelentős szerepet játszik majd a két nemzet között kialakult szellemi kapcsolatok további kiépítésében. A két intézmény feladata lesz, hogy bölcsőjévé váljék annak a tudományos munkának, amely megvilágítja a bolgárság és a magyarság másfélezeréves történelmi, kulturális, gazdasági, katonai és technikai kapcsolatait. Ezen a téren még nagy munka vár a kutatókra. Azokban az időkben, amelyek Bulgária történetében a legragyogóbbak voltak, gyakran találkozhatunk a magyarok közreműködésének nyomaival, ezeket azonban csak felületesen ismerjük. Fiatal tudósokra vár az a hivatás, hogy világosságot derítsenek azokra a történelmi eseményekre, amelyek magukban rejtik a két népet egyesítő barátságnak és rokonérzésnek a titkát. Munkájuk fontos lesz a kultúra általános történelmi szempontjából is, mert magyarázatot nyujt a bolgár-magyar együttműködésnek a multban érvényesült befolyására és Délkelet-Európa kulturális fejlődésére.

— TOBORZÓ-AKCIÓT indítanak Romániában a kultúrházakban, körorvosok útján annak érdekében, hogy a falusi lakosságot fokozott cukorfogyasztásra hívják fel, mert az idén a cukortermelés nagy felesleggel zárult. *(TP)*

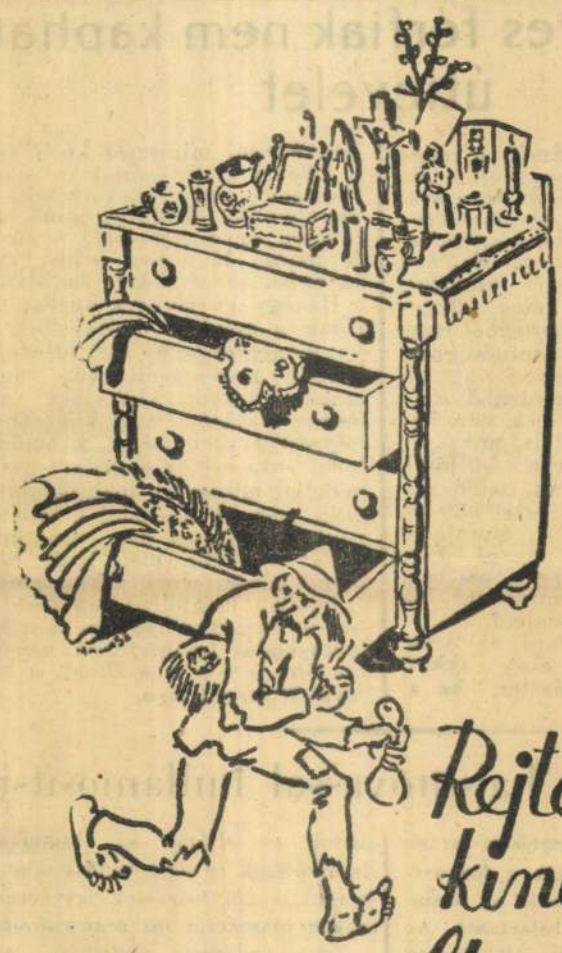

Rejtett kincs volt - nincs HELYEZD PÉNZEDET BÚZAKÖTVÉNYBE

Földrengés a sváb Alpok területén

Zürich, december 28. *(MTI)* A zürichi földrengésjelző állomás készülékei hétfőn este négy földlökést jeleztek, amelyeknek központja a sváb Alpok területén feküdt. Az első lökés 19 óra 51 perc 40 másodperckor történt, amelyet néhány perccel később csekélyebb erejű második rengés követett. Félórával utóbb még két gyengébb rengést észleltek.

Betörő ellopta az újverbászi szeretetcsomagokat

Szabadka, december 28. *(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.)* Ujverbászon a téli szeretetadományokat az egyik iskolában gyüjtötték. Az iskolában ruhaneműt és élelmiszer volt felhalmozva. Egy betörő éjszaka behatolt az iskolába és az összes szeretetcsomagot ellopta.

Éppen a detektív táskáját akarta ellopni egy rossz útra tért vasúti segédtiszt

Szabadka, december 28. *(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.)* Az újverbászi vasútállomáson egy átutazó államrendőrségi detektív a váróteremben arra lett figyelmes, hogy egy vasúti tisztviselő állandóan az asztalra helyezett táskája körül ólálkodik. A vasutas egy óvatlan pillanatban fel is kapta a táskát és kifelé indult a teremből. A detektív utána ment és felszólította, hogy adja vissza a táskáját. A vasutas azonban gorombán rátámadt a titkosrendőrre, azt állítva, hogy a táska az övé. A detektív azonnal szólt a szolgálatot teljesítő rendőrnek. A táskatolvajt bevezették az állomásfőnöki irodába, ahol bevallotta, hogy a táskát csakugyan el akarta lopni. Kiderült, hogy az illető Nagy György 26 éves MÁV segédtisztjelölt. A csendőrség előtt a nyomozás során bevallotta, hogy sorozatosan követett el ilyen lopásokat a váróteremben. Egy ismerős katona hátizsákját vitte el és az abban talált élelmiszert elfogyasztotta. A lopott holmi nagyrésze elő is került a házkutatás alkalmával.

Állampolgárság megszűnése

A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter hirdetményét, amelyben közhírré teszi, hogy több mint 1000 magyar állampolgár állampolgársága az 1939. évi XIII. t.-c. 1. §-a alapján megszűnt.

Tilos a régi miseruhák és egyházi szerelvények eladása

Egy megjelent felhívással kapcsolatban a félhivatalos katolikus sajtótudósítót, a Magyar Kurir-t illetékes helyről a következők közlésére kérték fel: Régi miseruhák, használatonkívüli egyházi szerelvények, szobrok, képek stb. eladása szigorúan tilos, még akkor is, ha ezek fölöslegesek lennének és eladásukra szükség van. Eladásukhoz egyházi hatóság előzetes engedélye szükséges. Ellen esetben az illetékes plébános anyagilag és fegyelmileg is felelős.

Meghalt másfélliter pálinkától

Szabadka, december 28. *(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése)* Eszter Imre 19 éves jánoshalmi lakos a karácsonyi ünnepek alatt az egyik kocsmában virtuskodásból megivott másfélliter pálinkát. A legény néhány pere mulva rosszul lett és kiment az utcára. A járókelők holtan találták.

— A MABI ezidén is megrendezte a fiatal biztosítottak karácsonyi ünnepségét. A műsor végén dr. Hindy Zoltán, a MABI igazgatója ünnepi beszédet mondott, majd a fiatal biztosítottak ajándékcsomagokat kaptak, a szereplők pedig uzsonnán vettek részt. A MABI alkalmazottainak gyermekei részére január 2-án d. u. 4 órakor rendezi karácsonyi ünnepségét a központi rendelőintézet üvegcsarnokában.

A 18—60 éves férfiak nem kaphatnak útlevelet

A hivatalos lap mai számában megjelent belügyminiszteri rendelet értelmében *a 18—60. életév között levő magyar állampolgár férfi részére, tekintet nélkül arra, hogy katonai szolgálatot teljesített-e vagy sem, az illetékes hatóság nem állíthat ki útlevelet, illetve nem hosszabbíthat meg útlevelet. Kivételnek* csak *közérdekből* van helye, amikor hivatalos minőségben külföldre kell utazni, vagy az utazás állami, illetve egyéb közérdekből feltétlenül szükséges, kivételnek van helye *fontos magánérdekből* is, mint pl. haláleset, súlyos betegség, külföldi lakóhelyre való visszatérés, zsidó kivándorlása, olyan szerződéses kötelezettség teljesítése, amelynek elmulasztása az illetőre súlyos anyagi hátránnyal járna, stb. Kivételes esetben is azonban csak a belügyminiszter előzetes engedélye alapján szabad kiállítani vagy meghosszabbítani az útlevelet. Ezt az engedélyt csak akkor adja meg a belügyminiszter, ha a honvédelmi miniszter közli vele, hogy a útlevél kiállításának és a határkilépés engedélyezésének honvédelmi szempontból akadálya nincs. Ha a kilépésre szóló engedélyt az útlevél tulajdonosa 15 napon belül nem veszi igénybe, az engedély hatályát veszti.

Ha egy 18—60 éves korban levő férfinak a rendelet kelte előtt kiállított vagy meghosszabbított útlevele van, a külföldi utazás pedig köz- vagy fontos magánérdekből szükséges, akkor az ország határán való kilépéshez *külön engedélyt* kell kérni a belügyminisztertől, aki ezt az engedélyt csak a honvédelmi miniszter hozzájárulása esetén adja meg. A rendelet a kisebb határszéli forgalomra nem vonatkozik.

Itt említjük meg, hogy a honvédelmi miniszternek a hivatalos lap mai számában megjelent rendelete értelmében az ország elhagyása és a külföldön tartózkodás tekintetében megállapított *korlátozás nem vonatkozik a kisebb határszéli forgalomra.*

Áram helyett hajsütővassal hullámosítsunk

Az Elektromos Művek megbízott áramellenőrei nap mint nap járják a fogyasztókat és a helyszínen ellenőrzik az áramtakarékossági intézkedések betartását. Az ellenőrzés és a figyelmeztetés alól nincsen kivétel, még a gyógyszertárakat is szemmeltartják, ahol a hőtárolók és a reklámvilágítás céljaira felhasznált elektromos áram mennyiségét ellenőrzik.

Közöltük a minap, hogy főleg a női fodrászatban kell takarékoskodni az árammal, mert a tartóshullámok és a vízhullámok burával való megszárítása rendkívül sok áramba kerül. Sok női fodrász ellen megindult az eljárás az áramtakarékossági intézkedések be nem tartása miatt és most maguk a női fodrászok igyekeznek vendégeiket rászoktatni az áramspórolásra.

Több budapesti nőifodrász lebeszéli a hölgyeket az elektromos úton előállított meleggel való hajszárításról:

— Az áramtakarékossági rendelkezések folytán nincs módunkban — mondják — hajat burával szárítani, csak akkor, ha a tartós hullámra már feltétlen szükség van.

A frizurát készítő hölgyeknek most a régi, hajsütővassal való hullámosítást ajánlják.

Hús

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy a Budapesten és környékén kiadott húsjegyek 1944. évi január hó 1-től érvényes szelvényei közül a B/2., 3. és 4. számú szelvényekre marha-, borjú- vagy lóhúst, vagy bármely húsféleségből készült kolbászárut, a B/5. számú szelvényre lóhúst vagy lóhúsból készült kolbászárut lehet kiszolgáltatni. Az A/1. számú szelvény nem váltható be. Az összes érvényesített szelvények kivételesen már folyó évi december hó 30-ától beválthatók.

Tojás

Az 1944 január 1-étől 7-éig terjedő héten az újonnan kiosztott, 1944 január 1-étől érvényes rózsaszínű közellátási szelvényív 1 számú szelvényére szelvényenként 1 (egy darab tojás vásárolható, illetve szolgáltatandó ki.

Paprika

Az 1943. évi közellátási szelvényív F. betűs szelvényére december hónapra szelvényenként 1 (egy) dekagram fűszerpaprika (tört, poralakú pirospaprika) vásárolható 1943 december 30-ról, illetve szolgáltatandó ki 1944 január 10-ig.

Burgonya

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy a burgonyavásárlásra szolgáló szelvényív januári 17. számú szelvényére az 1944. évi január 1—7-ig terjedő időre szelvényenként 2 (kettő) kilogram burgonya vásárolható, illetve szolgáltatandó ki. A budapesti vendéglátóipari stb. üzemek részére kiadott burgonyavásárlási igazolványok 17. számú szelvényére a zöldszínű (I.) burgonyavásárlási igazolványra 100, a sárgára (II.) 75 kg, a kékre (III.) 40 kg, a barnára (IV.) 15 kg burgonyát kell kiszolgáltatni.

— A MAGYAR KATONAUJSÁG karácsonyi száma ünnepi tartalommal 16 oldal terjedelemben most jelent meg, ára a 32 oldalas Képes Tábori Ujsággal együtt 20 fillér.

Nagy nyomda felvesz
segédmunkásokat, kiket
nyomdai segédmunkásokká képezne át! Jelentkezés: VII., Miksa utca 4—6. sz. portásnál.

Az új titkos tanácsosok életrajza

A Budapesti Közlöny december 25-i száma négy kormányzói kéziratot közölt, amelyekkel Magyarország Főméltóságú Kormányzója dr. Timkó Zoltán koronaügyésznek, dr. Ternovszky Bélának, a m. kir. kúria másodelnökének, dr. Alföldy Dezsőnek, a budapesti ítélőtábla elnökének és dr. sipeki Balás Kornélnak, a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnökének a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Dr. Timkó Zoltán 1874-ben született és több mint 31 évi ügyészi szolgálat után került a m. kir. igazságügyminisztériumba, ahol közel két évtizeden át vezette a büntetőjogi osztályt, egészen 1940-ig, amikor koronaügyésszé nevezteték ki.

Dr. Ternovszky Béla 1873-ban született; a bírói pályán fokozatosan előrehaladva 1916-ban a tordai királyi törvényszék elnöke lett, 1921-ben kúriai bíró, 1933-ban kúriai tanácselnök, végül 1940 óta mint a kúria másodelnöke teljesít szolgálatot.

Dr. Alföldy Dezső 1875-ben született, a székesfővárosi pénzügyigazgatóságtól lépett át az igazságügyi szolgálatba, ahol fokozatosan előrehaladva, 1935-ben az budapesti királyi ítélőtábla alelnökévé, 1940-ben pedig annak másodelnökévé neveztetett ki.

Dr. sipeki Balás Kornél 1878-ban született; mint miniszteriális tisztviselő kezdte közszolgálatát és 1910-ben osztották be a m. kir. közigazgatási bírósághoz tanácsjegyzőnek, 1921-ben ítélőtáblai bíró, 1937-ben a bíróság tanácselnöke, majd 1940-ben annak másodelnöke lett.

Mind a négy új titkos tanácsos a magyar igazságszolgáltatás és a jogtudomány terén szerzett maradandó érdemük, kiváló szellemük és egyéni kiválóságaik miatt a magyar közélet és társadalom legszélesebb körében köztiszteletben és szeretetben áll. *(MTI)*

— A MAGYAR SERFŐZŐK EGYESÜLETE nyomatékosan felhívja az egyes serfőzdék üzletfeleit, vendéglőket, kávéházakat, füszereseket és az egyéb rokonszakmákat, hogy *Szilveszterre szóló rendeléseiket idejében juttassák el az egyes sergyárakhoz,* mert a jelenlegi fuvarviszonyok mellett különben nem teljesíthetők azok. Felhívja egyben úgy a szakmákat, mint azok magánvevőit, hogy az üres üvegeket azonnal szolgáltassák vissza, nehogy egyesek késedelme következtében mások kielégítése lehetetlenné váljék. Adja vissza mindenki az üres üvegeket, hogy más is ihasson.

A szociális munkával foglalkozó fővárosi tisztviselők kinevezése

A főváros szociális státusát a belügyminiszter e hó elején jóváhagyta. A közel ezer, szociális munkával foglalkozó fővárosi tisztviselő és tisztviselőnő, ennek megfelelően, rendes fizetési osztályba kerül. A polgármester elnöki és társadalompolitikai ügyosztálya a státusszal kapcsolatban be[illegible] tési osztályokba, kinevezésük december 31-én kerül nyilvánosságra. A szociális kinevezésekkel *Szendy* Károly polgármester egyik régi törekvése válik valóra.

Magyar-svéd teológiai csereösztöndíj

Az evangélikus egyetemi Könyvtár elhatározta, hogy magyar-svéd csereösztöndíjat létesít és Budapesten szabad lakást, ellátást biztosít annak a két evangélikus teológusnak, aki Magyarországon szándékozik egyházi tanulmányait kiegészíteni. A svéd evangélikus egyház részéről hasonló felvételek biztosítását magyar evangélikus teológusok részére kilátásba helyezték. *(ME)*

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Gyermekkocsit megbízhatót a készítőnél. **„FAVORIT"** Andrássy-út 77.

Figyelem! Használt ruhákért, egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. Győződjön meg és hívjon Schultz, Népszínház-u. 21. Tel.: 140-667.

Lakásában akar téregmentesítés után, felelősséggel Ujrendszerű gázzal (nem cián) tökéletesen és fóliálással irtunk „TOTAL" vállalat. Révay-utca 25. (Opera mellett.) Telefon 120-829. Takarítást is vállalunk!

HASZNÁLT férfi-, női- és egyenruhákért **Magyar perzsa** és gyapjú szőnyegekért, szövet függönyökért legmagasabb árat fizet GERSTL, István-út 28. Telefon: 426-547

Vennék zongorát vagy pianinót sürgősen. Tel.: 115-934, Pozsonyi-út 1, Virágüzlet. Vidékről is!

Minden ember minden ócska holmiját Magyarinak adja el mert ruháért, bútorért, szőnyegért, varrógépért és hagyatékért legmagasabb árat fizet **Magyari István** Dobozi-u. 27., fdszt. 4. Tel.: 349-921

Bútorért, ruháért, cipőért szőnyeg, függöny és háztartási dolgokért legtöbbet fizet Zsadányi, Szigetvári-u. 4. Th 133-577

Ajándéka legyen maradandó! **Börzsönyligeten** (magyar Svájc) újonnan parcellázott részen, közvetlen a műút mellett, az épülő modern strand közelében, gyönyörű telkek kaphatók, 25—40 P-ig □-öl árban. A területen közkút. A műút mellett villanyvezeték. Téli-nyári sport lehetőségek. Kiszállítás díjtalan! Parcellázási iroda: Baross-tér 17., I. em. 9. Telefon: 424-373.

LEPEDŐ (tiszta lenből is), törülközők (damaszt is), konyharuhák, felmosóruhák, NEM MUROSTOS, rendkívül olcsón. WEISZ, Paulay Ede-u. 58, udvarban.

CSILLÁRT vegyen, béreljen VOGEL csillárüzemnél, Károly-körút 28. (Városháza) Mária Terézia-tér 1

Jól főzni tudó szobaleányt jó fizetéssel felvesz fiatal házaspár, Pannonia-u. 36., V. 2. Telefon: 291-571.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek! Telefon 226-136

VALJON MEG használt ruháját, mindenért Schmergel fizet legtöbbet. Rottenbiller-utca 32. Telefonáljon 422-269. Hívásra jövök.

VESZEK Színházi Életet és könyveket. Levélhívásra megyek. Vörös Pál ujságárus, a Calvin-tér közepén

FREUND fizet legtöbbet **használt férfi- női** és egyenruhákért, cipőért, SZŐVETFÜGGÖNYÖKÉRT, egész háztartásért. Dobozi-u. 27. T.: 422-571

Irodabútor olcsón **LAKÁSBÚTOR** Klauzál-utca 26.

Használt férfiruhákért egyenruhákért magas árat fizetek. SPIEGEL, Teréz-körút 2, I. em. 9. Tel. 224-842

Festményeket, régiségeket magas árban veszek. Értesítést, festményeket ki festette? Dr. SCHRÖEDER, Tisza Kálmán-tér 6., II. em. 26

Tenger pénzt adok használt ruháért fehérneműért, hagyatékért. T. 133-623

REGI rossz **töltőtollát megvesszük** XI., Budafoki-út 19., töltőtollműhely.

Szedic ősszel nélkülözhető **használt ruháit,** fehérneműit, legmagasabb áron megveszem Sinel, Karpfenstein-u. 18. 137-634

2—3 SZOBÁS, fürdőszobás, jól fűthető bútorozott elegáns lakrészt telefonnal keres konzervgyár-igazgató, — Értesítés: »Belváros« jeligére a főkiadóba

Ezt társasza 131-662 **Használt** ruhát, cipőt, fehérneműt, egyenruhát legmagasabb áron veszek Diósyné. Teleki-tér 10.

Ujévi ajándék! Hófehér gyermekbundák, kapucnik és muffok. Siftné szőrmeszalon, Vilmos császár-út 21., félem. 1.

Rádiós cégektől gyakorlott szervíz-műszerész munkát vállal. Tel.: 132-373.

Príma I-a takarmány ló- és szarvasmarha etetésére kiválóan alkalmas, kipréselt méznádtörek helyt, Bpest, vagótételben olcsón eladó. Telefon: 357-927.

SI -téo -ruha -felszerelés ródli. **Molnár Gyula** VII., Károly-krt 3/C (szrobház) Telefon: 421-875.

Használt férfi- és egyenruhákért, zálogtárgyaiért, fehérneműért jó árat adok saját üzletem részére. Grün, Népszínház-utca 20. T.: 342-95.

Márkás festmények Szüle, Cserna, Neógrády, Háry, Deák Adrienna és sok értékes festmények olcsón eladók. Dr. Schröeder kereskedő, Tisza Kálmán-tér 6., II. emelet 26.

Legmagasabb árat fizetek használt férfi-, női-ruha, fehérneműért és mindenért. T. 138-010.

Elsötétítő roletta egy mozdulattal kezelhető. PFLUM kárpitos, Nefelejts-utca 29. Telefon: 226-906.

Használt ruha, cipő, fehérnemű és egyenruháért sokat fizetek Visnovszkyné Teleki-tér 10. II. 5. 143-868

Zongorát v. pianinót sürgősen vennék vidékről is, ár. gyártm. közlésével, Szentirmay Aréna-út 9. f. 2. Tel.: 228-370.

Fotelágyak a legjobb kiviteliben a készítőnél, Nagymező-u. 27. Kárpitos.

Nagyvállalat **Nyiregyházára** és vidékére gyártmányainak viszontelárusítására **képviselőt** keres. Kizárólag komoly, tőkével, ingatlannal bíró urak vagy cégek ajánlkozását, »Nagyszabású üzlet 3773« jeligére Bleckner J. hirdetőbe, Városház-u. 16.

„B" BOY triciklivel szállít, kerékpárral kézbesít. VII., Dohány-utca 81. **Tel.: 225-123**

ELADÓ egy jókarban lévő mormota-bunda ¾-es és egy marhabőr bőrönd. IV., Váci-utca 54. Szabóüzlet.

Menyasszonyi és vőlegényi **ruhakölcsönző** Hatvani László, VII., Nefelejts-utca 23. Telefon: 223-517.

3 HP Brown-Boveri elektromótor eladó. Zoltán-utca 11., trafik.

Komoly **bélyeggyüjteményt** magas árban veszek. **Tel. 327-581** Bpest, V., Szabadság-tér 15. II. 3

Ára 60 fillér
IV. ÉVFOLYAM 20. SZÁM
1943. NOVEMBER 20.

Magyar Bélyegujság

A FŐVÁROSI ÉS VIDÉKI BÉLYEGGYŰJTŐK EGYESÜLETEINEK HIVATALOS LAPJA

Felelős szerkesztő: **Haraszthy Lajos.** Megjelenik minden hónap 5-én és 20-án.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VI., Andrássy-út 3. I. Levélcim: Budapest 7. postafiók 43.

Lehe-óriásblokk és más bélyegcsodák - Dec. 1-én jönnek a Karácsonyi bélyegek

A magyar bélyegek nagy átcsoportosítása

A nagy pengős bélyegek új színárnyalatai. — A Hadvezér-sor öt bélyeggel nagyobbodott, de valószínűleg több értékkel lesz kisebb. — A forgalomból kikerülő sorozatok több értéke országszerte elfogyott.

A Magyar Bélyegujság legutóbbi számában, a hivatalos értesítések közlésével, egész sereg magyar bélyeg forgalomból történő kivonásáról számoltunk be. Kétségtelen, hogy a rendkívüli viszonyoknak megfelelően, a magyar bélyegek nagyszabású átcsoportosítása van folyamatban, mégpedig azzal a célzattal, hogy minél gazdaságosabban készüljenek bélyegeink, továbbá, hogy a tarifának megfelelő legszükségesebb értékekből álljon a véglegesen forgalomban maradó sorozat.

Ezt a célt szolgálja az az öt új bélyeg is, melyek megjelenési napja november 22. Ezek közül csupán a 18 filléres új érték (a vidéki lev- lapok bérmentesítésére), míg a 30, 50 és 80 filléresek és az 1 pengős, a hasonló értékű templomos, illetve Horthy-fejes bélyegeket váltják le. Igen nagy anyag- és munkamegtakarítást jelent ez a csere.

Az erről szóló hivatalos jelentés kivonatosan a következőképpen hangzik:

Folyó évi november hó 22-én a távolsági levelezőlapok viteldíjának egy bélyeggel való lerovására 18 fílléres címletű, általános forgalmú postabélyeget bocsátok forgalomba és a jelenlegi általános forgalmú — eddig **nagyalakban** készült — 30, 50, 80 filléres, valamint 1 pengős postabélyegeket újrajzú — **kisalakban** készült — postabélyegekkel cserélem fel.

A 18 filléres értékjelzésű bélyegkép Patrona Hungariaet dícsfénnyel ábrázolja. A bélyeg szürkésfekete színű.

A 30 filléres, az 50 filléres, a 80 filléres és az 1 pengős értékjelzésű bélyegkép mindegyike bojtos díszpárnán a Szent Koronát ábrázolja.

A 30 filléres bélyeg vörös, az 50 filléres kék, a 80 filléres sárgásbarna és az 1 pengős zöld színű.

Mind az öt bélyegképének jobb alsó sarka alatt a tervező művész neve, »**Kontuly**« olvasható.

A postahivataloknak a régi nagyalakú bélyegeket — és ezek közül is elsősorban a templomos rajzúakat — kell felhasználniok, illetőleg — addig, míg a nagyalakú bélyegekből készletük van — ezeket a kisalakú bélyegeket csak azoknak a vásárlóknak szolgáltathatják ki, akik kifejezetten az új bélyegeket kérik. Ez a korlátozás a most rendszeresített 18 filléres címletű bélyegre nem vonatkozik.

Tájékoztatásul közlöm, hogy az új bélyegek közül a 18 filléres címletű, a 24 filléres bélyeg Patrona Hungariaet ábrázoló rajzának, a 30, 50, 80 filléres és az 1 pengős címletű pedig a 20 filléres bélyeg Szent Koronát ábrázoló rajzának felhasználásával készült.

Tóth Gyula ipaművész

Akar Ön jól eladni és olcsón venni bélyegeket?
MARKÓ bélyegkereskedés
Budapest, VI., Teréz-körút 50

A régi, nagyalakú, általános forgalmú postabélyegek, melyek **pótlására** ezek a kisalakú bélyegek forgalomba kerültek, bérmentesítésre továbbra is felhasználhatók.

Budapest, 1943. évi november hó 9-én.

A miniszter rendeletéből:
Gyarmathy, s. k.
postavezérigazgató-helyettes.

Amint a rendeletből látjuk, a templomos bélyegek kerülnek leváltásra, nincs azonban közlés a 40 és 70 filléres értékre nézve, de nem valószínű, hogy ezek forgalomban maradjanak, mert ez esetben bizonyára ez a két bélyeg is a párnás Szent Korona típusban készülne. Így számolnunk kell azzal, hogy a készlet elfogyta után ez a két érték megszűnik. Ezt a sorsot jósolják a 3 és 24 filléres értékeknek is.

A készlet elfogyta után kikerül a forgalomból a Kormányzó Úr képével díszített, művészi kivitelű, kétszínnyomásos (sárga és zöld) 1 pengős bélyeg is. Amióta a távolsági forgalomban 1 pengőre emelkedett az ajánlott levél díja, előre lehetett tudni, hogy a rendkívüli viszonyokra való tekintettel, ezt az igen nagy mennyiségben szükséges bélyeget, az eddigi nagyalakú, kétszínnyomásos bélyeg helyett, kisebb és egyszerűbb kivitelűvel cseréli fel postánk.

Az eddigi 1 pengős bélyegből minden bizonnyal október havában készült az utolsó gyártás (ívszéljelzés: „43. X."), mégpedig mindkét vízjelállású papíron. A legfeltűnőbb eltérés az előző gyártású (ívszéljelzés: „43. VII.") 1 pengőssel szemben, hogy a bélyegkép tónusa sokkal tompább, a sötét háttér nem oly élesen elütő. A nyomás egyébként most is finom. A tónusnak ez a tompasága jellemzi a legutóbbi gyártású 2 és 5 pengős bélyegeket is. Mint háborús *színárnyalat típusok*, a legújabb gyártású 1, 2 és 5 pengős bélyegek feltétlenül érdemesek, hogy magyar gyűjteményeinkbe külön is felvegyük ezeket. Négyes blokkokban különösen szépen mutatnak.

A forgalomból kikerülő bélyegek, de a Hadvezér-sorozat iránt is, óriási a gyűjtők érdeklődése, annál is inkább, mert komplett sorozatokban úgyszólván az ország egyetlen hivatalában sem kaphatók már. El kell arra készülni, hogy bármely napon lehetetlenné válik ezek postai úton történő beszerzése, annak dacára, hogy postai érvényességük december végéig, illetve sok bélyegé még tovább is tart.

Legmagasabb napi áron veszek magyar és külföldi gyűjteményeket
Bénesi Budapest,
VI. Teréz-körut 37. Tel. 121-007.
Vétel - Csere - Eladás

December 1-én jelennek meg a „Karácsonyi" bélyegek

A Magyar Bélyegujság már jelentette, hogy karácsonyi bélyegek kerülnek forgalomba. Az erről szóló hivatalos rendeletet alábbiakban közöljük:

Karácsony ünnepére utaló tárgykörökkel folyó évi december hó 1. napján 4, 20 és 30 filléres címletű alkalmi postabélyegeket bocsátok forgalomba.

A bélyegek vízjeles papiron, egyszínű, raszteres mélynyomással készülnek. A bélyegek képmérete 22 x 33 mm, a fogazásig terjedő mérete 26 x 37 mm. Mindhárom bélyeg fekvő téglalap alakú.

A **4 filléres** bélyegkép két éneklő angyalt álló alakban ábrázol, akik Krisztus születését három pásztornak adják hírül. **A bélyeg színe zöld.**

A **20 filléres** bélyegkép közepén a Szent Család, tőle balra álló, jobbra pedig térdelő, Kis Jézust imádó pásztorok láthatók. **A bélyeg színe kék.**

A **30 filléres** bélyegkép közepén, az ölében Kis Jézust tartó Patrona Hungariae ülő alakja, tőle balra térdelő pásztor, jobbra a Szent Koronát felajánló Szent Király térdelő, mögötte pedig Szent László király és Szent Imre herceg álló alakja látható. **A bélyeg színe: rozsdavörös.**

Mindhárom bélyegen a bélyegkép jobb alsó sarka alatt »**Tóth Gyula**«, a tervező művész neve olvasható.

A bélyegek folyó évi december hó 1-től 1944. évi június hó 30-ig használhatók fel bárhová szóló postai küldemények bérmentesítésére, a bélyegeket azonban a postahivatalok és a m. kir. posta bélyegértékesítő irodája csak 1944. évi január hó végéig árusítják.

Magánértékcikkárusok részére árusítás céljára a bélyegek kiszolgáltathatók.

Budapest, 1943. évi november hó 16-án.

A miniszter rendeletéből:
dr. Forster, s. k.,
postafőigazgató.

Lehe-óriásblokk és más magyar bélyegcsodák

A jámbor bélyeggyűjtő gyűjti, gyűjtögeti bélyegeit, s hol némi értetlenséggel, hol pedig irígységgel szemléli, hogy úgynevezett „specialista" gyűjtőtársa egész kis gyűjteményt alakít egy-egy bélyeg vagy sorozat rendellenességeiből, különlegességeiből. Bizonyos idő multán azonban a hazai gyűjtők legtöbbje úgyszólván kivétel nélkül áttér a magyar bélyegek különleges gyűjtésére, ha nem is mindig szélesebb keretben, hanem a gyűjtés közben kezeügyébe akadó vagy könnyebben megszerezhető specialitásokra korlátozva ezt a gyűjteményrészt.

A különleges „nagy ágyúk" azonban a gyűjtők kilencvenkilenc százalékának örökre beszerezhetetlenek maradnak, éppen ezért rendkívül fontos, hogy az *elkerülhetetlenül és rendszeresen* előforduló — ezáltal könnyebben is összegyűjthető — kisebb specialitásokon kívül sem ne forduljanak elő, sem ki ne kerüljenek téves nyomatok, fogazatok vagy egyéb abnormitások, mert ezek, ha tudatos „vé-

SZÓRAKOZÁS

szinház mozi rádió zene művészet

A székesfővárosi iparrajziskola kiállítása

Magyarország legrégibb iparoktatási intézete, melyben Mária Terézia uralkodása óta tanítanak, az idén is gyönyörű eredménnyel fejezte be a tanévet. Az iskola kitűnően képzett tanári kara, melyben több kiállító művész is helyet foglal, legnagyobb szeretettel irányítja a növendékeket, Nekik köszönhető, hogy a fiatal növendékek ízlése és művészi érzéke láthatóan fejlődik a kezük alatt, azonkívül pedig a már működő iparosok szintén magasabb színvonalú kiképzést kapnak.

A különböző szakosztályok, mint díszítőszobrászat, agyagipar (különösen tetszett egy teknősbékával díszített virágváza), üvegipar, mozaik, textiliák, könyvkötés, díszítő festészet, faipar, modern ízlést és nagyszerű anyagismeretet tükröznek. Külön meg kell emlékeznünk az iskola ötvösnövendékeiről, akik *Tóth* Gyula tanár vezetése alatt úgy az egyházi ötvösségben, mint a modern dísztárgyakban és ékszerekben eredetit és szépet produkáltak. *(d.)*

Sacha Guitry a Goncourt Akadémia tagja lesz

Párizs, június 27.

(A Magyarország tudósítójától.) A *Goncourt Akadémia* szerdán választja meg nemrég elhúnyt tagjának, Paul Neveux-nek utódját. A Goncourt Akadémiának összesen tíz tagja van s ezért tagválasztásai nagy érdeklődést keltenek a francia irodalmi életben. Most sok nevet emlegettek, de majdnem biztosra veszik, hogy ha nem is az első, de a második vagy harmadik menetben *Sacha Guitryt, a világhírű színész-írót fogják megválasztani.*

MEGJELENT
A SAJTÓKAMARA
A vonatkozó összes rendeletek és törvényszakaszok egységes szerkezetben. Betűsoros tárgymutatóval. Összeállította: dr. Volenszky Béla. Ára 2.50.
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18

Kassáról elindult Budapestre a pilótapiknik

Kassa, június 27.

(A Magyarország kiküldött tudósítójának telefonjelentése.) Tegnap délután óta *Rákóczi városában tartózkodnak a pilótapiknik résztvevői.* Végre találkoztak a magyar repülők az angol vendégekkel. *Campbell* kapitányon kívül, aki már Siófokra, a pilótapiknik első állomására megérkezett, *Kassán újabb két angol gép várta a magyar repülőket és az esti órákban még egy angol gép érkezett,* úgyhogy most már *11 angol vendég van a pilótakipniken. Gromon* kapitány maga öt vendéget hozott.

Kassán ünnepélyesen fogadták a pilótákat, este nagy vacsora volt, amelyen *Pohl* Sándor polgármester mondott üdvözlő beszédet. A pilóták a késő éjszakai órákig maradtak együtt, közben összeültek az érettségi bankettet tartó leány felsőkereskedelmi iskola növendékeivel és órákig csárdásoztak együtt.

Ma reggel megkoszorúzták Rákóczi sírját. Az angol vendégek meghatottan hallgatták a nagy magyar szabadsághős tragikus élettörténetét. Délben fürdés volt, *délután 3 órakor indultak a pilóták a hatodik angol-magyar pilótapiknik utolsó túrájára, a kassa—budapesti repülésre.* Az első gép előreláthatólag *félöt és öt között érkezik meg.*

Hollywoodi filmsztárper

Hollywood, junius 24.

(A Magyarország és a United Press tudósítójától.) A törvényszék *ötnapi fogházra ítélte* Joan *Manners* angol filmszínésznőt *a bíróság megsértéséért.* Az volt a bűne, hogy többszöri idézésre sem jelent meg a bíróság előtt, amely a következő bűnért ídézte meg:

Joan *Manners* kiállott annak a studiónak a kapuja elé, amelyben férje, John *Langen* filmszínész dolgozott. Az asszony nagy plakátot tartott póznán, amelyen ez volt a felírás:

— *Férjem, John Langen öt évig élt feleségének pénzéből és mihelyt végre keresetre tett szert, az első dolga az volt, hogy feleségének otthonát feldúlta és hétéves kisleányát elrabolta*

John *Langen* becsületsértésért pörbefogta feleségét, de a tárgyalásra nem jelent meg.

Shakespeare, mint darabhős megbukott

Párizs, június 27.

(A Magyarország tudósítójától.) Shakespeare a hőse a párizsi *Odeon-színház* új darabjának, melyet Maurice *Constantin-Wayer* és Mme *Longworth-Chambrun* írt. A színműnek, mely festői aprólékossággal mutatja be Shakespeare korának életét, mérsékelt sikere volt.

MOST JELENT MEG!
Bánáti Fischer Árpád
Lélek és írás
Képes grafológia. Ára 3.— pengő.
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18

Hét történelmi filmet készítenek az új szezonban Lengyelországban

Varsó, június 27.

Lengyelországban igen élénk erőfeszítések folynak *a nemzeti filmgyártás fellendítése érdekében.* Az elmult esztendőkben csak egy-két olyan filmet készítettek, amely az európai filmtermésben komoly versenyt jelentett.

Most azonban olyan törekvések vannak, *hogy a nemzeti filmgyártást megerősítik és a varsói studiókban sok olyan filmet forgatnak, amely exportképes lesz.* Elsősorban *történelmi tárgyakra* gondolnak. A lengyel történelem, a népszokások, igen sok jó témát nyujt.

Elsősorban ezeket fogják feldolgozni a most meginduló szezónban. *Egyelőre hét ilyen történelmi és népi film elkészítésére gondolnak.*

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (1-438-88) Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig

KEDD, JUNIUS 27-ÉN
MARGITSZIGET: **János vitéz** (9). ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (8). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (8). ÁLLATKERT: **Áriától a sextettig** (8).

SZERDA, JUNIUS 28-ÁN
ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (8). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (8).

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 29-ÉN
MARGITSZIGET: **Tell Vilmos** (8½). ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (8). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (8). ÁLLATKERT: **Wagner-est** (8).

PÉNTEK, JUNIUS 30-ÁN
MARGITSZIGET: **Tell Vilmos** (8½). ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (8). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (8).

SZOMBAT, JULIUS 1-ÉN
MARGITSZIGET: **Tell Vilmos** (9). ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (8). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (8). ÁLLATKERT: **Kabaré-est** (8).

VASÁRNAP, JULIUS 2-ÁN
MARGITSZIGET: **János vitéz** (9). ERZSÉBETVÁROSI: **Zimberi-zombori szépasszony** (5 d. u. és 8 este). MÁRKUS-PARK: **Dalol a nyár** (5 d. u. és 8 este).

MINDEN JEGYVASÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZINLAPU »MAGYAR SZINPAD«-OT

Színházak műsora

MARGITSZIGETI SZINPAD: Kedd: János vitéz (½9) Szerda: »Tell Vilmos« főpróbája (½9). — **MÁRKUS PARK:** Kedd és szerda: Dalol a nyár (8). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Kedd és szerda: Zimberi-zombori szépasszony (8). — **FENYES CIRKUSZ:** Kedd és szerda: Megnyitó műsor (4. 8).

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353—707 Margit körút 5. sz.): **Sanghai express** (Marlene Dietrich). **Dsungelszerelem** (Dorothy Lamour). (¼4 ¼7 9; V Ü ½2 4 ¾7 ½10.) Csüt. d. e. ½11-kor: **Strogoff Mihály. Kis lord.** Vas. d. e. ½12-kor. **100 férfi, 1 kislány. Három kis ördög.** — **ALKOTÁS** (155—374. Gömbös Gyula u. 11.): **Charlie Chan Honoluluban. Szerelmes századok** (Sacha Guitry). Híradó. ¼4 6 9; V Ü ½2 ¼5 7 ¾10.) — **ANDRÁSSY** (124—127. Csengery u. 39.): **Aranyat asszonyért** (Victor Staal). **Egy pesti éjszaka** (Danielle Darrieux). ½5 6 ½8 ¼10; Sz 4 ¾7 ½10; V Ü ½2 ¼5 7 ¼10.) — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034. Margit körút 55.): **Trader Horn** (expedíciós film). (¾6 ½8 ¾10; szomb., vas., ünn. ¼4 ¼6 ½8 ¾10.) — **BELVÁROSI** (384—563. Irányi u. 21.): **Könnyű a férfiaknak** (Lilian Harvey). **Hindu lándzsás** (Gary Cooper). Híradó. (Jobbterem: ½5 ½8; balterem: 6 9; V Ü jobbterem: ½4 ¼7 ½10; balterem: 5 8.) — **BODOGRÁF** (149—510. József körút 63.): **A varsói fogoly** (Paul Hartmann) **Hindu lándzsás** (Gary Cooper). (½5 6 ½8 ¼10; V Ü ½2 ¼5 7 ¾10.) **BROADWAY** (144—212. Károly körút 3.): **Honolulu** (E. Powell). **Kabaré a mellényzsebben** (burleszk). (¼4 ½6 ½8 ¼10; Sz V Ü ½2 ¼4 ¼6 ½8 ½10.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—500. Csalogány u. 46.): **Asszonyok a rendelőben** (L. Barrymore). **Egy pesti éjszaka** (Danielle Darrieux). (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor; képszünet kb. 6 és ½8-kor; V Ü 3 6 9.) — **CAPITOL** (134—337. Baross tér 32.): **Eleven ördög** (Danielle Darrieux). **Hollywoodi zenebona.** Híradó. (½4 ¼6 ½8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **CITY** (111—140. Vilmos császár út 36.): **Hófehérke és a 7 törpe** (Walt Disney filmje). **Zenélő tündérek** (színes film). Híradó. (¾4 ¼6 ¾8; szomb., vas., ünn. ¾4 ¾6 ¾8 ¾10.) — **CORSO** (182—818. Váci u. 9.): **Heten a Himalája ellen** (Az 1937/38. évi expedíció). **Az örök napfény országa** (színes). Híradók. (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **CORVIN** (139—584, 138—988. József körút és Üllői út sarok): **Rasputin** (Harry Baur). Híradó. (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Hűtött nézőtér! — **DAMJANICH** (134—803. Damjanich u. 1. sz.): **Párizs lámpafénynél** (Albert Prejean). **A préda** (Jeanette Boitel). (½5 6 9; V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **DÉCSI** (121—343 és 125—952. Teréz körút 28. sz.): **Tavaszi tánc** (Maureen Sullivan). **Énekljő sasok. Hogy készül a szenzáció.** Híradó. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ELIT** (114—502. Szen István körút 16.): **Eleven ördög** (Danielle Darrieux). **Ceylon** (színes kultúr). Híradók. (4 6 8 10.) — **FÓRUM** (189—707. 189—543. 188—528. Kossuth Lajos ucca 18. sz.): Második hétre prolongálva! **Csillogó csillagok** (Rosemary Lane). (½6 ½8 és ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 ½10.) — **GLÓRIA** (144—800. Thököly út 56.): **Pusztai szél** (Lázár Mária. Jávor). **Szerelemből nősültem** (Erdélyi Mici, Ráday). Híradó. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9 órakor kezdődik; V Ü 3 6 és 9.) — **HOLLYWOOD** (142—455. Bethlen tér 3.): Prolongálva! **Fiúk városa** (Mickey Rooney) és a kísérő műsor. Híradó. (½4 ¼6 ½8 ½10; vas. ½2 ¼4 ½6 ½8 és ½10 órakor. — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644. Kálvária tér 7. sz.): **Hindu lándzsás** (Gary Cooper). **Könnyű a férfiaknak** (Lilian Harvey). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz ½4 ½7 ½10; V Ü 3 6 9.) Nyitott tető! — **KAMARA** (144—027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Trader Horn** (Harry Carey). (5 ¼8 ¾10; szomb., vas. és ünn. 3 ½6 ¼8 10.) — **KULTÚR KERTMOZGÓ** (386—193. Kinizsi u. 16.): **Nagy keringő** (Luise Rainer). Híradó. (Teremben: ½6; kertben: ½8 ¾10; V Ü teremben: ¾2 ¾4 ¼6; kertben: ¾8 ¼10.) — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **Szélhámosnő voltam** (Edwige Feuilliére) és a kísérő műsor. (Naponta 4 6 8 10.) — **NYUGAT** (127—162. Teréz körút 41.): **A nagy keringő** (Luise Rainer). **Három jó pipa** (színes). Híradó. (½5 7 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ODEON** (130—263. Rottenbiller u. 37/b): **Ahol semmi sem szent** (Frederich March). **Péntek Rézi** (Turay, Erdélyi). Híradó. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor; szombaton ½10-kor kezdődik; V Ü 2 ½5 7 ½10.) **OLYMPIA** (342—947. Erzsébet körút 26.): **A nagy keringő** (Luise Rainer). Híradó. (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Egy leány elindul** (Szörényi, Páger). **Címzett ismeretlen** (Ágay, Ráday). (Filmek kezdete: Címzett ismeretlen: 5 8 11; Egy leány elindul: ½7 és ½10.) — **ORIENT** (114—826. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Charlie Chan Honoluluban. Sanghai express** (Marlene Dietrich). (½5 6 9; Sz ½5 ¼7 ½10; V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **OTTHON** (146—447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Francia szobalány** (Olympe Bradna). **A kölcsönkért kastély** (Kabos, Tolnay). (½5-től folyt., az utolsó előadás 9 órakor kezdődik; szomb. ¼4 ½7 ½10; vas., ünn. 3 6 és 9 órakor.) — **PALACE** (136—523. Erzsébet körút 8.): Második hétre prolongálva! **Szerelmesek** (színes film; Jeanette MacDonald). Híradó. (¼6 ½8 ¾10; Sz V 3 ¼6 ½8 ¾10.) — **PÁTRIA** (145—673. Népszínház u. 13.): **Könnyű a férfiaknak** (Lilian Harvey). **Mr. Amerika** (Arleen Whelan). (4 ½6 9; Sz ½4 ½7 ½10; V Ü 2 ½4 ½7 ½10.) **PHÖNIX** (144—434. Rákóczi út 68.): **Első balépés** (Mickey Rooney). **Nőgyűlölő.** Híradó. (Filmek kezdete 5 ¼7 ½8 9 és ½11 órakor; Sz V Ü 3 ½5 6 ½8 9 ½11.) — **RÁDIUS** (120—564, 122—098. Nagymező u. 22—24. sz.): **Huckleberry Finn** (Mickey Rooney). Híradó. (¾6 ¾8 és ¾10; Sz V Ü ¾4 ¾6 ¾8 és ¾10 órakor.) — **RIALTÓ** (139—497. Rákóczi út 70.): **Dunaparti randevú** (Perczel, Csortos). **Emmy** (Ágay, Jávor). (Az egyes filmek kezdete: ½5 6 ½8 9 ½11; Sz V Ü ½2 3 ½5 6 ½8 9 ½11.) A ½11 órakor kezdődő előadáson csak Híradó és egy film. — **ROYAL APOLLÓ** (141—902, 342—946. Erzsébet körút 43.): **Nem loptam én életemben** (Egry Mária, Bilicsi). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Broadway angyala** (Shirley Temple). **Ajánlójevél** (Andrea Leeds). (4 ½6 9 Sz ½4 ½7 ½10; V Ü 2 ½4 ½7 ½10). **SCALA** (114—411. Teréz körút 60.): **Karaván** (Duna Steffi). **Vadászkutya. Vadnyugat hősei.** Híradó. (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü 3 ½6 ½8 ¾10.) Nyitott tető! — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa u. 4.): **Intermezzo** (Lil Dagover). Híradó. (4 6 8 és 10 órakor; vas., ünn. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049. Nagymező u. 6.): **Robin Hood kalandjai** (Errol Flynn). **Szerelem ügyvédje** (Danielle Darrieux). Híradó. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz ½5 7 ½10; V Ü 2 ½5 7 ½10). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Könnyű a férfiaknak** (Lilian Harvey). **Mindenki gyanús** (Larquey). Híradó. (¼4 ½6 9; V Ü ½2 4 ¾7 ½10.) Csüt. d. e. 11-kor: **Strogoff Mihály. Kis lord.** Vas. d. e. 11-kor: **100 férfi, 1 kislány. Három kis ördög.** — **URÁNIA** (146—046. Rákóczi út 21.): Prolongálva! **Toprini nász** (Jávor, Tolnay). **Mesebeli játékbolt** (színes trükkfilm). Híradó. (¼8 ½10; V Ü ¾8 5 ½8 ½10.)

MAGYARORSZÁG

A huszonötéves háború

Huszonöt évvel ezelőtt pisztolylövés dördült el egy szarajevói uccán, s mintha szörnyű varázslat történt volna, a föld minden tája visszhangozni kezdte a pisztolylövést, egyre erősebben, úgyhogy minden mennydörgésnél hatalmasabb és félelmesebb harsogás, dörgés, csattogás vihara zúdult az emberiségre, a világra... A keskeny vérpatakok, melyek a meggyilkolt trónörököspár testéből szivárogtak, zúgó folyamokká nőttek, melyek magukkal sodorták egy hosszú korszak meggyőződéseit, erkölcsét, egész szellemét is. Huszonöt évvel ezelőtt kezdődött a világháború és huszonegy évvel ezelőtt ért véget — vagy jobban mondva, akkor kellett volna végetérnie. A győztesekre hárult a feladat, hogy a régi világ romjain új világot építsenek, olyan világot, amely a józanság és az emberi igazság erős alapjain nyugszik s amelynek nem kell lángba borulnia, robbannia, szétomlania egy pisztolylövés következtében... A nagy feladatot azonban nem teljesítették. A régit visszahozni már nem lehetett, az új építéséhez a győztesekben nem volt elég nagyszabású bölcsesség, emberség, józanság; a háború jogát, a háború szellemét hosszabbították hát meg; tovább táplálták az erőszakot. Ezért aztán úgy érezte a világ, mintha a nagy háború véget sem ért volna. Lappangó világháború korszaka volt az a huszonegy esztendő, amely a fegyverszünet, majd az úgynevezett »békekötések« óta eltelt. Lappangott a háború szörnyetege, itt-ott fel is ütötte a fejét s folytatódott a vérontás, a rombolás. A világháború befejezése óta talán sohasem érezte az emberiség olyan közelinek az újabb háborút, mint éppen ezen a huszonötödik évfordulón. De ha jobban megvizsgáljuk a helyzetet, kiderül, hogy tulajdonképpen nem is új háború iszonyata fenyeget bennünket; hanem egyszerűen még mindig benne vergődünk a régiben. Az emberiségnek egyszerűen békekötésre, igazi békekötésre van szüksége, arra, hogy fejezzék be végre a huszonöt év óta tartó világháborút! A népek sorsának intézői szánják el végre magukat a békére, melynek, ha nem is valami elvont örök igazságon, de legalább az emberi ésszel és akarattal megközelíthető emberi igazságon kell nyugodnia...

Kislakás és népfürdő

A Budapest székesfőváros területén létesítendő kislakásokról szóló törvényjavaslatot tárgyalja a képviselőház, de a szónokok napirendre tűzték a vidéki kislakások építésének ügyét is. Miközben Budapest fájó szociális bajait orvosoljuk, nem szabad megfeledkeznünk a vidékről sem, mely mindenféle szociális gondoskodásra legalább annyira rászorul, mint a főváros. Természetesen nincs semmi értelme annak, hogy az elsőbbség miatt ellenséges érzés keletkezzék a vidékiek szivében Budapest iránt; már csak azért sincs, mert Budapest maga kezdeményezte a kislakásépítés akcióját, s az államtól csak az adómentességet kéri, hogy tervét sikerrel megvalósíthassa. Mint a vita egyik szónoka mondotta, a vidék nyomorúságán, siralmas lakásviszonyain nem enyhítenénk semmit, ha Budapesten sem adnánk meg a lehetőséget arra, hogy a szegény nép egészségesebb lakásokhoz jusson. A főváros cselekvése mint követendő példa álljon előttünk a vidék tekintetében is... S most, hogy a vidék szociális helyzete foglalkoztatja a parlamentet, különös aktualitása van a *Magyarország* tegnapi cikkének, mely a szerény és mégis áldásos orosházi »népfürdőről« szól. Ugyszólván minden anyagi áldozat nélkül lehetőséget adtak »a legnagyobb magyar faluban« a szegény népnek egészséges és kellemes fürdőzésre, legalább a nyári hónapokban. Ugy látszik, sokszor már a puszta jóakarattal is szép eredményt lehet elérni. Annak pedig igazán nem lehet akadálya, hogy a jóakarat minél szélesebb körben, ötletes és hasznos eredményekben nyilvánuljon meg.

Építkezés és építészet

Kétségtelen, hogy az építkezés problémái ma az érdeklődés előterében állanak. Ugy látszik, komoly intézkedések történnek végre az építőipar fenyegető katasztrófájának elhárítására; a főváros kislakás-akciója nemcsak szegény családokat juttat emberi lakáshoz, hanem kenyeret ad a munkanélküli építőmunkások ezreinek is... De nem elég, ha egyszerűen csak építkezünk; helyesen és stílusosan is kell építkeznünk. A gazdag és tanulságos ankét, mely lapunk egy cikkéből keletkezett, szociális, művészi és nemzeti szempontból egyaránt rávilágít a helyes építkezés feladataira. A spontán érdeklődés és a sok értékes hozzászólás is mutatja, hogy építészeink körében milyen elevenen élnek ezek a problémák. Mindenesetre elsőrangú nemzeti érdek, hogy az építkezés, ha végre megindul, a test és a lélek számára egyformán kielégítő legyen, hogy az új házakban nemcsak a test, hanem a lélek is szívesen lakjék.

Német és francia katonák

Irta: Hunyady Sándor

Párizs, június.

Láttam francia katonai parádét. E parádéban az emberanyagot teljesen elnyomta a gép. A vasszerkezetek különböző, félelmes kombinációja. Hernyószerűen mozgó tankok, amelyek érctalpakat bocsátanak ki magukból. Ágyúk, amelyeknek csöve az égre néz, mint valami szörnyű teleszkóp. Kétségtelen, hogy egy német parádé képe is ilyen, vagy még ilyenebb. Százszor több motorerővel, mint emberrel.

Katonákat, a szó emberi értelmében, inkább a vonaton láttam, amíg kifelé utaztam. Stuttgarttól Kehlig, majd Strasbourgtól Nancy-ig a vonat teli van katonával. Nem akarom hazug veszedelem hirét költeni, az ügynek nincs semmi akut, feszültség-jellege. Idült dolog ez. Valószínű, hogy a legmélyebb békeállapotban is igen élénk mozgás volt a két nagy ország határmenti garnizonjaiban.

Bizonyisten a polgárok sokkal izgágábbak a katonáknál. A katonák mindkét oldalon nyugodtak, udvariasak, majdnem szelidek. Az ember szinte szivesebben merné rájuk bízni a világ békéjét, mint a vérszomjas civilekre, akiknek »semmi sem drága«, mint a gibicnek.

Kehlnél megszomjaztam. Elég rosszkor. A határon voltunk, az étkezőt és a hálókocsit már lecsatolták, a vagonom egy külső sínpárra tolva vesztegelt.

Hol lehetne kapni egy pohár vizet? Kihajoltam a perron ablakán és láttam, hogy három sínpár távolságában, valami hosszú épület falába vízvezeték van szerelve. Csöpögött a csőből a víz. A sinek közötti aszfaltnyelven német katonák járkáltak.

Még mélyebben kihajoltam az ablakon. Pergámen utipoharam ledobtam egy hosszúlábú, szőke altisztnek. Megkértem, hogy hozzon egy kis vizet. A német keresztülment a sineken a vízvezetékhez, azután visszajött, felnyujtotta a poharat az ablakba. Cserébe a szívességéért megkínáltam cigarettával.

Nem fogadta el. Nagyon udvariasan megmagyarázta, hogy nem azért tett szolgálatot, mert jutalmat várt. Szalutált. Továbbsétált. Majd elővette pléh cigarettadobozát és rágyujtott a sajátjából.

Minden rendben lett volna, csak a vizet nem lehetett meginni. Meleg volt, poshadt. Talán nem is volt ivóvíz, hanem az a bizonyos »használati víz«. Átmentem a vagón másik oldalára és kiöntöttem, hogy az altiszt meg ne lássa.

Tizenöt perc mulva átdöcögtünk a Rajna hídján. Megérkeztünk Strasbourgba. De én még Franciaországban is szomjas voltam.

A helyzet ugyanaz volt, mint Kehlben. Külső sínpáron álltunk. Túl a sineken egy hosszú raktárépület falán csöpögő vízvezeték. Csakhogy itt már francia katonák sétáltak az aszfalton.

Megint elővettem a pergámenpoharat. Kiabáltam egy francia altisztnek, gesztikuláltam, mint egy süketnéma. A francia megértett. Átvette a poharat, visszahozta, felnyujtotta az ablakba.

Ez a víz is ihatatlanul langyos volt. És ez az altiszt sem fogadta el a cigarettát, amivel megkínáltam. A német szóval magyarázta meg, a francia az arcjátékával, hogy: »nem azért tette...« Ez is rögtön rágyujtott a sajátjából, majdnem ugyanolyan régi pléhdobozból véve elő a cigarettát, mint az a másik, a Rajna túlsóldalán.

Nagyon egyforma lehet a dresszura, vagy mondjuk finomabban, a lélek, ebben a két hadseregben. Még a két legény is hasonlított egymáshoz, csak az egyiken dohányzöld, a másikon kékesszürke volt a zubbony posztója.

Nem kell hozzá pacifistának lenni, hogy az ember szivét nehézzé tegye az aggodalom: mily csúnya lenne, ha ez a két derék, fiatal férfi szembekerülne egymással valahol, fegyverrel a kezében. Akármelyikkel történne baj, kár volna érte.

Megkezdték a munkát a salgótarjáni sztrájkoló bányászok

Salgótarján, június 27.

A salgótarjáni szénmedencében a bányászok hétfőn reggel *megkezdték a munkát*. A bérkövetelési tárgyalások *tovább folynak*.

Főzelékfélék és gyümölcsök betőzési módjai. Budapest Székesfőváros Gázművei értesíti igen tisztelt fogyasztóközönségét, hogy a takarékos gázhasználatot ismertető kedd—pénteki előadások a nyári hónapokban szünetelnek. Az idény utolsó két előadását ma, kedden és június 30-án, pénteken délután 5 órakor tartjuk (VI., Vilmos császár-út 3. I. emeleti előadótermeinkben), ahol a készülékek helyes és takarékos használatát is bemutatjuk.

MIAMI
KÁVÉHÁZBAN
esténként
Türk Berta

Tóth Gyula

— **A Borostyános Szent Szűz Repülői** Védasszonyuk tiszteletére ezüst emlékérmet veretteK, amelyet *Tóth Gyula* szobrásztanár készített el. A művészi veret a Borostyános Szent Szüzet ábrázolja, amint a messzeségből óvja a magasba emelkedő repülőgépet. A magyar repülőknek e tömörülése, amelynek védnöke *Albrecht* kir. herceg, most ünnepélyes keretek között áldatta meg az érmeket. A szertartást dr. *Kátay Béla*, a Mátyás-templom plébánosa, a Borostyános Szent Szüz Kápolnájának őre végezte egyenruhás repülők segédlete mellett. Az ünnepi aktus és a mozgalom tevékenysége széles körben nagy visszhangra talált mind a katonai, mind a sport, mind pedig a cserkészrepülők körében.

Pesti Hirlap

1940. aug. 20.

CELLDÖMÖLK

ch. k.
Kegytemplom, XVIII. sz.

Tandor M: Kemenesaljai képez. VV 1866, 397–
398 l.

LÓSPORT

Ma kezdődnek az októberi megyeri versenyek

Több mint másfélhónapos szünet után most újra megnyílnak a megyeri pálya kapui és megélénkítik a sikversenyek futamait a gát- és akadályversenyek látványos mezőnyeivel. A mai, első októberi versenynapra az *Urlovasok Szövetkezete* az erdélyi részek visszacsatolásának örömére *kolozsvári akadályversenyt* írt ki körülbelül 4000 méteres távon, amelynek győztesét 3000 pengővel díjazták. *Összesen kilenc négy- és hatéves ló indul ebben a futamban, közöttük igen jó akadálylovak, úgy hogy minden remény megvan a kimagasló színvonalú küzdelemre.* A másik érdekesség az *ujoncok akadályversenye*, hiszen a benevezettek egyike sem futott még akadályt és számítani legfeljebb a gátakon végzett teljesítmények alapján lehet. *A nehéz ugrások igen nagy próba alá vetik az indulókat és valószínűleg meglepetéseket okoznak a várakozásban.*

Az *első futam* legesélyesebb lovának *Tramontana* látszik. Ujonc létére legutóbb győzelmesen futott a gátversenyben. *Dodónénitől* is éppen gátversenyei alapján várunk eredményt. *Almandin* megjavíthatja eddigi teljesítményeit. Az *ujpesti gátverseny* legesélyesebb pályázója *Láncos*, igen jól ugrik. *Babika II.* papírszámítás szerint teljesen egyenrangú Láncossal, azonban úgylátszik, hogy multkori bukása óta kondíciója valamicskét romlott. *Ringató* jó harmadik esély.

A *kolozsvári akadályverseny* győztesét *Siratá*-ban látjuk, ha startja jól sikerül. *Le Bambino*-t eddigi akadályversenyei nagy reményekre jogosítják. *Hajrá* pesti munkája alapján jó formában van. A *báró Eltz Hugó-emlékverseny* a jó formában lévő *Jonathan* és *Lökötő II.* között dőlhet el. *Ezresbankó* engedménye akkora, hogy könnyen befuthat. A *nyeretlen kétévesek hendikepjének* első esélyű pályázója *Albatros*. Legutóbbi futása nem volt reális, mert hiszen közvetlenül a cél előtt esett vissza. *Cédrus* eddigi helyezései alapján esélyes és *Ritka* sikere pedig csupán startján múlik. Az *őszi kísérleti verseny* nagy mezőnyéből *Ezredes* tűnik ki. *Rianás* a megyeri könnyű pályán a jelek szerint jobban fog szerepelni, mint a pesti pályán. *Keep Smiling* jelenlegi tudásával harmadik lehet. A *Váci hendikepben Vásárfia* győzelme esedékes, a papírforma alapján könnyű nyertes lesz. *Blarney* biztos másodiknak látszik és jól szerepelhet *Ne lásd* is.

Jelöltjeink a mai megyeri versenyekre:

I. *Tramontana—Dodóneni—Almandi.* II. *Láncos—Babika II.—Ringató.* III. *Siratá—La Bambino—Hajrá.* IV. *Jonathan—Lökötő II. Ezresbankó.* V. *Albatros—Cédrus—Ritka.* VI. *Ezredes—Rianás—Keep Smiling.* VII. *Vásárfia—Blarney—Ne lásd.*

— **A Honsz baranyavármegyei és pécsi csoportja** a vármegye és város hadigondozottjainak nagyszámú részvételével taggyűlést tartott, amelyen résztvet dr. vitéz *Árvátfalvi Nagy* István, a *Honsz* országos elnöke is, akit a baranyamegyei hadigondozottak képviseletében *Kismányoky* Ágost ny. ezredes, a csoport elnöke meleg szeretettel üdvözölt. A taggyűlésen a *Honsz* országos elnöke megemlékezett Kelet-Magyarország és Erdély egy részének az országhoz való visszatéréséről, bejelentette, hogy a Honsz 200 tagú küldöttsége november hó 17-én és az azt követő napokban Kolozsváron és Erdély városaiban, a visszatérés emlékére, az erdélyi hadigondozottaknak 50 emlékzászlót ad át. Majd ismertette a *Honsz* országos központjának munkásságát és különösképpen a hadigondozottak járadékának egységesítésének, valamint a *Honsz* közéleti képviselete biztosításának kérdésével foglalkozott.

— **Az Új Világ** e heti számának vezércikkét Martsekényi Imre országgyűlési képviselő irta. A lap bő cikkekben számol be a TESZISZ erdélyi munkájáról, a hegyeshalmi állatakodó létesítéséről, a hadikölcsönök valorizációjáról, az anyaországbeli hitelintézetek erdélyi terveiről, kereskedelmi tárgyalásainkról, a bányák sertéshizlalási akciójáról, az állami költségvetés érdekes részleteiről, valamint a mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem és a hitelélet legujabb eseményeiről.

SPORT

Az „angol rendszer" tönkreteszi a magyar futballt!

Soha nem látott nagy számok a futballcsapatok kapujában

támadó, vagy védekező a „rendszer"?

A magyar futballban erőszakosan terjesztett úgynevezett »*angol rendszerre*« kapcsolatosan már közöltünk a bajnoki táblázaton alapuló *összeállításokat*, amelyek egyrészt azt mutatták, hogy *soha annyi gólt nem kaptak a futballcsapatok, mint most*, amikor egy »harmadik hátvéddel« erősítették meg védelmüket, másrészt kimutattuk azt, hogy *a sok rúgott gól ellenére is általánosan romlott a futballcsapatok gólaránya.*

Most az idei futballbajnokság eredményeit néztük végig és ott

futballcsapataink eredménytáblázatában a következő nagy számokat találtuk:

Ferencváros: 4 gólt kapott a Beszkártól (saját pályáján), 3 gólt a Diósgyőrtől és a Törekvéstől.

Ujpest: 4 gólt kapott az Elektromosoktól és a Diósgyőrtől (saját pályán), 3 gólt a Gammától (saját pályán).

WMFC: 6 gólt kapott a Ferencvárostól (saját pályán), 3 gólt a Diósgyőrtől és a Törekvéstől.

Diósgyőr: 6 gólt kapott a Ferencvárostól (saját pályán), 4 gólt a WMFC-től és a Beszkártól, 3 gólt a Haladástól és a Szolnoktól.

Szolnok: 6 gólt kapott a Diósgyőrtől, 4 gólt a Gammától.

Beszkár: 6 gólt kapott a Diósgyőrtől, 4 gólt a Ferencvárostól, 3 gólt a WMFC-től.

Kispest: 5 gólt a Tokodtól (saját pályán), 4 gólt az Ujpesttől, 3 gólt a Gammától (saját pályán).

Szeged: 3 gólt a Tokodtól.

Salgótarjáni BTC: 6 gólt a Kispesttől, 3 gólt a Ferencvárostól (saját pályán).

Tokod: 7 gólt a Diósgyőrtől, 5 gólt a Gammától, 4 gólt az Ujpesttől (saját pályán).

Gamma: 5 gólt a Kispesttől, 4 gólt a Haladástól és az Ujpesttől.

Elektromosok: 3 gólt a Beszkár-tól (saját pályán).

Haladás: 5 gólt a WMFC-tól (saját pályán), 4 gólt a Törekvéstől, 3 gólt a Szegedtől és a Diósgyőrtől.

Törekvés: 6 gólt a WMFC-tól és a Ferencvárostól, 3 gólt a Szolnoktól és az Ujpesttől (saját pályán).

Amint látható, az úgynevezett »angol rendszer« *egyáltalában nem váltja be azt az első elvet, amiért ajánlották: »az első gólt nem kapni«* — mert

amióta a csapatok három hátvéddel játszanak, azóta tömegével kapják a gólokat.

ki ezen, ki a másik mérkőzésen. Az angol rendszerben *mindenki megkapja a maga góladagját.*

A három hátvédet az öt csatár könnyen átjátssza.

Ha pedig a két fedezet is hátrahúzódik a három hátvéd támogatására, akkor

50—60 méteres távolság

keletkezik a saját védelem és csatársor között, s akkor adódnak azok a

magas labdák,

amikkel a csatársor semmit sem tud kezdeni és csak olyan

verekedések és sérülések

keletkeznek, mint azt a legutóbbi válogatott mérkőzésen láttuk.

A két kapu előtt keletkező emberkupacok, a védelmek és támadósorok között előálló áthidalhatatlan távolságok, a labdáért való verekedések és az itt keletkezett sérülések *rontják el a mai futballt* és tartják vissza a közönség jóizlésű részét az angol rendszerű mérkőzések látogatásától.

Az úgynevezett angol rendszer *védekező jellegét* eléggé bizonyítja az, hogy

jelenleg az egyetlen kapust három játékos támogatja, míg az öttagú csatársort — azt is csak részben — csak a két fedezet.

Hogy ennek ellenére ilyen sok gól esik, annak — sajnos — nem az a magyarázata, hogy a csatársorok jók, hanem az, hogy *a háromhátvédes rendszer — amelyet nálunk úgy játszanak, mint Angliában sohasem — teljesen elhibázott, mert nincs semmiféle fegyvere az öt csatárral szemben.*

A közönség azonban a sok gól ellenére is elégedetlen, mert nem *a védelem hibáiból eredő*, hanem *a csatárok összjátékán, vagy egyéni tudáson alapuló gólokat* szeretne látni — mégpedig nem a *saját*, hanem az *ellenfél* kapujában.

Dr. Földessy János

Új úszótehetségek tűntek fel a főiskolai ujoncversenyen

A *Császárfürdő* uszodájában megrendezett főiskolai ujoncversenyen néhány *biztató eredményt* értek el. Igy *Bujtás* közgazdász 29 mp alatt nyerte az 50 m-t, 35.4 mp alatt az 50 méteres hátúszást *Bogár* állatorvostanhallgató 36.2 másodperccel az 50 méteres mellúszást, 1 perc 32.2 mp-cel a 100 m-es mellúszást, *Bábel* közgazdász 1 p 27.4 mp-cel a 100 m-es hátúszást, *Helmi* közgazdász 2 p 40.8 mp-cel a 200 m-es gyorsúszást. A gyors- és vegyes stafétát is a *közgazdászok* nyerték, a technikusok, mezőgazdászok és állatorvostanhallgatók ellen.

Nem játszhat Toldi, Seper és Beke

A fegyelmi egyesbíró felfüggesztette a *Gamma—Szeged* mérkőzésén kiállított *Toldi* és *Seper* játékjogát. A pénteki kihallgatásra megidézte a két játékost és Nemeskérit, a mérkőzés bíráját. A Kispest mérkőzésén kiállított *Bekét* 2 hétre és 50 pengőre büntették.

Érdekesebb játékoshírek: *Kállai* (volt Ujpest) és az Elektromosok közös megegyezéssel szerződést bontottak. *Szeder* és *Andrássy* (volt Ujpest és Hungária) az MTK. *Izsó* (volt Szürketaxi) a Kecskeméti AC. *Vági* (volt Hungária) a WMTK játékosa lett.

Ma fut újra Szabó a 2000 m.-es világrekord ellen

Ma délután 3 órakor a MAC néhány számból álló *meghívási atlétikai versenyt* rendez Csepelen, amelynek műsorán két ifjúsági szám mellett *2000 m-es futóverseny* is szerepel. Ennek keretében *Szabó* Miklós ismét megkísérli a világrekord megjavítását. Ebben segítségére lesz ezúttal *Harsányi*, *Híres*, dr. *Istenes*, *Farkas* és *Csaplár* is, akiket a MAC meghívott a versenyre. Reméltetően futóink *bajtársi segítséget* fognak Szabónak nyujtani. De jó idő is kell a világrekordjavításhoz.

VITÉZ GINZERY DÉNES FUTBALLKAPITÁNY november 6-án kezdi meg az olasz mérkőzésre való előkészületeket, de ekkor még nem az erdélyi válogatottal játszik a válogatott keret.

—•—

NÉMETORSZÁG—FINNORSZÁG ökölvivó mérkőzése Helsinkiben a németek 10:6 arányú győzelmével végződött.

—•—

A FŐISKOLAI DEKATLON BAJNOKSÁGBAN a pécsi Karácsony vezet 3187 ponttal, két testnevelési főiskolás, Raffay (2745) és Györök (2713) előtt.

AZ »ERDÉLYÉRT« MOZGALOM ÉS AZ »ERDÉLYI KULTÚRHÁZ« javára november 7-én forgalomba kerülő bélyegblokk képe, amelyet 1 pengő 20 filléres áron árusitanak a postahivatalok és a posta bélyegértékesítő irodája

---

H. A. L. Fischer: Európa története

A Singer-Wolfner kiadása

Ennek a történelmi kézikönyvnek a gerince az Ujkor három leghatalmasabb, egész Európát átható szellemi mozgalma: a renaissance, a reformáció és a felvilágosodás kora. Mind a három korszak egyaránt harcos időszak volt, habár különböző fegyverrel: könyvvel és karddal vívták meg. Azonban ezekben a szellemi és valóságos küzdelmekben alakult ki a mai európai ember és vele egyúttal az a típus, amely végeredményben meghódította a föld-kerekséget. Fisher a szakavatott tudós tisztánlátásával és ugyanakkor a könnyűkezű író világos, cikornyamentes stílusával pergeti olvasója elé az okok és okozatok nagy összefüggéseit, megmutatva, hogy néha milyen jelentéktelen események mily óriási változásokat idézhetnek elő népek és nemzetek történetében.

A pompás könyvből élesfényű világossággal tűnik ki, hogy Európa, bármennyire is marcangolja most önmagát, nem változtathat sorsán. Európa földrajzilag és lelkileg annyira különálló és egy összeforrott, közös sorsnak alávetett egység, hogy bármennyire is kívánnák a körülmények, mindig elkülönül a többi világrésztől s a megrázkódtatásokon túl továbbra is élni fogja a maga sajátos életét. Tanulságos és elgondolkodtató munka ez a könyv. A fordítás Benedek Marcelt dicséri, az ellenőrzést Lukinich Imre egyetemi tanár végezte el, míg a magyar történelemről szóló függeléket Balla Antal írta.

RÁDIÓ

Csütörtök, október 24.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. — 12.10 Alkalmi kazenekar. — 12.40 Hirek. — 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30 Helyszini közvetítés a kolozsvári egyetem hazatéréséről. — 14.30 Hirek. — 14.45 Müsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15 Ruszin félóra. — 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Idöszerü tanácsadó. — 17.45 Egyházzene a komáromi Szent András templomból. — 18.15 Nyiró József elbeszélése. — 18.40 Táncleme zek. — 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Lóversenyeredmények. — 19.30 A rádió szalónzenekara. — 20.00 Külügyi negyedóra. — 20.40 Időjárásjelentés és hirek.

BUDAPEST II.: 16.15 Film- és jazzlemezek. — 18.00 Hirek. — 18.10 Simonyiné Grón Klára hegedül. — 18.40 Angol nyelvoktatás. — 19.10 Balla Ibolya magyar nótákat zongorázik. — 19.30 Az erdélyi falutelepülés és a magyarság. — 20.00 Hirek német olasz francia, angol és eszperantó nyelven. — 20.25 A Gebel-harmónia hangversenye a magyar-német müvészcsere keretében.

KASSA: 12.00 Budapest I. — 15.25 Megemlékezés Erdélyről. — 15.15 Budapest I.

Jubileum a Magyar Színházban

Vaszary Gábor zenés komédiája, Az ördög nem alszik pénteken este érkezik el 50-ik jubileumi előadásához. A darabnak olyan sikere volt, hogy a rendes esti előadásokon kívül külön előadásokon szombaton délután és vasárnap délelőtt is be kellett mutatni. A jubileumi előadáson, amely egybeesik a magyar színészet 150 éves jubileumával, megjelenik a szerző a kitűnő szereplőknek, Muráti Lilinek, Törzs Jenőnek, Hajmássy Miklósnak, Dajbukát Ilonának, Mihályfi Bélának társaságában.

A második Zilahy-film bemutatója

A szezon közepére tűzték ki a második *Zilahy*-film bemutatóját, amelyet a magyar közönség a magyar filmgyártás különleges érdeklődéstől kísért produkciójának tart. *Zilahy* ezidén a *Hazajáró lélek* című nagysikerű színművét dolgozta fel filmre, magára vállalva a film munkáinak oroszlánrészét, felhasználva művészi ízlését, szellemi finomságát és gazdag ötleteit. A komoly, hatalmas filmalkotás főszerepét ismét *Karády* Katalin játssza, *Páger* Antal, *Csortos* Gyula, *Somlay* Artúr és *Mály* Gerő társaságában. A film zenéjét *Polgár* Tibor szerezte.

Magyar katonanóta- és dalest

Berky János honvéd főtisztviselő a Zeneművészeti Főiskolán katonanóta-estet rendezett *vitéz Bartha* Károly honvédelmi miniszter és *Werth* Henrik gyalogsági tábornok, vezérkari főnök legfőbb védnöksége alatt az *Erdélyért* akció javára. A közönség soraiban számos magasrangú katonai előkelőség jelent meg. A műsor a Himnusszal kezdődött, majd *Berky* János mondott bevezetőt. A katonanótás műsorban fellépett *Berky* Anna, *Nagy* Izabella, *Cselényi* József, *Karácsonyi* Margit, *Kalmár* Pál, *Lengyel* Anna, *Orbán* Sándor, a Regős csoport és a SzEFHE tánccsoport.

Mezey Mária, az irodalmi filmek sztárja

Mezey Mária

Mezey Máriát, a Vígszínház kitűnő művésznőjét feltűnő kevés filmben látta eddig a közönség. Ez a helyzet most megváltozott, amennyiben Mezey Máriát egy filmgyártó vállalat öt film vezetőszerepére szerződtette. Érdekes, hogy ezek a szerepek valamennyien az új magyar filmgyártás komoly, irodalmi színvonalú filmjeinek szerepei. Mezey Mária két hónap alatt egy Babay, Bibó és Asztalos film főszerepét játssza el, majd még két irodalmi színvonalú filmben lép fel.

A REGENSBURGI DÓM-KÓRUS HANGVERSENYE

A regensburgi Dóm híres gyermekkórusa nagysikerű balkáni szereplése után október 30-án tartja a Zeneakadémia nagytermében egyetlen budapesti hangversenyét. Műsorán madrigálok, gyermekdalok, katonanóták és népi énekek szerepelnek. Budapesti vendégszereplésükön kívül a dóm-kórus egy-egy hangversenyt ad Debrecenben és Szegeden is.

* **Szünet a Pesti Színházban.** A Pesti Színházban vendégszereplő Pódium ma, csütörtökön este új műsorának házifőpróbája miatt nem tart előadást. A premier pénteken este 9 órakor lesz.

ERDÉLYÉRT!

A *Pest* és *Magyarország* eddigi gyűjtése 14.263.37

Ujabb adományok:

Lingel Károly és fiai bútorgyára, annak munkásai és tisztviselői kara 233.58

Özv. Bandl Ferencné étterem-tulajdonos 20.—

Összesen: 14.516.95

Ma délben indul el az Erdélyi Művészegyüttes

Első állomáshelyük: Nagyvárad

Az Erdélyi Művészegyüttes, amely felsőbb megbízás alapján Harsányi Rezső vezetése alatt alakul meg, ma délben két órakor indul el a keleti pályaudvarról első állomáshelyére, Nagyváradra, ahol az Abbé, a Fronthar-cosok és a Fekete lovas című darabokkal mutatkozik be. A többi állomáshelye: Beszterce, Dés, Zilah, Marosvásárhely, Kolozsvár. Az együttes az említett városok magyar színházait van hivatva ünnepélyesen megnyitni.

Összeverekedtek a belgrádi egyetemen a nacionalista és kommunista diákok

Belgrád, október 24 (NST)

A belgrádi egyetem műszaki karán szerdán délután *verekedés támadt nacionalista és kommunista diákok közt.* A mult hét csütörtök óta tartanak a diákjóléti alap tisztújító választásai. Azóta több ízben került sor kisebb összetűzésekre egyes diákok közt. A feszült hangulat szerdán délután súlyosabb lefolyású verekedésben robbant ki. Mindkét verekedő csoport tagjai *bottal, bokszerrel és más ütőeszközökkel támadtak egymásra.*

Az egyetem műszaki fakultásán támadt verekedésről rövid hivatalos közleményt adtak ki. A közlemény elmondja, hogy a műszaki kar nacionalista és kommunista hallgatói között verekedésre került a sor, amelynek során *öt diák könnyebb sebesüléseket szenvedett.* Az egyetemi hatóságok még a rendőrség beavatkozása előtt *elsimították az ügyet.* Azóta az egyetem területén, hangzik a hivatalos közlemény, teljes rend és nyugalom uralkodik.

Magánértesülések a hivatalos közleményt azzal egészítik ki, hogy *a megsebesült diákok száma húszra rúg* és hogy a rendőrség, amely a verekedés alatt az egyetemet körülzárta, minden távozó diákot megmotozott.

Öt év óta állandóan arzént ivott egy átokházi család

Szeged, október 24
(A Pest tudósítójától)

Irtunk már arról, hogy egy átokházi gazdacsalád *éveken át arzénnal mérgezett kút vizét itta.* A család most az orvosi érdeklődés középpontjába került.

Németh Vendel 35 éves átokházi gazdálkodó augusztus elején felvételre jelentkezett a belgyógyászati klinikán. Elmondotta, hogy *csaknem öt éve rendkívül súlyos gyomorbántalmak kínozzák.* Több orvosnál járt már, de nem tudták megállapítani a baj okát.

A klinikán *Hámori* Artúr tanársegéd tüzetesen megvizsgálta és megállapította, hogy *súlyos arzénmérgezésben szenved.* Kiszállt Németh tanyájára, megvizsgálta az élelmiszereket és edényeket, de *nem talált mérget.* A tanya ásott kútjának vizéből mintát hozott a közegészségtani intézetbe. Itt azután kimutatták, hogy *a kút vizében literenként 2 milligram arzén található.* A gazdálkodó, a felesége és 10 éves rokonlányuk *évek óta isszák az arzénes vizet.* Legjobban a gazdálkodón jelentkezett a méreg hatása: erős gyomorbántalmai voltak és *teste egészen megbarnult.*

Németh Vendel súlyos betegsége ellenére is rendesen ellátja munkáját: szánt, vet, gondozza jószágait, *időnként azonban több hétre be kell feküdnie a klinikára kezelés végett.* Ugyanígy kezelik feleségét és kislányát is.

A gazdálkodó érdekes dolgokat mondott el betegségéről:

— Hat éve költöztünk a tanyába. Néhány évvel ezelőtt észrevettük, hogy *barna foltok jelentkeznek rajtunk.* Előbb a tenyerem, azután a talpam, majd a nyakam barnult meg. A feleségemen is jelentkeztek a barna foltok, a kislánynak a nyaka kezdett barnulni. A kút vize nem volt gyanus, iható volt, bár *kicsit lugos, mintha szódát öntöttek volna bele.*

A kutat lezárták a vizsgálat után. Most fél kilométerre kell járniok vízért. Nagy veszódség ez, de *ezenkívül is sok kára van a gazdának különös betegségéből.* Egyáltalán nem örül annak, hogy orvosi csoda lett belőle.

— Nagy baj ez a betegség nekünk — mondotta. — De majd csak kigyógyulunk belőle, ha Isten is megsegít. Talán ennél is nagyobb bajunk azonban, hogy tartozunk a városnak az árendával, rossz volt a termés, nem tudunk fizetni. Mi lesz velünk, ha ezért ott kell hagyni a tanyát, otthonunkat. Csak legalább ebből az árendabajunkból is gyógyulnánk ki!

A veszprémi püspök Nagykanizsán

Nagykanizsa, október 24

Czapik Gyula veszprémi megyéspüspök Nagykanizsára érkezett az Actio Catholica keretében szokásos őszi papi gyűlésre. A püspök megnyitójában az Actio Catholica óriási eredményeiről és előretöréséről szólott. Az Actio Catholica központja részéről *Nagy* Miklós beszélt.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

A honvédvezérkar főnökének elismerése a magyar sajtónak

Werth Henrik gyalogsági tábornok, a magyar királyi honvédvezérkar főnöke október 23-án a következő levelet intézte az Országos Magyar Sajtókamarához:

— Országos Magyar Sajtókamara elnöksége, Budapest.

— A keleti országrészek, valamint Észak-Erdély területének visszacsatolása során a magyar sajtó munkatársai — nélkülözéseket és fáradalmakat nem ismerve — lelkesen követték a honvédcsapatok bevonulásának minden részletét és elismerésreméltó önfeláldozással igyekeztek az itthoni közvélemény számára érzékelhetővé tenni e történelmi eseménysorozat nagyszerű részleteit.

— Külön hangsúlyozást érdemel az a fáradozás, amellyel a rendkívül nehéz út- és összeköttetésviszonyok között nem lankadó buzgalommal fáradoztak a tudósításaik továbbításához szükséges összeköttetések megteremtésére.

— Örömmel kell megállapítanom azt is, hogy az egyes sajtórajok tagjai a legmelegebb bajtársi érzéssel illeszkedtek be a magyar királyi honvédség szellemébe s a bevonulás színes képein kívül a honvédségről írott közleményeikkel nemcsak rokonszenvet keltettek a legszélesebb polgári körökben a katonai eszmény és a honvédség iránt, hanem mélységesen megszerettették a katonát és a honvédséget minden újságot olvasó magyar emberrel.

— Örömmel állapítom meg továbbá, hogy az a lelkesség, amely ezt a munkát jellemezte, nem csupán a sajtórajokban működő hírlapírók munkájára terjeszkedett ki, hanem a bevonuláson résztvevő hírlapíró csoport, valamint az itthon dolgozó szerkesztőségek valamennyi tagjára is. Bár az utóbb említettek nem lehettek részesei a bevonulás emlékezetes eseményeinek, éppen olyan dicséretreméltó lelkességgel vettek részt ennek a szép feladatnak elvégzésében.

— Mivel ezt a szép és nemes szolgálatot lehetetlen minden egyes úrnak külön-külön megköszönnöm, arra kérem a tekintetes elnökséget, tolmácsolja a magyar sajtó tagjainak hálás köszönetemet és elismerésemet.

Werth gyalogsági tábornok.

HEINRICH GEORGE
személyesen megjelenik az örökbecsű film
A POSTAMESTER
mai premierjén!
(Hilde Krahl — Siegfried Breuer)
Rendezte: G. Ucicky
URÁNIA

ÁMOR AZ AUTÓBAN
Játék egy lopott autó körül
MARIA DENIS, VITTORIO DE SICA
Kizárólag: STUDIO

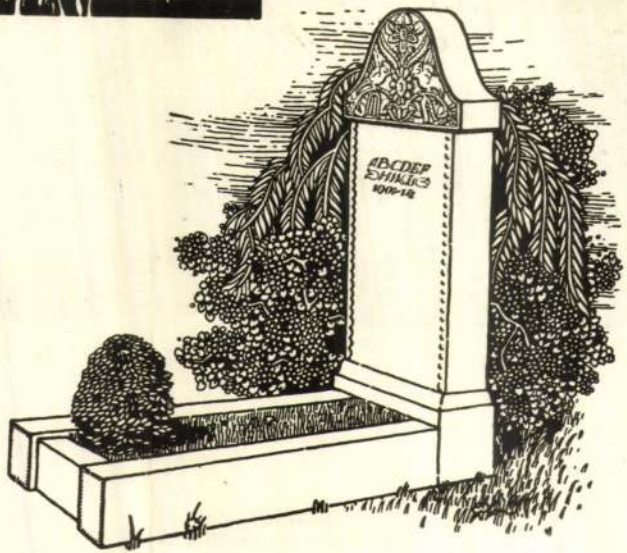

Az iparművészeti társulat sírkőpályázatán 150 koronával díjazott síremlékterv Tóth Gyulától.

Címűsk 1914-15

Falbetét gyümölcskereskedés számára, szines csempéből.
Mintázta: Barta Lajos I. éves. Rajzolta: Borovszky III. éves.

Szaktanár:
Zutt A. Richárd.

Tóth Gyula

Tóth Gyula szintén Párist járja és külvárosainak utcáiról küld gyorskezű színes följegyzéseket. Ügyes és tehetséges fiatal ember. Ma még csak ennyi látszik belőle.

Elek Artúr

(Fiatalok és leszármazottak. Nyugat

1925. okt. 1.

Előfizetés a NYUGAT=ra

Előfizető neve	Lakása	Mennyi időre?

Síremlék. Tóth Gyula műve. — Grabdenkmal. Werk von Gy. Tóth. — Monument for a grave. Work by Gy. Tóth.

Tóth Gyula

Balra : Relief. Jobbra : plakettek. Tóth Gyula művei. — Links : Relief. Rechts : Plakette. Werke von Gy. Tóth. — To the left : Relief. To the right : Plaquettes. Works by Gy. Tóth.

SZENT-
GYÖRGYI
ISTVÁN

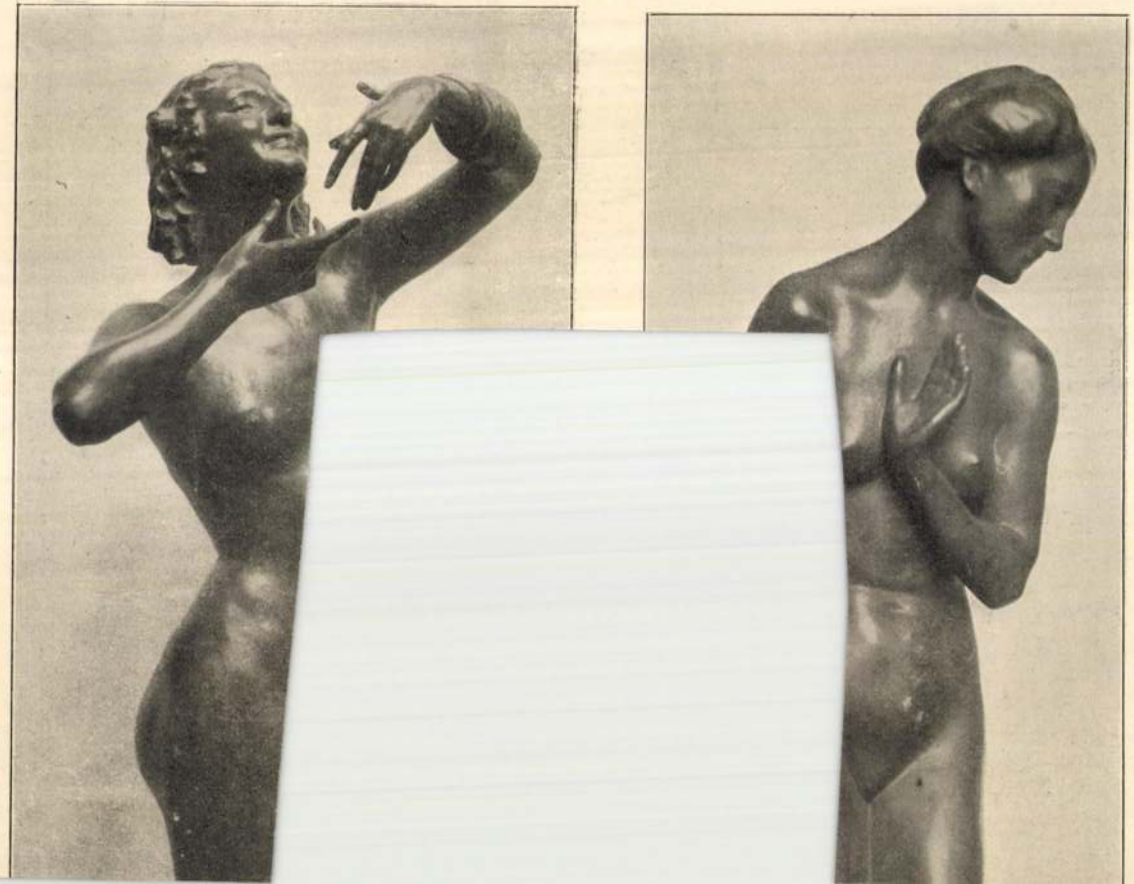

Tóth Gyula

82

84

83

TÓTH GYULA, !
~~SZAMOSI~~
~~SOÓS VILMOS~~

Ötvösök.

Magyar Iparművészet
1916. 57. l.

85

86

Tóth Gyula

füzetnek 203. oldalán közölt 212. sz. kép pedig az iparművészeti iskola tanítványainak két gipszből faragott dombormüvét ábrázolja, mely Tóth Gyula tanársegéd tervei után készült.

— Ugyanennek a

267

7*

Magyar Iparművészet
1916. 267. l.

rel

a

rne-

Pacrka

bt-

nát-

60-a

ett,

s

grá-

nált

i-

is

zité-

k

-

k

Tóth Gyula

Tóth Gyula

Játék katonák fából, lenvászon

56

57

58

59

Magyar Iparművészet

1916. 36. l.

D R . G E R E V I

egyetemi nyilv
urnak
a Ppesti Pázmány P.Tud.Egy
az 1932/33.tanáv II.fel

Ó K E R E S Z T É N Y

Kézirat gyanánt

N a g y Z o

bírja velük a versenyt, hiszen Holics és Tata csak úgy csinál kályhát, mint céhkorsókat, kulacsokat és a falusi kancsón nem ritka a krinolinos dáma, a gyári fajanszon pedig a szív tetején csókolódzó galambpár. Mégis: a kis agyagművész túléli a nagyot, a gyárak elpusztulnak, de az ő kézműves-ügyességük tovább él, habár durvult és idegentől fertőzött mintákon a fehéredényeseknél és az angobos edények készítőinél. Az előbbi inkább az urakat látja el, az utóbbi jobban a parasztnépet. A kerámiában vezetőhelyen mindenkor a Felvidék marad, melynek termését jórészt a habán majolika mintái és díszítményei befolyásolják. Egy csodálatos nép ez a cseh exulánsok gyermekei, kik nemcsak a cseh, morva és sziléziai területeket árasztják el, hanem az északnyugoti magyar vármegyéket s főleg a hazai tótságot. E sokáig szinte legendásmultú nép, melynek eredetét ma már egy svájci anabaptista szektáig szokták visszavezetni, a maga józan, nem bőfantáziájú, de dolgos iparosmestereit, mint a méhrajokat bocsájtja rá a hazai tótokra s egy kis csapatot még Erdélyre is. Önmázas edényeink nem túlságosan díszesek, de majolikáik festői és plasztikai dísze néha a legszebb olasz majolikával vetélkedik.

A Felvidékieknek másik nagy kerámiai fészke évszázadok óta Gömör-, Abauj- s Hontmegye, melynek agyagművesei egész az Alföldig hordták nagy szekereken korsóikat és tányéraikat. Valamikor a habánok alkották céheik tagjait, később magyar fazekasok, akik a szikkadó agyagedényt egy másszínű agyagiszappal vonják be, amelyhez apró tört földpátot, vagy vasoxydot, vagy kobaltot vagy rézoxidot kevernek s ehhez képest más és más szinű lesz a zománc. Ezt az eljárást nevezik angobbal vagy öntőfestékkel való eljárásnak. Erre kerül azután a tulajdonképeni festés: a virág, a madár, a geometriai dísz. A félig égetett edényre nagy ügyességgel és széles ecsetkezeléssel rakja ornamentális gondolatait a paraszt-fazekas. Az ecset többnyire egy szarvacska végén van, melyből lassan csurog a festék és szinte a szerszám adja meg a díszítmény, a levél, a lombfüzér, a szív, a subadíszítmény itten való formáját, csakúgy, mint a Felvidék egyes részeiben a díszítő-eljárás inkább az úgynevezett sgraffitto technikával történik, a véséssel. Ennél a virágokat, leveleket úgy kapják, hogy az alsó fehér festékréteg fölé, mikor megszáradt, kobaltkék mázat alkalmaznak s ezen hegyes szerszámmal karcolják ki a kontúrokat, minélfogva az alul levő réteg fehérsége a barázdákból előcsillan. A Küküllővidéke, a tordai fazekasok művei, amelyek itt-ott a közeli szász vidékek régi kerámiai díszítményeinek hatását is felvették, a magyar népi művészetnek igen szép pél-

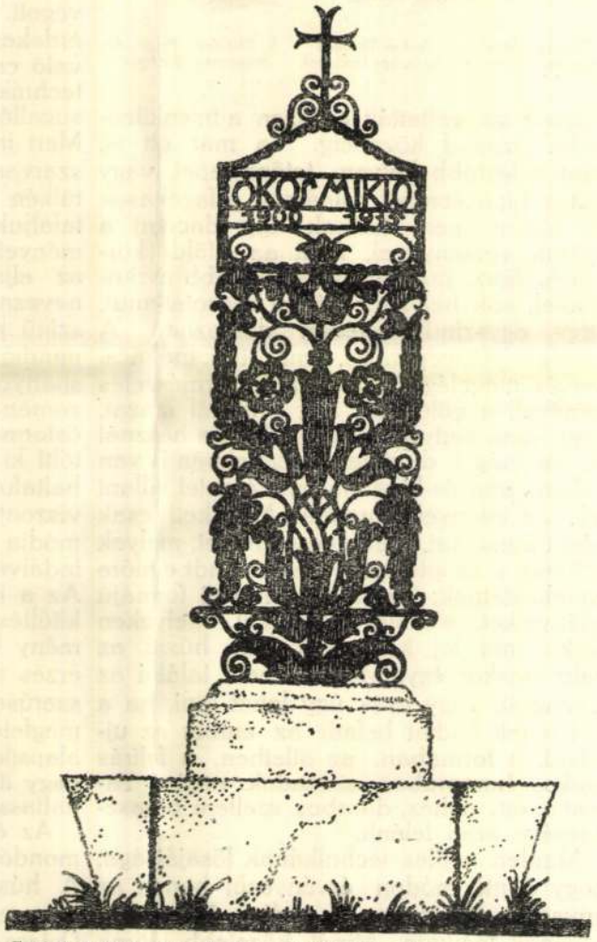

Fémből készült sírkereszttery pályázat. Tóth Gyula 600 K díjjal jutalmazott pályaműve.

Konkurrenz f. Entwürfe von Metall-Grabkreuze. Julius Tóth mit 600 K prämierter Entwurf.

Concours de projets pour croix funéraires en métal. J. Tóth Prix de 600 C.

Magyar Iparművészet
1920.

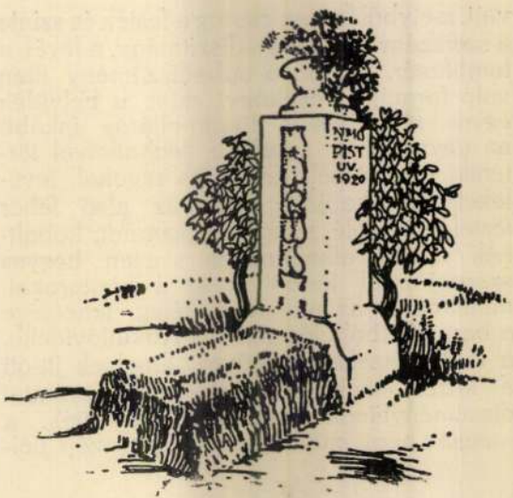

Thomas Antal: egyszerű síremlék. Anton Thomas: einfaches Grabmal. A. Thomas. Projet de monument funérair.

dányait szolgáltatták egészen a tizenkilencedik század közepéig. Ma már ott is, mint a legtöbb helyen, tetőcserepet, vagy füstös pipacserepet csinálnak a fazekasok és bizony nem tudnak úgy dacolni a gyárak versenyével, mint az alföldi korsósok. Igaz, hogy ezek primitívebb eszközökkel, sok helyt meg épen mázolatlanul, vagy egyszínű festéssel dolgoznak. A szentesi feketeedényes, a mezőtúri, mohácsi korsós megelégszik az anyag természetes színével, a gölöncsér alig használ mázat, vagy csak pettyekben rakja fel, ha használ is. De még e dísztelen edényekben is van valami, ami ős-kerámiai művészetet villant fel: az edények formája. Meg kell csak nézni korsóikat, cseréppperselyeiket, melyek gyakran a szoptatástól megduzzadt emlőre emlékeztetnek, furcsa gyermekfej formájú edényeiket, a zöld butellákat, melyeken olykor női fej kontyából kell húzni az italt, máskor egyáltalában nem találni az ivólyukat, vagy csak úgy lehet inni, ha a hat rejtett lyukat befedi az ember az ujjaival, a formában, az ötletben, a felírás pajkos humorában századok népies zamatja, egy nehéz, darabos szellem parasztiassága árad felénk.

Minden népies technikának fősajátsága, hogy döntő módon érvényesül benne az anyag, a szerszám és a dísz összetartozásának logikája. Minél közelebb jutunk valamely iparművészeti ágban az ősi gondolatvilág kifejező formáihoz, annál tisztábban látjuk azt a dualizmust, amely a formateremtő szerszámot a lelki érzékenység megrezzenésével kapcsolta össze. Így a fafaragás ezernyi fajtája is csak egy technikai eljárásnak s egy lelki élménynek rezultánsából állott elő. A mi csodás gazdagságú ethnográfiai múzeumunkban ezrével élik dermedt életüket az élet forgatagából kivont, fából való díszes paraszt-szerszámok. Ahány ágas-bogas, vagy lapos fa van: a díszítő kedv mindegyiken kivési a maga formaötleteit. Jármok, ágasfák, kerítések, kapuk, bálványfák, székek, szőlőprések, kelengyeládák, szelencék, gyufa- és sótartók, kanalak, „tükrösök", temérdek mángorló-lapicka, kivált a Dunántúl pásztornépeinek megható bőségű ornamentumai, amelyeket a bicska a fa puha rostjaiba végott. Mégis itt elsősorban nem az anyag érdekes, sőt maga az anyagok szerint való csoportosítás mesterkéltnek tetszik a technika, főleg pedig a díszítő-kedvet sugalló élmény elsőrendű volta mögött. Mert ime: a lőportartó tehénszarvból vagy szarvasagancsból való szaruján, a kanász tülkén körülbelül ugyanazzal az eljárással találjuk a bekarcolt vonalas rajz díszítményeit kitöltve: némelyik darabon azzal az eljárással, amelyet puskaporozásnak neveznek s a nedves, cinóber-, vagy zöldszínű porral való bedörzsölés útján áll mindig elő, a másikon az úgynevezett spanyolozással, mely mint a rekeszzománcos technikának valamely népies ősformája forró, szines spanyolviaszszal tölti ki a késsel faragott kis árkokat. A baltafokos, a verekedés ősi szerszámát viszont a tausirozó eljárásnak kezdetleges módja szerint, belevert sárgarézszallagok indáival futtatják végig. Mi volt meg előbb? Az a merev anyag-e, mely a teret kínálta kitöltésre? A szerszám-e, mely a díszítmény körvonalait megállapította? Vagy az érzés primér ereje, mely egy belső kényszerűség öntudatlansásával kereste a neki megfelelő ütő-, véső-, festőszerszámot és alapsíkokat, hogy rügyező vágyainak, vagy ittas természetszemléletének hangjait hallassa.

Az ősi érzéseknek van e bájosabb hírmondójuk a már kihalásra ítélt tojásírásnál? A húsvéti pirostojások a nagyvárosban már egyszínű unalommal őrzik az ősi Ostara-mitosz roncsait. De a népművészet hagyatéktárában a sokszínű „hímes" tojások még virágok illatával, akáclevelek lomb-

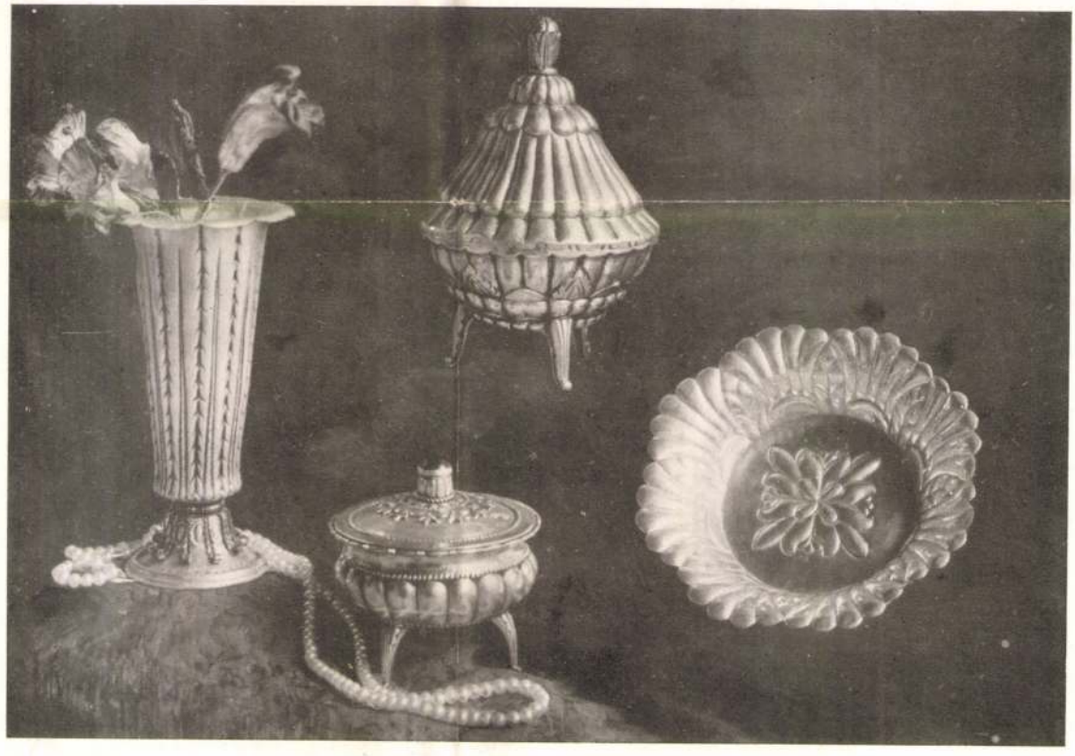

Tóth Gyula tanár vezetésével a Székesfővárosi Iparrajziskola műhelyében készült ötvösművek.
Schülerarbeiten aus der Fachklasse für Edelmetallarbeiter der hauptstädt. Gewerbezeichnenschule in Budapest. ✦ Objets d'argent repoussé exécutés par des élèves de l'école communale du dessin à Budapest.

Magyar Iparművészet
1925.

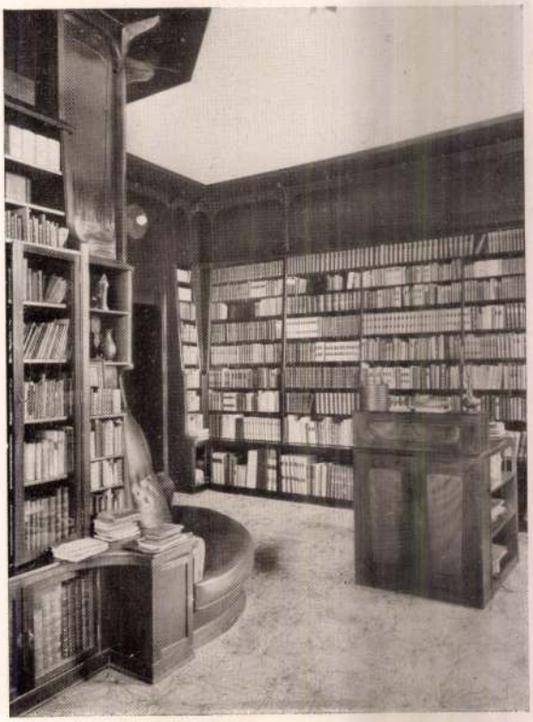

Részletek néhai *Apponyi Sándor* grófnak a Nemzeti Múzeumnak hagyományozott lengyeli könyvtárából.
Aus der dem Nationalmuseum vermachten Bibliothek des weil. Grafen Alexander Apponyi. ◆ Bibliothèque léguée au Musée national du comte feu Alexandre Apponyi à Lengyel.

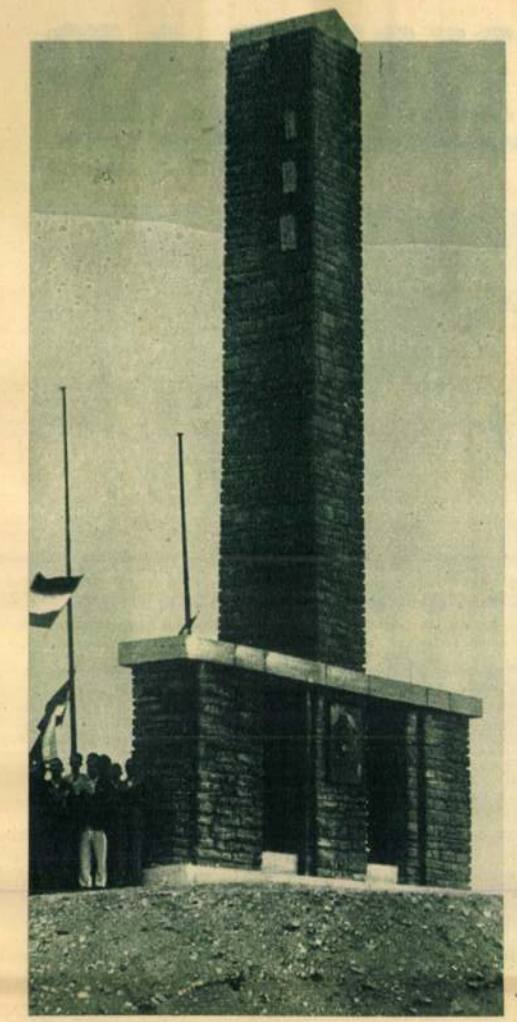

Vasárnap leplezték le Tihanyban Darányi Ignác emlékművét (baloldali kép), amelyet közadakozásból emelt a Balatoni Szövetség. Fent: az ünneplő közönség, az első sorban balról jobbra: Hóman Bálint és felesége, gróf Teleki Pál kultuszminiszter, József királyi herceg, Darányi Kálmánné, Auguszta királyi hercegnő, Darányi Kálmán, Darányi Béláné, Darányi Béla, Zsindely Ferencné, Karafiáth Jenő és Zsindely Ferenc. Jobboldali kép: Strommer Viktorin tihanyi apát az emlékmű felavatásán; jobbra Schmidt Ferenc egy. tanár, balra Tóth Gyula szobrászművész, az emlékmű alkotója és vitéz Krasznay Lajos.

A Párizsba érkező angol királyi pár hálószobái a d'Orsay-palotában. Fent: Mária Antoinette egykori ágya a királyné szobájában; jobboldalon: Napoleon egykori ágya a király szobájában.

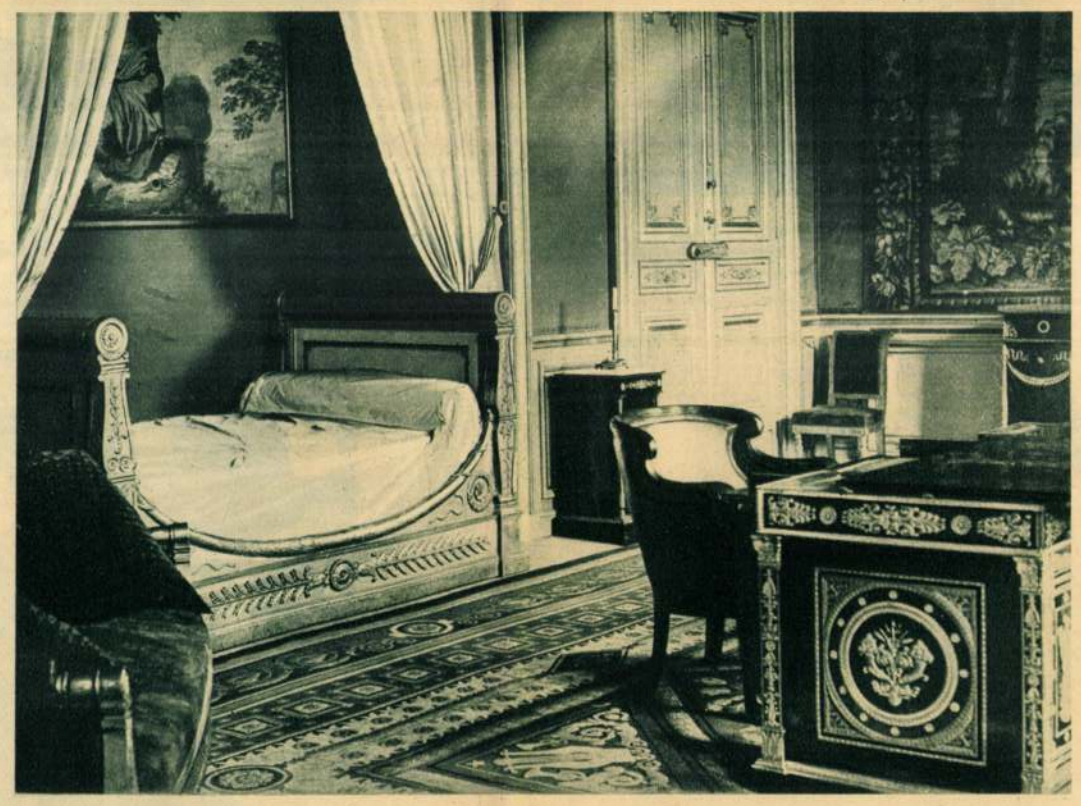

Alsó kép: Hans Bertram, a híres német pilóta, aki közel 40 ezer kilométeres világkörüli repülőuton van, amelyet 19 nap 21 óra és 35 perc alatt akar megtenni.

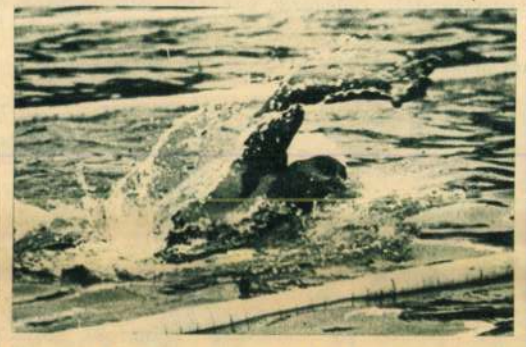

Gróf uj rekorddal győzött 1500 méteren a német-magyar uszómérkőzésen.

József kir. herceg beszédet mond Székesfehérváron, a HONSz zászlóavatási ünnepén.
Alsó kép: dr. Liszka Béla, az uj kecskeméti polgármester leteszi a hivatali esküt. Mellette jobbra dr. Kiss Endre főispán.

Bonnet francia külügyminiszter felesége a két óriási babával, amelyet a francia gyermekek küldenek az angol trónörökösnőnek és kis hugának.

A sződligeti Országzászló felavatása: Piros György főjegyző beszél. Jobboldalon: dr. Springer Ferenc, a „Ferencváros" elnöke, meghalt.

Ökölvivóversenyen.

A győztes. (Smiths Weekly Sydney.)

Nyárí óvatosság.

A leégett bőrü strandoló védekezik a baráti hátbavágások ellen.
(Il Travaso.)

Segitség!

— Mit kiabál? Nem tudja, hogy a tengeren azt kell kiabálni, hogy S. O. S.? (Illustrierte Blatt)

A tetoválómesternél.

— Kérem, mester, csak az „R" betüt távolitsa el... Uj menyasszonyom van...
(Everybodys Weekly.)

Búvárok.

— Nézd csak! Billy sétálni megy a kis kutyájával.
(Everybodys Weekly.)

Zsebtolvajok, ha találkoznak.

Kép, szöveg nélkül. (Judge.)

Luxushajón.

— Ez a legkitünőbb beosztásu hajó, kérem! Az étterem csak egy másodpercnyire van a fedélzet korlátjától...
(London Opinion.)

KÉPES PESTI HIRLAP

LX. ÉVFOLYAM, 131. SZÁM — 1938 JULIUS 19. KEDD

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter vasárnap reggel a Déli pályaudvarról utaztak el Rómába. Felső kép: a miniszterelnök mellett jobbra felesége, Kánya Kálmán külügyminiszter, Bornemisza Géza és Reményi-Schneller Lajos miniszterek és gróf Csáky István meghatalmazott miniszter, balra gróf Vinciné és gróf Vinci olasz követ. Alsó kép: a miniszterelnök és felesége indulás előtt a vasuti kocsi ablakánál beszélgetnek Reményi-Schneller Lajos, gróf Teleki Pál és Bornemisza Géza miniszterekkel.

Bűntudat

A bűntudat nem attól függ, hogy rosszat vagy helytelent akarattal, vagy öntudatlan ügyetlenségből követtük-e el? A bűntudat a — következményektől való félelemből ered. Felnőtt koromban is megtörtént, hogy olyas valamit cselekedtem, amit utólag megbántam, mérges voltam, türelmetlen, megbántottam valakit, akit szerettem, de ez mind csak muló és felületes lelki megrezdülés volt, olyan, mint amikor a futó szellő suhan végig a viz sima felületén. Lent, a mélyben semmi sem történik. A bűntudatot, az igazit, a valódit, azt, amely ugy rág, kinoz, hogy napokig, hetekig soha, pillanatra sem vagyunk nélküle, ugy ébredünk, ugy alszunk el, hogy sulyos, mázsás követ érzünk mellünkön, melyet oly nagyon, olyan rettenetes nagyon szeretnénk róla lehengeriteni, hogy alig álljuk meg, hogy ne kiáltsuk ki, sirva, zokogva, kétségbeesetten bűnünket a világegyetembe, azt a bűnt, amelyet szégyenlünk, titkolunk és féltünk . . . az ilyen bűntudatot élesen, kétségbeejtően, könyörtelenül, utoljára gyermekkoromban éreztem.

Tiz esztendős lehettem. Nagyanyámnál voltunk falun a nővérem meg én. Anyám mind a kettőnket Louise nénire, nagyanyám házának őrző angyalára bizott, aki annakidején anyámat és nővérét nevelte, most pedig a háztartásra ügyelt fel ugyanolyan gonddal, mint ahogyan régebben növendékeit nevelte. Reggeltől estig apró, szapora léptekkel szaladgált a hosszu folyosón, melynek egyik végén az ebédlő, a másik végén pedig a konyha volt, közben minduntalan bekukkantott az ugynevezett „kézi kamrába", melyben csodálatos kincsek halmaza volt felraktározva, ugymint: füge, datolya, malagaszőlő, birsalmasajt, mézeskalács, otthon készült édes sütemények legkülönbözőbb fajtái, száraz bolti sütemény, patience és mindenféle palack, telve édes italokkal. Lehet, hogy egy és mást ki is felejtettem, mindenesetre oly gyönyörü és élvezetes kézikamra volt, amilyent azóta sem láttam. Gyermekéveimnek legszebb emlékei közé tartozik s mégis vele kapcsolatban történt meg az az eset, mely kiváltotta belőlem a bűntudatnak egyik legkellemetlenebb válfaját.

Tiz éves koromban egy napsugaras délelőtt Louise néni, a ház őrző angyala fehér-pirosstráfos kötényben, „frou-frou"-it szorosra göngyölve homlokán, gömbölvü kis hasát szorgosan tolva maga előtt, rövidlátó szemét nagy, kerek pápaszem alá rejtve, legélénkebben sürgölődött a konyha és ebédlő között, gyümölccsel megrakott tálcákat hordozván egyikből a másikba, tiszta fehérnemüt osztogatva az inasoknak, szóval: mindenképen elősegitette a háztartás sima folyását. Engem, mint az unokák legidősebbikét, néha-néha felhasznált egy-egy izenet közvetitésére, sőt mint megbizható közeget még a nagyszerü kis kézikamrába is beengedett, ha valami rendkivül sürgős dolog megakadályozta őt abban, hogy ezt vagy amazt onnan kihozza.

Igy történt akkor is. Az ebédlőből kilépett Várady, az intéző, aki valami sürgős gazdasági ügy végett felkereste nagyanyámat és most, távozóban, szinte összeütközött a szamócás tálcát vivő Louise nénivel. Faluhelyen nem szokás vendéget kinálatlanul elereszteni és Louise néni, a háziasszonyok mintaképe, ugy érezte volna, hogy lesül a bőr az arcáról, ha e hagyományos szokás ellen vét. Az epret azonban sürgősen el kellett osztani a szekrényen e célra már kirakott tartókba, mert az ilyesmit nem lehet szolgaszemélyzet kezére bizni, no persze, még csak az kéne, igy hát odaszólt nekem, aki a közelben lábatlankodtam:

„Margici mein, adjál dem Herrn Várady egy konyak. Ott van auf dem polc." Louise néni, bár huszonöt esztendő óta Magyarországon élt, még mindig nem tanulta meg tökéletesen nyelvünket és egy különös német-magyar vegyüléket használt.

Várady bácsi nagyon örült a konyakos üvegnek és meglepett hangon kérdezte:

— Az egészet?

Gyorsan válaszoltam:

— Hogyne.

E pillanatban már éreztem, hogy valami jóvátehetetlen ostobaságot követtem el. Mert ha Várady bácsi nem tartja magától értetődőnek, hogy én az egész üveget adtam oda, akkor feltehető az is, hogy Louise néni sem fogja annak tartani és hogy e kitétel: „egy konyak" nála nem egy *palack*, hanem csak egy *pohár* konyakot jelent. És amikor néhány pillanattal később Louise néni igy szólt hozzám:

— Izlett neki? — kétségeim hirtelen teljes biztonságra változtak. Azt kérdeztem szepegve:

— Louise néni, drága a konyak?

Azzal a halvány reménységgel kérdeztem, hogy azt feleli majd:

— Dehogy, szót sem érdemel!

A válasz azonban lesujtó volt:

— Freilich, nagymama mindig csak a legjobbat venni. Öt korona und noch mehr egy üveg, bizony!

Öt korona! Számomra akkoriban elérhetetlen vagyon. Hiszen ha minden havi pénzemet elteszem is, hónapokba telik, amig annyi pénzre szert tehetek, hogy az elajándékozott konyakot kipótoljam.

Hallgattam . . . és bűnöm bevallásának lehetséges perce ezzel elsüllyedt az örökkévalóságban. Hallgattam hosszu órákon, napokon, heteken át, miközben pillanatonként remegtem, hogy Louise néni észreveszi a palack üres helyét, melyet remegő kézzel, a sötét bün tudatával igyekeztem a többi palack széjjeltolásával elpalástolni. Hallgattam és este, lefekvés után reszketve gondoltam arra, hogy mi lesz, ha Várady bácsi véletlenül megemliti, hogy mennyire izlett a magával vitt konyak, hogy miként fogok akkor a többiek előtt állani, mint tolvaj, aki saját nagyanyját megkárositotta . . . hallgattam, amikor Louise néni valami vendég előtt kijelentette, hogy milyen ügyes, hasznos, megbizható kis munkatársa vagyok, hallgattam és szenvedtem és szégyeltem magam, mint soha, soha sem azelőtt, sem azután.

Az eset sohasem sült ki. Évekkel később bevallottam bűnömet Louise néninek, akkor, amikor már saját konyakomból kináltam meg a vendégeket. Ő már nem emlékezett az esetre, természetesen arra sem, hogy valaha észrevette-e, hogy hiányzik egy konyakos üveg. Nevetett és csodálkozott, hogy miért is nem mertem neki bevallani. Valóban ma már én is csodálom, hogy inkább vállaltam azt a sok heti szenvedést, félelmet, bűntudatot . . . Ha ujra kezdeném . . . de nem, valószinüleg ma is ugy viselkednék, mint akkor, mert az ember — hiába — csak vénül, de se nem tanul, se nem változik.

Bethlen Margit.

Minden akadályt

könnyen győz le a Zeiss Ikon CONTAX.
A CONTAX nem ismeri a lehetetlent. 15 különféle objektivje, köztük a Zeiss Sonnar 1:1,5 a bajonettfoglalat segitségével pillanatok alatt cserélhető. A keresővel egyesitett és az objektivvel kapcsolt távolságmérő gondoskodik a képek tökéletes élességéről s az 1/1250 mp sebességü fémredőnyzár a leggyorsabb vadat is „teritékre hozza". A filmtovábbitás egyben a zárat is felhuzza. A CONTAX számos tartozékáról külön katalógus az érdeklődők rendelkezésére. — Éjjel és nappal, szobában és a szabadban minden feladatot megold a

CONTAX

FOTOKERESKEDŐJE szivesen bemutatja Önnek

Kérje a Zeiss Ikon uj képes árjegyzékét!

Mesteri felvételekhez e három:

ZEISS IKON KAMARA
ZEISS OBJEKTIV
ZEISS IKON FILM!

Magyarországi vezérképviselő: Ifj. Jurány Henrik, Budapest, IV., Váci-utca 40

József királyi herceg ünnepi beszéde Székesfehérvár volt házi ezredének ezrednapján

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

Székesfehérvár, jul. 18. Vasárnap tartotta ezrednapját Székesfehérvár volt háziezrede, a 17. honvédgyalogezred. A szép ünnepségen megjelent *József* kir. herceg is. Délelőtt 10 órakor a Városház-téren felállitott oltárnál tábori misét mondott *Sándy János* hitoktató, az ezred volt ezredlelkésze. A misén, valamint az azt követő ünnepségeken megjelentek az egyházi, katonai és polgári előkelőségek, az ezred volt tisztjei, altisztjei és legénysége igen nagy számban, valamint *Hóman Bálint* volt miniszter, a város országgyülési képviselője feleségével.

Mise után az ezrednappal kapcsolatban tartotta a hadirokkant szövetség fejérmegyei csoportja zászlószentelési ünnepségét. Az ünnepi beszédet *Medgyessy József* diszelnök mondta. Utána *József* kir. herceg üdvözölte a hadirokkantakat, akik — mondotta — a hazáért legdrágább kincsüket, testi épségüket és egészségüket áldozták fel. Beszéde után beverte a szeget a zászlórudba, majd *Hóman Bálintné* zászlóanya és a hatóságok képviselői verték be a zászlószegeket.

A zászlószentelési ünnepség után a közönség a Zichy-ligetben lévő 17-es honvédemlékműhöz vonult, ahol vitéz *Tóth Béla* tábornok nyitotta meg az ünnepséget. *József* kir. herceg mondotta el ezután ünnepi beszédét. Dicsérettel emlékezett meg a 17-es honvédekről, a Doberdo hőseiről és annak az óhajának adott kifejezést, hogy az ő hősies áldozatuk nyomán boldogabb, Nagy-Magyarország támad fel.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után megkoszoruzták az emlékművet. Az ünnepség után társasebéd volt, amelyen *Szammer Pál* alezredes köszöntötte fel József kir. herceget, a magyar katonák édesapját.

Ünnepélyesen felavatták Darányi Ignác emlékművét a tihanyi parton

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

Tihany, jul. 18. Nagyszabásu ünnepség keretében leplezték le *Darányi Ignác emlékművét* a tihanyi parton. Az emlékművet a *Balatoni Szövetség* emelte. Egy tizenöt méter magas, terméskőből faragott oszlop alapzatán látható *Darányi Ignác* bronzba öntött portréja. Az emlékmű leleplezésén megjelent *József* kir. herceg és *Auguszta* kir. hercegasszony, ott volt gróf *Teleki Pál* kultuszminiszter és *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter, *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester, *Vojnits Sándor* v. b. t. t., báró *Vay László* és *Zsindely Ferenc* államtitkárok, *Terbócz Miklós* és *Szép László* miniszteri tanácsosok és még sokan mások. A *Darányi*-család tagjai közül *Darányi Kálmán* volt miniszterelnök, *Hóman Bálint* volt kultuszminiszter, *Darányi Gyula* egyetemi tanár és *Darányi Béla*, a Futura vezérigazgatója vett részt az ünnepségen.

A királyi hercegi pár érkezése után a balatonfüredi leventezenekar eljátszotta a Hiszekegyet, *Páldy Róbert* alkalmi ódát szavalt, azután *Strommer Viktorin* tihanyi apát mondott emlékbeszédet.

— Vannak emberek, akiknek a neve szinte mindennap szerepel a hirlapokban — mondotta — és pár év mulva mégis senki sem emlegeti őket. A nagyságot egyébként is nem mindig az életben szerzett elismerés és hirnév állapitja meg. *Darányi Ignác igazi nagyság volt, maradandót alkotott, tett, dolgozott a magyarságért és munkájával annyira bevéste nevét a nép lelkébe, hogy azt onnan a feledés nem tudja kitörölni. Darányi Ignác* szociálisan gondolkodott, érzett és cselekedett. Mindez pedig a Darányi Ignác korában különös teljesitmény volt.

Majd *Strommer Viktorin* apát felsorolta *Darányi Ignác* munkásságának fontosabb állomásait. Részletesen beszélt arról, hogy *Darányi Ignác mennyire szerette a Balatont és mit tett a balatoni kultura fellendítése érdekében.*

— *A tihanyi mólót is Darányi Ignácnak köszönhetjük, ezért állitott a Balatoni Szövetség Tihany partján emléket a néhai nagynevü miniszternek* — fejezte be beszédét *Strommer* apát.

Gerő József tihanyi biró átvette az emlékművet, majd megkezdődött az emlékmü megkoszoruzása. Az első koszorut *József* kir. herceg helyezte el az emlékművön, majd báró *Vay László* tette le az emlékműre a földmivelésügyi miniszter koszoruját. Végül *Darányi Kálmán*, *Hóman Bálint*, *Darányi Gyula* és *Darányi Béla* lépett az emlékmű elé, amelyet a család nevében megkoszoruztak. A Himnusz éneklésével ért véget az emlékünnepség.

FLY-TOX ANTIMITE
FLY-TOX POR
FLY-TOX INODOR
megöl minden rovart.

Légfront és egészség

Az időjárástan legujabb megállapitásai

Miként a hal a vizben — ha nem is mindig anyira boldogan —, ugy él az emberiség a földtekét övező légtenger óceánjában és onnan is szerzi be a légzéshez oxigén-szükségletét. Sokáig ezt tartották a légkör egyedüli élettanilag fontos feladatának, csak ujabban jöttek rá, hogy a levegőnek egyéb állapota is — mint például viztartalma, fényátbocsátása, nyomása, villamos feszültsége — *jelentékenyen befolyásolja főleg egyes tulérzékeny egyéneknek egészségi állapotát.* Ezzel tudományos magyarázatot nyert az a régi tapasztalat, hogy mindig akadtak olyan emberek, akik előre megérezték az időjárási változásokat — esőt, zivatart, sőt földrengést is — és pontosan előre meg tudták azokat jósolni.

Néhány év óta uj és igen hálásnak igérkező irányban fejlődött *az időjárástan.* A tökéletesitett megfigyelő eszközök nyomán kiderült, hogy miként a világtengerek vizében, a légtengerben is törvényszerü áramlások mennek végbe. Ezek döntik el az alattuk fekvő terület időjárását és sok tekintetben *befolyásolják a lakosság egészségi viszonyait is.*

A mérsékelt égöv alatt főleg két áramlat jön tekintetbe: a *poláris,* vagyis *északsarki,* amely hideg és száraz levegőt hoz és a *tropusi,* avagy *délszaki,* amely meleg, párás, fülledt levegővel tölti meg az alatta elterülő vidéket. Ez a két ellenfél olykor harcra kel egymással, a harcban kénytelenek alkalmazkodni a terepviszonyokhoz, hegyláncok, erdők feltartóztatják őket és akár csak a hadászatban, itt is többféle *légfront* fejlődik ki.

A veszteglő légfrontot tartós forróság vagy állandó eső jellemzi. Frontváltozás kétféle módon jöhet létre. Vagy *frontfelsiklás* utján, ami borulással és légnyomássüllyedéssel jár, vagy pedig *frontbetöréssel,* ami hevesebb jelenségeket — szélvihart, záport, zivatart — vált ki.

Gondos megfigyelések és pontos statisztikai adatok mutatják, hogy *az egyes frontátvonulatokat kifejezetten bizonyos élet- és kórtani változások kisérik.* Főleg olyankor, *ha az időjárási tényezők közül nemcsak egy vagy kettő* — például csak a légnyomás vagy csak a hőmérséklet — változik meg, *hanem egyszerre az időjárási tényezők egész csoportja,* még pedig hirtelen, ugrásszerüen. Erre alkalmat ad *a légfrontok találkozása,* amikor is hirtelen megváltozik az alatta fekvő vidék hőmérséklete, a szél iránya és ereje, a levegő nyomása, szennyezettsége, fényátbocsátása, villamos töltése — vagyis *a meteorologiai viszonyoknak teljes és hirtelen eltolódása következik be.*

A következményes egészségi károsodások sokszor jellegzetes módon jelentkeznek. *Régi hegek, tulérzékeny izületek például a felsiklási légfrontok átvonulását megelőző órákban kezdenek sajogni, görcsök és nehézkóros rohamok viszont a betörési front lezajlása után állanak elő.* Légnyomás-zuhanáskor a szokottnál sürübben fordulnak elő agyvérzések, asztmás rohamok, szivgyöngeségek, tüdővérzések. Sok ideges állapot, még a dadogás is rosszabbodik időváltozás esetén.

Az Országos Meteorologiai Intézet öniró müszerei pontosan jegyzik a frontátvonulásokat, amelyeket az Orvosi Hetilap ujabban a kisérő jelenségek figyelembevételével hetenként közöl. A most megjelent legujabb számban pedig egy igen érdekes „kérelem" foglal helyet. *Hüttl Tivadar,* a debreceni sebészklinika vezető tanára kéri azokat a kartársakat, akik f. évi junius 14. és 22-ike között tüdővérrögembóliát kezeltek, bocsássák rendelkezésére észleleteiket tudományos feldolgozás céljából. *Debrecenben ugyanis junius 18—21-ig három halálos tüdőembólia fordult elő,* ami annál figyelemreméltóbb, mert az Orvosi Hetilap akkor megjelent száma *a frontátvonulások ismertetésével kapcsolatosan előre jelezte, hogy ez idő alatt posztfrontális hatásokra hajlamos egyéneken igen erős reakciók várhatók.*

Meg kell még jegyezni, hogy egyesek igyekeztek ezeket a legujabb tudományos megállapitásokat *a kalandos telepátia* részére gyümölcsöztetni. Szerintük akadnának oly kiváltságos egyének, akik nemcsak légköri változásokat, hanem még magánügyeket is — például rokonok halálát vagy szerencsétlenségét — megérzik idő és térbeli távokon át. *Ez természetesen csak babona.* És az emberi tudás igazi gyarapodása csakis komoly és fáradságos kutatástól várható —, *amire a debreceni tanár eljárása ad példát — nem pedig biztos alapot nélkülöző elméletek könnyelmü és önkényes kigondolása.*

Dr. Révai I.

Hitler távirata Francóhoz.

Berlin, jul. 18. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér és birodalmi kancellár a spanyol nemzeti fölkelés évfordulója alkalmából táviratban fejezte ki szerencsekivánatait Franco tábornoknak.

Berger Jakabné szül. **Ländler Karolin** felesége, **József, István** és **János** fiai, valamint az egész rokonság fájdalomtól megtört szivvel tudatják, hogy

Berger Jakab

kereskedő

e hó 17-én rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése e hó 19-én, kedden délután 5 órakor a nagytétényi izr. temető halottasházában lesz.

Minden külön értesités helyett.

Az angol királyi pár kedden Párizsba érkezik

A francia főváros zászlódiszben, káprázatos pompával fogadja a királyi vendégeket

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

Párizs, jul. 18. (Inf.) *Az angol királyi pár kedden délben Boulogne-sur-Mer-ben francia földre lép.* A boulognei kikötőben *Bonnet* külügyminiszter fogadja a királyi vendégeket a Quai d'Orsay kabinetirodájának főnöke, *Henry* kiséretében. Jelen lesz a fogadtatásnál Sir *Eric Phipps* párizsi angol nagykövet is, a katonai, haditengerészeti és légügyi attaséval együtt. Sir *Charles Peake* követségi titkár, akit az angol külügyminisztérium küldött volt Párizsba a látogatás előkészitése céljából, szintén Boulogneban várja az uralkodópárt.

A francia főváros teljes zászlódiszben fogadja a királyi vendégeket. Az utcákon, amerre az angol királyi pár két és félnapos párizsi látogatása során elhalad és amelyeknek a diszitése valóságos látványosság, a királylátogatás előestéjén tizezrekre menő tömegek hullámzottak fel-alá, hogy lássák a pompásnál-pompásabb diszitéseket. Párizs tele van külföldiekkel, akik szintén a királylátogatás ünnepségeit akarják végignézni. A királylátogatás hivatalos programját hétfőn este valamennyi párizsi lap külön mellékletben hozta. *Az angol uralkodópár megérkezésének napján Szajna-megye valamennyi közhivatalában szünetel a munka.* A francia főváros forgalmát is megbénitja a királylátogatás, mert a felvonulások utvonalait órákra le fogják zárni s az autóbuszjáratokat is más utcákba terelik. *A rend fenntartására a párizsi rendőrségen kivül tizezer főnyi katonai rendőrség és huszezer főnyi katonaság ügyel.* A francia rádió a királylátogatás alatt ünnepi programot ad s többször lesznek angolnyelvü közvetitések is.

Párizsban a királyi pár, mint ismeretes, a teljesen átalakitott Quai d'Orsayn, a külügyminisztérium palotájában fog lakni.

A királyi pár megérkezése alkalmából kedden délben a Boulogne-sur-meri kikötőben leleplezik a *hatalmas Britannia-szobrot, amelyet annak emlékére állitottak, hogy itt szálltak partra az első angol csapatszállitmányok a világháboruban.* Franciaországot ezen az ünnepségen hivatalosan *Pétain* tábornagy képviseli, aki már hétfőn megérkezett Boulogneba. Az angol haderő képviseletében *Cavan* tábornagy jön Boulogneba.

A párizsi lapok nagy jelentőséget tulajdonitanak a *királylátogatás politikai részének* is és utalnak arra, hogy az összes időszerü nemzetközi kérdések megvitatásra kerülnek, közöttük elsősorban a *cseh és spanyol kérdés.* Mindezekre vonatkozóan *rendkivül fontos* pohárköszöntők hangzanak el kedden este.

Az angol királyi pár párizsi látogatása a világháboru angol-francia antantját eleveniti fel

— A Pesti Hirlap berlini tudósitójának jelentése —

Berlin, jul. 18. Az angol királyi pár küszöbön álló párizsi látogatását Németországban is olyan nagyjelentőségünek tartják, hogy az egész birodalomban a legnagyobb figyelemmel kisérik annak minden jelenségét. A lapok már napok óta foglalkoznak a királylátogatással és egyhangulag azt állapitják meg, hogy a párizsi utazás az angol-francia szövetség erejének olyan bizonyitéka, amely nemcsak a világháboru régi nagy antantját eleveniti fel, hanem jelentőségében még tul is nő rajta. Ezt a tényt bizonyos rezignációval állapitják meg a német lapok.

Német hivatalos körökben egyelőre meglehetős tartózkodással nyilatkoznak az angol-francia államfőtalálkozóról. A Wilhelmstrassén azonban annyit mégis elismernek, hogy ez a találkozó tulajdonkép a Daladier—Chamberlain,. valamint a Bonnet—Lord Halifax közötti levélváltásokat szilárditja Párizs és London közös reálpolitikájává.

A németek ily körülmények között meglehetősen hüvös várakozással tekintenek most Párizs felé. Annál érdekesebb *Bürckel* ausztriai körzetvezetőnek a tegnapi ludwigshafeni beszéde, amelyben csaknem kizárólag a német-francia viszonnyal foglalkozott. Bürckel itt valósággal felajánlotta a békejobbot Franciaországnak, amikor abban foglalta össze mondanivalóját, hogy „ha Franciaország és Németország népszavazást rendelne el arra, vajjon megkötnék-e az örök béke szövetségét a két ország között, mindkét nép egyetlenegy igennel válaszolna".

D. F.

Erzsébet és Margit Rózsa angol hercegnők is elkisérik szüleiket Párizsba

Párizs, jul. 18. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A *Ce Soir* jelenti Londonból, hogy az utolsó pillanatban elhatározták, hogy *Erzsébet* és *Margit Rózsa* hercegkisasszonyok elkisérik szüleiket Párizsba. Ezzel olyan kivánság teljesül, amely az egész francia sajtóban többször megismétlődött.

Kedden reggel *Bonnet* külügyminiszter és *Phipps* brit nagykövet elutaznak Párizsból, hogy a királyi vendégeket Boulogneban köszöntsék. A fogadási előkészületeket még egyszer felülvizsgálták, Lebrun elnök feleségével együtt személyesen tekintette meg a Quai d'Orsayban a fejedelmi szobákat. *(Sz.)*

Hivatalos jelentés a királyi pár utazásáról

London, jul. 18. Hivatalosan jelentik, hogy az angol királyi pár kedden reggel 9 órakor elhagyja a Buckingham-palotát és elindul párizsi utjára. (MTI.)

Daladier nyilatkozata

Párizs, jul. 18. A Petit Parisien az angol királyi pár párizsi látogatása alkalmából közli *Daladier* miniszterelnök nyilatkozatát. Az angol királyi pár látogatása — mondotta a miniszterelnök — *megvilágitja a francia-angol barátság mélységét és őszinteségét.* A mostani körülmények ezt a barátságot még értékesebbé teszik, mert *ez a barátság a legelszántabb békeakarat záloga.* (MTI.)

Párizs a királylátogatás lázában

A király és a királyné „jellemrajza" — A Quai d'Orsay megfiatalitása Városdiszitési pályázatok

Párizs, jul. 18. Az angol királyi pár érkezésének előestéjén mindinkább fokozódik a francia főváros várakozása. Ez az örömteljes feszültség nemcsak a fellobogózott utcákban, feldiszitett terekben, angol és francia kokárdákkal járó emberekben nyilvánul meg; a napisajtó vezető cikkeit, legérdekesebb szines beszámolóit jóformán kivétel nélkül a brit uralkodópárnak és az angol-francia barátság megerősödésének szentelik.

Az egyik nagy napilapnak azt is sikerült összeállitania, *mit szeret és mit nem szeret VI. György és Erzsébet királyné?* Tekintve, hogy ez a kimutatás jellemző képet ad arról az emberpárról, amely a világ leghatalmasabb birodalmának élén áll, részletei bennünket is érdekelhetnek. Itt közöljük a fontosabbakat:

VI. György szereti a táncot, a korai fekvést és a korai felkelést — minden este féltizenegykor lefekszik, minden reggel félnyolckor talpon van —, szereti husz-harmincperces gyalogsétával megszakitani napi munkáját, szereti a szabadlevegőt és kirándulásokat, az uszást, a pólójátékot, mindent, ami a mechanikába vág, a repülést — ő az első angol uralkodó, akinek katonai pilótaigazolványa van —, szereti a tenniszt és a golfot, a sétalovaglást, a virágokat, a tengert, a cserkészetet, a vesepecsenyét, a fenyőmadarat, a fanyar pezsgőt, az egyszerüséget és Lindberghet;

nem szereti: a rádiószónoklatokat, az olvasást, a diétás kosztot — amelyet pedig orvosai javaslatára igen gyakran kell követnie —, az ünnepi beszédeket, a társasvacsorákat és egyéb ceremóniákat, a mozdulatlanságot.

Erzsébet királyné szereti: a szabad levegőt, a párizsi divatot, szeret résztvenni gyermekeinek nevelésében és játékaiban, saját izlése szerint disziteni lakosztályát, segiteni felséges urának a munkában — a királyné gyakran ir gépen —, szereti összeállitani az étkezések pontos rendjét, a táncot, a zenét, a virágokat, a kutyákat, a tréfálkozást, a szinek közül a ciklamen-rózsaszint, a világos drappot és a halványzöldet, az évszázados skót kastélyokat, az udvari ünnepélyeket, a „bacon"-t a (sültszalonna) és a francia konyhát, szeret nyelvórákat adni leányainak;

nem szereti: azokat a fényképeit, amelyen szomorunak látszik, a repülőgépet, gyermekeitől való távollétet és a homlokból kifésült hajviseletet.

E személyi adatoktól eltekintve, amelyeket ma már minden valamire való párizsi könyv nélkül tud, a francia nagyközönség nem bir betelni a királyfogadtatás egyéb részleteivel sem. Igy például szájról-szájra jár, hogy a királyné, anyjának pár hét előtti halála ellenére, élve az udvari szertartásban megadott jogával, franciaországi tartózkodása alatt *főkép fehér ruhákat fog viselni.* Azt is nagy gyönyörüséggel olvassák a jó párizsiak, hogy a Quai d'Orsay (Külügyminisztérium) százéves palotáját, ahol a magas vendégeket elszállásolják, *többmilliós költséggel alakitották* „modern"-né. *Harminchét* vállalat *ezer munkása* végezte a nagy megfiatalitást, melynek során *ötszáz tonna* nyersanyagot, *harmincötezer méter* villanydrótot és kábelt, *háromezerkétszázötven* méter vizvezetéki csövet, *huszonkétezer,* a csillárok javitására szolgáló kristálycsüngőt használtak föl és *hatszáz méternyi* párkányt, *háromezer négyzetméternyi* falikárpitot, *négyezer négyzetméternyi* falifestményt javitottak ki.

Végül, hogy még tökéletesebb legyen Párizs diszitése, az egyik ujság *pályázatot irt ki a legművészibben ékesitett utvonalra, homlokzatra, kirakatra, erkélyre és ablakra.*

„Anglia használja fel hatalmas hiteleszközeit Magyarország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária és Görögország megsegítésére!" — kívánták az angol Lordok Házában

London, július 18.

A Lordok Házában lord *Templemore* elfogadásra ajánlotta az angol-török hitelegyezményt, hangoztatva, hogy újból szilárd alapokon nyugszik az Anglia és Törökország közötti barátság, amely nem irányul más országok ellen, miután mindkét ország közös célja a béke fenntartása.

Lord *Strabolgi* a munkáspárti ellenzék nevében örömmel üdvözölte a javaslatot. Megkérdezte a kormányt, hajlandó-e annak alapelveit más *országokkal szemben is követni.* A külkereskedelem pang, kereskedelmi mérlegünk passzív, — mondotta — mindent el kell tehát követnünk kiviteli piacunk javítására, főként a dunai és balkáni államokban. *Nagyon jó volna, ha hatalmas hiteleszközeinket Magyarország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária és Görögország megsegítésére használnák, annál inkább, mert Németország szinte egyeduralmi helyzetet teremt magának ezekben az országokban. Nem kell Németország gazdasági bekerítésére gondolnunk, de új lehetőségeket kell nyujtanunk kereskedelmünk számára.*

Lord *Stanhope* közoktatásügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy az angol-török egyezmény főként pénzügyi és gazdasági szempontból fontos. *Örömmel üdvözli lord Strabolgi Németország gazdasági bekerítését elutasító megjegyzéseit,* tekintettel a külföldi sajtóban megjelent cikkekre. Az angol kormánynak nem lehet ilyen szándékot tulajdonítani.

A Ház ezután második olvasásban szavazás nélkül elfogadta a törvényjavaslatot.

Megalakítják a Magyarok Világszövetségét

Augusztusban ül össze a külföldi magyarok második világkongresszusa

(Saját tudósítónktól.) 1929-ben tartották meg Budapesten a külföldi magyarok első világkongresszusát, amelyen megalakították a világkongresszus állandó irodáját s ezt megbízták *a Magyarok Világszövetsége szabályzatának elkészítésével.* Ez a szervezet most újból kongresszusra hívja össze a külföldön élő magyarságot, hogy munkájáról beszámoljon s a kongresszus elé terjessze a Világszövetség alapszabálytervezetét.

A kongresszusi iroda kilenc esztendő hatalmas munkájával lépésről-lépésre hódította vissza a külföldre szakadt magyarokat. Vagy húszezer levelet — mind megannyi kérést — intéztek el, sok magyar egyesületnek szereztek zászlót, jelvényeket, a világ minden tájára küldözgettek magyar ujságot, könyvet, folyóiratot, térképet, tankönyvet, pályázatokat írtak ki az északamerikai második nemzedék számára, s a pályázatok győzteseit hazahozták az óhazába tanulmányútra. *Ma már sok külföldön élő magyar szülő gyermeke végzi Budapesten tanulmányait.*

Az idei második világkongresszusra már eddig *mintegy ezer külföldi magyar jelentkezett;* kivált az északamerikai magyar egyesületek szerveznek társas utazásokat a világkongresszusra.

A világszövetség állandó irodája most adott tájékoztatót a világkongresszus előkészítő munkájáról a magyar sajtó képviselőinek a *Nemzeti Kaszinóban,* ahol az összejövetelen megjelent báró *Perényi* Zsigmond koronaőr, a szövetség elnöke, *Nagy* Károly ny. főkapitányhelyettes a szövetség igazgatója, *Ajtay* József ügyvezető alelnök, *Majoros* István a Nemzeti Szövetség igazgatója, *Durugy* Ferenc külügyminiszteri osztálytanácsos, *Dulin* Elek miniszteri osztálytanácsos, helyettes sajtófőnök, *Traub* István külügyminiszteri titkár és a sajtó képviselői. Az amerikai magyar sajtó is résztvett a megbeszéléseken *Kun* Andor és *Fáy Fischer* Andor vezetésével.

Báró *Perényi* Zsigmond ismertette a bizottság eddigi munkáját, s kérte a sajtó támogatását. A sajtó nevében *Tóth* László, a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke biztosította a Szövetséget erről a támogatásról és kiemelte beszédében báró *Perényi* Zsigmond érdemeit. *Nagy* Károly részleteiben ismertette a szövetség munkásságát, melyet mint mondotta, *külföldön sokkal inkább ismernek, mint idehaza. Dulin* Elek felszólalásában megállapította, hogy a magyar sajtó *mindig szívesen támogatta a nemes célokat,* majd *Fáy-Fischer* Andor, az amerikai egyesült magyar hetilapok budapesti szerkesztője számolt be amerikai tapasztalatairól.

Magán és büntető
DEVIZAJOG
ifj. dr. Gergely Ernő ügyvéd.
Törvények, rendeletek, bírói gyakorlat.
Bejelentési kötelezettség,
büntető rendelkezések.
Ára 9 pengő
Kapható AZ EST könyvkereskedésében Erzsébet körút 18-20

Darányi Ignácnak emléket állitottak Tihanyban

Tihany, július 18.

Vasárnap délután leplezték le Tihanyban *Darányi* Ignác emlékművét, *Tóth* Gyula szobrászművész alkotását, *József* főherceg és *Auguszta* főhercegasszony, valamint a család részéről megjelent *Darányi* Kálmán volt miniszterelnök és felesége, *Darányi* Gyula egyetemi tanár, *Darányi* Béla és *Hóman* Bálint jelenlétében. Résztvett az ünnepségen gróf *Teleki* Pál kultuszminiszter, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, báró *Vay* László földmüvelésügyi államtitkár, *Zsindely* Ferenc kultuszállamtitkár, *Karafiáth* Jenő főpolgármester, több képviselő, felsőházi tag és nagyszámú előkelő közönség.

Strommer Viktorin tihanyi apát mondotta az emlékbeszédet, amelyben *Darányi* Ignác nagyságát méltatta.

— Maradandót alkotott tett, dolgozott a magyarságért és munkájával annyira belevéste nevét a nép lelkébe, hogy azt onnan a feledés nem tudja kitörölni. Kevés lármával igen nagy dolgokat alkotott. Nevéhez fűződik a mezőgazdasági múzeum megalkotása, a gazdasági továbbképzés gondolata, a szakoktatás emelése.

Ezután arról emlékezett meg, hogy ma a lelkekben és a levegőben van a szociális gondolat, de régen kinevették azt, aki olyan szociális célkitűzésekről beszél, melyek ma természetesek.

— *Darányi Ignác* — folytatta tovább — *már abban az időben szociálisan gondolkozott, érzett és cselekedett.* A mezőgazdasági munkabérek megállapítása az ő gondolata volt. Ő tette az első intézkedéseket azért, hogy a gazdasági cselédnek emberi lakása legyen. *Méltán nevezték a nép atyjának.* Telepítést kezdett. *Ha a magyar politika komolyan csinálta volna, amit Darányi Ignác ezen a téren elgondolt, ma összehasonlíthatatlanul jobb volna az ország helyzete.*

Az apát ezután Darányi Ignácnak a Balatonvidéket érintő alkotásait méltatta és vázolta érdemeit a magyar szőlőkultúra terén.

A földmüvelésügyi miniszter nevében báró *Vay* László, a család nevében *Darányi* Kálmán helyezett koszorút az emlékműre.

NEMES FÉM

REGÉNY

Irta: HUNYADY SÁNDOR

52

Groboa Henrik vésztjósló udvariassággal várt, amíg a felesége meggyógyul. Utókúrára felküldte a Svábhegyre. Nem bánta, hogy véletlenül, éppen akkor Szederi hangszálainak is baja támadt és szintén a hegyre költözött, a Rara lakosztályával szomszédos szobába.

Közben csöndesen utánajárt az asszony dolgainak. Nem kellett sokat fáradozni. Barátai közül biztos szemmel kiválasztotta a legpletykásabb jellemet. A sarokba szorította és kivallatta.

A barát eleinte megpróbált gentleman lenni. Tagadott, parírozott, védte Rarát, ahogy ez a jó társaságban szokásos. Aztán legyőzte az árulkodás varázsa és »mondott valamit«. A megcsalt férj erre torkon fogta és kirázta belőle mindazokat a vadregényes történeteket, amelyek Rara körül keringtek.

Rengeteg szennyes volt ez. Groboa megköszönte barátjának az információt. Rágyujtott egy hosszú, fekete, méregerős szivarra és gondolkozni kezdett, hogy mit csináljon Rarával? Inkább magát utálta, mint az asszonyt. »Mit tettem?« — gondolta mélységes szégyenkezéssel.

Három nap mulva Rara a szanatórium terraszán feküdt, finom gyapú plédjeivel gondosan betakarva. Délelőtt volt, a nap gyönyörűen sütött. Az asszony szájában hőmérő volt, holott Rara már nem aggódott a teste miatt, sőt jól érezte magát és a hőmérőt is csak azért tette a nyelve alá, mert a fiatal segédorvos, aki megparancsolta, nagyon csinos fiú volt. Édes óra volt, lankadt és mégis friss, a reggeli hideg fürdő, a masszázs és a gyümölcslé után. Rara kellemesen gondolt rá, hogy Szederi legkésőbb negyedháromkor megérkezik a próbáról. Odaül mellé és a késői napozók irígykedése közben kibontja takaróiból, hogy ebédelni menjenek, intim kettősben, a finoman megterített, kis sarokasztalhoz.

Oly isteni látvány volt a hegytetőről nézve, a távolság párájába merült Budapest. A sok kémény, a füst finom köde a háztetők fölött. Odalent éppen delet harangoztak a templomokban, amikor az egyik ápolónő az értékes beteg ágyához suhant nesztelen lépteivel és bejelentette, hogy »dr. Korb Gusztáv szeretné tenni tiszteletét«.

— Vezesse ide! — mondta Rara, aki először is kiszállva saját testéből, szinte kívülről nézte meg, hogy milyen lehet, amint itt fekszik a fehér gyapjú plédbe pakolva, vörös haja a párnán. Törte a fejét, mit akar tőle Korb? Hirtelen összeszedte a vendégre vonatkozó összes adatait. Ez a Korb híres, nagyotkereső ügyvéd volt. Divatos ember, merész kártyás, a feleségének szép ékszerei és drága bundái vannak. Fogadni kell, ez kétségtelen De hogyan kell fogadni? Milyen hangon és milyen arccal? Mégegyszer: mit akar tőle és mit keres itt? Rara okos fején keresztül szállt a gondolat, mint egy világító röppentyű: »valószínűleg ő is feljött a hegyre a feleségével és megkínál társaságukkal!«

— Jó napot doktorkám! — mondta lankadtan és kedvesen, megmutatva, hogy bár bonyolult dolog kiszabadítani jobb kezét a takaró alól, mégis megteszi, az olyan jelentékeny ember kedvéért, mint a látogatója.

Az ügyvéd kezet csókolt. A ragadozó férfiak fajtájába tartozott. Rendetlenül nőtt nagy foga és kegyetlen, buldogg arca volt.

— Edit is itt van? — kérdezte Rara és mingyárt hozzáfűzte — jól tették, hogy feljöttek. Ez a hegy majdnem csudaszép!

— Egyedül vagyok és nagyon komoly dologról akarok beszélni magával! — mondta dr. Korb Gusztáv azzal a kaján gyönyörrel, amely a »rámenős« embereket fogja el, ha a természetükkel összevágó ügyet kell intézniök.

Öt perc mulva Rara ledobta a takaróját és idegesen felült. Tíz perc mulva pedig olyan hangosan beszélt, hogy az ügyvéd figyelmeztette:

— Vigyázzon kérem! Halkabban! Mindenki idenéz! Menjünk inkább föl a szobájába!

Kínos diskurzus volt. Az ügyvéd alig kevert valami cukrot kegyetlen feladatába. Hidegen, pontosan, kíméletlenül közölte, hogy Groboa Henrik válni akar. Ezért meg ezért, ilyen meg ilyen feltételekkel.

— Maguk őrültek! — lihegett Rara. — Hogy mernek ilyesmikkel megrágalmazni?! Milyen alapon?! Mert »azt mondják?!...«

— Ezek nem rágalmak! — mondta nyugodtan az ügyvéd. — Nagyon alaposan tájékozódtam. Levelek is vannak a birtokomban!...

— Aljasok! — sikoltott Rara.

— Csak én vagyok aljas! — mondta még nyugodtabban, alattomos kárörömmel dr. Korb. — Én intézkedtem úgy, hogy föltétlen bizonyítékok legyenek a kezünkben. Ugyanis engem bízott meg kedves férje a válópör lefolytatásával.

Rara pillanatig gondolkozott, hogy mi jobb: ha sírógörcsöt kap, vagy ha úgy viselkedik, mint egy veszélyes helyzetbe jutott, józan üzletember? Az utóbbit választotta.

Az ügyvéd közölte vele:

— Henrik nem szeretné, ha méltóságos asszony hazamenne. Azt ajánlom, hogy méltóztassék ebbe belenyugodni.

(Folytatása következik.)

ÉLETEM REGÉNYE

Móricz Zsigmond önéletrajza

2

A két pólus.

Dédapám, Nagyváradi Nyilas József, a csécsi pap, akinek minden baja abból származott, hogy feleségének anyja, nagyanyja bárókisasszony volt, — két gyereket felejtett itt a kis faluban. Mint a vízbe hullott kő egyre mélyebbre süllyed, úgy látszott, valami fizikai törvény parancsolja, hogy az ő ivadékai így hanyatlanak egyre alább. Ő maga bizonyos emelkedő ívet írt le, mert ha Csécse még olyan kicsi kis falu is, az ő pap apja még ennél is kisebb helyen fungált. *Rakaczaszend* a Bükkben lévitaság volt. Tehetséges fiatal embernek kellett lennie, hogy káplánságból azonnal a megye legnagyobb falusi papságába, a borcsalmaiba választották be. Szép, szokatlanul magas, legalább öles magas férfi volt, sportember s a község egyik legtekintélyesebb, ezerholdas földbirtokos családjában egy árvalányra vetette szemét, akit harcok után feleségül is vett, s aki miatt kellett elmennie nemsokára, Csécsére.

Ennek a feleségnek, Isaák Erzsébetnek két gyermeke maradt itt. Az idősebbik Katalin, a kisebb, István.

S ma, a szülők halála után, úgy állott a dolog, hogy István is paraszt, ha a falu legnagyobb gazdája is és Katalin, az özvegy papné, akinek a lányát egy ötholdas kis árvalegény választotta ki párul.

Így szegeződött szembe a két pólus.

Így kell érteni, hogy a Móriczok az ismeretlen magyar néptenger mélyéből emelkedtek felfelé, míg a papné ivadékai az ismeretlen magyar feudális magasságokból hullottak egyre lejjebb, mint a meteortörmelék.

E pillanatban a falu volt az olvasztó kemence. Az alföldi kis magyar falu, mely a jobbágyság törvényes sorsából kiszabadulva, ma a jelentkező új korszellemben úgy halad még, mint a bolygó, megszabott pályáján, de éppen ez a két egymástól oly rendkívüli távolságból szembe került különös, parányi és elcsillanó kis lény azt a roppant és megrendítő magyar sorsot képviselte, amely a jövő generációkban az egész magyarság sorsát mutatja.

Ott a kis legény, aki termetre a legkisebb a faluban s indulatra és ambícióra a legnagyobb. Ott a kislány, aki oly tehetetlen, mint egy pihésgalamb és semmit se akar, semmire sem vár. S míg az árvalegény úgy él, nő és cselekszik, mintha ő volna kezdete a fajtájának, mitsem tudva multakról, elődökről, ősökről, addig a kislánynak a báró Bánhidy, báró Bánffy anyáiról szól minden emlék és várton várja a maga királyfiát.

Aki megérkezik a falu túlsó végéről a parasztlegény képében.

S ez nem is oly egyszerű dolog, ahogy ma már az ember, a tények után elfogadja.

Közben van ugyanis a nagy szűrő, az olvasztó, a nivelláló falu.

A falu élete döbbenetesen megszabott síneken halad. Az egyenlő telkek, az egyenlő munka, az egyenlő életmód teljesen és végzetesen s megváltoztathatatlanul egyenlővé teszi az életeket.

A falusi ember köteles azzá válni, amivé a falu lelke őt eredetileg elrendeli. Akinek öt holdja van, az ötholdas marad örökre s viszonya az ötvenholdassal életük egész folyamán nem változik. Tegeződnek, de István bátyám, Áron bátyám s mindenik pontosan tudja: hol az ő helye s hogy mit kell neki enni. Az utolsó lépésig meg van szabva, sokkal jobban, mint a spanyol etikettben, hogy mi a sorrend a falu emberei között s egészen pontosan, grammra le van mérve a közerkölcs által, hogy kinek mit, mennyit s milyet szabad fogyasztania. Mikor a gazdalegény fagyos szalonnát vág a padláson, a zsellérfiú főtt kukoricát eszik marékból. A falu életének energiakészlete elsősorban arra fordítódik, hogy a bolygók egymás között a távolságot pontosan betartsák. S úgy van eleve elrendelve, hogy senki soha többre ne vihesse s lehetőleg senki le ne szállítsa azt a pályaívet, amit örökölt elődeitől. Többre senki se vihesse, mint ahol apja hagyta, s mindenki megtartsa az apai pályát. A napszámos bére nem az elvégzett munka, nem az elért haszon szerint van megszabva, hanem aszerint, hogy csak éppen nivón, tehát életben maradjon a munkás is, meg a munkaadó is.

A falu kis méretei között a minimumok versenye folyik. Ha a nagygazdának bizonyos mértékben többje van, mint a kis napi földtúrónak, akkor ő köteles úgy élni, hogy ezt a többletet az utolsó morzsáig felélje. A többletből félretenni semmit sem szabad. Nem is lehet, mert a többlet arra való, hogy azok, akik a munkatöbbletben részesülnek, a kereseti többletből is részesüljenek. A legnagyobb gazdának sem marad tehát több, csak éppen annyi, hogy a mindennapi fehér kenyér, a jó sonka és kolbász, a csőröge tészta meglegyen. Tejfölös paprikás csirke és töltött káposzta. De csak éppen annyi, amit el tud fogyasztani. S ezt köteles is elfogyasztani. Ha pedig a pallás on az idegen tömérdek sonkát, szalonnát, ódalast és füstölt kolbászt lát, arról tudni kell, hogy az az aratóké, a kapásoké és a kendertörőké. Ő csak mint letétet kezeli ezt a pluszt. Igazán nem jut a legnagyobb gazdának se más, csak egy aránylag vékony életszintjavulás azon a síkon, hogy ő mint a saját földje megmunkálásának intézője, gondozója, munkavezetője él. Arról azonban szó sem lehet, hogy valaki vagyont gyüjtsön, új földeket vásároljon, vagy bankbetétekkel dolgozzon. Nyilas Gusztáv bátyámnak ma sem lehet többje, mint amennyit telekkönyvileg ki lehet mutatni, hogy egy-egy házasodás alkalmával ezt s ezeket a darab földeket kapta a feleségével. Ő vagy az apja.

Előfordul egy-egy vásárlás is. Emlékszem, hogy valami harminc évvel ezelőtt a falu gazdái egyetemlegesen megvettek vagy száz hold legelőt a szomszéd falu határában. Ezt a területet a megfelelő gazdák vagyoni arányuk szerint osztották el maguk közt s akkor engedélyt kaptak a falu közszellemétől, hogy míg a vételár ki nincs fizetve, addig szabad spórolni és a törlesztés miatt mindenképpen takarékoskodni. S ezt annyira komolyan vették, hogy napról napra meg kellett beszélni, hogy ki mennyire s miben tud valamit megtakarítani. Mert a faluban a magánélet is közélet, tehát ennek is a legtökéletesebb nyilvánosság szellemében kell folynia. Itt csak egyenlők versenye lehetséges. Ezért senki sem adhat egy fillérrel, vagy egy fillér értékkel sem nagyobb napszámot, hacsak az összes falu rendet fel nem akarja fordítani s senki sem dolgozhatik többet vagy kevesebbet. A kapzsiak, a mohók, a túlzott dolgozók éppenúgy megbontják a nyugalmat, mint a megvetendő lomhák, pazarlók és váltócsinálók.

Most a napokban Pécsen jártam. A vasúti kocsi megtelt vásárramenőkkel. A feketébe öltözött asszonyok vitték a kosaraikat, fejenháton, kézikosárban a csirkét, tojást, gyümölcsöt. Mély lehangoltság vett erőt rajtam. Ötven év óta nem változott a falu képe. A mai vénasszonyok, az én volt kisiskolás kislány kortársaim, akik mára felvették az akkori öregasszonyok ruháját, erkölcseit és babonáit. Ötven év alatt látszólag semmi sem javult.

Amíg a falu szerkezete áll, addig változás nem is jöhet. De viszont a változatlanság valami megbízható alapot is ad a faj s a nemzet számára, amit mindig pontosan lehetne számítani, ha volna, aki ezt számon tudja tartani.

Az apám, mint fiatal legény, egyáltalán semmi hajlandóságot nem mutatott arra, hogy ebbe a faluközösségbe beleilleszkedjék s ennek a faluparancsnak alávesse magát.

A faluközösségnek s a falu szabályának törvénye, hogy senki sem lehet se különb, se gyengébb, mint amilyennek kell lennie annak a névnek, amit visel az illető. Egy ötholdas parasztfiú egyáltalán nem lehet bátrabb, erősebb és virtusosabb, mint az ötvenholdasnak a fia. Ha természettől az, akkor a hibát korrigálnia kell azzal, hogy eltitkolja, mint valami betegséget, vagy testi hibát. Amit Mórucz Bálint csinált, az felázította az egész falut. Öregeket és fiatalokat. A legkisebb az egész faluban s a legnagyobb legény. Oly alacsony növésű volt, hogy nem ütötte meg a katonamértéket, nem vették be katonának, ami szégyen, ha öröm is. De hogy egy ilyen pöttöm legény a leghangosabban énekeljen a templomban csak azért, mert tud és mer énekelni? az tilos. Hogy éjjel lelegeltesse a határt s mire a csősz kitörüli a szeméből az álmot, akkorára dagadthasú lovakkal, vagy ökrökkel hajtson haza, az felháborító. Hogy vitában, ujjhúzásban, veszekedésben mindig ő legyen az első és a legnagyobb szájú, az az egész falu megrovását maga után vonta. A falu korrekt fiának tisztességtudónak, mérsékeltnek, öregeket respektálónak, nagyokat süvegelőnek kell lenni. Persze ezt az árvagyereket senki se nevelte. Már Farkas Zsuzsannáról mindenki tudta, hogy Lengyel Zsuzsannának kellene hívni, de a Papó, a fertelmes szájával a lehető legrosszabb nevelőatya volt, az semmi munkára, rendre, fegyelemre nem nevelte a mostohafiát, csak az egy káromkodásra.

S ez a kis legény nem fért a bőrébe. Ki hallott olyat, hogy egy falusi legénykének a nevét még az ötödik faluban is ismerjék? Csóválják ám a falusi nagygazdák a fejüket, ha a vásáron is tudják, mi az a Mórucz Bálint. Mikor én tizenöt évvel később mendikás voltam Csekében, majdnem minden parasztházban megkérdezték, hogy nem a Mórucz Bálint fia vagyok-é, Csécséről?

Viszont ugyanekkor nem volt egyetlen *úriház* sem, ahol ne tudták volna, hogy ki volt a szép Nyilas Katalin? S mindenütt külön becéztek, ha megtudták, hogy annak az unokája vagyok.

(Folytatása következik.)

Ne vezesse Önt

a megszokottság, ne gondolja On, hogy egy újszerű készítmény nem lehet előnyösebb, jobb, mint amit Ön eddig ismert. Borotválkozzék víz, szappan és ecset nélkül a Hezolite-Rapid arcápoló gyorsborotváló krémmel és tapasztalni fogja, hogy egy perc alatt a legérzékenyebb arcbőrt is símára borotválhatja s eltűnik az arcbőr száraz felkapartsága, nem pattan fel és nem ég az arcbőre, sőt állandó használatnál az arcbőr bársonyosan síma és üde lesz. — Próbadoboz 24 fillér és ezt is visszatérítem azután eredeti csomagolás-vásárlásánál. — Eredeti csomagolások: nagy tubus 88 fillér, nagy doboz P 1.50. Kapható minden szaküzletben és Dr. HOLCZER vegyész Illatszertárában, VI., Teréz körút 8.

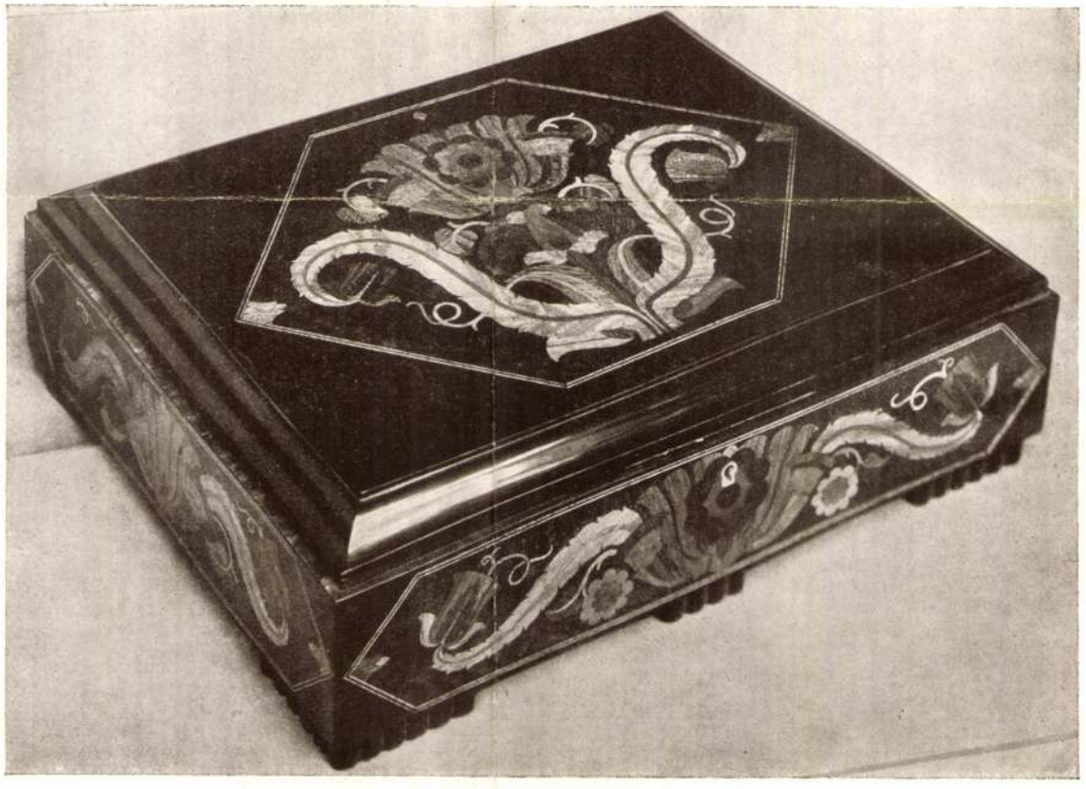

Tóth Gyula: Bronzveretes és intarziával díszített ékszerdoboz. Készítette Molnár János Imre. — Schmuckkästchen mit Bronzbeschlag und Intarsien. — Écrin avec garniture en bronze et décorée avec marqueterie.

Magyar Iparművészet
1928. 114. l.

A. Dürer: Heraldikai díszítés. A Dáma és a Halál a címerrel. — Heraldischer Schmuck. Die Dame und der Tod. — Composition décorative. La Dame et la Mort.

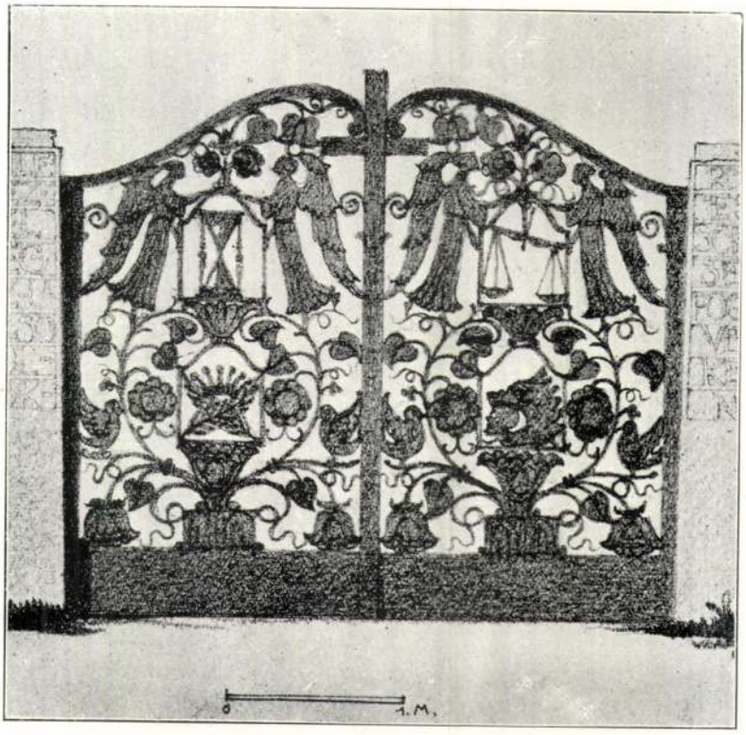

197

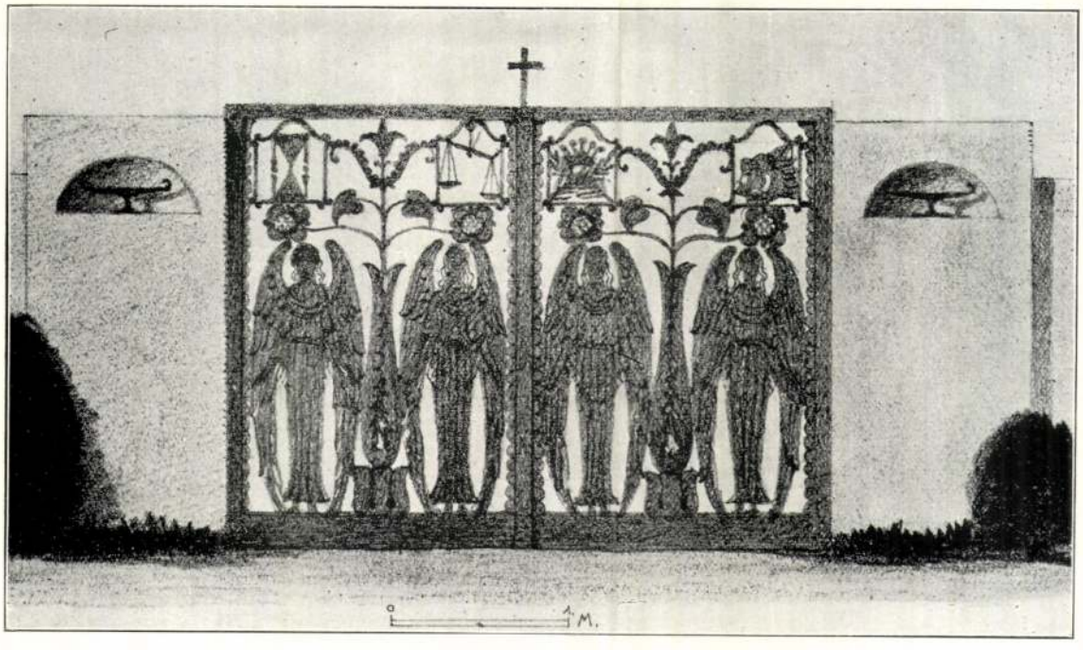

198

197—198. Tóth Gyula: Kovácsoltvas temetőkapuk vázlatai. 197—198. J. Tóth: Skizzen zu schmiedeiserne Friedhoftore.

Magyar Iparművészet
1917.

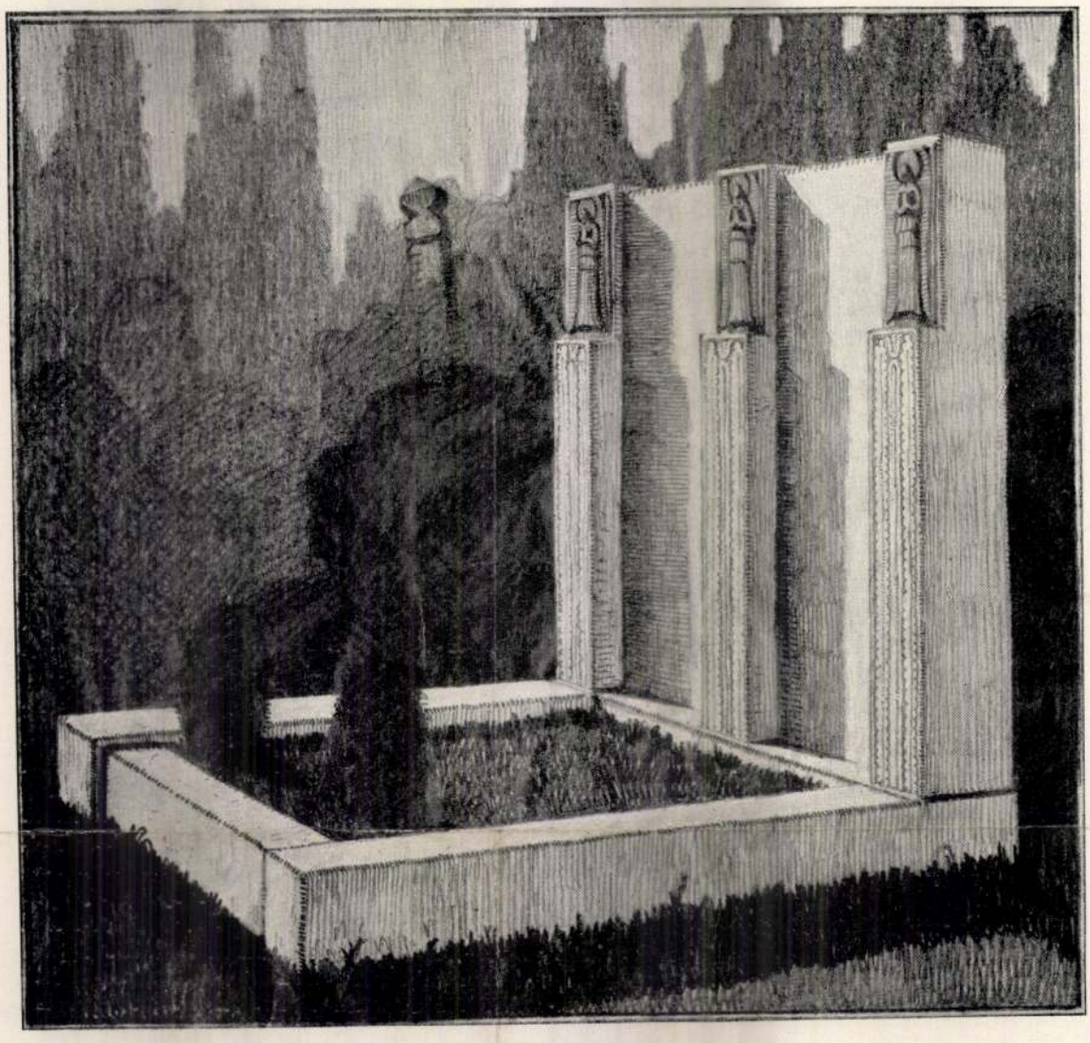

199

246 199. Tóth Gyula: Kettős síremlékterve.

199. J. Tóth: Doppelgrab.

Az Iparművészeti Társulat kiállításából. Uriszoba. Tóth Gyula tanár terve

Nem Mikszáthra, hanem egy másik nagy költőnkre vonatkozik az a két történet, amelyeket ide jegyzek.

Kiss Józseffel vagy harminchat éven át voltam baráti és kiadói viszonyban. Egyszer a nagy poéta elmondta nekem, hogy a napokban kapta a legnagyobb honoráriumot: két verssorért 200 forintot, ami akkor még nagyon sok pénz volt. Ezt a honoráriumot nem kiadó fizette, hanem egy sirkőfeliratért az, aki megrendelte. Egy évre rá, amikor ismét felkeresett, azt kérdeztem, hogy kapott-e megint akkora honoráriumot, mint tavaly a két verssorért?

Kiss József dühösen kifakadt:

— Nem is volt az olyan nagy honorárium. Becsapott a zsidó. Én négy kétsoros verset küldtem neki választásra. Multkor a temetőben voltam és megdöbbenve láttam, hogy mind a 8 verssort rávésették a kőre!

*

1916-ban, amikor Kiss József az ismert gyönyörü háborús verseket írta, az egyik verset felolvasta nekem. El voltam tőle ragadtatva.

— Hiába, — kiáltottam fel — csak két nagy élő magyar poéta van.

Erre ő meglepetten és haragosan megkérdezte:

— Kettő? Ki a másik?

— Találja ki!

Dehogy találgatta! Egyszerűen indulatosan azt mondta:

— Sejtelmem sincs, hogy kire gondolhat!

— A másik Mednyánszky, — vetettem oda.

Kiss József arca felderült. Megkönnyebbülten és hévvel válaszolta:

— Mednyánszky? Az más. Önnek teljesen igaza van! Az öreg Mednyánszky csakugyan nagy poéta.

Ferkó egészen elmegy

— Elbeszélés —

Irta **Pálffyné Gulácsy Irén**

Sok minden elritkul manapság, ami azelőtt volt. A fésüs parasztok népe is egyre fogyóban. Ami hirmondónak megmaradt belőlük, leginkább a balástyai kapitányság környékén koptatja a széki füvet, a bürgék szolgálatában. Bátor, ha így halad a világ, maholnap a juhászat is úgy elmulik, akár a gyertyamártás, vagy a papucsosság. Mivel a fehérnép ujabban inkább cipőt visel, a világítás pedig „Milivel" történik, ha ugyan nem „acecilén"-lámpával, mert ilyenre is akad már példa kint a tanyákon.

De hát a juhásznak ahhoz semmi köze. Magának való nép ez nagyon. Jónap, fogadjisten, aztán nincs tovább. Minthogy elég is ebből ennyi. A fésüsféle juhásznak ennyi se kell. Annak még az ollót se vette be a természete. A hajához ugyan nem ért soha! Három ágba van az befonva, a tarkóra pedig görbe-fésü illeszkedik. Mondják, hogy Árpád apánk idejéből valósi kunok lennének ezek, de nem voltunk ott, tehát nem tudhatjuk.

Ellenben bizonyos dolog, hogy városon a fésüs paraszt nem jár. Lám, Vajas Ferkó öregbojtár is megérte, hogy egy tanyácskát kanyarított a kis családjának (ott, valahol a csordakuton túl), őszbe is csavarodott, a pulyáit mind férjhözadta, de azért még ágyban sem hált soha.

Az igazi juhász nem ismer nyoszolyát. A széki mezőségeken fogan életre, megszületik kukoricatörés közben, valaminthogy a subán hal el, annak ideje kerülvén. Ám Vajas Ferkó erre még ráérkezik. Kiállásra hatvannál többre senki se taksálná, bátor a numerus nemigen tudható ez esetben, mert sok az csakugyan. Ferkó viszont nem járt oskolákat.

Aztán ugyan mire is volna a pusztában az a ménkü nagy bölcsesség? Elég annyit ösmerni a világ folyásából, amennyit az asszony mond. Elhistóriázza

Tóth Gyula 4pm

Mikszáthról, Kiss Józsefről

— Emlékeimből —

Irta: **Wolfner József**

Herczeg Ferenc az Uj Idők április 12-i számában az Uj Idők 30 esztendei munkatársairól irva, azt mondja egyebek közt: „A nemzeti irodalom nem egy remekműve jelent meg először az Uj Időkben, és ezen remekművek létrejöttében a szerkesztőnek és a kiadónak jóval több része van, mint a legtöbb olvasó hinné. Mikszáth Kálmán talán sohasem irta volna meg „Szent Péter esernyője" című regényét, ha az Uj Idők szerkesztője és kiadója, de főleg a kiadó, blokád alatt nem tartja a nagy palócot."

E mondatok emlékezetembe idézik a „Szent Péter esernyője" megírásának teljes történetét, amely elég érdekes ahhoz, hogy elmondjam.

1895-ben Mikszáthnak állandó délutáni kártyapartija volt az Alkotmány-utcában, az unitáriusok épületében lévő kávéház különszobájában. Partnerei voltak: Légrády Károly, a Pesti Hirlap szerkesztője és tulajdonosa, Bródy Zsiga, a Neues Pester Journal szerkesztője és kiadója és Enyedy Lukács. Ezek közül, sajnos, már egy sem él. Amikor egyikük vagy másikuk nem jöhetett el, Mikszáth stafétát küldött értem: álljak be negyediknek. Abban az időben — szokásához híven — gyakran beszélt a legkülönfélébb témákról, ezek között a „Szent Péter esernyője" tárgyáról is, s mindig hajtogatta, hogy milyen szép regényt lehetne belőle irni.

Én sokáig nógattam: irja meg az Uj Időknek.

De bizony nem irta.

Egy szép napon eljött az irodámba és közölte velem, hogy Bródy Zsiga hat hétre Abbáziába utazik, helyette ezentúl nekem kell naponta játszanom. Mint afféle fiatal, szorgalmas üzletember, nem akartam kötélnek állni s csak annyit igértem meg, hogy egyszer-kétszer eljövök. Ebbe Mikszáth nem egyezett bele, de mivel én nem tágítottam, megigérte, hogy ha rendesen eljövök kártyázni, az első hét után megkapom a „Szent Péter esernyője" első, hosszu folytatását és hetenkint a folytatólagos kéziratot. Ha egyetlen egyszer is hiányzom: nincs folytatás.

Mit tehettem? Pontosan megjelentem, a társaimtól elnyertem pénzüket és minden szombaton pontosan megkaptam a regényfolytatást. Ez körülbelül nyolc hétig tartott így. Magától értetődik, hogy Mikszáth a folytatásokat akkor is megírta, amikor Bródy Zsiga már visszajött. Igy jött létre Mikszáth remekműve: a „Szent Péter esernyője".

*

Ismeretes, hogy Mikszáth Kálmánnak az Almanachban megjelenő Előszava évek hosszu során át irodalmi esemény volt. Ezt az Előszót az összes budapesti és vidéki lapok egy napon közölték. Talán semmit sem irt olyan nagy gonddal, mint az Almanach előszavait. A kéziratot mindig az utolsó percben adta át, mert előbb kétszer-háromszor átírta. Minden egyes Almanach-kötet megjelenése előtt legalább tiz-tizenötször kellett őt felkeresnem, mig végre, persze elkésve, megkaptam a kéziratot.

Egyszer régen, amikor Mikszáth még a Dohány-utcában lakott, felmásztam hozzá a III. emeletre, amikor azonban be akartam csöngetni, nem kis ijedelmemre vörös cédulát láttam az ajtón. Fertőző beteg van a lakásban! Akkoriban három kis gyermeke volt, nekem is volt néhány, be sem csöngettem tehát, hanem visszafordultam, hazamentem és levélben sürgettem az Előszót.

Egy héttel később inasomat küldtem fel: a vörös cédula még mindig ott rikított az ajtón. Naponta levélben sürgettem — de hiába. Nagysokára Mikszáth ragyogó arccal állított be hozzánk az Előszó kéziratával. Mikor látta, hogy a kéziratot vonakodom átvenni, így szólt:

— Bátran kezébe veheti. A vörös cédula egymaga még nem fertőz, nálunk pedig, hála Istennek, egyik gyermek sem volt beteg. A cédula csak védekezés volt. Azért ragasztottam ki, hogy se Wolfner, se más vendég ne alkalmatlankodjék nálam, amikor dolgozom.

Volt idő, hogy a nagy palóc hetenkint eljött hozzám kártyázni. Szenvedélyes játékos volt. Azt hitte, fényesen ért a kártyához, de bizony csak közepesen játszott. Regulát nem ismert. Egy izben figyelmeztettem, hogy vannak szabályok is, például a kaláberben a partnernek nem hívja az ember a legalacsonyabb figurát.

— Azért, —válaszolta Mikszáth — mert egy öreg zsidó száz évvel ezelőtt ezt szabályul állapította meg, nekem még nem muszáj betartanom.

Mint csevegő, Mikszáth utólérhetetlen volt. Nem egyszer vacsorázott nálam és hajnalig egyedül ő maga beszélt érdekesnél érdekesebb dolgokat. A többiek csak hallgattak, szót sem szóltak, bár köztük nem kisebb emberek voltak, mint Herczeg Ferenc, Mednyánszky László báró, Bárczy István, Malonyay Dezső.

Az egykori József főherceg-szállóban volt a Mikszáth-asztal, ahol havonta egyszer összejöttünk. Én is szerény tagja voltam a társaságnak. A tagok közül már csak egy-kettő él, de aki az összejöveteleken részt vett, annak felejthetetlenek Mikszáthnak adomái, elmés megjegyzései.

Harmincegy éve annak, amit elbeszélek. Az Uj Idők alapitásával már erősen foglalkoztunk, Herczeg is, én is.

Egy őszi napon lakásomra hívtam meg a Mikszáth-asztalt, ebédre, szép nagy kertembe. Ott volt az egész társaság.

Mikszáthnak az az ötlete támadt, hogy a későn jövő Nagy Miklósnak, a Vasárnapi Ujság szerkesztőjének mondjuk azt, hogy házam a városligeti kocsmárosnak: Wampeticsnek nyári vendéglője. Az egész társaság be volt ebbe avatva. Nagy Miklós, nem sejtve, hogy nálam van vendégül, teljesen úgy viselkedett — persze a társaság többi tagja is —, mintha étteremben volnánk: csengettek, hívták a pincért, stb. Nagy Miklós nem vette észre, hogy a porcellán, az ezüst evőkészletek különb, mint amihez a vendéglőben hozzászokott, s állandóan azt mondta, hogy nem is hitte volna, hogy Wampeticsnek ilyen kitünő konyhája van. Nagy Miklósnak korábban kellett elmennie, mint a többieknek, tehát csöngetett, hogy fizet. A nagy palóc azt akarta, hogy nagy árakat kérjenek és Nagy Miklós fizessen. Idáig azonban mégsem engedtem jutni a tréfát s bevallottam Nagy Miklósnak, hogy nálam volt vendégségben.

Nagyon meg volt lepve. De azért mégis azt hajtogatta, hogy mindjárt sejtette a dolgot.

*

22

22. Tóth Gyula : Faragott és intarziákkal díszített könyvszekrény. Készítette: Molnár János Imre, Budapest.

22. J. Tóth : Geschnitzter Bücherschrank mit Intarsiendekor. Ausführung J. E. Molnár, Budapest.

22. J. Tóth : Bibliothèque sculptée avec marqueterie. Exécuté par J. E. Molnár, Budapest.

Tóth Gyula

23

24

23. Tóth Gyula: Az O. M. Iparművészeti Társulat érmének mintájára hirdetett pályázat 3000 koronás díjának nyertese. — 24. Tóth Gyulának egy másik megvásárolt pályaterve.

23. Mit dem 3000 Kronenpreis prämiertes Modell des J. Tóth: Plakette der Ung. Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. — 24. J. Tóth: Konkurrenzentwurf einer Medaille. Angekauft.

23. Concours de plaquettes. J. Tóth: Prix de 3000 C. pour une plaquette de la Société des Arts décoratifs. — 24. J. Tóth: Projet d'une médaille.

20

21

20—21. Tóth Gyula: Faragott és intarziákkal díszített íróasztal. Készítette: Molnár János Imre, Budapest.

20—21. J. Tóth: Geschnitzter Schreibtisch mit Intarsiendekor. Ausführung: J. E. Molnár, Budapest.

20—21. Bureau sculpté avec marqueterie. Projeté par J. Tóth, exécuté par J. E. Molnár, Budapest.

18

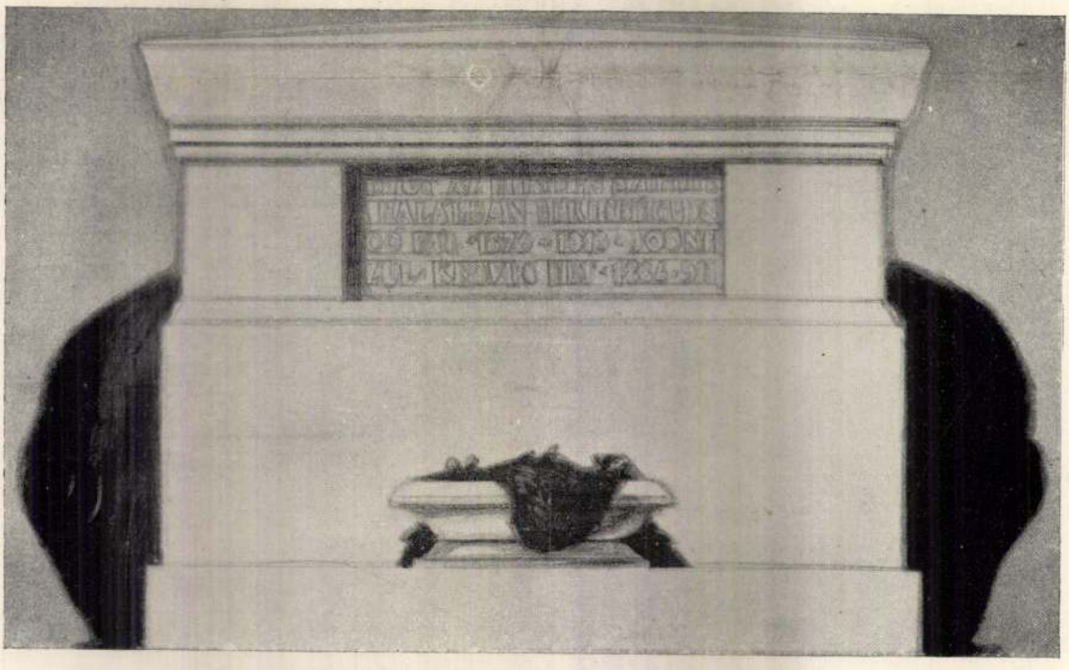

19

18. Unghváry Sándor és Majoros Károly 1000 koronás díjjal jutalmazott pályaműve. — 19. Az O. M. Iparművészeti Társulat sírkőtervpályázata. Horváth Béla és Hosszú Pintér Gyula kettős sírterve. Megvette 1000 koronáért Gerenday A. és Fia.

18. A. Unghváry und K. Majoros: Mit dem 1000 Kronenpreis prämiierter Entwurf. — 19. Konkurrenz für Grabsteinentwürfe. B. Horváth u. J. H. Pintér: Doppelgrab. Angekauft durch die Firma A. Gerenday & Sohn.

18. A. Unghváry et Ch. Majoros. Prix de 1000 C. — 19. Concours de projets pour monuments funéraires. B. Horváth et J. H. Pintér.

22

22. Tóth Gyula: Faragott és intarziákkal díszített könyvszekrény. Készítette: Molnár János Imre, Budapest.

22. J. Tóth: Geschnitzter Bücherschrank mit Intarsiendekor. Ausführung J. E. Molnár, Budapest.

22. J. Tóth: Bibliothèque sculptée avec marqueterie. Exécuté par J. E. Molnár, Budapest.

Magyar Iparművészet

1920.

23

24

23. Tóth Gyula: Az O. M. Iparművészeti Társulat érmének mintájára hirdetett pályázat 3000 koronás díjának nyertese. — 24. Tóth Gyulának egy másik megvásárolt pályaterve.

23. Mit dem 3000 Kronenpreis prämiertes Modell des J. Tóth: Plakette der Ung. Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. — 24. J. Tóth: Konkurrenzentwurf einer Medaille. Angekauft.

23. Concours de plaquettes. J. Tóth: Prix de 3000 C. pour une plaquette de la Société des Arts décoratifs. — 24. J. Tóth: Projet d'une médaille.

MŰTEREMLÁTOGATÁS TÓTH GYULA SZOBRÁSZMŰVÉSZNÉL

Régi ötvösművészek aprólékos gonddal cifrázott művén lehet annyi odaadást látni, a mesterség szeretetének annyi pietását élvezni, mint *Tóth* Gyula kisplasztikai munkáiban. A néző együtt élvez a művésszel, akit szemmel láthatóan érdekelt a munkája. Meg kell nézni egy-egy plakettjét, mennyi játékos kedvvel és szenvedéllyel mélyed el megmunkálásukba! De már a technikájuk is olyan ezeknek a plaketteknek, hogy erőteljes beleélés nélkül keresztül se művein. A mesterséget nem önmagáért űzi, ahhoz sokkal élénkebb a fantáziája és sokkal több a mondani való művészi élménye.

Tóth Gyula vérbeli kisplasztikus, aki bizonyára nagyobb feladatok megoldásában is kimutatná tehetségét, de igazán ő mindig ezen a területen fogja magát otthon érezni. Iparművészeti munkássága is ezt bizonyítja az éppen most elkészült nagyon szép megoldású képviselőházi urnával

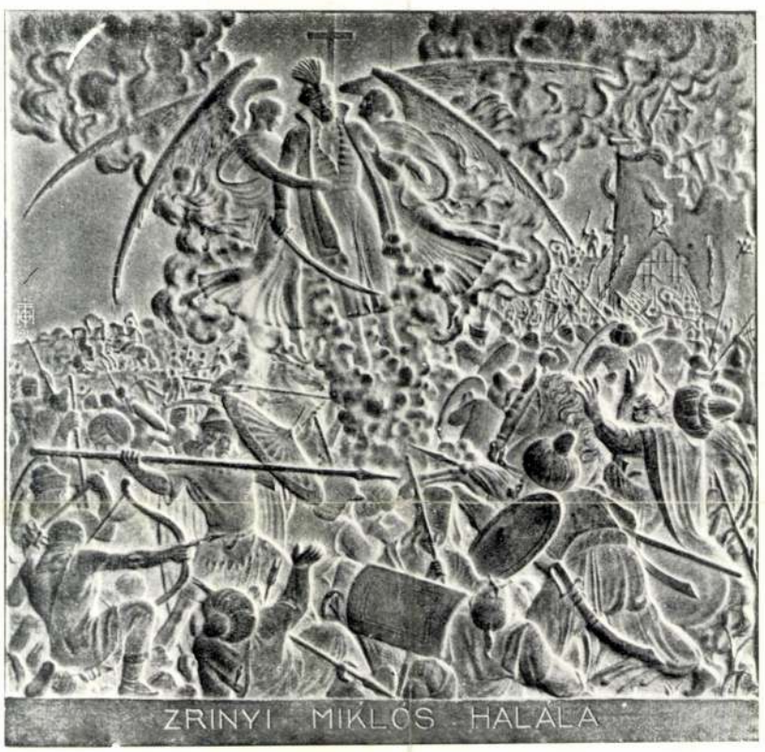

TÓTH GYULA: ZRINYI MIKLÓS HALÁLA

vihetők. Ugynevezett negativ mintázással dolgozik itt a művész és ez pontosan az ellenkezője annak a munkának, mellyel más plakettek készülnek. Zrinyi Miklós halála című plakettje is ilyan negativ mintázású és bravurja annál teljesebb, mert a síknak nincs egy négyzetcentimétere, melyet a művész fantáziája be ne népesitett volna a szobrászt ezzel állandóan nehezebb és nehezebb problémák elé állító figurális tömegeivel. Azok a plakettjei, melyek tulajdonképen portrék, ugyanilyen művészi elmélyedéssel készülnek. Ezek szinte át vannak szellemesitve. A vonalak ezeken a plaketteken valósággal lelki életet élnek, ritmusuk a lélek tánca az arc felületén. Ugyanilyen erővel dominál mellszobrain is a lélek vetülete. A léleknek ez a vonalakba látása az ő igazi problémája, melynek csak eszköze az a raffinált technika, mely oly fontosnak látszik együtt. Képességei valósággal ráutalják a szobrászművészetnek erre az intim fajtájára. Technikai elmélyedés nála együtt jár a komponálás örömével, az ötletek kiérlelésén végigvonúl az intim műfajhoz való alkalmazkodás követelménye.

A technika legfinomabb árnyalatokig való értése és egy gazdag lelki élet elmélyedő rajongása helyezik Tóth Gyulát a magyar kisplasztika élvonalába. *Chroniqueur.*

KOTÁSZ KÁROLY KÉPKIÁLLÍTÁSA RÓMÁBAN.

Kotász Károly a kiváló festőművész Hory András kvirinali magyar követ védnöksége alatt nagysikerű képkiállítást rendezett Rómában a Villa Umberto kiállítási termében. A kiállításnak, amelyet az első két napban több mint kétezren látogattak meg, rendkívül nagy a sikere.

Képzőművészet
1929. 25. 11.

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZEMINÁRIUM

SZÍN ÉS VONAL

Előző cikksorozatunkban az egyes színek sajátosságait és értékelését ismertettük azoknak a tapasztalatoknak alapján, melyeket a művészettörténelem nyujt. Az egyes színek képzőművészeti, helyesebben festészeti alkalmazásával most már tisztába jöttünk. A következő lépés mélyebbre visz a festőművészet megértésében. Ezúttal a vonalnak a színhez, a síkhoz és a térhez való viszonyát fogjuk ismertetni. A képalkotás örök titkai és problémái ezek.

A kontúrnak vonalba való áttétele egy ősi kultúrtény. Már az ősember megpróbálkozott karakterisztikus vonalakkal. Joggal csodálkozhatunk el a dordogne-i barlangokban felfedezett sziklafalakra és csontokra írt állatrajzokon. Ettől az időtől kezdve a rajz végigkiséri az emberiség történetét akár csontokra karcolva, akár kőbe vésve, fába faragva, vagy papirra, vászonra, selyemre alkalmazva. Nincs anyag, amelyre egy hegyes szerszám valamilyen módon vonalba ne örökítette volna az ember érzéseit és gondolatait. Oly könnyűnek látszik, oly magától értetődően természetesnek, hogy az ember rajzol, mint ha ez a tulajdonság veleszületett volna. Az anyag egyszerűsége egész magától értetődően ébreszti fel a munka egyszerűségének gondolatát. Mindenki, aki a festészetet tanulmányozni akarja, és mindenki, aki valamilyen iparművészetet tanulni akar, először ceruza után nyúl. De az anyagnak mennyi ellenállásával találkozunk, milyen nehéz munka, mennyi keserű óra az ára annak, hogy ügyetlenségünket csak valamennyire is le tudjuk küzdeni és végre is az eredmény egy bizonyos kézügyesség, amely gyakran a művészi elem rovására megy, mert abból ami a magunk meglátása, csak alig nyilatkozik meg valami a kihámozott vonalakban. A valóban ihletett

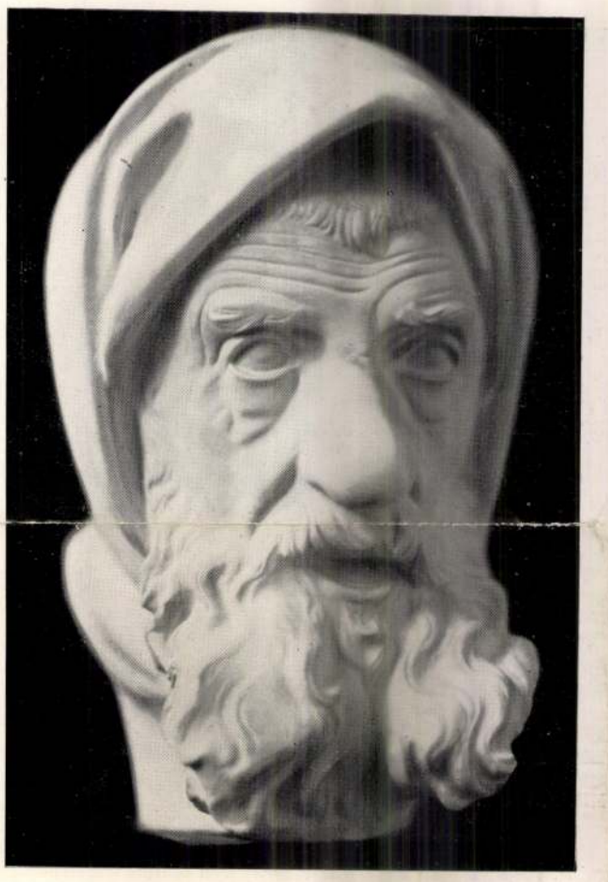

TÓTH GYULA: TANULMÁNYFEJ

TÓTH GYULA: PORTRAIT

IMPORT HUMOR

(Lengyel, amerikai, szovjet és nyugatnémet lapokból)

GENERÁLJAVÍTÁS

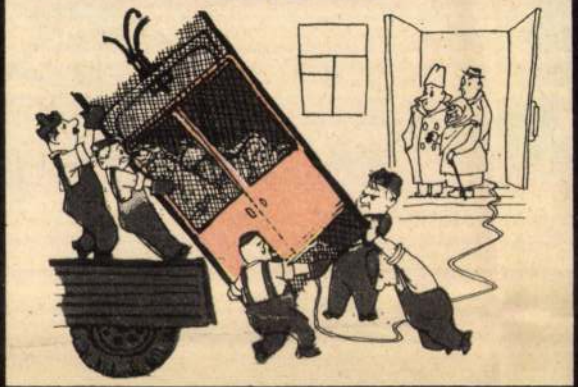

A CSAPDA

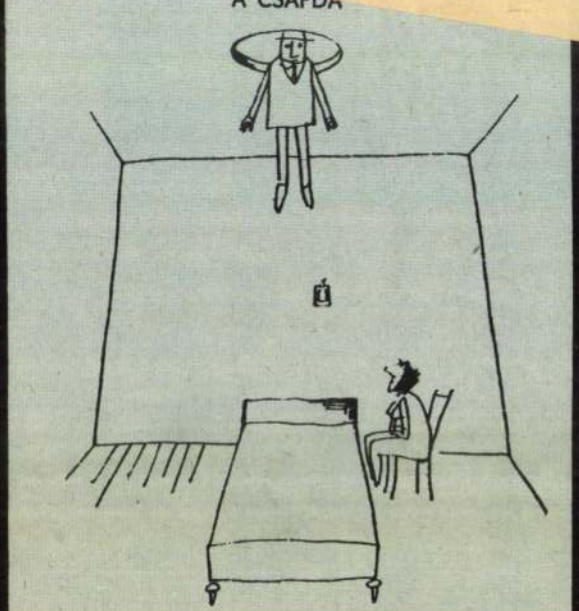

MÉREG

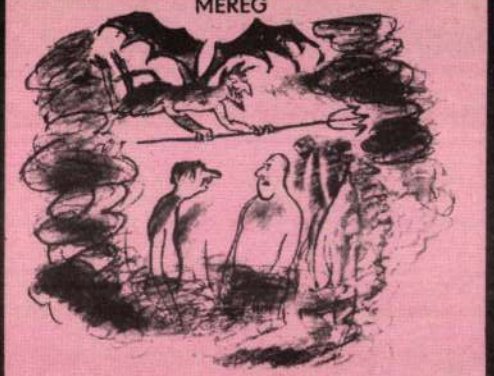

– Ha tudtam volna, hogy ide jutok, igazán sokkal több bűnt követtem volna el!

ÜZLETEMBEREK

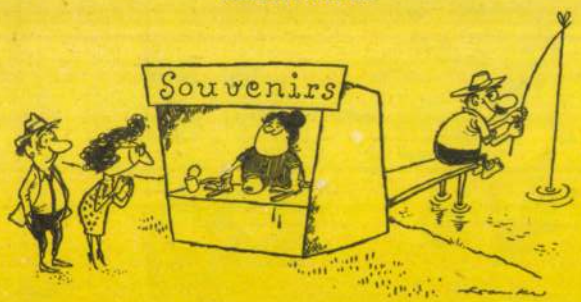

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

LUDAS MATYI
Tóth Gyula
1968 ÁPR 25.
1021

HÁROM RAJZ A FIATAL KARIKATURISTÁK ESZTERGOMI KIÁLLÍTÁSÁRÓL

ÁTHELYEZÉS

Tóth Gyula rajza

BÉKETÁRGYALÁS

Dallos Jenő rajza

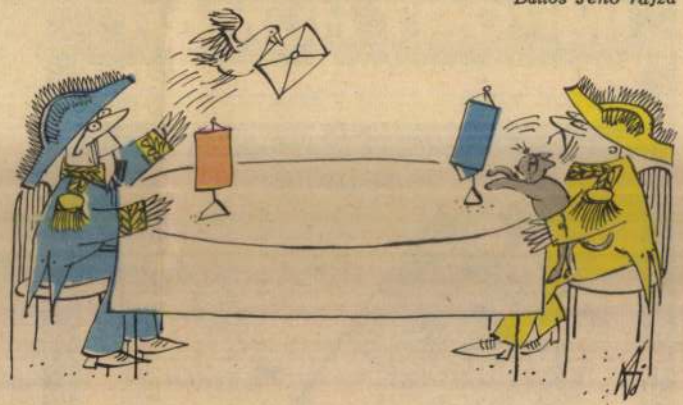

NÁSZÚTON

Brenner György rajza

Tóth Gyula

Kossuth emlékbélyeg
megjelent 1944.
márc. 20.

Tóth Gyula

Szeged, Kálvária u.
festő 30

Tanulmányfej
Nagyanyám
Tanulmány

Szeged XXX

(MOB hivatal

5

gos Bizottsága

száma:	29.832/1945. III.	1945
kelte:	III. 26	1945
beérkezése:	VIII. 17.	1945.

száma:

tézett szám:

a:

a:

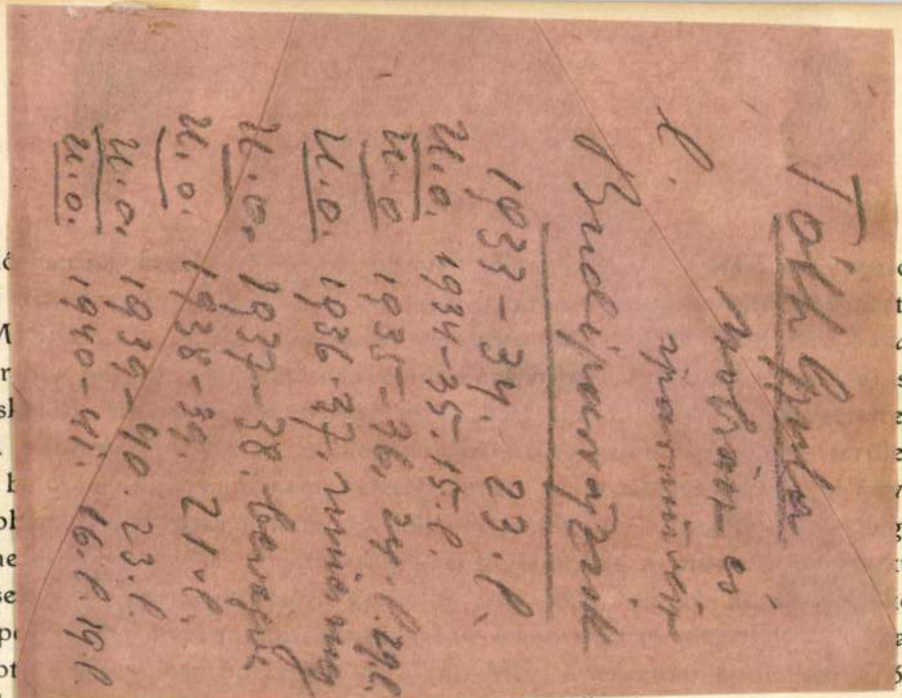

a rendő
állítása
M
rajzi tár
A misk
A
orosz k
nagyobb
figyelme
gyüjtése
dőket p
de szept

iskola helyiségeiben mintegy 300 katona van beszállásolva, emiatt is teljesen

önyvtár gondnoksága teljesen átérzi a helyzet komolyságát és nem is számít
lyre addig, míg annak lehetősége általánosságban be nem következhetik, de a
óta gyüjtött folyóiratok és folytatólagos művek beszerzését megszakítani sem
yesnek, ezért azokat továbbra is megrendelni szándékozik.

CSE. A *Szepesvármegyei Múzeumra* a háború annyiban hatott bénítólag, hogy
nem igen van és — főleg az államsegély elmaradása folytán — új beszer-
n voltak eszközölhetők.

GYARÓVÁR. A *Mosonmegyei Tört. és Régészeti Egyesület Múzeuma* tisztviselői
ff Andor egyleti titkár és *ifj. Mild Gyula* egyleti segédtitkár a nov. 23-án tartott
ő-szemlén alkalmasnak találtattak s *Ruff Andor* a harmadik csoporttal be is
di szolgálatra, míg *Mild Gyulát* a katonai szolgálat alól bizonytalan időre fel-
. *Suri József* egyleti szolga az általános mozgósításkor mint népfelkelő vonult
adőrségi szolgálatot teljesít.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Tóth Gyula

NÉPMŰVELÉS
1967 — 7.

● HÍREK

1021

A Medgyánszky teremben rendezték meg Meszes Tóth Gyula szobrászművész kiállítását (Család-kompozíció) *(Jánosi felvétele)*

Ravi Shankar ezeket a hang
sain, melyek közül ő kizárólag
többi hangszert zeneileg ugya
ségű kísérői kezelik. Természetesen a művésznek szóló szitárszámai is vannak. Zeneakadémiai hangversenyén a közönség annak idején elragadtatva tapsolt az elmélyülten, extatikus átéléssel játszó művésznek. Személyében olyan reprezentánsát ismertük meg az indiai kultúrának, aki valóban az évezredek ősi hagyományának őrzője, és termékeny fejlesztője. Híven tükrözi vissza a klasszikus hagyományokat, de merészen kutatja az új megoldásokat.

FÁRADHATATLANUL KERESI a kultúrák közötti

ló ka
elynel
gunknak az élet rejté
valahol a magunk meg
behelyezkedésben, az
a munkában van.

„Kelet" és „nyugat"
mányban, művészetbe
mert alapelve a fehér
sége. Ha levetjük az
marosan közelebb ke
még külön megjelölés
közeledés és megértés
nünket találhas

ben dicsérte a
tet, és azt mon
új utakat nyit
rendezés felé.

Mint a TASZ
nyugati hatalm
akik szoros kap
nak fenn az iz
séggel, céloztak

az izraeli csapatok folytat-

SOK, IPARI TANULÓK FIGYELEM!

lehet egyhetes

togatásakor megbeszéléseket folytatott *Hakija Pozderac-cal*, a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács (kormány) tagjával, a két ország közötti gazdasági együttműködés előmozdításáról. Látogatása összefüggésben áll a jugoszláv—német gazdasági és tudományos-műszaki együttműködési bizottságának június derekán Berlinben me tartandó ülésszakával.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tóth Gyula

ESTI HÍRLAP

1961 JUN 7.

Elsőnek egy kiállítást. Fiatal szobrászművész: Meszes Tóth Gyula alkotásaiból rendeztek tárlatot a Tanács körút 26. szám alatti Medunyánszky-teremben. A művész nem ismeretlen, országos kiállításokon már találkozhattunk munkáival. Moskatani bemutatóján egy nagyon tehetséges, ízig-vérig modern művészt ismerünk meg. Fő műfaja a portré, szívesen készít figurális kompozíciókat is. Kisplasztikái tér- és kompozíciós problémákat felvető vázlatok.

útjai bemutatótermében svájci gyártmányú mérő-, ellenőrző és finommechanikai műszereket állítanak ki. Több mint száz újszerű, modern műszert tekinthetnek meg az érdeklődők. Bemutatják többek között a legújabb kvarcbek között a legújabb kvarcórákat, felületfinomság-mérő és regisztráló berendezéseket és az elektronikus automatika elemeket.

Iskolai alapok:

Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola ifjusági segélyalapja javára a következő adományok folytak be:

1913. évi julius hónapról a maradvány	3856.06 K.
Mihalik Gyula adománya	5.— „
J. F. adománya	1.— „
Jó Egészség-naptár %-os jövedelme	7.— „
B. L. adománya	—.30 „
Mátray Lajos adománya	20.— „
Szekeres Béla adománya	15.— „
Heisler-féle pályázat %-os jövedelme	20.— „
Hangya-pályázat %-os jövedelme.	10.— „
Dr. Czakó Elemér adománya.	15.— „
Erdős József és Társa cég adománya	116.— „
Kecskeméthy cég-féle pályázat %-os jövedelme	10.— „
Kamat-jövedelem	1.11 „
Dr. R. E. adománya	1.50 „
Novák Andrástól telefon-dijakból	27.— „
Bálint és Jámbor adománya	5.— „
Összesen	4109.97 K.

Leszámitva az alap terhére az 1913/14. tanévben eszközölt kiadásokat, az alap tiszta összege 3953 korona 97 fillér.

A diákasztal 1913 évi szeptember hó 14-től 1914 évi junius hó 10-ig 11520 ebédet szolgáltatott ki, melyből 4020 félfizetéses ebéd volt.

A Weltner Vilmos-féle alapitvány 1913. évi számadását a vallás- és közoktatásügyi miniszteri számvevőség 1007 korona 50 fillér folyószámla követeléssel és 6600 korona névértékü részvénytőke álladékkal helyesnek találta.

A Mészáros Károly-féle alapitvány záró-számadása 5017 korona 32 fillér bevétellel és 170 korona kiadással helyesnek találtatott.

Fittler Kamill síremlékére az iskola és a Magyar Mérnök- és Épitész Egylet együttes gyüjtésében 4552 korona folyt be.

VÉGBIZONYITVÁNYOK, SZAK- ÉS KÉPESITŐ OKLEVELEK.

A tanév folyamán végbizonyitványt kaptak a következő eredménynyel:

Bencsik Pál	jó
Bokros Ferenc	jó
Dáné Gyula	elégséges
Gardi Gyula	jó
Hevesy Béla	elégséges
Lőrincz Kálmán	elégséges
Motoska Frigyes	jó
Martinka József	elégséges
Mikolai Tivadar	elégséges
Olcsvay Géza	elégséges
Sebestyén László	elégséges
Sipos László	elégséges
Stein Jenő	elégséges
jáki Tóth István	elégséges
Fuchs Antal	jó
Predmerszky Béla	elégséges
Schnöller Lajos	elégséges
Pepera Károly	jó
Paulovits Béla	jó

Az 1913/14. tanévben szakoklevelet kaptak a következő eredménynyel:

Cselényi Elemér	— —
Diósy Antal	jeles
Éjszaky István	jó
Fábry Dezső	elégséges
Gáspár Mór	elégséges
Heim József	jeles
Keresztesi Ágost	jó
Kiss Ferenc	— —
Mottl Román	jó
Peczity Nándor	elégséges
Pethely Gyula	jeles
Sánta László	elégséges
Tóth Gyula	jeles
Tüttő Sándor	— —

Az 1913/14. tanév folyamán megtartott szakmabeli képesitő pályázaton 4 növendék vett részt, kik közül Tóth Gyula nyert képesitő oklevelet, jeles eredménynyel.

Évnyitás 1913–14.

600—600 kor., Bedőházy Katinka, Buda József, Pálmüller Ferenc 500—500 kor., Kanyuh József, Kántor Katalin, Kocsis Tivadar, Lévay Lajos, Méray Dezső 400—400 kor., Rácz István 350 kor., Grusz Béla, Rzehák János 300—300 kor., Ohmann Béla 200 kor.

b) a volt növendékek közül (külföldi tanulmányutra) Müller Tibor 1000 kor., Wünsch Ernő 1000 kor. Összesen 14250 korona.

Más hatóságok segélyében a következők részesültek.

Dáné Gyula az E. M. K. E.-től	300.—	K.
Rédiger Béla „ „ „ „ „ „	300.—	„
Büki Kálmán a Soproni Keresk. és Iparkamarától	360.—	„
Szabó Géza a Soproni Keresk. és Iparkamarától	200.—	„
Révész Imre a Soproni Keresk. és Iparkamarától	100.—	„
Kováts Lajos a Temesvári Keresk. és Iparkamarától	200.—	„
Somló Rezső a Miskolci Keresk. és Iparkamarától	240.—	„
Bazala Béláné a Miskolci Keresk. és Iparkamarától	120.—	„
Kanyuch József a Kassai Keresk. és Iparkamarától	100.—	„
Paulovits Béla a Kassai Keresk. és Iparkamarától	100.—	„
Kacsur Ernő a Kassai Keresk. és Iparkamarától	100.—	„
Motoska Frigyes a Besztercebányai Keresk. és Iparkamarától	200.—	„
Radetzky József a Debreceni Ker. és Iparkamarától	150.—	„
Kienle György a Pécsi Keresk. és Iparkamarától	200.—	„
Madár Antal Fejér vármegye háztartási alapjából	300.—	„
Pécsy László Békés vármegye közművelődési alapjából	100.—	„
Rzehák János Békés vármegye közművelődési alapjából	100.—	„
Kováts Lajos Temesvár város Tanácsától	250.—	„
Táth Sándor a Straubert és Pálffy Teréz-féle alapitványból	150.50	„
Káldori Lajos a M. Izr. Földmivelő és Kézmű Egylettől	200.—	„
Árvai Tibor a M. Izr. Földművelő és Kézmű Egylettől	100.—	„
Gáspár Mór a Sternthal-féle alapitványból	266.68	„
Mogos János a Gozsdu-alapitványból	400.—	„
Schächter Lajos a Tanári ösztöndijalapból	120.—	„
Frankovszky Adrienne a Pénzügymin. jöv. birság-alapból	300.—	„
Pfeiffer Tivadar a Damaszkin István-féle alapitványból	700.—	„
Peczity Nándor az Osztajity Zozuk-féle alapitványból	800.—	„
Tóth Lajos a Tanári ösztöndij alapból	40.—	„
Mórocz Miklós a Mészáros Károly-féle alapitványból	10.—	„
Szlovák Zoltán a Mészáros Károly-féle alapitványból	10.—	„
Friesz István a Mészáros Károly-féle alapitványból	10.—	„
Lipóth Ferenc a Weltner-féle alapitvány 1912. évi kamataiból	1000.—	„
Összesen:	7527.18	K.

Jutalomban részesültek:

a nappali tanfolyamon: 30—30 koronát kaptak: Kaesz Gyula, Káldori Lajos, Oláh József, Spinner Dezső.

Az esti tanfolyamon: 10—10 koronát kaptak: Szabó István, Bedő Vendel, Gubicza Dezső, Szabó István, Szlovák Zoltán.

5—5 koronát kaptak: Bálint Kálmán, Bihari Péter, Blonder Jenő, Csaklós István, Farkas Gyula, Fehér Pál, Gindert István, Gyarmathy Gábor, Jankovits Gergely, Kises Antal, Kovács Kálmán, Kővári Andor, Márkus József, Nagy Géza, Naményi Ilona, Neumann László, Ramold Lajos, Régenbach Géza, Ruibacker Gáspár, Rumann Pál, Schalamonek Henrik, Simon József, Szentey József, Taba István, Tillik József, Vadász József. Összesen 300 korona.

Az 1913/14. tanévben május hó 1-ig kifizetett pályadijak és ösztöndijak összege: 43136 korona 18 fillér.

... az LB? Az oroklott he-
ről helyezze át forgalmasa
helyre a gépeket? Nagy
fényt, feltűnő reklámot
náljon nekik? De érdeme
még pénzt fektetni beléjü

A műszaki szakembe
szerint: nem! Ezek az au
maták ugyanis már ré
korszerűtlenek. Nem hű
tők, nem fűthetők, kevés
mú és csak kicsi áru fé
bennük. Gyakran kell feltöl-
teni. Annyira munkaigényesek, hogy ezek már nem is automaták. (Forgalmuk növelésére — kelendőbb cikkekkel, jobb áruajánlással — azonban szükség van, hogy csökkenjen a ráfordítás.)

A mi gyakorlatunkkal szemben külföldön rohamosan hódítanak az egyre tökéletesebb automaták. Például az NSZK-ban már 200 000 darab működik, s mindegyik nyereségesen! (Forgalmuk nagy részét zárás után hozzák.) Ezek némelyike szinte fantasztikusan sokat tud. Létezik olyan telefon-tárcsás élelmiszer automatasor, amelyben kétszer 374 különböző áru helyezhető el. Ez a fal 268 centiméter magas, 145 széles és 150 mély. A vevőnek csak tárcsáznia kell az áru számát, s azonnal kiveheti a kért árut és a visszajáró pénzt. A dán kávéfőző automata, amelyben még daráló is van, 600 adag kávét — műanyagpohárral, kanállal és cukorral — úgy szolgál ki hogy a személyzetnek hozz
se kell nyúlnia. ...

KÖZÉRT
1969 MÁR 1 J.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

sító élelmiszerüzlet va-
unk-e, de azt bizt n
tudjuk, hogy vállalkozásunk virágzik".

Az automatáké a jövő, ezt látják a magyar szakemberek is. Éppen ezért az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság javaslatot készíteti a belkereskedelem automatákkal való ellátására. Ezek szerint a jelenlegi 400 helyett jövőre 4589, 1971-től 1985-ig darab különböző korszerű automata beszerzését indítványozzák. Ugyanakkor 5—10 és 20 forintos kisméretű és könnyű érmék gyártását is szükségesnek tartják mert kétforintosokkal nem lehet lebonyolítani jelentős forgalmat.

Szóval lehetőség nyílik automatikus gépek vásárlására. A lehetőség azonban csupán nyitott ajtó, amelyen a haladni akaró emberek beléphetnek.

A külföldi példák a „vállalkozások virágzása", azt a gondolatot ébresztik hogy a

Miért nem hegyes a nyuszi füle?

Ez alkalommal a csoki figurák bölcsőjébe, a Szerencsi Csokoládégyár miskolci és diósgyőri gyáregységébe pillantunk be. Tóth Gyula grafikusnak, a figurák egyik szülőjének teszszük fel a kérdéseket.

— Hogyan lett mesealak tervező?

—Ez a történet messze nyúlik vissza. Még gyermekkoromban, amikor egyszer csokoládé nyuszit kaptam anyukámtól, annyira megtetszett, hogy sokáig nem ettem meg. Nézegettem, gyönyörködtem benne és arra gondoltam, hogy vajon ki festegeti ezeket? S elhatároztam, hogy én is ilyeneket fogok festeni, ha nagy leszek. S amikor felnőttem, a véletlen a kedvemre játszott. másodállásban csoki figurákat rajzolok, többek között nyuszikat is.

— Hogyan születik az első vázlat?

— A vállalat vezetői — akik ismerik az igényeket és a külföldi figurákat — kérése alapján a szobrászunk készíti el a gipszmintát, aztán én alakítom ki a nyuszi arcvonásait, a verésével, illesztésével a ruháját.

— A tervezésben milyen törekvés érvényesül?

— Hogy a figurák szépek és játékosak legyenek. Munkám első bírálója mindig a szomszédomban lakó édes kisfiú. Az ő csodálkozása, kérdezősködése a legmegbízhatóbb kritika...

— A formák nem elégé élethűek. Nem értem például, hogy miért nem hegyes a nyuszi füle?

— Mert minden hegyes, erősen kiálló részt lefaragunk a figurákról. A tömzsi formákra törekszünk, hogy a gyártásnál és a csomagolásnál kevesebb legyen a törés.

— S miért piros a szeme?

— Mert a piros szem tetszik a gyerekeknek. És ezzel nem is térünk el nagyon a valóságtól, mert van piros szemű nyúl is.

— Érvényesülhet-e a tervező fantáziája?

— Egy bizonyos mértékig. Sajnos a művészi fantáziát néha fel kell áldozni a gyárthatóság és a nyomda — mely csak négy színt tud nyomni — „oltárán".

NEMZETI GA

Ujfajta digózó gép a szikes tal

N.W

A szikes talajoknak a termelésből való kiesése tetemes kárt okoz mezőgazdasági termelésünknek. Különösen az ország tiszántuli részein vannak kiterjedtebb, mészben szegény, kilugozott szikesek, amelyeknek megművelése igen nehéz, terméshozamuk pedig rendkivül csekély. A szikes talajok megjavitásának kérdése régóta foglalkoztatja szakembereinket. *Tessedik* Sámuel, a mezőgazdaság fejlesztésének, az intenziv termelésnek üttörője volt az első, aki a szikes talajok jellemző tulajdonságait kutatta és a *szikjavitás tizenhét féle módjával kisérletezett és ezek közül nyolc módszert irásba is foglalt.* Kisérleteire annakidején a külföld szakemberei is felfigyeltek. Különösen sikeres volt az ugynevezett *digózis*, amellyel maga 32 holdat tett termővé Szarvas területén. Szikjavitási módszerét azután folytatták és ha eljárása nem is vált általánossá, mégis példát mutatott arra, hogy ezt a terméketlennek látszó, birkalegelőnek is alig alkalmas területet termőképessé lehet tenni.

Az elmult évtizedekben többször is felvetődött a szikesek nagyobb mérvü javitásának terve. A földmivelésügyi minisztérium felismervén a szikesek javitásának nemzetgazdasági jelentőségét, 1928-ban az állandó Központi Talajjavitó Bizottság javaslatára *nagyobb arányu talajjavitási akciót inditott*, amely a mészben szegény, kötött szikes szántóföldeknek *mészkőporral* történő javitását tüzte ki célul. De támogatta a szikjavitásnak másik módját az ugynevezett *digózást* is, amelynek az a lényege, hogy a szikes talajt jóminőségü mésztartalmu, sárga földdel teritik be. Erre a célra a földmivelésügyi minisztérium akciója kotrógépet is beállitott, amellyel a sárgaföld kitermelése olcsóbban és gyorsabban végezhető a kézierővel történő kiásásnál. Az állami sziktalajjavitási akcióban ezernél több birtokos vett részt és több mint 20 ezer vagonnyi mészanyaggal, illetve szénsavas mészkőporral *mintegy 30 ezer holdat meszeztek be.* A növények vetésterületének arányos figyelembevételével a terméstöbblet *átlagban több mint 20 százalékos volt.* Az állami sziktalajjavitási akció azonban rendkivül eredményes működése ellenére a bekövetkezett gazdasági válság miatt 1933-ban tevékenységét beszüntette. *Négy évvel ezelőtt indultak meg ujból* az állami kedvezmények nyujtásával biztositott talajjavitási munkálatok, amelyek egy német cég érdeklődését is felkeltették. Németországban hosszu kisérletekkel egy *Rathjens* nevü vállalkozó olyan gépet épitett, amely a *digózás munkáját motorikus erővel egy munkamenetben végzi*, tehát nemcsak kiássa a talajból az ugynevezett sárgaföldet, hanem a szikes talaj felszinén szét is szórja. Ennek a gépnek rendkivüli előnye, hogy *télen-nyáron, nappal és éjjel egyfolytában tud dolgo földd*

Ezt kezet megh nek magy javit ben, vitéz A b Közé és nak dr. dr. ték gép elé tana

vitéz *Zsilinszky* Gábor vezérigazgató és vitéz *Surányi-Unger* Tivadar egyetemi tanár vázolták a magyarországi szikjavitás eddigi eredményeit és módozatait.

A Németországból ideszállitott gép 70 tonna sulyu. Legfontosabb része egy 5 méter hosszu cső. Ebben a csőben egy csiga mozog, mely négy méter mélységre, vagy szükség szerint ennél kevesebbre állitható és innen hozza fel a meszes, talajnemesitésre alkalmas földet. A csigából kiemelt termékeny márgaföld a szórószerkezetre jut, amely azután mindkét oldalra 10 méternyi távolságra egyenletesen szórja szét a felszinre felhozott talajt. Mialatt ez a munka történik a gép hernyótalpakon mozog előre, percenként 1.80 2 méter gyorsasággal. A szükségessé váló valamennyi munkamenetet, — még pedig a kiásást, felrakást, továbbszállitást, lerakást kiszórást, egyenletes szétteritést és az árok beásását tehát *egyszerre és a kézi erőnél sokkal gyorsabban végzi el.* A cső mélysége 4 méterig szabadon állitható, tehát mindig a javitási célokra legalkalmasabb réteget hozhatja felszinre. Minden megtett méter után a gép körülbelül 1 köbméter sárgaföldet hoz fel. A szétszórás távolsága szabályozható annak megfelelően, hogy milyen vastag réteg látszik szükségesnek a szikes talaj boritására. Természetesen rendkivül fontos, hogy a felszinre hozott sárgaföld a szántótalajjal jól összekeveredjék. A siker érdekében a gép munkáját alapos trágyázással szántásnak kell követnie.

A munka megkezdése előtt a magyar szakértők állapitották meg, hogy mely területek alkalmasak a javitásra és hogy milyen mélységben fekszik a meszesréteg. Ennek megfelelően az óriás gép szerkezetét *a magyar talajnak megfelelően átalakitották*, ugy hogy az most *már a magyar talajra is alkalmas.* A Középeurópai Gazdasági Bizottság magyar csoportját elismerés illeti, hogy módját tudta ejteni a géppel való kisérletezésnek, mert ezzel uj lehetőségeket is nyitott a magyarországi bonifikációnak.

Befejezéshez közeledik a vetés

A közellátás vidéki szerveinek jelentéséből megállapitható, hogy a magyar gazda [illegible] munkaerővel dolgozik, munkája bizonyitja az a körülmény is, hogy *a legtöbb vidéken soha nem látott mértékben igényelték műtrágyát.* Olyan vidékeken is tettek

Tóth Gyula szobrászművész

N.U.942.XI.8.

Magyar művészek a szentjászolkultuszért

A Magyar Betlehemesek azidén is szeretettel tekintenek Betlehem felé, s a régi lelkesedéssel óhajtják folytatni a már évekkel megkezdett szentjászolkultusz gondolatának terjesztését. Karácsony fenséges titkának igazi keresztény módon való megünneplését akarja szolgálni ez a nemes mozgalom, amelynek gondolata a katolikus egyetemi ifjuság hatalmas egyesületének, az Emericánának kebelében született meg.

A Magyar Betlehemesek most ismét kereszténnyebbé akarják tenni a Karácsonyt és ezért betlehemes képiveiket szeretettel ajánlják a jóakaratu emberek figyelmébe. Azt szeretnék, hogy maguk a családok önállóan tevékenykedjenek a karácsonyi jászol összeállitásánál. Igy a családtagok már az adventi időben is foglalkoznak a megváltás gondolatával s ezáltal is élményszerüvé teszik lelkükben, különösen pedig gyermekeik lelkében a boldog Krisztus-várást.

A Magyar Betlehemesek nagy áldozatokkal az idén is utrainditják művészi betlehem-alakjait. A betlehemes gondolat barátai a napokban tartották értekezleteiket az Emericana cimertermében dr. Schwartz Elemér egyetemi tanár, a Magyar Betlehemesek elnökének elnökletével. Ezen az értekezleten megbeszélték az idei karácsonyi betlehemes programot és bemutatták az idei Karácsonyra készült plasztikus Betlehemeket, betlehemes iveket és mindazokat a terveket, amelyeket az idei háborus Karácsony alkalmából engesztelésül és hódolatul azzal a kéréssel óhajtanak a betlehemi Kisded lábai elé rakni, hogy a modern istentelenséggel harcban álló hős magyar véreinket óvja és védje, és hogy a háboru sötét éjszakájában minél előbb felragyogtassa a betlehemi Kisded szeretetét és békességét.

A betlehemes mozgalom hivei, miként a multban is, az idén is felállitják Budapest forgalmasabb pontjain a nyilvános Betlehemeket. Igy a Gellérthegyi vizesés alatt a Nagy Betlehemet, a Ferenciek-terén a Pásztoros Betlehemet. Itt helyezik el még az Angyalos Betlehemet és a Három Királyokat is.

A napokban készültek el azok a művészi kerámiás Betlehemek is, amelyeket a magyar művészvilág legkitünőbb képviselői alkottak. A magyar művészek végre megértették a magyar betlehemesek elgondolását és művészetüket, tehetségüket nagy lelkesedéssel állitották a szent gondolat szolgálatába. Megértették, hogy a Magyar Betlehem sokszinü, kimerithetetlen művészi lehetőséget rejteget magában. Sajnos, az idén a rendkivüli körülmények miatt ez a munka nem tágulhatott szélesebb körbe, de az elgondolás és kivitelezés művészi szépsége feltétlenül elmélyült.

Mert, amit Tóth Gyula szobrászmüvész tanár a magyar kerámikai iparmüvészetből kihozott, az valóban a legmagasabb rangu művészet. Egy Betlehemet tervezett kerámiából és ugyanezt az elgondolást valósitotta meg fából is. A kerámiából alkotott Betlehemjének külön érdekessége, hogy hét különböző szinváltozatot tudott kihozni. Egyedülálló és páratlan eredmény ez. Óriási az érdeklődés a Betlehemek iránt, ugy hogy a 25 Betlehemből máris 17 elkelt. Aránylag nem nagy ez a szám, de mint Schwarcz professzor ur mondotta, az elnökség inkább a minőségre fekteti a fősulyt. A kerámiás betlehemeket különösen templomokban és kápolnákban lehet hatásosan alkalmazni.

A papir Betlehemek talán még művésziebbek. Nyolc magyar művész tudása és tehetsége legjavát halmozta össze ezekben. Egyik szebb, mint a másik. Feszty Masa egészen ujszerü, ikonos görög alakjai, stilusos elrendezése különleges művészi élvezetet nyujtanak. Meghatóan kedves Kákonyi Konstantina gyermekes, keleti motivumokból gazdagon illusztrált megoldása. Kontuly Béla Három Királyok hódolata szintén keleti szineket és alakokat alkalmaz. A legremekebb és legkifejezőbb azonban az összes között Maccassy M. Magdolna szerzetes apáca tanárnő Betlehemje. A betlehemi Kisded szeretete, bája, gyermekes kedvessége árad finom apró alakjairól. Meghatóan szép a fiatal magyar házaspár ajándékfelajánlása a szentcsaládnak. Angyalalakjai finom, üde szineikkel a tulvilág örök harmóniáját árasztják a betlehemi istálló fölé. Általában báj, melegség, közvetlenség jellemzi az egész elgondolást, amelybe a művészlelkü apáca egész lelkiségét belelehelte. Maccassy minden vonala áhitat.

Megyer-Meyer Antal figurái az angyali örömhirtől tétován csodálkozó alakok. Rendkivül kifejezőek angyalalakjai. Eavébként elgondolása egészen eredeti, népi.

Mezei Arthur darabos, bibliaszerü embereivel és élénk kifejező szineivel stilszerü elrendezésével tünik ki. Molnár C. Pál sajátságos fametszetszerü alakjait érdekes lateralis elhelyezésbe állitja. A három király külön helyzet, szinritmikát fejez ki. A kissé reneszánszizü apródok nem illenek ugyan bele ebbe az elhelyezésbe, de igy is érdekesek.

Ungváry Sándor robusztus, magyar alakjai valami ősi, magyar karácsonyi hangulatot fejeznek ki. Igy bandukolhattak valamikor Árpád királyaink alatt a kereszténység szeretetében megbékélt kemény, magyar őseink a hideghavas decemberi éjszakában a betlehemi Kisded jászolához.

Minden darab csupa művészet, csupa hangulat, amely a kereszténység nagy titkából merit művészi ihletet. Összehasonlitani a hasonló célt szolgáló német mintákkal. Csak azt tudjuk megérteni, hogy hogyan lehet irdatlan és mondd hetven fillérért ilyen tökéletes művészetet nyujtani. Ezt csak az a lelkesedés és áldozatos szeretet magyarázza meg, amellyel a Magyar Betlehemesek és elsősorban dr. Schwarz Elemér egyetemi tanár, a magyar betlehemes gondolat uttörő apostola és tudományos képviselője mindenben áldozatot és fáradtságot meghozva támogatja a karácsony gondolatának kereszténység és magyar módon való megünneplését. Örömmel üdvözöljük ezt a nagyhorderejü mozgalmat, amely a keresztény magyar társadalom megértő támogatásával nemcsakhogy kiforgatja irtja a magyar lélektől távolálló idegen és profán kultuszt, hanem a nagy mult méltó igazi, keresztény ünnepnek avatja a Karácsonyt.

GYUTAY PETE FERE

Idejében kell s az ipari növények

Az ipari növények kötelező termeléséről kiadott kormányrendeletnek megfelelően a Futura és az Olajmagértékesitő Szövetkezet már novemberben szétküldötte az olajmag termelésére vonatkozó szerződéses felhivásokat. A már tömegesen beérkezett termelési szerződések alapján december elején az ólomzárolt olajlenvetőmag szétküldése is megkezdődött. Az idejében jelentkező olajmagtermelők részére a vetőmagvak leszállitása még a téli időszakban megtörténik és igy a gazdák a megfelelő minőségü vetőmag birtokában vetési munkáikat a legmegfelelőbb időben elvégezhetik. A korai vetés mindenkor fontos, de különösen nagyjelentőségü az olajlenmag és napraforgómag termelésénél.

Az ország minden részében elhelyezett tisztitótelepek teljes üzemmel végzik a nagymennyiségü olajlenmag, napraforgómag, szója és ricinus vetőmag céljára történő megtisztitását. Olajlenvetőmag csak a szegedi Kender-, Len- és Olajnövény Termesztési Kisérleti Intézet hivatalos ólomzárjával kerül forgalomba. Napraforgó- és szójavetőmagból az előirányzott vetésterületre a szükséges mennyiség igen nagyrészben nemesitett fajtákból áll rendelkezésre, ricinus termelésére pedig legnagyobbrészt a hüvös nyarakat jobban biró tüskementes, nemesitett vetőmagot osztanak ki. Biztositva van, hogy az a gazda, aki idejében terme megk terme masa ben — b letér fenn véte vető tól

N szer Vig szer vet Ter bár ján

is. A szerződéses termelő… nius 1. után 50 pengő termelési előleg és leszállitott termésük után erőtakarmányvásárlási jogosultság illeti meg. Ugyancsak megilleti a termelőket kat. holdanként 30 kg. pétisó is, amelyet jövő év január 15-ig a Péti Nitrogénművek Rt. körzeti képviselőinél, a termelővel szerződést kötő vállalat igazolása alapján lehet beszerezni. Minden gazda saját érdekében gondoskodjék tehát a termelési szerződés sürgős megkötéséről, mert a határidők elmulasztásából jóvátehetetlen hátrány származhat.

Állami kedvezmény a rét- és legelőmeszezésre

A földmivelésügyi miniszter uj gyepek telepitését és megfelelően gondozott gyepes területek (rétek és legelők) hozamának a talaj előzetes meszezése, illetve a gyep fejtrágyázása utján való emelését 1943-ban is kedvezmény nyujtásával mozditja elő. A miniszter az akció lebonyolitásával az Országos Zöldmező Szövetséget bizta meg. A kedvezmény Bács-Bodrog, Békés, Bihar, Csanád, Arad, Torontál k. e. e., Csongrád, Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Sopron, Vas, Zala, … Győr—Moson—Pozsony … bolcs, Ung, Szatmár, …—Hont k. e. e.; Nó… és Kishont k. e. e.; …k, továbbá a kárpát… …deltségek, valamint a … gyék és Erdély terü… …n legeltetési társula… — piciny ajkai körül … ezeken a területe… …mint közlegelőtulajdo… …tartjuk, hogy a ke… …nek, akik a felsorolt területeken 500 holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodnak. A meszezés céljaira szolgáló szénsavas trágyameszporért a kedvezményben részesülőknek 100 q-ként *80 pengőt* kell fizetniök, saját költségükön kell gondoskodniok a szállitott mészkőpornak a vasuti állomásról való elszállitásáról és fizetniök kell az esetleges vasuti fekbért is. A mintegy 180 pengőt kitevő további költségeket a földmivelésügyi tárca viseli.

A magyar biztositási élet vezetőinek bécsi előadásai. Dr. Lechner József miniszteri osztályfőnök, a biztositási felügyelő hatóság vezetője és *Gebhardt* Domonkos, a BIOSz elnöke Bécsben előadást tartottak az ottani biztositó intézetek meghivására. A hallgatóság soraiban nemcsak a bécsi, hanem erre az alkalomra Németország egyéb részeiből is összegyült biztositási szakemberek jelentek meg. Dr. *Lechner* József előadásában vázolta a magyar biztositási intézmény állami felügyeletének történeti fejlődést a magyar biztositásügy kezdetétől napjainkig. *Gebhardt* Domonkos főleg biztositás-gazdaságpolitikai és technikai problémákkal foglalkozva kiemelte, hogy tudományos megvitatásra vár a háboru utáni biztositás-gazdasági élet irányitásának kérdése. Utalt a statisztikai kérdések fontosságára, a dijtételek megállapitásában jelentős szerepet játszó költségek alakulására, az egyes biztositási fajok költség-teherbiróképességének meghatározására. Beszélt a biztositási ismeretek terjesztésének szükségességéről, … hogy kinek kötelessége ez a köz…

A gazdahét ülései

A téli gazdahét során az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály, valamint a tejgazdasági bizottság ügyüttes ülést tartott az OMGE-ben, azon *Hagyó Kovács* Gyula felsőházi tag, a Ciszterci Rend jószágkormányzója és felsőeőri *Nagy* Pál felsőházi tag, földbirtokos elnökletével időszerü kérdéseket tárgyaltak. *Battha* Pál miniszteri tanácsos, a földmivelésügyi minisztérium állattenyésztési főosztályának vezetője a tenyészállatnevelés és a tenyészállat-értékesités helyzetéről és jövő kilátásairól tartott előadást. Ismertette a földmivelésügyi minisztériumnak a hazai állattenyésztés fejlesztése érdekében az utóbbi években rendszeresen kiépitett intézményeit és kezdeményezéseit, amelyek a minőségi továbbfejlődést biztositják. Ezáltal nemcsak a belföldi tenyészállatszükséglet fedezhető, hanem hazánktól keletre is biztos elhelyezésre számithat tenyészállat-feleslegünk. Ezután *Latinovits* József uradalmi főintéző „Háborus gazdálkodás a tehenészetben" cimmel tartott előadást, majd kiosztották a XIV. országos tenyésztési és tejelési verseny győzteseinek a földmivelésügyi miniszter tiszteletdiját. A kitüntetettek nevében *Gerényi* Jakab ny. miniszteri osztálytanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia gazdaságainak jószágfelügyelője mondott köszönetet.

•

Az OMGE adó- és pénzügyi bizottsága a gazdahét során az idei adóbevallások és adófizetési eljárások tanulságaival, továbbá a jövő évi adókivetési körrendeletben figyelembe venni kért gazdakivánságokkal foglalkozott. *Wittchen* Béla előadó titkár ismertette az adatgyüjtő akció tanulságait és azt a megállapitást vonta le az eredményekből, hogy a gazdák jövedelmi és vagyonadó alapjának becslés utján való megállapitása terén vidékenként indokolatlan nagy különbségek mutatkoznak. A bizottság tehát a jelenlegi becslési rendszer módositásának szükségességére kivánja a pénzügyminiszter figyelmét felhivni. Az előadó előterjesztése alapján arra is kéri a bizottság a pénzügyminisztert, hogy a szokásos adókivetési körrendeletet az ideinél jóval hamarább, lehetőleg már január első felében adja ki és gondoskodjon arról is, hogy az adóbevallási ivek mindenütt kellő számban állianak a gazdaközönség rendelkezésére. Kérte továbbá a bizottság a bevallási ivnek egyszerüsitését és olyan értékelési szabályok életbeléptetését, amelyek kizárják azt, hogy látszatnyereségek legyenek megadóztathatók. Végül kérte a bizottság a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény nyujtotta adókedvezményekre vonatkozó rendelkezéseknek mielőbbi életbeléptetését.

Ki engedélyezi a sertésvágást? A magánfogyasztás céljára történő sertésvágásokat *eddig a közellátásügyi miniszter* engedélyezte. A miniszter most kiadott rendeletével ezt a

Tóth Gyula szobrásztanár

N.U. 942. XII. 10.

Az Emericana betlehemes kiállitásán

Vissza a betlehemet a karácsonyfa alá, ahonnét számüzték! — Magyar és művészi betlehemes mozgalom

A pesti Vigadó különtermében megnyilt az Emericana betlehemes kiállitása. Aki a Dunapart téldélutáni ködéből felmegy abba az emeleti terembe, ahol a kiállitás betlehemes jászolai fogadják, arra az időre, mig végignézegeti a tarka, édes figurákat: másik világban sétál már előre a karácsony fényből szött levegőjében. Az Emericanának s azon belül a kitünő *Schwartz* Elemér professzornak támadt az az elhatározása, hogy a betlehemi jászolt ismét be kell kapcsolni a karácsonynak tulságosan is laikussá, világivá vált formái közé.

— A tizenharmadik század közepétől kezdve — mondja Schwartz Elemér ciszterci professzor — általában szokássá vált a betlehemállitás. Eleinte csak ferences templomokban, franciskánus zárdákban (a ferencesek állitottak először Szent Ferenc példájára karácsonykor jászolt a fönséges és édes Születés megünneplésére), később családi házakban is. Hol volt akkor még a karácsonyfa, amikor már Olaszhonban, Spanyol- és Franciaországban, a Németalföldön, a németek birodalmában és hazánkban betlehemet állitottak. Még a reformáció korát is átélték a szent jászolok. Utána meg annak ellenére, hogy tért hóditott már a karácsonyfa, szebbnél szebb betlehemek készültek templomok és családi otthonok számára. Amikor azonban a felvilágosodottság elhatalmasodik, akkor kiparancsolják a templomokból a karácsonyi történet emlékképét, sőt még a családok köréből is. S a betlehem, amelyet több mint száz évig üldöztek, végre is elcsenevészedett és a legtöbb helyen elpusztult. Igy történt, hogy ezelőtt husz évvel nálunk is alig emlékeztek már az igazi betlehemre s még kevésbbé gondoltak arra, hogy a karácsony betlehem nélkül már nem az igazi karácsony.

A betlehemek művészettörténete

Ennek a gondolatnak jegyében keletkezett a Magyar Betlehemes Mozgalom. Ez a mozgalom hitéleti is, művészi is. A kezdeményezés másik gondolati mozgatója, Rónay Kázmér, előadja a betlehemek művészettörténésének mozgalmas eseményeit.

— Az egészen apró betlehemek művészete Olaszországból elindulva Flandriában telt el az igazi, a lényegéhez tartozó bájjal. Innét származott vissza Itáliába, ahol az olaszok korlátlanul szárnyaló képzelőereje ötletességben, szépségben hallatlanul gazdagokká tette a betlehemeket.

— Az első ilyen betlehemet Nápolyban állitották fel a XIV. században. Ennek betlehemein a csillagsugaras természet veszi körül az alakokat. Utána az aktoknak formált alakokat brokátból, selyemből, aranyból szött ruhákba öltöztetik. A betlehemes jeleneteket a barokk tüzes mozgalmassága izzó drámai cselekvéssé fokozza, a rokokó főurian kecses előkelő fogadássá, majd kecses pásztorjátékká alakitja át a betlehemet, lassan Európa minden zugában és minden családban helyetszoritva neki.

A népművészet betlehemei

— Természetesen országonkint más és más lesz a betlehemek jellegzetessége. Igy a fafaragó *„Hergottschnitzlerek"* hazájában, Tirolban, a havasok levegője árad belőlük, mig Itáliában a nemes anyagok páratlan gazdaságára és utolérhetetlen művészieségére helyezik a hangsulyt. Apránkint a mindennapi élet minden jellegzetességét ott találjuk az olasz betlehemeken, szakadatlanul áradva nő a szereplő alakok száma, iguriák nemei. A betlehemek terjedelme mindenütt egyre nő. Végül már nemcsak Jézus születését mutatják be, hanem az egész karácsonyi történetet, kezdve a herodesi gyermekgyilkosságon. De amint a fejlődés egyik eleme a népies erők behatolása volt a betlehembe, ugyanugy a hanyatlás — a tizennyolcadik század végén — szintén a népiességből fakad, a népies elem túltengéséből. S a betlehem azután lassan kiszorul a karácsonyfa alól is, a tizenkilencedik század közepétől kezdve a családok életéből is, a művészetekből is. Ezen akar segiteni a Magyar Betlehemes Mozgalom.

Mit akar a Betlehemes Mozgalom?

— A mozgalom igen széleskörü, szinte hadjáratot jelent az általános közöny ellen. Nem térünk ki a szervezet részletes ismertetésére, nem beszélünk különféle szervekről, amelyek a kulturális és művészi élet minden sikjára küldenek csapatokat, kezdve a karácsonyi néphagyományok, élmények gyüjtésétől a nagyművészet legmagasabb csucsáig. Csak azokról a szerepekről beszélünk, amelyek a legszükebb értelemben vett betlehemi gondolat szolgálatában állanak. Igy a központi iroda, amelynek százféle munkája körébe vág a tanácsadás művészi kérdésekben is, amely munkalehetőségeket keres és talál művészek, köztük szárnyukra most kelő művészek számára. Azok a művészek, akik magukévá tették a betlehemes gondolatot, a „betlehemes műhely" körül csoportosulnak, betlehemmel berendezkedő templomok számára. De gondoskodnak otthonok betlehemeinek tervéről és kivitelezéséről is.

— Több mint egy éve folyik az odaadó munka. Pályázatot hirdettek nagyméretü (életnagyságu alakokból összeállitott) s a főváros különböző pontjain felállitott betlehemek tervezésére. Kerámiai műhelyt is létesitettek. Az első sorozat — Tóth Gyula szobrásztanár alkotása — már elkészül s belőle eddig 18 talált templomokban otthonra. De az, ami egy év alatt is páratlan népszerüségre tett szert, az a papirbetlehemek szépséges serege. Eddig nyolcféle betlehem került forgalomba, egytől-egyig kitünő művészek alkotása

A magyar betlehemek szépsége

Ezek azok a magyar betlehemek, amelyek a kizárólagos [illegible] jutott karácsonyfa alatt megm[illegible] kereszténység és mind[illegible] és legdusabb ajándék[illegible] tuk, aki ott fekszik [illegible] boldog mosollyol — [illegible] mutatja meg a vigadói kiállitás.

A kiállitást *Uzdóczy-Zadravetz* István püspök nyitotta meg, anyagát pedig *Gerevich* Tibor egyetemi tanár, műtörténész, *Schwartz* Elemér egyetemi tanár, *Megyer-Mayer* Antal és *Tóth* Gyula művésztanárok mutatták be.

Az első betlehemek két kitünő magyar művész, *Unghváry* Sándor és *M. Macassy* Magdona alkotásai. A legmodernebb felfogást *Molnár* C. Pál, olaszos és mégis pompázóan magyar „Háromkirályok hódolata" nyujtja. *Feszthy* Masa csoportozata finoman nőies. *Kontuly* Béláé: a nagy mozaikfestő eszközeivel dolgozva kicsiny méretei között is mozgalmas, monumentális, drámai feszültségü. *Mezey* Artur keleti, mesés elemeket dolgozott fel. Naiv üdeséget, a flamand Jeanne Hebbelynck képeire emlékeztető népiességet mutatnak *Kákonyi* Konstantina alakjai és mozgalmas betlehemének csoportositása. Szimbólikus *Megyer-Mayer* Antal betleheme, a Szentháromság sugárzása alá helyezett jelenettel. Érdekesek és finom vonaluak *Tóth* Gyula szobrásztanár kerámiái.

Ez a kiállitás több mint afféle gyakorlati egyházművészeti kiállitás. Kereszténység, magyarság és művészet — tehát az alkotó szellem — egységét jelentik, éppen ma, amikor ezek egységére akkora szükség van ... Huszonegyedikéig, ameddig nyitva van, keresse fel mindenki, akit kereszténység, magyarság és alkotó szellem érdekel.

IJJAS ANTAL

Kis nemzetek sorsa

A portugál „Voz" cimü katolikus lap hosszabb cikkben foglalkozik Magyarországnak háboru alatti helyzetével és a háboru után való kilátásával. Maga az, hogy külföldi lap ily alapossággal ir a magyarság sorsáról a háboruban, mutatja, hogy ha a háboru dúlása bizonyos mértékben kimélte is országunkat, a háboru után Magyarország helyzete és sorsa a békekötésnek egyik fontos problémája lesz és a háboru után való nagy szervezés földrengésszerü megmozdulása nem kerülhet ki bennünket.

A háboru rettenetes pusztitása, bármily fájdalmas is, nem hat le az egyes országok mély, történelmi gyökeréig, mondhatjuk tehát, hogy ideiglenes és aránylag rövid idő alatt helyrehozható. A háboru után való rendezés azonban mélyreható. Megbonthatja országok szerkezetét, elvaheti fejlődési lehetőségüket, tehát mindenképpen sulyosabban irányitja végzetüket, belenyul sorsukba és veszélyeztetheti jövendőjüket.

Ha eddig megvédelmeztük magatartásunkkal és fegyvereink erejével országunkat a háboru nagyobb pusztitásától, még csak feladatunk kisebbik felét teljesitettük. Sokkal nagyobb feladat az, hogy megóvjuk a békekötés csapásaitól.

Mi joggal beszélhetünk erről. Elég, ha az elmult béke következményeire gondolunk, mely széttépte a történelmi Magyarországot, de szétlépte egyuttal az európai egységet és okozta a mai világromlást. Elég a régi békére utalnunk, hogy megmutassuk, milyennek nem szabad a jövendő békének lennie.

A régi béke alapja, bármennyire hangoztatták benne a népek önrendelkezési jogát, a bosszú volt, mely különbséget tett népek és népek között és nemzeteket kiskoruságba vetett. A most világba dobott jelszavak a legszebb emberi jogokat hangoztatják, de hihetünk-e abban, hogy e jogok hangoztatása nem rejti-e maga mögött ismét a bosszút?

A bosszú megsemmisiti, a háborunak amugy is megsemmisitett lovagiassága után, a béke tartósságát s ezzel együtt magát a békét is. A békének, ha termékeny akar lenni, mentnek kell lennie nemcsak a bosszuállás gondolatától, hanem országok leigázásától is. A háborunak a háboruval véget kell érnie.

Az emberi jogok, melyeket a hatalmasok is hangoztatnak, a keresztény szellemben gyökereznek legmélyebben. Európa országai mind e jogok tiszteletében keletkeztek, fejlődtek, éltek, tehát ennélfogva nagykoruak, semmiféle gyámság alá nem vethetők. Ezt a nagykoruságot ma nemcsak a nagy, régi országok követelhetik, hanem a kisebb államok is. Minden azt mutatja, hogy a háboru után, ha igazi békét akarunk, szükség van nemzetközi alkotmányosságra, éppen ugy, mint gazdasági alkotmányosságra. Mert csak ilyen nemzetközi alkotmányosságban találhatja meg minden nemzet független méltósága mellett a maga célját, feladatát és boldogulását. Az uj béke nem ismerhet kis és nagy nemzeteket, csak nemzeteket. Az uj rendezésnek nem szabad a rabszolgaság felé mutatnia. Valamely ország területe, népességének száma nem lehet mértéke függetlenségének. Hol kezdődik a nagy állam és hol a kicsi? Vajjon a kis nemzetek nem vették-e ki részüket éppen olyan mértékben a kultura és a morál fejlesztéséből, mint a legnagyobbak. Vajjon nem a gondolat sokféle ragyogása a sokféle nemzet révén tette soha el nem hervadóvá, amit Európa teremtett. A világ rendezőinek vajjon csak a mennyiség és szélesség iránt volna érzéke, a minőség és a magasság iránt nem?

Mondhatja-e valaki, hogy nincs vagy nem lehet világpolitikai jelentősége kis államoknak és nemzeteknek? A Vatikán, Svájc, Törökország állásfoglalása például nem komoly tényezője-e a világpolitika alakulásának. A közelmultban pedig Portugáliának jutott jelentős szerep a világháboru folyamán. S a háboruban résztvevő és attól távolabb álló kis nemzetek lelkiállapotát jellemezte ezekkel az eseményekkel összefüzve Salazar, mikor aggodalmát fejezte ki, hogy nem ismerjük azokat az elveket, amelyek az eljövendő békét formálják és a világ uralkodó eszméi lesznek. Minket — mondotta a portugál államférfiu — éppen ugy, mint a többieket, a béke érdekei és Európa valamint a világ megszervezése.

Minden erőnkből tiltakoznunk kell tehát az államoknak csupán nagyság szempontjából való mérlegelése ellen, amelyből hiányzik a világrendező elvek átfogó egyetemessége. De tiltakoznunk kell a jövendő megszervezésénél a háboruban résztvett államok oktalan megbüntetésének gondolata ellen is. Ez a büntetés a háboru továbbvitele lenne a békében, a béke megham'sitára és ezzel a világnak örökös háboruban való tartása.

A régi béke tévedései ellen Magyarország szólalt fel először. Semmi más országnak nem lehet mélyebb és maradandóbb benyomása és emléke a rossz békéről, mint nekünk. Magyarországot ebbe a háboruba is a rossz béke teremtette helyzet kényszeritette. Mi nem akartuk a háborut. A magyarok beléptek a háboruba, — mint a „Voz" irja, — mert elvették fejük felől a háztetőt s mert kénytelenek voltak az egyik háborus félhez csatlakozni, hogy a másik fel ne falja őket. Ez Magyarországnak, a katolikus és lovagias országnak a helyzete, — vonja le következtetését a portugál lap.

Európa és az egész világ érdekében is tiltakoznunk kell, hogy bármely országot, s igy Magyarországot is, a bosszú és a rabszolgaság békéje alá vessék.

Európa és vele együtt az egész világ már szörnyü árat fizetett a rossz békéért, melynek áldozata először Magyarország volt.

Amilyen sorsot szánnak Magyarországnak és a kis nemzeteknek általában, olyan sorsa lesz az egész világnak. Magyarország, mikor története folyamán magáért harcolt, mindig Európáért is harcolt, az európai keresztény müvelődésért A régi Európa tudta ezt és tudnia kell az uj Európának is.

Európának a nemzetközi alkotmányosságban kell ujraszületnie s ebben az uj rendben méltó helyet kell kapnia minden nemzetnek, kicsinek, nagynak, köztük az Európáért annyit vérzett és a keresztény eszményhez mindig hiven ragaszkodó Magyarországnak.

Karácsonyi postabélyegek

A magyar kir. posta a közelgő ünnepekre karácsonyi bélyegsorozatot adott ki. Az egyik bélyegen bárányoktól körülvett éneklő angyalok hirdetik a pásztoroknak a boldogitó üzenetet: „Mennyből az angyal lejött hozzátok...". A másik kép a szent családot ábrázolja a kis Jézust imádó pásztorokkal. A harmadikon Mária mint Magyarország Vedasszonya látható, ölében a kis Jézussal. Szent István király térdelve ajánlja fel a magyar szent koronát, mögötte Szent László és Szent Imre herceg.

Szokatlan jelenség, hogy egy ország postája az egész kereszténység egyik egyetemes ünnepéből, a karácsonyból külön részt kér magának Ezt az egészen eredeti ütörést mégis helyeselni tudjuk. A karácsony a szeretet ünnepe. Volt-e idő, amikor az emberek jobban megfeledkeztek volna a szeretet parancsáról, mint most? Volt-e korszak, amikor a nemzetek viszonyából jobban hiányzott volna a szeretet, amikor a népek nagyobb gyülölettel pusztitották volna egymást s romboltak volna össze mindent? Ezek az apró magyar üzenetek hadd menjenek szét a világba s a maguk bélyegnyelvén hadd hirdessék az emberiségnek, a leghatalmasabbnak is: „Jézus Krisztus nektek is megszületett s nektek is hirdette a szeretet törvényét!"

Külön gyönyörüségünkre szolgál az egyes képeket jellemző magyaros szellem. A juhászok magyaros ruhában, szürben és tarisznyával vesznek körül a kisdedet. A három királyok imádását és ajándékát a müvész teremtő lelke három Árpád-házi szentünkkel és a szent korona felajánlásával oldotta meg. A képek *Tóth Gyula* magyar erőtől duzzadó kitünő alkotásai. Joleső érzéssel állapitjuk meg az önálló, magyar lelkiségre való törekvést, amely ebben és a hadiségélybélyegekben is megnyilvánul, mert még nem régiben is agyoncsépelt ógörög alakokkal igyekeztek bélyegeinken népszerüsiteni a magyar müvészetet.

Dr. Jáky Gyula.

Alvás

Fogjatok el, kötözzetek meg: én minden este és minden reggel lázadó vagyok. Amikor elcsendesedik a ház — amikor kedves szomszédaim már befejezték immár müsorszám-szerü, esti veszekedésüket és harsány horkolásban igyekeznek (legalább öntudatlanul) összhangba kerülni egymással — s amikor mégkedvesebb barátom és lakótársam, a rádió, lelkiállapotomat csöppet se véve tekintetbe, nyugodalmas jóéjszakát kiván, — akkor..., akkor ökölbe szorul a kezem és az asztalra csapok. Mert elkeserit, kétségbe ejt, dühbe hoz, őrületbe hajt s a lázadás sötétvörös lángjait lobbantja belőlem sztratoszférái magasságba a tudat: most bele kell feküdnöm ebbe az ágynak nevezett, tollas, lószőrös, ruganyos skatulyába, be kell csomagolnom magam, mint valami múmiát, s hét-nyolc órát el kell vesztenem az amugyis felháboritóan és megkezdésre se érdemesen rövid életből! Viszonylag fiatal vagyok (különösen, ha az előbb emlitett múmiákat veszem alapul), s minden jóindulatu valószinüség szerint nem kell már a közeli hetekben kiejtenem kezemből a tollat, mégis minden este át szeretnék dörömbölni szomszédaimhoz: „Ki az ágyból! Ne aludjatok! Épitsetek torlaszokat párnáitokból életetek megröviditője, az alvás ellen!" és vissza szeretnék kiabálni rádió-barátomnak: „Nem oda Buda! N. búcsuzkodjunk, komám! Folytassuk csak azt a müsort..., ne nyugodjunk bele a Tarka Est után a szürke éjszakába...!"

Mindebből persze az következnék, hogy reggel viszont a Felediék fürdőszobájában lakozó kakas első szavára boldogan pattantom fel szemem héját — ugy röppenek ki az ágyból, mint valami remekül visszavágyott, békebeli tenniszlabda —, s akkora kurjantással üdvözlöm az életnek ujra elém táruló lehetőségeit, hogy azonnal egy szakasz rendőr kér bebocsáttatást erélyes szavak kiséretében otthonomba s szorgosan tudakozódik kilétem felől.. Erről a pattantásról, röppenésről és kurjantásról azonban szó sincs. Ugyanis: reggel meg az ellen az elviselhetetlenül keserves megaláztatás ellen lázadozom, hogy most nem azért folytathatom tovább az öntudatos életet, mert akarom folytatni (hiszen én abbahagyni se akartam!), hanem csupán azért, mert az ugynevezett Természet végre nagy-kegyesen megengedi!... Ennek a reggeli lázadozásnak a külalakja azonban lényegesen különbözik az estitől. Szemem héjának tévesen feltételezett felpattantása kelletlen nyitogatás alakjában jelenik meg, a röppenést csak szivarkám füstje teljesiti — de ő is inkább csak szálldogál —, a kurjantás helyett meg efféle motyogást használok pótszerül: „Már is..., máris reggel van? Hiszen csak most..., csak most aludtam el... Itt valami..., valami tévedés... Ha már aludni kényszeritenek, akkor legalább hagyjanak is... Hát még mit nem?: este lefeküdni, reggel felkelni... Gyülölöm a sablonokat..." E gyülölet azonban sohasem jár akkora érzelmi megrázkódtatással, hogy képtelenné tenné idegpályám talpjait a további alvás-forgalom lebonyolitására. S csupán akkor ébredek fel végleges érvényességi hatállyal és utolsó-felszólitásszerü rémülettel, amikor polgári lelkiburdalásom már akkora arányokat öltött, mintha én döntöttem volna romba Pompejt és Herculanumot.

Családom tagjai, sajnos, rossz szemmel nézik, hogy se este, se reggel nem hajtom fejem egykönnyen a Természet igájába, — nekik ugyanis, sajnos, nincs merszük hozzá, hogy kifejezzék helytelenitésüket az alvással szemben. Az én alvásommal szemben azonban, szintén sajnos, bőséges merszük van hozzá. Mondogatják, hogy el fog jönni az idő, amikor majd én is szivesen és fürgén fekszem le esténként, örülve, hogy végre kipihenhetem magam, s ugyancsak szivesen és fürgén fogok kiugrani reggel az ágyból, hálát adva Istennek, hogy megérnem engedett egy ujabb napot...

Hiszen... lehet, hogy igazuk van. Lehet, hogy én is ilyen fürge, ilyen ugrálós leszek. Be az ágyba, zsupsz!, jaj, de jó, hogy alhatom! Ki az ágyból, hopp!, jaj, de jó, hogy élek!

De ehhez az ugráláshoz meg kell előbb öregednem, annyi bizonyos.

Leszkay András.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Előkelő helyről kaptuk a következő sorokat: „Lapjuk nyilvánosságán keresztül szeretném figyelmüket felhivni egy megdöbbentő esetre. Az Apponyi-téren és a Kigyó-utcában hónapok óta feltünik egy koldusasszony, karján szép, göndör, három év körüli kislánnyal. Ez a gyermek állandóan alszik. A multkor felelősségre vontam az asszonyt és követeltem, hogy ébresse fel a gyereket, — nem sikerült. Az volt a világos érzésem, hogy a kolduló asszony a gyereket valami erős altatószerrel elaltatja, igy rontva az egészségét a szegény kis lánykának, hogy neki ne alkalmatlankodjék és még szánalmasabb látványt nyujtson. Szóltam az Apponyi-téren szolgálatot teljesitő rendőrnek, de az asszony már messziről észrevett engem, elfutott előlünk és eltünt a tömegben. Azért irom e levelet, hogy az illetékesek is tudomást szerezzenek a dologról és akadályozzák meg minél előbb ezt a megdöbbentő kegyetlenséget." *(Aláirás.)*

Napi hirek

— **Napirend.** December 16. Csütörtök. Róm. kat.: Etelka cs. Protes.áns: Albina. Uj görög: Aggeusz pr. — Budapesten a Nap kel 8 ó. 25, nyugszik 16 ó. 54-kor; a Hold kel 21 ó. 32-kor, nyugszik 11 óra 39 perckor.

Elsötétités este 8 órától 4 óráig

A „tilos" és rokonai

Bárhova megyünk, mindenütt találkozunk valami tilalmat vagy figyelmeztetést tartalmazó táblácskával. Ha eszébe jutna valakinek mindezeket összeirni, bizonyára szines csokorra tenné szert. „Idegeneknek tilos a bemenet" és „Tilos a dohányzás", — talán ezek a leggyakoribbak. „Kérjük a lábakat letörülni", — könyörögnek a házmesterek nevében a kapukra kifüggesztett táblák. „A gyepre lépni és a virágokat rongálni tilos" — hangzik fenyegetően a közparkokban. „Mindent a szemnek, semmit a kéznek" — szellemeskedett egykoron a kolozsvári füvészkert tudós igazgatója. Van aztán szükségtelen szószaporitásu tilalomjelző is: „A vezetékek érintése veszélyes és tilos" (ki hallotta már, hogy e tilalom szerencsétlen megszegőjét vészes tette után meg is büntették volna?).

„Kihajolni veszélyes!" — óvja az utasok testi épségét a MÁV. Hogy mindenki megértse, ezt a figyelmeztetést még németül, olaszul és franciául is megismétlik. Sajnos, már csak gyermekkori emlékeinkben él (ó, boldog Nagy-Magyarország), amikor még ezt is olvashattuk a vonatablakokban: „Opasno je van se nagnuti".

A minap bevetődtünk a szülészeti klinikára. „Csendet kérünk!" — figyelmeztettek a fehér zománctáblák. Szinte lábujjhegyen mentünk végig a szőnyeges folyosón. Még a lélekzetünket is visszafojtottuk. „Oióó" — köszöntött utánunk majd minden szobából fegyelmezett magatartásunknak kissé tulhangos elismerése.

A fütési idény beköszöntével és a tüzelőanyaghiányra való tekintettel máris megjelent az üzletek ajtaján a közismert cédula: „Az ajtót kérjük betenni!". Egyes boltosoknak — hihetőleg — rossz tapasztalataik lehetnek e téren, mert kissé udvariatlanul ekként figyelmeztetik a belépőt: „Az ajtót tessék betenni, nem az utcára fütünk!" Még rajtuk is tultesz egy budai cukrászda, ahol nagy betükkel láttunk kipingálva egy szót. Nem kérést, nem figyelmeztetést, még csak nem is zordon fenyegetést. A mai katonás időkhöz illő, kemény parancsolatot: „Becsukni!"...

R. Gy.

— **Megfigyelések az agy pihentetéséről.** Tudományos megállapitás szerint a testi munkánál egész más energia használódik el, mint a szellemi munkánál. Az egyik német orvosi szaklap felveti a kérdést, miként pihentethetjük legjobban agyunkat? A cikkiró végül is arra a megállapitásra jut, hogy a szellemi munkásnak időnkénti „agypihentetésre" van szüksége, mert a szellemi pályán müködők agya a nap minden percében fokozottabban igénybe van véve. A folytonos szellemi munka következtében az agy nem egyszer megtagadja a preciz munkát és *ilyenkor feltétlenül szükséges néhány perc*nyi tökéletes kikapcsolódás, amely nem tekinthető időpazarlásnak, ellenkezőleg uj erőt jelent a további munka folytatásához.* Ha ezt a kikapcsolódást elmulasztjuk, ugy a legtöbb esetben hanyatlás áll be a teljesitményben és a túlfeszitett agyi munka minden esetben az alvás rovására történik. Ilyen egyének ugyanis sok esetben rendszeres álmatlanságban szenvednek.

Egyed Zoltán szinházi levele az uj Zilahy-darabról

Szabó Dezső: Mennyből a földre...
Gróf Bethlen Margit Szeleczkyvel és Szilassyval a filmgyárban

Bajor Gizi tizenegy arca a „Kaméliás hölgy"-ben

Tolnay Klári és Benkö Gyula a „Fecske és denevér"-problémáról

Fotoriport a Zilahy-főpróbáról

Deák Zoltán szinházi levele a „Homokpad"-ról

Sulyok Mária: Csak a szinpadon vagyok szinésznő

Folytatólagos interju Simor Erzsivel

Várkonyi Zoltán vitatkozni szeretne a kritikusokkal

E. Z. bemutatja Hertelendy Hannát, az uj szinésznőt

Lányi Viktor:
Zenei levél a filharmoniáról

Papp Jenő uj regényéről

Szinpadi ruhák a „Fatornyok"-ból

Svájci divatlevél:
Bemutató Gaby Jouvalnál

Pipi befűt magának

a

FILM SZINHÁZ IRODALOM

CSERKESZTI EGYED ZOLTÁN

ma megjelent számában

Ára: P 1.20

— **Svanholm Set magyar kitüntetést kapott.** Magyarország kormányzója *Svanholm Set* svéd operaénekesnek a Szent István-rend tiszti keresztjét adományozta. A rend jelvényeit Svanholm Setnek *Ullein-Reviczky Antal* stockholmi magyar követ nyujtotta át. Az átadást követően a magyar követségen fogadás volt, amelyre hivatalosak voltak svéd részről Svanholm Seten és feleségén kivül *Torsten Undén* volt budapesti svéd követ feleségével, *André*, a stockholmi operaház igazgatója, *Grovillius*, az opera karmestere, *Cavallius*, az opera rendezője, magyar részről pedig *Lotz János* tanár, a stockholmi magyar intézet vezetője s *Pánay János* kulturattasé.

— **Budapestre jönnek a bécsi énekesfiuk.** A Pesti Hirlap szerdai számában cikk jelent meg a bécsi énekesfiuk konviktusáról, „Ahol valaha Schubert nevelkedett" cimmel. Minden különösebb időszerüség nélkül irtunk erről az ötödfélszáz éve fennálló intézményről, mely sok jeles muzsikust és néhány lángeszü művészt adott a világnak. A véletlen akaratából a cikk aktualitást kapott. Az Actio Catholica részéről ugyanis arról értesitenek, hogy épp kedden este állapodtak meg a „Wiener Sängerknaben" működését irányitó tanulmányi szervvel egy budapesti vendégszereplés dolgában. E szerint február 1-én és 2-án lép fel az énekesfiuk hires együttese a Magyar Művelődés Házában, illetve a Zeneakadémián. A két érdekes hangversenyest jövedelmét a *katolikus diákotthon-mozgalomra* forditják. A kedves bécsi gyerekek művészete ilyenformán a mi ifjuságunk jólétét fogja szolgálni.

— **Aukciókét az Árverési Csarnokban.** A Postatakarékpénztár Árverési Csarnokában jelenleg két sikon folynak az aukciók. Az emeleti új nagy árverési terem naponként zsufolásig megtelik érdeklődő közönséggel. Itt festményekért, szobrokért, régi porcellánért, antik butorért, keleti szőnyegért, ötvösművekért, görög és római érmekért vivják a csatát. A földszinti aukcióterembən viszont egy kétezer kötetből álló könyvtár van kiállitva, amelyről már megemlékeztünk. Itt szerepel egy finom izléssel összeválogatott metszetgyüjtemény is a XVI—XX. század mestereinek műveiből. Az érdeklődés igen nagy, az eladásra kerülő tárgyak száma még nagyobb, úgyhogy a magasba szökő árakon kivül nem egyszer az alacsonyan megszabott kikiáltási áron is lehet vásárolni.

FERENC JÓZSEF KESERÜVIZ

— **Karácsonyi szünet az iskolákban.** Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter ugy rendelkezett, hogy az ország valamennyi közép-, középfoku, szak- és népiskolájában *a karácsonyi szünet december 22-én, szerdán kezdődik és január 6-án, csütörtökön végződik.*

— **Két évi fegyházra itélték egy árdrágitó gyógyszerészt.** Az ügyészség árdrágitó visszaélés büntette cimén emelt vádat *Kun Aladár* üllőiuti gyógyszerész ellen, aki Brezina András munkás feleségének az inzulint a hivatalosan megállapitott 5.20 pengős ár helyett 13, illetve 5.60 pengős ár helyett 22 pengőért szolgáltatta ki. A vizsgálat megállapitotta, hogy másoknak, akiknek vényük volt, az előirt orvosság kiadását megtagadta. Az uzsorabiróság *Kun Aladárt két évi fegyházra, 10.000 pengő pénzbüntetésre, 10.000 pengő vagyoni elégtételre itélte, ezenfelül eltiltotta három évi időtartamra közszükségleti cikkek árusitásától.* Az itélet megokolása szerint sulyosbitó körülmény volt, hogy az árdrágitást fontos, cukorbetegek ellátásához nélkülözhetetlen cikkel követték el. Az itélet nem jogerős.

— **Szentmiklósi József és Csanády Gusztáv főjegyzőket tanácsnokokká választják.** A Magyar Élet Pártja székesfővárosi szervezete dr. *Homonnay Tivadar* főpolgármester elnöklésével pártértekezletet tartott. A pénteki közgyülésen betöltésre kerülő két tanácsnoki állásra a párt elnöksége *Szentmiklósi József* főjegyzőt, a lakásügyi ügyosztály vezetőjét és *Csanády Gusztáv* főjegyzőt, a főváros társadalompolitikai ügyosztályának vezetőjét jelöli. Megválasztásukat pártkérdéssé teszik.

— **Dr. Egyed István előadása a jogeszme alkonyáról.** A Magyar Jogászegylet közgyülést tartott, amelyen az ünnepi beszédet dr. Egyed István egyetemi tanár mondotta „A jogeszme alkonya" cimmel. Azt fejtegette, hogy a mai válságos kor lázasan keresi a kibontakozáshoz vezető irányt. Eszméket hangoztatnak, amelyek reányomják bélyegüket korunkra és amelyek megjelölik a fejlődés utját. Egyed egyenként sorra vette e koreszméket és arra az eredményre jutott, hogy azok részben üres jelszavak, gyakran nem is ujak, részben mesterségesen vannak elterjesztve és legfeljebb kivételesen fejezik ki az egész művelt emberiség közös eszmevilágát. A háboru sem ezek körül folyik és kérdés, hogy a háboru után megtartják-e vonzó erejüket. A jogeszme tekintélye a mai korban erősen lehanyatlott. A jogot gyakran csak akadálynak, formaságnak tekintik és legfeljebb eszközként használják fel, a jogállamiság korát lejártnak minősitik, az alkotmányosság tekintélyét megtépázták. Pedig a jog lényegéhez a jogosság is hozzátartozik, az erkölcsi alapvetés nélkülözhetetlen; a jognak a közmeggyőződést, a nemzeti akaratot kell kifejeznie, az igazságot kell megvalósitania. Az ilyen értelmü jogeszme fénye nem halványodhatik el az emberiség lelkében, söt a jogeszmének a háboru végével ujult erővel kell kirobbannia, hogy a sok korlátozás után az egyesek és a köz szabadsága megint helyre állhasson.

— **Halálra itélték az Ernő-utcai betörőt.** A büntetőtörvényszék rögtönitélő tanácsa dr. *Krayzell Miklós* táblai tanácselnök vezetésével vonta felelősségre *Laczkó Ignác* cipészsegédet, aki december 8-án éjjel belopódzott az Ernő-utca 4. számu ház padlására s ott 3000 pengő értékü fehérnemüt csomagolt össze. Koncz János raktárnok azonban a padlásról hallatszó neszre felébredt, a padlásajtónál lesbe állt és a betörőt leütötte. Ennek ellenére sikerült Laczkónak megszöknie. Koncz személyleirása alapján azonban másnapra elfogták. Laczkóról a biróság előtt kiderült, hogy 54 éves és már ötször volt büntetve különböző bűncselekményekért. A bűncselekményt beismerte, elmondotta, hogy az eset után a Haller-téri piacon levő kutnál mosta le sebeit, aztán reggelig az utcán sétált, majd bement az OTI-ba, hogy ott sebeit bekötözzék. A biróság *Laczkó Ignácot légoltalmi elsötétités ideje alatt elkövetett lopás büntettéért halálra itélte.* A biróság ezután kegyelmi tanáccsá alakult át, amelynek határozata titkos.

— **A Cégliga vegyes-sakkmesterversenyén** az utolsó forduló előtt a függő játszmákat fejezték be. Füstér elvesztette játszmáját Pési ellen, Cigoj győzött Rög ellen. Az utolsó fordulón Füstér tulkorán remisre adta játékát Sumics ellen, nem gondolva arra, hogy az előtte álló Barczát és Szabadit is érheti meglepetés és veszithetnek. Barcza fölényes állást ért el Cigoj ellen, később kissé felületesen játszott, úgyhogy hátrányba került, de még akkor is erőszakolta a nyerést és vesztett. Az erőszakos játék az első dijába kerülhetett volna, szerencsére azonban vetélytársa, Szabadi sem jól játszmájában Pécsi ellen. Ez a játszma állott az érdeklődés központjában és végül Pési győzelmét hozta. Gecsey legyőzte Gazdit, Rög nyert Halányi ellen, Grács pedig Váradi ellen. Végeredmény: I. Barcza Gedeon (Gamma) 8½. II. Szabadi Elemér (Gamma) 8. III. Füstér Géza (Máv.) 7½. IV. Dr. Gecsey István (Főv. Tisztviselők) 7. V—VI. Grács Pál (Ganz) és Sumics Dénes (Máv.) 6. VII—VIII. Pési Nándor (Máv.) és Cigoj Gyula (Máv.) 5½. IX. Rög Sándor (Máv.) 4½. X. Váradi Gyula (Kistex.) 4. XI. Gazdi László (Közművek) 2. XII. Halányi Ferenc (Hangya) 1½ nyert egységgel. A Cégliga vezetősége tárgyalást folytat a magyar sakkszövetséggel a jövő évben rendezendő nagyobbszabásu ujabb mesterverseny tárgyában.

— **Baranyai Lipót és Márai Sándor előadása a Parthenonban.** December 19-én, vasárnap délelőtt háromnegyed 12 órakor tartja a Parthenon, a Klasszikus Műveltség Barátainak Egyesülete ez évi rendes közgyülését, mely iránt különös érdeklődés mutatkozik. *Baranyai Lipót* titkos tanácsos, felsőházi tag a Parthenon elnöke előadását *Márai Sándor* tanulmánya követi, amelyben Marcus Aurelius a filozófus császárral és nagy könyvével foglalkozik. A könyv most jelenik meg kétnyelvü kiadásban a Parthenon Klasszikusok sorozatában. Jegyek a Franklin Társulat könyvesboltjában (Egyetem-utca 4.) válthatók 1 pengő 60 fillérért.

— **Kettős kivégzés Szatmárnémetiben.** A szatmárnémeti törvényszék rögtönitélő birósága november 15-én kötél általi halálra itélte Varga János és Kolompár István cigányokat betöréses lopások miatt, amelyeket az elsötétités alatt követtek el Nagykárolyban és Szatmárnémetiben. Kegyelmi kérvényüket elutasitották és az itéletet szerdán délelőtt végrehajtották az ügyészségi fogház udvarán.

Háborus konyha

Péntek. Ebéd: Káposztaleves, mákosmetélt. — **Vacsora:** Sült hal, burgonya, endiviasaláta.

Káposztaleves. A káposztát puhára főzzük, berántjuk és tejföllel ízesitjük.

Sült hal. Egész apró, olcsó halakból is készithetjük olyképpen, hogy a megtisztitott, kibelezett halat besózzuk, zsiros tollal mindkét oldalán megkenjük, paprikával megszórjuk és kizsirozott tepsiben ropogósra sütjük. Ha egész ropogósra sült, akkor szálkástól meg lehet enni.

Endiviasaláta. A most kapható, cifra fejessalátát nevezik endiviának. Ugyanugy készül, mint a fejessaláta, azzal a különbséggel, hogy néha kissé kesernyés ize miatt használat előtt vizben kissé áztatni kell. Tanácsos azonnal megvétele után levágni a torzsáját és vizbe állitani.

Tanács: Ha káposztalevest akarunk főzni, akkor mindig vigyünk magunkkal nagy edényt a káposzta vásárlásánál és kérjünk sok levet. Rántást ajánlatos ilyenkor, amikor már hüvös az idő, több napra előre elkésziteni és üvegbe tenni. Az üveg száját pergamenttel kössük le és villával szurkáljuk meg, hogy levegőt kapjon. Előnye, hogy a felengedésnél nem lesz csomós.

Baromfi, fehérliszt, malátakávé

Budapesten és a hozzá csatolt megyei városok és községek területén a feljogositott baromfikereskedők útján forgalomba kerülő baromfi december 15-től 31-ig a közellátási szelvényív 3. sz., már érvényesitett szelvényén kivül a 4. és 5. sz. szelvényére is vásárolható, a már közölt eddigi mennyiségben.

A karácsonyi ünnepekre való tekintettel úgy Budapesten, mint a közellátásilag a fővároshoz csatolt városokban és községekben december hónapra érvényes lisztjegyek negyedik szelvényére az eddig engedélyezett „EB" (kenyér-) liszt helyett finomliszt vásárolható.

Minden A., B., C. jelü tejjeggyel ellátott fogyasztó részére a tejet kiszolgáltató tejfiók, vagy kereskedő a tejjegy birtokosa részére kiadott és annak nevével ellátott közellátási szelvényiv „L" betűs szelvényére december 18—31-e között fél kiló malátakávét köteles kiszolgáltatni kilónkint 2 P 56 fillér fogyasztói áron, vagyis félkilónkint 1.28 pengőért.

Vizállás

A Duna Paksig apad, lejebb árad; igen alacsony vizállásu. Bécs 163 cm. 12%; Budapest 163 centiméter 15%, holnap 160 centiméter 15 százalék. — A Tisza Szolnokig apad, lejebb árad; Tokajig igen alacsony, Tiszafüredtől lefelé alacsony vizállásu. — A Balaton Siófoknál 66 cm. 57%.

Lóverseny

Ügetőeredmények

A főversenyt Hádli nyerte, szép győzelemmel, Sirocco ellen. Marschall József, az idei hajtóchampion, a nap folyamán Radvánnyal nyerte századik versenyét. A népszerű hajtónak különben is igen jó napja volt és sorozatosan nyerte a versenyeket. Eredmények:

I. 1. Zempléni ist.: **Monika** (1½) Kovács M., 2. Sylvia (3) Vecseklői, 3. Ékes (10) Maszár I. Fm.: Zenta, Gladiátor, Érces U., Cigány, Pandora, Lovcsen, Szellő, Borsos, Nimród, Pali, Dobább, Igricz, Botrány, Baba. 10:13, 12, 19, 52. Bef. 65 és 507. — II. 1. Tengelici ménes: **Mandula T.** (20) Marschall, 2. Szép Ilonka (3) Wiesner, 3. Első Foote (4) Nagy. Fm.: Marika, Dal, Derüreboru, Fekete Péter, Pallós II., Budamér, Hernád II., Csángó, Tiszavirág, Bimbó, Amor, Ciryl. 10:65, 19, 41, 21. Bef. 400 és 283. — III. 1. Nagybánhegyesi m.: **Jövő** (8) Simkó, 2. Edith D. (2½) Fiszter, 3. Izsák (8) Szemerédi. Fm.: Pam. Betyár, Dinom-Dánom, Dolfy, Felvidék, Csinos MiR. 10:35, 15, 12, 19. Bef. 143 és 393. — V. 1. Gyarmati m.: **Hádli** (3) Marschall, 2. Sirocco (6:10) Kovács II., 3. Bengész (5) Raimer. Fm.: Little Tich, Félénk, Ebadta, Cecil, Négus II. 10:35, 12, 10, 11. Bef. 78 és 77. — VI. 1. Tengelici m.: **Csalogány T.** (6) Marschall, 2. Erény (2) Mann, 3. Ali (8) Maszár F. Fm.: Caudabogár M., Ekrazit, Dárda, Dana B., Ördög. 10:143, 43, 20, 61. Bef. 228 és 1094. — VII 1. Kalnráth M.: **Hunyad** (3½) Kovács I., 2. Babatündér (1¼) Nerhaft, 3. Cirill F. (3) Székely S. Fm.: Fogaras, Meridian II., Álom, Pam. Barnalány, S. Pista, Haus! H. H. Palo, Gyertyán, Trencsén. 10:23, 16, 13, 17. Bef. 47 és 82. — VIII. 1. Steiner L.: **Igéret** (5) Jonás J. 2. Tibor (1½) Szemerédi, 3. Hamis Cs. (3) Nerhaft. Fm.: Dömötör, Lepsi, Előre, Ferike W., Figura.

A béke angyala
(PASTOR ANGELICUS)
Csodálatos film XII. Piusról.
Bemutatta:
Nemzeti Apolló
Szerda óta Átrium is játssza
(Zalabéri Horváth-film.)

— **József Ferenc kir. herceg Nagyváradra érkezett.** Este a Szigligeti Szinházban megjelent a „Cornevillei harangok" előadásán. Szerdán este meghallgatta a Nagyváradon szereplő kolozsvári opera Tosca-előadását, csütörtökön délben pedig résztvesz a nagyváradi püspök által tiszteletére adott ebéden. Délután elutazik Nagyváradról.

— **A Zöld Kereszt téli étkeztetési akciója.** Feszty Masa annak a közlését kéri, hogy a zöldkeresztes étkeztetési akció, mint az előző években, a négy téli hónap alatt, az idén is működni fog. Egy gyermek havi ellátását 12.50 pengőről 15 pengőre változtatta a vezetőség. Közkivánatra ezidén néhány erdélyi falu is belekapcsolódik az akcióba. A havi 15 pengőből egy falusi vagy tanyai nincstelen gyermek élelmezését vállalja a Zöld Kereszt. Kérik a régi pártfogókat, jelentsék be mielőbb, ha ujra részt óhajtanak venni a szép munkában és segitsék a Zöld Kereszt nemzetmentő akciójában. Jelentkezni kizárólag a zöldkeresztes étkeztetési akció vezetőségénél lehet: Budapest, Gyáli-ut 4. Országos Egészségvédelmi Szövetség. Telefon 145—445.

— **A szentmise félbeszakitása a légiriadó esetén.** Esztergomból jelentik: Serédi Jusztinián hercegprimás a következőket közli az esztergomi főegyházmegye papságával: A rendkivüli háborus helyzet miatt előfordulhat az az eset, hogy szentmise idején légi veszélyt jeleznek. Ez esetben azokon a helyeken, ahol óvóhely nem áll a hivek rendelkezésére, a hiveket haza kell bocsátani. *A pap folytatja misejét.* Ha légi riadót jeleznek, tehát ellenséges támadás várható, az első szin (a kenyér) konszekrációja előtt a szentmisét meg lehet szakitani. A veszedelem multával a szentmise ott folytatható, ahol ezt megszakitották. Ha a megszakitástól hosszabb idő (1—2 óra) telt el, helyesebb a misét ujra kezdeni. Ha a riasztás a konszekráció után történik, a misézó mind a két szin alatt azonnal magához veheti a szentséget és maga is biztos helyre menekülhet. Ha még csak a kenyér volt konszekrálva, ugyanigy cselekedhetik. De mivel a bor konszekrációja csak egészen rövid ideig tart és az áldozat teljességét biztositja, ajanlatos annak elvégzése is.

— **A Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézetéhez** ujabban a következő adományok érkeztek: Zsoray László földbirtokos (Pusztakengyel) 5000 P. Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü Rt. 1000 P, Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. 1000 P, Madách Szinház Hamlet főpróbájának fele bevétele 506.60 P.

— **Néhai Bárczy István főpolgármester és néhai dr. Melzer István ügyvéd könyvtárai az Árverési Csarnokban.** A Lónyay-utcai Árverési Csarnokban december 14-től négy napon keresztül tekinthető meg az a mintegy kétezer tételből álló ritka és régi könyvekből, kéziratokból, oklevelekből és metszetekből álló gyüjtemény, amely a két elhunyt közéleti nagyságé volt. Az anyagról kimeritő katalógus jelent meg, amely az érdeklődőknek a helyszinen áll rendelkezésére.

— **Halálozás.** Ifj. *Hatás Ferenc*, a Pesti Hirlap tisztviselője dec. 13-án rövid szenvedés után elhunyt. Temetése 16-ikán, d. u. 3 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából.

Rudák Lajos sertésnagyvágó *Törökbálinton* meghalt. Temetése f. hó 16-án csütörtökön, d. u. ½3 órakor, Budapesten, a kerepesi temetőben lesz.

Dr. *Szilvássy Béláné* 54 éves korában *Sarkadon* meghalt.

HARMÓNIA

Magyar mokos László zongoraestje. Z. 7.

BEETHOVEN VII. szimf. Leonora nyit.
MOZART koronázási zong. vers. Don-Juan nyit.
Dohnányi közr. Vez. Lukács. Székfőv. Zenekar, dec. 17. Vigadó, ¾7. Mesterművek III.

Székesfővárosi Zenekar VIII.
Vez. Rajter. Közr. Takács Jenő. V. 4. Dec. 19.

Svanholm Set
betegsége miatt ária- és dalestje (Harm. bérl. IV.) januárra halasztva. Jegyek érvényben.

Ady-est szombaton 18-án Z. ak 6-kor
Közr.: Makay M., Szörényi É., Lukács M., Szilágyi-Szabó E., Basilides M., Eyssen I., Greguss, Várkonyi, Pataky J., Ujlaky, stb. stb. Jegyek hétfőtől a Zeneakadémia portásánál.

20 operett legszebb dalait éneklik sztárjaink karács. vas. délelőtt a Vigadóban az operett nagy zenekari hangversenyén.

Rózsavölgyi rendezései:
Ticharich Zdenka szerzői est 20-án.
K. Kreutz Hédy ária-dalest 21-én.
Korunk Zeneköltői I. est 21-én.

Karácsonyi sztárelőadások:
Szines Karácsony d. u. 25-én, Városi ½4.
Francia Est 25-én Z. ½7.
Karácsonyi Tarka-Barka 25-én V. ½7.
Tánc és Muzsika 26-án, Z. ½4.
Hangulatos Karácsonyest 26-án, Városi ½7.

Koncert rendezései:

Ürmössy Anikó előadóestje 17.
Kosztolányi, Babits, Arany, Ady, Karinthy, Szép Ernő, Molnár Ferenc, Verhaeren és Rimbaud versek. Neményi Lili sanzonokkal, bevezető: Ujházy György, közr.: Bródy Tamás. Z. ½7.

Vasárnap: Hires szinművek
hires jelenetei a leghiresebb művészekkel. Zeneakadémia ¾7.

Sztárok karácsonyi revüje 25-én
Vigadóban ½4-kor. Muráti, Básti Lajos, Kiss Manyi, Latabár Kálmán, Türk, Rátkay Márta, Pethes, Pécsi Öregdiákok, Szendi, stb.

Failoni jan. 4-i Wagner—Chopin-estje a Bp. Hangv. Zenekar II. bérl. ciklusának I. estje. Bérletek, egyes jegyek.
Dániel—Martzy vasárnapi szonáta-matiné Martzy Johanna betegsége miatt januárra halasztva.

Gyermekrablás

— *Még mindig itt van ez a rettenetes kölyök? Nem megmondtam, hogy a váltságdíj felét is elfogadjuk, csak szabaduljunk már tőle!?*

— *Megpróbáltunk már mindent, főnök úr, de a szülők ragaszkodnak hozzá, hogy csak akkor fogadják vissza, ha tízezer dollárt fizetünk nekik.* Life

Hadifogság

— *Hét esztendeig voltam az ellenség fogságában... Most végre sikerült megszöknöm...*

— *Hét évig? Lehetetlen, hiszen a háború még csak ötödik esztendeje tart.*

— *Pedig úgy van. Engem még két évvel a háború kitörése előtt tartóztattak le és tíz évre ítéltek el.* Ric et Rac

Iskolában

— *Nagyon feledékeny kislány vagy te, Bözsike. Egyszer majd a fejed is otthon felejted.*

— *Azt nem lehet, tanító néni kérem, mert a mamám minden reggel erősen odaköti a sapkámhoz.*

Párbeszéd

— *Honnan szerzed azt a sok adomát, amit a társaságban elmondasz?*

— *Akár hiszed, akár nem, sajátmagam csinálom.*

— *Igazán? Akkor te sokkal idősebb vagy, mint amennyinek látszol...* Presse

Stilusosan

A kaktuszkertész fényképet készittet. Domenica

Bronzkivitelre
készült feszület.
Készült:
Simay Imre
tanár
díszitő szobr.
szakosztályán.
Krisztust
mintázta
Tóth Gyula
V. éves növ.,
a keresztet
gipszbe faragta
Schäffner Rózsa
I. éves növ.
Eredeti nagysága
73x118 cm.

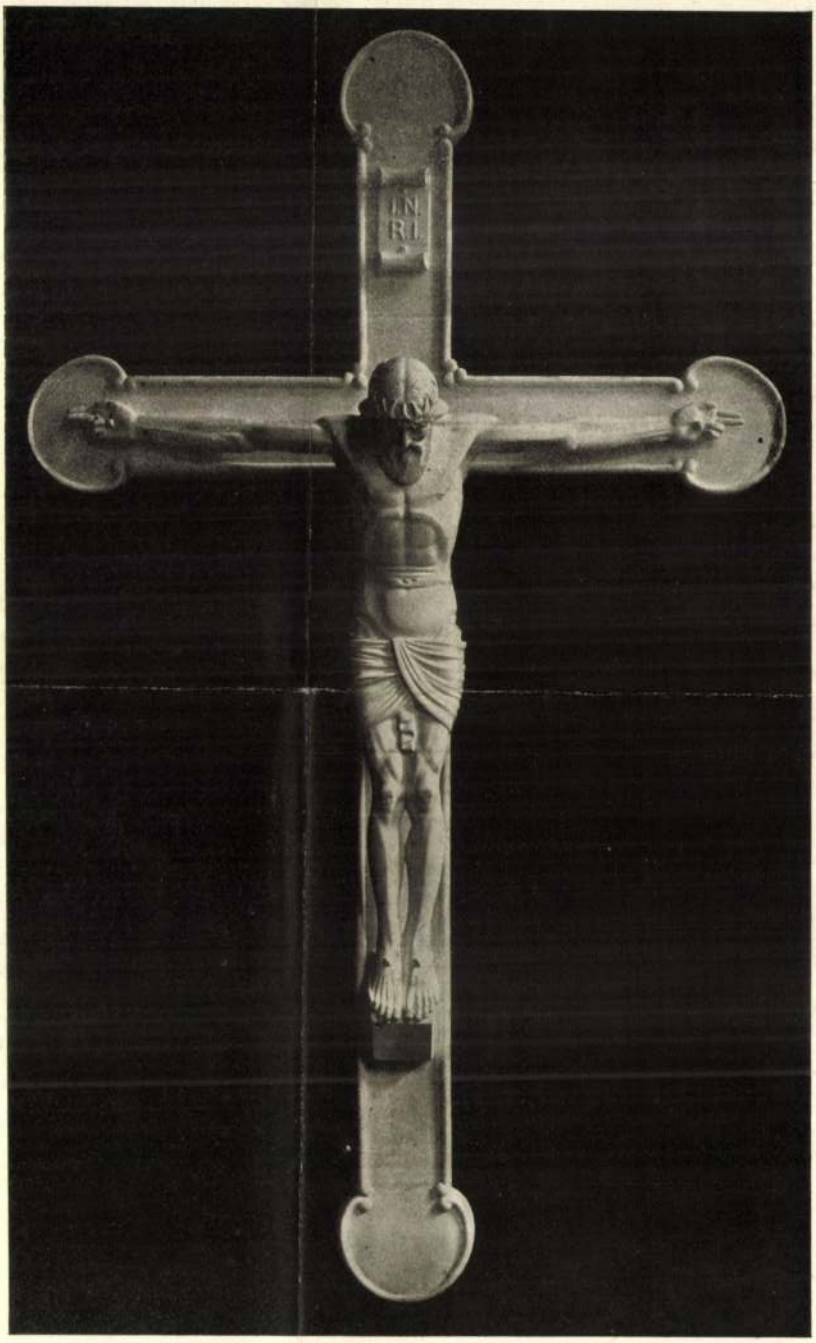

Érmek 1914–15.

Épület homlokdisz. Készült: **Simay Imre** tanár szakosztályán. Eredeti nagysága 59x783 cm.

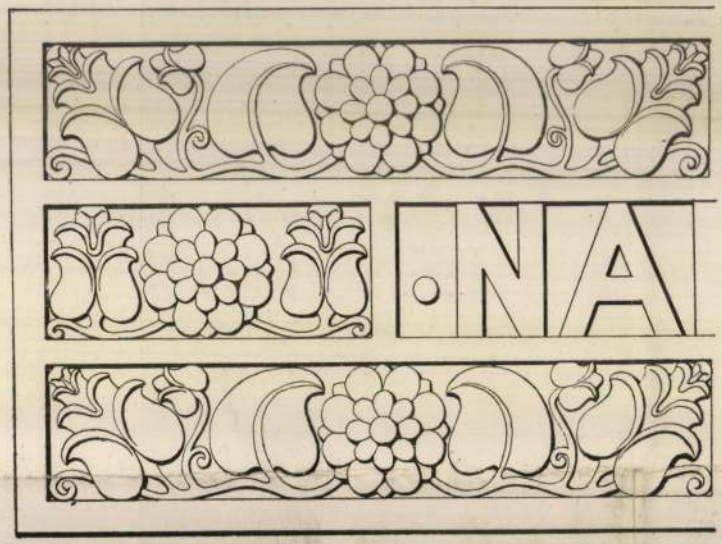

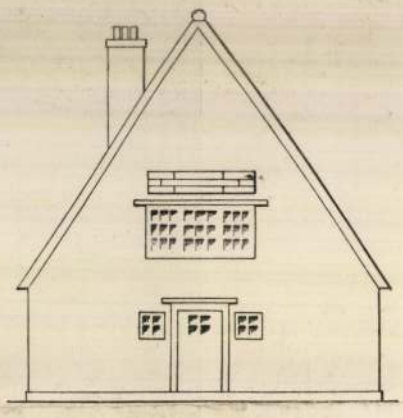

Tervezte: Ohmann Béla IV. éves.
Rajzolta: Debreczeni Tivadar III. éves.
Mintázták: Novák Dezső, Kovács Zoltán, Weisz Albert II. évesek.
Gypszbe faragta: Hegyeli Lajos éves.

Toth Gyula

U. 1706.

Lepaulle F. G. Guilleaume: (
20 (1007)
vegnac Eugèn Tibonok (97 (978), 43
(944). —

Tóth Gyula

ścieszobrazy

ok. nuove felsorolva

Cs-ścieszobrazy 92-93-94. l.

~~Bronzkarperecz, konfoglalaskori~~

~~VI. 132.~~

Tóth Gyula

Erémkiáll kat.

1924. 92. 1

l. oko

Pozsonyi wérescephár Kincseinek
fényképei IX. 88.

Tóth Gyula

[illegible]

l.

A Múbarát
1921. 156 l

Kés, árpádkori VIII.190.

Tóth Gyula

Műcsarnok szobrász

1927. tav. Kiáll. 258, 259

1928. tav. Kiáll. 213.

Nyitra utca 4

Zsigmond u. 68.

1929. tav. Kiáll. 277, 279.

Szt Flórián képe aradi emlékérmen

VIII. 28.

Tóth Gyula

Művészet 1915. 144, 286

Magyar Művészet

1925. 53, II. 46, 288, 583

1926. 38, 40

Lelet, pécsi népvándorláskori

III. 103 – 111.

Toth Gyula

U. 4145

Őskori eszrépedény töredék IX 102

Tóth Gyula

Nagybánya k. k. 1912.

87

Aranyosmarót 1904. XI. 3.

Sanatórium-egyesület emlékkönyve (785/1904.)

Tóth Gyula

festő, szül. 1891-ben Szatmáron, Nagybányán kezdett tanulni Réti István vezetése alatt, azután München-ben Rauppnál és Angelo Jank-nál tanult. 1911 óta állít ki.

Krück II. 647. l.

Arianyi Csaplovics-Könyvtár tör-

Bénito I. 200-206. — II. 31-41, m

43-119.

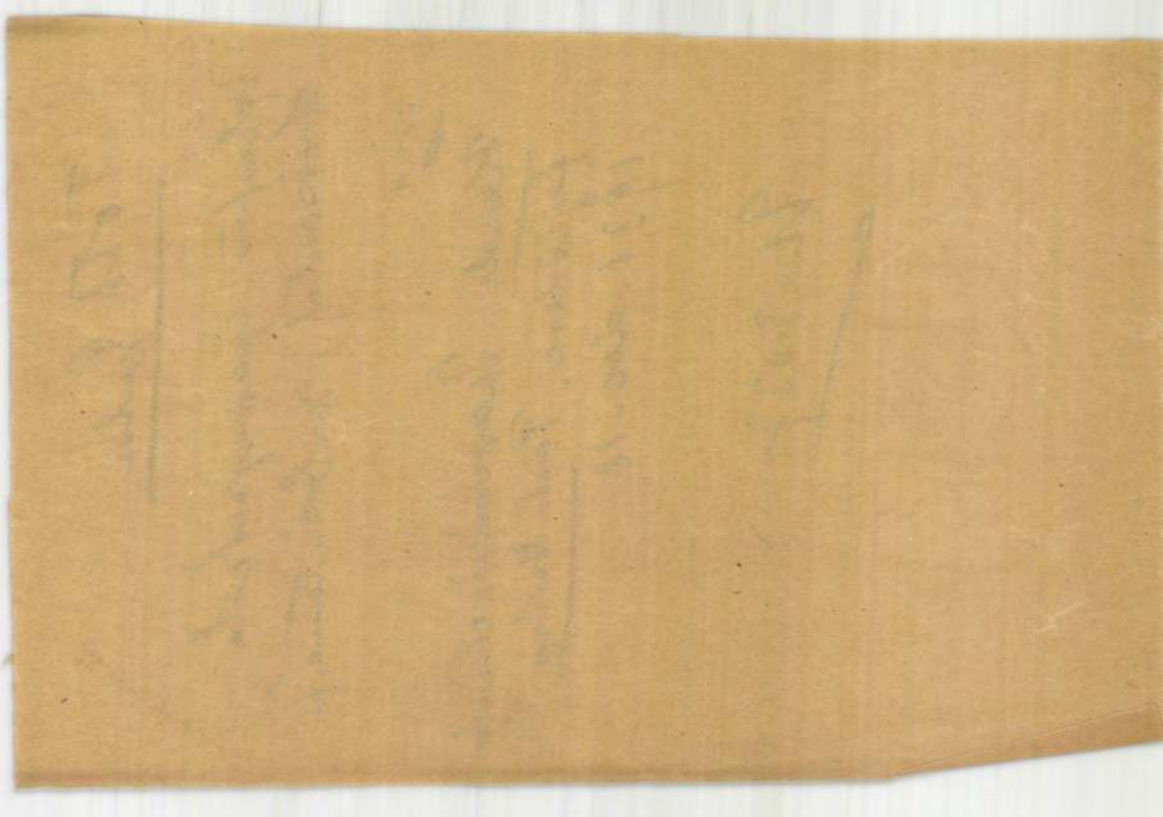

Tóth Gyula

Hékesfőv. iparrajzikola
ötvösontak, szobrásztanára

ivod

Kézdi. Iparművénetünk
fejlődése. Pesti Hirlap
1931. dec. 18.

U. 3037

étése.

vidékének előterében és abban a pil-
a balrafordultan térdelő ősz hajú
tt fejét a bakó felemelt pallosával
főpap, ~~a törvényes és~~ a törvényszegés
valamint a poroszlók vannak. Öltözete:
~~kabát~~ palást. Jobbról keresztbetett
egy turbános férfi és fején sisakkal
ll. A hegyes háttér kanyargó országút-
dával, a kit egy kutya ugat meg). Leg-
kő hever, mig a füvek közül három ~~szál~~

cm.-- Lelt.sz.4146. -- Vétetett az 1912
813-912) és az 1912 április 20-iki érte-
ius Boehlertől 1930.68 K-án (916-912).--
-én (1126-912).-- Elszámoltatott 1912
Az elszámolásra nézve lásd a 31835-912

431-912.
lt.7788.
-912-1

35

Tóth Gyula

festő

szül. 1891 III. 20.

lásd

Osvát Kálmán dr.

Erdélyi Lexikon.

Nagyvárad, 1928. 294. l.

Pl.

ús 26-án

de félmeztelen ifjak kik ~~dőre~~ vágtató
olva. Körülök a középső vezet, ki fele-
t és a ki turbánszerű föveget, oldalán
rdot visel. Társainak egyikénél pajzs,
és kard van az ostoron, illetőleg osto-
ése jobbról, de hátul = 4-12-04. C.B4.
: = L. Rasmusse Broncestoberi.

magasságban 98, szélességben 98,
sz.4516.-- Értéke 10000 K.--
nyal913 márczius 9-én (6[illegible]1-913).
rökletéte (1381-913). ~~Átvé-~~
~~[illegible]046-913).~~ -- Bejelentetett 1914

17

Tóth Gyula

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 583. l.

Revue du Vrai et du Beau. (Tóth Gyuláról.)

BAROSS SZ

Kereskedő-, Iparos- és Rokons
Budapest, IV. Bástya-utca

Igen tisztelt Szakos

Kedves B

A Baross szövetség 197. sz. viselő
tályének emelése céljából a nemzetközi
bíró s itt Budapesten (Gödöllőn) augus
Jamboree-n szerepeltetni akarjuk. A csapat
sajnos szövetségünk, a mai nehéz viszon
miért is tagjaink szíves áldozatkészségét ke

Tekintettel erre a nemes célra, a
gyen szíves a mellékelt csekk-lap felhasz
tehetségének megfelelő kegyes adományát

Midőn még szíves áldozatkészségé
Baross testvéri üdvözlettel hive:

Budapest, 1933. junius 15.

a

Tóth Gyula

MAGYAR MUVESZET

1925. 53, II. 46, 288, 583

1926, 38. 40

60 óra

365 l. 96 % ? hl.

$$\begin{array}{r} 365 \times 96 \\ \hline 3285 \\ 2190 \\ \hline 350.40 \text{ hl } \% \end{array}$$

15 ½ % rabatt 3845.50 P

Brtló ár . . . . P

15 ½ % rabatt

Tóth Gyula

ötvösmunkáját megvette
a fővárosi –
irod

Képzőművészet

1928. II. évf. 173. l.

Serbia III. 207

Tóth Gyula

Münchener Akademie

1913–14 téli kiírt. 206, 411.

Castriota György:

Mellig, hétnyolczad balra
lonban. Fején prémes kucsma va
bő. Fölíratai

a kép felett: „Georgius Cast
banien, &c."

a kereten: „Georgius Cas
gell. Turcorum

a kép alatt két sorban: „G
Van Epiro: e

A methet hátán hollandi szöveg
Prince van Epiro van den Tur
Rézmetszet, méretei 17.6:

7557.

31/93 N:

Tóth Gyula

id. Dörre Tivadar
mellszobra c. műve
regv.

Képzőművészet

1931. 146. l.

Pecsétnyomó-gyűjtemény a sümegi múzeumban VI. 151.

Tóth Gyula

postabélyegekre Eiirt
pályázaton megvétel
(100 K)

Művészet 1916. 82. (1)

mann M.

KAM. SZÁLLITÓ

IZEUM-KÖRUT 1.

Tóth Gyula

nobrár

M. Képzőművesek Egyesületének kis ezüstérme.

Pesti Napló

1934. dec. 22.

(Kitüntetések a Műcsarnok kiállításán.)

Tóth Gyula

Műcs. [illegible] tól [illegible]
Pipics 64. l.

Tóth Gyula

nobrász

Műcs. kiáll, 1929 tól

Pipics 121.0.

Tóth Gyula

zobrazení

Ivod

Velence 1922

166. l

Tóth Gyula

nobrass

l.

Szent György Céh

42. aukc. (1920)

877. n.

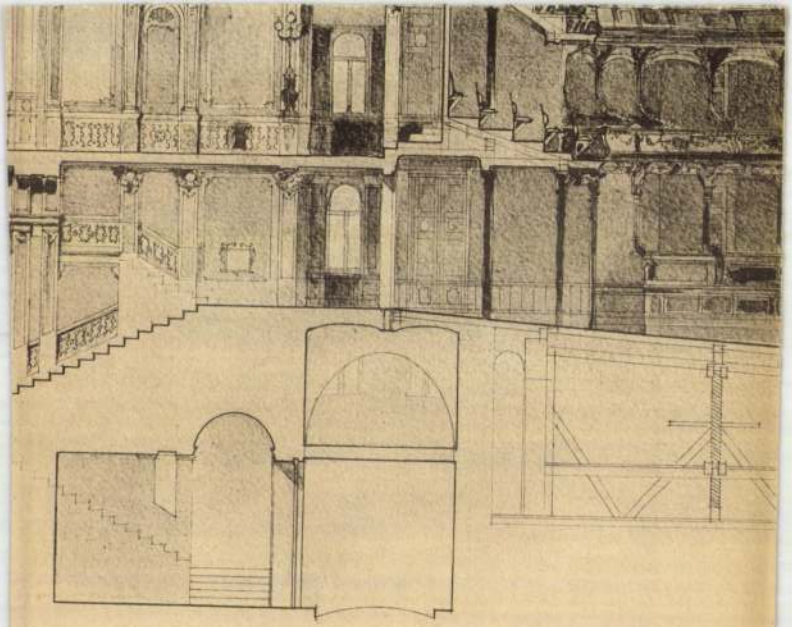

Hossz

Pécs városa új színházár

Tervezték: ***Steinhardt*** Antal

Tóth Gyula

nobrány

A jó Pásztor c.

nobrának várlata.

Készült az alábbi

templom részére

Repr. és

ezulítve

Jajczay János: A

Rezsötéri templom mű-

vészi tervei.

Képes Krónika

1934. 100, 107. l.

Capécius és

bizonytalan

BUDAPEST
4. XII. 23 - 7.
4 TFÞ

4 XII. 23

Tóth Gyula

szobrász

l.

Szépmüvèszet

1942. 284. l.

Tóth Gyula

Hobrász Műcsarnok

1931. tav. tárl. 167

Képzőművészek Egyes. tagja

1932. febr., márc. kiáll. 324

1932. tav. tárl. 214, 233

1932/33. téli tárl. 229

Tóth Gyula

nobrász - Podolini u. 8.

1930. Tav. kiáll. IV. t. 44.

1930. Szt. Imre kiáll. 96.

1930/31. jub. kiáll. 207, 330

1934. téli kiáll. V. Tem -

Feladó: Dr. Pálosi Ervin, Eg

Tóth Gyula

Szenteltvíz tartóci
3 cím
repr.
Jajmaicgylum
84–87. kép.

64

Tájkép

Fa, olaj egyenkint 17×24 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 248—249. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

Asszonyok Krisztus sírjánál

Fa, olaj, 63×50 cm.
Maszlaghy II., 356. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

Tóth Gyula
nobrair

Dr Schwartz Ede emlékérme.

l.

Numizm. Közl.
1924-25. 27. l.

Museo Nazionale (Firenze) III. 153

Tóth Gyula

szobrász szar-
mátvész

vród

Goll Elemér dr.:

A Pozsonyi M. Kir.
Tudományegyetem
elhelyezése - MMÉE
Közl 1916. nov. 26.

elnök

iépitész-tanár urnak

Budapest

Tóth Gyula

nobrán

Krisztus a Karentsfán

Angyalok

Repr.

Jajmaiegyhm

31–33. kép.

T. 221.

ló szövetséges csapatok hadi moz-
ung von Türkisch Dubitza látképben
ékitményektől körülvett iratteker-

. Aug:
der K.K.
es G.F.M.
en 26.
oberung
do des
let ist.

magyarázó szövegének kezdete:
schanz besetzt mit 6 Co
O. Neu errichtete Batter
Capitulirte u. Strecte d
jelzése legalól jobbra: Wien

Szines rm., mér

T ó t h G y u l a

Az Ujság. 1924.máj.27. ((e.a.): Érmek és plakettek.)

'urkestan, the Kuban and Ordos territories etc., artly from the bequest of Count Eugen Zichy, rom the propriety of the Francis Hopp Museum or East-Asiatic Art in Budapest and of Mr. C. T. oo in Paris. The finds from Hungary are proieties of the Hungarian National Museum in udapest, of the Museums in Szeged, Szentes, ebrecen, Szombathely, Győr, Miskolc etc. The lea as well as its realisation is due in first place the Count Stephen Zichy, Direktor in hief of the Hungarian Museum for History. His colaborators were Dr. Nándor Fettich and Dr. Gyula ászló. For having attributed various groups of finds certain peoples, as of the stamped jewels ornamented with almandines to the Huns and of the reatest part of the material (belt-ornaments with crolls, griffins etc.) to the Avars, mostly Prof. ndreas Alföldi is responsible. These golden finds re to be considered however as roman exportoods which can be verified everywhere, from outhern Russia to Carthago and Normandy. The numerable irano-hellenistic finds which quite inontestably fill the whole period of the Alanarmate and Hun-Avar migration cannot be exlusively of Avar origin so much the less as in the imes of the Avars also other styles were existing. ifferent styles however cannot originate at the ame time or at least cannot develop vigorously.

*

Tóth Gyula

wód

z

u

MAGYAR IPARMUVESZET

1934. 3. l.

(Az Iparrajziskola karácsonyi kiállítása.)

Tóth Gyula
rozbiór

Meditáció
Repr
Művészet. 1940. 32. l.
(Magy. Képzőm. Egyes.
debreceni kiáll.)

[illegible] KORUT [illegible]

[illegible]ttsá-

Tóth Gyula

l.

Szépművészet
1941. 179. l.
Vetter

HIRLAP BIZOMÁNYOS
MARGITTA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóth Gyula

Hobrait

Bul. 1893-

15 darabból álló kollekcióval vett részt az alábbi kiállítás

irod

Unkari

Helsinki 1935

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Tóth Gyula

nobrán

kisebb kollekcióval vett
részt az alábbi kiállí-
táson

Kunsth. Mus. Ung.

Medaillen 1934.

Kárpátok VI. 73.

Tóth Gyula

ötvös

1926. egyházmův. Eiák. a
Nemzeti Halomban.
Monstrancia, Ciborium,
Kehely, fali Ereszt, Szentelt-
víztartó, Valamyi Eszmek
az Ecclesia st. mühelyé-
ben.

GARNELO JOSÉ. A MEG

Tóth Gyula

A székesfővárosi iparrajz-
iskolában készült sorleg,
szentelő, szentségtartó.
Tanár fenti -
Repr. -
Magyar Iparművészet
1929. 31. l.

MDK

Tóth Gyula

A képviselőház szavazóurnája, r epr.

Magyar Iparművészet 1930. 25.1.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Sz. főv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .- KOLOZSVÁRI JORDÁN TAMÁS FŐORVOS 1539-1585, szakállas férfi arckép kihajtós gallérral b. 70 mm. egyold. öntött, bronz. /Morvaország főorvosa/. 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

PATRONA HUNGARIAE
GRANARIUM NOSTRUM REDDE NOBIS

CZAKÓ ELEMÉR DR.
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERI TANÁCSOSNAK
TISZTELETE JELÉUL 1922

RASSEGNA ITALO UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Tóth Gyula

ipari művész

a képviselőház

szavazásainál hasz-

nált urna ⚲

Zámb 1935

9. l. –

⚲ oldalán dombormu-

ben megörökítve az

a jelenet, amidőn

gróf Apponyi Albert a

Népszövetségelőtt a tria-

noni békeparancs ellen

tiltakozó beszédet mond.

Viselet.

Női ruha.

A hölgyek egyike otthon
dereku ruhát visel csatos öv
felöltőt és fodros szoknyát
vidék várral és költözködő v

DIVATKÉ
ezután balra: Melléklet a Fő
jobbra: Kiadja Emich
legalól középütt: Ny. Rohn é

Kny., mér. 16

Toth Gyula

Geboren zu Debrecen am 28. September 1893, absolvierte derselbe das Bildhauerfach der Kunstgewerbeschule zu Budapest als Schüler Ferenc Vasady's, Alajos v. Strobl's, Lajos Matray's, N. Imre Simai's. Mehrfache Studienreisen führten ihn nach Venedig, Firenze, München und Wien. Gewinner mehrerer Preise. Professor der Bildhauerei an der Gewerbezeichenschule der Haupt- und Residenzstadt Budapest. Seine Medaillen und Plaketten zeichnen sich durch Ideenreichtum, Feinheit in der Ausführung und einen markanten charakteristischen Stil aus. T. schneidet seine Werke meist im Negativ. Hervorzuheben ist sein Bestreben ungarische Motive und Ornamente in der Medaillistik zu verwerten.

Igen sok ujuvefels.

Hu Prmagyerem 45 Dl.

— 456

Tóth Gyula

szobrász

Kerékpárosok jelvénye

repr.

Tolnai Világlapja

1942. máj. 13.

Tóth Gyula

szobrász

lásd

Szépművészet

1941. 68. l.

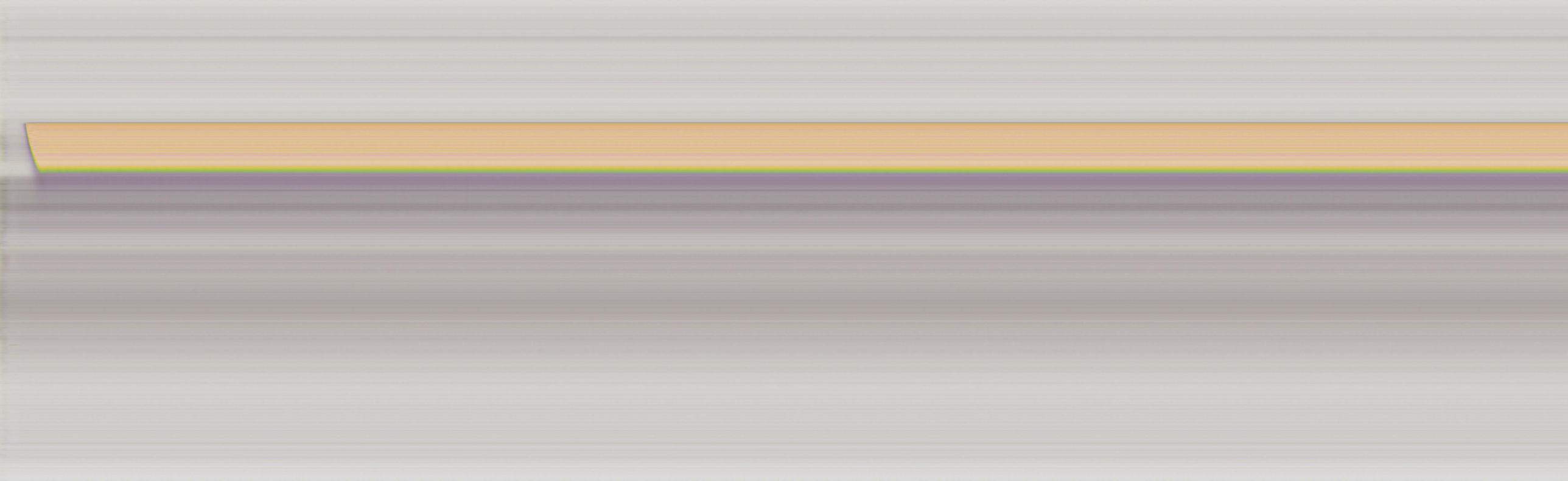

AZ 1908. ÉVI TAVASZI KIÁLLÍTÁS DÍJAI

1. *A 4000 koronás társulati-díj.*
2. *A 3200 koronás báró Forster Gyula-féle „Vaszary-díj".*
3. *A 450 koronás báró Harkányi Frigyes-féle díj.*
4. *A 600 koronás Wahrmann Mór-díj.*

Az 1. számú díjra minden, a pályázat föltételeinek megfelelő és az 1908. évi Tavaszi Tárlaton a megnyitástól a bezárásig kiállított mű pályázik, hacsak beküldője 1908 április 15-ikén délig írásban be nem jelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 2. számú díjra minden az 1908. évi Tavaszi Tárlaton a megnyitástól a bezárásig kiállított, a magyar történelem dicső eseményeire, ezek között elsősorban a magyar szentek életére is vonatkozó teljesen befejezett olajkép s esetleg vázlat pályázik, kivéve, ha a mű szerzője írásban kijelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 3. számú díjra minden, az 1908. évi Tavaszi Tárlaton résztvevő és a társulati kiállításokon ezúttal először szereplő művésztől való, a megnyitástól a bezárásig kiállított mű pályázik, kivéve, ha a mű szerzője írásban kijelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 4. számú díjra hazai művészek pályázhatnak bármily fajú festészeti, szobrászati vagy metszetműveik-

be és
voltak.
n nem
azok a

tésben

művel

mított

MDK

Tóth Gyula

bronzérmek:

Babits Mihály

Michelangelo

Képzőművészetünk a felszabadulás uzán. MNG 196o.

49 l.

Tóth Gyula MDK

Mária Jézussal, gipszplakett

Mücsarnok 1935 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Tóth Gyula

bronzérmek:

Dugonics András

Kopernikus

Illyés Gyula

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

49 l.

MDK

Tóth Gyula

részt vett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-síremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Tóth Gyula szobrász M.D.K.

Érmei a kiállitáson

Perneczky Géza: A X Szobrok Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet 1965. szeptember 26. 11. 1.

Tóth Gyula

MDK

Nagyanyám, bronz

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

Tóth Gyula MDK

Plakettek

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Tóth Gyula MDK

Pásztor, gipsz

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállítás

MDK

Tóth Gyula szobrász

Szép domborműveket tervezett "Jó pásztor" és "A kulcsok átadása" a szentély két oldalára, a Rezső-téri plébániatemplomban.

Pipics Zoltán dr.: Templomi művészet.

Magyarság, 1934.Jan.21. 20-21.lap

MDK

Tóth Gyula, ip.müv.

ötvöstárgyakkal vett részt az 1932.év I.pályázatán/"Butorok és Ip.m.tárgyak"./ - s a nyertesek közé került.

Részt vett a II.pályázaton, mely sportdijakra vonatkozott és speciálisan ötvösök számára rendeztek és 300.-P. értékü dijatn nyert.

Pályázatok.- Az 1932.év folyamán meghirdetett I.pályázat az Ip.m.Társulat részéről.
MIP.1933. 79.l.

MDK

Tóth Gyula

az Iparm.Orsz.Egyes. ezüstérmét kapta

Orsz. Magyar Iparm. Kiáll. Müvészet 1938. III. évf. 22. sz. 161. l.

Tóth Gyula

MDK

Plakettek

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Tóth Gyula

Érmek és plakettek I-II.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

MDK

Tóth Gyula

Érmek /I-XII./ bronz 70x50 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok
1955.Kat.47.l.

Szent Márton.

A középtérben látjuk a v
ben erőd van, az előtérben ped
helt szamarat hajt a malom fel
allegorikus zenélők képeznek c

MARTI

fölül középütt: ASINUS AD LYRA

alól: Solus in aurata Cythara
Assidue tractat sola ad

legalól: Zur Lauten taug kein
Weil er zur Mühl i
Wo die Harpff: kling
Schön Jung frawen

Rm., mér. a rl. 9.7: 14.9

131-91

Tóth Gyula

1900/1–1904/5 I.,

1905/6 I., 1906/7

Ferképzomfoiskévk

141 l.

Tóth Gyula

1914-15. a diszitő szobrá-
szat tanársegéde

Éimisk 1930. 78. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe,
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger
királyság megváltó eszméjének. És
nyugalmat, békét, becsületes demokrá

Ezért fordulok barátaimhoz, hiv
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunk
igaz ügyet, harcoltam a főváros auton
sok ezer embertársamon, joggal kér
harcolni az elnyomatás veszedelme el

És kérek mindenkit, akit közös
nek semmit, amig igazolt ember
Griger Miklós és az én nevem

Budapest, 1935 március havába

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Tóth Gyula

und

Hu Pr magyarein

LVII. tábla

LVIII. "

k töredékek felhasználásától azok-
s választja el. Azonkívül az antik
truktív és dekoratív szempontból
ág népszerű, démonikus felfogására
sztezéseken, záróköveken stb. szin-
zafejekhez, pl. a budai főtemplom-
hasonlóan ebben az esetben is egy
kell számolnunk, panaceával pusz-
ló meduzafejek, mint saroklevelek
, mint a werden-i apátsági templom
román, részben gótikus levelekkel
tásos példát találunk erre az alsó-
hol hasonló meduzafej szerepel a
brászati megmunkálás az óbudai
megegyezik, hogy itt is a felsőrész
ragva, míg az alsó részletek ala-
szélhez reliefszerűen odasímulnak.
iak, szalamander alakú állatok stb.

nban a saroklevelek helyettesítése
mánkori kódexornamentika külön-
épnek ugyan hasonló figurák mint
gy a portálék oroszlánjaihoz hasonló
ináció azonban, mely a mi töre-
alálható, holott a különböző forma-

Tóth Gyula

3 polg. 1 i parr.
ugilv. rajzlauf -
Tanár Vesztróczy Manó
9 hónap, jeles
I parrajz iskola 1909

Kantorjanosi h. n. III. 133.

Tóth Gyula

iparművész

iród

2

Ujság. 1941. máj. 24.

(e. a.: A Békéscsabai

városi Iparrajziskola

kiállítása.)

Tóth Gyula

zobrazit és parmúvész

Erőd

Magyar Iparmúvészet

1928. 135. l.

ÉS ELŐESTÉJÉN. CAMPINE, BELGIUMBAN.

Tóth Gyula

Uriszoba szekreny,
repr.

Magyar Iparmuvészet
1925. 182. l.

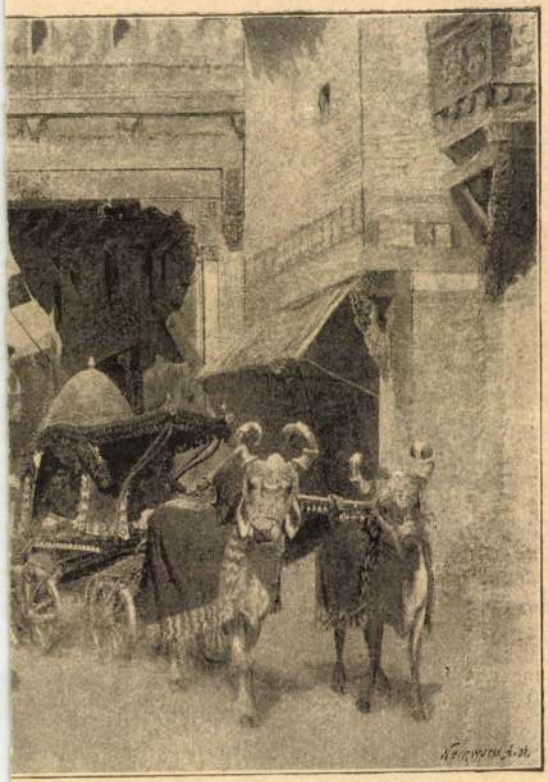

D. HINDU MENYEGZŐ.

Tóth ~~Béla~~ Gyula

Ciborium, fenti serveste,
készítette Vistai György.

Repr.

Magyar Iparművészet

1928. 73 l.

Tóth Gyula

Alakrajból dicséret.

Érmiske 1913–14.

Tóth Gyula

írta

Szabadon

Tóth Gyula

Nobrány

csód

Szabadon

Tóth Gyula

Emlékplakettek és óra láncok. Repr.

Magyar Iparművészet

1917. 244. l.

e g y t i s z t e l e t p é

k é p e n n y u j t s

mikor a Révai Kis Lexikona megt
rad és a mellékelt utalványt -
től független - nb. aláirásával

A Révai Kis Le
teljesitmény, amilyenhez foghat
igen hosszu idő óta nem találko
talmában, amely 15 rendes kézik
gában, k ö z é p l e x i k o n

A csodálatosa
értékei mutatják, hogy a Révai K
ménye a magyar, sőt mondhatnók a

Abban a remény
Önt a Révai Kis Lexikona megteki
zölni, vagyok

Toth Gyula

nobrány

rod tanársegéd

Éimisk 1915/16.

31. l.

er

dá-

ith

ar

-

-

gá-

yors

ak

opolis.

he-

re,

e.

Tóth Gyula

wód
z

Magyar Iparmüvészet

1916. 119. l.

Tóth Gyula

Nobrány Ötvös

l.

Szepeltlex 393. l.

Élctr. u. o. 1082. l.

ábrázoltak körül a

153

deczember havában. III ugyanott 1719 szep-
tember 20-án.

és
kezeit úgy tartja, mintha I beszélne.
~~t bullámos haja vállaira omlik, az ál-~~
~~Jobbra két hölgy~~ kivágott öltözet ~~et~~ T mig
selyem, T jobb kezével összefogott kendő-
, kék. Az előtérben, ~~balra~~ az egymásnak
obbra IIII néző Amorettet látunk ~~nyillal~~.
A mester jelzése ez: J.Weeninx f.

cm.
1895: IX. 20-én 3500 lirán. (~~1590~~ 1141 frt. 75 kr.)
24-én (279/95.)
az 59601/95 min. számot.

a meglőtt nyúlat mutató fiához
beszélne, balról áll, míg a hölgyek
jobbról helyezkedtek el. Ez utóbbiak

Tóth Gyula

200 K állami segély

Értesítés 1910/11. 15. l.

itz Lipót után

~~ú. II Budapesten 1910 július~~

) Gyarapodás.

rodultan)

~~ban ábrázolva~~

~~ássé balra néz~~. Jobbkezét a párnázott
ával a meggyszinü teritővel letakart
et és egy terrajzokat tartalmazó füzetet
. Inge állógallérú, nyakkendőjét csokor-
tja fekete, nadrágja szürke. A háttér-

.

ap Henrik.
eln. sz. leirat alapján (76/94) átvé-

1910. julius 18-án a vallás- és köz-
ott át (1195-910)

(41)

215

Tóth Gyula

a tanári kartól 160 K

Értimisk 1909/10. G. l.

T.2558. III.

rschez neu zu erbauenden Katholischen
alten Thurms an der Aufgangs-Seite und
n an der Untergangs Seite, M in der
riss A. die Kirche ohne Gallerie, und
chschnitt aber, beyde Bauarten vorstel-
ttornyu templom homlokzatát, alaprajz-
hozzá tartozó mértékegységgel.

ér. 66.4 : 45.9 cm.

Tóth Gyula

étitmeinges vásárban II. díj:

Évtimisk 1910/11.

14. l.

Tóth Gyula

300 K. államsegély

Értimisk

1911/12

24 l.

Tóth Gyula

úrod

Ágotai Lajos:

A székesfővárosi iparrajziskola kiállítása a Nemzeti Halomban.

Magyar Iparmüvé-

zet. 1931. 187. l.

Tóth Gyula

díszítő szobrászatban

II. díj.

Történik

1911/12.

23. l.

Isis-szobrocska IV. 154.

Tóth Gyula,

480 K államsegély

Évinisk 1912/13. 27 l.

Bezerédj István.

Jerékig van ábrázolva
bajusza, szeme s szemöldöke,
vált. Kezeit karba fogva
csavart nyakkendője fe
fát vannak s jobbra kát
Fa, méretei 15.
Bezerédj Pál aj

Tóth Gyula

Muzsa, repr.

Éimisk 1912/13

Nagy.

Dr. Szentiványi Gyula Úrnak

A Múzeumlékek Orsz. bizottsága tithon

Budapest.

Tóth Gyula

szobrász

Daranyi Ignác tihanyi emlékművét, kezi-
tette, mesét a jövő
tavaszal állítanak
fel.

Pesti Napló
1937. szept. 3.

meletes vendég fogadó, mely előtt fák állnak, s me-
a A kerítésnél két holgy beszélget a velők
ármau ülnek, a kapuból egy úr jön
vezet, a korláton belül egy férfi pipá-
znak. Jobbra a parasztházak előtt, a gémes
s a házak mellett lóczán egy férfi
asztot, a kinek közelében négy, rucza sze-
asszony alkudoik s négy asszony szár-
Az úton, balra a hátra felé induló férfi
itt a nejét karon fogva vezető úr
lád felé, két koldus gyermek közeledik.
garn). Ansicht des Gasthofes in Pisch-
e à Pischtyan (Hongrie)" s legalól
Artaria et Comp."
méretei a vonalkeretnek 27: 39.7 cm s

4700

152/93 N° 32

Tóth Gyula

Serverte az 1940. júl.
1-én a m. kir. postától
forgalomba hozott
Mátyás király bélyeg-
sorozatot.
Minden bélyeg (5 db)
nigmalva.

Tóth Gyula

lásd

Diósi Antal

csomagjában

Tóth Gyula

zobrazí – tiszaminvez

Pozsony

vrod

Goll Elemér dr.

A Pozsonyi M. Kir.

Tudomány egyetem

elhelyezése –

MMÉE Közl.

1916. 294 l.

Tóth Gyula

a székesfővárosi iparrajz iskola ötvösműhelyében a szakrajzot és tervezést tanítja –

Erőd

Ágotai Lajos. A székesfővárosi iparrajziskola kiállítása a Nemzeti Szalonban.
Magyar Iparművészet

1931. 187. l.

Tóth Gyula

A sirköpályázaton 150 Koronával díjazott gyermek-szerem-lékterve, repr.

Magyar Iparművészet

1914. 167. 1.

Tóth Gyula

A II-ik hadiemlékt áblatérv-pályázaton a 400 koronás II. díjat nyerte.

Magyar Iparmüvészet

1915. 200. l

DISZITŐ
MŰVÉSZI
II. évfolyar

Tóth Gyula

Szentséghár ajtaja,
torvezte fenti
Repr.

Díszítő Művészet
1915. II. évf. 3. 4.

Tóth Gyula

kultuszminisztériumtól
600 kor államsegély

Évinisk 1913-14.

Tóth Gyula

Diszítő szobrász szak.
Nagy arany dij.

– Éimisk. 1913–14.

MDK

Tóth Gyula

Jubilál az Iparmüv. Társ. Szinházi Élet, 1935.4.sz.
64 l.

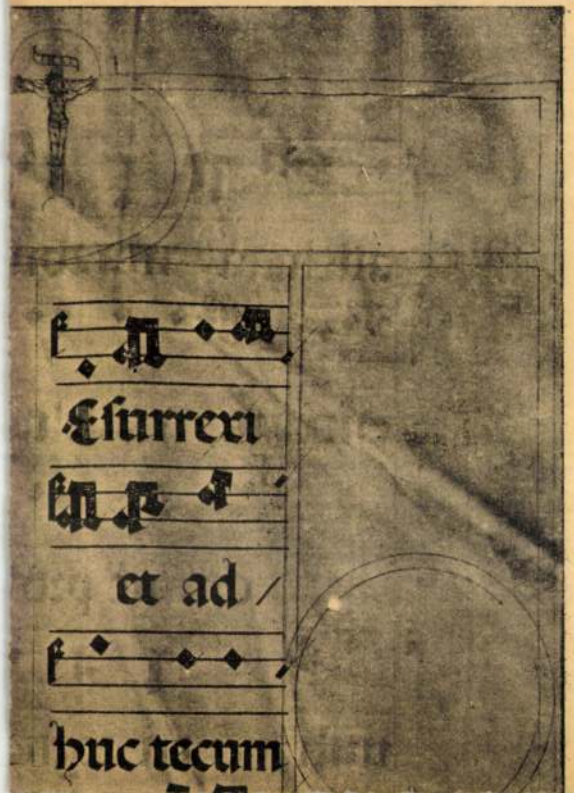
Esurrexi
et ad
huc tecum

Tóth Gyula
Plakettek,

Tavassi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
15 l.

Tóth Gyula
Pásztor, gipsz

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április, 15 l.

Tóth Gyula, Bp. III.Ujlaki-rkpt. 44. Atelier, III. Zsigmond-u.68.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

MDK

Tóth Gyula

szobaberendezés a kiállításhoz.

Tavaszi kiállitást... Magy. Iparművészet,
1925. 63.Tav.-i kiáll. 63 l.

Tóth Gyula

Szent Margit, bronz
Betlehem, kerámia
Háromkirályos Betlehem, festett terrakotta

Egyházművészet a Lakásban kiállitásx, Budapest 1944.február katalogusa.

Tóth Gyula tanár, ötvösmüvészet

Magyar Iparmüvészet 1935. 3.sz. 71 l.
/A magyar népmüvészet és iparmüv. ünnepnapjai Bécsben./

MIK

Tóth Gyula

Fafaragás szekrénybetét számára

Díszítő Művészet, 1915. II.évf. 1.sz. 12-18 l.

MDK

Tóth Gyula

Gróh István: Könyvtábla aranyozások.
Diszitő Müvészet, 1915. II. évf. h.sz. 12-18 l.

M. D. K.

TÓTH Gyula

Az Iparművészeti Múzeum Kőkönyvei II. 1955.

Dobrovits Aladár: Gádor István művészete

187.

MDK

~~Tóthxcntxk~~

Tóth Gyula

Tervpályázatok eredménye. Építőipar, 52.sz.
1913.dec.28. 568 l.

MDK

Tóth Gyula, éremvésö

kiváló a szakmájában.

Dr.Procopius Béla: A M agyar Emlékérem- és Plakett-
művészet. EI.1934 120-127.1.

MOK.

Tóth Gyula szobrász

"Érmek /I-XII./"/bronz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 4/.l.

MDK

Tóth Gyula

Körmenet. Gipsz.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj.
Mücs. 16.1.

MDK

Tóth Gyula

Szent Erzsébet. Gipsz.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 16.l.
Mücs.

Pöth Gyula
szobrász

M.D.K.

Dugonics András, Babits Mihály,
Illyés Gyula érmei. Babits Mihály
érem (repro)

Csengeryzie Nagy Zsuzsa: Importrék éremművészetünkben. 10 l.
Művészet, 1961. február.

MDK

Tóth Gyula, szobrász.

Szent Margit. Bronz.

OMKT.-IV. Nemzeti Képzőmüv. Kiáll. Műcsarnok. Bp. 1937. ápr.29. -jun. 20. K/at. 9.l.

MDK

Tóth Gyula, szobrász.

Imike fiam. Gipsz.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
Bp. 1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 11.1.

MDK

Tóth Gyula

tábori oltár

Molnár K: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Tóth Gyula
szobrász

M.D.K.

Életművéről.

Pogány Ö. Gábor: Reményi József életművéről – 38 l.
Művészet 1961. február

MDK

Tóth Gyula, szobrász

ezüst érmet kapott.

/Magy.Képzönüv.Egy. választmánya./

Kitüntetések a Mücsarnok kiállitásán. /Jub.kiáll./
Nemz.Ujság.1934,dec.22. 11.l.

M. D. K.

TÓTH Gyula Szobrász

Bul. 1893 –

1761. Múzsa (1913.) Lisz.: 56.661 – N.

A M. N. Galéria állagjegyzéke T. M. vény

Bn. 1959. 259 – 260. l

Tóth Gyula,

1910-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 87.

MDK

Tóth Gyula

1.

Arv. Csarnok 1947. febr.

MDK

Tóth Gyula szobrászmüvész, tanár

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparmüvészet 1937. 247.l.

Tóth Gyula MDK

id. Dörre Tivadar arcmása, gipsz

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Tóth Gyula
szobrász

M.D.K.

„Verdi" (repro)

Művészet, 1965. december - 25 lap

MDK

Tóth Gyula, VI.o.tan.

Nagyatádi állami ált. iskola.

215. Szimetria-asszimetria.
216. Kenyeret süt anyám.
217. Disznóölés.
218. Nagymosás.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. lo. Kat.

MDK

Tóth Gyula

kegytárgyak

R. S: Egyházműv. kiáll. Rómában. Magyar Iparművészet, 1925. 62 l.

MDK

Tóth Gyula

Pásztor, gipsz

Képzőművészet. 1935. 11.o. kép

MDK

Tóth Gyula

ezüstérmet kapott.

M. Képzőmüv. Egyesülete...kitüntetései.
Képzőművészet, 1935. 12.o.

Tóth Gyula, ip.müv.

az Iparművészek Országos Egyesületének ezüst érmét nyerte.

Kik nyerték az iparművészeti díjakat. Magyarság. 1938. nov.15.

MDK

Tóth Gyula

Pécsi egyházmüv. kiáll. Dunántul, 1929, jun. 12. 5. 1.

MDK

Tóth Gyula

3ooo koronás első dij /Ipm.Társ/
siremléktervért

Pályázatok. Magy. Iparművészet 192o. 95-96. l.

Tóth Gyula MDK

600 korona jutalomban részesült sikeresztpályamunkájáért /Iparm. Társ./

Pályázatok. Magy. Iparművészet 1920. 95-96. l.

MDK

Tóth Gyula

siremléktervét 500 koronáért megvásárolt a az Ipm. Társ.

Pályázatok. Magy.Iparmüvészet, 1920. 95-96.l.

Tóth Gyula éremszobr. MDK

Ipm.Társ. 3ooo koronás első dij

Pályázatok. Magy.Iparművészet, 192o. 95-96.l.

MDK

Tóth Gyula, szobrász

Angyali üdvözlet. Nemesen stilizált.

Pipics Zoltán dr., A képzőművészek egyesületének jubileumi kiállitása. U.M. 1934 dec.8. 21.l. Műcsarnok.

MDK

Tóth Gyula

Magyar Iparmüvészet 1923. 7o.o.

Tóth Gyula MDK

iparmüvész

Pályázatok
Magyar Iparmüvészet 1916. 59.o.

Tóth Gyula

Öreg koldus feje, gipsz
Meditáló barát, kerámia
Plakettek

Pedagógus szakszerv. I. képzőm. kiáll. 1967.máj.

7. 1.

MDK

Tóth Gyula

Szent József szobor

Kfj: Kiállitásokról. M.N.Müvészet. 1938. 4.sz.
8o. l.

MDK

Tóth Gyula szobrász

Képzőművészet 1931. 37. sz. 9 42 l. közp

Tóth Gyula szobr. MDK

Képzőművészet 1931. 37.sz. 42. 1. kép

Tóth Gyula MDK

Szentségház ajtaja a mellékoltáron. repr.

Diszitő Művészet 1915. 3.sz.51-56.o.

Tóth Gyula MDK

Szentségház ajtal, öntött bronzból áttörve. repr.

Diszitő Müvészet 1915. 3.sz.51-56.o.

Tóth Gyula MDK

Szentségház ajta a mellékoltáron. repr.

Diszitő Művészet 1915. 3.sz.51-56.o.

Tóth Gyula

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - a Rákóczi téri templom belső művészi kialakítás nak szoborterveivel szerepel

Nemzeti Újság
1934.I.13.

Tóth Gyula

Feleségéről készitett arcmása
á Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Tóth Gyula

Alkotása szerepel a Magy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-án.

Ujság, 934. XII. 8.

Tóth Gyula szobrászművész

A Magy.Képzőművészek Egyesületének jub.kiállításával kapcsolatban, ezüstéremmel tüntették ki

N.U.934.XII.22.

Tóth Gyula

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - a Magyarok Nagyasszonyáról nevezett I.Ferenc József emlékezetére épült Rezsőtéri plébániatemplom belső művészi diszitésének szobor terveivel szerepel.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Tóth Gyula

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - a Rezső-téri Magyarok Nagyasszonyáról elnevezett plébániatemplom belső kialakitására készült alkotásokkal szerepel.
Szép domborműveket - Jó pásztor és A kulcsok átadása - tervezettaa szentély két oldalára.

Magyarság
1934.I.21.

Tóth Gyula

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - a Rezső téri új templom szobortervével szerepel.
Értékes tanulmányokat mutatott be.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Műcsarnok

Szent Imre emlékkiállítás.

1930. VII. 13 – VIII. 24.

Katalogus 2.- pengő.

Tóth Gyula szobrai

Győri egyházművészeti kiállításon szerepelt.

NU.930.III.18

Tóth Gyula.

Központjában a Szövetség társasága egy-
házművészeti kiállítást rendez, melyen
műve szerepelni fog.

Új Nemesdék, 1924. Nov. 11.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Köz
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első k

"Magyar Tanácsköztársaság Kép
cimü levéltári publikáció jelent meg, ar
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonatk

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Müvészettörténeti Tanulmányok
cimü kötete, mely a Dokumentációs Köz

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányok
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók
Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö

Tóth Gyula

Kiállító

P. H. 932. XII. 20.

MDK

Tóth Gyula MDK

Körmenet, gipsz

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

Tóth Gyula.

Az Esztergomban megnyílt egyházművészeti kiállításon szobor-művével szerepelt.

Magyarság, 1928, Nov. 10.

MDK

Tóth Gyula

Plakettek

Budai képzőművészek cent. kiáll. 1948. márc.

Tóth Gyula MDK

Angyali üdvözlet, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Tóth Gyula ötvös

Főv. Iparrajzisk. karácsonyi kiáll. Nemzeti Ujság,
1933. dec. 17. 27. 1.

MDK

Tóth Gyula

Szatmáron a Városi Muzeum gondozásában rendezett helyi képzőművészek tárlatán kiállitott.

UTUNK, KOLOZSVÁR. 1958. dec. 11.

MDK

Tóth Gyula ,festöm.

Egri Képzőm.Társ./1927 szept.19.alakult.
Az előkészitő Bizottság tagja .

Kemz. Czsl.388.kiáll.
Képzőművészek vidéki Szövetségének [illegible].I.kiáll.
Kat. 1928.jan.

Tóth Gyula szobrász

Plakettek I.

Plakettek II.

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Tóth Gyula szobrász

Angyali üdvözlet

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Hiányzik 1934.

Tóth Gyula szobrász

Feleségem

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Tóth Gyula szobrász

Pásztor

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

MDK

Tóth Gyula , szobrász

Ermék /11 db/ Bronz és ezüst.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 32.l.

MDK

Tóth Gyula, szobrász.

5 db bronzplakett.

Mücs.-IV.M.Képzm.K$_1$áll.1954.jan.-febr. Kat. 21.l.

MDK

Tóth Gyula, ip.müv.

az Iparművészek Orsz. Egyes.-nek ezüstérmét nyerte

Az Iparmüv. Tárlaton.- Magy. Nemz. Müvészet. 1938.
4.sz. 81.l.

MDK

Tóth Gyula ötvös tanár

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

Tóth Gyula MDK

Feleségem, gipsz

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Tóth Gyula MDK

Nagymama, bronz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Tóth Gyula MDK

id. Dörre Tivadar, gipsz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Tóth Gyula M.D.K.

Mátyás király- felárás- bélyegek terve, 1940.

Iránytü a bólyegek vilgábam. [illegible]p. 1964. 75. l.

M.D.K.

Tóth Gyula

Mátyás király- feláras blokk terve. 1941.

Iránytü a bélyegek világában. [illegible]p. 1964. 75. l.

Tóth Gyula

M.D.k.

"adigondozási feláras- jótékonysági bélyegek-
terve. 1943.

Irányt a bélyegek világában. Bp. 1964. 77. l.

Tóth Gyula M.D.K.

Karácsonyi- alkalmi- bélyegek terve. 1943.

Iránytü a bélyegek világában Bp. 1964. 78. l.

Tóth Gyula

Balatoni tájak, akvarell, 46 x 34 cm.
Tihanyi öböl, akv. 63 x 47 cm.
Balaton, akv. 43 x 31 cm.

Fejérmegyei képzőművének kiállítása.
Székesfehérvár. 1966. kat. összeáll.
Kralovánszky Alén. Bev. Csuklyatlajos. 6. l.

MDK

Tóth Gyula

Kiállitási kritika

Kritika 1968 márc.p.55.

MDK

Tóth Gyula

br.érem, plakett

Szeretett Bandink

Dr.Götze Árpád

Kassák Lajos

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Tóth Gyula szobrászművész

a volt Iparrajziskola és a Képzőművészeti Gimnázium nyugalmazott tanára 77 éves korában elhúnyt.

Magyar Nemzet 1970 január 22

-Napló-

4. old.

Tóth Gyula
festő

10 festményét mutatta be a
Collegium Artificum Transsyl-
vanicorum tárlatán.

Muradin Jenő: Collegium Artificum Transsylvanicorum
Művészet, 1971.március - 16.lap

Tóth Gy.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1911

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch , Mainz, 1970 10 l, 149 l

MDK

Tót Gyula, grafikus

Karikatúra:

Repr.

—: Mit várunk az új évtizedben

6.

ESTI HIRLAP, 1Bp. 1970. dec. 31.

MDK

Tóth Gyula MDK

Szent Erzsébet, gipsz

Mücsarnok 1940 tavaszi tárlat

Tóth Gyula.

Részt vett az Ady Endre-
emlékek pályázaton.

Nemzeti Ujság, 1924. febr. 9.

Ladan Gallery

Tóth Gyula

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Tóth Gyula

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán a - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Említésre méltó jól megfogott férfi tanulmányfeje.

Nagyarság
1930.VII.21.

Tóth Gyula.

Részt vesz az Ady Endre-szerem-
lék elkészítésének pályázatán.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Tóth Gyula

A bpesti rajziskolán Kerényi Jenő
művészi tanulmányait irányította

Gádor E.: Budapest szobrai,
Budapest, 1955. 361.

TÓTH Gyula /

MŰBER. osztályvezető

Résztvett az Épitésügyi Minisztérium Épitészeti és Épitéstervezési Tanácsa, valamint a Müvelődésügyi Minisztérium Müszaki Bizottsága együttes ülésein, melyek határozatai elősegitették a Nemzeti Szinház tervezését.

Budapesti Nemzeti Szinház terve 1966. Kidolg. Hofer Miklós, ~~Halmágyi Ildikó~~ Halmágyi Ildikó, stb. Bp. 1966.

TÓTH Gyula /

1. Balatoni tájak akvarell 46 x 34
2. Tihanyi ősök akvarell 63 x 47
3. Balaton akvarell 43 x 31

Fejér megyei képzőművészek kiállitása. 1966.
Kat. bev.: Csukly Alajos

Tóth Gyula

éremművén ~~a~~ szerepel az Ernst
Múzeumban a Dolgozó emberek Kozáti
c. kiállításon

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek Kozáti
Magyar Nemzet 1968. jan. 30. 4. o.

M. Tóth Gyula

Férfifej (i nobra (enl.)

Szerepel az angyalföldi képző-
művészek II. kiállításán

Mjvári Béla: Az angyalföldi képző-
művének II. kiáll.

Magyar / Fjúság 1966 V. 28

Tóth Gyula
grafikus

M.D.K.

"Karikatúra"

—: Szerencsés arás
Élet és Irodalom, 1968. jan. 6 - 10 sep.

MDK

Tóth Gyula

Áldott földünk, br.érem

Hortobágyi csikós, br.érem

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 30.l.

MDK

Tóth Gyula

Magam, br.érem

Leányka fej,br.érem

Anya gyermekkel, br.érem

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mics. 1962. 30.l.

Tóth Gyula

Plakettjei, a Mücsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Tóth Gyula

Plakettjei, a Mücsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Tóth Gyula
szobrász-tanár

A székesfővárosi iparrajziskola Török Pál utcai szék
házában - iparművészeti kiállitás.
Az ötvösségben vezetése mellett egészen elsőrendü eg
házi müvészeti tárgyak, kelyhek, serlegek, szentségtar-
tók, keresztek váltakoznak a háztartási dísztárgyakk
gyümölcsöstálak, kávéskészletek, dohányzó és iróasztal
készletekkel-mind kézzel domboritott és cizellált mü
vészmunkák.

Pesti Hirlap 1931.XII.18.

Tóth Gyula

MDK

Magyar főur a XVI. században, gipsz

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Tóth Gyula

Ötvösmunkákkal szerepelt az Iparrajziskola kiállitásán.

N.U.933.XII.17.

Tóth Gyula

Ötvösmunkával szerepel az Iparművészeti Társ. karácsonyi kiáll.-án.

N.U.933.XII.6.

Tóth Gyula MDK

Érmék, 11 db., bronz és ezüst

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

5 db. bronzplakett

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

érmék
Ádám és Eva, ezüst

Ijász, ezüst

Lovag, ezüst

Lovas ijász, ezüst

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Tóth Gyula

Rézmunkáival szerepelt a Szfőv. Községi Iparrajziskola kiállitásán.

P.H.933.XII.17.

Tóth Gyula MDK

Monteverdi, érem, bronz

Verdi, érem, bronz

Berlioz, érem, bronz

Haydn érem, bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula

Szerepelt az Iparrajziskola kiállításán.

PH. 1932. XII. 17.

Tóth Gyula

Szerepelt az Iparrajziskola kiállításán.

BFL. 1932. XII. 18.

Tóth Gyula MDK

Érmek I-XII., bronz

Műcsarnok 1955 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

érmek

Uj tavasz, bronz

Hortobágyi csikós, bronz

A mi áldott földünk, bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

érmek

Fadrusz János, bronz

Poór Bertalan, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

Leányka fej, bronz érem

Anya gyermekkel, bronz érem

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula

MDK

Áldott földünk, bronz érem

Hortobágyi csikós, bronz érem

Magam, bronz érem

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

Leonardo érem, bronz

Babits érem, bronz

Futballisták, érem, bronz

Ibsen, érem, bronz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula

Pápai Páriz Ferenc, érem, bronz

Kelemen László érem, bronz

Csokonai, érem, bronz

Kisfaludy Károly, érem, bronz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

Rómer Flóris, érem, bronz

Bél Mátyás érem, bronz

Michelangelo, érem, bronz

Apátzai Csere János, érem, bronz

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

Berzsenyi, érem, bronz

Kereseéri Kölcséry Sámuel, érem, bronz

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula szobrásztanár

Kerámiái, az Emericana betlehemes kiáll.-án.

N.U.942.XII.19.

Tóth Gyula művésztanár

Az Emericana betlehemes kiállításának anyagát mutatta be.

N.U.942.XII.19.

Tóth Gyula

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Tóth Gyula

MDK

A Jó Pásztor, gipsz

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

TÓTH GYULA

AZ Iparművészek Országos Egyesületének érmét nyerte

Pesti Napló, 1938. nov.15.

TOTH GYULA

az Iaprművészek Országos Egyesületének ez üst érmét nyerte az első magyar iparművészeti tárlaton.

A REGGEL, 1938. nov. 14.

Tóth Gyula MDK

Plakettek I-II.

Mücs arnok 1936. okt.-nov.

A nő a müvészetben.kiáll.

Tóth Gyula

MDK

Gyimesi részlet

Miskolcnak 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Tóth Gyula

MDK

Remete, gipsz
Kornélia, gipsz

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Tóth Gyula

1914-5. diszitő szobrászat

Az Ipm. Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936, 46 l.

MDK.

Tóth Gyula

plakettek

A Gyüjtő. Szt.György céh 41. müv.anke. 1920.jan.

7.1.

77

TÓTH Gyula *52, 127*
Szatmárnémeti, 1891. március 20.–Szatmárnémeti, 1970. február 10.
Nagybánya, München, festő

Banner Erdély

zményeknél folyó kutatásokkal
- a közelső jövőben várható.
: tartjuk a kötet célkitüzésének,
ai értékrend-problémáinak ujra
eladat továbbá a szerzőgárdára,
emélyi döntések meghozatala is.
körü, a nyilvánosságra is számitó
is - az eddig követett módon,
ználásával - a kötet dokumentativ
anyagának rendszerezését
folytatás biztositékaként

érintik a legerősebben a
változások is.
net emlékei és forrásai
a TS-4/1 /utóbb TS-5/1/ kutatási
és történelmi emlékeink
dása c. program részeként
program részéről a magyarországi
kálataihoz használva fel.

TÓTH Gyula iparművész

a székesfővárosi Iparrajziskola tanára
az Országos Magyar Egyházművészeti Tanács
tagjává választatik 1930. III. 3.

Ld. A püspöki Kar tanácskozásai
Bp. 1984. 164. 169. p.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Tóth Gyula

l.

Dery 192[illegible]

12. f.

9

Tóth Gyula

50 Gyümcsi táj olajf.
52. Gyumcsi táj olajf.

Nagybaányai kiáll. 1942

biróilag lefoglaltnak jelentem, oly figyelmeztetéssel, határozatok figyelembe vételével sem végrehajtást s fizesse, hanem a foglalás alá vett $\frac{\text{követelést}}{\text{~~fizetést~~}}$ felperesnek előbb szerzett jogának épségben tartása mellett a szolgáltassa ki, illetőleg a mennyiben a $\frac{\text{követelés}}{\text{~~fizetés~~}}$ a b azt birói letétbe helyezni el ne mulassza.

A lefoglalt $\frac{\text{követelés}}{\text{~~fizetés~~}}$ alperesnek mindaddig a végrehajtás foganatositására illetékes **I.—III.** k nem nyer.

BUDAPESTEN, 1905 évi ..... Fu

Quittner Jó

Tóth Gyula

festő

Szatmár

1929.

Suly Fritz

XVI. l.

rèstvelt az Ernst Múzeum

XXXII. csoportkiállításán

1925. szept.

tományokban. Ezek között a legismertebb: *Daniel Gran, Michelangelo Unterberger, Paul Troger* (1698—1777), valamivel későbbiek *Martin Johann Schmidt*, másképp *Kremser Schmidt*, a rendkívül termékeny *Anton Franz Maulbertsch* (1724—96) és *Martin Knoller*, Bajorországban pedig *Hans Georg Asam* és fia, *Cosmas Damian Asam*, valamint tanítványa, *Matthäus Günther v. Gündter*, a velük rokon *Johann Zick* és fia, a már klasszicizáló *Januarius Zick* működnek. Míg a délnémet festészet olasz nyomokon jár, a nemkatolikus Németországban a hollandiakat követő nyugodt, polgári festészet virágzik. E kor kedvelt arcképfestői a száraz, pepecselő modorban festő hamburgi *Balthasar Denner* és a hozzá hasonló mainzi *Christian Seybold*. A XVIII. sz. második felében bizonyos realisztikus szellem jut kifejezésre. Az első, korát ábrázoló finom rokokóművész, a főleg mint rajzoló és karcoló híres *Daniel Chodowiecki* és az egyszerűen jellemző arcképfestő, *Anton Graff*. Winckelmann hatása alatt ez irányzattal csaknem egyidejűleg lép fel a *klasszicizmus*, mely gyakran eklektikus, akadémikus modorral párosul. Egyik első képviselője a pozsonyi származású *Adam Friedrich Oeser*, Goethe barátja, jelentékenyebb Winckelmann meghittje, a korában nagy befolyással bíró eklektikus, mint arcképfestő kiváló *Anton Raphael Mengs* és a klasszicista, szentimentális történeti és mitológiai képeket és antikizáló arcképeket festő *Angelika Kauffmann* (1741—1807). A Goethe frankfurti arcképéről híres *Heinrich Wilhelm Tischbein* a német történelemből vett képeiben már ro-

Tóth Gyula

festő

10 évig élt Rómában, hol az ismertebb művészek köze kürdötte felmagát. Utóbb olasz állampolgárlett és J. Toth néven szerepelt.

Genthon István közlése
1943. aug. 8.

Ernich Gustav IV. 254.

Tóth Gyula.

Árverési Csarnok aukció Kft.

39. sz. 1927. okt.

tmélyek.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

Goya.

SZEMÉLYI VONAKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

):

Tóth Gyula

l.

Bán 218 – 221 l.

224 – 225 l.

262 – 263. l.

264; 265. l.

Tóth Gyula

Benvenuto Cellini c. plakettje (elul.) szerepel a „Dolgozó emberek körött" c. kiállításon az Ernst Museum Gran

Szabó György: Dolgozó emberek körött

Kritika 1968 III. 51 old

Tóth Gyula
festmény

Díjat nyert a pécsi biennálén.

Kovács Gyula: Az Országos Kisplasztikai Biennale
Művészet, 1970. február - 36 lap.

Tóth Gyula
nobrász

Kőfalvi Gyula mestere volt.

Perchaży Károly: Kőfalvi Gyula
Művészet, 1970. február - 32 lap.

Tóth Gyula

Szigeti István: Tóth Gyula nobrás zumi vész érmei és plakettjei. - Az érem. 1967. 23. évf. 41-42. n. 459-462. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

79. l.

Tóth Gyula

1. Kassél Lejos, 1956. bor ∅ 6,7 cm
2. Leonardo da Vinci, 1964. bor. ∅ 7,5 cm
3. Tór Bertalan, 1965. bor. ∅ 7,8 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennálé
1969. Pécs

Tóth Gyula

4. Dr Jajczay János, 1967. hor Ø9,6

II. Országos Kisplasztikai Bienniálé
1969. Pécs

Tóth Gyula MDK

Almaszüret, br.

Benvenuto C llini, br.

Uj tavasz, br.

Dolgozó emberek között. képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Tóth Gyula, Szobrász MDK

A szerző bemutatja

könyvében.

Jajczay János: Mai magyar egyház-
művészet 8

A Könyv, Dp. 1938. ápr.-máj. [IV/4-5

MDK

Tóth Gyula

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1968 okt.12.

Tóth Gyula

Alkotásai, a "Györgyi Kálmán Emlékkiállitás"
on.

N.U.934.V.25.

Tóth Gyula szobrász

Ezüstérem kitüntetést nyert, a Magy.Képzőm.
Egy.jub.kiáll.-án.

P.H.934.XII.22.

Tóth Gyula

Portré és akt c. művei a Pfeifer-festőisk. tárlatán.

Sz.U.N.934.X.10.

Tóth Gyula szobrászmüvész

Kis ezüstérmet nyert a Mücsarnok kiáll.-án.

Magyarság, 934.XII.22.

MDK.

Tóth Gyula

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 ápr.6.

Tóth Gyula

Szerepelt a Műsarnok téli tárlatán

P. H. 1932. XII. ~~12.~~ 20.

MDK.

Tóth Gyula

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 márc.19.

Tóth Gyula

Szerepel a Vasas Képzőművészkörök

országos kiállításán

Négyszava 1965 nov. 24

Tóth Gyula

Győri egyházművészeti kiállításon egyházi vonatkozású terveivel és vázlataival szerepelt.

NM. 930 III. 18.

Tóth Gyula

MDK

Gyimesi részlet

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Tóth Gyula MDK

Koratavas , temp.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Tóth Gyula MDK

szobrász

Személyi változások az 1937/38. tanévben.
Bud. Iparrajziak. 1937/38.

MDK

Tóth Gyula, éremmüv.

munkái kiemelkednek a kiállitás kisplasztikai anyagából.

Éremművészet a Györgyi Kálmán-emlékkiállitáson.
Nemz.Ujs. 1934. máj.25. 11.1.

Tóth Gyula MDK

Feleségem, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Tóth Gyula

NDK

Pásztor, gipsz

Műcsarnok 1934 dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Tóth Gizella

A fővárosi tanács iparművészeti pályázatán jutalommal tüntette ki és megvásárolta versleg-tervét.

Nemzeti Ujság, 1928. Júl. 24.

Tóth Gyula

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 szept.26.

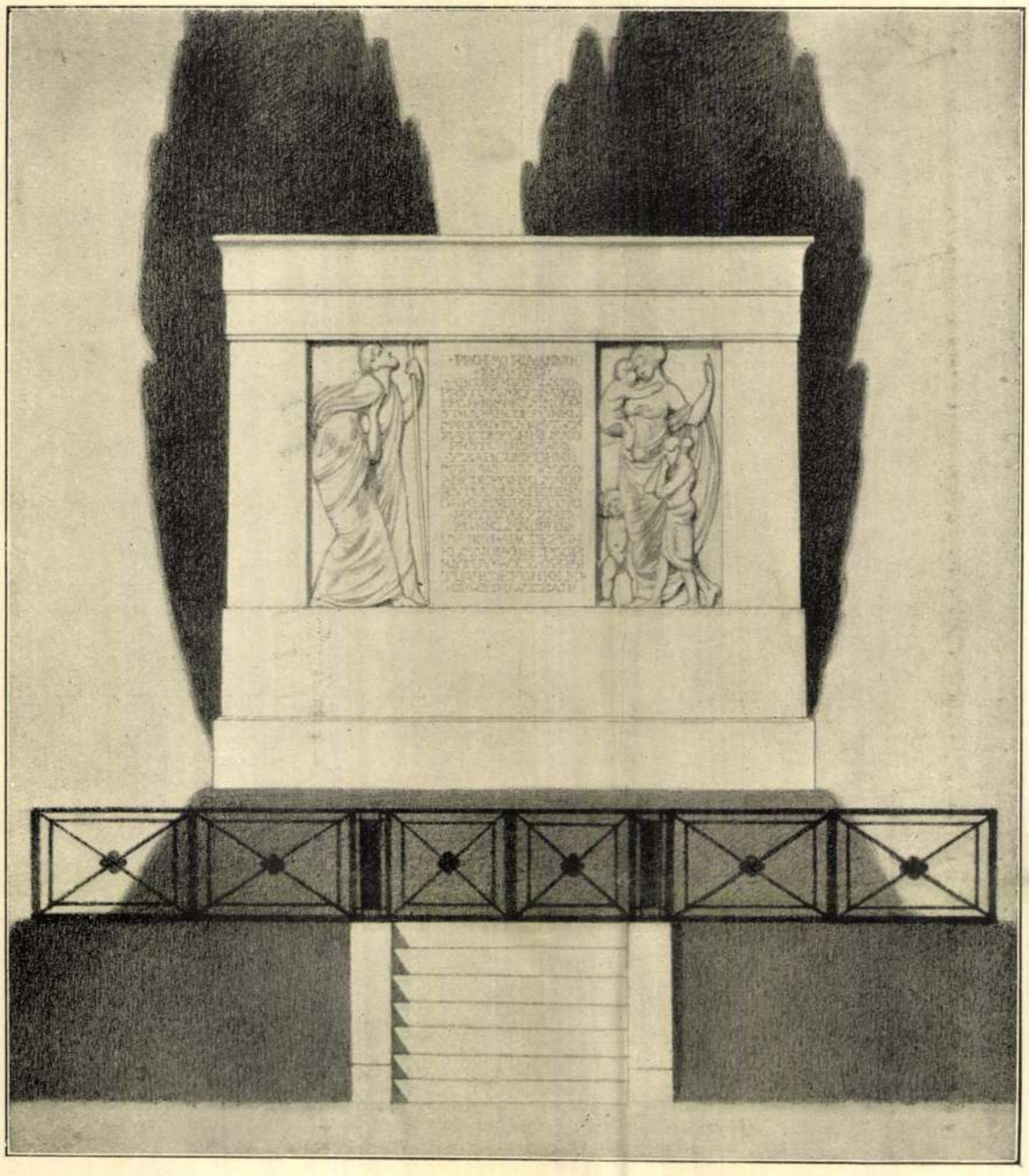

196

II. Hadiemléktervpályázat. 196. Tóth Gyula pályaterve. II. Konkurrenz für Kriegerdenkmäler. 196. Entwurf des J. Tóth.

Magyar Iparművészet
1915.

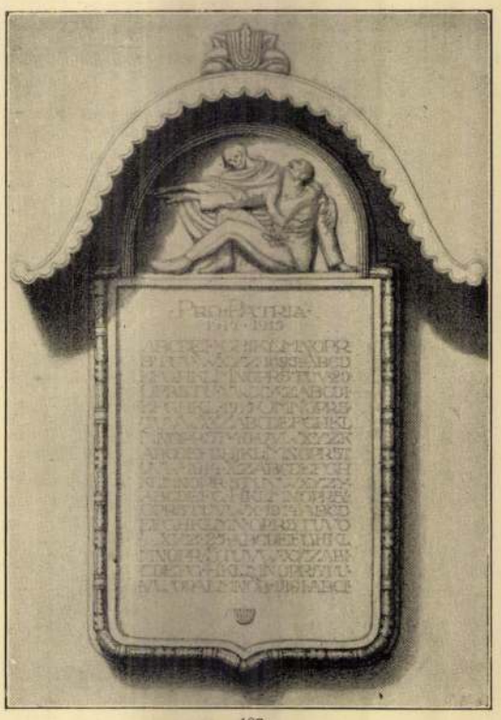

197

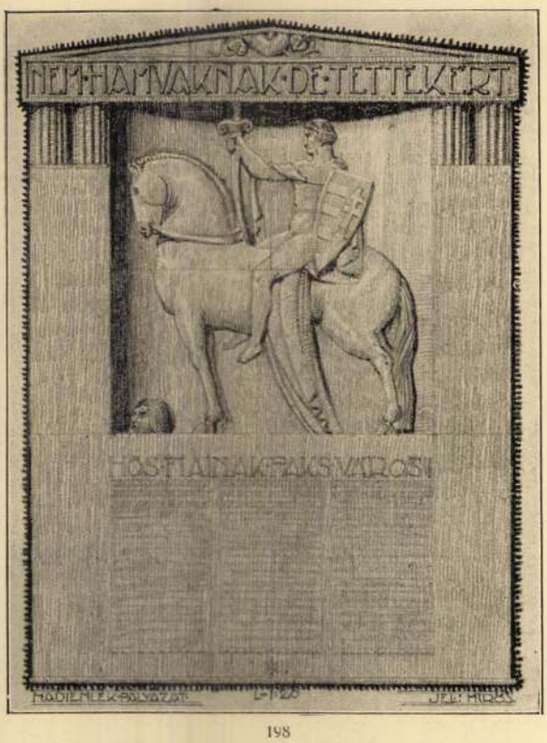

198

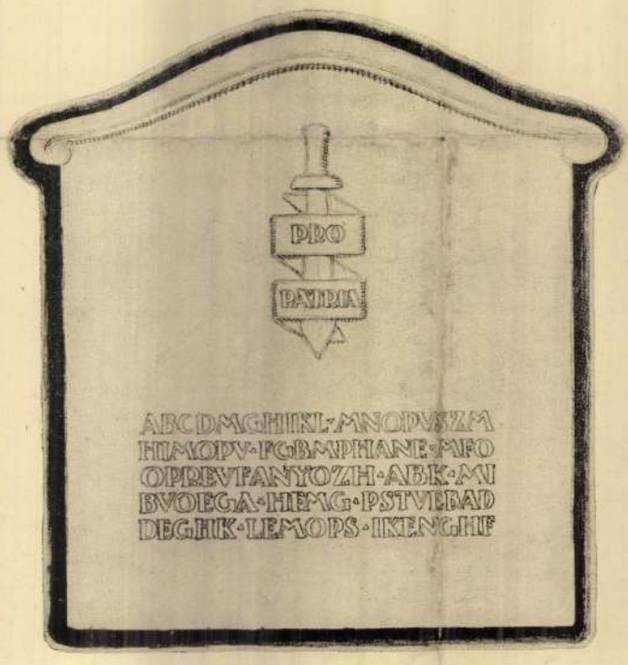

199

200

II. Hadiemléktáblaterv-pályázat. 197. Tóth Gyulának II. díjjal jutalmazott terve. — 198. Steiner István és Kónya Zoltán megvásárolt terve. — 199. Horváth Béla és H. Pintér Gyulának megvásárolt terve. — 200. Horváth Béla és H. Pintér Gyula terve.

II. Konkurrenz für Kriegergedenktafel. 197. Mit dem II. Preis ausgezeichneter Entwurf des J. Tóth. — 198. Angekaufter Entwurf des St. Steiner und Z. Kónya. — 199. Angekaufter Entwurf des B. Horváth und J. H. Pintér. — 200. Entwurf des B. Horváth und J. H. Pintér.

Repülőjelvény-szentelés. A „Borostyános Szent Szűz Repülői" védasszonyuk tiszteletére nyakban hordható ezüstérmet verettek. Az érmeket Tóth Gyula, a kitűnő szobrásztanár tervezte. Az érmek első csoportját a budavári koronázó főtemplom lorettói kápolnájában dr Kátay Béla pápai kamarás szentelte meg. Baloldali képünk a szentelési szertartásról készült. Jobboldalt: A nyakban hordható érem két oldala. *(Orelly felv.)*

be és
voltak.
n nem
azok a
tésben
művel
mított

Tolnai Világlapja
1940. 35. sz.

AZ 1908. ÉVI TAVASZI KIÁLLÍTÁS DÍJAI

1. *A 4000 koronás társulati-díj.*
2. *A 3200 koronás báró Forster Gyula-féle „Vaszary-díj".*
3. *A 450 koronás báró Harkányi Frigyes-féle díj.*
4. *A 600 koronás Wahrmann Mór-díj.*

Az 1. számú díjra minden, a pályázat föltételeinek megfelelő és az 1908. évi Tavaszi Tárlaton a megnyitástól a bezárásig kiállított mű pályázik, hacsak beküldője 1908 április 15-ikén délig írásban be nem jelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 2. számú díjra minden az 1908. évi Tavaszi Tárlaton a megnyitástól a bezárásig kiállított, a magyar történelem dicső eseményeire, ezek között elsősorban a magyar szentek életére is vonatkozó teljesen befejezett olajkép s esetleg vázlat pályázik, kivéve, ha a mű szerzője írásban kijelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 3. számú díjra minden, az 1908. évi Tavaszi Tárlaton résztvevő és a társulati kiállításokon ezúttal először szereplő művésztől való, a megnyitástól a bezárásig kiállított mű pályázik, kivéve, ha a mű szerzője írásban kijelenti, hogy a pályázatban résztvenni nem kíván.

A 4. számú díjra hazai művészek pályázhatnak bármily fajú festészeti, szobrászati vagy metszetműveik-

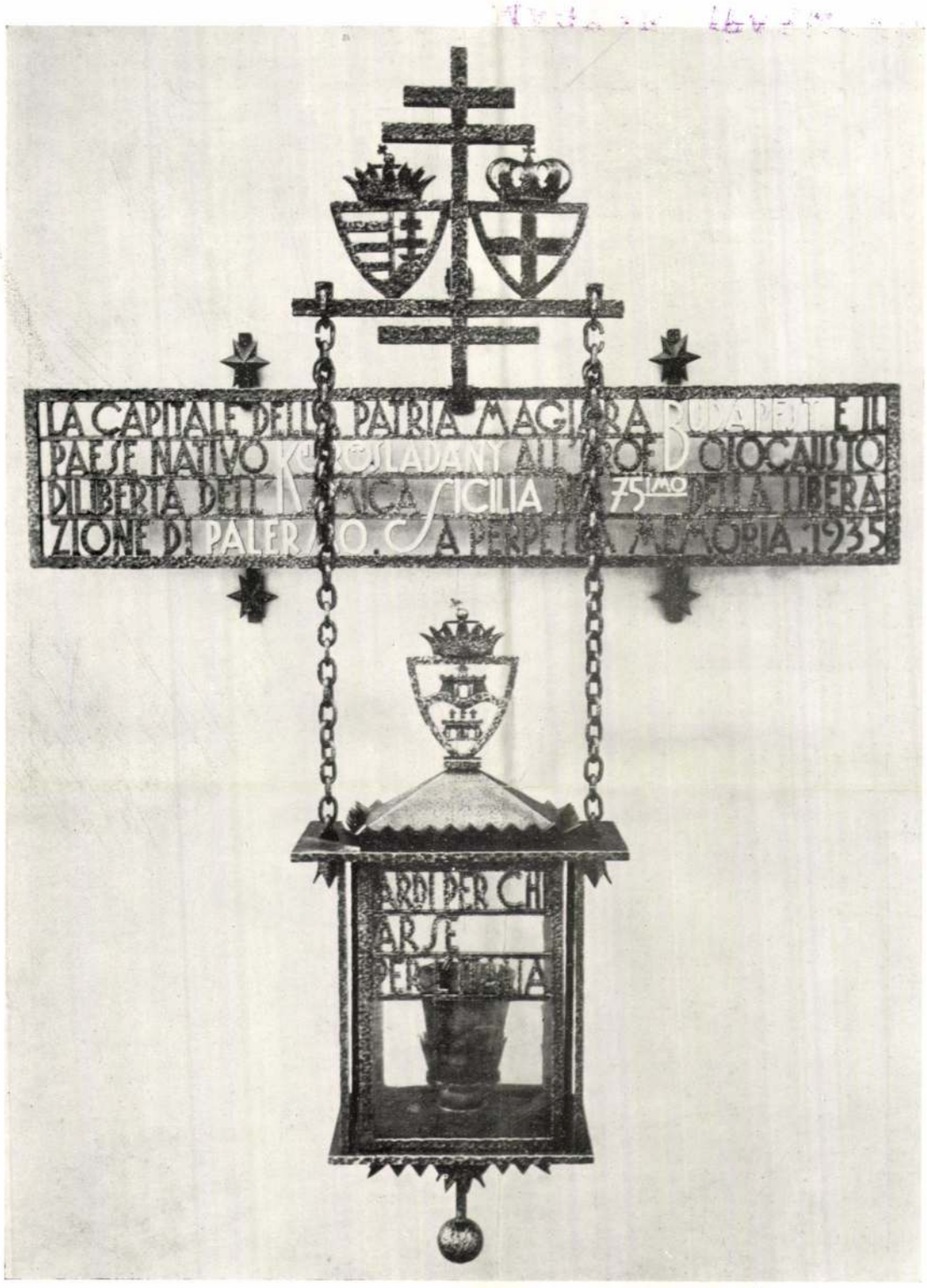

A palermoi Tüköry örökmécs. Tóth Gyula műve. — Das „Ewige Licht" in Palermo zur Erinnerung an Tüköry. Werk von Gyula Tóth. — Church-lamp at Palermo, to the memory of Tüköry. Work of Gyula Tóth.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 1. 17.

Reliefek. Tóth Gyula művei. Készültek a pécsi Gyárvárosi Plébániatemplom főoltárára. — Reliefs. Werke von Gyula Tóth. Ausgeführt für den Hauptaltar der Pfarrkirche von Pécs. — Reliefs. Works of Gyula Tóth. Made for the altar of the parish church of Pécs.

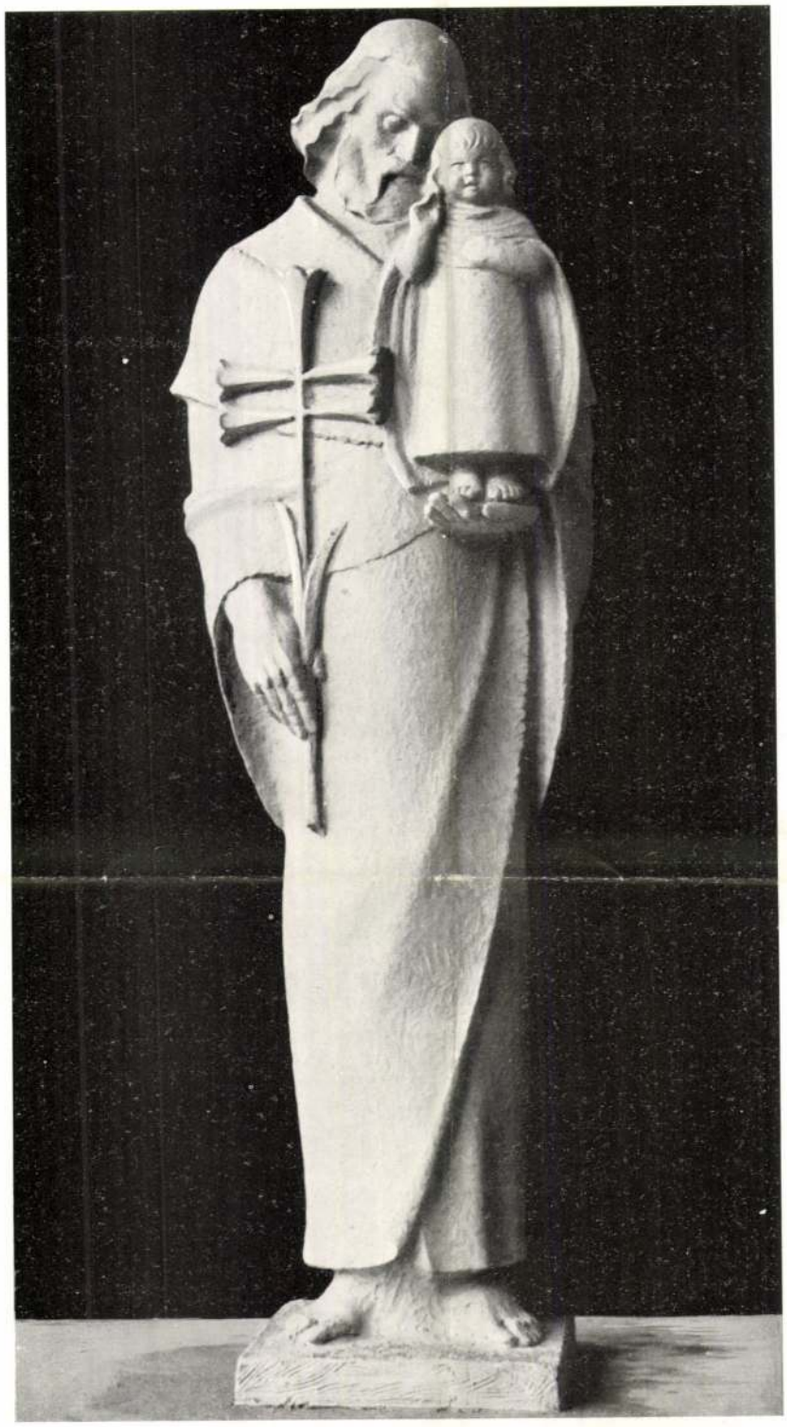

Szent József-szobor. Tóth Gyula műve. Készült a pécsi Gyárvárosi Plébániatemplom főoltárára. — Statue des Heiligen Joseph. Werk von Gyula Tóth. Verfertigt für den Hauptaltar der Pfarrkirche von Pécs. — Statue of St. Joseph. Work of Gyula Tóth. Made for the altar of the parish church of Pécs.

Tóth Gyula
Bobrán

Fent : Bronz emléktábla. Tóth Gyula műve. Készítette Tiringer Ferenc. Lent balra : Forgách-Farkas Natália kerámiafigurája. Jobbra : Cser Jolán kerámia bonbonnière-e. — Oben : Gedenktafel aus Bronze. Entwurf von Gyula Tóth. Unten links : Keramische Figur von Natália Forgách-Farkas. Rechts : Bonbonnière, Keramik von Jolán Cser. Ausgeführt von Ferenc Tiringer. — Above : Memoriae tablet, bronze. Designs of Gyula Tóth. Work of Ferenc Tiringer. Below to the left : Ceramic figure by Natália Forgách-Farkas. To the right : bonbonnière, ceramic by Jolán Cser.

Kalmár Elza: Assisi szent Ferenc. Mázas cserép.
St. François d'Assise. Faïence. St. Franziskus v. Assisi. Glasierter Ton.

Tóth Gyula

K

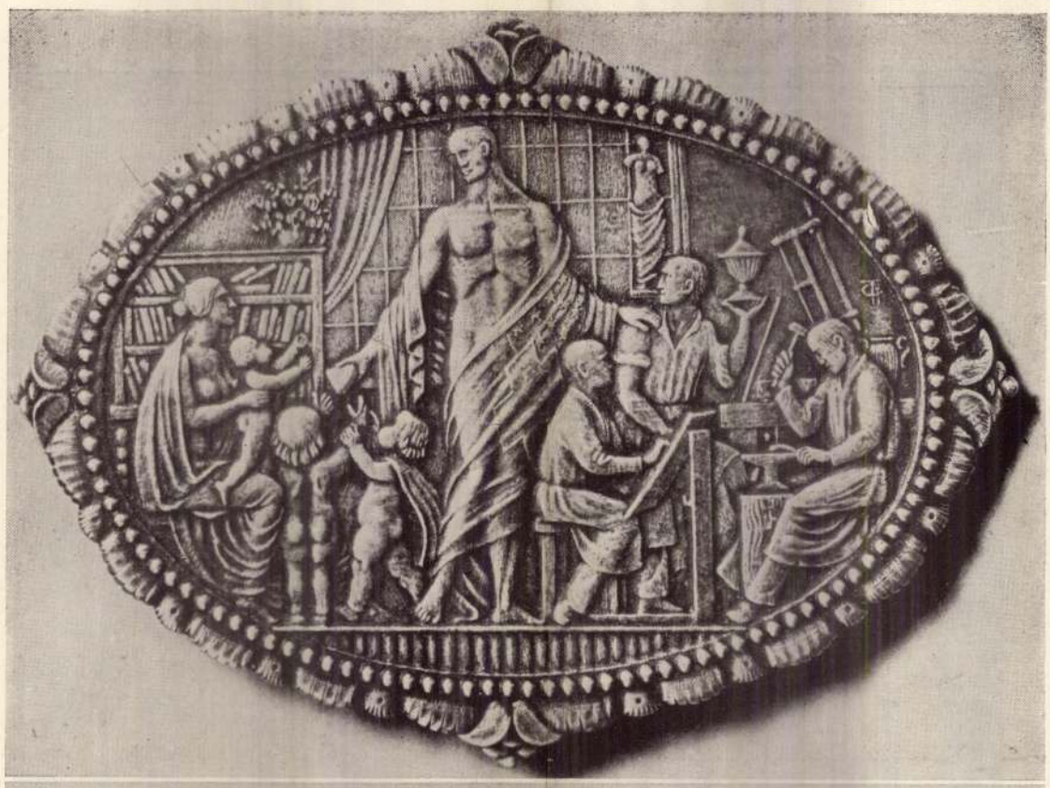

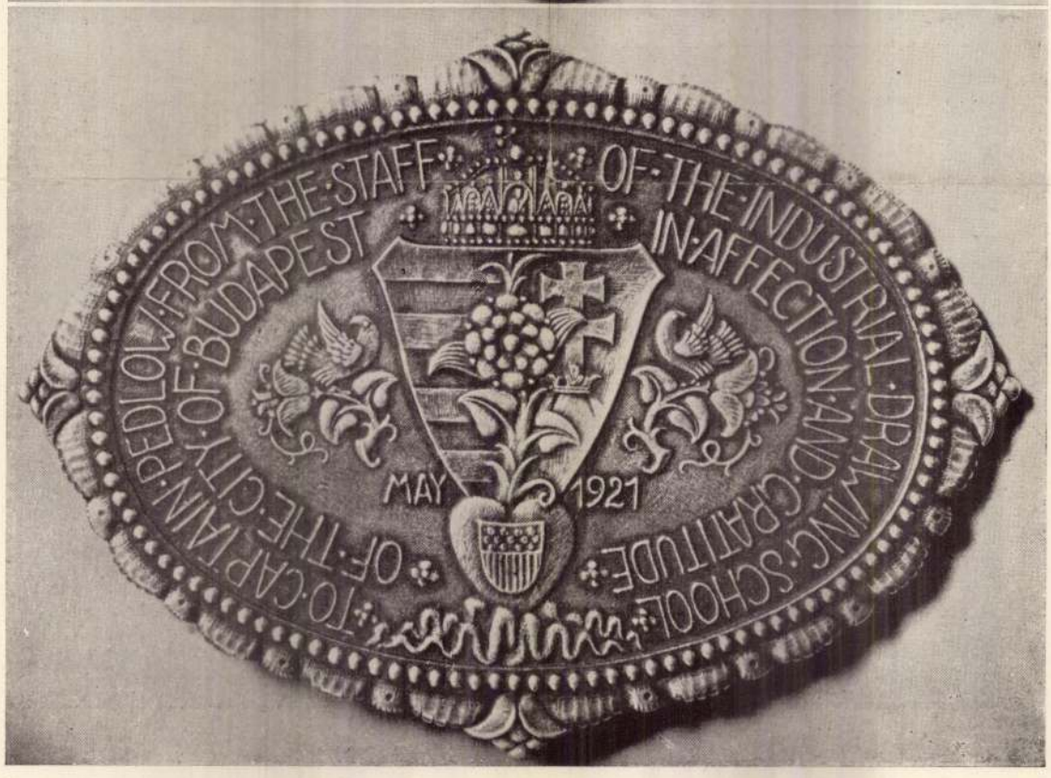

Tóth Gyula: A székesfővárosi iparrajziskola Pedlow kapitánynak felajánlott hálaplakettje. :: Plaquette en argent offerte au capitaine Pedlow par l'École de dessin appliqué à l'industrie de la ville Budapest. Silberne Ehrenplakette für Capitan Pedlow. Gewidmet durch die Haupstädtische Gewerbezeichenschule.

Magyar Iparművészet

1923. 2-5. f.

Tóth Gyula tervezete. Fafaragás, szekrénybetét számára.

de a kezdőfonalat kilógatjuk belőle. Ezt a karikaszerü fonalcsomót összenyomjuk a fenmaradó kevés fonállal lazán körülcsavarjuk. A belülről kilógó fonál lesz a munkaszál, mely a leggyöngébb huzásnak is könnyen enged.

Ha viszont olyan munkához kell a fonál, ahol azt jól meg kell húzni s igy kell, hogy jól megfoghassuk, akkor a fonalat csak 4-5-ször csavarjuk a három ujjunk köré s a fenmaradó hosszu részt jó erősen csavarjuk az előbbire, a fonalvéget pedig átbujtatjuk az előző meneten. A fenmaradó külső szál lesz a munkaszál, melyet jól meghúzhatunk, ha a kis csomót markunkba szoritjuk. Ezt a babát használhatjuk a gobelinnál, ahol az egyes bogokat jól meg kell húzni.

Az egyes felsorolt technikáknál felhasználható anyagokra nézve a következőkben adunk útbaigazitást:

Az itt ismertetett keret beosztása (1 cmre 6 szál) olyan, hogy 1 mmes, 2-3 sodrásu gyapot-láncfonalat alkalmazva láncnak, bármely technikában dolgozhatunk rajta. Az u. n. Würbenthali paplanpamut, melynek egy motringja 400 m. hosszu, szintén használható láncfonálnak.

A láncfonál mennyiségét úgy állapitjuk meg, hogy a munka tényleges hossza alapján kiszámitott láncfonálhosszhoz egy harmadrészt hozzáadunk; ez lesz a tényleg felhasználandó mennyiség. A szmirnamunka csomóihoz középvastag szudánt használunk. Ennek motringja 100 gramm s egy négyzet dm-re kell (bőven számitva) 80 gramm. A torontáli-, csángó- és gobelinmunkához északi fonalat használunk. Ennek 20 grammos, 4 pászmás motringja 48 m. hosszu s a torontáli munkánál 1 négyzet dm-re, bőven számitva, 12 gramm elegendő. Ugyanez áll a csángószövésre is azzal a megjegyzéssel, hogy azt előszeretettel dolgozzák perzsafonállal, tehát vékonyabb anyagból, amelyből 1 cm magasságra 18-20 forduló jut, az északi 14 fordulójával szemben. A gobelinnál a fonál mennyisége a szinek előre meg nem mérhető elosztása miatt előre nem igen állapitható meg. De megjegyezzük, hogy ez a munka viszonylag igen kevés anyagot igényel.

Annak kiszámitása, hogy ki mennyi fonalat használ el bizonyos munkához, teljesen az egyéntől függő dolog. Aki jobban meg húzza a szmirnacsomót, a gobelinbogot s erősebben leveri a szövést, sürübben dolgozik, több anyagot fogyaszt s munkája tömörebb, súlyosabb. Ez az egyik véglet, melynek másika a túlságosan laza munka. Az itt felsorolt mennyiségek gyakorlott munkás átlagos anyagfogyasztását mutatják.

A keret ismertetésekor említettük, hogy itt más elosztásu láncfonálhordó léceket is alkalmazhatunk. A szmirnamunkát — ugyanazon minőségü láncfonalat feltételezve — lehet ritkább láncon öttel, sőt néggyel egy cmre dolgozni, a gobelinnál lehet hét egy cm-en. Torontálihoz vékonyabb láncot is használhatunk. Igy 20-as vagy 25-ös nyers lenfonál (D. M. C.) is jól használható, csupán a szövet lesz lazább. Aki az ajánlott egyre hat beosztáson kivül még

AZ IZLÉS ISKOLÁJA

A nők öltözködése és a háboru.

A háboru következtében megszakadt minden összeköttetés Párissal s igy a párisi divatlapok sem a női szabóknak, sem a közönségnek nem állanak rendelkezésére. Ez az állapot egyáltalán nem olyan kétségbeejtő, mint azt a hölgyek közül némelyek hiszik. Sőt ellenkezően végre valahára kényszeritő alkalom nyilik arra, hogy a magyar nők felhasználva mindazt az izlést, szin, forma és kompozicióérzéket, amely bennük megvan, maguk igyekezzenek ruháikat összeállitani.

Az önálló magyar (nem magyaros!) divat megteremtésére Budapesten széleskörü akció indult meg. A konfekció-cégek tulajdonosai a magyar napisajtó és a szakfolyóiratok, valamint a budapesti nőegyesületek biztatására máris fölhivtak néhány kiváló iparművészt, hogy önállóan tervezzenek ruhakreációt s nem egy fővárosi cég kirakatában látható is már a beérkezett tervek alapján készült ruhamodell. Bécsben a párisi divattól való függetlenitésre irányuló törekvések még fokozottabbak. Nemcsak a szakkörök, hanem a hölgyközönség is erélyesen követeli az önálló bécsi divatot.

A bécsi példa két okból is nagy figyelmeztető nekünk magyaroknak. Hölgyközönségünk megtanulhatja belőle, mekkora eredményt lehetne elérni, ha mi is erélyesen és komolyan állást foglalnánk a kizárólagosan magyar tervező művészek kezéből kikerült ruhadivat mellett. Másrészt, éppen mivel megvannak mindazok a kvalitásaink, melyek az önálló magyar divat megteremtésére szükségesek, nagyon kell vigyáznunk arra, hogy a párisi divat most bekövetkezett elmaradása miatt ne kerüljünk ismét a bécsi izlés és ipar uralma alá.

Ahhoz, hogy magunk legyünk képesek izléses, tehát szinben, formában és kompozicióban szép és harmónikus ruhát előállitani, szükséges, hogy hölgyközönségünk megszokja a művészeti alapon való gondolkodást. Gondolnia kell arra, hogy a ruha — elsősorban, rendeltetésének megfelelve — kellemes szinharmóniát és formaritmust mutasson.

Egy pár fontos szempontra a következőkben hivjuk fel a figyelmet. Mindenki igyekezzék ugy öltözködni, hogy a ruha keretében egyénisége a legjellemzőbben kifejezésre jusson. Sohasem kell máson látott ruhát lemásoltatni, mert nemcsak a nő egyénisége, hanem a termete, mozgása és járása is egyénenként változó. A kellő megfontolás nélkül való divatmajmolásnak volt következménye, hogy a sovány párisi nőkre kreált ruhákat átvették a mi molett asszonyaink, a bizonyos célból és rendeltetésből öltöző könnyüvérü nőcskékre tervezett ruhákat pedig a tisztességes uriasszonyok. Ez a Budapesten is oly szembetünő izléstelenség még bántóbb volt a vidéken mert az ez a fajta öltözék tisztán tartott, aszfaltozott, jól világitott városba való, ahol megfelelő kocsi és automobil is rendelkezésre áll. Ezzel kapcsolatosan rámutatunk arra

Tóth Gyula tervezete.

Fémdomborítás. Az alap áttörve esetleg mint rácsbetét vagy kapuablak alkalmazható.

is, milyen nagyfoku izléstelenség az a vidéken oly gyakran tapasztalható jelenség, hogy piszkos, sáros utcákon a hölgyek még télen is félcipőben, selyem harisnyában járnak sétálni. Nem tekintve azt, hogy ez oktalan pénzpazarlás, mindig figyelemmel kell lennünk arra, hogy a ruha alkalmazkodjék a környezethez s hogy az izlés szempontjából a társadalmi állás által többé-kevésbbé mégis csak megszabott korlátok sem mellőzhetők. A szatócsné, az iparosné, akármilyen gazdag is, ne igyekezzék úgy öltözni, mint a főispánné. Ha egyébre nem, gondoljon arra, hogy a főispánné sohasem akar úgy öltözni, mint ő.

A ruha szine és formája szempontjából, nagy általánosságban, a következők mérvadók. A testesebb nők lehetően sötétebb szinü, a vékonyabbak lehetően világos szinü ruhát viseljenek. Testesebb nők sohase hordjanak keresztcsíkokkal mintázott (szövött) ruhát, hanem mindig hosszirányban (függőlegesen) csíkozottat. A világos szin és a keresztcsík teltebb, a sötét szin és a függőleges csík vékonyabb alakot mutat. Ezenfelül a keresztcsíkos ruha alacsonyabbá, a függőleges csík nyulánkabbá tesz.

Ma, ezekben a komoly háborus időkben, kerülni kell a túlélénk és feltünő szineket, úgyszintén a túlságosan fantasztikus formákat. — Az egyszerüség legyen a jelszó. — Egy ruhát az egyszerüség jegyében

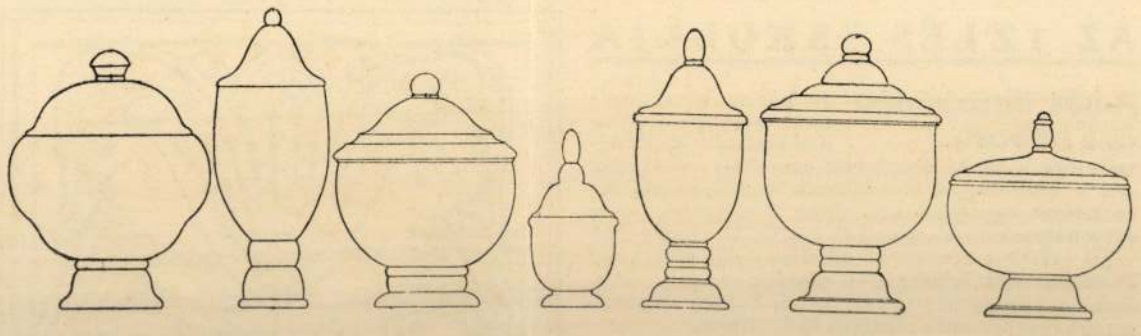

Fadobozok tervei esszterga számára. Eredeti nagyságú részletrajzát darabonként 50 fillér előzetes beküldése ellenében közvetíti a kiadóhivatal. Jelzendő az oldalszám s hogy balról jobbra hányadik.

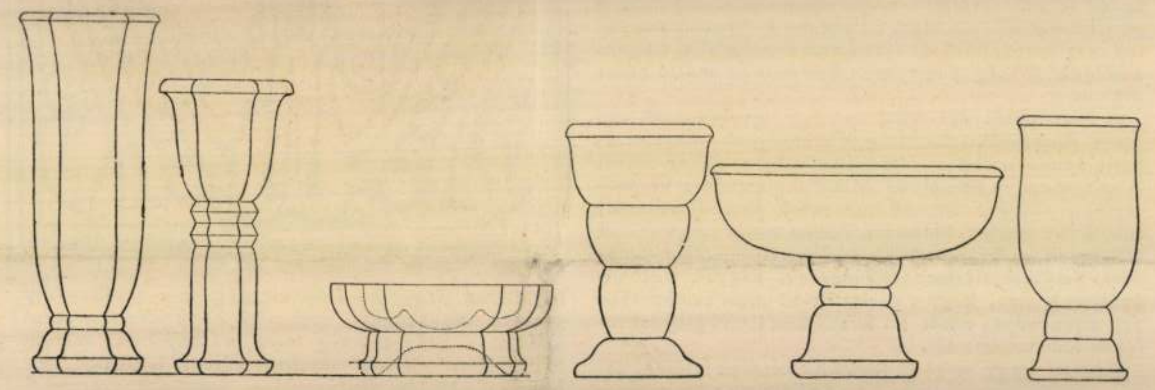

Csissoft kő-edények (arragonit) esetleg kerámia. Eredeti nagyságú részletrajzát — az alsó három bonnboniére-ét is — darabonként 50 fillérért megküldi a kiadóhivatal, Budapest IX, Kinissi-utca 31.

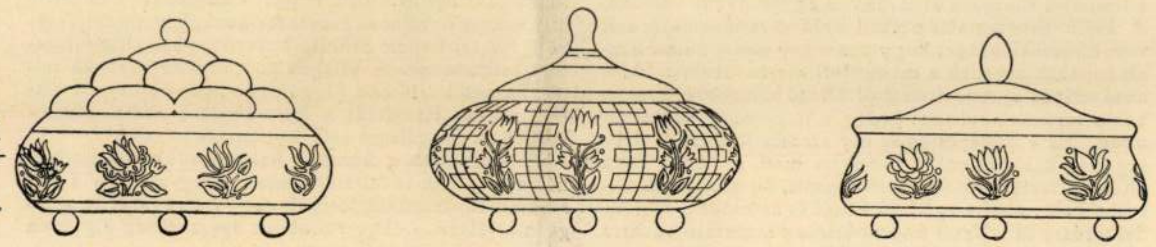

Esztergályozott holmik. Tervezték az iparművészeti iskola növendékei Muhits tanárnál.

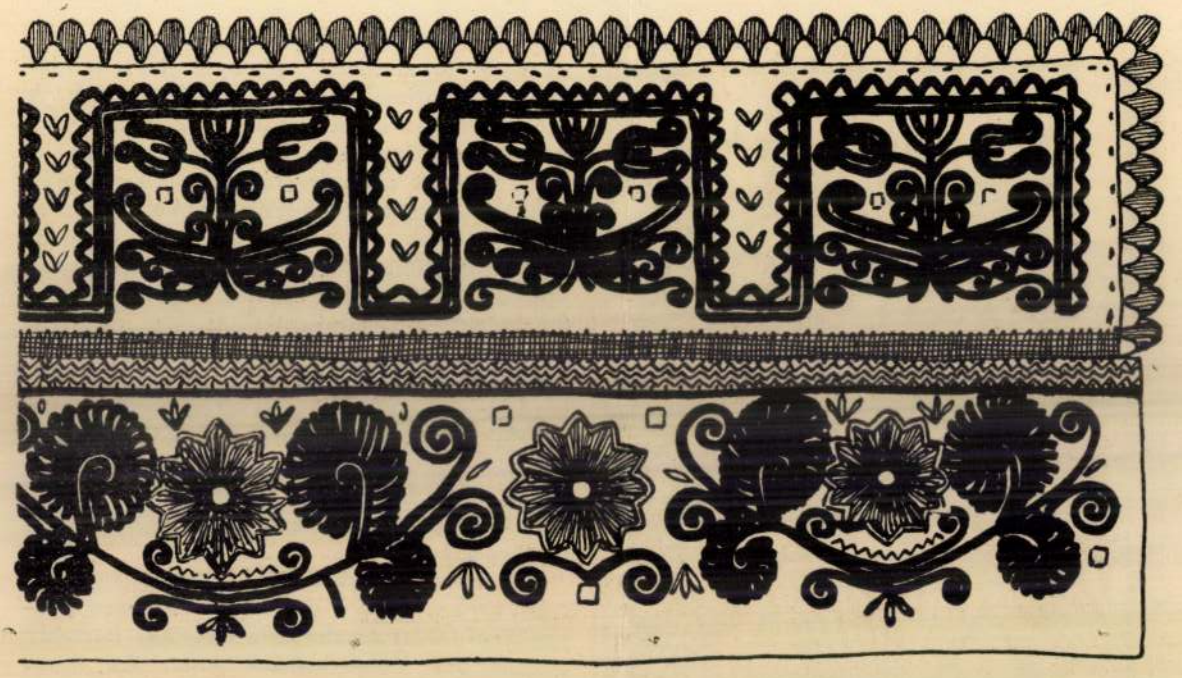

Ormánysági (Baranya m.) fejkötő részlete. Rajzolta L. Gyárfás Ilona.

dolgozunk soronkint tovább. A készülő munka két oldalán azonban 3-3 pár láncfonalat kihagyunk a csomózásból, ezekbe folytatólag északi pamutot szövünk bele. Az igy keletkező két szélső sáv szegi be a munkát s ád neki szilárd támaszt. Mivel azonban egy csomónak megfelelő magasságban a szegélybe dolgozott északi pamutnak megfelelő vastagságu fonálból meglehetős sok fér el, arra pedig ügyelnünk kell, hogy a munka egyenletesen, egyenes vonalban haladjon tovább, a két szélen annyi fordulót dolgozunk bele stoppolásszerüen a láncfonálba, amennyi szükséges ahhoz, hogy a csomósor vonalánál fél csomóval magasabban álljon. Minden csomósor után a szegélyszálat öt-hat láncfonálon át be és kivisszük a csomósorok fölé s igy szorosan összekapcsoljuk a szegélyt a csomózott munkával. Kezdőknél gyakori hiba, hogy kétoldalt még igy is legörbült a munka. Ezen úgy segitünk, hogy a szegély szélét többször visszük be a csomók fölé, mig a görbület kiegyenlitődik s csak ezután tesszük rá az uj csomósort. A 8-10 cmre való kikötés itt is fontos, aminthogy egyáltalán ügyelni kell arra, hogy a sorokat szép egyenesre leverjük, egyforma sürüek legyenek s a munkadarab szélessége egyforma legyen. A befejezést ismét a 2-3 ujjnyi északival bedolgozott sáv alkotja s a munkának a keretről való levétele után ugyanazt a rojtozást csináljuk meg, amelyet már előbb ismertettünk. Azt már megemlitettük, hogy a szmirnamunka csomóihoz 5-5½ cmre vágott fonalat használunk. A torontáli-, gobelin- és csángószövésnél a megfelelő mennyiségü fonalat másképp hozzuk alkalmas formába. Néhány méternyi fonálból kis gombolyagokat csinálunk, amelyeket könnyen átbujtathatunk a láncfonalak között. Ezeket nevezzük „babáknak" s aszerint, hogy milyen munkához valók, kétféleképpen készülnek.

Ha arra van szükségünk, hogy a munkafonalat könnyen kihúzhassuk a gombolyagból, mint amikor a szmirnamunkánál a vetüléket átvisszük, vagy a torontáli- és csángószövésnél, ahol fontos, hogy a vetülékszálak lazán feküdjenek a láncfonalak között, akkor a következő módon készitjük a babát: A fonálnak jókora hosszu darabját három ujjunkra csavarjuk,

Díszítő művészet
1915. II. évf. 1. sz.

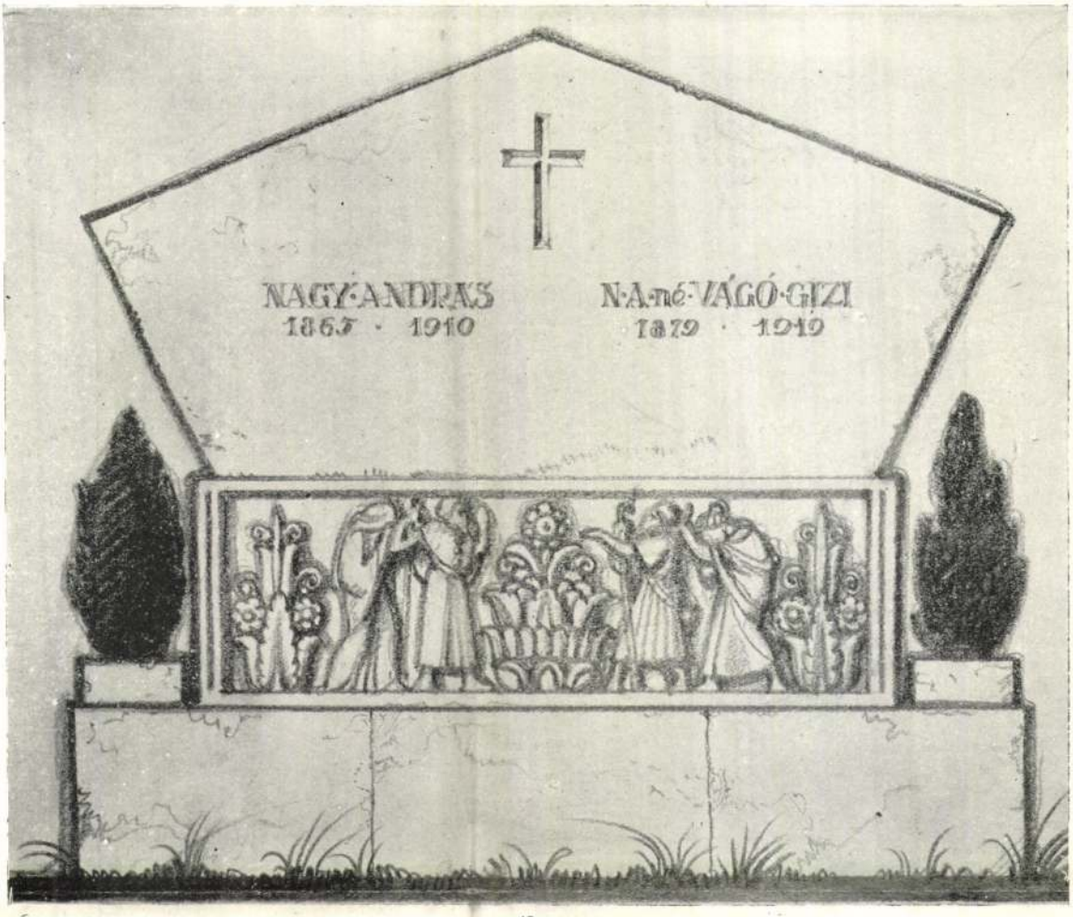

12

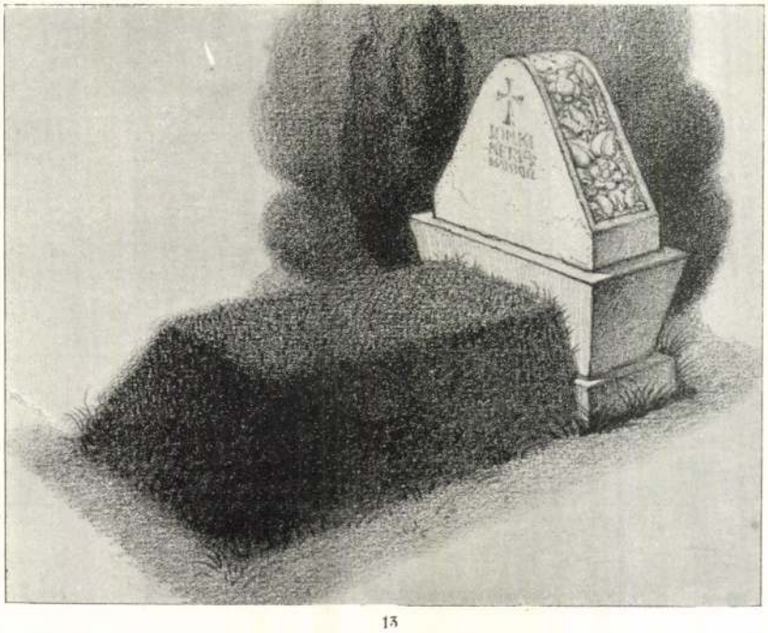

13

12. Az O. M. Iparművészeti Társulat sírkőtervpályázata. Tóth Gyulának 3000 koronás első pályadíjjal jutalmazott kettős sírterve. — 13. Tóth Gy.: Gyermeksír. Megvette az O. M. Iparműv. Társ.

12. Konkurrenz für Grabsteinentwürfe. J. Tóth: Doppelgrab. I. 3000 Kronenpreis. — 13. J. Tóth: Kindergrab. Angekaufter Entwurf.

12. Concours de projets pour monuments funéraires. I. prix. 3000 C. J. Tóth. — 13. Tombeau d'enfant.

Magyar Iparművészet

1920.

Tóth Gyula K

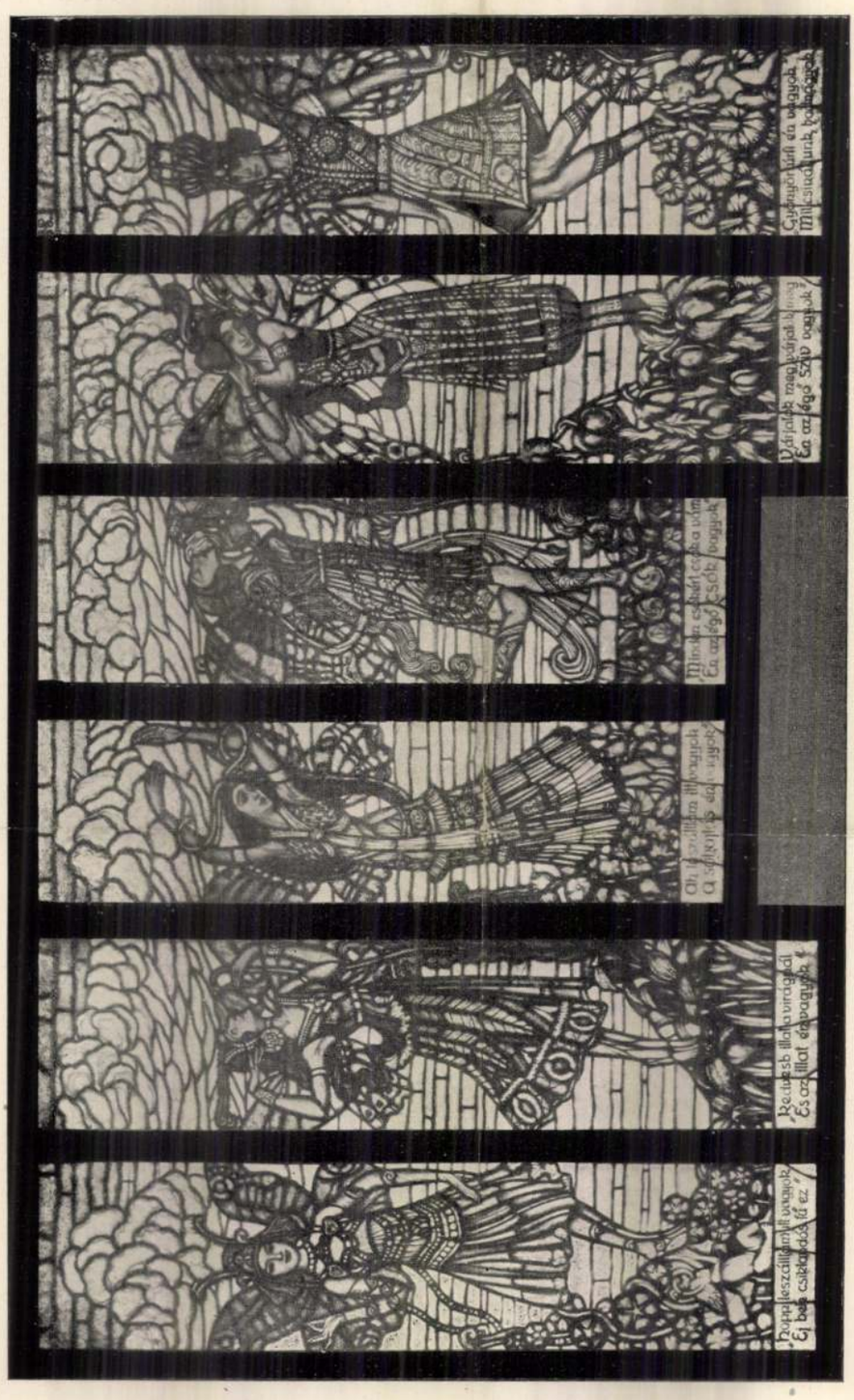

11

11. Nagy Sándor: Csongor és Tünde. Színes ablak. Készült Róth Miksa műtermében.

11. A. Nagy: Csongor und Tünde. Farbiges Fenster. Ausf. Max Róth, Budapest.

11. Vitrail par A. Nagy, exécuté par M. Róth, Budapest.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJABB SZERZEMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA. Öt teremben számol be öt esztendő új anyagáról *Petrovics* Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója azon a kis tárlaton, mely most nyilt meg a múzeum második emeletének balszárnyán. A legteljesebb elismerés hangján nyilatkozunk a látottakról. Valóban csodálkozni kell azon, hogy azzal a lényegtelen büdzsével, melyet a mai megszorult világban a múzeum élvez, ily tekintélyes gyarapodásról lehet szó. Ez kétségtelenül nem csupán műgyüjtőink eléggé nem dícsérhető áldozatkészségének és megértő magatartásának tulajdonítható, de egészen bizonyos, hogy e tekintélyes gyarapodás mögött a Petrovics Elek főigazgató szervező képességének és egyéni kvalitásainak van döntő szerepe. Ezt örömmel állapítjuk meg és igen hangsúlyosan emeljük ki, hogy a főigazgató tehetségesen tölti be azt a helyet, ahova a kultuszminiszter bizalma állította. Ugyanakkor azonban tartozunk az igazságnak egy rekriminációval, amit nem hallgathatunk el. Minél tehetségesebb egy múzeumigazgató, minél nagyobbak képességei, annál inkább kötelezi őt a pártatlanság, annál teljesebb odaadással kell szolgálnia nem egy irányzatnak, hanem az egész magyar művészet egyetemének érdekeit. Egy kis tehetségű ember elfogultsága nem vét nagyot, de annál nagyobb rést üt a nagyobb kapacitás nagyobb ereje. Kénytelenek vagyunk ezt az igazságot Petrovics főigazgató úr elé tárni, mert azt kell megállapítanunk a kiállítás anyagából, hogy azok a műtárgyak, melyek nem adakozásból kerültek a Szépművészeti Múzeum tulajdonába, hanem vásárlás útján szerezte meg azokat a múzeum, túlnyomó részben, hogy ne mondjuk kizáróan egy művészeti irányzat hordozóinak műveiből kerültek össze. Senki sem állíthatja azt, hogy a magyar művészet csak egy bizonyos frontján áll olyan tehetségekből, akik megérdemlik egy múzeumigazgató figyelmét. A Szépművészeti Múzeum vásárlásai sokkal felelősségteljesebbek — természetszerűen — mint magánosok vásárlásai, épp ezért fokozott mértékben kell arra vigyázni minden múzeumnak, hogy a maga érintetlen erkölcsi súlyával ne hasson kártékony befolyással, ne hasson demoralizáló erővel

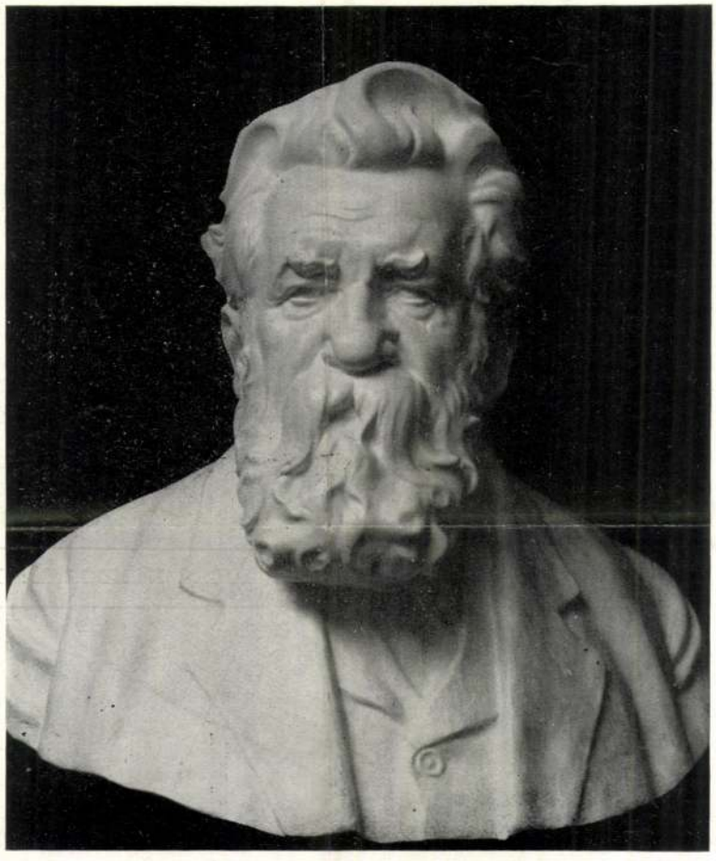

TÓTH GYULA: ID. DÖRRE TIVADAR
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Képzőművészet
1931. VI. 7.

SZILÁGYI IGNÁC: GYÜMÖLCSÖK

KOLÁR NÁNDORNÉ: CSENDÉLET

RÖKK KÁROLY: ÁLLATVÁSÁR
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

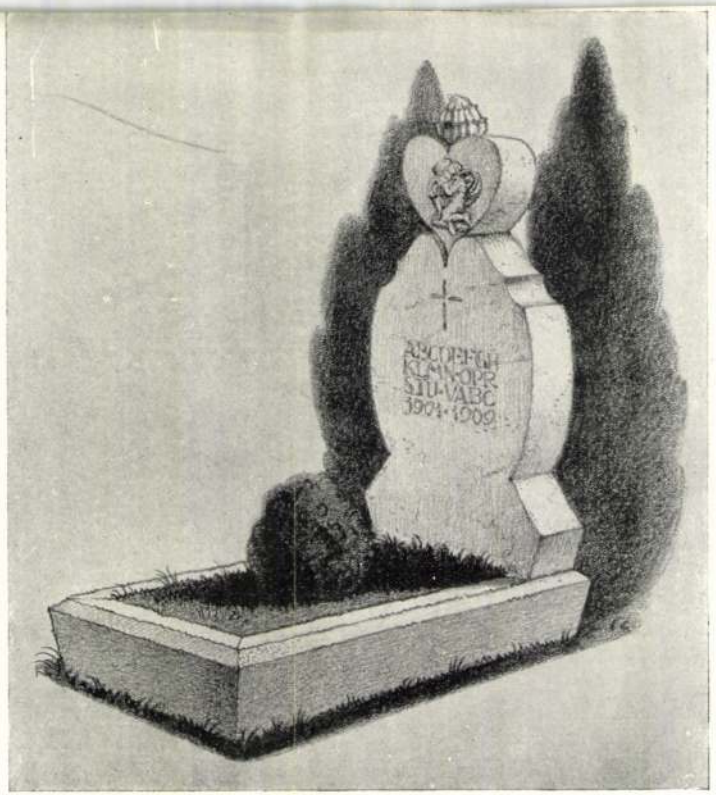

17

16. Dobai-Székely Andor, Pozsony. 1000 koronás díjjal jutalmazott pályaműve. — 17. Tóth Gyula: Gyermeksír. 500 koronával megvásárolta Gerenday A. és Fia.

16. A. Dobai-Székely, Pozsony. Mit d. 1000 Kronenpreis prämiierter Entwurf. Konkurrenz für Kabinetglasmalerei. — 17. J. Tóth: Kindergrab. Angekauft um 500 K durch A. Gerenday & Sohn.

16. A. Székely D. Prix de 1000 C. Concours de vitraux peints. — 17. J. Tóth: Monument funérair. Prix de 500 C.

Magyar Iparművészet

1920

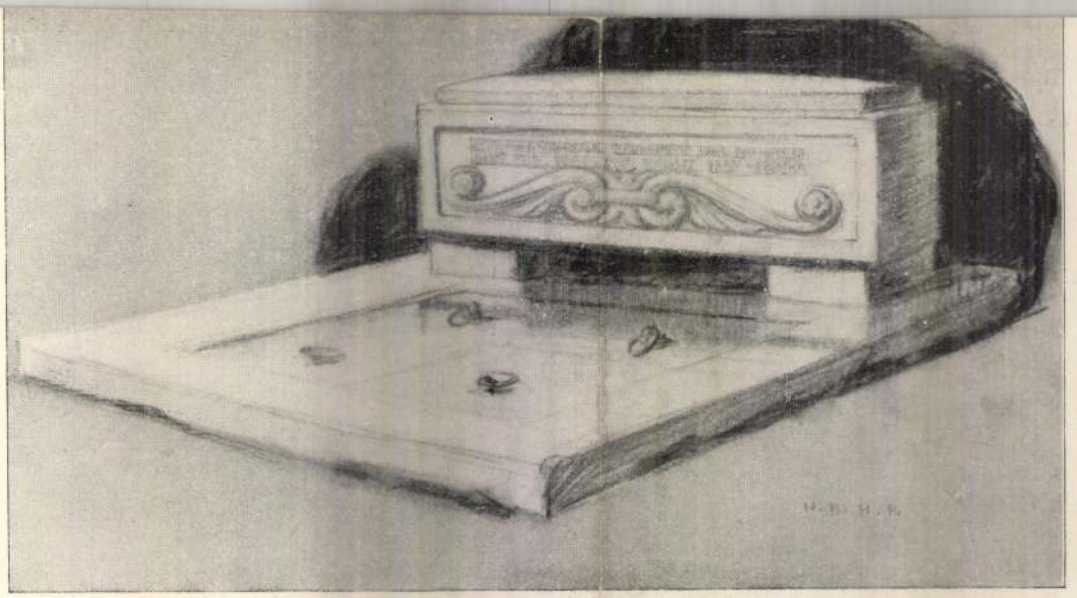

15

14—15. Az O. M. Iparművészeti Társulat sírkőtervpályázata. Horváth Béla és Hosszú Pintér Gyulának 2000 koronás II. díjjal jutalmazott kettős sírterve.

14—15. Konkurrenz für Grabsteinentwürfe. B. Horváth u. J. H. Pintér: Doppelgrab. Mit dem II. 2000 Kronenpreis prämiierter Entwurf.

14—15. Concours de projets pour monuments funéraires: B. Horváth et J. H. Pintér II. prix de 2000 C.

*

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM ÚJABB SZERZEMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA. Öt teremben számol be öt esztendő új anyagáról *Petrovics* Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója azon a kis tárlaton, mely most nyilt meg a múzeum második emeletének balszárnyán. A legteljesebb elismerés hangján nyilatkozunk a látottakról. Valóban csodálkozni kell azon, hogy azzal a lényegtelen büdzsével, melyet a mai megszorult világban a múzeum élvez, ily tekintélyes gyarapodásról lehet szó. Ez

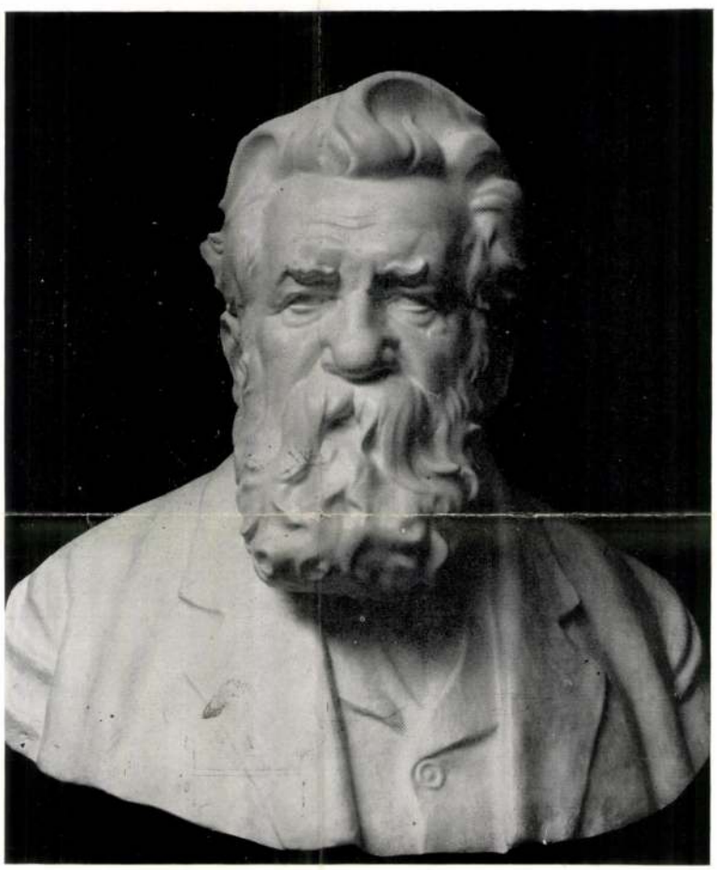

TÓTH GYULA: ID. DÖRRE TIVADAR
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

kétségtelenül nem csupán műgyüjtőink eléggé nem dícsérhető áldozatkészségének és megértő magatartásának tulajdonítható, de egészen bizonyos, hogy e tekintélyes gyarapodás mögött a Petrovics Elek főigazgató szervező képességének és egyéni kvalitásainak van döntő szerepe. Ezt örömmel állapítjuk meg és igen hangsúlyosan emeljük ki, hogy a főigazgató tehetségesen tölti be azt a helyet, ahova a kultuszminiszter bizalma állította. Ugyanakkor azonban tartozunk az igazságnak egy rekriminációval, amit nem hallgathatunk el. Minél tehetségesebb egy múzeumigazgató, minél nagyobbak képességei, annál inkább kötelezi őt a pártatlanság, annál teljesebb odaadással kell szolgálnia nem egy irányzatnak, hanem az egész magyar művészet egyetemének érdekeit. Egy kis tehetségű ember elfogultsága nem vét nagyot, de annál nagyobb rést üt a nagyobb kapacitás nagyobb ereje. Kénytelenek vagyunk ezt az igazságot Petrovics főigazgató úr elé tárni, mert azt kell megállapítanunk a kiállítás anyagából, hogy azok a műtárgyak, melyek nem adakozásból kerültek a Szépművészeti Múzeum tulajdonába, hanem vásárlás útján szerezte meg azokat a múzeum, túlnyomó részben, hogy ne mondjuk kizáróan egy művészeti irányzat hordozóinak műveiből kerültek össze. Senki sem állíthatja azt, hogy a magyar művészet csak egy bizonyos frontján áll olyan tehetségekből, akik megérdemlik egy múzeumigazgató figyelmét. A Szépművészeti Múzeum vásárlásai sokkal felelősségteljesebbek — természetszerűen — mint magánosok vásárlásai, épp ezért fokozott mértékben kell arra vigyázni minden múzeumnak, hogy a maga érintetlen erkölcsi súlyával ne hasson kártékony befolyással, ne hasson demoralizáló erővel

Képzőművészet
1931. 41. 17.

SZILÁGYI IGNÁC: GYÜMÖLCSÖK

KOLÁR NÁNDORNÉ: CSENDÉLET

RÖKK KÁROLY: ÁLLATVÁSÁR
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

DISZITŐ MŰVÉSZET

KIADJA AZ ORSZ. M. KIR. IPARMŰVÉSZETI ISKOLA, BUDAPEST

IX., KINIZSI-UTCA 31. 1915. II. ÉVF. * 3. SZÁM.

A MAGYAR KERESKEDELMI GRAFIKA.

A magyar királyi dohányjövedék reformja.

A magyar királyi dohányjövedék mintegy két évvel ezelőtt művészi szempontból nagyjelentőségü reform megvalósításához fogott. Kiindulva abból a le nem tagadható tényből, hogy a forgalomban levő különböző fajta szivarok és szivarkák csomagolásának külső megjelenése sehogysem felel meg többé a változott idők változott ízlésének, fokozatosan és tervszerüen új köntösbe öltöztette gyártmányait s ma, két évi munka után, sikerült elérnie annyit, hogy a legkelendőbb s legdrágább gyártmányok megujhodott csinos külsejükkel is támogatják a jövedéket a szivarok és szivarkák forgalmának növelésére s ami ezzel egyet jelent, az állam jövedelmének fokozására irányuló törekvésében.

A jövedék ezzel a lépéssel önként belekapcsolta tevékenységét abba a nagy szellemi áramlatba, mely az iparművészetek népszerüsitését tüzte ki céljául. Segitőtársává szegődött annak a nyugat felől kiinduló lelkes mozgalomnak, mely éppen a közhasználati tárgyak művészi kivitelében látja a művészet népnevelő hatásának legfőbb biztositékát. Előrebocsátjuk azonban, hogy a jövedék működését nem szabad ugyanazzal a mértékkel mérni, mint például a német dohányipar hasonló irányu tevékenységét. Magyarországon a dohánygyártás monopolium, vagyis az ország határán belül versenytárs nélkül működő iparág. Németországban ellenben — ahol még csak nemrég kezdte meg az állam az egyedáruság behozatalára irányuló tárgyalásokat — az egymással szabadon versenyző nagyszámu cégnek egyenként és különkülön kellett közönségét meghóditania s igy szükségszerüen a dohánygyártmányok külső megjelenésére helyezték a fősulyt, gyakran még a gyártmányok minőségének rovására is. Az előállitási költségeknek jóval nagyobb százalékát voltak tehát kénytelenek a csomagolás csinjának növelésére forditani, mint azt a monopolisztikus alapon működő magyar dohányjövedék bármikor is megtehetné. Szabad iparnál azonfelül az ekként előálló költségtöbblet behajtható a közönségen, mig ellenben a magyar jövedék, évekre előre megszabott eladási áraival, olyképp volt kénytelen megoldani a művészi reform kérdését, hogy az előállitás költségeit ezzel csak elenyésző kicsiny százalékkal növelje.

A rajzok beszerzését illetően legcélszerübbnek mutatkozott összeköttetésbe lépni az Iparművészeti Iskolával. Nemcsak, mert ez az intézet elsőrendü szakerőivel a jövedék mindennemü igényét képes volt megfelelő módon kielégiteni, hanem mert a jövedék részére készülő rajzok tervezését olykor-olykor iskolai feladatnak kitüzve módot adtak a növendékeknek, hogy elméleti tervezés helyett az életnek dolgozzanak s ezzel már az iskolai kiképzés keretén belül megismerkedjenek azokkal a követelményekkel, melyeket egy-egy előre megadott s kivitelre kerülő probléma támaszt a művésszel szemben.

Hogy a művészi nevelésnek ez a gyakorlati irányba való terelése mennyire fontos, azt a jövedék részére kifejtett munkásságánál tapasztaltak is igazolják. Mert bár a tervezőket elméleti

tudásuk, valamint kezük gyakorlott ügyessége egyformán hivatottakká tette a kitűzött művészi feladatok megoldására, mégis alig volt rajz, melyet a gyakorlatban akképp lehetett volna megvalósítani, ahogy azt a tervező művész elképzelte. A díszítendő anyag különbözősége, a nyomások eltérő technikai kivitele mind más és más korlát közé szorította a művész fantáziáját, szóval kifogástalan tervet csak az tudott készíteni, aki egyszersmind számolt a díszítendő anyag minemüségével s ismerte annak a technikának teljesítőképességét, melyhez a rajzot készítette. A leggyakoribb eset az volt, hogy a művész túlbecsülte az egyes nyomótechnika teljesítőképességének határát. Igy például a Mirjam-szivarka tizes csomagolása számára egymásután három különböző terv is készült. Rajzban, sőt még köre átvive is megfeleltek a követelményeknek, de mihelyt a körül tovább vive, elkészültek a jövedék speciális nyomógépei számára való hengeralakú nyomóklisék, az eredmény szánalmasan gyenge volt. Gyenge, mert a művész nem számolt azzal a körülménnyel, hogy a nyomóhengerek alatt végigfutó papírtekercsnek a gép tökéletlensége miatt meglehetősen nagy oldalkilengése van, azaz nem lehet elérni azt, hogy az első, teszem piros szinü nyomást a többi szinek mindég pontosan fedjék. Ennek következtében — bár a gép nyomóhengereinek száma ötszinnyomást is lehetővé tett — a szinek számát redukálni kellett s a rajz megtervezésében arra kellett a fősulyt helyezni, hogy két szin se egymásra, se oly közel egymáshoz ne kerüljön, hogy a szineknek itt-ott bekövetkező eltolódása a rajz hatását veszélyeztethesse. Egy másik esetben ismét — a mellékleten látható Memphis szivarkadoboz rajzánál — a tervező művésznek négy szin használata volt előirva. A művész el is készítette a rajzot, de mikor a kivitelre került a sor, kiderült, hogy a kék háttérnek a sárgás-világos kékből a sötétkékbe való finom átmenetét — melyet a művész néhány ügyes ecsetvonással könnyen megvalósított — könyomásban egyfajta kék szinnel elérni nem lehet. Közbe kellett tehát iktatni még egy ötödik szint, az ibolyába játszó sötétkéket. Ezzel megkapta a litografus a kivánt összhatást, de az ötödik szin természetesen egyuttal a nyomás megdrágulását is jelentette.

Folytathatnók még a fölsorolást mások okulására, de ezuttal csupán arra akarunk még kiterjeszkedni, hogy csak a mellékelt táblákon látható rajzok is mily eltérő problémák megoldása elé állították a művészt. A különböző szivarládácskákat díszítő rajzoknál — aminő például a Regalia Media, Trabucos, Medianos, Galanes, Regalia Favorita vagy Prensados szivarok cimjelzéke — mindössze két szinnel dolgozhatott a művész, mert a már forgalomban levő cimjelzékek szintén kétszinnyomással készültek s igy ragaszkodni kellett az eddigi gyakorlathoz, nehogy e szerződéssel biztositott cikkek egységára megváltozzék. Két szinnel kellett tehát lehető gazdag szinharmoniát létesiteni s amellett figyelemmel kellett lenni arra is, hogy az ekként fölszerelt különböző fajtáju szivarládácskák a raktárakban és a dohányárusoknál már messziről jól és könnyen megkülönböztethetők legyenek. A két szin ügyes kihasználását például a Trabucos szivar rajzánál láthatjuk, ahol a művész a szinfoltokat részben fölbontotta vonalakra s ezzel — látszólag — egy harmadik elemmel gazdagitotta a rajz szinskáláját. A Kiváló finom török pipadohány rajza már pléhszelencére való. A pléhre való nyomást illetően az eddigi tapasztalatok szerint a nyomótechnika nem igen korlátozza a művész szabadságát. Mindössze jó és hatásosabb, ha inkább nagy szinfoltokban rakja föl a szineket s kerüli a rajznak tulságosan finom elaprózását. A Kanaszter pipadohány rajzánál ismét az áru óriási forgalma hatott irányitóan a rajz megválasztására. Mert a pipadohányok egyes fajtáiból negyven-ötven millió csomagocskára rúg a fogyasztás negyedévenként s ennek megfelelő számu, felirással ellátott csomagolópapiros nyomására kell a szállitócégnek berendezkednie. Ily nagyszámu nyomásnál természetszerüen kevesebb gondot lehet forditani a nyomás szépségére, mint más, csupán néhány ezer példányban készülő cikknél. Ezért a rajznak is ahhoz a követelményhez kellett simulnia, hogy a díszítendő teret néhány biztos és erővel teljes vonallal kitöltse, melyek a klisé kopása vagy gondatlanabb nyomás esetén is biztositják a kivánt művészi hatást.

Szentségház ajtaja a főoltáron a Szent Kereszt templomának szimbolumával. Öntött bronzból áttörve. Tervezte Tóth Gyula.

45X64 cm nagyságban elkészítési ára kb. 350 korona.

A jövedék számára készülő, de általában a kereskedelmi grafikában előforduló tervezéseknek egyik legkényesebb s egyszersmind legsebezhetőbb pontja a: felírás. Az efajta rajzoknál szükségszerűen a felíráson van a fősúly, mert hisz éppen az a céljuk, hogy a figyelmet valamire fölhívják vagy röviden és világosan elárulják — mondjuk a jövedéknél — a különböző ládácskák, szelencék és dobozok tartalmát. A művésznek tehát elsősorban arra kell törekednie, hogy a szöveg folthatását kielégítő módon megoldja s csak ha ez megvan, gondolkozhatik azon, hogy a betűk formájának kötöttségében rejlő egyhanguságot miképpen oldja föl a rajz többi elemével kifejthető művészi változatossággal. Azt hiszem, nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy a betűírás fontos mestersége még mindég nem részesül nálunk az őt megillető figyelemben. A fölírás megoldása még a jövedék részére készült rajzoknál is itt-ott nehézkes. A mondottak igazságát azonban főképp az utca művészetének megfigyelésénél konstatálhatjuk. Igy például a virágzásnak induló plakátművészetünk számos alkotásánál meglepő a színhatás ötletessége, a rajz vonalmenetének könnyed eleganciája, ami azonban mégis lerontja az összhatást: a szöveg elhelyezésének szerencsétlen megoldása vagy a modernség jegyében készült olvashatatlan betűtipus. Mindkettő akaratlan s a művész tudásának fogyatékosságában rejlő hibája a tervezésnek.

Hangsúlyozzuk, hogy a Diszitő Művészetben ezuttal reprodukált jövedéki rajzok nem jelentik a megkezdett munka befejezését. Túlesve a kezdet nehézségein — amikor a művész kezét a már említett technikai korlátokon kivül a hivatalos pedantéria is megkötötte, mely csak nehezen barátkozott meg a modern művészet szabadjára eresztett csapongó fantáziájával és friss, élénk olykor-olykor kissé merész színpompájával — állandó fluktuációt kell létesitenünk, mely fokozatosan mind jobb és mind tökéletesebb tervekkel fogja a jövedéket ellátni. Ezzel nemcsak azt éri el a dohányjövedék, hogy gyártmányai külső megjelenésükben is lépést fognak tartani a közönség mindinkább finomodó izlésével, hanem egyuttal teljesiti azt a kötelezettségét, mely szerint az államnak a milliónyi apró csatornából eredő s hatalmas folyóvá dagadó erőt és tőkét ismét csak e milliók javára kell kamatoztatnia és gyümölcsöztetnie.

Éppen ezért a ma még kisérletezés jellegével biró reformot rendszeresiteni, állandósitani kell. A drágább gyártmánynemek után az olcsóbbaknak kell sorra kerülniök s ami a fő, minden ujabb csomagolási nem forgalombahozatala előtt, illetve a már meglévők változtatásakor az előállitási költségekre vonatkozó számitással mindenkor párhuzamosan kell haladni a művészi követelményekről való gondoskodásnak is.

A jövedék szükséglete, mindent összevéve, meglehetősen sokoldalu tevékenységet biztosithat az Iparművészeti Iskola grafikai osztályának. Az első helyet természetesen a szines könyomás foglalja el, mert litográfia utján készülnek a szivarjelzékek, a szivarládácskák belső fedelét diszitő képek, a szivarkaszelencék, valamint pipadohánydobozok zárószalagjai és zárópecsétjei. Ugyancsak ez úton készülnek a fehér kartonból való szivarkadobozt borító fedőképek is. Ez utóbbiakra annál nagyobb jövő vár, mert a kartondoboz nemcsak a legcélszerűbb és legolcsóbb csomagolási módja a szivarkának, de a szinnyomással elérhető szinte korlátlan változatosságú művészi hatás a dobozkák diszitésének legeltérőbb és folyton változó hatású módját biztositja. Mindehhez hozzájárul még az az előny, hogy a kartondobozok fedésére krétázott papiros a legmegfelelőbb, mely egyszersmind a nyomás tökéletességének fokozására is a legalkalmasabb.

A pipadohányok rengeteg nagy számban fogyó, címjelzéssel ellátott csomagoló-papirjait fametszet után készülő cinkklisével nyomják. Külön tere van a pléhszelencék nyomásának, mely voltaképpen szintén a litografia egy válfaja. Nagy jövője azonban a pléhszelencének — legalább a jövedéknél — nincs, mert a mi gyártmányaink túlnyomó részben a belföldi piac számára készülnek s igy nincs értelme, hogy ennek a költséges csomagolási módnak — mely főképp a tengeren túlra való szállitásnál bizonyult alkalmasnak — a jövedék az eddiginél nagyobb teret biztositson. A Mirjam-szivarka százas csomagolásával ismét a diszitésnek új és csinos módja került forgalomba. A sima felületü szines kartonnak meleg úton készülő préselt

Szentségház
ajtaja a
mellékoltáron.
Tervezte
Tóth Gyula.
Nagysága
34X45 cm

domború díszítése, melyhez jó rajzon kívül igen gondosan készült rézdúcra van szükség, hogy az eredeti rajz minden szépsége kellően érvényesíthető legyen.

A szivarkahüvelyek fölirásának helyes megoldása a betüvetés művészetéhez fordul támogatásért. Szivarkáink fölirásának gyökeres reformja annál szükségesebb, mert éppen drágább fajta szivarkáinknak semmiképp sem megvesztegető külseje teszi eredménytelenné a jövedéknek azt a törekvését, hogy az igen nagy számban fogyó egyiptomi és török szivarkákat a hazai gyártmány megkedveltetésével kiszoritsa. Megjegyezzük, hogy a jövedék szivarkahüvely készitő és egyuttal nyomó gépeit különböző technikai nehézség miatt aranyozó, illetve bronzirozó készülékkel ellátni nem lehet s igy az annyira tetszetős arany felirás helyett kizáróan a betük formájának s a fölirás elhelyezésének és szinezésének eredetiségével lehetne szivarkáink kedvezőtlen külsejét megváltoztatni.

A szivarkák fölirásának kérdését azonkivül megnehezíti még az is, hogy a gyakorlati kivitelnél számolni kell azzal a körülménnyel, hogy a hüvelykészitő gépekre reászerelt hengeralakú klisék aránylag igen csekély nyomással dolgoznak, valamint hogy a nagyszámú nyomás következtében (óránként 5—6000 nyomás) csak vésett acélduc használható. Más fémnél a gyors kopástól a fölirás és rajz körvonalai csakhamar annyira elmosódnak, hogy vagy rengeteg selejt keletkezik nyomás közben, vagy a ducok folytonos cserélése miatt az üzemköltség növekedik aránytalan módon.

Ha a jövedék művészi reformtörekvésének talán valódi értékét meghaladó jelentőséget tulajdonitottunk, tettük ezt azért, hogy reámutassunk, mennyivel könnyebben valósithatnának meg hasonló reformot iparosaink és kereskedőink, akik szabadon, hivatalos békótól menten segithetnék helyes útra a magyar kereskedelmi grafikának kátyuba zökkent szekerét. A német grafikai ipar bámulatos fejlettsége, óriási teljesitőképessége minálunk is éreztette hatását, de csak annyiban, hogy a drágább fajta nyomtatványokat mind Németországból importáljuk, holott a magyar grafikai ipar — ami a munka technikai kivitelét illeti — egyenlőrangú versenytársként állhat a német ipar mellé. Hogy ez valóban igy van, azt minden fölösleges szószaporitásnál élénkebben bizonyitja az a statisztikai kimutatás, melyet ifjabb Gonda Béla fáradozásának köszönhetünk s melyből kiragadjuk a minket ezuttal érdeklő néhány főbb tételt. E szerint tavalyelőtt képeslevelező lapokban a kivitel 87000 korona volt, ezzel szemben a behozatal 846000 korona. Papirkárpitot 542000 korona értékben hoztunk be (kivitel: 1050 korona), árjegyzékfedőlapot 515000 korona értékben (kivitel: 130000 korona), színes nyomású plakátot 250000 korona értékben (kivitel: 58000 korona), diszitett meghivókártyát 200000 korona értékben (kivitel: 8000 korona), reprodukciókat, metszeteket és fényképeket 900000 korona értékben (kivitel: 260000 korona) és könyvkötői diszmunkát: naptárakat, albumokat stb. 2,100.000 korona értékben (kivitel: 318000 korona). Mekkora vesztesége ez a hazai tőkének, kivált mikor e veszteségnek saját élhetetlenségünk az oka!

Hogy ez igy van, hogy a mi kereskedelmi grafikánk még ma is gyermekkorát éli, abban — valljuk meg őszintén — hibásak a művészek is, hibásak grafikai müintézeteink is. Iparművészeink nem látják be, hogy a grafika háládatos és bámulatosan változatos teret nyujt a tevékenységre, s ami ezzel egyet jelent: a megélhetésre. Hiányzik belőlük az az üzleti érzék, mely számos apró nyereségből tud nagy jövedelmet biztositani. Méltóságukon alul valónak tartják, hogy ily látszólag keveset mutató s aránylag keveset jövedelmező munkának szenteljék életüket. Ez a lélektani magyarázata annak is, hogy legjelesebb iparművészeink hütlenek lesznek eredeti pályaválasztásukhoz s kevés kivétellel sorra áttérnek az úgynevezett „magasabb" művészet, a képzőművészet valamelyik ágának művelésére. Ugyszintén ez az oka annak is, hogy a kereskedő, az iparos, ha néha mégis rászánja magát a magyar művészet pártolására, vagy nem kap megfelelő művészi munkaerőt, aki törekvésében segitené, vagy ha kap, oly árt kér munkájáért, hogy inkább választja az olcsó s mindamellett szolid és hatásos német árut.

Szentségház
ajtaja a
mellékoltáron.
Tervezte
Tóth Gyula.
Nagysága
34X45 cm

Grafikai műintézeteink ismét abban hibáznak, hogy a legkevesebb tartja szükségesnek, hogy külön szakerőt alkalmazzon a vállalt munka művészi megtervezésére, vagy a kivitelnek művészi szempontból való ellenőrzésére. A legtöbb csupán arra terjeszti ki gondoskodását, hogy a technikai kivitel legyen ügyes, szakavatott és megbizható kezekben. Ha végiglapozzuk legnagyobb grafikai műintézeteink árjegyzékét, a legtöbb már az első pillantásra elárulja, hogy a tervezés az intézet litografusának a munkája, vagyis a műintézet tulajdonosa nem számolt azzal a körülménnyel, hogy tervezés és kivitel két egymástól független tevékenység, melyek mindegyike külön-külön lekiismeretes szaktudást követel s egy életre való elfoglaltságot ad annak, aki azt hivatásul választotta. A művészi momentumnak ez az elhanyagolása annál sajnálatosabb, mert a kereskedelmi grafika par excellence német művészet. A németek terjesztették ki gondoskodásukat a nyomdaipar legjelentéktelenebb termékére, a német szervező tehetség tette lehetővé, hogy helyes munkamegosztással a technika legkisebb részletproblémáját is a modern követelményeknek megfelelően átgyurták és tökéletesitették s a német műiparnak ez talán az egyetlen ága melyben méltán vetekedik a kivitel a finom művészi izléssel. Kétszeresen nehéz tehát a magyar nyomdaiparnak a német iparral a versenyt felvennie, amikor egyenlő feltételek mellett is ugyancsak erős munkára volna szüksége, hogy a magyar piacot a hazai produkciónak meghódítsa.

Nem argumentum az sem, hogy az iparosnak, a kereskedőnek a közönség izléséhez kell igazodnia s igy elsősorban azt az árut kell raktáron tartania, melyet vevői megszoktak s melynek éppen ezért biztos a kereslete. Igaz, a nagyközönség konzervativ bizonyos fokig s bizalmatlan minden ujitással szemben, kivéve, ha divatról van szó, mert ott éppen a legbolondabb idea a legbiztosabb csalétek. Elismerjük azt is, hogy a kereskedő üzletének alapja a nagyban fogyó árucikk s ezért nagy elhatározás kell, hogy egy-két vevő kedvéért vállalja az ujdonság megrendelésével járó fáradságot, valamint azt az üzleti kockázatot, hogy a portéka nagy része esetleg nyakán marad. De ne felejtsük, hogy ha ez a tetszetősnek látszó okoskodás teljes egészében igaz volna, a haladásnak és tökéletesedésnek utját hamar bezárná előttünk. Ha lassan is, de utat kell törniök azoknak az eszméknek és ez eszmék megvalósulásával létrejött ujitásoknak, melyek életrevalóságát, célszerűségét vagy értékesebb tartalmát a közönség nagy átlaga nem mindég ismeri föl azon módon, hogy tudomást vesz róla.

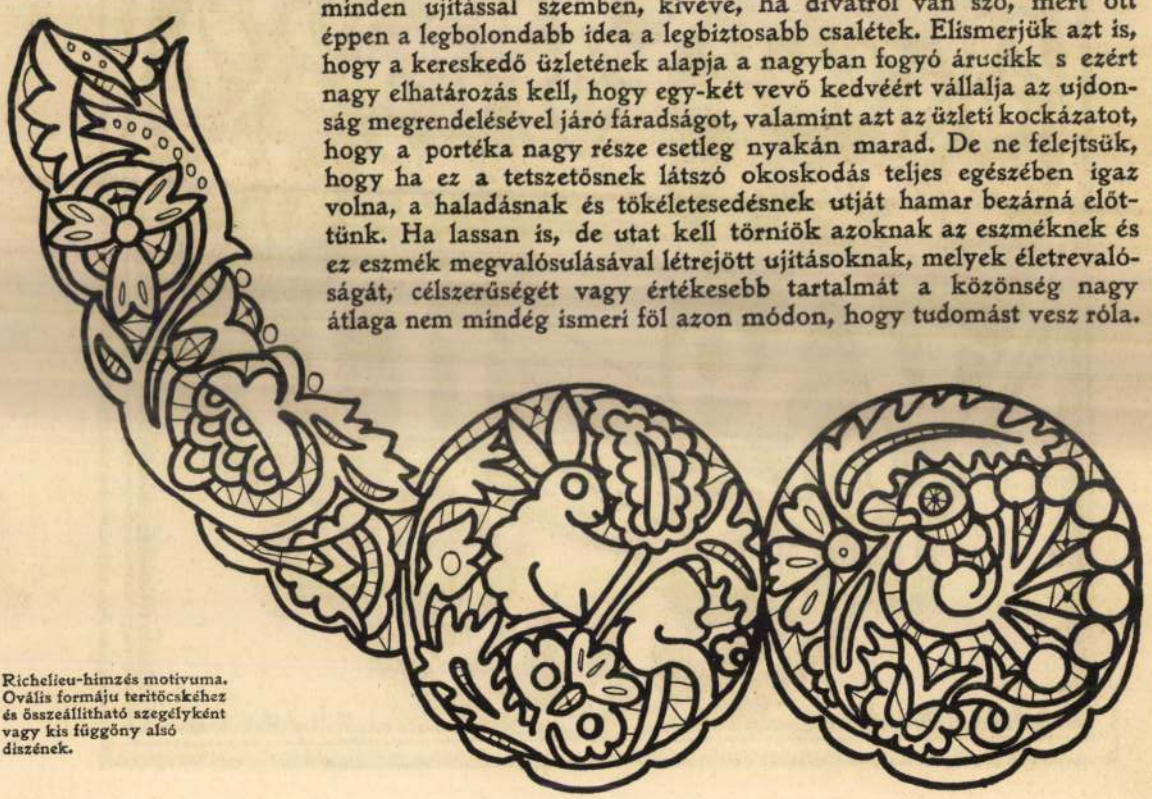

Richelieu-himzés motivuma. Ovális formáju teritőcskéhez és összeállitható szegélyként vagy kis függöny alsó diszének.

A kereskedőnek pedig éppen a foglalkozásával járó nagyobb műveltség és látókör teszi kötelességévé, hogy ne elégedjék meg az üzletnek lehető előnyös financiális lebonyolításával, hanem mesterségének nagyobb etikai tartalmat adva, legyen zászlóvivője, vagy legalább is öntudatos, csendes munkatársa mindannak a mozgalomnak, mely az őt érdeklő üzlet- vagy iparág keretén belül az emberiség egyetemének előrehaladását igyekszik szolgálni. De meg a közönség is jobb hírnevénél. Meggyőződésünk, hogy mihelyt a grafikai iparral foglalkozó műintézeteink megfelelő ízléses és modern szellemben készült mintakollekciót küldenek vevőiknek, — mellyel nemcsak üzemük teljesítőképességét bizonyítják, hanem egyuttal azt is, hogy a gyakorlati életben a művészet nem megfizethetetlen luxus — hamar nagyszámú követője fog akadni az új tanoknak, s ezek azután előbb-utóbb végleges győzelemhez segitenék a modern kereskedelmi grafika minden törekvését. Levélpapiros, levelezőlap, az üzlet érdekét szolgáló plakát, hirdetés és más számtalan különböző fajta nyomtatvány, naptár, jegyzőkönyvecske, különböző dobozokra, szelencékre való fedélkép, palackra való vignetta, papirkárpit, béléspapiros és mindaz az ezerféle cikk, mely ennek az iparágnak körébe tartozik, mily széles, önként kinálkozó tere a művészet térfoglalásának s mekkora kincs, melyet művészeink és kereskedőink kihasználatlanul és könnyelmüen odadobnak az élelmes szomszédok üzleti prédájául! Amellett e cikkeknek itthon való előállitása arra is kényszeritené grafikai intézeteinket, hogy behatóbban foglalkozzanak mesterségük technikai oldalával. Rájönnének, hogy a széleskörü elméleti felkészültség a tőkével szinte egyértékü faktora a sikernek s hogy csak a szakismeretnek folytonos bővülése teszi lehetővé az üzlet, az iparág belső tartalmának és kiterjedésének állandó és szükséges fejlődését.

Végül nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy ha a mostani kedvező alkalmat elmulasztjuk, talán évtizedek is elmulnak, mig hasonló konjunkturák lesznek, amikor úgyszólván az egész magyar piac szinte kizáróan a magyar ipar termékeire van utalva. A háborút követő években nemcsak nálunk, hanem Németországban is hatványozott erővel fog a gazdasági élet minden téren nekilendülni. Ha tehát nem gondoskodunk már most arról, hogy lábunkat szilárdan nekivetve a talajnak, minden kinálkozó teret gyors elszántsággal elfoglaljunk, esetleg helyrehozhatatlan hibát követünk el, melyért azonban nem okolhatunk mást, csupán saját élhetetlenségünket.

Radisics Elemér.

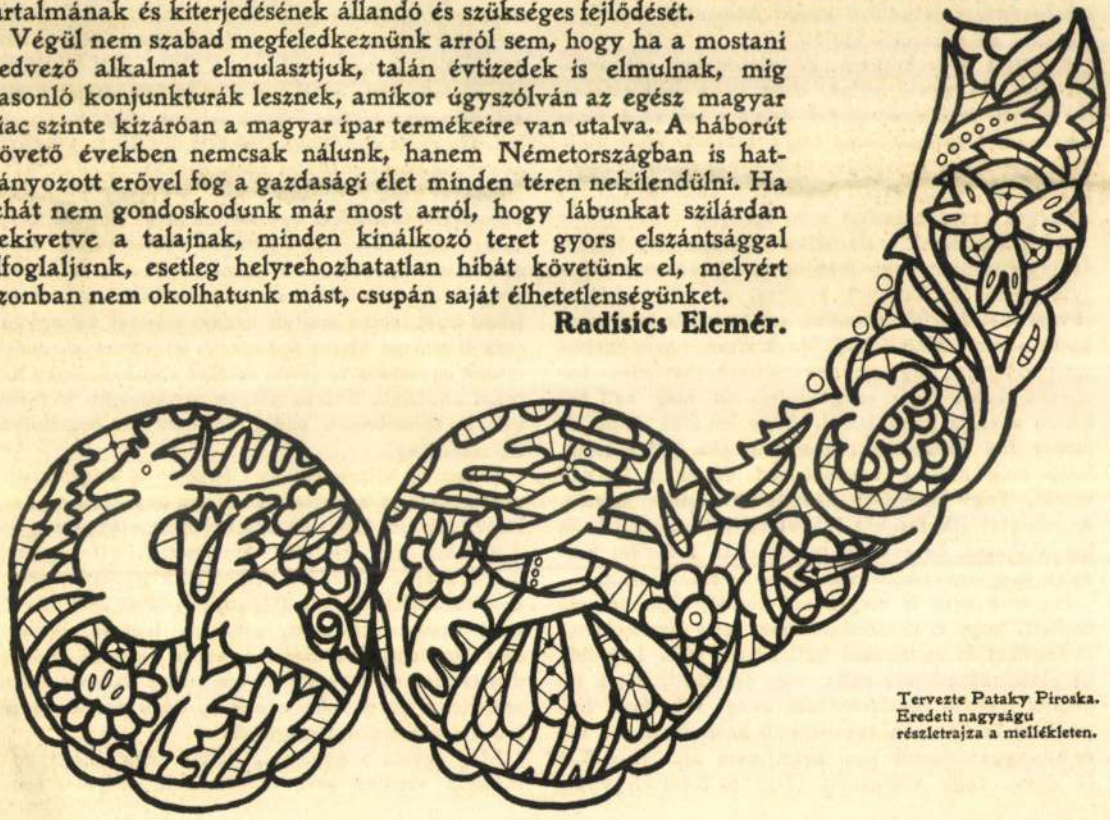

Tervezte Pataky Piroska. Eredeti nagyságu részletrajza a mellékleten.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Hogyan kezdjünk a festéshez?

A szinérzék fejlesztése cimü cikk kapcsán különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg a festés iránt. Ezért néhány újabb útbaigazitást adunk, előrebocsátva itt is, hogy a festés megtanulására irott szabály nincs, s amit leirunk, csak arra való, hogy a szakember útbaigazitását nélkülöző kezdő hiábavaló próbálgatásokkal ne pazarolja idejét.

Kezdjük a technikán. A vizfestéket (akvarell) ajánljuk, és pedig azért, mert itt a fedőfestékek használata jóformán kizárt dolog s igy ez a technika nem csábithat arra, hogy hibáink iránt elnézéssel legyünk, bizakodva abban, hogy „majd úgyis átfestem". Az akvarell különben olcsó mulatság, költséges berendezkedést nem igényel.

Az a kezdő, aki valamelyest rajzolni tud, teszem azt, egy virágot vagy más egyszerü természeti tárgyat biztos kézzel vet papirra, az belefoghat az akvarellbe. Mielőtt azonban ezt tenné, le kell mondania némely előitéletről. Nevezetesen: nem szabad azt gondolnia, hogy az akvarelltechnikát záros határidőn belül fogja megtanulni, sőt meg kell békülnie azzal a gondolattal, hogy mentül többet és jobbat fog produkálni, annál inkább érezni fogja, hogy még mindig keveset tud. Arról is le kell tennie, hogy mindjárt „képeket" akarjon festeni. A művészi alkotásokat idővel talán türhetően fogja lemásolhatni, de ezzel a gondolattal a kezdet kezdetén még egyáltalán nem szabad foglalkoznia.

Ha ezek után is megmarad komoly elhatározása mellett, hogy t. i. tanulni akar, úgy használható, jó festéket és anyagokat kell beszereznie. Legjobb, ha pléhdobozzal vásárolja meg festékeit. Ezek lehetnek igen jó gombfestékek, avagy félnedves festékek szilkékben. A tubusfesték használata sok idő és anyagpazarlással jár, azért nem ajánlatos. Két jó nyest vagy vidraecset (3-as és 8-as) elegendő. Egy rajztábla, melyre a — nem túlsima — papirost feszitjük, fehér szürőpapir, egy kis szivacs és két vizespohár teszik teljessé a berendezést. A festékekből teljesen elegendő a következő sorozat: vil. kadmium, indiai sárga, vil. és sötét ocker, zinnóber, karmin, égetett szienna, ultramarin, berlini vagy párisi kék, egy szürke (Payne vagy neutraltinte). Esetleg még egy élénkzöld, valamely fekete és fedőfehér.

A minta legyen egy egyszerüen megrajzolható szines tárgy, például: tulipán, cseresznye, paradicsom, harangvirág, zöld vagy piros paprika, stb. A festendő tárgynak kikeverjük az u. n. lokálszinét, vagyis azt, amelyet ott látunk, ahol árnyék nincs, de a legintenzivebb fény sem. Ezzel a szinnel fedjük az egész rajzot, kihagyva esetleg a tiszta fehéren maradó fényeket. Ha ez az első tónus szembejövő világitás mellett nedves még, de már nem fényes, akkor ezen az u. n. félnedves alapon tovább folytathatjuk a munkát. A világosabb tónusokat úgy festjük meg, hogy a tiszta vizbe mártott ecsetből kinyomva a fölös vizet, ezzel az ecsettel szivjuk föl a túlsok festéket a félnedves alapról. Az árnyékokat meg úgy festjük, hogy a megfelelő sötét szinbe mártott nedves ecsettel az ugyancsak félnedves alapra festünk. A félnedves alapon a szinek egymásba folynak, anélkül azonban, hogy foltokat adnának. Száraz alapon rendszerint kemény vonal, túlnedvesen pedig bizonytalan összefolyás az eredmény.

Ennek az eljárásnak az előnye — a kezdő szempontjából — a következő: 1. Nem pepecselhet, azaz túlvékony és félszáraz ecsettel nem rakhatja a bizonytalan és szintelen ecsetvonáskákat egymás mellé, mert a félnedves alapon csak gyorsan, széles ecsetvonásokkal lehet dolgozni. 2. Nem „javithat"; amit egyszer elrontott, azt csak lemosni lehet s újra kezdeni. Röviden: a kezdő elkerüli a káros dilettantizmus berkeit; ez mérhetlen hasznot jelent számára s ez az oka annak is, hogy ezt a receptizü kis közleményt megirtuk.

Még egyet: a gyorsaság és biztosság, melyel a munkát végezni kell, megköveteli, hogy a festé-

Tóth Gyula székesfővárosi iparrajziskolai tanár, ismertnevű szobrászművész műtermében rendelt meg. A betlehem a Szentcsaládot három magyar pásztorral és bárányok közt ábrázolja. A betlehemek — számszerint tiz — a szivárvány összes szieniben ragyognak. Különösen a halvány kékeszöld tónusuak rendkivül finomak. A tökéletes technikai kivitel Kohl Alajos iparrajziskolai művezetőnek és műhelyének éredme.

Molnár Ernő.

Levesek vacsorára

Nyáron, a nagy forróságban, mikor mindenki könnyü, lehetőleg zöldfőzelékek felhasználásával készült ételek után vágyódik, kitünő és önálló vacsoraételt is képezhetnek a jól elkészitett levesek. Kevés zsirral, inkább tejfel hozzáadásával pompás izü, egészséges és aránylag olcsó tápértékhez jutunk általuk. A kedvelt és sokak által megszokott vacsorakávézás levessel leginkább pótolható.

Sóskaleves.

4 személy részére fél kiló sóskát számitunk. Száraitól megtisztitjuk, jól megmossuk, a viztől kicsavarva lábasban sürü péppé pároljuk. 4 deka zsirt és 4 deka lisztet adunk hozzá és ezzel piritjuk. 1½ liter vizet adunk hozzá, ezzel felereszt jük, sózzuk, jól átforraljuk, aztán szitán áttörjük. Ebben a lében 3—4 darab kockára vágott burgonyát megfőzünk. Sóval, aki szereti, kevés borssal is tetszése szerint izesiti.

Egresleves.

Fél liter egrest kevés vizben megfőzünk. Ha megfőtt, áttörjük és jól megcukrozzuk. Azután tüzre tesszük, kevés liszttel meghintjük, tejjel felhigitott tejfellel felereszt jük. Vannak, akik kevés reszelt citromhéjával izesitik.

Tárkonyos bableves.

A szokott módon elkészitett bablevest főzés közben izesitsük apróra vágott tárkonnyal és savanyitsuk tárkonyecettel. Tavasszal, nyáron igen jó, ha a kész levesbe végül cikkekbe vágott salátát főzünk.

Paprikás burgonyaleves.

Zsirban, finomra vágott hagymát sárgára fonnyasztunk, s abban kockára szeletelt burgonyát párolunk. Megsózzuk, vagdalt petrezselyemmel, paprikával és egy jó kanál liszttel meghintjük. Vizzel felengedjük, felfőzzük és tejfellel tálaljuk.

Daraleves.

Darát zsirban sötétpirosra piritunk, ugy, mint a rántást a köménymagos leveshez, megsózzuk és forró vizzel felengedve felfőzzük. A leves sürü legyen és a dara jól átfőtt. Betegeknek, gyomorrontásnál igen jó. A piritást lehet világosabbra és sötétebbre készitени.

Miért „fekete" a Fekete-tenger?

A Fekete tenger neve gyakran előfordul mostanában a nagy távirati irodák közleményeiben. Az egyik külföldi lap felveti ezzel kapcsolatban azt a kérdést, hogy tulajdonképen miért kapta a fekete jelzőt ez a tenger, amelynek környékén mindenféle szint láthatunk, csak éppen feketét nem. Az igaz, hogy van Vöröstenger, Sárga- és Fehértenger is, amelynek a vize szintén nem ilyen szinü, ezeknél azonban bizonyos kapcsolatot a nevükhöz mégis meg lehet találni. Hogy a Fekete tenger mivel szolgált rá erre a sötét jelzőre, az rejtély.

A görögök, akik virágzó telepeket létesitettek a Fekete tenger partjain, eredetileg Pontus Axinusnak nevezték, ami annyit jelent, hogy nem vendégszerető tenger. Később azonban, mikor már megbarátkoztak egy kicsit a partjaival, Pontus Euxinusra, vendégszerető tengerre változtatták meg. Termékeny fekete földet csak nagyon kevés helyen találunk a Fekete tenger partjain, ez nem adhatta neki a nevét. A portok általában sehol nem olyanok, hogy indokolttá tegyenek egy ilyen elnevezést. A Bulgária felőli hegyek fehérek és világos szürkék, az anatóliai hegyvonulatok barnák, de még mindig inkább világosak, mint sötétek. Sőt alsó nyulványaik helyenként gyönyörü erdőkkel boritottak. Az északi steppevidékek a tengerbe benyuló krimi félsziget pedig szintén inkább zöld, amit csak helyenként szakitanak meg a gyönyörü kék lünanok. Barátságtalannak csak a tenger nagy mélysége mondható, amely igen nagy területeken éri el a 2000-nél nagyobb mélységet. Még aránylag legkevésbé mély a Balkán felőli oldala, ahol „mindössze" 200 méter az átlagos mélysége A vize különben ragyogó, mélyebb kék, mint az Adria és talán a legátlátszóbb valamennyi tengerviz között.

Olvassa a Képes Krónikát

Furcsa és különleges estebédekről

Igen érdekesek a tapasztalatok, amelyeket külföldön dinereken szerezhetünk. Ha a helyi szokásokat nem ismerjük, sokszor nagy meglepetésekben részesülünk, de kellemetlen helyzetbe is kerülhetünk. Olyan dolgokat is megélünk, amelyek a mi szokásainkkal ellenkeznek és előttünk érthetetlenek.

Egyik németországi üzleti utazásom alkalmával dr. Oskar von *Haase*, a világhirü *Breitkopf és Härtel* zeneműkiadócég főnökével is dolgom volt, aki a legnagyobb szeretetreméltósággal ebédre invitált. Már akkor hét felnőtt gyermeke volt. Pontosan odaérkeztem. Az egyszerüen berendezett szalónból mindjárt a feltünően kis ebédlőbe vonultunk. Az egész szobát majdnem betöltötte a nagy asztal, amelyen *tiz személynek teritettek*. Mivel akkor még nem tudtam, hogy oly sok gyermeke van és sem azokat, sem más vendégeket nem láttam, nem értettem, hogy kinek való ez a sok teriték. Mikor azonban a Haase-házaspárral az ebédlőbe beléptünk, megjelent egy másik ajtón a család többi tagja és azonnal megkezdődött az ebéd. Első fogásnak (igen nagy tálban) fél ökörcombot hoztak sütve, hozzá sósvizben főttburgonyát. Utána sajtot. Ez volt az ebéd annál a nagy úrnál, kiről a fáma azt hirdette, hogy az épitkezéséhez és ipari üzemeihez szükséges nyersanyagokat saját erdőiben és bányáiban termelte!

Másnap ennek a silány ebédnek ellenkezőjét élveztem a közismert *„Edition Peters"* (zeneművek olcsó kiadása) főnökénél, dr. *Abrahamnál*.

Az ebéd itt is igen furcsán, de, amint később lipcsei szakemberektől megtudtam, igen stilszerüen kezdődött. Először nagy tál forró savanyu káposztát hoztak, amelynek teteje a kagylóból kivett osztrigával volt telerakva. Aztán következett csak a fényes pezsgős diner. Hogy a menünek ilyen összeállitása mire volt jó, máig sem tudom megérteni, mert még azt sem állithatom, hogy az osztrigás káposzta — amelyből, hogy a házigazdát meg ne sértsem, fogyasztanom kellett — izlett volna. Akkor esküdtem örök hüséget a mi töltött káposztánknak.

Hasonlóan érthetetlen maradt előttem, hogy miért kezdték pár évvel ezelőtt Londonban a lunch-eket *sárgadinnyével*.

Kocian Jaroslav hegedüművésszel, az orosz-japán háboru idején *Safonoff* Wasily meghivására Moszkvába érkeztünk. Az ő révén ismerkedtünk meg *Pribiloff* Emilia asszonnyal, egy igen gazdag nagykereskedő feleségével. Született lengyel dáma volt, aki ottlétünk egész ideje alatt, nap-nap után számunkra ebédre, vacsorára terittetett, tekintet nélkül, hogy eljöttünk-e vagy sem.

Moszkvában először önála voltunk vacsorán. Safonoff kiséretében odaérkezve, az inas nagy ebédlőfélébe betessékelt, melynek közepén hosszu asztal állott .Ez sok kis tállal volt telerakva, amelyekben ami csak jó és pikáns hal-, saláta- és kolbászféle létezik, foglaltattak. Ezeket Oroszországban *zakucskának* nevezik. Mivel az ilyfajta hideg ételeket nagyon szeretem és abban a hiszemben, hogy hideg vacsorára vagyunk hivatalosak, derekasan hozzáláttam azok fogyasztásához. Ezért meglepetésemben a pohár vodkától majdnem megfulladtam, amelyet éppen behörpinteni akartam, mikor az inas jelentette, hogy a vacsora tálalva van. Erre Safonoff a háziasszonynak karját nyujtva és a többiek őket követve, a szomszédos nagy, fényesen berendezett ebédlőbe vonultunk, ahol páratlan gazdagságu — és amint azoktól hallottam, akik a helyi viszonyokat jobban ismerték mint én, aki már nem ehettem semmit — kitünő estebédet tálaltak fel. A *„potage à la Reine en tasse"*-szal kezdték, spárgát szolgáltak fel — ami Oroszországban a legnagyobb delicatesse— és parfaitval fejezték be.

Éppugy járt Kocian, kinek egy londoni diner alkalmával — szintén nem ismerve a helyi szokást — vig intermezzója volt. Abban az időben divott a *„Céleri"*-evés. Angol ladynél volt meghiva szükkörü estebédre. Mikor a cellert felszolgálták, Kocián nagyot nézett, mert sejtelme sem volt, hogy vele mit csináljon. Látta, hogy mindenki tányérja mellé rakja és otthagyja. Roppantul zsenálta, hogy nem tudta, mire való és félt, hogy blamálni fogja magát, de mint az afféle ravasz alak, gyorsan feltalálta magát és mikor látta, hogy senki sem nyul hozzá, hirtelen felkapta és belegyömöszölte frakkjának gomblyukába. Erre nagy hahota és a társaság Kocian cselekedetét szellemes tréfának tartotta, persze nem sejtve, hogy ez csak a saját megmentésére szolgáló akció volt.

Kievben egyik nizzai ismerősünkkel találkoztunk, aki Kubelikért exaltálta magát. Feltünő hóbortos magatartásával sok derüs pillanatot szerzett nekünk, Sorukomovskinak hivták. Igen hires moszkvai nagykereskedő cég főnöke. Állandóan utazott — a télnek legnagyobb részét a Rivierán álte át — és még állandóbban itta a votkát. Beszédközt egyszerre a kabátzsebéből elővett egy lapos flaskót, lesrófolta a fődelét és nagyot huzott belőle. Azután hirtelen eszébe jutott, hogy Wagner Cosimának kell sürgönyöznie — amire a társaságot faképnél hagyva, a legközelebbi postahivatalba szaladt, Bayreuthba táviratot feladni. Ennek másolatát később oly büszkén olvasta fel, mintha Wagnerné válasza lenne, amelyet soha sem kapott. Ezt naponta többször tette meg, mert Wagner Rikárd családjának örült rajongója volt.

Kubeliket szeretetének és nagyrabecsülésének különféle jeleivel halmozta el. Liliomot adott neki, melynek szára aranyból, a virága emailből, a porzók gyémántokból voltak. Csodatevő, évszázados orosz szentképpel ajándékozta meg, amelyet fiatal kora óta a mellén hordott. A végén még örökbe akarta fogadni.

Mikor a *„Slavianski Bazár"* szállodában első napon reggelizni mentem, a lépcsőházban egyszerre előttem állt hosszu, dus, hófehér hajával és szakállával, amely sötétpiros arcát körülvette.

Egészen oda volt örömében a váratlan viszontlátásnak és azonnal meghivott minket ebédre, kijelentve, hogy nagyszerü orosz levest is fog adatni, amely hires specialitása a vendéglőnek.

Kérdeztem, hogy hol lesz az ebéd, mire a Slavianski Bazárt nevezte meg. Ezt nagyon furcsának találtam, amiért megjegyeztem, hogy csak nem gondolja, hogy saját szállodánkban hivatjuk meg magunkat ő általa. De ennek a keményfejü öreg orosznak hiába beszéltünk. Megint egyet a votkás üvegből hörpintve kikötötte, hogy pontosak legyünk. Kiváncsian vártuk a hires „Selanka-"levest — ez a neve —, de nagy volt csodálkozásom, mikor a pincér aranyszinü husleveshez hasonló folyadékot hozott, melyben egy kisebb, burgonyanagyságu darab hófehér hal uszott.

Az egyetlen különleges momentum az volt, hogy a hal ugy omlott el szánkban, mintha vaj lett volna. Sorukomovski nem tudta megvárni, mig a levest megettük és máris megkérdezte, hogy izlik, hozzátéve, hogy nem illő árakról beszélni, de mivel idegenek vagyunk, érdekelni fog megtudni, hogy egy ilyen tányér levesnek az ára 4 rubel. Bizony kiváncsiak lettünk hallani, hogy ennél a levesnél mi kerülhet oly sok pénzbe. Megmagyarázta, hogy azért oly drága, mert speciális fajta kecsegéből készitik, melyet csak a Volgában, de ebben is csak ritkán lehet találni.

Tiflisben egy külvárosi lebujvendéglőbe hivtak meg, ahol a legjobban készitik a „Saslikot", ami az erdélyi fatányéroshoz hasonló husétel. Ebben a piszkos, füstös helyiségben sehogysem izlett, de a hires, igen nehéz, barnaszinü kaukázusi bor sem kellett. Hogy barátaimat, akik odavitték, meg ne sértsem, sokáig kellett velük kitartani.

Szentpéterváron egy alkalommal majdnem agyonetettek. Az ottani császári opera valamikor nagyon hires cseh származásu hőstenorja a legelőkelőbb étterem egyik különszobájában ebédre hivott meg. Egykor kezdtük és mikor ugy négy óra felé még mindig az asztal mellett ülve, már alig tudtunk szuszogni és távozni készültünk, házigazdánk ez ellen a legélénkebben tiltakozott. Azzal biztatott a maradásra, hogy csak most jön a piéce de resistance! Mire a pincér belépett és egy ezüst tálcán hófehér fagyasztott malacot tett az asztalra. Persze lehetetlen volt belőle enni, de azért megkóstolni kellett. A rózsaszinü, kitünő különleges izü hus ugy olvadt el szánkban, mint a vaj. Házigazdánk magyarázata szerint, egy ilyen, az ebéd befejezésül felszolgált malaccal lehet a vendéget legjobban megtisztelni.

Az 1923-i karácsonyestét Zathureczky Edo hegedüművésszel és édesanyjával Firenzében töltöttük el. Nagyon nyomott hangulatban voltunk, mert módfelett bántott az a nagy távolság, amely minket családjainktól elválasztott. De oly komikus élményben lett részünk, amely kedélyhangulatunkat rövid időre felviditotta. Ez a vacsora alatt történt. Egy ismert étkezőhelyiségbe mentünk, melyről feltételeztem, hogy a gyermekkorom óta megszokott szentesti menüt elkésziteni képes. Ez borlevesből, rántott halból babsalátával és mákos metéltből áll. A borleves elkészitését nagynehezen meg tudtam magyarázni. Elég jól sikerült, szintugy a hal. De majdnem az asztal alá estünk meglepetésünkben, mikor hozták a mákosmetéltet, melynek létezéséről addig sem a vendéglős, sem a szakács nem hallott. Nagy tál széles vajas metélt tetején egész eredeti mákfej diszelgett. Mákosmetéltet tehát nem ettünk, de legalább — jót nevettünk.

DUNKEL NORBERT

31. számu keresztrejtvény

Megfejtendő sorok: Vizszintes 27. 31, 58, 63 és függőleges 4, 8. 21, 24.

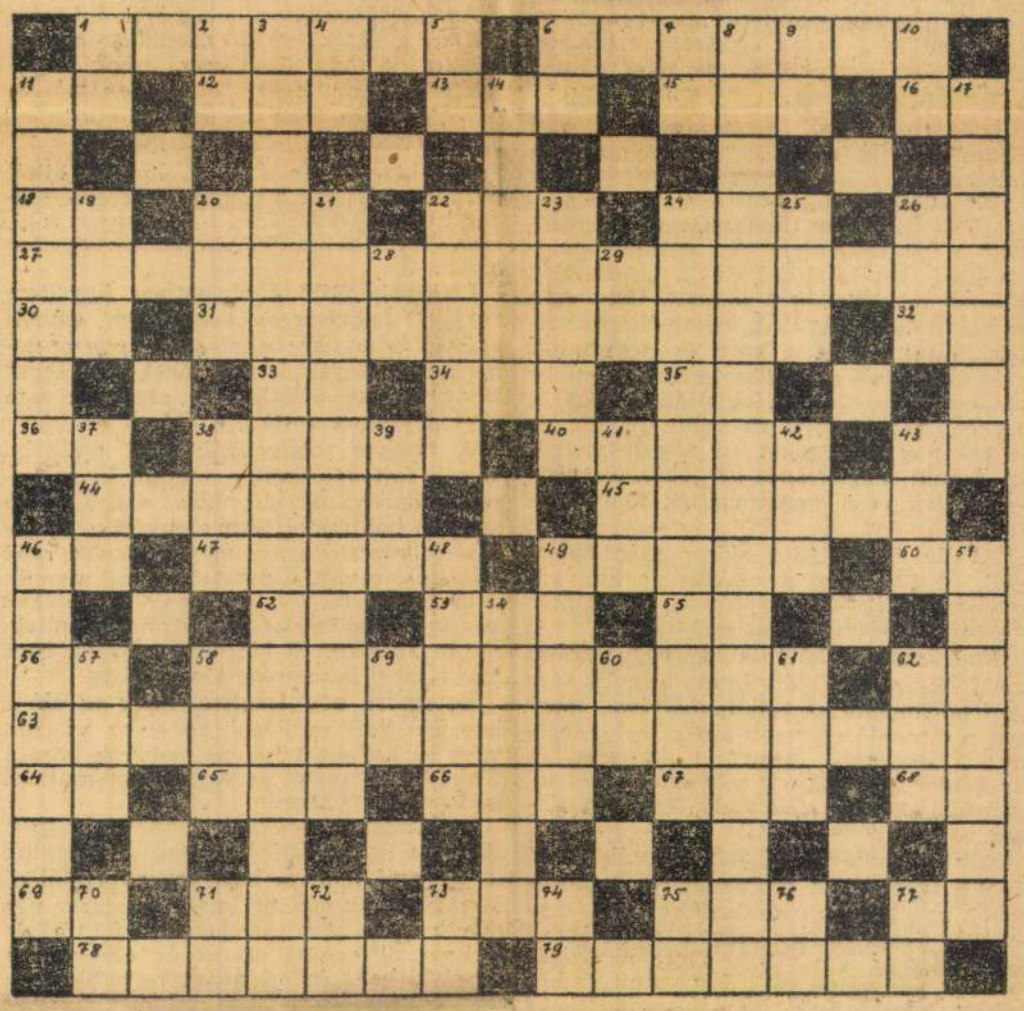

Vizszintes sorok: 1. A törökméz is az. 6. Juttatás. 11. Megszólitás. 12. Mondatrész. 13. Egy részeire bomlott utódállam első hivatalos neve. 15. Ilyen politika is van. 16. Nincsen semmi baja. 18. Pályaudvar a térképeken. 20. Kislánynév. 22. Becézett női név. 24. Visszafelé: idegen pénznem. 26. Hosszabb utca. 27. Ismert francia közmondás (Qui vivra, verra) magyarul. 30. Tóth Kálmán. 31. Ez a honvéd nem veszit! 32. Egymást követő mássalhangzók. 33. Mutató névmás. 34. Komárom megyei nagyközség. 35. Vizszintes 33. 36. Készpénz. 38. Igy: becézett női név névelővel, visszafelé: ugyancsak női név, hires külföldi moziszinésznő keresztneve. 40. A cigány a lovat. 43. Igevégződés. 44. A lusta. 45. Állást elfoglal. 46. Vizszintes 36. 47. Idegen női név. 49. Leányka név. 50. Idegen kettős mássalhangzó. 52. Főuri rang. 53. Ének. 55. Igekötő. 56. Cégforma. 58. Esti elalvás előtt. 62. Régi magyar pénzjegy. 63. Ez is francia közmondás, de franciául. Magyarul igy hangzik: „Éppugy, mint nálunk." 64. Érték. 65. Város Szolnok-Doboka megyében. 66. Vonatkozó névmás. 67. Tudomány. 68. Olasz folyó. 69. Visszafelé: kötőszó. 71. Csomó a kötözőzsinóron. 73. Szőnyeget készit. 75. Romlott tojás. 77. Azonos magánhangzó. 78. Ilyen ülőhely is van. 79. Széchenyi nagy ellenfele.

Függőleges sorok: 1. Személyes névmás. 2. Fonetikus mássalhangzó. 3. Átvitt értelemben: erős akaratuvá, ellenállóbbá tesz. 4. Fontos füszer. 5. Göndör Sándor. 6. Római rézpénz. 7. Szovjet folyó. 8. Leleplezett előkészületi cselekmény a zendülésre. 9. Nem valódi. 10. Nyél közepe. 11. Az anyaországhoz még vissza nem tért kies kirándulóhely. 14. Textilanyag. 17. Kis folyócskák. 19. Zala megyei kisközség. 20. Hazafias egyesület. 21. Meg nem alkuvó egy célért való küzdelemben elvei mellett. 22. Hivatali helyiség. 23. Idegen férfinév. 24. Törekvést. 25. Hőemelkedés. 26. Testrész. 28. Ilyen lap is van. 29. Egressy Gábor. 37. Isten szolgája. 38. Visszafelé: óriáskigyó. 39. Visszafelé: vizszintes 67. 41. Lábas, de nincsen benne magánhangzó. 42. Növényrész többesszám birtokos-esetben. 43. Helyben. 46. Kolléga. 48. Vidám történet. 49. Ez a kis László. 51. Kürt. 54. Kocsiszin, névelővel. 57. Eszem-iszom. vacsoraféle. 58. Vitád mássalhangzói. 59. Simor Miklós. 61. Hármas ikrek. 62. Geometriai idom. 70. Feszitő-szerszám, egyszerü gép. 71. Ez is főuri rang. 72. Igy kezdődik minden gaztett. 73. Téli sporteszköz. 74. Személyes névmás. 75. Mássalhangzó. 76. Vizszintes 18. 77. Rövid sóhajtás.

A 30. számu keresztrejtvény megfejtése:

Vizszintes 1. Lesz még egyszer ünnep a világon!

Függőleges 12. Csonkamagyarország nem ország!

Cimváltozást
a nyaralási idény alatt
3 nappal előbb irásban
tessék bejelenteni és nem telefonon, mert telefonon könnyen félreérthető. A netalán mégis igy történő bejelentést a következő telefonszámon kérjük: 116—035. Cimváltozásnál a legutóbbi cim közlése is szükséges, mert amig a régi cimre járó példányt be nem szüntetjük, addig az uj cimre nem küldhetjük a lapot.

HÖLGYFUTÁR

Házi szőttes a divat

Amit sokáig nem akartak észrevenni az asszonyok, az most egyszerre divatba jött. A legkülönfélébb házi szőtteseket kezdik feldolgozni a szalonok és olyan sikerült kabátok, ruhák készülnek a páratlanul tartós és legtöbbször igen ízléses mintáju anyagokból, hogy csak sajnálkozhatunk afölött, hogy eddig nem viseltük őket. A vékony, fehér, erdélyi halinából készült kabátok olyan szépek, hogy az egyszerüen és angolosan öltözködni szerető asszonyok alig fogják többé nélkülözni akarni azokat. De a mintás szőttesek is gyönyörüek. Most, nyaralás közben a különböző vidékek különböző mintáival ismerkedhetünk meg és tetszés szerint válogathatunk közülük. Tévhit az, hogy szőttesekből csak magyaros ruhák készülhetnek. Kedve szerint, csupán az anyag vastagságát, vagy vékonyságát figyelembe véve, arra használhatja a szőtteseket mindenki, amire éppen szüksége van. A megvarrás izlésességétől és viselőjük egyéniségétől függ, átmentjük-e a háboru utáni időre is azt a nemzeti értéket, amit a szőttések tagadhatatlanul képviselnek. Kivánatos volna mindenképpen, de leginkább házi-iparunk fellendítése cél'ából.

Első ruhánknál csupán a sikkes, divatos kuli-kabát szőttes. Rendes kihajtója van és az elején rátüzött rész adja a zsebeket. Az alapszin piszkosfehér, a szép, széles csikozás lehet fekete, méregzöld, vagy téglavörös, aszerint válasszuk ki, amilyen ruhákhoz fogjuk viselni. Kirándulásra, sétára, hegyek között mindig elegáns, célszerü kabát ez.

Második ruhánk egészen házi vászonból készült, a boleró, gallér, öv és a zsebek szőttesből, viszont a bolerő gallérja, kézelője megint a ruha anyagából. A szoknyán elől széles hól van, a felsőrészen monogramm. Tenniszruhának is igen alkalmas.

Harmadik modellünk már az ősz előhirnöke. Körül rakott gyapju georgette szoknya és hozzá a szőttesből készült hosszu zubbony kitünő átmeneti viselet a nyár melege és a hüvösebb napok között. A szőttesből készült zubbony felsőrésze japán szabásu, apacs gallérja van és elől végig gombolódik. A fekete és fehér mindig elegáns és szép kombinációja lehet ez a ruha.

Lélek az arcon

Gyakran eszembe jutnak mostanában azok a világháboruban foglyul ejtett szelidarcu oroszok, akik az összeomlásig itt éltek nálunk és munkára szétosztva, szerte az országban békésen beleilleszkedtek a nagy közösségbe.

Két vármegye, Arad és Hunyad határán sokszor találkoztam velük én is. Aradban követ fejtettek egy bányában, Hunyadban erdőt irtottak a hegynek iramodó rengetegben. Ha a szükség ugy kivánta, letették a csákányt meg a fürészt és kinn a földeken kaszáltak, kapáltak.

Csendes napjaikat nem zavarta semmi és ők lassanként megteremtették maguk körül saját kis megszokott világukat. Barakktáboruk előtt, a tisztára sepert térségen elevenen folyt az élet, különösen este.

Világosan emlékszem azokra a nyári alkonyatokra, mikor az erdőből jövet, rövid időre megálltunk közöttük. Félelmet már régen nem ismertek és a legtöbb mosolyogva köszönt felénk. Ha vacsoraidő volt, csajkával a kezükben jöttek-mentek, némelyik a közeli forrástól hordta a vizet, mások gyámoltalan férfimozdulattal foltozták elszakadt ruháikat. Hang alig hallatszott, de a hallgatásba nem feszült sem irigység, sem gyülölet.

Egyszer résztvettünk esti imájukon. A lagnagyobb barakkban, a hátsó deszkafal megkapó diszeként melegen ragyogott egy gazdájával hozzánk került szép, öreg ikon. Körülötte cirillbetüs kis szentképek huzódtak meg és az erdőkből behordott száradó lomb ugy illatozott, mint nálunk Urnapján a sátorok.

Lehajtott fejjel, összekulcsolt kézzel álltak oltáruk előtt az emberek. Aztán felhangzott négyszólamu énekük és mig szállt a dal, átszellemült az arcuk és egyszerü vonásaikon leplezetlenül tükröződött a lelkük. Valamilyen egészen mélyről jövő hit és áhitat élt a szemükben. Később megkezdték a litániát. Csendesen és egyformán, nagy figyelemmel morzsolták ajkuk között a szót és tekintetük még akkor is a szent ikonra révedt, mikor névszerint imájukba foglalták a cárt, a cárnét, a cárevicset és velük együtt az összes nagyhercegeket és nagyhercegnőket. Senki sem kivánta ezt tőlük, ők mégis minden este megismételték könyörgésüket.

A cár és családja akkor már halott volt, de itt Magyarországon, a hunyadi erdőkben még 1917 nyarán is élő uralkodójukért imádkoztak az oroszok.

Emlékszem a két kis faggyugyertyára, amelyek az ikon előtt égtek. Fényük sárgán bolyongott az esti homályban, megállt a térdeplő emberek arcán, belevilágitott a szemükbe. Amit ott mutatott, az az Isten teremtette arc volt. Szenvedő, vágyódó, imában feloldódó örök emberiség.

Egy esztendővel később, faluról jövet, kocsin igyekeztem fivéremmel a legközelebbi vasutállomásra. Októberi szél csavarta a fákat és egy csunya, addig ismeretlen forradalom vihara tépte az országot. Az állomáson csak fejvesztett emberekkel találkoztunk. Ők már tudták a hirt, ami a messzebb vidékekre még nem jutott el. „Tiszát megölték és a fékevesztett, tébolyult világban csak borzalmaktól lehet már tartani." A vonat talán megjön, de az is lehet, hogy nem jön. Az utolsón, ami itt átvánszorgott, keresztül volt lőve minden ablak. Különben sem tanácsos utazni. A szomszédos gyüjtőtáborból kiszabadultak az oroszok és most errefelé hömpölyögnek az országuton.

Várni kellett és közben leszállt a korai este. Minden árny óriásira nőtt és minden idegenszerünek és félelmesnek mutatkozott. Később, a végnélkülivé vált, sürü sötétséget mégis átlyukasztotta egy közeledő fény. Lassan, alig cammogva megjött a vonat.

Az ütközőkön, a tetőn, a lépcsőkön oroszok lógtak. Az állomáson rajtunk kivül nem volt más induló utas és a vonaton sem volt más, csak mi és az oroszok. Az emberséges kalauz a zsufolt folyosón át lámpásával mutatta az utat. És ekkor, a vándorló lámpa gyenge fényénél megláttam az egymás hegyén-hátán tolongó, ismeretlen és félelmesnek tünő tömeg arcán egy átszellemült és önfeledt mosolyt. Nem rabolni, gyilkolni és fosztogatni akartak ők, akik váratlanul kiszabadultak, csak haza akartak menni. Haza, — az országukba, a falujukba, a családjukhoz.

Azon az estén ők voltak a boldogtalan magyar földön a legboldogabbak. Mi már tudtuk, hogy valami szörnyüség jön felénk, ők még nem tudták, hogy a mi szörnyüségünknél sokkal nagyobb szörnyüség felé indultak el.

Azok a régen látott békés és szelid orosz arcok jutottak most eszembe, amikor hosszu idő után ujból orosz arcok vonultak el előttem. Erős világításban is tisztán kivehetően láthattuk őket mindnyájan, akik a mozik heti hiradóit néztük.

A fekete, sivár uton át foglyul ejtett partizánok jöttek a vászon előterébe. Felemelt kézzel közeledtek. Alattomos, földreszegzett tekintettel sorakoztak egymás mellé.

Lélekzetelállitó döbbenetben figyeltem reájuk. Lehetséges, hogy ezek emberi alakok és arcok? Lehetséges, hogy asszonyok, édesanyák hozták őket a világra? Hogy valaha ártatlan és senkinek sem vétő gyerekek voltak?

A piszkos rongyokból mint gyilkolni vágyó, fojtogatóeszköz meredt ki a kezük. Koponyájuk elferdült, szabálytalan szögben boltozódott torz arcuk fölé. Előrelógó állkapcsuk marcangolni készült, vért szimatoló orruk, áldozatot kereső szemük nem emberre, valamilyen démonikus szörnyre emlékeztetett. Olyanok voltak, mintha kilökte és ide okádta volna őket egy rémes, lidércnyomásos alvilág.

Egyszerre ugy éreztem, hogy ez elé a kép elé kellene hozni az egész világot, vagy ki kellene vinni az emberek közé a förtelmes látványt és egyre csak mutatni kellene és mondani:

— Nézzétek, ezeknek lennétek kiszolgáltatva és ilyenné válnátok ti magatok is, ha urrá lenne a bolsevizmus a földön! Mert nem az egykori orosz nép arca néz már reátok. Az, csendes imáival, békés otthonával együtt eltünt és elveszett a pusztulásban. Az uj arcon nem tükröződik többé a lélek, mert számüzték Istent és Ő a hatalomra jutott Rossz birodalmában nem teremtette többé maga képére az elbukott embert.

Ambrózy Migazzi Nóra.

Filléres főzés konyhája

Reggelikávé tojással.

Tejhiányában a reggelikávé sulyos gondján segitünk olymódon, hogy tej helyett tojással készitsük a kávét a következő eljárással: pótkávé és cikóriából főzzünk 4 dl. feketekávét, ez négy személy számára elegendő. Ezalatt 2 tojás fehérjét verjük fel habnak és a sárgáját keverjük ki 5 tetézett kávéskanál porcukorral, majd 4 dl. leszürt feketekávét hozzá adva főzzük amig sürüsödve kissé emelkedni kezd — de főzésközben a keverés ne szüneteljen — és akkor a tüzhelyen könnyedén belekeverjük a tojás habját és készen a van szép sima kivékrém, amely hütve is kitünő.

Internátusok vagy nagyobb családok takarékos konyháján 6 adaghoz: 2 tojással egy kávéskanál lisztet lehet elkeverni.

Gyümölcsös lepények (piték) tésztája.

Az omlós és leveles 25 dg. vajjal készitett lepénytésztáknak már a multé. Ajánlom ezen alábbi recept megőrzését, mert aki megtanulta még az áldott békében is ezen „filléres" omlós és gyors tésztát fogja készíteni.

Tálban keverjünk egy percig 3 dg. (1½ tojás nagyságú) zsirt. Adjunk bele: késhegynyi sót, 2 evőkanál porcukrot, 2 egész tojást, egy csomag sütőporral vegyitett ½ lt (30 dg.) lisztet, keverjük össze és higitsuk fel 2 dl. tejjel — ennek hiányában szódavizzel. 2 percig kanállal dolgozzuk össze és a finom pite tészta már készen is van. A felét lisztezett gyúródeszkára vegyük ki, a másik felét, kikent sütőlemezen lisztezett kezünkkel nyomkodjuk szét egyenletesre. Hintsünk rá morzsát, erre 1 kg. durvára reszelt savanyú almát tegyünk, szórjuk meg 15 dg. kristálycukorral, lehet pici fahéjjal is és a gyúródeszkán kinyujtott tésztát nyomkodjuk rá. Lassan süssük szép pirosra. Porcukorral meghintve a tepsiben vágjuk kockára és lapátkával szedjük tálra.

Ugyanigy tölthetjük cseresznyével, őszibarackkal, túróval. mákkal.

Jobb konyhán a rászórt gyümölcsöt öntözzük meg 3 evőkanál olvasztott vajjal. Különleges finom izt nyer ezzel.

Figyelem! Sütőporral készitett tésztát meleg sütőbe tegyük és mérsékelt, takaréklánggal süssük.

Aranytanácsok.

Fontos! Paradicsomból készitett ételt csak akkor sózzuk, amikor készen a tűzhelyről elvettük mert a só a paradicsomból főzés közben olyan csipős savas vált ki, melyet lehetetlen megédesiteni.

Paradicsomleves és mártás izesitéséhez használjunk zelerlevelet vagy lemezkékre vágott zellergumót, ezzel főzzük meg.

A tej drága kincs, kezeljük gonddal, tisztán.

Ha nyers tejnél pici savanyuságot veszünk észre, forralás előtt keverjünk bele csipet szódabikarbónát.

Tovább tartható a tej, ha a felforralás pillanatában — mielőtt teljesen felforr — vesszük el a tüzhelyről.

A felforralt tejbe ha porcukrot keverünk, tovább őrizhetjük a megsavanyodástól. Utazásnál, kirándulásnál igen jól bevált módszer.

Jégszekrény hiányában, ha nagyobb tejkészlethez jutottunk, naponta ujból forraljuk fel a tejet.

Az uszás legjobban igénybe veszi a szivet. Gyermekeinket óvjuk a túlzástól.

Túlzásba vitt napfürdő, egész életre kihatő idegesség előmozditója lehet.

A napozás utáni hányinger, szédülés napszurásnak jele, orvoshoz kell menni!

Napon dolgozók, a nyakszirtre vizbe mártott és többrét összehajtott kendőt tegyenek. Kellemesen hüsit és a napszurásnak is elejét veszi.

Fáradtságos gyalogturán a lábizmokat dörzsöljük végig kettévágott citrommal, ennek hiányában friss paradicsommal. Bámulatosan felfrissit.

Figyelem! A hadiételeket izletesen gonddal készitsük, épen anyagszük időben, ne legyen összecsapott étel belőle.

Madár Imréné
A Kat. Háziasszonyok Orsz. Szöv. tagja
Szeged.

Kerttulajdonosok!

Augusztusi munka

Parajt vetünk és a palánták átteleltetésére karfiol és vöröskáposzta magot is. Kalarábé és endivia palántázás. Tárkonyt és metélőhagymát átültetjük. Hagymaszüret. Gyöngyhagymát duggatni. Uj kerti szamócaágyak gyors, gondos előkészitése. Erős előzetes trágyázással. Ha veszedelmes csigajárás mutatkozik, éjjel, lámpával kell a csigákat összeszedni. Különben sok kárt tehetnek! A kelféléken mutatkozó rovartojásokat a leveleken össze kell nyomni. Hernyókat pusztitani. Megkezdődik a kerttulajdonosok nagy öröme és munkájuk jutalma a gyümölcsszüret! Hullott gyümölcsöt naponta összeszedni. Gyümölcsökkel tulzottan megrakott ágakat és galyakat föltámasztani. A törpe és spahirfák, egyes nagyon nagy gyümölcsei alá tartó deszkákat erősiteni. Vértetüket pusztitani! Fiatal gyümölcsfákat szemezni. Termést már adott száraz málnavesszőket kivágni. Szőlőt kacsolni. Évelők osztása és átültetése megkezdődik: nárcisz, liliom. Tavaszi virágok, Silene, Nemophilla vetése. Szekfüdugványokat rakni. Gyepet rövidre nyirva, gyakran öntözni. A rózsáknál rozsda és liszharmat ellen védekezni. Pelargoniából, fuchsiából, rózsákból nyári dugványokat készitení, kapálni, gereblyézni.

Terrakotta bethlehem-sorozat

Nincs a művészetnek olyan kifejezési eszköze, amelyet a kereszténység, az evangélium a maga nemes életeszményének szolgálatába ne állitott volna. A nagy méretekkel dolgozó épitészettől el egészen a filigrán ötvösművészetig minden technikában megtaláljuk a keresztény művészet alkotásait. Hossza időn át, főleg a renaissance korában, nagy közkedveltségnek örvendett a különféle művészi szközök közt a kerámia. Elég csak a Robbiák munkásságára utalnunk, akik a kerámia művészi nyelvén különösen bájos és szépséges Madonna és Betlehem ábrázolásaikkal lettek világhiresek.

Ősi hagyományokon indul tehát a Magyar Betlehemes Mozgalom, amikor Schwartz Elemér lelkes vezetése mellett a betlehemes gondolat terjesztésére a kerámia szines eszközét is progromba vette. Szemet-szivet gyönyörködtető az a fénymázas terakotta betlehem-sorozat, amelyet a Betlehemes Mozgalom

A kisbaári Kiss Ferenc-vívócsapat vándordíja. Öntött bronz és domborított ezüst. Tervezte *Tóth Gyula*. Készítette *Wilfinger Béla*. :: *J. Tóth*: Prix d'honneur pour un concours d'escrime. Bronze et argent repoussé. Exécuté par *B. Wilfinger*. :: Wanderpreis einer Fechtvereinigung. Entwurf: *J. Tóth*. Ausführung: *B. Wilfinger*. Bronzguss und getriebenes Silber.

9 .l.

1924.

Az 1923. évi monzai kiállítás magyar csoportjának főbejárója. Tervezte *Maróti Géza*.
Exposition d'Art Appliqué à Monza, 1923. Entrée principale de la section hongroise. Par *G. Maróti*.
10 Haupteingang der ungarischen Abteilung der Kunstgewerbeausstellung in Monza, 1923. Von *G. Maróti*.

TÓTH GYULA

199

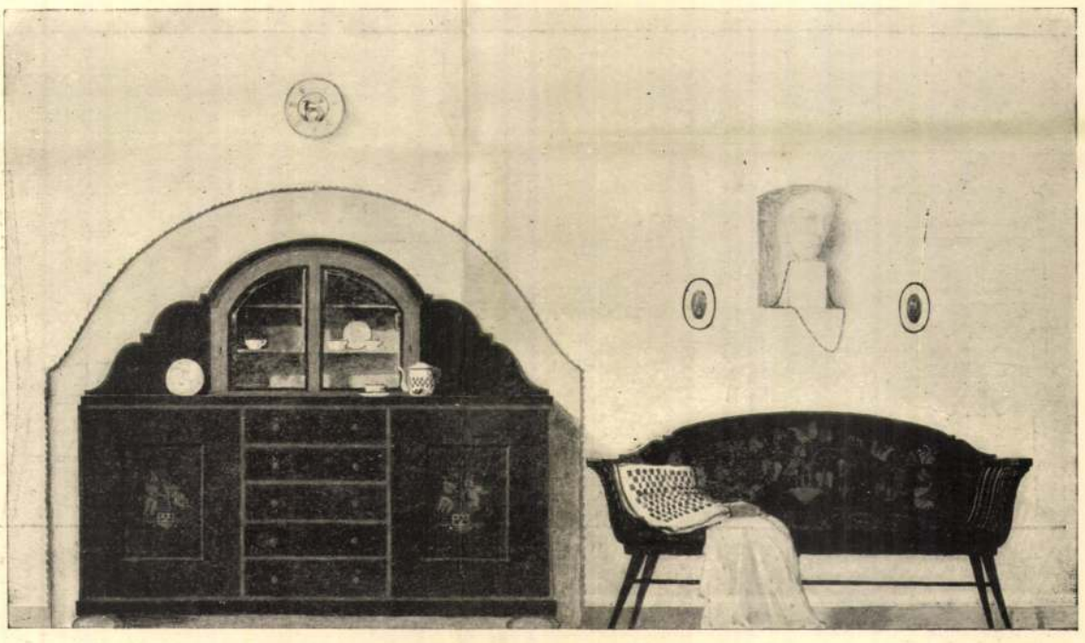

200

Festett bútorok rajzaira hirdetett pályázat. 199—200. Tóth Gyula: 400 koronás díjjal jutalmazott pályaművének két lapja.

199—200. J. Tóth: Teil einer Speisezimmereinrichtung. Mit 400 Kronen prämiiert anlässlich des Wettbewerbes für Entwürfe bemalter Zimmereinrichtungen.

Magyar Iparművészet
1916.

KAESZ GYULA

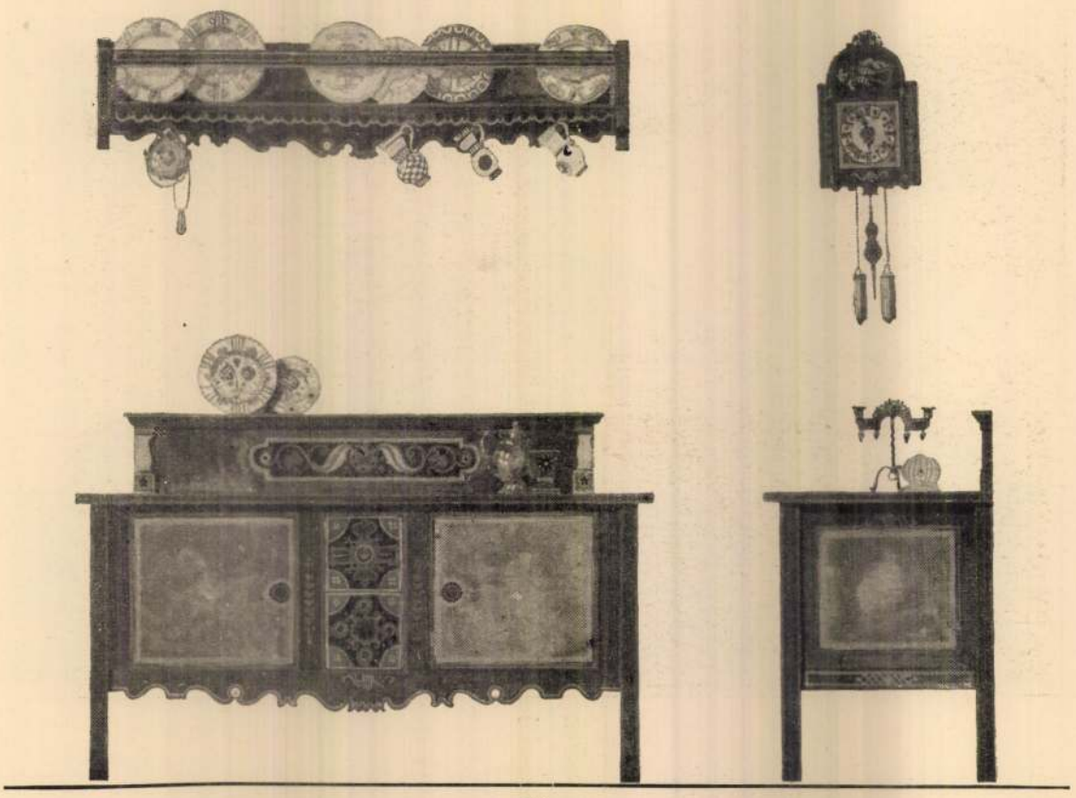

197

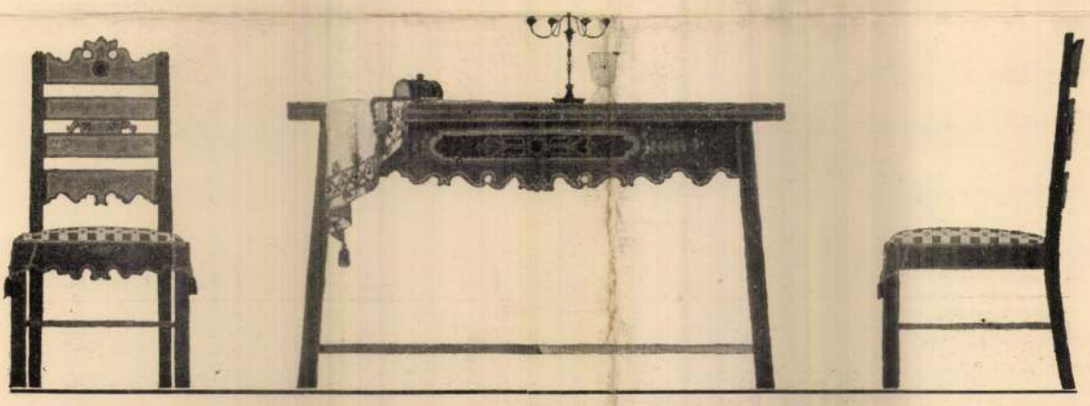

198

197—198. Pályázat festett fabútorokra. Ebédlőberendezés részlete. Kaesz Gyulának megvásárolt pályaműve.

197—198. Wettbewerb für Entwürfe von bemalte Möbel. J. Kaesz: Teil einer Speisezimmereinrichtung.

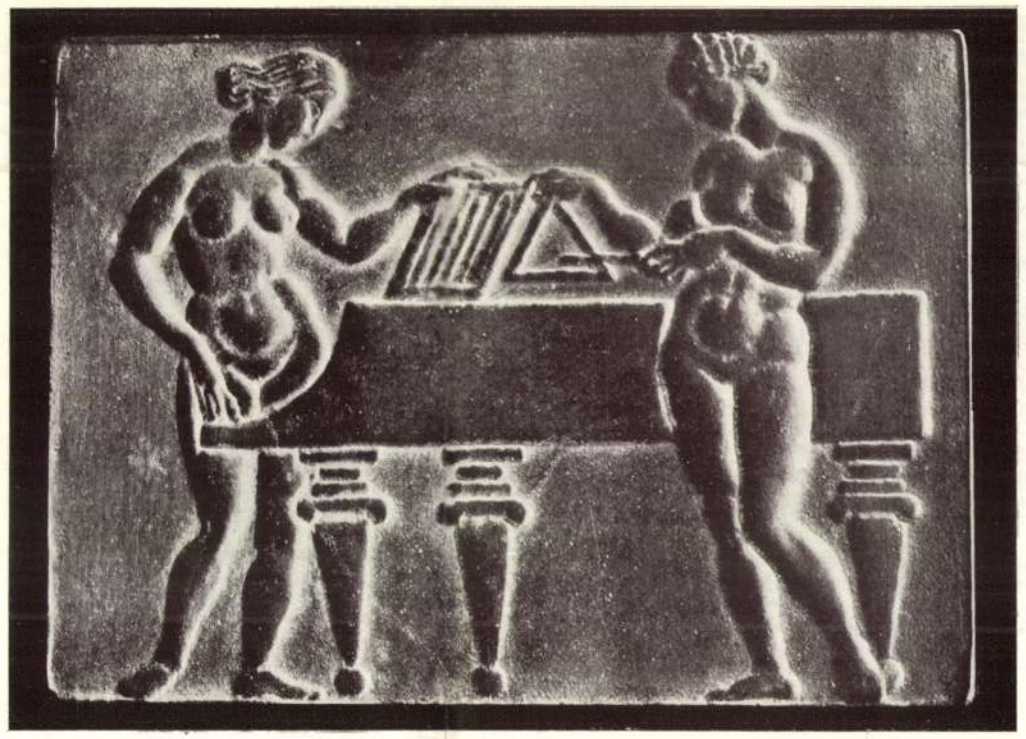

Beck Ö. Fülöp plakettjei.

Plaquettes.

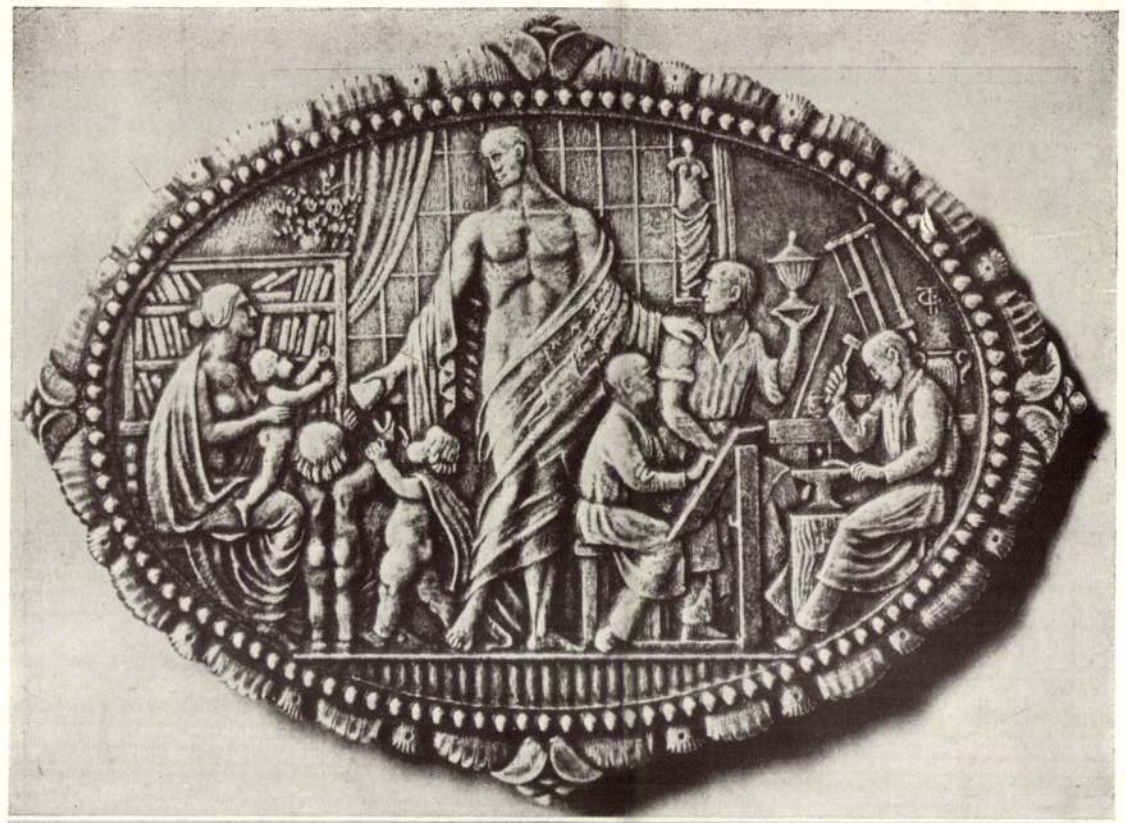

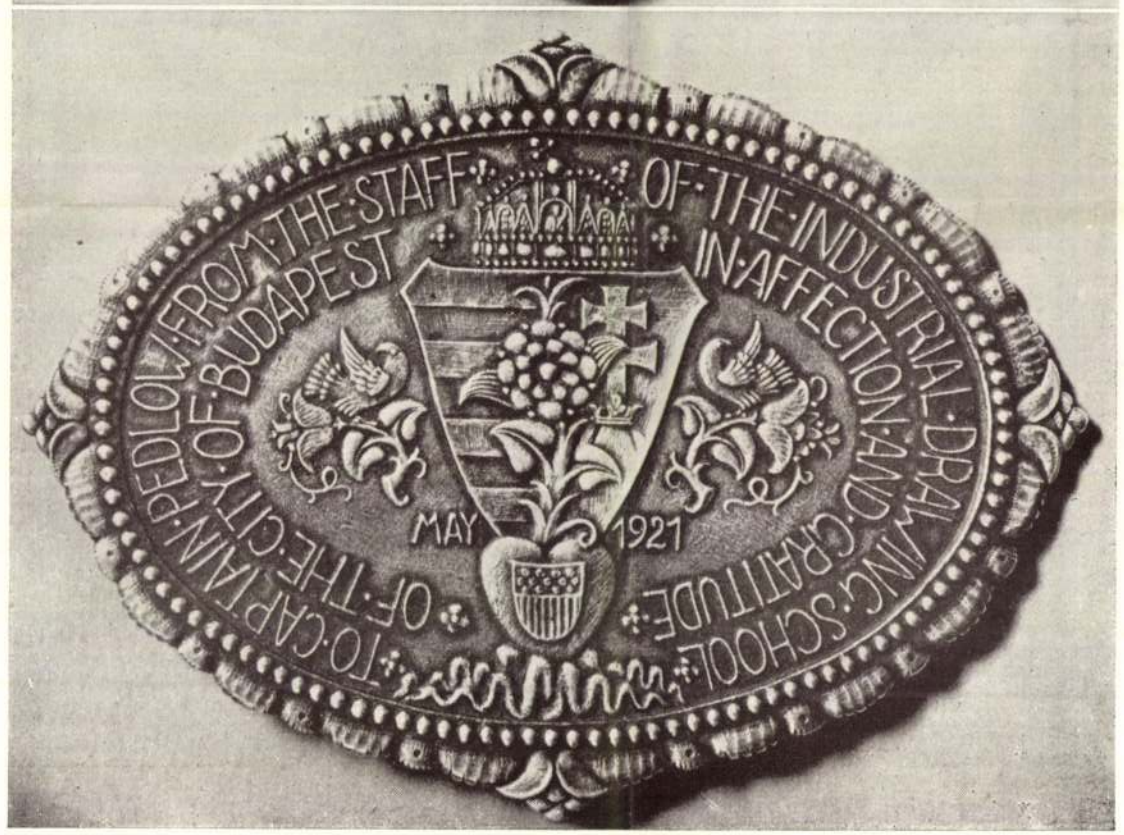

Tóth Gyula: A székesfővárosi iparrajziskola Pedlow kapitánynak felajánlott hálaplakettje. :: Plaquette en argent offerte au capitaine Pedlow par l'École de dessin appliqué à l'industrie de la ville Budapest. Silberne Ehrenplakette für Capitan Pedlow. Gewidmet durch die Haupstädtische Gewerbezeichenschule.

Kalmár Elza: Assisi szent Ferenc. Mázas cserép.
St. François d'Assise. Faïence. St. Franziskus v. Assisi. Glasierter Ton.

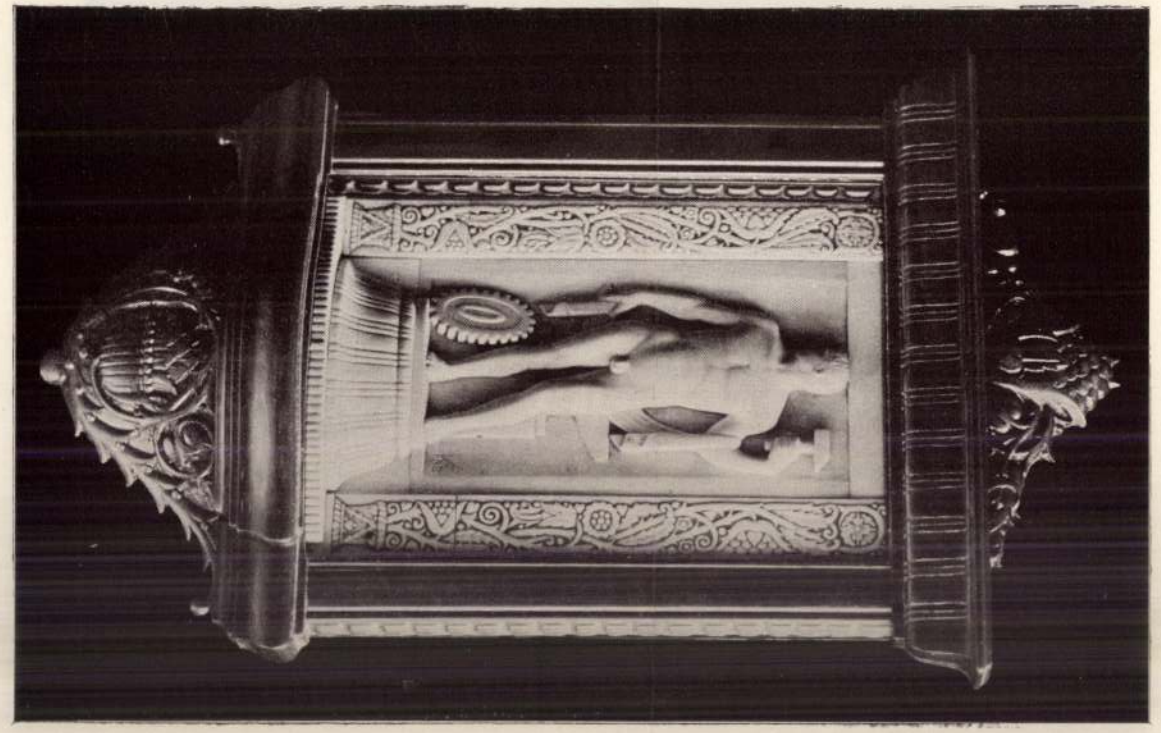

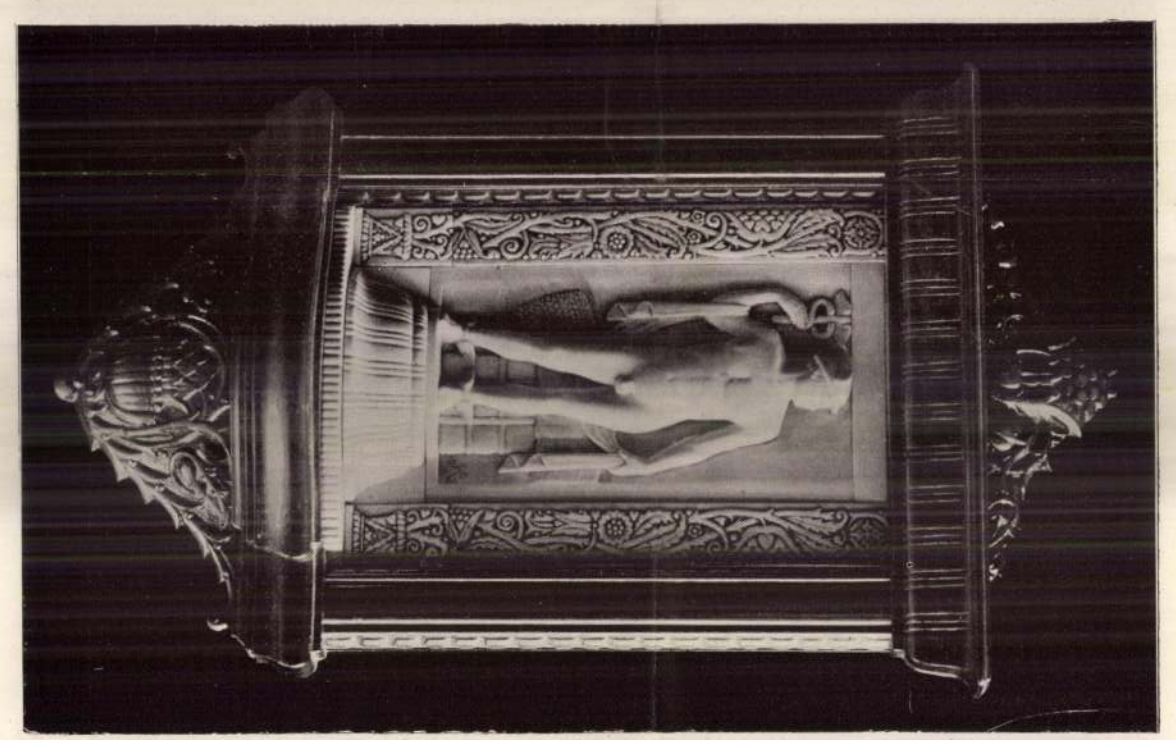

Elefántcsontfaragású részletek az előbbi szekrényről. Tóth Gyula mintája nyomán faragta Keresztényi Pál.
Détail (sculpture en ivoire) du Cabinet. Elfenbeinschnitzereien an der Türe des Ehrenschrankes.

4*

Walder (nem Wälder) Gyula
bantigazgató szekrényének faragványai
Magyar Iparmüvészet 1923. 43, 45. l.

K

Tóth Gyula

IPARMŰVÉSZETI KARÁCSONYI VÁSÁR, TÓTH GYULA

332

333

334

335

336

337

338

332—338. Tóth Gyula: Plakettek.

332—338. J. Tóth: Plakette.

Magyar Iparművészet
1916.

331

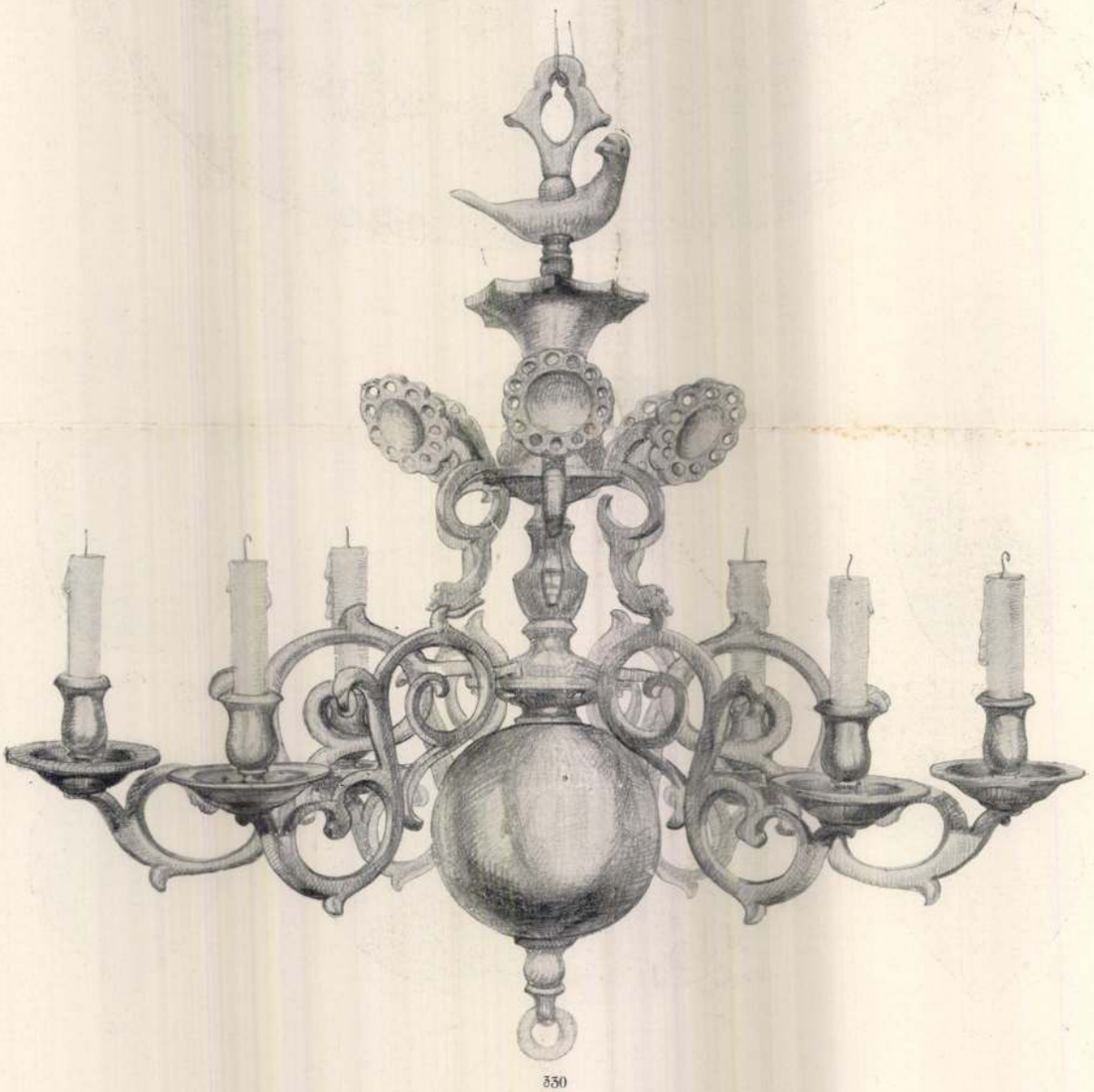

330

330—331. Egy galiciai zsidótemplomban rekvirált és beolvasztott bronzcsillár és láncának mennyezet alatti díszítése.

330—331. Ein requirierter und eingeschmolzener Bronzluster einer galizischen Synagoge und die obere Endigung der Lusterkette.

339

340

341

342

343

344

345

346

339—346. Tóth Gyula: Plakettek.

339—346. J. Tóth: Plakette.

Tóth Gyula

K

347

348

349

350

351

352

353

354

355

347—355. Tóth Gyula: Násfa-plakettek.

347—355. J. Tóth: Plaketten als Anhänger.

IPARMŰVÉSZETI ISKOLÁNK REFORMJÁRÓL

ÍRTA GRÓH ISTVÁN

Nehogy félreértsék a címet. Nem gyökeres felforgató ideákról akarok írni, nem vagyok birtokában jelszavaknak, amik mindent meggyógyítanak; tisztelem a mult nehéz, bár kevéssé sikeres éveiben szerzett tapasztalatokat és semmit sem tartok a külföldi hasonló célú intézmények utánzása felől. De reform, újítás, módosítás kell. Egy aránylag ifjú intézményünk keresi az elhelyezkedés, az érvényesülés módját ifjú ipari kultúránkban és sohse mondhatjuk, hogy immáron olyan jól megcsináltunk mindent, hogy semmin sem kell változtatnunk.

Egy ízben már megírtam ebben a folyóírásban, hogy az Orsz. m. kir. iparművészeti iskolát ezelőtt négy évtizeddel nem a közszükség hozta létre, alapítását kormányzati ideálizmusnak köszönheti. Gyermekkorát élő nagyiparunk — mely elsősorban lenne foglalkoztatója felnevelt iparművészeinknek — nem kívánta s alig tartott közösséget az iskolával.

Egynémely szakmát: a rézmetszést és fametszést a tanárokul alkalmazott szakférfiak (Doby, Morelli) személyökben egymaguk képviselték hazánkban. Művelőik elhalván, megszűntek az osztályok.

Az ötvös- és zománcozóosztály e művességben való tiszteletreméltó multunk felújítására állíttatott fel és küzdött éveken át a kezdés nehézségeivel.

Életrevalóbb ezeknél a szobrászosztály; a nyolcvanas és kilencvenes évek erős építkezése foglalkoztatja e szakosztály végzett tanítványait.

Dolgoztunk és tanultunk egyre; 1900 táján megcsináltuk a belső építészeti osztályt — egyik legéletrevalóbb osztályunkat —, kevéssel rája szerveztük az esti tanfolyamunkat. Bár e tanfolyamokat sokan látogatták, jelentőségük távolról sem volt olyan, mint a külföldön.

A munka folyt; felállítottuk a grafikai osztályt, újjáalakul az ötvösosztály s ha az eredmények elégtelenségét vetheti is valaki szemünkre, közömbösséget, elmaradottságot nem.

Közbül pedig kiállítottunk sokat és sokszor; Pesten, Párisban, Turinban, Milanóban inkább a magunk gyönyörűségére és a magunk áltatására, mert hisz olykor többet mutattunk, mint aminek volt. (Ezt persze nem az iskola dolgaira értem, mert azok őszinte eredmények voltak.)

Elmondhatjuk általában, hogy az iskola és az ipari élet között a belső összeköttetés nem volt meg s nincs meg ma sem. Iparosok és iparművészi vállalatok vezetői nem kísérik figyelemmel az iskola munkáját, nem érdeklődnek eléggé eredményei iránt nem adnak kifejezést kívánságaiknak az oktatást illetőleg. Ennek megfelelően végzett tanítványaink közül sokan nem lelték meg helyüket iparművészetünkben, s többen közülök külföldön keresik meg kenyerüket.

Hogy az iskola teremtsen ipart és iparművészetet, azt tőle várni nem lehet; hisz a közgazdasági viszonyok alakulása elsősorban az, ami a tőkének az iparban való érvényesülését szabályozza, de hogy az iskola szoros kapcsolatot tartson az iparral, azt képzett erőkkel lássa el, annak nemesítésén dolgozzon, azt joggal várhatni el tőle. Az okokat kerestük. Úgy tünt fel, hogy az iskola nagyon is fejlett iparművészetünk állapotához képest.

Hogy az ötéves tanfolyammal bíró intézet kisebbigényű, másodrendű erőket neveljen műhelyeink és vállalataink számára, dr. Czakó igazgatása idejében úgy tagolták az iskolát, hogy háromévi tanfolyam elvégzése után végbizonyítványt adnak a növendékek egy részének s csak a legjobbakat tartják meg a két felső tanfolyamra is. Czakó reformja jó volt, e tagolás megvan ma is s módot adott e nehéz időben arra, hogy önkéntességi joggal bocsássuk el tanítványainkat. De maga e reform nem pótolta az iskolai nevelés legfőbb gyengéjét: a műhelyoktatás hiányát, az anyag,a megmunkálás és a szerkezet ismeretének fogyatékos voltát.

Hogy híven kövessem a história rendjében iskolánk fejlődését, meg kell emlékeznem a legutóbbi két év reformkísérleteiről. Indíttatva attól a törekvéstől, hogy a szakosztályok számára már bizonyos artisztikus tudással bíró tanítványok kerüljenek, olybá formáltatott az I. osztály (és eredetileg ilyennek terveltetett a II. osztály oktatása is), hogy a szaktárgyak kizárásával csak a művészi és geometriai segédtárgyakat tanítsa. Az ötvös, bútortervező stb. tehát csak a II., illetve a

Tóth Gyula

III. esztendőben került volna az ő igazi anyagához, szakbeli studiumához.

Az ilyen iskolaszervezetre kiváló példák vannak külföldön, de hogy hozzánk átültessük, azt egyenesen hibának tartanám. Odakünn legnagyobbrészt az iparban nevelt ifjúság keresi fel az iskolákat és az ipari mesterség teljes ismeretét hozza magával. Ott megokolt dolog, hogy az iskola bevezetésképp általános művészi képzést nyujtson nekik, mielőtt választott szakjuk magasabb tanítását megkezdené velük. Mi iparilag fejletlen ország vagyunk, tanítványainkat nem a műhelyekből, hanem az iskolák padjairól kapjuk s ennek az intézetnek kell pótolnia mindazt, amit ott az ipari élet nyujt. Az ifjúság évei drágák, tehát mentől előbb műhelybe küldjük őket, hogy dolgozzanak avval a matériával, amiben irányítók, kigondolók akarnak lenni. Mert nálunk az iskola adott rajztudást, tervezésbeli ügyességet és ízlést, de ez nem elég. A kezdő, fejlődő, kisarányú ipar alig kíván művészspecialistákat, hanem inkább oly egyetemesen képzett erőket, akik az iparművészeti termelés technikai ismereteiben is járatosak. Az a statisztika, amely végzett növendékeink érvényesülését, boldogulását mutatja, mellettem bizonyít. Kevés lett közülük önálló műiparos.

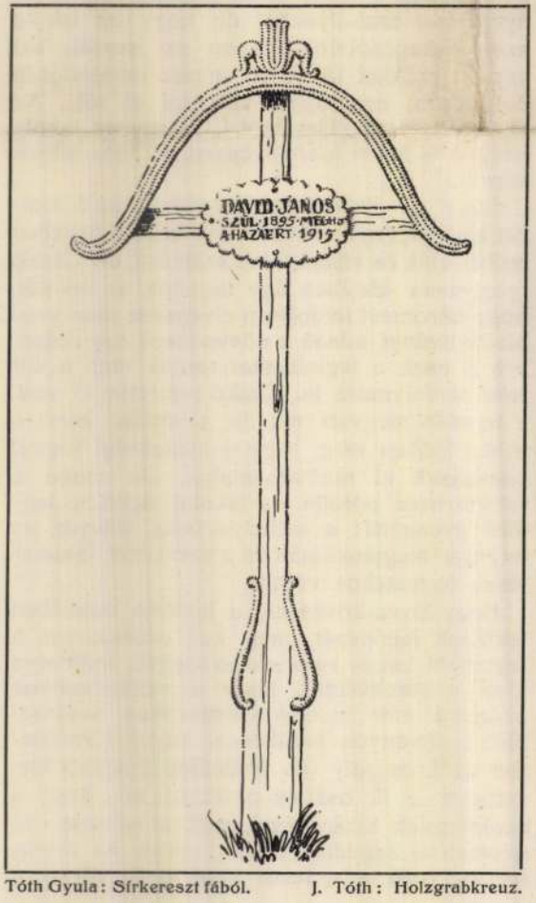

Tóth Gyula: Sírkereszt fából. J. Tóth: Holzgrabkreuz.

Hogy fejlődő iparunkkal e kívánatos szoros kapcsolatot elérjük, oly reformokra van szükségünk, amelyekért nem fordulhatunk szokás szerint külföldi iskolákhoz, hanem amely reformoknak a mi zsenge iparunkhoz és iparművészetünkhöz kell alkalmazkodniok.

Röviden így foglalnám össze programmunkat:

Az Orsz. m. kir. iparművészeti iskolának elsősorban nemzetgazdasági céljai vannak. E célt a művészet eszközeivel szolgálja, azért a művészi nivó megtartandó, sőt emelendő, de mindig a rendeltetésre való tekintettel.

Az ötéves oktatási idő első évének tanítása, ellentétben a most dívó általános tanítással, legyen elsősorban műhelytanítás, ismertesse meg a tanítvánnyal az anyagot és szerkezetet; csak azután következzék a szaktárgy művészi részének tanítása. A művészi segédtárgyak pedig elejétől kezdve kísérjék a szaktárgy tanítását anélkül, hogy túlzottan érvényesülnének és elnyomnák azt.

Az iskola jövő gondja legyen tehát a némely szakon még hiányzó műhelyoktatás megszervezése és a meglévő műhelyek gondos felszerelése és fejlesztése. Tanítványainknak, bár nem válnak ipari munkásokká s nem a kivitel, a megcsinálás lesz a kenyerük, hanem a művészi irányítás meg az alkotás lesznek mindenkor feladataik, ismerniök kell a megcsinálás módját, hogy uralkodjanak az anyagon és igazán jól tervezhessenek.

Talán nem nyujtanak hű képet e sorok iskolánk mai állapotáról, értékéről folytonos emlegetésével az ipari irányú reformoknak, nem szólván semmit a művészi oktatásról, de épp ezek az ipari fogyatkozások voltak azok, amelyek híján művészi oktatásunk nem érvényesülhetett eléggé. Iskolánk művészi tanítása gondos, versenyez a külföldi intézetekével és jelentékeny módosításra nem szorul. Ezt pedig megóvjuk, s ne mondja senki, hogy alárendelem a művészi kérdéseket a technika, az anyagfeldolgozás kérdéseinek s hogy ipariskolává kívánom sülyeszteni az intézetet. Mert ez, amikor a megmunkálás tökéletességét követeli és a munka tisztességét állítja a növendékek elé, nemcsak az erkölcsi ideálhoz hozza közelebb a tanítványt, hanem az igazi művészi ideálhoz is. Szépen kigondolni és becsületesen megcsinálni két olyan kívánság, melyeknek mindegyike egyenlő értékű.

Azok pedig, akik jó szívvel jönnek majdan megítélni iskolánk tanítását, ne azt nézzék, hogy gyermekeink munkájában vannak-e olyan ötletek, gondolatok, amik megváltják a mo-

A cikk befejező oldala Tóth Gyula eredetijében.

Magyar Iparművészet 1917.

kényszeríti a közönséget. Azt a közönséget, amelynek a vásárlásaiból, megrendeléseiből él a művész.

Külön kell értékelnünk Tóth Gyulának a művészetét azért, hogy munkásságával nem kalandozik el képzőművészeti mezőkre s nem lett hűtlen az alkalmazott szobrászathoz. Annyi rengeteg rossz óriási szobrunk mellett az utolsó évtizedekben plasztikai téren hallatlan süllyedés állott be. Templomaink, temetőink s hajdan világhírű ötvösségünk művészi szempontból valósággal szégyenünkké lettek. A templomokban letűnt korok szolgai utánzását, az egyházi szerek kereskedőinek silány szurrogátum-árúit látjuk, a temetők siralmas obeliszk-, letört oszlop-, üveg alá szorított fénykép- és lelketlen képmásraktárakká alacsonyultak, s az ötvösséget nagyjában régi magyar ékszerek ízléstelenül imitált tarkaságai s a galvanoplasztika „remekei" képviselték. Ha valahová, hát ide kellettek a szó igazi értelmében művészek s hogy ilyenek ma már vannak, az tisztán a fiatalok és tanítóik érdeme. És nézvén a Tóth Gyula munkásságának itt bemutatott töredékét, őt a biztató jövendő egyik képviselőjének tartjuk. Temetőkapujának finom vonala, ornamentikája, síremlékeinek, fejfáinak művészi ereje, templomos tárgyai szépsége, érmeinek, egyéb ötvösmunkáinak technikában is kiváló, művészi szempontból sok örömet okozó tömege mind arról beszélnek, hogy a life of horrors után elérkezett a szépnek, a jónak, a gyönyörködésnek az ideje. m.

AZ IDEI KARÁCSONYI IPARMŰVÉSZETI VÁSÁRRA szánt tárgyak beküldésének határideje november hó 15-én jár le. A Társulat vezetősége ennélfogva felhívja az érdekelt kiállítókat, hogy mennél előbb küldjék be tárgyaikat, hogy azok a november hóban megejtendő előzetes bírálat elé bocsáthatók legyenek.

HÁBORÚS VILÁG

HŐSEMLÉKEINK A KÜLFÖLDÖN. Mint újabban mindaz, amit magyar iparművészeink alkotnak, a hősemlékek is felkeltették a külföldi szakkörök figyelmét. Jóleső örömmel látjuk, hogy a velünk fegyverbarátságban élő nemzetek művészi körei mint méltányolják azt az immár hároméves munkát, melyet szobrászaink, tervezőink és építészeink az elesett hősök emléke megörökítésének szentelnek. A külföldnek ma legelőkelőbb művészeti organuma, a Deutsche Kunst und Dekoration ez évi augusztusi számában hosszú, számos illusztrációval díszített közleményt

nény. J. Tóth: Bogenfüllung.

vette az iskola vezetését. Huszonegy év óta tagja Gróh István az intézet tanári karának s ennélfogva alaposan ismeri az iparművészeti oktatással kapcsolatos kérdéseket és a fejlődés föltételeit. E számunkban programmszerű fejtegetéseit közöljük s örvendenénk, ha praktikus és időszerű eszméit mennél hamarabb és mennél sikeresebben megvalósíthatná. Az iparművészeti iskola csak úgy teljesítheti fontos hivatását, ha vezetősége állandóan figyelemmel kíséri a művészeti és ipari élet mozgalmait és jelenségeit és bele tud kapcsolódni a különleges magyar viszonyokba. Gróh István eddigi buzgó munkásságának elismerését látja az igazgatói tisztséggel való megbízásában s egész energiáját és tudását kizárólag intézetének akarja szentelni. Ezért szép eredményeket várunk munkásságától s kívánjuk, hogy iparművészeti iskolánkat biztos kézzel vezesse céljai felé. — Gróh tanársága mellett érdemes munkásságot fejtett ki régi hazai falfestményeink felkutatása és fölvétele körül, két szakbeli munkájával pedig a Magyar stílusú rajzminták és Magyar díszítő művészet című mintasorozatokkal általános elismerést aratott.

SZAKIRODALOM

A BATIK. (Írta Mihalik Gyula. Budapest, 1917. Szerző kiadása.) Ennek az egyre divatosabb iparművészeti technikának tankönyvét írta meg Mihalik ebben a szépen

KRÓNIKA

MAGYAR IPARMŰVÉSZEK MUNKASZÖVETSÉGE. A hazai iparművészet jövő fejlődésére nagyjelentőségű alakulásnak alapkövét rakták le október hó 13-án az O. M. Iparművészeti Múzeumban. Három művészi egyesület: az O. M. Iparművészeti Társulat, a M. Iparművészek Testülete és a Kéve művészegyesület egymással társulva megalakították a Magyar Iparművészek Munkaszövetségét, mely Bárczy István polgármester elnöklésével tartotta meg alakuló közgyűlését. Megnyitó beszédében az elnök fejtegette a magyar iparművészetre a háború után háramló feladatokat és a közös célok érdekében való vállvetett munkának és az alapos szervezkedésnek szükséges voltát hangoztatta, hogy eredményesen szembeszállhassunk a külföldnek egyre növekedő versenyével. Az új Szövetségnek legsürgősebb feladata egy megfelelő elárusítóhelyiségnek felállítása, amelyben altruisztikus alapon, minden érdemes magyar iparművész értékesítheti munkáját. Ez a bolt egyúttal központja lesz egy állandó szervezetnek, amely a szükséges anyagok beszerzésével, előlegekkel, művészi tervek és minták felajánlásával támogatni fogja művészi iparosainkat s működésének körét kiterjeszti a vidékre is. Különös fontosságú feladata a Szövetségnek, hogy művészi ízléssel megnemesített és kifogástalanul elkészített iparművészeti alkotásokat a kevésbbé módos közönség részére is hozzáférhetővé tegye, ami csakis jól megszervezett munkával és tömeges termeléssel érhető majd el. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után egyhangulag elfogadták az alapszabálytervezetet, amit jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztenek. Végül megejtették a választásokat. A Munkaszövetség elnöke lett Bárczy István, alelnökök Alpár Ignác, Menyhért Miklós és Szablya Ferenc. Igazgatósági tagok: Benkhardt Ágost, Borbás Lajos, Faragó Ödön, Györgyi Kálmán, Helbing Ferenc, Moiret Ödön, Telcs Ede és Végh Gyula. A felügyelőbizottságba beválasztották Zsolnay Miklóst, dr. Szirtes Artur és Vermes Károlyt.

FARAGÓ ÖDÖN KONSTANTINÁPOLYBAN. A török kereskedelmi és földmívelésügyi miniszter azzal a kéréssel fordult a magyar kereskedelemügyi miniszterhez, hogy engedjen át a török császári kormány rendelkezésére egy tapasztalt szakembert, aki a Konstantinápolyban létesítendő ipari múzeumot szervezné és berendezné. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter mél-

Tóth Gyula

Tóth Gyula

TÓTH GYULA MŰVEIHEZ. A Magyar Iparművészet mostani számában Tóth Gyulának, a fiatal szobrász- és ötvösművésznek munkáiból kap ismét izelítőt a közönség. Szorgalmas, fejlődő, komoly talentum nyilvánul meg bennük, s nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a modern magyar művészet határozott nyeresége valamennyi, s egyben azt mutatják, hogy az Iparművészeti Iskola szobrász- és ötvösszakosztályai az élet számára dolgoznak s növendékeiket teljes fegyverzettel bocsátják a művészetért és művészi iparért folytatott küzdelembe. Tóth Gyula annak idején az iskola egyik legkíválóbb növendéke volt, később ugyanott tanársegéd s ma a Székesfővárosi Iparrajziskola keretében működik.

A világháború a szobrok s az ötvösmunkák művészetének végtelenül sokat ártott, mert a termelést úgyszólván teljesen megszüntette. Márvány, kő, bronz vagy nem kapható, vagy nem szállítható, a nemes fémek eltüntek a forgalomból s nem újság, hogy aki hozzájuk akar jutni, az hihetetlen összegeket áldoz csupán a nyersanyag beszerzésére. Akinek nincs elegendő tőkéje, az meddőségre van kárhoztatva, el van zárva a közönségtől s ki van téve annak, hogy a szerencsésebbek és vagyonosabbak anyagi erejükkel elnyomják.

A közhellyé vált mondás, hogy: Ez az élet, ez a háború . . . most véres valóság.

Tóth Gyula művészi regisztere tág. Amellett hogy nagy a formakészsége s a művein valami korához képest szokatlan nyugalom ömlik el, a legkülönbözőbb feladatok megoldására is elegendő ereje van. Akár tisztán képzőművészeti dolgait, akár az egyházművészeti, a temetőművészet körébe vágó műveit, vagy apró érmeit, plakettjeit, gyűrűit, tűit vizsgáljuk, — azok valamennyien a becsületes tudás bizonyságai. És a művészük egyike azoknak, akik nehéz tanulmányi viszonyok mellett magyarok tudtak maradni. Akik a munkái láttára idegen hatásokat emlegetnek, azoknak nincs igazuk. Nincs igazuk azért, mert egyrészt a középkori művészek Európaszerte — különösen Németországban — újraéledt technikai fogásait összetévesztik magával a művészet fogalmával, másrészt figyelmen kívül hagyják, hogy Tóth mint tanársegéd az Iparművészeti Iskola ötvösszakosztályán igen sok tervet készített, azokat negatívba maga faragta s ezek annakidején a vezető tanár nevének megemlítésével mint az osztály működésének bizonyságai szerepeltek a nyilvánosság előtt. Ez lehet a pedagógia szempontjából helyes, viszont a növendékek, fiatal művészek jövőjének nézőpontjából igen gyakran veszedelmeket rejtő felfogás, mert hamis látszattal téves ítéletre

Magyar Iparművészet
1917. 238. l.
E füzetben szamos Eippel -

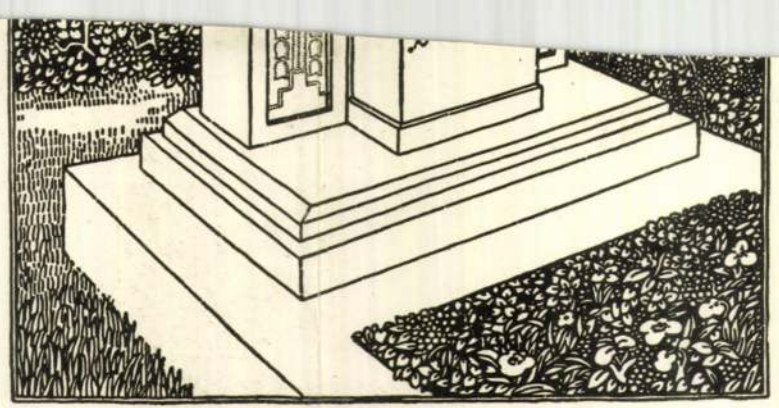

Siremlék terve.
Az iparművészeti társulat siremlékpályázatán 150 koronával díjazott munka.
Vértes Arturtól.

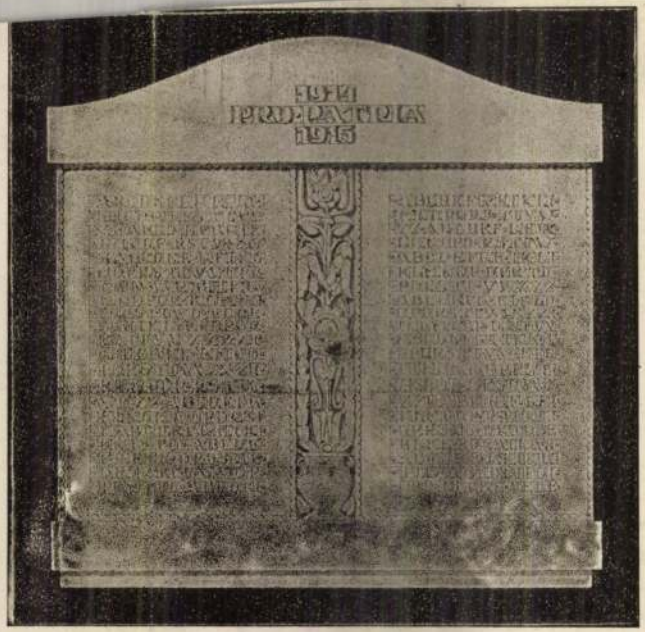

Emléktábla.
Tóth Gyula és Diósy Antal terve.
Az iparművészeti társulat által
hadiemléktáblára hirdetett
pályázaton megvásárolva.

39

Címisk 1914-15. kép

Tóth Gyula.

Regedi nobrán

Lenin, nobor

Szeged 1945. május

85.416-1921. szám.

III.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

79.473. sz. leiratom kapcsolatá
1921.
sürgős jelentéstétel végett vis
várólag megküldöm.

Budapest, 1921. április hó

A miniszter rendeletéből:

Rózsay

miniszteri tanácsos.

3	72×52	110×80	—	72	78	82
15	52×99	—	72	72	78	82
	52×99	68×115	86	86	88	92
32	—	50×65	—	—	—	—
	55×38½	90×70	68	72	76	84
48	42×70	75×95	—	72	76	84
68	22½×28½	40×50	—	—	—	—
68	46×30	80×60	—	64	66	72
68	22½×28½	40×50	—	—	—	—

sorsjegyszámmal vesznek

Kiállításaink ÁLLANDÓ

ÉVI BÉRLET

is adunk ki, melyek öt sorsj
a képsorsoláson. E jegyek ös
sára érvényesek és beléptijeg
GYÖRGY CÉH összes k

ÉVI BÉRLETJEG

Kiállítási termeink mellet
dus választékban kaphatók
rangu művész
SZABAD BE

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Meszes Tóth Gyula

ESTI HIRLAP

6

1964 APR 16.

1021

Derkovits-ösztöndíjasok

A Művelődésügyi Minisztériumban a beküldött pályaművek elbírálása után és az ösztöndíjbizottság javaslata alapján odaítélték az 1964. évi Derkovits Gyula ösztöndíjakat. Ennek értelmében, három évig Derkovits ösztöndíjban részesül: *Barsi Pál* grafikusművész, *Benedek György* festőművész, *Lenkei Zoltán* grafikusművész, *Ligeti Erika* szobrászművész, *Meszes Tóth Gyula* szobrászművész és *Urbán György* festőművész.

K
moszk

Moszkva, április 16.

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első tit-

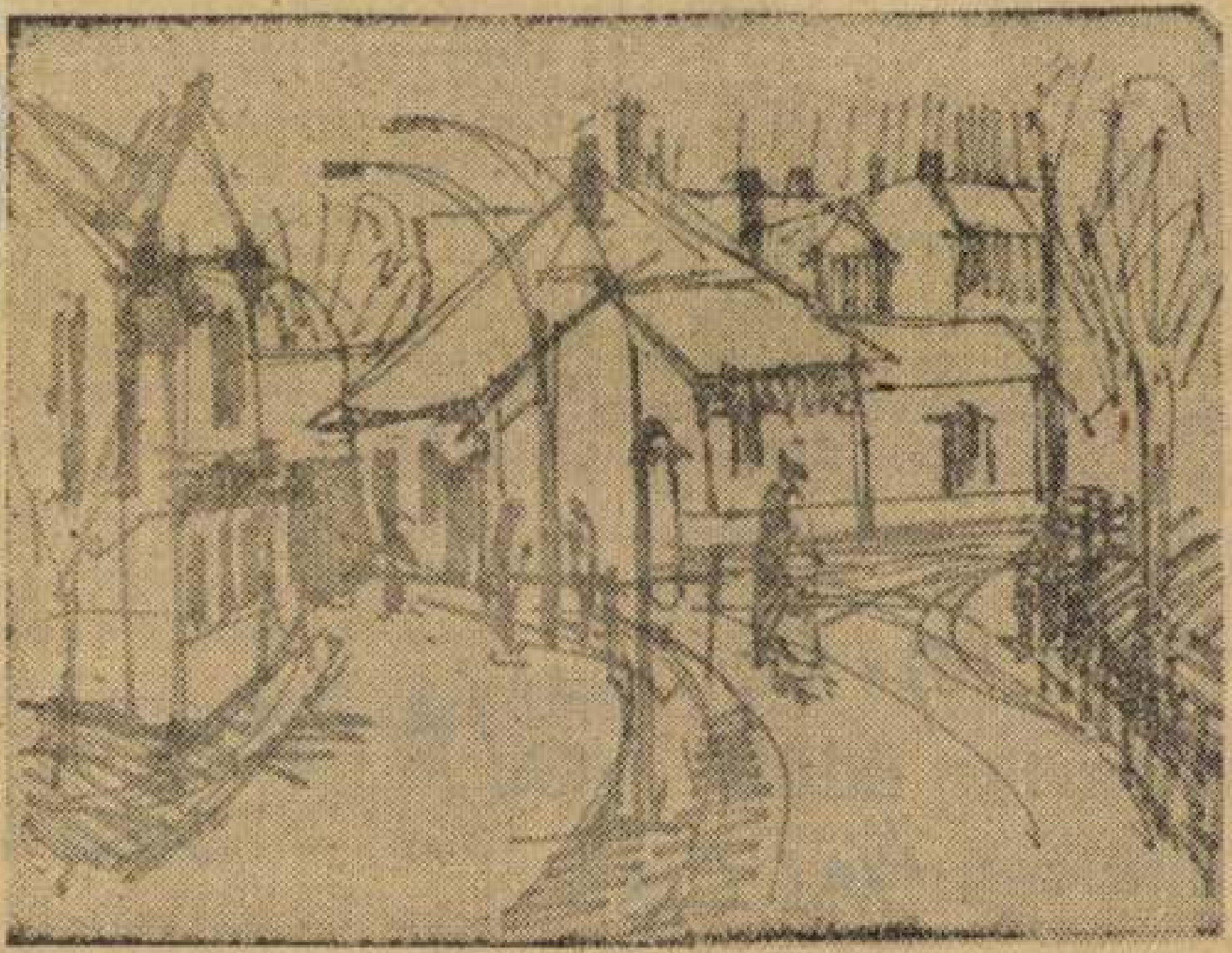

Tóth Gyula rajza.

másik végén. — Jöjjön ki, nézze meg!

Néhány perc múlva már a nőtanács barátságos, meleg irodájában ültem, s hallgattam, mi mindennel foglalkoznak most itt.

— Nemsokára értékeljük a járások tsz-nőbrigádjai között folyó munkaversenyt. Igazán örvendetes, hogy milyen szép eredményt értek el a brigádok — mondja Kovács Barnáné, miközben jelentéseket

Esztek mezőgazdaság

00 tsz-tag üdült Tapolcán

1463 T. 13

menően gondoskodott, hogy a nagyhírű fürdőhelyen töltött ... feledhetetlenek legye-

Hogyan történt?!

Tavaly tavasszal történt. gönci termelőszövetkezet t zenhárom asszonya elhatáro ta, hogy versenyt indít, s n gyon kitesz magáért a mun kában. Ne mondják folyto lekicsinylően és kézlegyintv hogy „Asszonymunka? — Olya is az!"

Az egyik közgyűlésen elő terjesztették a vállalásaika Burgonyából 70 mázsát ter veztek be holdanként, cukor répából 130-at.

— Hogy mennyivel les több, azt még nem tudjuk De hogy több lesz a termés az biztos! — mondták a asszonyok határozottan.

A tagság felmordult!

— Mit akarnak ezek, nem férnek a bőrükbe? Micsod felajánlás! Csak legyen is, ak

Falkland Islands **Falklandinseln** Falkland

Südamerika. Kronkolonie.

12 Pence = 1 Shilling.

Vor Verwendung von Marken waren Frankostempel in Anwendung.

I. Querrechteck (nachstehender Text im Linienrechteck)

FALKLAND
PAID
ISLANDS

(Stempelabdruck, lose 25.—).

II. Kreisstempel mit gleicher Inschrift (Stempelabdruck, lose 70.—).

Eintritt in den Weltpostverein: 1. Jan. 1879.

a

1878, 19. Juni. Königin Viktoria; Tiefdruck von Bradbury & Wilkinson, London; *ohne Wz.*; gez. 14, 14½.

1.	1 Penny lilabr'n	a	80.— 80.—
2.	4 Pence grau (Sept. 79)	a	180.— 65.—
3.	6 Pence grün	a	25.— 30.—
4.	1 Shill. hellbraun (Sept. 79)	a	15.— 20.—

Ränder meist nicht gezähnt.

Beitritt zum Weltpostverein 1. Jan. 1879.

1884, Febr. Gleiche Zeichnung und Ausführung, jedoch mit *Wz.* (*Wz. 1*) (x), oder und (y); gez. 14, 14½.

Wz. 1

			x	y
5.	1 Penny	a		
	a. lilabraun		25.— 20.—	18.— 20.—
	b. rotbraun			18.— 20.—
6.	4 P. grauschwarz	a	6.— 7.—	30.— 15.—

lt. Dekret v. Dez. 1890 (Wert 30.—).

Verschobenes Wz. wegen größerer Formate der Marken.

1891/92, Jan. Freimarken Nr. 5a bzw. 9a diagonal geteilt, mit schwarzem Wertaufdruck; *Wz.* (*Wz. 1*).

7.	½d a. 1 Penny	a	
	a. lilabraun		90.— 90.—
	b. orangebraun		75.— 75.—

Unregelmäßige Aufdr.-Stellung, je *175.—*

1891/96. Farbänderungen bzw. Ergänzungswerte im Muster von Nr. 1; *Wz.* (*Wz. 1*); gez. 14, 14½.

8.	½ Penny	a	
	a. grün		1.— 1.50
	b. blaugrün		30.— 30.—
9.	1 Penny	a	
	a. orangebraun		9.— 9.—
	b. rotbraun		5.— 5.—
	c. fahlrot		5.— 5.—
10.	2 Pence purpurlila	a	3.— 3.50
11.	2½ Pence	a	
	a. blau (1892)		4.50 5.—
	b. ultramarin (1891)		20.— 20.—
12.	6 Pence gelb bis orange	a	7.50 9.—
13.	9 Pence zinnober (1896)	a	10.— 11.—
14.	1 Shill. hellbraun (1896)	a	6.— 7.50

Nr. 8—14 farbenempfindlich.

1898. Königin Viktoria, Großformat; Tiefdruck von Bradbury, Wilkinson & Co., London; *Wz.* (*Wz. 2*); gez. 14, 14½.

b

Wz. 2

c

15.	2 Sh. 6 P. dkl'blau (1. Mai)	b	75.— 80.—
16.	5 Sh. braunrot (April)	c	50.— 60.—

1904/07. König Eduard VII.; Stich und Tiefdruck von De la Rue & Co., Ltd., London; *Wz.* (*Wz. 3*); gez. 14.

d

e

Wz. 3

17.	½ Penny (gelb)grün	d	—.75 1.—
18.	1 Penny rot	d	
	x. *Wz.* stehend		
	a. gewöhnliches Papier		1.25 —.60
	b. dickes Papier		1.25 —.50
	y. *Wz.* liegend (1907)		3.75 4.—

Preise der 1. Spalte für ungebrauchte *,
Preise der 2. Spalte für gebrauchte ⊙ Marken.

16.	4 Pesetas dkl'lilarot	a	30.—	45.—
17.	5 Pesetas blaugrün	a	45.—	55.—
18.	10 Pesetas dkl'blau	a	60.—	75.—

1905. Gleiche Zeichnung und Ausführung, jedoch mit Jahreszahl 1905.

19.	1 Cent. rosa	a	1.85	2.25
20.	2 Cent. dkl'violett	a	1.85	2.25
21.	3 Cent. schwarz	a	1.85	2.25
22.	4 Cent. lachsfarben	a	1.85	2.25
23.	5 Cent. dkl'grün	a	1.85	2.25
24.	10 Cent. grünblau	a	2.25	2.50
25.	15 Cent. violett	a	7.50	9.—
26.	25 Cent. lilarot	a	3.—	3.75
27.	50 Cent. orange	a	1.85	2.25
28.	75 Cent. dkl'blau	a	3.75	6.—
29.	1 Peseta lilabraun	a	4.50	7.—
30.	2 Pesetas sepia	a	4.50	7.50
31.	3 Pesetas ziegelrot	a	7.50	11.—
32.	4 Pesetas dkl'lilabraun	a	30.—	35.—
33.	5 Pesetas schwarzoliv	a	45.—	55.—
34.	10 Pesetas dkl'lilarot	a	90.—	110.—

Marken mit Doppelringstempel und Inschrift
Guinea ASSOBLA usw.
vgl. Bem. Span.-Guinea nach Nr. 48.

1906. Aushilfsausgabe. Freimarken Nr. 19 bis 22, mit dreizeiligem Aufdruck.

35.	10 CENTS a. 1 C. rosa (S)	a	4.50	4.50
36.	15 CENTS a. 2 C. d'viol. (R)	a	4.50	4.50
37.	25 CENTS a. 3 C. schw'z (R)	a	4.50	4.50
38.	50 CENTS a. 4 C. lachsf. (S)	a	4.50	4.50
35F.	15 CENTS a. 1 C. rosa	a	*135.—*	*135.—*
36F.	15 CENTS a. 2 C. schwarz	a	75.—	75.—
37F.	25 CENTS a. 2 C. violett	a	55.—	55.—

Zahlreiche Druckmängel; auch andere Aufdruckfarben, welche in der Herstellungsart bedingt waren (ca. 3fache Bewertung).

Nr. 35 F—37 F, bisweilen als Essais angesprochen, finden sich in den Bogen der Nr. 35—37 als Fehldrucke.

b

1907. König Alfons XIII. und Jahreszahl 1907; gez. 14.

39.	1 C. dkl'violett	b	—.45	—.55
40.	2 C. schwarz	b	—.45	—.55
41.	3 C. ziegelrot	b	—.45	—.55
42.	4 C. d'olivgrün	b	—.45	—.55
43.	5 Cent. blaugrün	b	—.45	—.55
44.	10 Cent. violett	b	1.50	2.25
45.	15 Cent. lilakarmin	b	1.10	1.35
46.	25 Cent. orange	b	1.10	1.35
47.	50 Cent. dkl'blau	b	1.10	1.35
48.	75 Cent. braun	b	1.10	1.35
49.	1 Peseta dkl'sepia	b	2.50	3.—
50.	2 Pesetas ziegelrot	b	4.50	6.—
51.	3 Pesetas schwarzbraun	b	7.—	7.50
52.	4 Pesetas schwarzoliv	b	7.50	9.—
53.	5 Pesetas dkl'lilarot	b	7.50	9.—
54.	10 Pesetas rosa	b	11.—	15.—

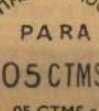

1908/10. Aushilfsausgabe. Freimarken Nr. 39 bis 42 und 44, mit dreizeiligem Aufdruck HABILITADO (bogenförmig) PARA und neuem Wert.

55.	05 CTMS a. 1 C. dkl'violett	b		
	a. Aufdruck rot		2.50	2.50
	b. Aufdruck schwarz		15.—	18.—
56.	05 CTMS a. 2 C. schwarz	b		
	a. Aufdruck rot		2.50	2.50
	b. Aufdruck schwarz		15.—	18.—
57.	05 CTMS a. 3 C. ziegelrot (S)	b	2.50	1.85
58.	05 CTMS a. 4 C. dkl'olivgrün (S)	b	2.50	1.85
59.	05 CTMS a. 10 C. violett	b		
	a. Aufdruck schwarz		2.50	3.75
	b. Aufdruck rot		28.—	28.—
	c. Aufdruck rot und schwarz		75.—	—.—
60.	25 CTMS a. 10 C. violett (S)	b	30.—	35.—

Nr. 57 und 58 (35.—, 40.—), ohne „PARA" (45.— bis 100.—).

Seit 1909 sind diese Gebiete mit Fernando Poo und Span.-Guinea zum Postgebiet Spanischer Golf von Guinea vereinigt (siehe dort).

Michel
Europa-Katalog
Michel
Welt-Katalog
erscheinen regelmäßig neu
bearbeitet
im August jeden Jahres

IV. Nur für Kaschmir.

1866. In Wasserfarben, einzeln gedruckt; gestreiftes, indisches Papier; mit Linien in den Ecken; im ovalen Schriftband oben Sonne bzw. Blume; Inschriften wie 1867/77.

49. ½ Anna schwarz ..... —.— *300.—*

1866/67. Desgl., auf glattem indischen Papier.

(¼ A.)

50. ¼ Anna schw..	1.50	2.—
51. ½ Anna schw..	—.—	—.—
52. ½ Anna		
a. blau	3.—	3.—
b. ultramarin .	2.—	2.—
A521 Anna gelb	6.—	5.50
B521 A. orange.	5.50	5.25
53. 1 Anna schwarz	*500.—*	*400.—*
54. 1 Anna ultramarin	*600.—*	*450.—*
55. 1 Anna		
a. orangerot	4.—	4.50
b. orangebraun	7.—	5.—
c. dkl'braun	7.—	6.—
56. 2 Annas gelb ▮▮	10.—	10.
57. 4 Annas smaragd	15.—	15.—
58. 8 Annas rot	10.—	10.—

Von dieser Ausgabe existieren mannigfache offizielle Nachdrucke in verschiedenen Farben und verschiedenem Papier (in Ölfarben gedruckt).

Es gibt: 20 Typen von Nr. 51 u. 52
5 Typen von Nr. 50, 53—55 u. 56.

V. Für Jammu und Kaschmir.

1878/79. Ähnliche Ausführung wie für Kaschmir; Sterne in den Ecken.

Inschriften im äußeren Kreis in Kaschmiri: Postporto der Verwaltung von J. u. K.; im Oval: desgl. in Persisch.

59. ½ Anna
A. geschnitten.

a. violettgrau	3.50	3.50
b. schiefer	5.—	6.—
B. gez. 10:13	75.—	60.—
60. 1 Anna violettbraun	6.—	6.—
61. 2 Annas		
a. blauviolett	10.—	10.—
b. dkl'blau	15.—	12.50

1878/79. Desgl., geänderte Farben. x) gewöhnliches gestreiftes Papier; y) gewöhnliches Papier.

	x		y	
62. ¼ Anna rot ..	2.75	3.—	—.75	1.50
63. ½ Anna rot ▮	1.—	—.90	—.60	—.50
63A. gez. 10:13 ..	4.—	5.—		
64. 1 Anna rot ..	—.80	—.90	3.—	3.—
64A. gez. 10:13 ..	90.—	90.—		
64Z. dick. gestr. Papier	50.—	50.—		
65. 2 Annas rot .	15.—	15.—	2.—	2.50
66. 4 Annas rot .	20.—	20.—	5.—	6.50
67. 8 Annas rot .			10.—	10.—

1878/79. Desgl. geänderte Farben; dünnes einfaches Papier.

68. ¼ Anna orange	4.—	4.—
69. ½ Anna orange	40.—	50.—
70. 1 Anna orange	5.—	6.—
71. 2 Annas orange	6.50	7.50
72. 4 Annas orange	12.50	15.—
73. 8 Annas orange	20.—	25.—

Nr. 66 u. 67 (resp. 72 u. 73) haben noch farbigen Rand und besondere Verzierung (Blumen) in den Ecken; auch haben sie punktierte Einfassungslinien (vgl. vorstehende Abbildung).

Ausführung ähnlich wie die der vorhergehenden Ausgabe.

I. ¼ Anna rot . 1.—

Diese Marke gelangte nicht zur postalischen Verwendung.

1880. Wasserfarbendruck auf gestreiftem dünnem Papier.

74. ¼ Anna graublau ..... *500.—* *200.—*

1883/94. Ausführung wie Marken von 1878/79 in geänderten Farben und neuen Werten in Öldruck, auf dünnem gelbem oder weißem Papier.

Werte in pers. Schrift unten:

⅛ A.	¼ A.	½ A.	1 A.	2 A.	4 A.	8 A.

75. ⅛ Anna braungelb	—.45	—.80
76. ¼ Anna braun	—.40	—.60
77. ½ Anna blau	4.—	5.—
78. ½ Anna rosarot ▮	2.—	1.—
79. 1 Anna grün	1.50	1.80
80. 1 Anna blaugrün	2.—	3.—
81. 2 Annas rot		
x. auf gelb	—.75	1.—
y. auf gelbgrün	2.50	3.—
z. auf dkl'grün	3.—	3.50
82. 4 Annas		
grün	3.—	3.—
graugrün	4.—	4.50
83. 8 Annas dkl'blau	5.50	6.50

▮ Die ½ Anna rosarot kommt auch halbiert als ¼ Anna verwendet vor.

Desgl., Marke Nr. 75 in geänderter Farbe.

84. ⅛ Anna gelb (dünn. gelb. Pap.) —.75 1.—

1889/94. Desgl., jedoch dünnes gestreiftes Papier; ungez.

85. ⅛ Anna gelb	25.—	25.—
85x. weiß. gew. Papier	1.—	1.50
86. ¼ Anna braun	4.50	8.—
87. ¼ Anna rot a. grau (gew. P.)	1.25	1.75
87y. auf gestr. ind. Papier...	5.—	5.—
88. ½ Anna zinnober	6.—	6.—
89. 1 Anna dkl'grün	10.—	10.—
90. 2 Annas rot a. gelblich ...	*150.—*	—.—
91. 4 Annas grün	40.—	40.—
92. 8 Annas blau	*250.—*	*150.—*

Druck in sehr leichtlöslichen Wasserfarben auf ind. Papier.

1. ½ Anna grauschwarz ..... 50.— 15.—
2. 1 Anna grauschwarz ..... 75.— 75.—
3. 1 Anna blau ..... *100.— 100.—*
   3a. do. ultramarin ..... *100.— 100.—*
4. 4 Annas dkl'blau ..... —.— —.—
   4a. do. ultramarin ..... *100.— 50.—*
5. 4 Annas schwarz ..... *100.— 100.—*

Die Preise verstehen sich für □ geschnittene Stücke, ○ geschnittene Stücke 25% billiger.

Marken Nr. 1—5 wurden in Jammu und Srinagar (Kaschmir) gebraucht. Letztere sind kenntlich an der rötlicheren Farbe des Stempels.

II. Für Jammu.

1867/77. Einheimisches Papier, gedruckt in Wasserfarben.

Oben: Jammu kaschmir, unten: Schriftzeile wie Ausg. 1866 (ohne riasat), Mitte: Wertangabe und Jahreszahl in Persisch und Kaschmiri.

6. ½ Anna schwarz..... 75.— 60.—
7. ½ Anna d'blau. 75.— 75.—
   7a. ultramarin bis violettblau.. 75.— 75.—
8. 1 Anna schw. *400.—400.—*
9. 1 Anna blau . *160.—160.—*
   9a. ultramarin bis violettblau *160.—160.—*

1877. Desgl., jedoch in Ölfarben auf indischem Papier gedruckt.

10. ½ Anna schwarz .....*500.—400.—*
11. ½ Anna dkl'blau ..... —.—*300.—*
12. 1 Anna schwarz .....*500.—400.—*
13. 1 Anna dkl'blau ..... —.—*500.—*

Marken breiter als die späterer Ausgaben. Äußere Umrandung des Schriftbandes kein Oval, sondern Kreis, der von den Einfassungslinien (links und rechts) abgeschnitten wird.

Diese Marken wurden im 4-Block (ohne Zwischenraum) so gedruckt, daß die unterste linke Marke eine 1-Anna-Marke war, während die anderen drei ½-Anna sind (in verschiedenen Typen).

1868/77. Desgl., wie Ausgabe 1867/77.

I. In Wasserfarben auf indischem gestreiften Papier gedruckt.

14. ½ Anna lilarot ..... 20.— 20.—
    14a. do. rot ..... 5.— 5.—
    14b. do. orangerot ..... 15.— 15.—
15. 1 Anna lilarot .....*100.—100.—*
    15a. do. rot ..... 8.— 8.—
    15b. do. orangerot ..... 25.— 30.—

II. In Ölfarben gedruckt, x) indisches, y) europäisches Papier.

	x		y	
16. ½ Anna rot.	10.—	7.50	10.—	7.50
16a. do. lilarot.	75.—	—.—	*200.—*	—.—
17. 1 Anna rot .	25.—	20.—	30.—	25.—
17a. do. lilarot .	*200.—*	—.—	*200.—*	—.—

1874/76. Desgl., wie 1868/77. (Nochmalige Ausgabe von Wasserfarbendruck 1867.)

18. ½ Anna hellblau ..... 60.— 30.—
19. ½ Anna smaragd.....*400.—300.—*
20. 1 Anna hellblau ..... 60.— 80.—
21. 1 Anna smaragd .....*300.—260.—*

1869/77. Wie I. Ausgabe, nur für Jammu.

I. Wasserfarbendruck.

(½ Anna)

22. ½ Anna rot .. 20.— 20.—
    22a. do. orangerot *100.—* 30.—
23. 1 Anna rot .. 5.— 9.—
    23a. do. orangerot 10.— 15.—
24. 4 Annas rot.. 25.— 25.—
    24a. do. orangerot 12.50 16.50

II. Ölfarbendruck.

	x) ind. P.		y) europ. P.	
22. ½ Anna rot .	8.—	8.—	50.—	40.—
23. 1 Anna rot .	75.—	75.—	30.—	35.—
24. 4 Annas rot .	7.50	10.—	25.—	30.—

III. Nur für Jammu.

1869. In Wasserfarben gedr. wie Nr. 1—5.

25. ½ Anna schwarz ..... 4.— 5.—
26. ½ Anna viol'bl. b. ultram.. 15.— 15.—
27. ½ Anna grün ..... 8.— 10.—
28. ½ Anna gelb ..... 45.— 50.—
29. 1 Anna schwarz..... 25.— 25.—
30. 1 Anna viol'bl. b. ultram.. 11.— 10.—
31. 1 Anna grün ..... 8.75 9.—
32. 1 Anna gelb ..... 45.— 50.—
33. 4 Annas schwarz ..... 25.— 25.—
34. 4 Annas viol'bl. b. ultram. 8.— 8.—
35. 4 Annas grün [11]..... 10.— 15.—
36. 4 Annas gelb ..... 40.— 45.—

In Ölfarben gedruckt; x) auf indischem, y) auf europäischem Papier.

	x		y	
37. ½ A. rußschw.	5.—	9.—	3.50	12.50
38. ½ A. schief'bl.	50.—	50.—	3.50	4.—
39. ½ A. grün ...	20.—	30.—	75.—	—.—
40. ½ A. gelb ...			50.—	—.—
41. 1 A. rußschw.	30.—	25.—		
42. 1 A. schief'bl.	*100.—*	90.—		
43. 1 A. grün ...	80.—	80.—	*300.—*	—.—
44. 1 A. gelb ...			*100.—*	—.—
45. 4 A. rußschw.	35.—	35.—	10.—	8.50
46. 4 A. schief'bl.	10.—	10.—	15.—	10.—
47. 4 A. grün ...	30.—	26.—		
48. 4 A. gelb ...			*250.—*	—.—

1869 wurden nur für Jammu Marken in derselben Zeichnung wie die Ausgabe für Jammu und Kaschmir, teils in neuen, teils in alten Farben zusammen, verwendet; die alten Farben fielen bei dieser Ausgabe bedeutend dunkler aus.

Jóta Gyula I. é'

Ferképzomfoiskèvk

1933-34. 43.l

		Kikiáltási ár pengőben
2789.	KIS FIÓKOSSZEKRÉNY, fényezett mahagonifa . . .	25
2790.	NAGY KEREKASZTAL, fényezett mahagonifa. Biedermeier	110
2791.	REDŐNYÖS ÍRÓSZEKRÉNY. XVIII. sz.	90
2792.	NAGY KEREKASZTAL, fényezett mahagonifa. Biedermeier	100
2793.	KONZOLASZTAL, fényezett mahagonifa. Biedermeier .	25
2794.	KIS ÍRÓSZEKRÉNY, topolyafa. XVIII. sz.	120
2795.	OVÁLIS ASZTAL, fényezett mahagonifa. Biedermeier . .	95
2796.	KEREKASZTAL, fényezett diófa. Biedermeier	90
2797.	ÜLŐBÚTORKÉSZLET, feketére fényezett fa. Biedermeier (Pamlag és 6 támlásszék)	150
2798.	TÁMLÁSSZÉK, feketére fényezett fa. Biedermeier. 3 drb	25
2799.	BERGÉRE-FOTEL. 2 drb	200
2800.	NAGY ÜVEGCSILLÁR	400
2801.	ÜLŐBÚTORKÉSZLET. Angol biedermeier. (Pamlag, asztal és öt támlásszék, ripsszel kárpitozva.)	320
2802.	ASZTAL, fényezett diófa. Barokk. (Hibás.)	40
2803.	SZALÓNBÚTORKÉSZLET, fényezett diófa, zöld ripsszel kárpitozva. Új-barokk. (Pamlag, kerek asztal és két karosszék.)	380
2804.	ÁDÁMS STÍLUSÚ SZALÓNBÚTORKÉSZLET, diófa, nádfonatú. (Asztal, pamlag, 2 karos-, 2 támlásszék, párnákkal. A nádfonat hibás.)	400
2805.	NÁDFONATÚ PAMLAG. Ádáms stílus	120

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ózdi Vasas

áns „horogra akad"

Nekünk épül

Végül, de nem utolsósorban

4

napon

A parancsnoki sátorban vagyunk, a „hadművelet" kinagyított térképe előtt. Elsőként *Vajda Istvánnak*, a városi pártbizottság első titkárának a véleményét „rögzítjük".

— *Az éves kiképzési feladatoknak a koronája ez a mai gyakorlat melyről — az első benyomások alapján — elmondható: munkásőreink maradéktalanul eleget tettek felelősségteljes pártmegbízatásuknak. Megbízatásuknak, melyről tudjuk, hogy sok lemondást, áldozatot követel. Éppen ezért köszönet illeti mindazokat — beosztottakat és parancsnokokat —, akik vállalják ezt, akik mindennapi munkájuk mellett, oecsülettel teljesítik ilyen irányú kötelezettségeiket is.*

Ugyancsak kedvező véleményt tükröztek Ménesi Józsefnek, a városi-járási munkásőr-zászlóalj parancsnokának a felsorakozott alegységek előtt elmondott értékelő szavai.

— Örömmel mondhatom el, hogy az alegységek becsülettel helytálltak az ötnapos komplex gyakorlaton, melynek során arról kellett számot adniuk, hogy hogyan tudják alkalmazni — összetett feladatok alkalmával — az éves kiképzés során tanultakat. Ez a véleményük egyébként azoknak a párt-, állami és gazdasági vonalon dolgozó vezetőknek, megyei elvtársaknak is, akik megtekintették a feladatok végrehajtását. A gyakorlat meg-

Akik figyelemmel kísérték a sorozatot, azt hiszem, a címből már sejt. tik: befejező cikkünkben a peremterületekről ejtünk szót. Pontosabban a peremterületek fejlesztéséről, melynek kapcsán elöljáróban el kell mondani, hogy maga az elnevezés egyáltalán nem szerencsés. A fogalmat ugyanis a települések centrumát körülölelő területek jelölésére használjuk, s eszerint peremterületnek kellene tekintenünk például a Béke telepet is. Mindenképpen helyesebb lenne ezért a jövőben nem lakótelepi jellegű városrészekről beszélni, hiszen az „osztályozásnál" elsődlegesen nem a területi elhelyezkedés, hanem az ellátottság színvonala a döntő.

Megmaradva a javasolt elnevezésnél, ugyancsak utalni kell arra is, hogy városunkban — a sajátos földrajzi adottságok miatt — jelentős kiterjedésű a nem lakótelepi jellegű területek aránya. Ez pedig számos gond forrása, hiszen e területek fejlesztése nem elhatározás kérdése — mint azt sokan hiszik —, hanem a különböző műszaki-gazdasági előírások függvénye. Központi rendelkezések szabályozzák ugyanis a tanács rendelkezésére álló pénzeszközök felhasználását, megszabva az új lakótelepek építésére, illetve a meglevő városrészek ellátottságának javítására fordítható összegek rendeltetését és mértékét is. Ez a „mérték" egyébként nem is szűkmarkú. 1976—80 között például közel 100 millió forint lett felhasználva az említett területeken; 60 százalékkal több, mint az előző ötéves tervben. Már ez az egyetlen tény is jelzi tehát, hogy a jelenlegi tervciklusban megkülönböztetett figyelmet fordított a tanács a családiházas övezetek fejlesztésére.

Ez a megkülönböztetett figyelem — s az ezt kísérő pénzügyi fedezet — lehetővé tette, hogy megkezdjék, illetve, ahol már folyt, meggyorsítsák a legégetőbb gond-

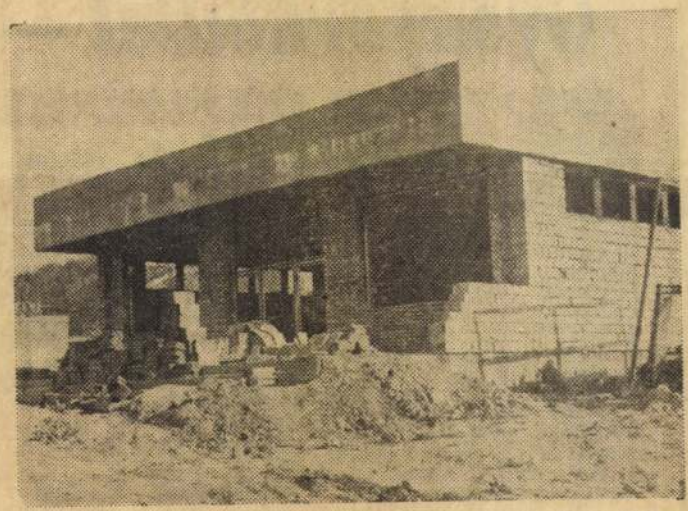

A sajóvárkonyi ABC-bisztrók megnyitását a jövő év elejére tervezi az áfész

A Március 15. úton épülő élelmiszerbolt még ez évben átveszi a „kinőtt" üzlet feladatát

volumenű beruházás. (A munka elvégzésére az 1979—80-as években kerülhet sor.) Ezzel párhuzamosan tovább folynak majd a szenny- és belvízelvezetéssel kapcsolatos munkálatok is. Szennyvízelvezetésre például közel 4 millió forint felhasználását tervezi a tanács. Ebből a Bacsó Béla úti vezeték és a sajóvárkonyi gerincvezeték építhető meg.

Sor kerül természetesen a sokak által várt útfelújításokra, korszerűsítésekre is. E

A tanácsi és vállalati összefogás eredményeként számottevően bővül a kereskedelmi hálózat is. A Március 15. úti 250 négyzetméteres élelmiszerbolt már ez évben fogadja a vásárlókat. Jó ütemben halad a Tanácsköztársaság úti 500 négyzetméteres ABC építésének előkészítése, illetve a sajóvárkonyi ABC és bisztró kivitelezése, melyeket remélhetőleg már a jövő év elején megnyit az áfész.

[illegible] tehát azt hi-

1021

Országos amatőr képzőművészeti kiállítás

Gyönyörködtet — de fel is bosszant

Második alkalommal rendezték meg Ózdon a munkás amatőr képzőművészeti körök országos kiállítását és találkozóját október 20—21-én. A kiállítás megnyitására pénteken, 17 órakor került sor a Liszt Ferenc Művelődési Központban. A megjelent nagyszámú érdeklődő előtt *Simó Tibor*, a SZOT kulturális osztályának vezetője mondott bevezetőt. Utalt rá:

— *Az amatőr művészeti mozgalom mint a szakszervezeti nevelő munka egyik fontos területe, lehetőséget és szervezett keretet biztosít az alkotói tevékenység kibontakoztatására, a közösségi élet kiteljesedésére, az aktív pihenésre és szórakozásra.*

A kiállítás egyik legszebb, legkifejezőbb darabja, Ziman Lajos: Akit nem szeretnek című, fából készült szobra.

Az amatőr művészeti mozgalom közösségi embert formáló ereje vitathatatlanul nagy. Sajátos társadalmi feladatot lát el, mivel az öntevékeny alkotó személyében egyesül az alkotás és a befogadás mozzanata. Miközben lehetőséget nyújtanak az alkotó munka kibontakoztatásához, közösségi magatartás formálásához, eközben alapvető kultúraközvetítő feladatot is ellátnak.

Az amatőr képzőművészek tevékenységére jellemző, hogy az utóbbi időben egyre többen válnak kiállításképessé. Munkásságukban a természethű ábrázolástól az elvontabb képszerkesztésig szinte minden törekvés megtalálható.

A második ilyen országos jellegű tárlatot megnyitó Simó Tibor utalt még arra is, hogy ez a kiállítás bizonyítja: az amatőr képzőművészeti körök nagy hányada figyelemre méltó és megbecsülendő eredményeket tud felmutatni az első kiállítás megrendezése (1976.) óta. Többségüket a realista szemlélet, az élet, a munka szeretete hatja át, s érdeklődéssel kísérik figyelemmel — a modern képzőművészetet is. A kiállítók tevékeny részesei a gazdasági munkának, hiszen gyárakban, nagyüzemekben dolgoznak, s a kulturális életnek is — szabad idejükben az alkotó műhelyben, amatőr képzőművészeti csoportokban tevékenykednek. Mindezért elismerést, megbecsülést érdemelnek.

A kiállítás előkészítői, különösen pedig a zsűri, *a szakmai bíráló bizottság tagjai egyáltalán nem voltak könnyű helyzetben.* A felhívás nyomán ugyanis 21 üzem képzőművészeti csoportja jelentkezett a pályázatra, az egyéni pályázók száma 11 volt. A 250 benevezett pályázó nem kevesebb mint 658 alkotását küldte el zsűrizésre. A bíráló bizottság — *Bak Imre* festőművész, *Barczi Pál* grafikusművész, *Csiky Tibor* szobrászművész, *Karsai Zsigmond* festőművész, *Lantos Ferenc* képzőművész és *Papp Oszkár* festőművész — 146 alkotó 235 alkotását ítélte kiállításra érdemesnek. És bár több ponton talán lehet vitatkozni a szakmai zsűri tagjaival, azt el lehet mondani: *a mai kor élmény- és gondolatvilágát, alkotói stílusait, s az amatőr képzőművészeti körök igényességét és színvonalát egyaránt reprezentáló gazdag tárlatot láthat az, aki végigtekinti ezt a 235 alkotást.* Láthatók a tárlaton a tájat, az embert, a munkát, örömet és bánatot megjelenítő képek és szobrok, de mellettük láthatók olyan formai kísérletek is, amelyek tartalmi mondandót erőltetetten sem hordoznak.

A munkás, az alkotó múlt bontakozik ki olyan művekben, amelyek népművészeti hagyományokon érlelődtek. Ezek mind szépek, s természetszerűleg könnyebben is tudnak kapcsolatot teremteni a ma emberével. *A modern alkotások befogadása nehezebb.* Ám ezek közül is könnyebben méltatásra találnak azok, amelyek gondolkodásra késztetnek, mint azok, amelyek egyszerűen csak naivnak, nemegyszer lekicsinylően butának hisznek bennünket, nézőket. Az ilyenek nem tudnak meghökkenteni sem, csak arra ingerelnek, hogy egy az egyben elvessük őket. Be kell vallani, akad az országos kiállításon bemutatottak között ilyen is. Ezek alkotói nem tudnak célt érni, semmiképpen sem tudnak örömet okozni annak, aki tudatosan vállalkozik rá, hogy az országban működő amatőr csoportok munkájáról képet formáljon e kiállítás megtekintése kapcsán. Mert az ilyen műveket látva inkább becsapottnak érezheti magát az ember!

Mindez nem jelenti azt, hogy a kiállítás nem tud semmi újat, szépet adni. *Nagyon sokat ad! Gyönyörködtet, felvidít, izgalomba hoz, felhevít és lázít, elandalít, de mert gyengébb dolgok is kerültek e kiállított anyagba, fel is bosszant.* Jóllehet a zsűri feltétlenül több szakmai tudással rendelkezik, mégis úgy hisszük, az igazsághoz hozzátartozik a fenti kritikai észrevétel.

Persze, mentségükre szolgálhat, hogy ez a szélsőség nem csupán a mai amatőr művészet sajátja, hanem a hivatásos művészek alkotásaira is jellemző. Mégis, akkor, amikor ilyen mennyiségben, ilyen „töményen" kapjuk a hatást, jó lett volna valóban csak értékekkel találkozni.

A kiállítás megnyitását követően, mintegy 60 ezer forint pénzjutalomban részesítették a legjobb szakköröket. *A Csepel Művek Munkásotthona, a Diósgyőri Vasas és a Vasutasok Szakszervezetének Képzőművészeti Körét, s környezetalakítási kategóriában az ózdi vizuális csoportot.* Egyéni kategóriában az ózdi vizuális csoport három tagja — *T. Tóth Gyula, Klicsu Lajos* és *Lakatos Mihály* — kapott díjat, jutalmazták *H. Tóth Tamás* munkáját is. Pénzjutalmat kaptak a több éve eredményesen munkálkodó szakkörvezetők is.

A kiállított anyag *november 7-ig naponta 10-től 18 óráig* tekinthető meg a Liszt Ferenc Művelődési Központ kisgalériájában, a táncteremben és az emeleti előcsarnokban.

M. Tóth Ilona

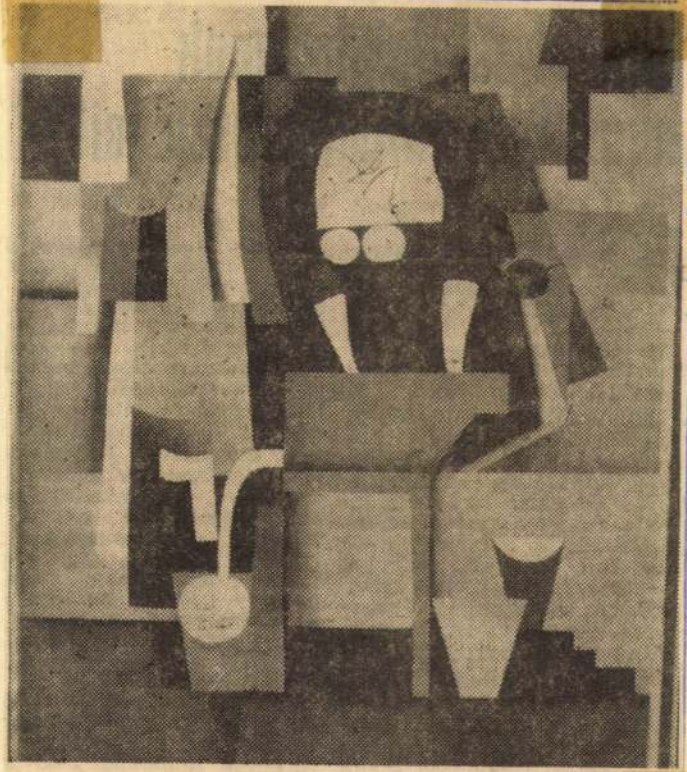

Tóth Gyula: Mosónő (automata)

Tóth Gyula festő

Vasutas képzőnnivészek

Dalgozók Lapja,
1980. jül. 17.

Tóth Gyula, festő

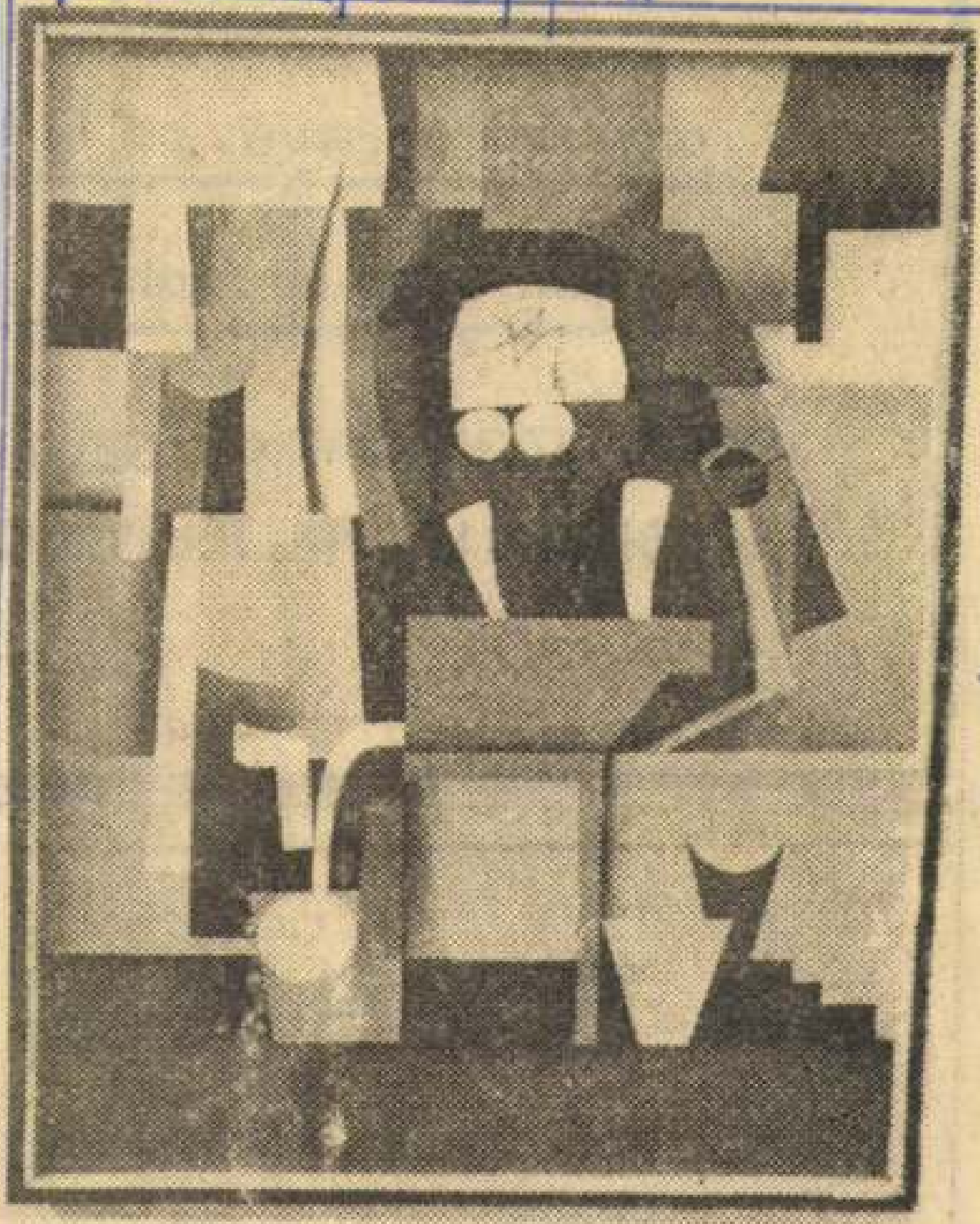

■ Tóth Gyula: Mosónő (automata)

Kepzőmüvészeti kiállítás.
Kisalföld, 1920. jál. 18.

televízió készülékhez 1000

vásárlási utalványt ad Ön

a Győri Centrum Áruház.

DUPLA IZGALOMMAL SZURI
AZ OLIMPIÁT, HA TELEVÍZIÓ

KISKE

műtrágyák, növényvédősz
demizsonok, szőlőzúzók,
Nyitva: 8–16 óráig, szom

B.S.: Vasutas Képzőművészeti kiállítás.

Nógrád, 1980. júl. 24.

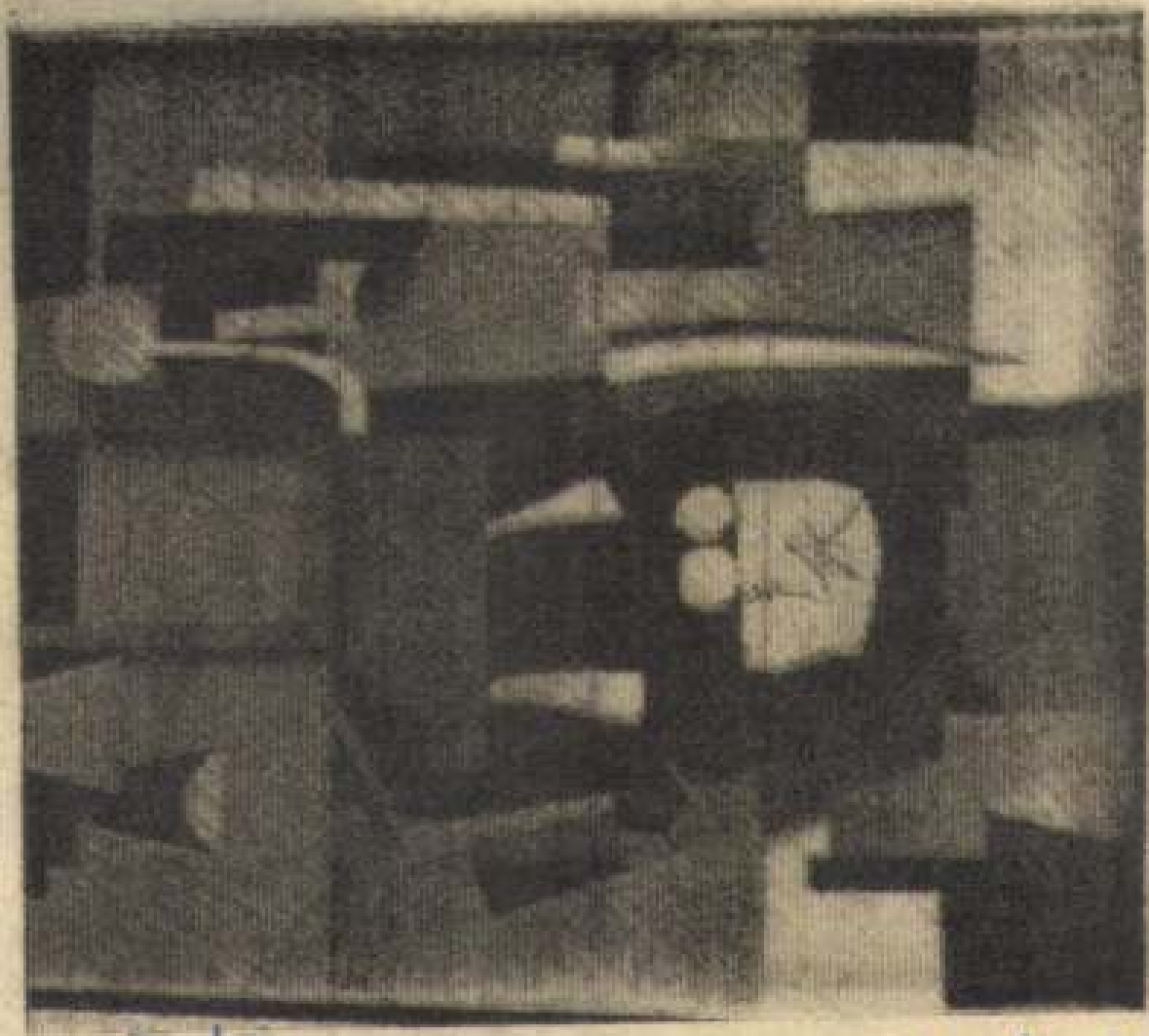

Tóth Gyula:

Mosónő (automata)

Tóth Gyula festő

Vasutas képzőmű-vésnek — Tóth Gyula, festő

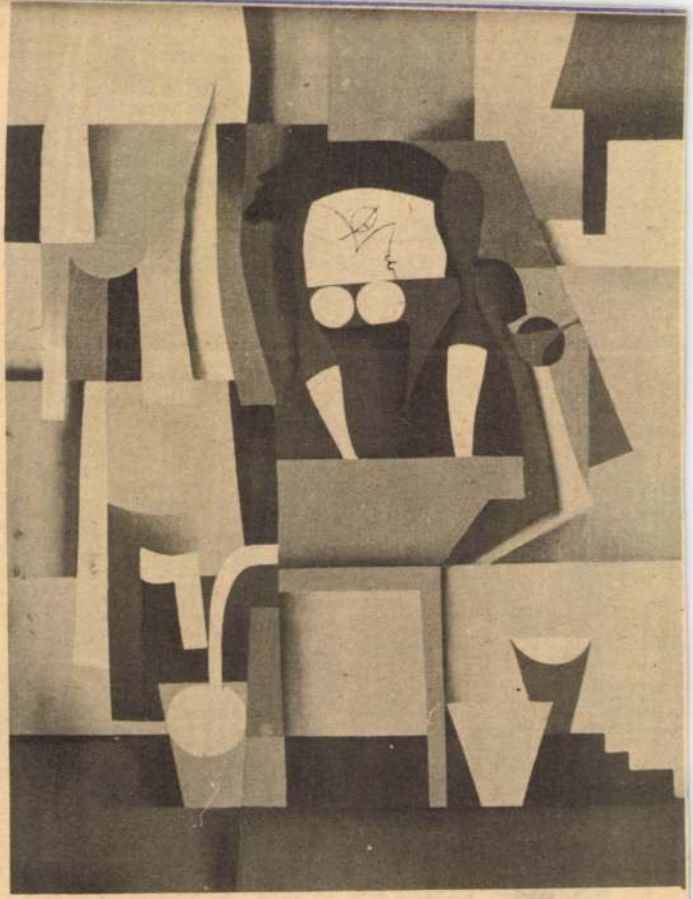

Tóth Gyula: Mosónő (automata)

Népújság (Tolna), 1980. júl. 27.

tádba lép. 36. Mutató névmás. 7. Vétó. 39. Az egyik fecskefélé. 0. Pincsikutya. 41. Az egésznek gy hányada. 43. Az öntet belső észe! 44. Női név és egy virág eve is. 45. Görög gépkocsik beújele. 46. Udvariasan odahivata. 49. Káté! 50. Szovjet gépkocsitípus, névelővel. 51. Becézett női név. 53. Villámlás, dörgés, áporeső és szél együtt. 56. Beeharap. 58. Hamsun, Nobel-díjas norvég író személyneve. 59. A rendi Magyarországon a király után a legmagasabb közjogi méltóság. 61. Burkolatsúly. 62. Szigliget és Igló közös része! 63.

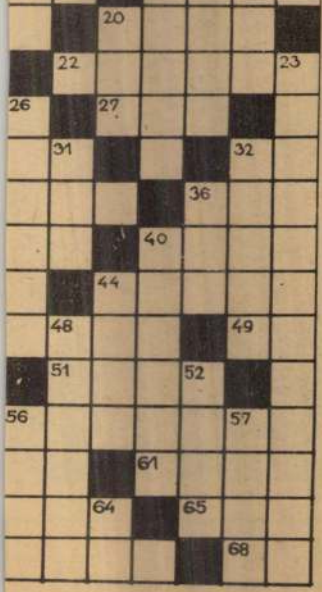

Magát túlértékelő, öntelt. 5. Meghódítása századunkban kezdődött. 6. 52 római számmal. 7. **Az író 1832-ben megjelent első novellás kötetének címe.** (Zárt betűk: Y, K.). 8. Baráti állam Európában. 9. Az asztácium vegyjele. 10. Grófság Skócia dél-nyugati részén. 11. Régi korból származó. 12. Idealista hindu bölcseleti rendszer. 13. Rangjelző szócska. 18. A Duna mellékfolyója Romániában. 20. A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet idegen nyelvű rövidítése. **21. Gogol Szorocsinci vásár című novellájára a zeneszerző operát írt.** (Zárt betűk: U, S.). **23. Az ukrán kozákok hősi múltját idéző elbeszélése.** (Zárt betűk: U, A.). 25. Nem ellenünk. 26. Tűzhányók tölcsér alakú torka. 29. Zsíros. 30. Fordított irányjelző szó. 31. Női és férfi becenév. 32. Kézirat szabványos gépelt lapja. 34. Eltérő minőségű. 36. Becézett Ilona. 38. Vörösmarty ismert verse. 40. Személyes szabadságtól való ideiglenes megfosztás. 42. Női név. 44. Az alkohol gyöke. 47. Lenti. 48. ...és emberek. — Steinbeck regénye. 50. Idejétmúlttá válik. 52. Mohamedán pap. 54. Súly a fonal végén. 55. Börredő. 56. Quod licet Iovi, non licet... — amit szabad Jupiternek, azt nem szabad az ökörnek. 57. Még egy Vörösmarty-mű címe. 60. ...Moines — Iowa USA-állam fővárosa. 63. Földet forgat. 64. Igavonó állat, ma inkább sportcélokra tenyésztik.

N. B.

Beküldendő a rejtvény helyes megfejtése a Tolna megyei Népújság szerkesztősége címére: Szekszárd, Leninisz u. 1—3. Beküldési határidő: augusztus 4.

A július 13-i rejtvény helyes megfejtése: Cordoba, gulden, jen, dong, dinár, sol, dirham, bolivar, rupia, tugrik, peseta, rial.

A helyes megfejtők közül könyvet nyertek: Mindenszky Károly, Szedres, Rákóczi u. 9. 7056. Buczkó Ferencné, Murga, Petőfi u. 60. 7176. Pálvölgyi László, Szekszárd, Marx Károly u. 6. 7100. Angyal Zsuzsanna, Szekszárd, Mikes u. 3. IV. 7. 7100, Borbély Jánosné, Paks, Kossuth Lajos u. 25. 7030.

latba a propagandista munkával? — kérdezem Ádám Lászlónét.

— Nagyon szeretem a közösségi munkát. Már a KISZ-ben is propagandista voltam, tehát a feladat nem volt teljesen ismeretlen számomra. A pártszervezettől 1973-ban kaptam a megbízatást a szakszervezeti propagandista feladatokra. Azelőtt jómagam is szemináriumi hallgató voltam. Amikor előadó lettem, ott volt a lehetőség előttem is, hogy foglalkozzam az emberekkel, tanítsam őket, és én is tanuljak. Megszerettem ezt a munkát, hiszen nemcsak nehéz, de vonzó feladat is felkelteni az emberek érdeklődését a közéleti problémák iránt.

Lipp Tibor szól közbe.

— Engem is azért bíztak meg a hetvenes évek elején a szakszervezeti oktatással, mert azt mondták, hogy az üzemben nagyon jó és közvetlen a kapcsolatom a munkatársakkal. Elmondják nekem a gondjukat, bajukat, bíznak bennem. Így lettem propagandista...

Lipp Tibor

— Hogyan készülnek föl az előadásokra?

— Én azt hiszem — mondja Ádámné —, nagyon fontos, hogy a szemináriumvezető mindig sokkal többet tudjon egy témáról, mint amit elmond. Érezzék a mondataiból a hallgatók, hogy lelkiismeretesen felkészült. Ezen nemcsak azt értem, hogy részt vesz a felkészítőkön, utánajár és elolvassa a szakirodalmat, hanem az elméleti kérdéseket megpróbálja átültetni a gyakorlatba, a mindennapi életbe. A témákat a helyi viszonyoknak megfelelően

Tóth Gyula

Tóth Gyula: Mosónő (automata)

Vasutas képzőművészeti kiállítás
Szolnok Megyei Hírlap, 1980. júl. 15.

Tót Gyula, Karikaturista

TÓT GYULA:

Munkavázlatok

1

7.

5. jú. 6.

munkaIDŐ

munkaKÖR

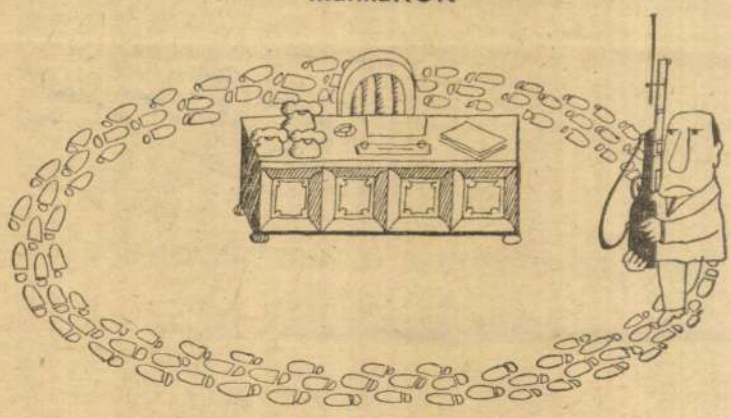

munkaLÉLEKTAN

munkaFELVÉTEL

munkaKERÜLŐ

A Paksi Konzervgyárban jól halad a zöldborsó feldolgozása. Az előző évek tapasztalatainak felhasználásával jól felkészültek az idei szezonra. Jelenleg napi negyven vagon zöldborsót dolgoznak fel. Úgy tervezik, hogy július 15-ig teljesítik az ezervagonos tervüket. A gyár kiváló minőségű termékei keresettek a külföldi piacokon is. Képünkön: borsóhegyek a készáruraktárban.

(Horváth Péter felvétele — MTI Fotó.)

Zavarokat okozott a főváros közlekedésében a szombat délutáni vihar

Szombaton a kora délutáni órákban szél és néhol vihar kíséretében hirtelen nagy mennyiségű csapadék zúdult a fővárosra. A szeszélyes időjárás mind a közlekedésben, mind az áramszolgáltatásban szinte percek alatt jelentős károkat okozott.

A Bartók Béla út 137. sz. ház előtt a villamos távkábelt villámcsapás elégette. A vezeték hibája folytán a 19-es és a 49-es járat forgalmát a Marx tér, illetve a Batthyány tér és Móricz Zsigmond körtér között autóbuszokkal bonyolították le. A III. kerületben a Vörösvári utat elárasztó zuhatag a 11-es és 33-as villamosjáratok forgalmát bénította meg. A károk helyreállításáig a forgalom zavartalan lebonyolítására autóbuszokat állítottak be. Kőbányán a Maglódi úton a 28-as és a 37-es villamos közlekedését akadályozta a pályatestet elárasztó víztömeg. Az Árpád-hídon ugyancsak villámcsapás érte a vezetéket, s ez rövid időre akadályozta a forgalmat.

A kellemetlen időjárás a XIII. kerületet sújtotta a legtöbb helyen. A Dózsa György úti aluljárót a víz elöntötte, s így a 75-ös és 79-es trolibusz a Váci út helyett csak a Marx térig közlekedett, a 4-es, a 20-as és a 30-as autóbuszokat pedig el kellett terelni. A Lehel utca Dózsa György út és Róbert Károly körút közötti részét ugyancsak elöntötte az eső. A 12-es és 14-es villamos forgalma emiatt szintén szünetelt. A BKV szakemberei a keletkezett forgalmi akadályokat rohammunkával megszüntették. Az esti órákban már csak a Bécsi úton közlekedő 60-as autóbusz, valamint a 70-es trolibusz útvonalán volt fennakadás.

A HÉV szentendrei vonalán az egyik szerelvénybe ugyancsak villám csapott. Az egyik kocsiban tűz keletkezett: az anyagi kár jelentős, személyi sérülés azonban nem történt.

A vihar az áramszolgáltató hálózatot sem kímélte. A pincékbe beépített transzformátorállomások főként a Flórián téren és annak közvetlen környékén áztak be. Mintegy 500 lakásban nem volt villany. Az Elektromos Művek helyreállító csoportja a tűzoltókkal együttműködve a beázások folytán keletkezett károkat javarészt már kiküszöbölte.

Korszerűsítik, fejlesztik a gyermekélelmezést

Százhetvenezer óvodás, iskolás – Naponként kétszer meleg étel

(Tudósítónktól.)

„A növekvő igények kielégítésére folyamatosan bővíteni kell a bölcsődei, az óvodai és az iskolai napközi otthoni hálózatot. Növelni kell a pénzbeli juttatásokat, a családi pótlékot, a gyermekgondozási segélyt, ki kell terjeszteni a gyermekélelmezést." A XI. kongresszus határozatából idézett mondatok újabb feladatokat rónak a Gyermekélelmezési Vállalatra is.

Dr. Ferenci György igazgatóhelyettes elmondotta, hogy 1980-ig az általános iskolások étkezési létszámát 20 százalékkal emelik. Ez azt jelenti, hogy *újabb 60 ezer* budapesti gyermek étkezéséről gondoskodnak. A vállalat konyháiban 121 ezer óvodásnak és általános iskolai tanulónak főznek naponként, s ez a szám az ötödik ötéves terv időszakában több mint 180 ezerre emelkedik.

E nagy feladat részeként saját beruházásukban, 35 millió forintos költséggel, egy hónappal ezelőtt adták át rendeltetésének a XVIII. kerületi Kassa utcában több ezer gyermek étkezését szolgáló *báziskonyhát*, ahol a XVIII. és XIX. kerület óvodáinak, iskoláinak főznek. Az ötödik ötéves terv időszakában a fővárosi tanács előreláthatóan *öt új báziskonyhát* építtet, a Gyermekélelmezési Vállalat pedig több konyhát korszerűsít. Terveik közt szerepel a legmodernebb berendezések felszerelése, amelyek segítségével a napi kétszeri főzési lehetőséget szeretnék megteremteni. Vagyis egy műszakban — délelőtt 11 óráig — a konyha kapacitását megkétszereznék. Sőt a gyorsfagyasztási technológiát is a gyermekélelmezés szolgálatába kívánják állítani, s ezzel *csökkenthetnék a napi szállítások számát*. Ehhez nyilván az is szükséges, hogy azokon a helyeken, ahová a fagyasztott étel kerül, nagyobb és korszerűbb hűtőberendezéseket szereljenek fel.

Most, a nyári időszakban kevesebb a munkájuk, de így is naponként 41 ezer adagot főznek az óvodáknak, napközi otthonoknak, sőt a zánkai úttörőváros fiataljainak is. Sajnos, nem könnyíti a helyzetet, a jelenleg is hiányzó 200 konyhai alkalmazott és az érvényben levő anyagnorma sem. Az óvodásoknak napi 8, az általános iskolások alsó tagozatainak 8,80, a felső tagozatnak pedig 9,30 forintból kell előállítani a napi háromszori étkezést.

TÓTH GYULA

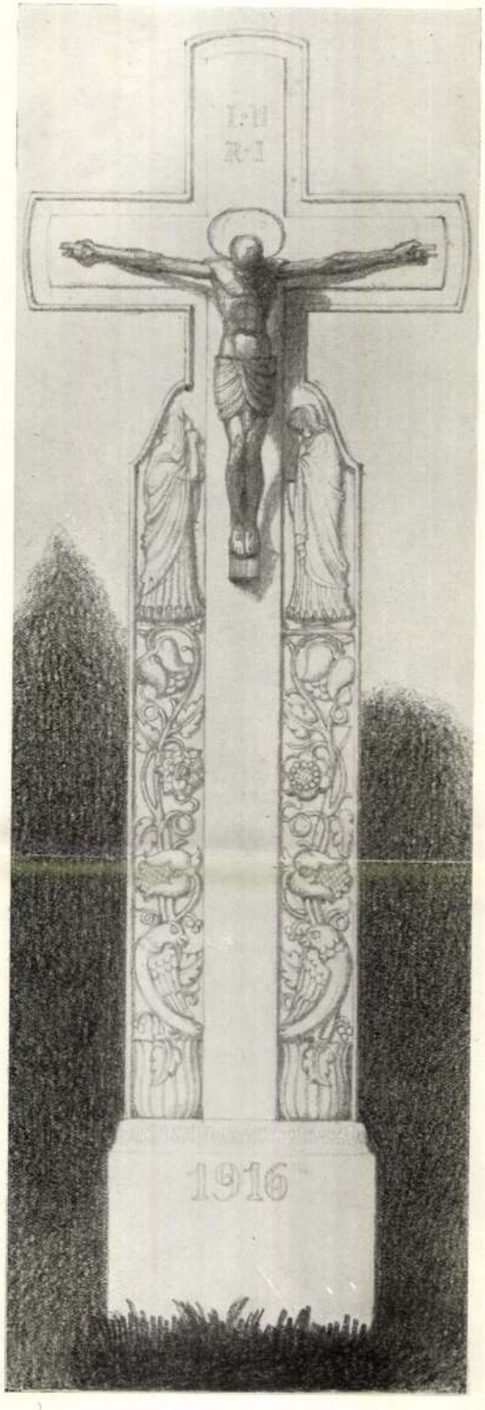

124

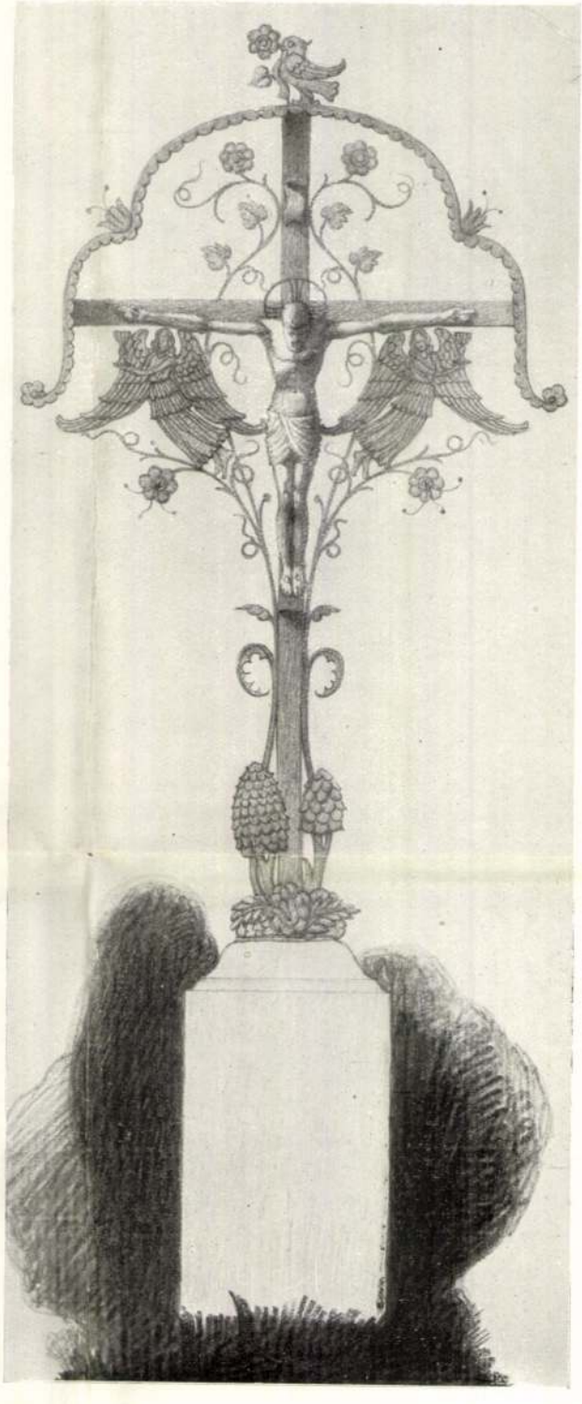

125

124—125. Tóth Gyula: Útszéli keresztek. Kőalapzat, színesen festett és részben aranyozott kovácsoltvas.

124—125. J. Tóth: Kreuze. Steinpostament, Schmiedeeisen farbig bemalt und teilweise vergoldet.

100—
101 c.

TICHY
KÁLMÁN

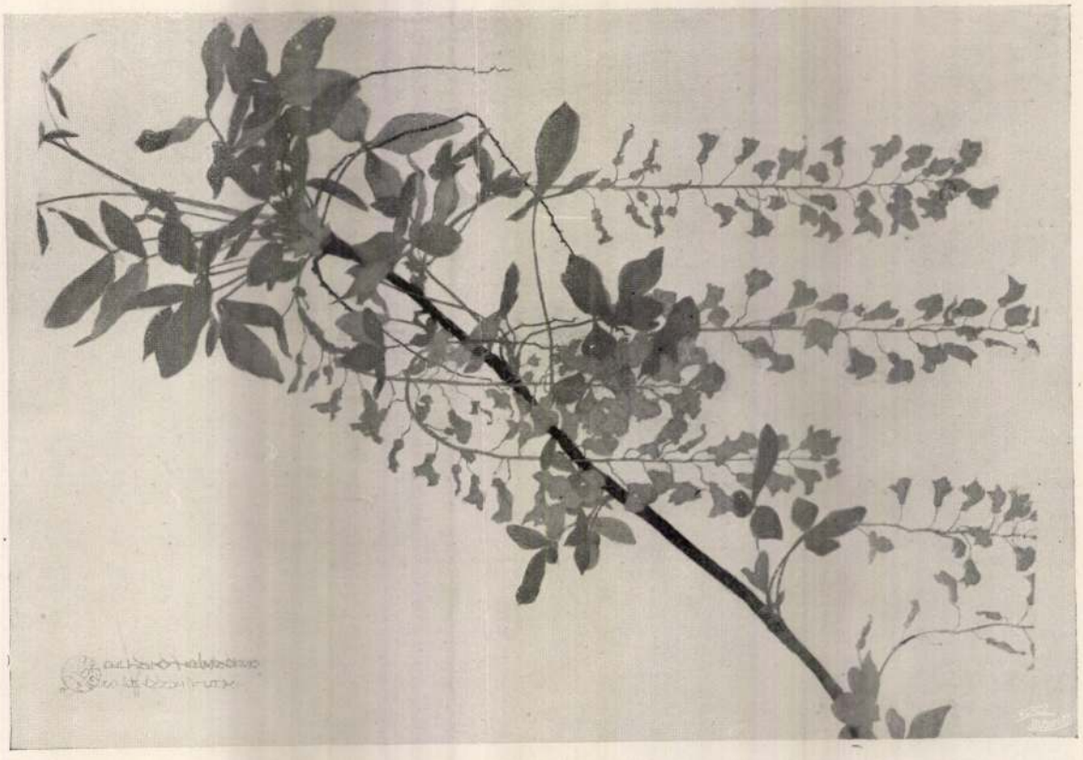

127

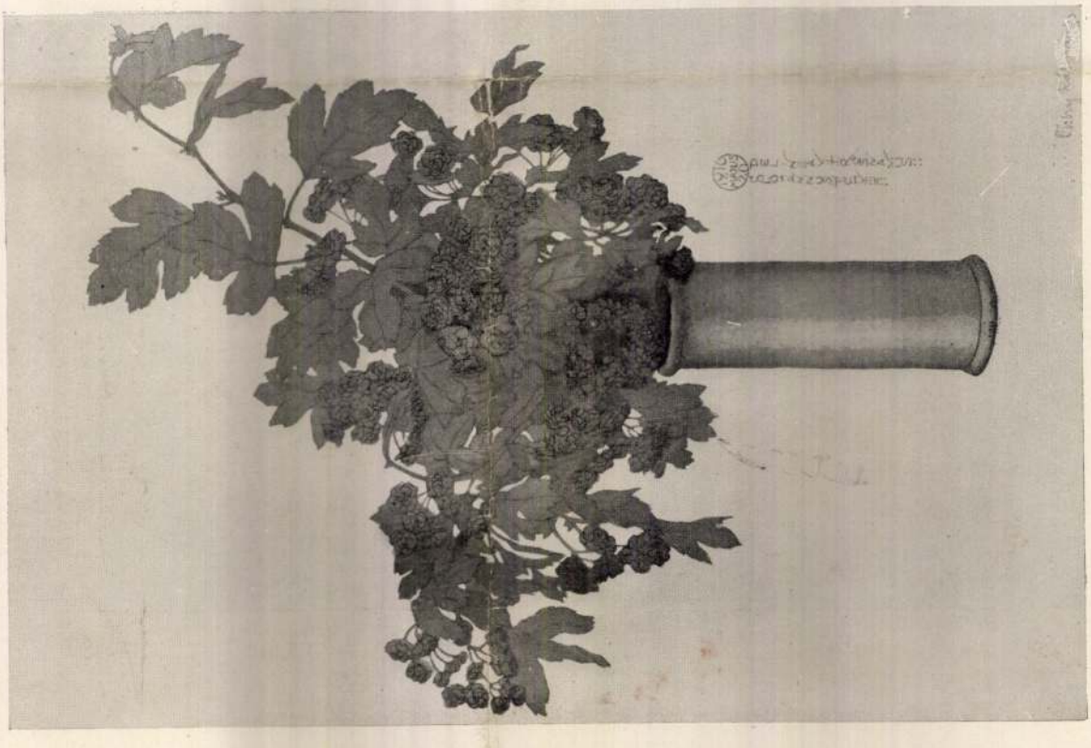

126

Tichy Kálmán: 126. Virágcsokor. Színes akvatinta. — 127. Sárga ákác. Színes akvatinta.

K. Tichy: 196. Blumenstrauss. Farbige Aquatinta. — 127. Gelbe Akazie. Farbige Aquatinta.

Tóth Gyula
festő
Magyar Művészet
1925. 583. l.

PÁRIS. *A Revue du Vraie et du Beau* júliusi számában Jules de St-Hilaire cikket írt egy erdélyi magyar művészről, Tóth Gyuláról, aki szeptember havában nálunk is bemutatkozott az Ernst-Múzeumban. A cikk így hangzik: „Első ízben tűnt fel nálunk Tóth Gyula nehány szép vízfestményével. A természet szerelmes megfigyelője, a lelkes és mélabús utcarészletek ábrázolója, Tóth a régi városnegyedek felé fordul érdeklődésével, a párás partok, az elhagyott kertek felé, melyeknek szomorú vagy vidám színét meg tudja őrizni és kifejezni. Vízfestményei tárgyukhoz alkalmazkodnak s ki tudja fejezni azt az érzést, melyet benne keltettek. Hatása erős és közvetlen, érzése igaz. Tóth Magyarországon tanult, Münchenben fejezte be tanulmányait és most Párisban él. Mindenütt kiállított, míg mostani párisi bemutatkozása megérdemli, hogy a mi teljes figyelmünket is fölkeltse."

Hermann karinthiai herceg pénze 130.
Hibrid római pénzek 77. 78. 80. 119. 12
Hilibi Haller József 66.
Hivatalos órák (m. num. társulatban) 11
Hora-féle tallér 44.
Horlyói éremlelet 106.
Hoskier-féle gyüjtemény 145.

Versecz 142. 143.
Veszprémmegye 13.
Vinkovce 61.
Zichy-Ujfalu 14.
Zsolna 65.
nő osztrák herceg pénze 131.
zéki éremlelet 61.
ztergomi csegelyek 11.
rópa-plakett 138.
ουβίτωρ 5.—7.
üströgök 125. 135.

F.

pión 13.
drusz János plakettje 67. 138.
ustina iun. pénzei 124.
ustina sen. pénzei 123.—124.
llner H. plakettje 137.
lolvasás 112.—113.
rencvárosi tornaklub érme 67.
rtó (Weszerle adatai) 44.
ktiv érmek 67. 108.—109.
lcher aquileiai patriárka pénze 128.
nteia gens pénze 77.
rdított feliratú római pénz 107.
rint (Weszerle adatai) 44.

Tóth

T. 6. *Gyula*, festő, * Szatmár 1891 márc. 20. Nagybányán (Réti) és Münchenben (Raupp, Angelo Jank) tanult. Hosszabb ideig Párizsban élt. Az akadémikus naturalizmustól fokozatosan jutott el a tiszta impresszionizmushoz. Résztvett a müncheni Kunstverein és Műcsarnok kiállításain, Erdélyben több gyüjteményes kiállítást rendezett.

E. G. II. 545 l

2003. KORSÓ, cserép, népiesen festett dísszel, ón foglalattal. XVIII. sz. 20
2004. CSÉSZE ALJÁVAL, porcellán, Hamvas Magda festette dísszel 8
2005. CSÉSZE ALJÁVAL, porcellán. Hamvas Magda festette dísszel 6
2006. KANNA, porcellán. Hamvas Magda festette dísszel . . . 6
2007. CSÉSZE ALJÁVAL, porcellán, mangánvörössel festett levéldísszel. Bécs, 1848 6
2008. SZÖGLETES TÁL, porcellán, festett Ámorokkal és áttört peremmel. Herend 20
2009. IVÓKÉSZLET, csiszolt üveg. 90 drb 180
2010. IRÓKÉSZLET, porcellán, festett dísszel. Angol 80
2011. KORSÓ, cserép, népiesen festett dísszel. XIX. sz. első fele 18
2012. POHÁR, alacsony talppal, zöld üveg, ezüsttel festett dísszel. 1830 körül 25
2013. POHÁR, pirossal festett csiszolt üveg. Emlék Rohitschról felírással. 1830 körül 25
2014. LEVESESTÁL FEDŐVEL, barnamázú, márványozott fajánsz. 25
2015. KÉTRÉSZES TÁL, porcellán, festett virágokkal és aranyozott dísszel 25

Sőt vannak olyan esetek is, amikor a döntőbizottság figyelemmel kiséri egyes emberek további sorsát. Általában úgy foglalkoznak a dolgozók problémáival, hogy kérelmezők, vagy panaszosok érezzék a velük való törődést. Úgy a dolgozók, mint a gazdasági vezetők a munkaügyi döntőbizottság munkáját elismerik.

5 Mindezek ellenére megállapítható, hogy eddig még nem volt elég tudatos a dolgozók körében az, hogy sérelmükkel a munkaügyi döntőbizottsághoz fordulhatnak, pedig ez a bizottság jól dolgozik, lelkiismeretesen intézi a dolgozók ügyeit.

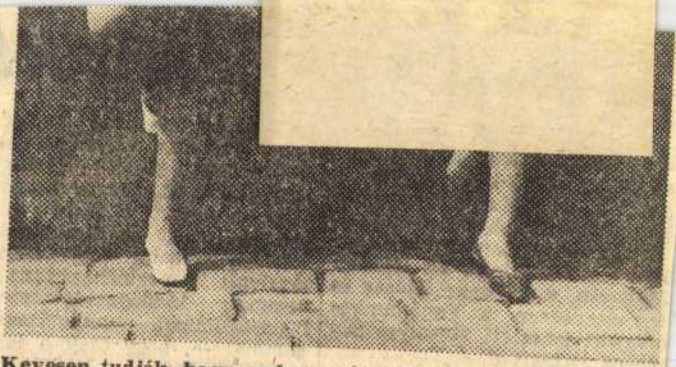

Kevesen tudják, hogy ezek a szép ruhák is a mi fonalainkból készültek.

Csak Budapesten több mint egy tucat vállalatnak szállít fonalat vállalatunk. Mi a véleményük fonalaink minőségéről, választékáról, szállítási határidejéről? Milyen a kapcsolatuk a vállalattal, s menynyiben, hogyan változott meg ez a kapcsolat az új gazdasági mechanizmusban, s végezetül a jövőben hogyan kívánják fejleszteni ezt a kapcsolatot? Körülbelül ezekre a kérdésekre kértünk választ, ezúttal három vállalattól a 12 közül.

★

Magyár Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FONÓ MUNKÁS

1968 JUN 19

„Ha kettőnk között marad"

Tóth Gyula rajzaival évek óta találkozunk lapunk hasábjain. 1965-ben lépett a gyárba, s azóta a dekorációban dolgozik. A fiatal karikaturista — a Ludas Matyi, az Élet és Irodalom, az Ifjúsági Magazin, a Magyar Ifjúság és természetesen a Fonómunkás olvasóit készteti mosolyra humoros rajzaival.

— Milyen karikatúrákat rajzol legszívesebben? — kérdeztem Tóth Gyulát.

— Olyan karikatúrákat, melyeket elfogadnak a szerkesztők közlésre, hiszen ők ismerik a legjobban az olvasók ízlését, igényeit.

— Hogyan születik a karikatúra?

— Ha kettőnk között marad, akkor elárulom, hiszen ennek ismeretében bárki rajzolhat karikatúrát. A humor alapja — az önismeret! Tisztában vagyok jellemem hiányosságaival, képességeim fogyatékosságaival: megbízhatatlanságommal, kicsinyességemmel, lustaságommal, anyagiasságommal —, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Mindezeket alaposan számon tartom, és természetesen szeretnék változtatni rajta. És most következik a munka: — a tőlem telhető legnagyobb ravaszsággal úgy teszek, mintha nem rólam, hanem a szomszédaimról és más embertársaimról lenne szó. Így ezeket csak meg kell rajzolnom.

Kérdéseimre szomorúan, s talán kis öniróniával válaszol. Mindkettőnk dolgát meg akarom könnyíteni, amikor megkérdezem tőle:

— Ha most ön lenne az én helyemben, mit kérdezne önmagától?

— „Mennyit fizetnek a rajzaiért?" Ugyanis ismerőseim visszatérő kérdése ez, és valljuk meg, mindig ez az első kérdés — a legfontosabb. „Mit fizetnek?" Nos, ezúton közlöm, hogy dupláját annak, amit megérdemlek, s felét annak, amit ismerőseim hisznek...

Hügl Klára

TÓTH GYULA 1891 március 20-án Szatmáron született. Tanulmányait Nagybányán kezdette Réti Istvánnál majd négy évig a müncheni akadémián tanult Rauppnál és Angelo Janknál ~~Művész a háború amelyet végigküzdött, megszakította tanulmányait~~ (A végigküzdött) háború utan (néhány hónapi) ujból Janknál tanult majd, mint irja „teljesen megelégelve Münchent" Felsőbányára vonultan dolgozott. Hosszabb idő óta Párisban (él) ~~dolgozik~~ ~~[illegible]~~ ~~a~~ Résztvettek a müncheni Kunstvereinben és a Műcsarnokban kiállításain ~~állított ki képeket~~, Erdélyben több gyűjtemény ~~kollektív~~ kiállitást rendezett. Müncheni korszakát kitűnő formakészség és akadémikus naturalizmus jellemzi. A felsőbányai tájképeinek és karakterfejeinek előadása (ban) pasztózús és hajlik az impresszionizmus felé. Párisi képeit a tiszta impresszionizmus kerítette hatalmába, de bizonyos, hogy a kitűnő kompozíciós (erzék) és formakészség ~~előbb utóbb átalakítja~~ a művész mai stilusát előbb-utóbb a zártabb és egységesebb felfogás felé hajlítja.

K. u. K. HUSAREN-REGIMENT GF. RADETZKY Nr.
4. ESCADRON.

Töth Gyula

Genthon István körlés

Meldung.

Der im Verpflegsstandesrapporte für den 25. ten Dezember 1908

ausgewiesene Verpflegsstand ist auch am heutigen Tage unverändert geblieben.

Tóth Gyula

/1891-1970/

Gyűjteményes jellegű 1973-as emlékkiállításáról Gyöngyösi Gábor szá-
molt be kritikai írásában: "Tóth Gyula számára a téma nem volt más, mint a
mindig kézügyben, mindig szem előtt levő valóság, amely soha sem tudott
olyan sivár és kilátástalan lenni, hogy Tóth Gyula ne fedezze fel, ne ke-
resse meg benne a szépet." /66/

Egy művészpálya felülnézetű pontos látlelete.

Alföldi szülővárosának, Szatmárnak hűséges alkotója, fáradhatatlan fes-
tőkrónikása volt Tóth Gyula. Hosszú élete során végigélte a város történe-
lmi változásait; beszámolt róluk festményein, s bármily "sivár és kilá-
tástalan" volt, amit olykor tapasztalt, életkedve, művészi elkötelezettsége
átsegítették a válságokon.

A halála után nem sokkal megszervezett emlékkiállítás alkotó munkássá-
gának [redacted] teljes korszakát átfogta. Helyénvaló az lett
volna, hogy már akkor elkészüljön a hagyatékát és pályaképét bemutató ta-
nulmány. A fölsorakoztatott művek tanúságtételével erre biztonságosabban
lehetett volna vállalkozni. Festményeit most már közgyűjtemények, intézmé-
nyek, magánbirtokosok és a család tulajdonából kell képzeletben ismét ösz-
szegyűjteni, korszakok és képcikusok szerint csoportosítani.

Tóth Gyula nem tartozott az újító szándékú művészek közé. Fejlődése -
művészetünk hagyományai szerint - az akadémista kezdetektől a természet-
elvű és impresszionista festészet útján haladt. Pályarajza azonban éppen
tipológiai meghatározottsága miatt mutat föl törvényszerűségeket [illegible]nu
ságokat.

Szatmár kézműves-iparos-kereskedő társadalma a múlt század végén még kevés fogékonyságot mutatott a művészetpártolásra. Lakossága, mint fejlődő vármegyeközpontnak akkoriban haladta meg a húszezret. A képgyűjtők, mecénások érezhetően csak századunk elejétől élénkítik meg a helyi művészeti életet. Festmények, szobrok vásárlói leginkább a város nagyszámú zsidó polgára, orvosok, ügyvédek, kereskedők vagy a birtokosok, tisztviselők, egyházi méltóságok soraiból kerülnek ki. A városi értelmiségi réteg, tanárok, lapszerkesztők segítik fölkelteni az érdeklődést a művészetek iránt. Nagyvárad például, mely várost a szatmáriak mindig példaképüknek tekintették, jóval előttük járt ezen a téren is. A helyi művészcsoport századunk elején tesz közösséget formáló kezdeményező lépéseket, s a két világháború között szervezi folyamatossá jelentkezéseiket, avatja társadalmi eseménnyé kiállításaikat. Egy-két vállalkozó kedvű alkotójuk ekkor már megpróbál művészetéből megélni itt, a megrendelésekből, képeladásokból fönntartani magát. Közöttük Litteczky Endrét és éppen Tóth Gyulát kell példaként említenünk.

A gyors társadalmi szemléletváltozáshoz messzemenően hozzájárult a nagybányai művésztelep közelsége. Az akkori vármegyei felosztásban Nagybánya Szatmár megyéhez tartozott. S a megépült szatmár-nagybányai helyiérdekű vasút képletesen közelebb hozta a kolóniát befogadó bányászvárost a Szamos lapályán épült megyeközponthoz. Szatmáron átszállva ezen a vasúti szárnyvonalon jutott el Hollósy társasága és a művésztelepi nyári táborozások minden híve a Zazar-parti Barbizonba. Közöttük szatmáriak is vannak.

Tóth Gyula a római katolikus egyház anyakönyvi bejegyzése szerint 1891. március 2o-án született Szatmárnémetiben, a két városrészt egyesítő, sokáig ezen a néven élt megyeközpontban. Szülei a város tehetősebb kézműves rétegéhez tartoztak. A művészetek iránt korán érdeklődő fiú pályaválasztását megkönnyítette, hogy a szülők nem ellenezték terveit. Apja kezdetben dekoratív-festőként működött, díszműveket készített, üvegre, porcelánra festett. /Mint ahogy a maga rendjén Tóth Gyula sem ellenezte, hogy fia, Tóth Béla is művészeti tanulmányokat folytasson./

Magától értetődő volt, hogy a Szatmárról induló fiatalember legelébb nagybányai művésztelepet keresse fel. Tizenkilencedik évét töltötte Tóth Gyula, amikor beiratkozott a kolónia szabadiskolájába. Abban az esztendőben - 1910-ben - Réti István korrigálta a növendékeket.

A művésztelep és festőiskola épp akkoriban élte túl történetének nagy válságát. Iványi-Grünwald Béla és ifjú követőinek kecskeméti kirajzása után megváltozott az iskolai tanítás rendje is. Az addigi szabad tanárválasztás gyakorlata megszűnt; a három kolóniavezető mester, Réti István, Thorma János és Ferenczy Károly egymást évenként váltva tanítottak. A rendszeres korrektúrákat, az alapvető művészeti eligazítást Tóth Gyula tehát Rétitől kapta. Időnként ugyan Thorma és Ferenczy is bejárt helyettesíteni /a tanárok közötti megegyezés alapján/, de ez inkább csak eseményt, változatosságot hozott a növendékek életébe.

Réti méltányolta tanítványa igyekezetét, biztatta a továbbtanulásra. Az ő ösztönzésére ment ki Tóth Gyula Münchenbe, megkerülve a budapesti főiskolát.

A bajor főváros akadémiája az ő számára is a rendszeres főiskolai tanulást, a rajzkészség és anatómiai tudás biztos elsajátítását [redacted]. Festészeti ismereteit az idős müncheni mesternél, Rauppnál illetve Angelo Jank szabadabb, mozgalmasabb előadásain szerezte meg. Az 1910-es év végétől már rendes növendéke volt a müncheni akadémiának, s azután egy évig Schmidtnél szobrászatot is tanult.

Akadémiai tanulmányai befejeztével Tóth Gyula jó ideig Münchenben maradt. Úgy tűnik, megtalálta itt művészi és anyagi számításait. Megtanult jól németül, otthonosan érezte magát az Isar-parti nagyváros sokmenetiségű művésztársaságában. Sikerei is voltak már, kiállított a Kunstvereinban.

Terveknek, reményeknek azonban véget vetett a háború. A pályakezdő művészt 1915-ben behívták katonának; végigharcolta a világháború frontjait.

Milyen felkészültséggel és milyen alkotói élményekkel távozott Tóth Gyula münchenből, arról dokumentumhűségű tárgyi bizonyítékok is megmaradt.

Egy igen szép,összefogott,míves gondossággal megfestett kép.A festmény címe:Müncheni utca;keletkezésének éve 1913. A 49x59 centiméteres olajkép jellegzetes belvárosi üzletet ábrázol.Nyár van,a kifeszített ponyvák árnyékában halmozódik föl az utcára kivitt vagy a kirakatokba tett áru.Az előtér mozgalmasságát fokozza az egymásra rakott dobozok,ládák sora.Az üzlet egy tömbház sarokrészét foglalja el,kis rálátással mindkét utcasarokra.A firmák felett az emeleti traktusok ablaksorai inkább csak jelzik, megsejtetik az épület arányait.A festmény egységes barna tónusát csak az utcát kettéosztó fény-árnyék hatás oldja fel.

Mint az a kép is bizonyítja Tóth Gyula a müncheni akadémián alaposan megismerte a képszerkesztés szabályait,a tömeget,volumeneket érzékeltető eszközöket,a kifejező színhasználat lényegét.

A lehetőségek lelkesítették.Amint a béke évei beköszöntöttek,a határok megnyíltak,sietett vissza a bajor fővárosba.Állami ösztöndíjjal az 1921-es esztendőben dolgozott ismét Münchenben,mintegy fél évig.Itt készült festményei urbánus tájakat,óvárosi részleteket ábrázolnak,és megörökítik a Starnbergi-tó lenyűgözően szép vidékét.Több festménye,rajza készült a kastélyairól,nyaralóiról híres Münchenhez közeli Starnbergi-tó környékén, azon a vidéken,mely a tragikus végzetű II.Lajos bajor király emlékét őrzi.

Második müncheni útján Tóth Gyula együtt dolgozott fiatalabb pályatársával,a nagyváradi művészközösséghez tartozó Váradi Alberttel.[2] Együttlétük barátsággá melegedett;néhány év múlva Párizsban is összekerültek.Közös festőkirándulásaiknak tárgyi emlékei is fölmutathatók.Mind Váradinak,mind Tóthnak a húszas évek elejéről a Starnbergi-tóról készült munkái kerültek a tárlatlátogatók elé. /Váradi színes rézkarcot készített a tóról./

A bajor főváros mindkét alkalommal a múzeumok nagyszerű élményét kínálta a festőnek.Tóth heteket töltött el az Alte Pinakothekban és más bajor közgyűjteményekben.Művészi igényű másolatokat készített a klasszikus mes-

terek műveiről. Az itthon, kiállításokon is bemutatott Rubens, Van Dyck, Meissonier, Wilkie festmény! másolatokról szólva azt vallotta: "csak azért festette, hogy a régi nagy mesterek technikájának és festési modorának titkaiba behatoljon, s főleg, hogy biztonságát a rajzban és invencióját a koncepcióban fejlessze."/17/

A háború utáni Németország összehasonlíthatatlanul más volt azonban, mint amire tanuléveiből emlékezett. A csüggesztő nyomor, a beszűkült képeladások az idegenből érkezett festőnek kevés reményt nyújtottak a megkapaszkodásra. és immár családos

Pályájának első szakasza hazatérésével lezárul.

A szülőföld vonzása dönti el további sorsát. Itthonról hosszabb időre azután már csak egy párizsi tanulmányút idejére távozik.

Párizs az ígéret földje maradt a Münchenben nevelkedettek számára is. A tájékozódás lehetőségét, a művészetben annyira fontos közvetlen megismerés élményét kínálta. S bár az avantgarde művészeteknek ugyancsak erős vonzású központjai alakultak ki a háború utáni Európában, a francia főváros sok olyan tapasztalatot kínált, melyeket azok nem pótolhattak. Tóth Gyulát az akadémizmustól távolodó, oldottabb, impresszionista szellemű piktúra érdekelte. Ennek gyökereit, hagyományait és jelenét kereste elsősorban párizsi útján.

Az 1924-es esztendő tavaszán /április elején/ utazott el a francia fővárosba. Közel egy évig maradt ott. Múzeumokat, kiállításokat látogatott, ismerkedett a várossal és vidékkel. Mikor pedig csak tehette dolgozott, kitartóan, lelkesedéssel. Itthoni kiállításai szemléltetik, milyen sok festménye és rajza készült a franciaországi tartozkodása idején. Mint fentebb már szó volt róla, ezen az úton is együtt volt Váradi Alberttel. Barátjának kiterjedt ismeretségi köre, kiváló kapcsolatai számára is támaszt, bátorítást nyújtottak.

Őszre már olyan sorozata készült el, melyből könnyűszerrel válogathatott kiállításra. Októberben a Salon d Automne-ban két akvarelljét mutat

ták be.

Festészete ekkor közelítette meg hatásosan az impresszionisták képalkotó művészetét. Franciaországi tanulmányútjáról hazahozott festményeit méltatva dr. Lázár Béla, a kor jeles kritikusa írta: "Azt a Párizst szereti, ahol a napfény mozog, a színek járják a kánkánt, a ragyogó, remegő párás színfoltok élnek és égnek." /35/

A festő fia, Tóth Béla tulajdonában maradt meg egy 1924-es keltezésű, kisméretű Szajna-parti kép. A színben, formában összefogott tájkép az impresszionizmus francia úttörőinek már-már nosztalgiát hordozó hatását mutatja. Kikötött bárka és könnyű kiránduló csónak ringatózik a folyón, háttérben hajóhíd és partmenti fákkal szegélyezett táj részlete.

Mind München, ahol öt évet töltött, mind Párizs - bár más-más stíluseszmények jegyében - a minőség magas mércéjét állította Tóth Gyula elé. Ahogyan ezt kelet-európai alkotóknál nem egyszer tapasztaljuk, az utazások élménye, a munkára ösztönző környezet és pezsgő szellemi élet a legtöbbet, legjobbat csiholta ki belőlük. Az otthoni közömbösség, a másfajta igények lefokozták ezt az alkotói teljesítményt.

Itthon Tóth Gyulának is más környezetben kellett eszményeit, elgondolásait érvényesíteni.

Hazatért tehát Szatmárra, és megpróbált művészetéből megélni.

Kisszámú, de tevékeny művészcsoport kovácsolódott egybe a háború után az alföldi városban. Hivatástudattal, kitartással próbálták áttörni a közöny falát; kiállítások sorát szervezték; támogatóit, híveit toborozták a művészetnek.

Két merőben ellentétes egyéniség működött közre a folyamatos művészeti élet kereteinek kialakításában: Popp Aurél és Litteczky Endre. A robbanó temperamentumú, nyughatatlan szellemű Popp Aurél a háború után mutatta be frontélményeinek hatására készült szociális tartalmú nagy kompozíciós műveit. Mind társadalmi, mind művészeti téren mindig kész volt a cselekvésre, de az akadályok láttán lelkesedése alább is hagyott. A sze-

lid,segítőkész Litteczky Endre művésztehetségek,fiatalok fölkarolásában és kiállítások szervezésében mutatott példát.Mellettük Zolnay Géza,Sarkadi Sándor és Krausz Ilona szerepelt rendszeresen a szatmári tárlatokon.Hazatérte után Tóth Gyula közösségi és baráti kapcsolatokat ápolva vállalt részt a közös föllépésekben.Magas szintű,akadémiai alapú művészképzésben Popp Auréi,Litteczky Endre és Tóth Gyula részesült.Litteczky lapszerkesztői állását hagyta ott a hadifogságból való hazatérte után a bizonytalan művészpályáért.Tóth Gyula soha sem vállalt civil foglalkozást,holott már családját is el kellett tartania.

A város fölvilágosultabb társadalmi rétege vásárlásokkal segítette a művészek megélhetését.Hatásos művészetpropagandát fejtett ki érdekükben a Dénes Sándor szerkesztette nagy múltú Szamos napilap.Ebben jelentek meg,a rendszeres tárlatkritikák mellett a képzett,felvilágosult pedagógus,Tereh Géza művészetnépszerűsítő írásai is. Termékeny viták színtere volt a Római-kerti Művészház,ahol egy időben Litteczkynek és a kerámiagyártással próbálkozó Popp Auréinak volt műterme.

Tóth Gyula már München és Párizs között a közösségvállalás jegyében vett részt a szatmári csoport kiállításain.Hol egyik,hol másik festőtársával közösen vitte közönség elé festményeit,rajzait.A gyakori kiállítások nyilvánvalóan képeinek eladásában is segítették.

Itthoni jelentkezésére még a világháború idején sor került.Katonai behívása előtt szükségét érezte,hogy egyéni kiállítással mutatkozzék be szülővárosában.1915 márciusában a Szatmári Bank épületében portréiból,tájképeiből és enteriőrjeiből válogatott kisebb kollekciót.Neve föltűnik majd azon a csoportkiállításon,melyet 1918-ban a nagy spanyoljárvány idején szerveztek.Ez a tárlat talán első ízben tett tanúbizonyságot a szatmári művészközösség önálló cselekvőképességéről.A résztvevők:Boromisza Tibor,Popp Auréi,Litteczky Endre,Hatvany Béla,Szőlgyémy Endre,Kiszely Árpád és Tóth Gyula.

Az 1919-es esztendő telén Zolnay Gézával,a szatmári faipari szakiskola tanárával közösen mintegy másfélszáz képet mutattak be a városháza nagytermében. Ráérző festő és pályatárs,az éppen Szatmáron időző Szenes Fülöp tartott előadást a közönségnek a kiállításról és a szerveződő helyi

vészközösségről. Tóthról, mint a müncheni iskola neveltjéről beszélt./4/

Különösen mozgalmas volt az 1921-es esztendő. Januárban "az első szatmári téli tárlaton" láthatott a közönség a csoport tagjai, köztük Tóth Gyula munkáiból. Utóbbin a festő Deák téri műtermében mutatkozott be, nagyobbrészt müncheni városképekkel illetve a Starnbergi-tó vidékén készült rajzokkal és akvarellekkel.

Mindezeknél jelentősebb volt részvétele a Collegium Artificum Transsylvanicorum - az Erdélyi Képzőművészeti Szalon - tárlatán. Ezen a háború utáni nagy seregszemlén tizenhárom városból nyolcvan festő, szobrász és grafikus képviselte az országrész újraéledő művészetét. Az 1921 február-márciusában Kolozsváron rendezett kiállításon román, magyar, német alkotók munkáit sorakoztatták föl, bemutatva a törekvések, művészi elképzelések sokféleségét. Szatmáron Popp Aurél gyűjtötte egybe az ottani csoport kiállításra szánt alkotásait, s azok szinte hiánytalanul képviselték az alföldi városban dolgozó festők és grafikusok munkásságát.

Tóth Gyula az összerdélyi kiállításra műfajilag változatos anyagot, portrékat, tájképeket, enteriőröket küldött. Talmudista című festményének modelljét, az írás törvényeit magyarázó öreg zsidó típusát bizonyosan szülővárosában láthatta.

A szatmári csoport életképességét bizonyították a húszas évek első felében szervezett csoportkiállítások. Alkotóik az otthoni bemutatkozások mellett Aradra, Temesvárra vitték el képeiket. Erkölcsi és anyagi haszna volt ennek a kimozdulásnak. Számos festményük így került más városok műgyűjtőinek tulajdonába. Az aradi Kultúrpalotában Tóth Gyula Litteczkyvel, Zolnayval és Iritz Sándorral közösen mutatkozott be 1922 januárjában. Erre a kiállításra mindenekelőtt grafikáiból válogatott, a müncheni rajzokból. Rajzkultúráját a kolozsvári Napkeletben a festő, Nagy Oszkár méltatta./12/ Majdnem bizonyosan ezt az anyagot mutatta be a hónap végén Temesváron. A Lloyd társulat nagytermét azonban már csak Litteczkyvel osztották meg.

Ugyanígy nagy a valószínűsége, hogy Tóth vándorkiállítássá alakította a Szatmáron 1922 novemberében megnyílt egyéni tárlatát is. Ebből az anyagból

válogatott a Bánság fővárosában szervezett csoportkiállításra /Szuhanek Oszkárral, Kálmán Lászlóval/. A kritika a festő elkötelezettségét emelte ki, az alkotáshoz mindig szükséges belső kényszert, s azt a nyugalmat, mely képeiből árad./16/ Nem sokkal később /1923 februárjában/ Szuhanek Oszkárral Aradra viszik el képeiket.[4] Tóth negyven festményét méltatva az akadémizmus és impresszionizmus közti stílusváltásra mutat rá a kritika. Alt-München című városi tája /egy pasztellkép/ és Szénabogiya című plein air-je a festőnek a párizsi út előtti kétpólusú festészetét.[5] példázhatta a legszemléletesebben

Tanulmányútja előtt még egyszer Temesvárra vitte el képeit, most már egyéni kiállításra. Ezen a tárlaton alakos kompozícióit emelte ki a kritikai írásokkal is gyakran jelentkező építész és festő, Krausz Albert.

Párizs élménye lendületes munkakedvet, új ösztönzést adott a festőnek. Tájékozódása másirányú lett. Frissesség, a megújulás vágya érződik munkáin. Ett készült alkotásait a minőség mércéjének tekintette; ezekből a művekből sok éven át küldött be kiállításokra.

Hazatérte után szükségét érezte, hogy képélményeit másokkal is megossza. Ez alkalommal a nagyváradi Helikon műkereskedésben állított ki. Az 1925. év februárjában szervezett tárlaton a Szajna-parti tájak, párizsi urbánus részletek kaptak helyet, s mellettük, talán az ellenpontozás kedvéért, néhány müncheni tájkép is. Akvarelleket, pasztelleket, rajzokat mutatott be, s néhány olajfestményt is. Utóbbiakat a kritika - az akvarellek könnyedségével szemben - nehézkeseknek ítélte./28/

A friss párizsi vízfestmények hangulata igézi meg a szülővárosában az év végén szervezett kiállítás látogatóit is. Ezen a néprajzi bemutatóval társított kollektív kiállításon a szatmári csoport valamennyi tagja felvonult. Közöttük vannak a nemzedékváltást képviselő fiatalok is, Pirk János és Mohy Sándor.

A festő számára a legnagyobb ösztönzést azonban a párizsi képek Ernst Múzeum-beli kiállítása jelentette. Itt nyílott alkalma arra, hogy igényes közönség és avatott kritikusok előtt bizonyítson.

Biztosra vehető, hogy a meghívás dr. Lázár Bélától érkezett. Az Ernst Múzeum szellemi irányítója az intézmény élén az ígéretes tehetségek bemutatását is fontosnak tartotta. Az 1925. szeptemberi őszi tárlatra jelentkezett csoport fiatalok, új alkotók színrelépését segítette elő. Barcsay Jenő, Istókovits Kálmán, Goebel Jenő munkái mellé társították Tóth Gyula párizsi képsorozatát. A szatmári festő nagyrészt a friss, eleven impressziókat közvetítő akvarellekből válogatott, s a művek száma, elhelyezése szerint bemutatkozását önálló, egyéni kiállításnak számította. Dr. Lázár Béla írt a legmelegebb hangon róla. "Tóth Gyula új szemmel látta meg Párizst, a könnyed, odalebegő finom hajlású vonalak rendszerébe foglalta, valami leheletszerű finomságot kölcsönzött utcáinak, kikötőinek, fiatalos tavaszi, májusi graciozitást."/32/ Kárpáti Aurél szintén úgy látta, hogy "az architektónikus témák megoldásában" tűnik ki a festő, az összetartó rajzi szerkezet ötvöződik tehát akvarelljeinek könnyed színességével./33/ "Tóth Gyula - írta a Nyugat művészeti szerkesztője, Elek Artúr - szintén Párizst járja, és külvárosainak utcáiról küld gyorskezű, színes följegyzéseket. Ügyes és tehetséges fiatalember. Ma még csak ennyi."/34/

A Párizs utáni években a festő egy ideig a nagybányai és felsőbányai művészközösségben dolgozott.

Pályaképére többször is termékenyítő erővel rávetült a nagybányai kolónia hatása. Vonzásköréből nem vonhatta ki magát. Mindemellett Tóth Gyula soha sem lett "nagybányai" festő. Egyéni természetlátása nem azonosult az itteni hagyományokkal. Tájábrázolása - különösen pályájának kései szakaszában - tárgyszerűbb, realisztikusabb lett. Az csak természetes, hogy az alföldi táj egyhangúsága után a hegyvidék formai változatossága őt is megejtette. Csak éppen másként dolgozta föl tájélményeit, mint a kolóniabeliek.

Talán ez is az oka annak, hogy a művésztelepről át-átlátogatott a közeli Felsőbányára, az ott dolgozó csoporthoz csatlakozott. Ott kevésbé köztették a hagyományok, nem nyomasztották annyira a nagybányai festészet kimunkált ere-

ményei.

A húszas évek elején és közvetlenül Párizs után járt ismét Nagybányán s ugyanakkor Felsőbányán is.

Az 1925-ös év őszén a híres Berger cukrászdában, a nagybányai festők kedvelt kiállító helyén félszáz festményét mutatta be. Az ötven kép közül harminc a nagybányai nyár friss terméséből került ki, míg húsz párizsi illetve münchenivonatkozású munka volt.

Felsőbányai tartózkodásának pontos ideje már nehezebben határozható meg. Valószínű, hogy az ottani "fiók-kolóniát" létrehozó Litteczky Endréhez csatlakozott. A csoport kirajzásakor, az 1922-es év nyarán mindenképp megfordult ott; a Bányahegy pompás tájrészleteit festette./17/ Hosszabb időt töltött ott azután 1925-ben.

A Nagybányától alig tíz kilométerre eső bányászváros mind természeti szépségeivel, mind urbánus különlegességével és embertípusainak érdekességével vonzotta, fogvatartotta a festőket. Több alkotásának, így Nagy Oszkárnak vagy Popp Aurélnak felsőbányai korszakáról beszélhetünk. Hosszabb-rövidebb ideig dolgozott itt a két háború között Aba Novák Vilmos, Patkó Károly, Pirk János, Gáll Ferenc, Tibor Ernő, Ferenczy Valér és több más alkotónk is.

Popp Aurél műtermet építtetett magának a Bányahegy és Hegyeshegy páratlan vedutáira tekintő domboldalon. A nyarakat 1932-től rendszeresen itt töltötte, míg télen szatmári városi műtermébe húzodott vissza. Ez idő tájt került közelebbi - baráti és munkakapcsolatba - Tóth Gyulával. Mindkettőjüket azonos alkotásbeli kérdés foglalkoztatta. Hogyan lehetne plein air képeiket levegősebbé, világosabbá tenni? Nagybánya vagy Felsőbánya dús vegetációjú pompás hegyi tája a műtermi kötöttségektől felszabadult teljes festői azonosulást követelt. Tóth Gyula kudarccal végződő kísérletezések után jutott el e felismeréshez. Egyik fönnmaradt nagybányai képe Ziffer Sándor hatását mutatja, dekoratív színtáblákból komponál, de a kész munka, festmény sötét és szétesős. Mind Tóth Gyula, mind Popp Aurél a temperafestő

ben találta meg a legkézenfekvőbb megoldást. A nehézkes olajfestéssel szemben a temperaképekben illetve pasztellekben váltott világosra festményeik tónusa.

Felsőbányai festőútjai során Tóth Gyula is megörökítette a bányaművelést, "borzolt", erdőborította hegyi tájat, a Zazar köves medrét, a patak mentén sorjázó kontytetős bányászházakat. A felsőbányai csoport önálló kiállításain azonban már nem vett részt.

A szülőföld kötése egyre erősebben érződött Tóth Gyula munkáin. Festészetének színtere pontosan behatárolható lett, a Gutin impozáns tömbjével lezárt nagybányai-felsőbányai hegyvidéktől, a lankás dombokká, majd alföldi síksággá szelidült szatmári tájakig. Feladatának e vidék táji-emberi arculatának művészi feltérképezését tekintette.

Az elkötelezettség és közös munka jegyében vállalt részt mindvégig a szatmári csoport kiállításain.

A már felsorolt közös tárlatokon kívül azt a kezdeményezést kell kiemelnünk, amely a nagybányai és szatmári festők törekvéseinek bemutatását valósította meg. Jogos igénye volt a szatmáriaknak, hogy a területileg a megyéhez tartozó Nagybánya művésztelepének munkásságáról időről-időre közvetlen, élményszerű tájékoztatást kapjanak. Így jött létre, a Nagybányai Festők Társasága határozata alapján az a kiállítás, melyet a Szamos szerkesztőségében nyitottak meg. Az 1926. november 7. és december 18. között szervezett kiállításon Thorma János, Ziffer Sándor, Jándi Dávid, Ferenczy Noémi, Mikola András, Krizsán János, Eugen Pascu és mások alkotásaiból láthattak a szatmáriak. A festőkolónia művészeinek bemutatkozását követte ugyanitt a szatmári csoport fölvonulása. Részt vevői: Tóth Gyula, Litteczky Endre, Krausz Ilona, Zolnay Géza és Boca Epaminonda. A vállalkozás célja nem az volt, hogy a két csoport közötti nyilvánvaló minőségi különbséget kihangsúlyozza, hanem az útkeresések, elképzelések más jellegét vagy esetenként rokon vonásait bemutassa.

A gazdasági válság éveiben mindenütt megritkultak a kiállítások. Nagyobb kollektív jellegű bemutatóra, melyen Tóth Gyula is részt vett, csak az

1933-as esztendő végén került sor Szatmáron. Az egység és ugyanakkor az önállóság jegyében úgy szervezték meg a nagyszámú alkotást felvonultató tárlatot, hogy a négy résztvevő - Tóth Gyula, Mohy Sándor, Zolnay Géza, Sarkadi Sándor - külön teremrészt kapott képei elhelyezésére. Tóth egymaga hatvan képpel vett részt a közös kiállításon. Szatmári, Szamos-parti tájakat mutatott be, továbbá néhány budapesti utcarészletet és számos portrét. Tereh Géza, a tárlat egyik méltatója vízfestményeinek frissességét emelte ki. /45/ A budapesti urbánus tájak jelenlétét a tárlaton az magyarázza, hogy a festő a harmincas években többször megfordult a magyar fővárosban. A régi Erzsébet-hídról, a körútakról és középületekről festett képeket 1932-ben, majd 1936 és 1937-ben

A harmincas évek közepén a szatmáriak [illegible] nagykárolyi bemutatkozására vitte el képeit Tóth Gyula is. Ezután sokáig nem találkozhattak nevével a kiállítók között. Már csak a háborús idők kezdetén, 1941 őszén jelentkezett egy közös nagybányai-szatmári tárlaton. Ez utóbbi kiállítást a szatmári Pannónia szálló nagytermében rendezték, húsz festő és grafikus részvételével. Tóth ekkor a kolóniabeliek csoportjába került. Ennek oka az, hogy a festő, családjával együtt egy időre Nagybányára költözött.

Tóth Gyula és felesége, Löwinger Teréz 1940 és 1943 között élt Nagybányán. Lakásuk a Ligethez közeli Fokhagymáson volt, festésre ihlető, igen szép tájban. A festő ezekben az években került közelebbi kapcsolatba a kolónia művészeivel, mint ezt a tulajdonába került, s részben máig megőrződött nagybányai képek is tanúsítják. Krizsán Jánosnak egy téli tája például feltehetően azt a dombos-fás tájrészletet örökíti meg a Fokhagymás-patak mentén, ahol a Tóth család lakott.

A festő életvitelérő, a pályakezdés mozgalmas szakaszát lezáró eseménytelenebb korszakairól egy-egy leírás, tudósítás és a család emlékezete őriz adatokat. Mindvégig ragaszkodott ahhoz, hogy festészetéből éljen meg. Engedményekre abban kényszerült, hogy bármilyen, a foglalkozásához kapcsolódó feladatot elvállalt. Templomfestésre vállalkozott /mint kortársai közül olyan sokan/, másolt oltárképeket, portrémegrendeléseknek tett eleget. A kiállítások vagy otthon eladott képek jelentették olykor egyedüli jövedelmét. Anyagi helyzete személyesen ingadozó volt tehát, de hosszabb tá-

von tisztes megélhetést biztosított családjának. Műtermet tartott fenn Szatmáron a Deák téren, a főtéri "Fehér-házban", majd a Nagybánya utcában.

Egy 1931 tavaszán készült riport a festő műtermérői ad hangulatképet. A falakon tájképek sorakoznak, két érdekes urbánus táj /melyekhez a festő különösképpen ragaszkodhatott/ Szatmár főterét ábrázolja. A műteremben a látogató megkezdett képeket látott; a művész több portrémegrendelésen dolgozott egyszerre. /42/

A festészetnek alapvetően három műfaja foglalkoztatta: a tájkép, csendélet és portré. Mivel azonban az utóbbi megélhetésének egyik forrása lett, Tóth Gyulát a két háború közti bemutatások gyakran portréfestőként emlegették.

Többnyire polgári családok rendeltek arcképeket nála, de akadt olykor közületi megbízatása is. 1923-ban A szatmári Iparos Otthon számára rendelték meg tőle Bölönyi László ipartestületi elnök életnagyságú portréját. A feladatot a festő a müncheni akadémizmus manírjában oldotta meg; erre késztették a megbízók elvárásai, elvárásai is. Merőben más megoldást választott a kedvvel készített portrék esetében. Példa rá Rubinstein Erna arcképe. A világhírű hegedűművésznő 1927-ben szatmári rokonait látogatta meg, s ez alkalommal festett róla Tóth Gyula életteljes kifejező arcképet.

Stílusának alakulása leginkább tájképein mérhető fel. A korai képek, főként urbánus tájak akadémista felfogása után, mint erről már szó volt, az oldottabb, könnyedebb festésmód érvényesült képein. Az impresszionista eszményeket legteljesebben a Párizsban, s közvetlenül a párizsi tanulmányutat követően közelítette meg. Később, élete utolsó szakaszában is, vissza-visszatért korábbi képszerkesztő megoldásaihoz, festményein - mindenekelőtt csendéletein - a tárgyak lokálszíne jutott érvényre, s elragadta az artisztikus műtermi beállítások csábítása.

Munkáinak egyik kritikusa /a k.a. monogramm alighanem Krausz Albertet, a temesvári festőt rejti/ árnyaltan, nagyon pontosan határozta meg a festő egyéni stílusának mibenlétét. "Ez a stílus a karakteres rajzra, és

valami finom,leszűrt,intenzív színességre,mely valahonnan mélyről,a festék alól ragyog elő, van felépítve." /30/

A meghatározás a lényeget érinti; a festő hozzáállása különböző korszakaiban csak annyiban módosult,hogy a föllazított,oldott festésmód vagy a rajzosabb,szárazabb szerkesztés felé gravitált.

Festett olajban,akvarellben,majd szinte kizárólagosan temperában.Termékeny alkotó volt,mintegy belső kényszer hajtotta,ösztönözte a munkára. A télen hideg,nyáron poros szatmári,alföldi tájban is megtalálta a festői szépséget.A háború után csak egy nyárra távozott szülővárosából, 1963-ban,amikor még egyszer Felsőbányát kereste föl,azon kívül alig mozdult ki a városból.Legfennebb a környékre,így a táji változatosságot nyújtó Szatmárhegyre ment ki dolgozni.Egy igen szép olajfestménye még 1919-ben készült itt; dombok,szőlősök közül vörös fedelével kiemelkedő házat,s annak táji keretét ábrázolja.

Számos változatban festette meg Szatmár városközpontját,templomait, zsinagógáját,a karcsú,minaretszerű tűzoltótornyot,s a mára már eltünedezett külvárosokat,az apró kertes házakat.Visszatérő,soha meg nem unt témája volt a Szamos-part és a folyó hídjai. Több festményén a régi vasúti híd képe jelenik meg,a vas traverzek félköreivel,alatta csónakok,a parton fürdőzők. Az utolsó képeken már a mai betonhidak ívelik át a folyót, de a fás-bokros partvonulatok még sokhelyütt ugyanolyanok,az ábrázolt nyári vízivilág alig különbözik a régebbi képeken látottnál.Festett tiszta tájképet,de olyanokat is nagy számban,melyeken a történésnek,a narrációnak tere jutott.Művészi teljesítménye,talán éppen nagy termékenysége miatt egyenetlen.Végsősoron azonban rá is vonatkozik a kritikai alapigazság: a jó művek összessége teszi a festőt.

A második világháború idején Tóth Gyulát,mint már idősödő embert, csak kisegítő szolgálatra hívták be.1942-ben Gyimesbükkre került az állomásparancsnokságra.Egy év után szülővárosába helyezték át.A család akkor

költözött vissza Nagybányáról Szatmárra.

Katonai szolgálata nem bénithatta meg művészi munkásságát.Különösen nem olyan alkotásra ösztönző tájon,mint a Gyimesek,a székely havasok.Csángó lány című olajfestménye és a Gyilkos-tóról készült akvarellje /mindkettő 1942-ből/ e korszakából származik,s ugyanígy Gyimesbükki tájk című festménye,melyet a budapesti Műcsarnokban mutatott be.

Eseménytelen,nehezen megközelíthető a festő életének második világháború utáni szakasza.Hiába lapozzuk át a korabeli sajtót,sokáig nem találunk benne művészeti híreket.Kiállítások nincsenek,a művészeti élet áramköre kiégett,halott.

A család igen nehezen élt,mindaddig míg a Képzőművészek Szövetségének megalakulása után Tóth Gyula,mint a legképzettebb és legaktívabb hazai festők egyike meg nem kapta a szövetségi tagságot illetve a művésznyugdíjat.

Szatmáron az 195o-es évek végétől szerveztek ismét rendszeres kiállításokat az akkoriban megnyílt Városi Múzeumban.Litteczky Endre akkor már halott,Popp Aurél is egyre betegebb. A szatmári csoportot Tóth Gyula,Erdős I.Pál,Krausz Ilona,Szatmári Ágnes,majd a jelentkező fiatalok új nemzedéke képviselte.Néhány csoportkiállításon apa és fia,Tóth Gyula és Tóth Béla képeivel találkozhattak a tárlatlátogatók.

A szűkszavú kiállítási jegyzetek nem áruinak el sokat a bemutatott alkotásokról.Tóth Gyula tájképekkel,enteriőrökkel,egyre gyakrabban városképekkel jelentkezett.Festményei az újjáépült Szamos-hidakat,s a városépítés akkor kezdődő korszakát mutatták be.Amennyire lehetett,igyekezett kikerülni a dogmatikus szemlélet megkövetelte szabott témákat.Kompozíciós alkotásokat nemigen festett.Olykor egy-egy akvarellsorozatot mutatott be; képeinek szilárd rajzi megalapozottságát méltatta a sajtó.

Életkörülményei rendezettebbé váltak.A festés,a folyóparti horgászás jelentette az öregedő festő számára a kedvvel végzett munkát és szórakozást.Élete végén kezdtek ismét vásárolni képeiből,a gyűjtőkön kívül most már a művészeti élet fórumai is.Festményei vannak a szatmári múzeumban és intézményekben.Korábban külföldi közgyűjteményekbe is bekerült néhány képe

A szatmári alkotók nesztorának kijáró tisztelettel 1969 novemberében

szervezték meg Tóth Gyula egyéni kiállítását a város múzeumában. A mintegy félszáz festmény nagy részét a hatvanas években készült képekből válogatták, de mellettük - visszatekintő jelleggel - jelen voltak korábbi korszakainak jelentősebb, pályája alakulását szemléltető alkotásai is. Így Anyám című kiváló akvarellje /1922/, a dr. Tanódi Mártont ábrázoló olajfestménye (1926), továbbá müncheni, párizsi és budapesti városképei.

A magas kort megért festőt szívbántalmai csak az utolsó hónapokban ítélték tétlenségre. Hetvenkilenc éves korában, 1970. március 31-én hunyt el Szatmáron.

Gyűjteményes kiállítását szülővárosának múzeumában 1913 és 1969 közötti munkásságáról adott ~~[illegible]~~ számot 1973 tavaszán.

Murádin Jenő

Jegyzetek

1. Angelo Jank /1868-1940/ festő és grafikus, a müncheni akadémia tanára. A romantika hagyományaihoz kapcsolódó művek után mozgalmas, impresszionista jellegű képeket festett.

2. Váradi Albert /1896 [1897?] - 1925/ grafikus, illusztrátor. Münchenben tanult, különösen a rézkarckészítés technikájában tökéletesítette magát. Spanyolnáthában halt meg Párizsban.

3. A Tóth Gyuláné pár évvel idősebb Zolnay Géza /szül. 1886-ban/ Budapesten szerzett rajztanári diplomát.

4. Szuhanek Oszkár /1887-1972/, bánsági festő, a temesvári művészközösség tagja.

5. Mind Temesváron, mind Aradon Tóth Gyula kiállította a Münchenben készült képeket.

6. Popp Aurélial később együtt képviselték a szatmári művészközösséget az 1936-os nagybányai művészkongresszuson.

7. Tóth Gyula 1919-ben alapított családot. Egyetlen fiúk, Tóth Béla /szül. 1920. okt. 14/ festészeti és építész-tervezői tanulmányokat folytatott Szatmáron (nem Szatmáron); él, nyugdíjas.

8. A festmény négy ülésből készült el; a megrendelő lelkesen nyilatkozott róla a sajtóban. /4o/

9. Litteczky Endre 1953-ban, Popp Aurél 1960-ban hunyt el.

Tóth Gyula kiállításai

1913 /?/	München	a Kunstverein kiállítása
1915.március	Szatmár	egyéni kiállítás
1918	Szatmár	csoportkiállítás
1919.december 14. - ?	Szatmár	Zolnay Gézával
1921.január 8. - ?	Szatmár	Téli tárlat
1921.február 23. - március	Kolozsvár	Erdélyi Képzőművészeti Szalon
1921.november	Szatmár	egyéni kiállítás
1922.január	Arad	csoportkiállítás
1922.január 22. - február 1.	Temesvár	Litteczky Endrével
1922.november	Szatmár	egyéni kiállítás
1922.december	Temesvár	csoportkiállítás
1923.február 11-21.	Arad	Szuhanek Oszkárral
1923.november 6. - ?	Temesvár	egyéni kiállítás
1924.október	Párizs	Salon d'Automne
1925.február 1. - ?	Nagyvárad	egyéni kiállítás
1925.augusztus 29. - szeptember 30.	Nagybánya	egyéni kiállítás
1925.szeptember 13. - ?	Budapest	Ernst Múzeum
1925.december	Szatmár	csoportkiállítás
1926.december 19. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1933.december 5-17.	Szatmár	csoportkiállítás
1934.június	Nagykároly	csoportkiállítás
1941.szeptember 15. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1943.	Budapest	Műcsarnok
1958.november 7. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1959.november 7. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1960.november 7. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1961.november 12. - ?	Szatmár	csoportkiállítás
1962.március	Nagybánya	Tartományi Képzőművészeti Kiállítás
1964.február 9. - ?	Szatmár	Tartományi Képzőművészeti Kiállítás
1969.szeptember	Szatmár	Megyei Képzőművészeti Kiállítás
1969.november 9. - ?	Szatmár	egyéni kiállítás
1973.május 2. - ?	Szatmár	gyűjteményes emlékkiállítás

Irodalom

1.xxx Tóth Gyula sorozatos képkiállítása.Szatmári Hírlap,1915.március 17.

2.xxx Tóth Gyula és Zolnay Géza képkiállítása.Szamos [Szatmár],1919. december 14.

3.Kiszely Árpád:Jegyzetek a képkiállításhoz.Szamos,1919.december 23.

4.xxx Szenes Fülöp festőművész vasárnapi előadása.Szamos,1919.december 25.

5.xxx Az első szatmári téli tárlat.Szamos,1921.január 11.

6. Collegium Artificum Transsylvanicorum - Az erdélyi képzőművészeti szalon katalógusa /1921/

7.xxx Tóth Gyula képkiállítása. Szamos,1921.november 3.

8.xxx Tóth Gyula kiállítása.Szamos,1921.november 6.

9. Kiszely Árpád:Tóth Gyula kiállítása.Szamos,1921.november 9.

10.xxx Satu-marei /szatmári/ festőművészek Aradon.Szamos,1922.január 1

11.F.J.:Litteczky kiállítása.Temesvári Hírlap,1922.január 27.

12.Nagy Oszkár:Négyes kiállítás az aradi kultúrpalotában.Napkelet [Kolozsvár],1922.1.sz.

13. /Gy.I./:Litteczky Endre és Tóth Gyula képkiállításai.Szamos,1922. november 25.

14. P.:Karácsonyi tárlat.Temesvári Hírlap,1922.december 19.

15.Krausz Albert:Hármas tárlat a Lloydban.Temesvári Hírlap,1922.december 21.

16.Tamás Bertalan:Hármas műtárlat Temesvárott.Keleti Újság [Kolozsvár], 1923.január 19.

17.Farkas Ferenc:Szuhanek Oszkár és Tóth Gyula képkiállítása.Aradi Hírlap,1923.február 15.

18.xxx Tóth Gyula kiállítása.Szamos,1923.február 21.

19. M.A.:Tóth Gyula:Bölöni arcképe.Szamos,1923.április 22.

2o. Krausz Albert:Tóth Gyula.Temesvári Hírlap,1923.november 7.

21.xxx Tóth Gyula temesvári sikere.Szamos,1923.november 14.

22.xxx Tóth Gyula Párizsban.Szamos,1924.április 8.

23.xxx Tóth Gyula képei a párizsi Salonban.Szamos,1924.október 3o.

24.xxx Tóth Gyula kiállítása.Nagyváradi Napló,1925.február 1.

25.xxx Tóth Gyula kiállítása.Nagyvárad,1925.február 1.

26.Raymond Selig et Jules de St-Hilaire:Le Salon d'Automne - Jules Toth. Revue du Vrai et du Beau [Párizs],1925.53.sz.

27. /la/:Tóth Gyula kiállítása Nagyváradon.Brassói Lapok,1925.február 5.

28.xxx Tóth Gyula.Nagybánya és Vidéke,1925.augusztus 3o.

29.xxx Tóth Gyula nagybányai kiállítása.Szamos,1925.augusztus 3o.

3o. /k.a./:Tóth Gyula.Szamos,1925.szeptember 6.

31. /k.a./:Tóth Gyula képkiállítása Nagybányán.Keleti Újság,1925.szeptember 11.

32. Az Ernst Múzeum XXXII.csoportkiállítása /1925/ - katalógus

33. K.A.[Kárpáti Aurél]:Csoportkiállítás az Ernst Múzeumban.Pesti Napló,1925.szeptember 13.

34.Elek Artúr:Fiatalok és legfiatalabbak. - Az Ernst Múzeum első kiállítása.Nyugat,[Budapest]1925.18.sz.

35.Lázár Béla dr.:Tóth Gyula.Szamos,1925.október 25.

36. /k-r./:Néhány feljegyzés a helybeli képzőművészeknek a néprajzi kiállítással kapcsolatos tárlatáról.Szamos,1925.december 8.

37./f.b./:Nem lehet művészetből megélni.Szamos,1926.március 28.

38.xxx Három képkiállítás Szatmáron.Szamos,1926.december 21.

39.xxx Három képtárlat egyszerre Szatmáron.Keleti Újság,1926.december 31.

4o.xxx Tóth Gyula:Rubinstein Erna portréja.Szamos,1927.május 1.

41. Erdélyi Lexikon - Szerkesztette dr.Osvát Kálmán, Nagyvárad,1928.

42. dr.h.m.:Látogatás Tóth Gyula műtermében.Szamos,1931.április 26.

43. t.g.[Tereh Géza]:A szatmári képzőművészek nagy kollektív kiállítása... Szamos,1933.november 26.

44. [n.p.]:Megnyílt a szatmári képzőművészek kollektív képkiállítása. Szamos,1933.december 7.

45. t.g.[Tereh Géza]:Az első szatmári téli tárlat.Szamos,1933.december 13.

46. Szatmári festőművészek képkiállítása.Ellenzék [Kolozsvár],1933. december 17.

47. Hat festő - hatvanhárom kép.Brassói Lapok,1934.június 7.

48. Erdélyi monográfia - Szerkeszti Várady Aladár és Berey Géza.Szatmár,é.n. [1935]

49. Guncser Nándor:Lezajlott a művész-nagygyűlés Baia Marén.Keleti Újság 1936.június 17.

50. Komoly művészi esemény volt a nagybányai és szatmári festők kiállítása.Keleti Újság,1941.szeptember 17.

51. Réti István:A nagybányai művésztelep.Budapest,1954.

52. Gy.G.[Gyöngyösi Gábor]:Néhány megjegyzés az őszi tárlatról.Dolgozó Nép [Szatmár],1958.november 12.

53. Gyöngyösi Gábor:Megjegyzések az őszi tárlatról.Dolgozó Nép,1959. november 11.

54. Gyöngyösi Gábor:Megjegyzések az őszi kiállításról.Dolgozó Nép,1960. november 9.

55. Kilyén János:A szatmári képzőművészek őszi tárlatáról.Dolgozó Nép, 1961.november 18.

56. Gy.G.[Gyöngyösi Gábor]:Jegyzetek a tartományi képzőművészeti tárlatról.Dolgozó Nép,1962.március 21.

57. Gyöngyösi Gábor:A tartományi képzőművészeti tárlatról.Dolgozó Nép, 1964.február 15.

58. Művészeti Lexikon IV. köt.,Budapest,1968.

59. Expoziţia de pictură - Tóth Gyula - katalógus /Szatmár,1969./

60. /Gúzs/ [Gúzs Imre]:Tárlat-előzetes.Szatmári Hírlap,1969.november 9.

61. Görbe István:A szépség idézete.Szatmári Hírlap,1969.november 16.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Tóth Gyula

1968 AUG 24
1021

Memoár
Tóth Gyula karikatúrája

Irodalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:
NEMES GYÖRGY

Főszerkesztő-helyettes:
GARAI GÁBOR

Szerkesztőség: Bp., V., Alpári Gy. u. 22. Tel.: 111—424; 310—920; 314—164; 111—087; 113—221. Kiadja: Lapkiadó Vállalat. Lenin körút 9—11. Telefon: 221—285. Felelős kiadó: Sala Sándor. Nyomta: Szikra Lapnyomda. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál. (Budapest V., József nádor tér 1.) Előfizetési díj negyed évre 24.— Ft Külföldiek részére a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat.

KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

Megjelenik minden szombaton.

INDEX 25 244

E. Tóth Ila

szobrászművész (1918–2008)

A Kortárs Művészeti Intézet meghívja Önt az
E. Tóth Ila emlékkiállítás megnyitójára,
2008. december 12-én pénteken, 18 órai kezdettel

A kiállítást megnyitja: Wisloczki Helga
kerámikus iparművész

A megnyitón Ivády Anita és Horváth Péter
Kuhlau: Grand Duet című művét adják elő.

A kiállítás megtekinthető 2009. január 16-ig, a vasárnapok
kivételével naponta 10–18 óráig.
Ünnepi nyitva tartás: Felhívjuk kedves látogatóink figyelmét,
hogy a Kortárs Művészeti Intézet 2008. december 22. és
2009. január 4. között zárva tart! A belépés díjtalan!

Kortárs Művészeti Intézet / Institute of Contemporary Art – Dunaújváros
2400 Dunaújváros, Vasmű út 12., tel.: 06/ 25 412-220, e-mail: info@ica-d.hu

A kiállítás támogatója:
Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata

E. Tóth Ila

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 343-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

19?? NOV 13

✦ **A Városi Szakmaközi Bizottság** november 14-én délután 15 órakor rendezi meg szokásos évi műsoros délutánját a Gorkij téri Mező Imre Általános Iskolában, melyen vendégül látja a nyugdíjas klub tagjait.

△ **A Bartók Béla Művelődési Központ** kerámiakuckó szakkörének vezetését *E. Tóth Ila* szobrászművész

1021

Tóth Ila: Olvasztárok

Tóth Ila szobrai

Fejér Megyei Hírlap, 1976. jún. 27.

tá magának... öt. Aztán hat... | Aztán: húsz... huszonnégy... kétszáznegyven! Kétszázötven lapát kell egy keveréshez, s jöhet a két zsák ,'ruszki 500-as.

az ősz; tető alatt a család.

Hol van ez még?

A papa „gyöpről" válogatott, kikalapált szögeit rendezi, a gazda a deszkáit, a kis ember, a szomszéd pe-

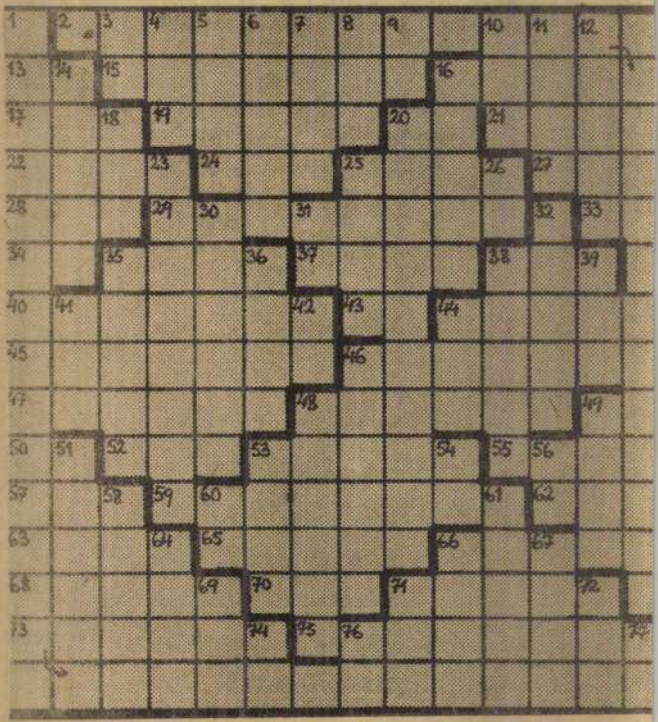

se zúzottabb se győztesebb
se foltosabb se ragyogóbb
se közelibb se távolibb
meglett immár s nyílvánvaló
hogy a virágzó szélütések
tanúiból a számvető szem
héja alá mi bújik el
a legutolsó szemhunyáskor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Tóth Ilda

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1978 FEB 17

1021

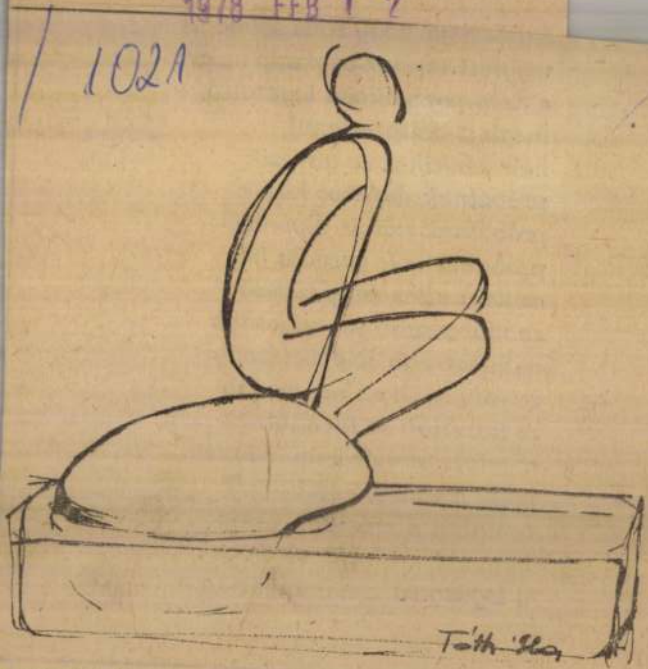

TÓTH ILA RAJZA

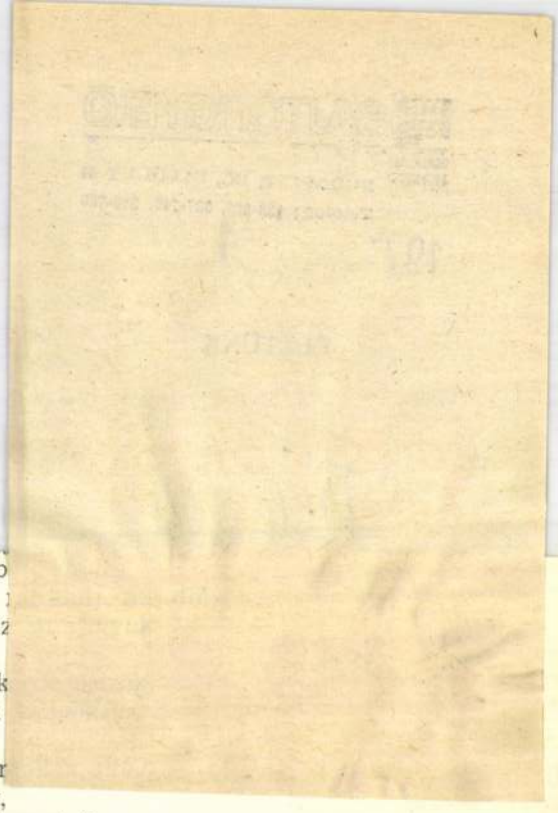

a fegyverré-emelt b
egy káromkodás, a
a rádnyitok még, az

Ti arcom a földnek
én szomorú értetek

Hisz voltatok ti hor
a ninccsel birkózók,
vakulás nélkül napba-nézők,
csodákra-fölkent álmodók, —
krajcáros hittel
támadni-ütni
mindig-kész némák, s oly konok
törvénytudók,
hogy esküdtök rendre, jó-reményre,
ha földre roskad házatok,
s ha köptök leginkább —

Nevetni, sírni
helyettetek, ha nincs szavam,
hazám, Európa hű vitéze,
hol van a kéz, mely kezet ad . . . ?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 1

ÉLETÜNK

Tóth Ila

1021

TÓTH ILA: „SAXA CIVITATIS"

Kölcsöntippünk: kölcsönzőbolt

Belkereskedelmi kölcsönzőbolt nem lévén Dunaújvárosban, a csecsemőmérleg, gyermekkocsi, porszívó még néhány iparcikk időleges kikölcsönzését — csaknem szívességből — a DUNAKER néhány boltjában végzik. Hogy mennyire így van ez, azt, a dunaújvárosiak nap mint nap érezhetik, főképp akkor, ha összevetik például a székesfehérvári kölcsönzőbolt szolgáltatásait és díjtételeit a DUNAKER hasonló tevékenységével. Amíg például Dunaújvárosban egyetlen írógép „között lehet választani" ha éppen nincs kikölcsönözve, addig a székesfehérvári kölcsönzőbolt választéka rendkívül széles. Bérelhető ott hűtőszekrény, csönzésbe vont árukról (a négy öt ismert cikket kivéve) és feltüntetnék ugyanott a díjtételeket is; a jelentkező igényeket nem is tudná a kölcsönzésbe vont cikkek kis mennyiségével kielégíteni a DUNAKER.

A Dunaújvárosi Kereskedelmi Vállalat vezetői elmondták, hogy áruértékesítés mellett a kölcsönzést negyedrangú feladatnak tekintik, nem is szándékoznak azt különösebben bővíteni.

Pedig érdemes lenne! A DUNAKER kölcsönzéséből eredő havi bevételének tizenötszörösét éri el a Székesfehérvárott működő egyetlen kölcsönzőbolt. Annak ellenére, hogy a díjté- azonos árucikkek szűkebb körét kínáló élelmiszerbolt tart nyitva a Szórád Márton úton.

Amennyire haszontalan és értelmetlen a lakosság áruellátása szempontjából az egymással farkasszemet néző két azonos profilú élelmiszerbolt megtűrése, annyira előnyös lenne a Béke téri autóbuszpályaudvar és a piac közelében egy kölcsönzőbolt. Ez persze csak javaslat, amelyet — jobb híján — díjtalanul kölcsönzünk a DUNAKER-nek.

Csongor György

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1972 MÁR 31

Tóth Ila szobrászművész

1021

Jövő hét végén:

Országos középiskolás tornász-bajnokság

Az előkészületek már javában folynak. A versenyeket, melyeken 380 fiú és leány tornász vesz részt, a dr. Münnich Ferenc gimnáziumban valamint a II. számú gimnázium és ipari szakközépiskola tornatermében rendezik. Mint képünkön látható, elkészültek már a versenyzők emlékplakettjei is. A gyönyörű bronzplaketteket Tóth Ila szobrászművész tervezte.

Tóth Ilus, népművész

BÁBKIÁLLÍTÁS nyílt meg a salgótarjáni József Attila Művelődési Központ üvegcsarnokában. Tóth Ilus, a népművészet mestere vonultatta fel három és fél évtizedes munkásságának eredményeit. A papír-, a fa- és textil-, valamint a szalmafonatú bábuk a mesevilág ezernyi figuráját jelenítik meg.

-:Kl

8.

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 17.

An

ne

yak
az
gatá

- Vajon észreveszem-e, ha
mekem beteg lesz?
Egész biztos — nyug-
ık meg az édesanyákat.
z anya az egész napot a
mekkel tölti, eteti, ápol-
ehát megfigyeli lassan
den mozdulatát, minden
enését megismeri, tudja,
mi mit jelent, így ter-
zetesen észreveszi, ha va-
nincs rendben, ha ét-
talanabb, ha nyűgösebb.
gyermekek betegségére
egyformán reagálnak
ülők. Van, aki a legki-
panasszal orvoshoz ro-
mások később jelent-
ek, vagy ami a legrosz-
, a szomszédasszony ta-
ıt fogadják meg, s ma-
kezdik el gyógyítani a
emőt, holott azt sem
k, hogy mi baja van.
mészetesen, amig az
megérkezik, tehetünk
néhány dolgot gyer-
nkkel, hogy legalább
llapota ne romoljék.
például a lázcsillapí-
Ha melegebbnek érezzük

lta-
je-
jük
meg a hőmérsékletet. A láz-
mérés csecsemőnél nem ve-
szélytlen dolog, a lábakat
villafogással rögzítjük, ne-
hogy eltörjün a hőmérő. Ha
magas lázról van szó, akkor
leghelyesebb a langyos törzs-
borogatás, amig az orvos
megérkezik, de ha van erre
a célra lázcsillapító kupunk,
adjunk a gyermeknek. Láz
esetén mindig jó, ha gyakran
teáztatunk, a lázas beteg
ugyanis sok folyadékot kíván.
Vannak azonban olyan ese-
tek, amikor a láz nem csilla-
pítható kuppal, mert például
hasmenése van a gyermek-
nek. Ilyenkor mindig várjuk
meg az orvosi utasítást, mert
a tabletta mennyiségét az
orvos határozza meg.

Ha többször hányt a cse-
csemő, és sok folyadékot ve-
szít, ezt feltétlenül pótolnunk
kell teáztatással. Először csak
néhány kávéskanállal adjunk
a csaknem hideg, citromos
teából. Tíz perc mulva is-
mételjük meg. Ha újabb há-
nyás nem következik be, ak-

ndégváró
lek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Tóth Ila
1978 ÁPR 9

1021

Tóth Ila: Ünnep (kerámia)

9.20: Az emberre nevelés folyamata. 9.55: Trenck báró különös élettörténete. Magyarul beszélő. NSZK tv-filmsorozat. 11.20: Delta. (Ism.) 11.45: Lehet egy kérdéssel több? (Ism.)

Közvetítés az amatőrbüvészek 2. detvai fesztiváljáról, felvételről. (Sz.) 21.10: Mondd, hogyan játszol? (Sz.) 21.35: Az ifjúsági zenei stúdió műsora. (Sz.) 22.05: Hírek. (Sz.)

MAI TÉVÉAJÁNLATUNK

20.40: Feltételes vallomás. Kamondy László, a nemrég elhunyt magyar író két novelláját dolgozta fel a tévéjáték. Az első novella hősei társaságban ismerkednek össze. Az elvált asszony — Papp Éva — szívesen fogadja a férfi — Sinkó László — meglehetősen kétértelmű udvariását. A barátkozás a nő gazdagon berendezett lakásában folytatódik, ahol feltárul, a jóléttel, a cipőgyűjtés „hobbiján" kívül semmit kezdeni nem tudó ember egyénisége. Az ismerkedés tükörben balatoni nyaralóhelyen, üdülőben játszódik, ahol két magányos ember ismerkedik össze: a neves sebészprofesszor felesége — Sunyovszky Szilvia és az üdülő gondnokának festőművész unokaöccse: Buitor István. A bonthakozó szerelem konfliktusát a két ember egymástól nagyon is eltérő szemlélete okozza.

MOZIMŰSOR

Szfvár — Petőfi

de. fél 10 órakor, du. 3. és 5 órakor: Ne hagyd magad Pitkin (angol)

este 7 és 9 órakor: Holttest a Temzéből (NSZK, felemelt helyárral)

Szfvár — Vidám Park

Fekete Sas Patikamúzeum
Alumíniumipari Múzeum.
Székesfehérvár. Zombori u. 12.

Nyitva: 14 órától 17 óráig

KÖNYVTÁRAK

Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár

Felnőtteknek nyitva:
11 órától 19 óráig

nakeszi, július 9 — Magyar Rádió az edzett ifjúságért, Balatonfüred, Kilián-telep, Siófok, Tihany, Szolnok, Szekszárd, Törökszentmiklós július 9. Németországból hírt kaptunk bélvegkiállításokat, vásárokat (köztük a ludwigsburgi lóvásárt) tudományos kongresszusokat megörökítő bélyegzőkről. Angliában a nyaralókat hívia Hastings: a tenger, a homokstrand és a napfény ajánlgatásával. Franciaországban az ócskapiacot. Ausztriában a szabad idő kellemes eltöltését szolgáló cikkek kiállítását hirdető érdekes raizú bélyegzőt használtak nemrégiben.

Újdonságok

Az NDK négvértékű sorozata a konténerszállítást népszerűsíti Az egyes címletek a konténerek töltését, szállítását, behajózását és

Tóth Ila: Sellő

Tóth Ila, szobrász, 1) Folytatás.

Fejér Megyei Hírlap, 1978. jún. 28.

Már a bemutató megkezdése előtt telt h

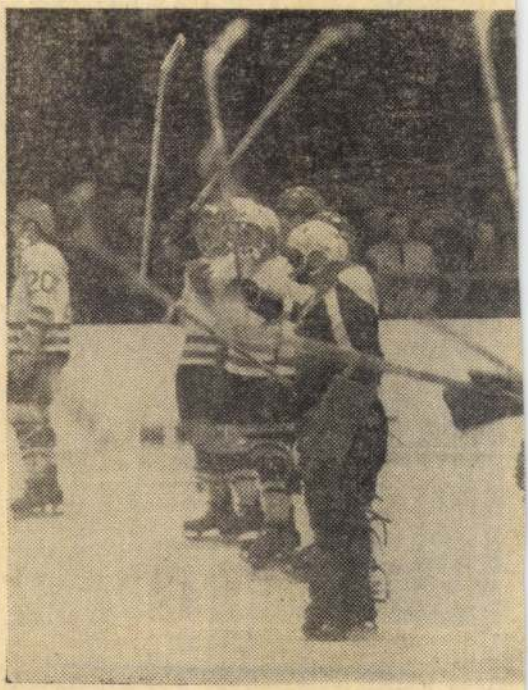

Itt még üdvözlésre em

E. Tóth Ila szobrászművész

Dunaújvárosi Hírlap 1973. aug. 13.

1021

Bábozó. E. Tóth Ila szobrászművész alkotása a kedves kislányalak, amelyet a Bartók Béla Művelődési Központ mellett, a régi tanácsház előtt állítottak fel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Rádió és tv-műsor

KEDD, február 11.

Kossuth: 8.20: Részletek Monuszkó operáiból. 8.50: Miről ír a Társadalmi Szemle legújabb száma? 9.00: Harsan a kürtszó! (Ism.) 9.43: Bolgár kórusok műsorából. 10.10: Újabb adatok Comenius származásáról. Szalatnai Rezső előadása. 10.26: Miljutyin operettjeiből. 11.00: Iskolarádió. 11.35: Hárfa és gitármuzsika. 12.15: Dallal-tánccal a világ körül. 13.00: A világgazdaság hírei. 13.06: Falusamból. 14.34: Perényi Miklós gordonkázik. Szűcs Lóránt zongorázik. 15.15: Zengjen dalunk. A Magyar Rádió énekkari híradója. 15.45: Barátom, Bunbury. Részletek Natschinski zenés játékából. 16.07: Magyar muzsika. 16.38: Vajaki kopog. Török Sándor regénye folytatásokban. VIII. rész. 17.05: Időszerű nemzetközi kérdések. 17.15: Operabarátoknak. 17.55: A Stúdió 11 játszik. 18.10: Mikrofórum. Mi és a többiek. Az Ifjúsági Rádió mű-

DUNAÚJVÁROS

1990 FEB 11

Tóth Ila szobrász-
művész
1021

Csak tiszta forrásból

A Tudományos és Művészeti Klub és a TIT rendezésében február 12-én, szerdán 19 órakor „Csak tiszta forrásból" estet tartanak a Vasmű Klubban. Ekkor nyitják meg Tóth Ila szobrászművész és Pálfalvi János grafikusművész kamarakiállítását. Az est irodalmi vendége Kalász Márton költő. Készülő kötetéből, a Viola d'amour-ból mutat be pár verset a Vasmű Klub Irodalmi Színpada. A művészeti est első ízben foglalkozik várospolitikai témával: a Castrum II. városrész terveit Remetey Tibor ismerteti. Az előadás alkalmából a Vasmű Klubban állítják ki az új Castrum városrész makettjét.

Megtartot... műszaki ko...

(Folytatás az 1. oldalról.)

ben munkaerő megtakarítást is ne eredményezzen.

A bérek megállapításánál és kifizetésénél szükséges a gyárakban rendkívül erősen differenciálni. Célszerű, ha mindenütt van a legjobb dolgozók között magas bérrel és magas teljesítménnyel rendelkező csoport, amely bizonyítja valamennyi munkás számára, hogy az egyén szempontjából nincs átlagbér és nincs kereseti plafon.

— Egyetlen anyagról, a betonacélról szólok: a tárca TEK vállalata nem tudja betonacél szükségletünket kielégíteni, ennek ellenére a minisztérium illetékes vezetői ígéretére és a művek egyéb irányú kezdeményezéseinkre támaszkodva ígérem, hogy a negyedév folyamán a jelenlegi rendkívül kedvezőtlen helyzetet fokozatosan javítani fogjuk.

Tóth Gyula, a Budapesti Betonárugyár főmérnöke

— Műszaki fejlődésünk egyik jelentős állomása a Budapesti Nemzetközi Vásáron való megjelenésünk — folytatta. A kiállított termékek hatása a vásár látogatóira több évre meghatározója lehet a keresletnek. Alapvetően műszaki fejlesztési feladat a 44 órás munkahét bevezetése minden gyárunkban. Az ezzel kapcsolatban szükségessé váló, mintegy 9 százalékos termelékenység emelkedést hatékony fejlesztési intézkedésekkel kell megalapozni.

Márkus Miklós termelési igazgató a beszámoló végén hangsúlyozta, hogy továbbra is támaszkodni kell arra az erőre, amelynek az elmúlt évek sikereiben döntő része volt: a szocialista brigádmozgalomra. A gyárak többsége szocialista címet visel és ez erőt ad ahhoz, hogy még nagyobb eredményeket érjenek el, továbbra is határozottan kell szervezni a szocialista munkaversenyt és adminisztratív intézkedésekkel is meg kell teremteni minél szélesebb körű nyilvánosságát és rendszeres értékelését.

— A művek szocialista munkaversenyének szélesítésére irányelveket dolgoztunk ki. Ezek... ...egkapták, ...második ...gítik. Ki... ...sztvevőjé... ...t.

...hívás

...könyvelője ...konferen...

...ersenyez a ...egyedéves ...elési, mind ...nitettük. A ...et adtunk...

lom arra, hogy tolmácsoljam bodrogkeresztúri üzemünk versenykihívását. Szocialista üzemünk nemes vetélkedésre hívja ki az összes blokkpréssel rendelkező gyárat.

Tóth Gyula, a Budapesti Betonárugyár főmérnöke kedvezőnek ítélte a 44 órás munkahét bevezetését. Az első negyedévben emelkedett a termelékenység, és szilárdult a munkafegyelem.

— Sajnos áprilisban a vidéki munkaerő egy része visszaszivárgott lakóhelyére. Így jelenleg gyárunkban 83 fő munkáshiány mutatkozik.

Elismeréssel szólt a szentendrei dolgozókról, akik az egy méteres Rimas csőgyártógépet határidőre elkészítették számukra. Bejelentette, hogy a bodrogkeresztúriak versenykihívását elfogadják.

Zsarkó János, a szentendrei gyár főmérnöke is elsősorban a munkaerő-hiánnyal foglalkozott.

— Feladataink reálisak, de félő, hogy a krónikussá váló létszámhiány megakadályozza elképzeléseink valóraváltását. A tárgynegyedévben 130—140 fő munkába állítását tervezzük. Erre a toborzási engedélyt megkaptuk, és elsősorban Csongrád megyéből szeretnénk a termeléshez szükséges létszámot előteremteni. Ez évi munkánk sikere attól függ, hogy a meglévő létszámot meg tudjuk-e tartani, illetve tudunk-e új dolgozókat toborozni.

A mozaiklap minősége nem megfelelő a szentendrei gyárban sem. Romlott a lisztanyagok minősége, és a szemszerkezet is sok kívánnivalót hagy maga után.

Molnár Gyula, a debreceni gyár igazgatója:

— Nagyon jó érzés, hogy mi is hozzájárultunk az első negyedéves terv sikeres teljesítéséhez. Értékesítési tervünket azonban nem tudtuk teljesíteni, mert az SZ—180-as oszlop iránt megcsappant az érdeklődés, és ez 2 millió forint készáru növekedést jelentett gyárunkban.

Kozma Tibor, az alsózsolcai gyár főmérnöke arról tájékoztatta a konferencia résztvevőit, hogy gyárukban is gond a létszám.

— Az első negyedéves tervteljesítést nem tartjuk jónak. Ha javítani akarjuk munkánkat, emelnünk kell a vezetés színvonalát. Technológiánkat és technológiai sorainkat felül kell vizsgálni. Szükséges új technológiai sorok tervezése is. Az igényváltozások ugyanis nemigen tisztelik a mi operatív tervünket.

Simonfalvi Pál, a művek munkaügyi osztályának csoportvezetője arról beszélt, hogy Budapest körzetében munkaerőt szerezni, az átlagosnál is nagyobb gond. A művek vezetői elsősorban a budapesti gyáraknak adnak segítséget a létszám feltöltéshez.

Bagi László, a művek munkavédelmi előadója:

— A baleseti helyzet javulása nem szülhet önelégülést, mert a vasbeton termékek gyártásánál, az anyagmozgatásnál és a tmk munkáknál még mindig sok baleset történik. Különösen kedvezőtlen a lábatlani gyár statisztikája, mert ebben az üzemben kétszeresére emelkedett a balesetek száma a bázishoz viszonyítva.

A vállalat él az önállóság lehetőségével

Deák Béla, a lábatlani gyár főmérnöke:

— Az első negyedéves tervet túlteljesítettük, és főleg kurrens termékeket adtunk a népgazdaságnak. Lemaradás csak a kerítésoszlop gyártásban volt, sablonhiány miatt. Sajnos erre a termékre igény sincs, így több ezer oszlopot tárolnak Komáromban.

Dr. Gyengő Tibor, a művek műszaki fejlesztési osztályának vezetője többek közt arról szólt, hogy a termékválaszték bővítését példamutatóan végrehajtották.

Dr. Kozma Tamás:

— A minisztérium vezetőinek üdvözletét tolmácsolom. Az új gazdasági mechanizmusra való áttérés a műveknél zökkenőmentes volt. Az elmúlt négy hónap eredményei arra engednek következtetni, hogy a módosított gazdasági rendszer bevezetése még nagyobb eredményekre ösztönzi a művek dolgozóit.

Elmondotta, hogy rövidesen rendelkezés je...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉPÍTŐELEM

Tóth Ila
1971 MÁJ .. 2

1021

Szobrász a gyárban

— Az első találkozás kölcsönösen csalódást okozott. Mi grafikust kerestünk, s kiderült, hogy Tóth Ila szobrász és keramikus. Nálunk régóta társadalmi munkával készültek a plakátok, a dekorációk, s arra gondoltunk, jó lenne már végre hozzáértő emberre bízni a gyári dekorációt és propagandát. Elmondtam ezt Tóth Ilának, aki meglepetésemre vállalkozott rá, hogy segít ebben is. Igaz, ő nem grafikus — mondotta —, *de azért majd megoldja ezt a feladatot is valahogy.*

— Őszintén szólva tudtam: nem fogadhatjuk el, hogy a szobrásznő olyan munkával kösse le magát, ami távol áll tőle és művészi területétől. Tanakodtam, mit lehetne tenni, hogy nálunk maradjon. A központ örömmel fogadta a javaslatot és helyesnek találta, hogy alkalmazzunk szobrászt a műveknél, s legyen nekünk is hivatásos képzőművészünk.

— Hát így történt — meséli Dobai János, a dunaújvárosi gyár igazgatója. — *Őszintén örülök neki, hogy az itt élő tíz művész közül egyet igazán magunkénak érezhetünk. Egyébként most rendezték meg a dunaújvárosi képzőművészek III. tavaszi tárlatát, érdemes megnézni* — biztat.

Katalógust vesz elő és büszkén mutatja, mennyi szép grafika, olajfestmény, szobor, kisplasztika, plakett látható a tárlaton.

— Tanácsülésünk volt a közelmúltban. Éppen akkor nyitották meg a kiállítást. A tanácsülés szünetében testületileg megnéztük a tárlatot. Jól illett ez a tanácskozás témájához. Ugyanis a város kulturális helyzetét, feladatait tárgyaltuk, s beszéltünk az itt élő képzőművészekről.

— Többnyire 30—40 éves emberek itt a városatyák, de Dunaújváros is nagyon fiatal még.

Fiatal, de igen bölcs, gondolarra, hogy ez a friss levegőjű szocialista város helyet, otthont adjon és alkotási lehetőséget a művészeknek. A városi tanács kezdeményezésére a gyárak, vállalatok maguk közé fogadtak egy-egy művészt, aki tanulmányozza az üzemben folyó munkát, a gyárakban élő embereket.

— Ez a kapcsolat, gyárhoz tartozás nem rossz értelembe vett aktualizálás, nem jelent merev kötöttséget. Azt szeretném — mondja Dobai János igazgató a városi tanács tagja —, *ha az üzem levegője, szelleme hatna a művészekre. Alkotásaitól nem azt várjuk, hogy a Vasmű utat vagy a gyár kontúrjait reprodukálják, hanem fiatal városunk szeretetét, az itt élő emberek sokszínű ábrázolását várjuk tőlük.*

— Nagyon sok megvalósításra váró tervünk van, ami Tóth Ilára vár. Plakettet tervez, kisplasztikákat, ajándéktárgyakat. Ez az első megbízatása a művek részéről. Szeretnénk térplasztikát a gyári bejárathoz, a Fényes-fürdőben és a Római-parti új üdülőben pedig jól mutatna egy-egy szobor — sorolja Dobai János igazgató. Minden bizonnyal lesz is, mert Tóth Ila alkotásai joggal bátorítanak.

A kiállítás valóban erről győz meg. A tíz művész közül — talán nem veszi rossz néven az olvasó —, ha csak a mi szobrászunkat említem. Nagyon szépek Tóth Ila kisplasztikái. A „Didergő" döbbenetesen tömör kifejezője a magára maradt embernek, akit nem vesz körül szeretet, a barátság melege. A kiállításon látható két aktja már erőteljes, élettől, élniakarástól duzzadó, szépséget, fiatalságot árasztó. A „Bábozó" játékos és szinte varázslatba csalogató, kedves, könyed „hangvételű". Sokáig néztem a tárlaton szobrászunk alkotásait és csak ezután kopogtattam be műtermébe.

A nagy, világos műteremben — amit lakással együtt a tanácstól kaptak — csupa napfény, derű minden.

— Ez a legújabb tervem — mutatja Ila a „Bábozó kislány"-t, majd mosolyogva hozzáteszi —, *kedvenc témám, én is báboztam.* Ila újabb szobrocskát vesz elő. Ő a „Sínen járó" mutatja be az egyensúlyozástól szinte lebegő, karcsú lányalakot. *— Ez meg az első plakett-terv, amit az épületelemgyáriaknak készítek. A vasvázkötöző nőket látogattam meg a napokban. Vázlatokat készítettem és ez adta a témát.*

— Többet szeretnék csinálni, s csak akkor bevinni az üzembe. Egyelőre tanulmányozom a gyárat és az embereket. Gyárlátogatáskor hallatlanul

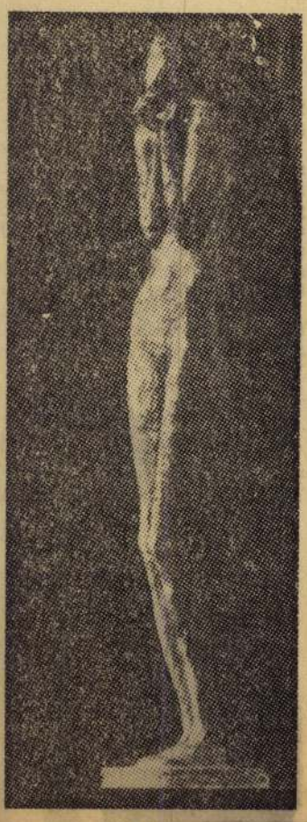

Didergő

megkapott az a koncentrált, fegyelmezett munka, amit az üzemben láttam. De megvallom, úgy érzem magam, mintha őserdőben lennék. Csak tapogatózom, próbálok tájékozódni és keresem a művészileg kifejezhető témákat. A gyárral való ismerkedés nehézségekkel jár, mert ez az iparág annyira új és változó.

— A kapcsolat kialakul majd minden bizonnyal. Kölcsönösen türelem, idő kell hozzá. Habár megvallom, én is türelmetlen vagyok önmagammal szemben. Szeretnék nagyon szépet alkotni, amit a művek nyugodtan ajándékozhat külföldi vendégeknek. Ez arra inspirál, hogy vázlatokat készítsek, kijárjak a gyárba, s minél jobban megismerjem az iparágat. A kapcsolat nagyon hasznos a művésznek, számomra is. Kiszólít a műteremből, friss, új élményeket nyújt. És meghatározott terv megvalósításáért dolgozom.

Késő estére jár az idő és alig tudjuk befejezni a beszélgetést. Ila mesél gondjairól, gyerekeiről. Sok minden szóba jött, ami foglalkoztatja őt, a szobrászt, az édesanyát, aki két teenager korú gyereket nevel.

Vincze Éta

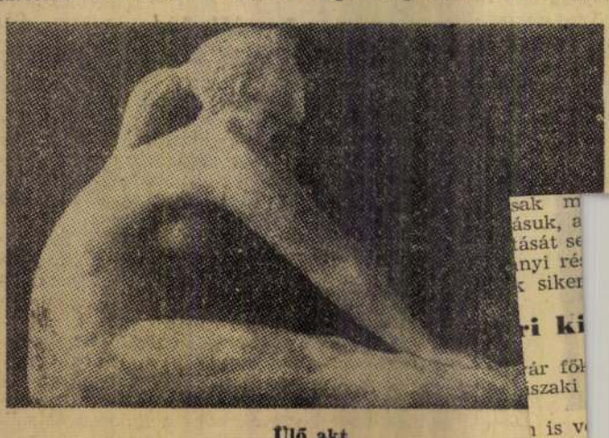

Ülő akt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNAÚJVÁROS

SPO

Nem sikerült a főpróba

D. Kohász – KISTEXT 2:0 (1:0)

Már csak egy hét választ el a labdarugo NB I. kezdetétől, s az időjárás nem sok jóval biztat. A D. Kohasz csapata az NB II-es KISTEXT-et fogadta vasárnap délelőtt, s bizony nemcsak a pálya, a játék is sok kívánnivalót hagyott maga után.

Központi sporttelep, 500 néző. Vezette: Szokolai.

D. Kohász: Varga (Aczél) — Formaggini, Ajtony, Csepecz, Somogyi, Bartók (Nagy B.), Kovács, Csörgő (Prókai), Nagy E., Végh, Nagy B. (Józsi).

KISTEXT: Török — Fekete I., Nagy L., Bozsik, Cserjés, Szeitli, Nyári (Csóti), Fekete II., Nagy Gy. (Pák), Kalmár, Kótai.

Kásás, vizes hó fedte a pályát, folyamatos játék nem alakulhatott ki. Mindkét oldalon sok volt a pontatlan továbbítás, a csúszós, vizes pálya is gyakran megtréfálta a játékosokat.

Az első gól a 15. percben esett és felvillanyozta a didergő közönséget. Csörgő keresztlabdáját Nagy E. egy fejcsellel tovább engedte, a labda az üresen álló Nagy Bélához került, aki oldalról, 14 méterről a kapufát érintve lőtt a bal alsó sarokba. 1:0.

Néhány átgondolt, szellemes támadás következett, különösen a Kovács—Csörgő jobbszárny veszélyeztetett. A 22. percben a szélső beadását Csörgő nagyszerű fejessel küldte a felső sarokra, de Török bravúrosan kiütötte a labdát. A 30. percben Nagy Ervin a kiugró Nagy Bélához emelt, a szélső keresztbefivelt, s a labda a befutó Végh feje fölött centiméterekkel suhant el. Állandóan a Kohász támadott, a KISTEXT láthatóan védekezésre rendezkedett be, csak néhány gyors lefutással kísérletezett. A próbálkozásaik azonban legtöbbször lesen akadtak el.

A 40. percben újra rezgett a háló. A tizenhatos oldalvonalától Formaggini ívelt szabadrúgást középre, ismét Csörgő emelkedett ki a bolyból és a jobb felső sarokba fejelt. A játékvezető tévesen, les címén nem adta meg a gólt.

Kiadós pihenő és szárítkozás után folytatódott a játék. Az olvadt hólében egyre nehezebben ment az adogatás, a labda minduntalan elakadt. Helyzetek adódtak, de az előretolt csatárok sokat gyámoltalankodtak, s feltűnt, milyen keveset vállalkoztak lövésre távolról is. Nagy E. és Csörgő célozta meg néha a kaput, majd a 65. percben Végh tiszta helyzetben, tíz méterről a kapusba lőtt.

A 75. percben az apró termetű KISTEXT csatárok átjátszották a Kohász védelmet a sárban, Pék a kifutó Aczél mellett is elrúgta a labdát, de a gólvonal előtt megállt egy tócsában és Ajtony, meg Somogyi közös erővel tisztáztak. Egy percre rá a vendégek kapujánál hasonló helyzet alakult ki, sem Végh, sem Nagy B. nem tudott a hálóba találni, egyszer Fekete I. a gólvonalról mentett. A 78. percben esett a második gól. **Végh egyedül tört be a tizenhatoson s kisodródva, közelről a bal sarokba lőtt. 2:0.**

A 80. percben Nagy B. ugrott ki, már az ötösnél járt, amikor Nagy L. ellökte a labdától. A játékvezető nem adott 11-est.

A mérkőzésen a küzdelem jelleg dominált. A végefelé már néhány kemény belemenés is tarkította a játékot. A Kohász védelem megbízhatóan állt a lábán, a középpályások sokat voltak játékban, sok helyzetet is teremtettek, de a kelleténél lassabban, körülményesebben szőtték a támadásokat. A szélsők kevés labdát kaptak, pedig a gyors Kovács mindig veszélyt jelentett, s a második félidőben Józsi is szabadon futhatott el.

A legtöbb hiba a befejezésekkel volt. A csatárok alig vállalkoztak lövésre, kivárták, túlkombinálták a helyzeteket. A vasárnapi mérkőzés azt mutatta, hogy a befejező csatároknak kell a legtöbbet javulniuk.

A KISTEXT kemény, lelkes edzőpartner volt, de kevés veszélyt jelentett a dunaújvárosi kapura, elsősorban a védekezésre összpontosítottak.

Végeredményben Palicskó edző, a körülményekhez képest elégedett volt a Kohász játékával. A mi véleményünk: az ellenfélhez, a pálya talajához jobban kell alkalmazkodni az eredményesebb szereplés érdekében.

Zs.

Két döntetlen, Ép... döntő a Hírla...

Vasárnap délelőtt a Kertvárosban rendezték meg a városi testnevelési sportszövetség és a Dunaújvárosi Hírlap által kiírt Hírlap Kupa labdarúgó torna első fordulóját. A mérkőzésekre vizes, havas pályán, görögyös talajon került sor. Ennek megfelelően igazi játékról nem nagyon beszélhettünk, a csapatok nagy küzdelmet vívtak egymással és mindkét mérkőzésen meglepetésnek számító döntetlen született. Így az első fordulóból az esélytelenebbnek tartott D. AKÖV és D. Építők jutott tovább az április 9-én megrendezendő döntőbe.

D. AKÖV—D. Papír 2:2 (1:1)

Kertvárosi pálya, 200 néző, vezette: Kapcsos.

D. AKÖV: Medveczki — Vadicskó, Gódány I. (Zsátos), Babicz, Ros-

Női bajnok: D. Kohász I.

Vasárnap a női csapatok számára is befejeződött a teremkézilabda bajnokság. A bajnoki cím sorsa az utolsó mérkőzésen dőlt el. A rutinosabb D. Kohász 25:20 arányban legyőzte a délelőtti mérkőzésen kifáradt D. Kohász II-t. Örvendetesnek mondható a Sportiskola II. szereplése is: utolsó négy mérkőzésüket megnyerve a táblázat 4. helyére tornázták fel magukat.

A góllövő lista első helyezettje, a „gólkirálynő" **Balatoni Éva,** a D. Kohász II. játékosa lett 68 góllal.

Gimnázium—Sportiskola I. 9:9 (5:5) Vezette: Ballai. Góllövők: Gimnázium: Fenyvesi 5, Tóth 2, Vida, Fésüs 1—1. Sportiskola I.: Vogl, Kiss 3—3, Skach 2, Nagy 1. Egyenlő erők küzdelmét és igazságos döntetlent hozott a két csapat összecsapása.

Sportiskola II. — D. Papír 21:11 (8:6) Vezette: Mata. Góllövők: Sportiskola II.: Aszlajov 7, Varga, Szlifka 5—5, Kollár 4. D. Papír: Beke 4, Vaskó 3, Nagy 2, Szépes, Sörös 1—1. A sportiskolások kezdtek jobban, de a II. félidő elején a D. Papír kiegyenlített, 10:10. Szépes sérülése és Kollár visszaállása után a minden csapatrészben jobb Sportiskola II. biztosan győzött.

D. Kohász II. — ITSK 21:8 (9:2) re, majd 9:6-ra vezetett. Az ITSK

Főiskolás kosárlabda bajnokság

Szombaton 200 néző előtt játszotta a D. Haladás első selejtező mérkőzését, és a gyenge játékerőt képviselő Kertészeti Egyetem ellen biztosan győzött.

D. Haladás—Kertészeti Egyetem 69:40 (39:21). Vezette: Fazekas, Dobos.

1969 FEB 18

Tóth Ila

1021

Dunaújvárosi képzőművészek

Tóth Ila

Kezében két kavics. Egymásra rakja — az elhelyezés életet lehel az élettelenbe. A játék csupa öröm — mondja mosolyogva. Tóth Ilának elhiszem. A mondat mögött súlyos tömbként áll eddigi életútja. Saját maga és körötte művei, alkotásai. Az anyag, helyesebben a gipsz és az agyag újjáteremtődik kezei között. Legyen az bronzba álmodott valóság, ami rengeteg érzelmet és boszszúságot elvisel, vagy kő, ami nyugodt tömegeket fejez ki.

Hogyan születik a szobor? — teszem fel a kérdést, s tudom, a válasz megnyugtató lesz, ars poeticát takar majd.

— Élményből — hangzik a mosolygós válasz, ami tág fogalom, de önmagában is jelent már valamit.

— Nem tudom kispekulálni szobraimat. Állok az ablakban, nézem a mozgó világot, vagy az utcán járva-kelve szemembe ötlik egy mozdulat, amiben valami csodálatosat találok. Aztán dédelgetem az éppen akkor talált lehetőséget. Ha frappáns, akkor lerajzolom, ha nem rajzos, akkor agyagot gyúrok és félreteszem. Az élmény nagyon szép lehet, de még nem biztos, hogy szobornak való. Annak ellenére, hogy képi indítású.

— Tehát hozzáfog és mérlegel..

— Igen, de az ember nem tudja hogy a tervből mi lesz. Állítom, hogy nem minden téma alkalmas például kisplasztikának. Ugyanúgy egy kisplasztika felnagyítva visszataszítóvá válhat, leronthatja a szobrászati értéket. Rendkívül nehéz a tér. Ha az ember térszobrot mintáz, vissza kell nyomni az érzelmeit, az értelmet kell előtérbe helyezni, úgy, hogy azért megmaradjon az érzelmi világ. Hogy milyen lesz a szobor? Az a művész ösztönösen veleszületett képességétől függ.

Tóth Ila szereti a kisplasztikát. Nála a szemlélődés realizálódást jelent, bátorítást az agyag. Egy-egy kisplasztika előtanulmány, de öntörvényű alkotás. Kétirányú. Lehet vázlat — a sok-sok szükséges közül — egy nagyobb méretű műhöz, és lehet a maga valóságában megoldott kész mű.

Michelangelot említi. Ahogy azt az egyetlent szokták, aki kitette, kirakta magából a művet, olyan egyszerűen és olyan tökéletesen, hogy azon már nem kellett változtatni. Tulajdonképpen így kellene mindennek kijönni, hogy a végső formán már semmi se látszódjék az anyaggal való küzdelemből.

— Persze az egész kedvéért lehet egy-két befejezetlenebb rész. Ilyen Maillol Pomona-jának almát tartó keze. A művész élvezte, ahogy az almát mintázta. A kézfej viszont nagyon kemény, megnyúzott. Látszik, hogy nem volt ott. Érdekes, hogy a kéz általában kiesik. Ferenczy Béni sem érdekelte, csak összefogta. Vannak hangsúlyos és hangsúlytalan részek. Ezek adják az izgalmat.

— Hogyan készül a szobor?

— Adva van a forgóállvány, azon a tartóvas. A tartóvasra felkerül a váz, amely a szobor anyagát tartja, teljesen követi a szobor mozdulatát. Rendkívül fontos ennek az elkészítése. Mi, nőszobrászok, nagyon hátrányos helyzetben vagyunk. Ez a munka nagy fizikai megterhelést jelent. Erre mondta Pátzay mester, hogy nekünk legalább egy kovácshoz kell férjhez mennünk. Szóval, ha ez jól megvan, jöhet az agyag felrakása, ez már szerencsejáték. Van, aki rendkívül gyorsan dolgozik, van aki elvakaródzik. Ez a felületen is meglátszik. Rodin szobrain friss a felület, míg a lassabb munkánál a szobor jobban szárad, szikkad. Ez nem céltudatos faktura alkalmazása. Megesik például lassan csinálta szobrait.

— Időnként abbahagyja a munkát.

—... és ez így hasznos. Az alkotás napról-napra alakul, változik. Közben nézegetek, mást rajzolok. Kibeszélem magamból a dolgokat. Egyszerre több szobron szeretek dolgozni. De nálam nem megy ez egyszerűen. Sokat veszekszem magammal és a készülő művel.

— Végül elkészül.

— Mire az ember eljut ide, elmúlik az élet.

— Mi ez, keserűség?

— Nézze, ötletek vannak. Mindig újabb feladatokat adok magamnak, s ezek az ötletek megdöbbentenek. A szobrásznak nagyon sokáig kellene élni, hogy valami kielégülése legyen az anyaggal szemben. Az alkotás belső kényszer, az ember mondani akar valamit. De a képelmény még nem elég. A képi érzelmi motívumból az értelmi hozzáadásával kezdem kialakítani azt, amit csak én meséihetek el. Egyet tudok mondani: gyerekes kíváncsisággal, de komoly céllal figyelem az életet.

A műteremben szobrok, kisplasztikák, érmek. Tóth Ila újabban samottal is dolgozik. Egy éve szerződése van az Épületelemgyárral.

— A samott eleve olyan anyag, amiből rusztikus, megdöbbentő dolgokat lehet kihozni. De ugyanez megtalálható az agyagban is. Nemrég döbbentem rá, hogy mi minden rejlik benne. Talán ezért vonzódom a kerámiához is.

A művész állandóan keres, változik, kutatja a neki legmegfelelőbb kifejezési formát. Tóth Ilának az agyag már egy közvetítő anyag. Kezébe veszi, alakítja, s ebből kihozni minden lehetőséget, még ha vázlat is — roppant boldogság.

— Alkotni énekelve kellene. Medgyesi mindig boldog volt, mert ő a kőben megtalálta a kifejezés területét, formáját, nyelvét. Ezt keresem én is.

*

Tóth Ila kiállítása — Pálfalvi Jánossal közösen — 1969. február 12-én nyílt meg a Vasmű Klubban. Munkásságáról, illusztratív szavak helyett, beszéljenek maguk a kiállított művek.

M. Zs.

amelyek többi társukkal együtt jelen pillanatban talán a legkorszerűbbnek tekinthetők, ugyanis az eddigi tapasztalatok szerint nincsen mellékhatásuk. A gyógyszercsalád további előnyei közé tartozik, hogy naponta egyszer adható, mert 24 órán át megfelelő vérnyomáscsökkentő hatást biztosít.

ra kiterjedt felmérés bebizonyította, hogy az aszpirinkezelés azért nem válthatja be teljes körűen a hozzá fűzött reményeket, mert a betegek 40 százalékának nem adható. Egyeseknél gyomor-nyombélfekélyt, felső gyomor-bélrendszeri vérzéseket idéz elő, és fehérvérsejtek számát is csökkenti.

mekbénulás. Ezeknél a betegségeknél van a megelőzésben a legnagyobb szerepe a higiéniának, illetve a konyhatechnológiai előírások szigorú betartásának, a gyakori kézmosásnak.

Közvetetten, vektorok útján sok fertőző betegség terjed: a pestis (a bolha hordozza), a Lyme-kór (kullancs közvetítévvel később a genfi közgyűlésen pedig már azt is megfogalmazták, hogy egyetlen ország sem mentes a fertőző betegségek okozta veszélyeztetettségtől. Számos oka közül az egyik legfontosabb az, hogy a repülőgépekkel nemcsak az emberek, a kórokozók is órák alatt eljutnak egyik földrészről a másikra.

kus fertőzéssel a valóságban, s az olyan „importált" betegségek, mint az évente egy-két alkalommal előforduló hastífusz, a tizenhét-húsz esetben behozott malária, a diftéria, a kolera nehezen diagnosztizálható.

Persze, ahol „otthonosak" ezek a betegségek, ott a diagnózis felállítása is könnyebb — de hát onnan éppenhogy elutazott a beteg... Így hát, amennyire igaz az a mondás, hogy minden rosszban van valami jó, megfordítva is helytálló a megállapítás. Csakhogy a civilizáció áldásai mellett az átkai sokáig eltörpülni látszanak. S rendre ismételgetjük: hajózni szükséges... **M.**

Bizonyító bőrpróbák

Néhány tapasz a háton „vall" az allergiáról

A sikeres gyógyítás megfelelő kivizsgálás, laboratóriumi háttér nélkül ma már alig lehetséges. Sorozatunkban ellátogatunk néhány laboratóriumba, hogy megtudjuk, milyen segítséget nyújtanak az orvosoknak. Ezúttal egy speciális bőrlaborban jártunk, ahol Szoboszlai Istvánné labor-szakasszisztens kalauzolt a tapaszok, mikroszkópok, ezernyi üvegcse között.

— Mint minden orvosi laboratórium, ez is a beteget és az orvost szolgálja ki. A kezelés kizárólag az orvos feladata, itt csak a tesztelés és az allergiavizsgálatok elvégzése történik.

— *Az egész világon nő az allergiás megbetegedés. Milyen módszerek vannak az allergének kimutatására?*

— Speciális módszerekkel dolgozunk, a legismertebb a tapasz, amelyből többet is felragasztunk a beteg hátára, s 24, 48, 72 óra múltán ellenőrizzük, milyen mértékben változott meg a beteg bőre. Általában fémekre, mosószerekre, illatanyagokra, tartósítószerekre, háziporra mutatható ki ily módon az allergiás reakció, amelynek több fokozata van, amit „keresztekkel" jelölünk az allergia súlyosságának megfelelően.

— *Nagyon sokan ételekre allergiásak...*

— A legtöbb problémát a mindennapi étkezés során előforduló fehérjék kiváltotta allergia okozza: tej, tojás, csokoládé, eper, de ebben a sorban van a mogyoró, savanyú káposzta, halfélék, fűszerek. Ez a fajta allergia is bármelyik életkorban kialakulhat és különböző tüneteket okoz, például bőrkiütést, viszketést, hasmenést. A tejallergia esetén még a tejporral készült ételeket is korlátozni kell, márpedig olyan ételek is tartalmaznak tejport, amire nem is gondolnánk: a párizsi és a virsli.

S ezután jönnek a „tilalmak", amelyek betartása nem mindig könnyű. Hiszen egy illatot, egy bizsut még csak elhagyhatunk, de mosószert már bajosabb allergiamentesre „lecserélni".

Súlyos lelki problémák, testi bajok

Az ország északkeleti felében élők lelki és ezzel összefüggésben testi egészségüket tekintve jóval hátrányosabb helyzetben vannak, mint azok, akik hazánk nyugati felében élnek. Ez is kiderül abból az országos felmérésből, amely sok egyéb téma mellett a Magyar Pszichiátriai Társaság szerdán kezdődött IV. Nemzeti Kongresszusának napirendjén szerepel.

Az országos vizsgálódás során arra a következtetésre jutottak, hogy a reményvesztettség, a leszakadás lelki megélése rendkívüli módon kihat az emberek testi egészségi állapotára. Ez tehát az egyik alapvető oka annak, hogy a szabolcsiak vagy nógrádiak sokkal betegebbek, mint például a vasiak.

A depresszióról amerikai tudósok nemrégiben kimutatták, hogy még a betegség enyhe formája is az egyik legveszélyeztetőbb tényező az infarktus szempontjából.

A pszichiátriai megbetegedések — amelyekkel életük során az emberek 40-50 százalékának kell szembenézniük — ma már hazánkban is a legkorszerűbb módszerekkel kezelhetők. A pszichiátria hihetetlen fejlődésen ment át, a gyógyszerpaletta az elmúlt években gyakorlatilag teljesen átalakult. Harmatta János, a társaság főtitkára hangsúlyozta: az új egészségügyi törvény szerint pszichiátriai beteg csak bírósági határozattal, illetve sürgős esetben, veszélyeztető állapotban kényszeríthető gyógykezelésre.

Jó szem és egy spatula elég

Az operáció nyomaival nehéz megbarátkoznia a betegnek...

A daganatos betegségek okozta halálozás Magyarországon a halálokok listáján a második helyet foglalja el. Ezen belül is a szájüregi daganatok rohamosan sokasodnak: az elmúlt tizenöt évben gyakorlatilag megháromszorozódott a meghaltak száma. A rákhalálozás oki listáján az ötödik helyen áll, noha néhány évtizeddel ezelőtt még nem volt az első húsz között. Dr. Kásler Miklós, az Országos Onkológiai Intézet főigazgatója szerint az okok között elsősorban az alkohol, a dohányzás és a szájhigiéne hiánya szerepel.

Dr. Bánhidy Ferenc professzorral arról beszélgettünk, megelőzhető-e és gyógyítható-e ez a rákfajta.

— Ez a terület gyógyítható, ha korán jön a beteg. S miért ne jönne korán? Hiszen a betegség felfedezése már egészen korai stádiumban lehetséges. Nem kell hozzá semmilyen drága eszköz, csak jó szem és egy spatula. Ha belenézek a beteg szájába, láthatom, hogy ott valami olyan elváltozás van, ami nem a normál szájnyálkahártya, nem az egészséges nyelv...

— *Ezt a beteg nem érezheti, nem veheti észre?*

— De. A beteg is érezheti, csakhogy van itt egy nagy probléma. A beteg néha későn érzi. Sajnos nagy részük egyébként is önpusztító beteg: alkoholista, dohányos — a kettő együtt a legrosszabb — hiányos a szájhigiénéje, fogak helyett már csak betört gyökerei vannak. Sajnos ismeretes, hogy Magyarország nagyon hátul kullog például a fogkefevásárlásban, a fogpaszta

fogyasztásában. De hát ezek nem csak egészségügyi, hanem szociális tényezők. Mindezek mellett persze egy sor más tényező is szerepet játszik a rákbetegség kialakulásában, s azokat nem ismerjük. De bizonyos, hogy a környezetszennyezés, a kátrányanyagok, az egész életvitel befolyásolja a kórt.

— *Milyen életkorban támadnak ezek a daganatok?*

— Sajnos, egyre fiatalabb korban. Az én fiatal koromban, amikor egyetemista voltam, még úgy tartották, ha egy fiatalember fogy, az tüdőbeteg, ha egy idős ember, az rákos. És ez negyven év alatti, illetve hatvan fölötti emberekre vonatkozott. Mára már sajnos teljesen megváltozott ez a helyzet, s a daganatok is kialakulnak negyvenéves kor alatt.

— *A rákhalálozások között ötödik helyen vannak a szájüregi daganatok. Ennyire rosszindulatúak, vagy nehezen hozzáférhetők, operálhatók?*

— Jó helyen vannak — már ha egy daganat jó lehet — hiszen láthatók, nem létfontosságú szerveket támadnak meg, jól operálhatók. Pótolni lehet az állkapcsot például akár a lábszárcsontból, csakhogy ez mind, mind látható. A kisebb beavatkozás is nagy vágással jár, s a műtét nyomát látják a laikusok, a család, a szomszédok. A beteg, ha belenéz a tükörbe, bizony nehezen barátkozik meg az új külsejével. S ez rontja az életminőséget, súlyos lelki problémák forrása. De a statisztika véleményem szerint némileg félrevezető, hiszen igaz, hogy több a szájüregi rákhalálozás, de lényegesen többen is kerülnek orvoshoz ezzel a daganattal.

— *Melyek a megelőzés lehetőségei?*

— A már említett higiénés kérdések mellett a rendszeres szűrés nagyon fontos lenne. A háziorvosoknak, fogorvosoknak kellene tudniuk, hogy az apró elváltozások mögött kezdődő daganat is állhat. De ehhez meg az kellene, hogy évente egy általános kivizsgáláson mindenki részt vegyen... **(Móré)**

Középiskolák is pályázhatnak

Az iskola falain kívüli környezeti nevelés, élmény- és ismeretszerzés, természetvédelmi tevékenység elősegítése annak a pályázatnak a célja, amelyet 11-18 éves diákok számára szervez a Soros Alapítvány. A pályázók köre: általános iskola felső tagozatos és középiskolás diákok, valamint a környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, osztályok, szakkörök, csoportok. Pályázhatnak: intézmények, vagy magánszemélyek. Nem nyújthatnak be pályázatot a bevételorientált szervezetek és a támogatás újraelosztására pályázók. A természetvédelmi táborokra és a terepgyakorlatokra március 24-ig lehet jelentkezni. További információk: 1525 Bp. Pf. 34. T: 315-0303.

Akvarellek és olajképek, egy életműnyi válogatás

Tóth Gyula festőművész kiállítása Fehérváron

A Szent István Művelődési Ház Szent Korona Galériájában a Fejér megyei pedagógus festők egyik jeles alkotójának, Tóth Gyula festőművésznek nyílik kiállítása február 15-én, vasárnap 11 órakor.

Tóth Gyula a 60-as években együtt állított ki Francsics Józseffel, Áron Nagy Lajossal és M. Tóth Istvánnal. Ekkor kapcsolódott be Francsics József biztatására a megyei képzőművészeti életbe. Országos tárlatokon is szerepeltek művei. A sárbogárdi pedagógus-festő korai olajképein és akvarelljein feltűnnek a település jellegzetes utcarészletei, a balatoni tájak. „Ez a képessége az idők folyamán csak elmélyült. A sárbogárdi énekkar tagjaként eljutott Görögországba, Olaszországba, Dániába és járt Párizsban is. Mindenhova magával vitte vázlatfüzetét és itt készült rajzai nyomán később nagyszerű olajképek születtek élményeiből, benyomásaiból. A 80-as évek óta csendben, visszavonultan dolgozott" — írja Péntek Imre a kiállításhoz készült elegáns meghívóban.

Tavaly ősszel a sárbogárdi művelődési házban jelentkezett egy kollekcióval. Mostani kiállítása, egy életműnyi válogatás betekintést enged harmonikus festői világába. A tárlatot Sobor Antal író nyitja meg. Köszöntőt mond: Varga László, Sárbogárd polgármestere.

Besüt a nap az Öreghegyi Közösségi Ház kiállítótermébe, ahol M. Tóth István életművéből válogatott képek ragyognak. Az ablakokon beömlő fénytől megtelnek melegséggel a színek, a formák. A nők, a glóriás szentek szeme, mosolya ragyogóbb. A napfénytől és a látogatótól megelevenednek a képek, még Szent Ferenc is, aki prédikál a madaraknak, vet rám egy pillantást.

Elgondolkodtam a műalkotások magányosságán. A tárlatnyitókon nagy a nyüzsgés, az őszinte és színlelt érdeklődés. Mindenki ott van, aki számít, vagy illik ott lennie. Elmennek, akik szeretik az alkotót és műveit, meg azok is, akik nem. A tárlatnyitók inkább a találkozások, a beszélgetések, a „pofavizitek" alkalmai, arra nincs idő, sem tér, hogy az műveket és a magunk érzelmeit, gondolatait hallgassuk. Vannak olyan alkotások, amelyekhez csönd kell, ilyenek M. Tóth István képei.

Ilyen a Hozzátok szólok (kép), ilyen a Boldogok és szentek gyönyörűséges női arcai, ilyen a Kőtár és a Csendes szeretet. De ilyen az Amikor engem szült anyám című portré (kép), amely megállítja az embert, csöndre inti az arc komoly bája, a tartás méltósága. A másik filozofikus cím továbbgondolásra intő, a vénséges vén odvas fában menedéket találó madarakat ábrázoló. Ezek a képek hogy kegyes-kegyetlen szülőföldjét, városát lélekcsonkulások nélkül el nem hagyhatja az ember, s vannak, akik ezt nem vállalják. Vannak, akiknek a nagyvilág is szűk, másoknak viszont egy talpalatnyi hely is elegendő, ha van hozzá jó klíma, elégséges oxigén, az élethez a munkához szükséges morális, emocionális hőmérséklet.

Nem könnyű a hűség! Gyakran „talpig nehéz" viselet, de aki szereti a számára kijelölt hely szellemét, történelmét, históriás köveit, polgárait, szentjeit, szélhámosait, öregjeit és ifjait, az a hűség kötelékeitől, az összekötözöttségtől nem szenved.

A vendégkönyvet lapozgatva, méltató, köszönő sorokat olvasok, amelyek jelzik: nem mindig magányosak a képek. Aki csöndre vágyik, aki szeretné megtapasztalni, hogy nem halt meg a szépség, a hűség, az térjen be az Öreghegy közösségi hajlékába. **Zágoni Erzsébet**

Fotó: *Pati-Nagy Bence*

Új csapat, kötelező táncok

Dunaújvárosban vendégszerepelt Markó Iván balett-társulata

Két jelentős tétje volt számomra szerdán este a Magyar Fesztivál Balett dunaújvárosi vendégjátékának. S egyben két jelentős kérdésre kerestem a választ. „Működik"-e *Markó Iván* tavalyelőtt ősszel szervezett új közössége, a Magyar Fesztivál Balett? Válaszom: igen. A neves koreográfus-rendező elképesztően fiatal táncosokból verbuvált csapatot, az elmúlt időszak — gondolom — erőfelméréssel, továbbképzéssel telt. És — immár összefüggésben a második kérdéskörrel — a régi, nemritkán közel húsz éve született Markó-koreográfiák újraépítésével, repertoárba illesztésével (e koreográfiákból „hozott" hármat a társulat a Bartók színpadára).

Ha a cél a Markó-féle (no micsoda: iskola; tradíció; látás- és eljárásmód; világmagyarázat?) modell megismerése és elsajátítása, akkor e művek — az új csapatnak —, elismerem: kötelező táncok. E nézőpontból abszolút vállalható volt a szerdai előadás. Bebizonyíttatott, mégpedig fényesen: az eltelt időszak elegendő volt ahhoz, hogy a társulat látványos, s ha nem is hibátlan, de mindvégig igen magas színvonalú táncszínházi produkcióval rukkoljon ki (vastaps volt a megérdemelt jutalom).

Jóval problematikusabbnak érzem a választ akkor, ha — diszkréten — rákérdezek a művek érvényességére is.

Tudjuk, mekkorát robbant és milyen mértékben hatott anno „A Nap szerettei": az Orff-muzsikára teremtett, az élet nagy kérdéseire reflektáló darab, a szimbolikus-költői táncnyelv sütött a színpadról. Nem azt állítom, hogy elfakultak mára a koreográfia színei — hiszen akár a szólisták (*Jónás Zsuzsa*, *Tóth Rita* és *Virág András*, *Nyári Gábor*) teljesítményét, akár a tánckar erejét idézhetném ellenérvül —, nem. A világ kereke fordult nagyot. A Carmina Buranára írt teremtésmítosz — amely egyként értelmezhető egyetlen nap lineáris történeteként, egy emberélet summázataként és a „minden, ami él" örökkön változó, egylényegű programjaként — egykoron az élet igenlését „jelentette". Ma: egy fontos koreográfia a sok közül. Kötelező tánc. Még inkább „áll" a fenti megállapítás a Trisztán és Izolda című táncetűdre. A két boldogtalan szerelmes története, a művészet egyik leggyakrabban idézett toposza Tóth Rita és Virág András tolmácsolásában *nem tudott* több lenni attraktív, de a jelenkori világállapothoz mérten nem különösebben izgalmas munkánál.

Az együttes igazi ereje a záródarabban érvényesülhetett. Ravel Bolerójának „testnyelvi" átirata a magamagát gerjesztő, a világgal egyetlen úton kontaktust kereső, végül magára maradó Vágy története. Ottlik Mária

ösztönvilágból (is) építkező, bocsánat, „nőstényi" figuráját az egész előadás legadekvátabb karakterének vélem. (Ez a nyers őserő jelenünk jellemzője. Az sem véletlen, hogy Markó Iván legutóbb bemutatott darabjának címe: A dzsungel. Talán legközelebb azt látjuk...) **(nyzs)**

Fotó: *Lázár Zsolt*

Kulturmix

Kiállítás a teleházban

Február 13-án, pénteken 16 órakor a csákberényi teleházban Prosszer Mihály festő-grafikus alkotásaiból nyílik kiállítás. A tárlatot március 8-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Bábjáték a Bartókban

Dunaújvárosban, a Bartók Kamaraszínház és Művészetek Házában február 17-én és 18-án, 9 órakor, 10.30-kor és 14.30-kor a Jancsi és Juliska című bábjátékot mutatja be a miskolci Csodamalom Bábszínház. A produkciót, az ismert mese humoros átdolgozását kisiskolásoknak ajánlják.

Foltvarrás és játszóház

Fehérváron, A Szabadművelődés Házában február 14-én, 14 órától foltvarró tanfolyam lesz. E napon 15 órától pedig farsangi játszóházba várják a gyerekeket.

Fejér M. H. 1998. feb. 13.

lán a [illegible] olcsóbb lehetett volna... És eszébe jutott Tengődi úrnak a saját sógora, aki lakása előtti térben, egy ládában, előre összevásárolt konzerveket tartott... S e háborús készlet nem ment veszendőbe, mert ha úgy hozta a sors: ebből étkeztek sógorék békeidőben.

Tengődi úr romantikus úriember volt, ezért ha lehetett volna, kéziratait a legszívesebben acélhegyű, mártogatós tollal írja. De fájdalom, mára nemcsak kézzel írott, hanem a gépelt kéziratok is divatjukat rajta. Ugyan minek, amikor [illegible] már egyes szerkesztőségek mágneslemezeken kérik a szerzők műveit, annak ellenére, hogy a Tengődi úr féle konzervatív emberek nemigen ismerik a szövegszerkesztést és a számítógépet.

„Minden esetre megveszem a lámpát és álmatlan estéken elábrándozom mellette" — gondolta Tengődi úr magában. „Mert még jól jöhet egy petróleumlámpa, ha netán kikapcsolják az elektromos áramot a lakásomban" — mondotta, azzal elindult a boltba, hogy a lámpát megszerezze.

Burger János

totta volna a tájékozatlan olvasókat, mint a mostani, túl lírai cikluscímek alá kicsit önkényesen besorolt vers-sorozatok. A fontoskodó, pontoskodó szövegvariációk a válogatási és szerkezeti hibákért, sajnos, nem kárpótolnak bennünket; ezek inkább egy kritikai kiadásba kívánkoztak volna, mint ebbe a könyvbe.

Ám ne gáncsoskodjunk tovább. Örüljünk inkább a kötet megjelenésének, annak, hogy új olvasók gyönyörködhetnek Toldalagi Pál varázslatos verseiben.

(Szent István Társulat, 1995)

(p.j.)

Kánikula

Hosszan kígyózott a kocsisor a fülledt melegben. Az ablakok letekerve, izzadt alkarokon csillant meg a kegyetlenül tűző napfény. Sokan lekapcsolták a gyújtást, és az autóból kiszállva türelmesen cigarettáztak, így várták, hogy egy újabb lépésnyit haladhassanak előre. Ahogy múltak a percek, a türelem lassanként alábbhagyott, egyre sűrűbben csaptak rá az öklök a dudára, káromkodások és trágár szitkok harsantak, mind őrültebb gondolatok kavarogtak az emberek fejében, ahol mintha forrni kezdett volna a lüktető agyvelő.

— Ne dobolj már az ujjaiddal! Idegesít! — sziszegte a nő a férjének, aki a kormánykereket ütögette egy elképzelt zene ütemére.

A férfi abbahagyta a kopogást, és ujjai görcsösen a kormány köré szorultak, hogy a bőre egészen elfehéredett, ahogy megfeszült a csontokon. Lassan felesége felé emelte tekintetét, a mélyén düh lángolt és gyűlölet, amitől a nőnek a lélegzete is elakadt. Idegesen a rádió felé nyúlt hát, és tekerni kezdte a keresőt, míg valami divatos pop-számot nem talált. Magának is alig merte bevallani, de megrémült ettől a nézéstől, bánta már, hogy olyan durván és váratlanul kiáltott rá a férfira, szeretett volna bocsánatot kérni tőle, csak nem tudta, hogyan.

Nem mert szólni, amikor a férje egy szó nélkül kikapcsolta a rádiót, csak a száját szorította össze, és a hirtelen haragtól észre se vette a verejtékcseppet, mely végigcsorgott az arcán, be egészen a teljesen átizzadt blúz alá.

Majdnem elmosolyodott, amikor eszébe jutott, miképpen bosszulhatná meg a feszült némaságot, kinyitotta a retiküljét, és elővette a púderesdobozt. Tudta, mennyire idegesíti a másikat, ha a kocsiban készíti ki az arcát.

A férfi látta mindezt, de nem szólt, a düh a torkát szorongatta, és félt, hogy valami nagyon csúnyát találna mondani. Hallgatott hát, hisz szerette ezt a nőt, még akkor is, ha néha legszívesebben lekent volna neki néhányat.

Fél órával később még mindig ugyanott álltak, az izzó levegőben legalább száz duda hangja kavargott őrült kavalkádban. Ők mozdulatlanul ültek egymás mellett, az idegességtől feszülő izmokkal, az izzadság hatalmas, sötét foltokban ütött át a ruhájukon, és csak gyűlt, gyűlt bennük a méreg, érezték, hogy már nem bírják sokáig magukban tartani.

— Meddig állunk még?! — kérdezte végül a nő nyűgösen.

— Fogalmam sincs, drágám — felelte a férje szándékosan elnyújtott, sértő hangon.

— Mért nem csinálsz már *valamit*, az isten szerelmére?! — robban ki a hisztéria az asszonyból, és ekkor, pár másodpercig meg tudta volna ölni a férjét, hogy az ilyen felháborítóan nyugodt tudott maradni.

Mikor a férfi nem felelt, csak unottan a vállát vonogatta, ő dühödten újra a rádió felé nyúlt, aztán amikor felhangzott az a szám, amit évek óta nem hallott egyikük sem, zavartan összenéztek.

Sinatra lágy hangja úgy ölelte körül őket, mint egy hűsítő szellő a hegytetőn, ugyanúgy, mint amikor először találkoztak, abban a kis erdei panzióban, ahol örök hűséget esküdtek egymásnak.

— Emlékszel? — kérdezte a nő halkan, és a könnyein keresztül látta, hogy a férje elmosolyodik, és a térdére teszi a kezét.

Domokos Gábor

Tóth Gyula

1993-ban ünnepeltük születésének centenáriumát, s az idén emlékeztünk meg halálának 25. évfordulójáról. Családi körben. Szerény ember volt. Nem járt társaságokba, nem forgolódott a művész előmenetelét segítő helyeken, „csak" dolgozott, és művei „reklámozták". Függetlenségét tanári munkájával biztosította. A Székesfővárosi Iparrajz Iskolában tanított: tehetségesen, lelkiismeretesen. Tanítványai tanúsíthatják, hogy a közel negyven évig tartó tanári munkáját sem tekintette pusztán kenyérkeresetnek.

Gondolatgazdag, sokoldalú, tevékeny művész volt. Alkotott egyházi és világi emlékműveket, szobrokat, ötvöstárgyakat, érméket, plaketteket, bélyegsorozatokat. Hazai és külföldi kiállítások rendszeres résztvevője, díjazottja, pályázatok nyertese. Sok megvalósult pályaműve közül néhány: hősi emlékmű Tamásiban, Tüköry Lajos ezredes sírjára tervezett emlékmécses Palermóban, Darányi Ignác emlékműve Tihanyban, a Képviselőház szavazatgyűjtő urnája, Hegyi Szt. Bernát dombormű Dobogókő alatt az Ilona pihenőnél. Egyházi műveiből: Pécs-gyárváros plébániatemplom főoltárán Szent József szobor és két zenélő angyal relief, az újszászi templomban Mária életéből vett jelenetek négy reliefen; Budakalászon Krisztus felmagasztalása feszület; a szentimrevárosi Szent Imre plébániatemplom mellékoltárán hét relief Szent István életéből. Elismert éremművész is volt. Élete során több száz érmet, plakettet tervezett a csak kevesek által alkalmazott negatív vésési eljárással. Közülük jelenleg tizenegy látható a Magyar Nemzeti Galéria éremkiállításán.

A második világháború utáni nehéz években — akkor volt művészi ereje teljében — lehetőségei beszűkültek. Tanári állásától megfosztot-

ták, megrendeléseket nem kapott. Háborúban megsérült templomokba kezdett berendezési és szakrális tárgyakat tervezni kovácsoltvasból. Úttörője volt Magyarországon a modern kovácsoltvas ilyen irányú alkalmazásának. Kitágította a műfaj lehetőségi körét. Tervezett hagyományos és fénycsöves lámpákat, gyertyatartókat, perselyeket, ablakokat, örökmécstartókat, keresztelőkutakat, tabernákulumokat, szembemiséző oltárokat. Legegyénibb, legszebb művei: stációsorozatai. Az elsőt a salgótarjáni ferences templomba készítette 1958-ban. Ennek kissé módosított változatai kerültek a budapesti mátyásföldi és a felsőgödi templomba. Bronzból is tervezett keresztutat az Isteni Megváltó Leányai apácarend zárdája részére. Másolata az óbudai Vörösvári úti Szentháromság plébániatemplomban látható. Áhítatot sugalló Krisztus alakjai a salgótarjáni, mátyásföldi és balatonföldvári templom szembemiséző oltárain.

Szerény ember volt, nem ismerte a hiúságot. Valószínűleg mosolyogva legyintene rá, hogy a „szakma" elfelejtette, hiszen művei Isten házait ékesítik, ahol emberek imádkoznak. Kőből, fából, vasból alkotott Krisztusai segítik ebben őket.

T.I.

Raksányi Gellért he

A második világháborút követően, közel ötven éve került a Nemzeti Színház társulatához *Raksányi Gellért* színművész. A Színiakadémián Abonyi Géza, Lehotay Árpád és Somlay Artúr tanítványa lett, akik már korán fölismerték mély beleélőképességét, jellemformáló erejét és klasszikus orgánumát. A művész régi katolikus értelmiségi családból származott: nagyapját kórházalapítóként tartották számon a Dunántúlon, édesapja kutató orvos volt.

A fölfelé ívelő színészpályát nagy mértékben akadályozta az 1949-től eltorzuló politikai helyzet. Az egyre erőszakosabban föllépő kommunista diktatúra a művészvilágban is azoknak a szilárd jellemű személyiségeknek ártott elsősorban, akik — mint Raksányi is — egy pillanatra sem hódoltak be az ateista, nemzetellenes uralomnak. Megőrizte művészi és emberi szuverenitását, és számos kisebb szerep hiteles megformálásával sikerült „túlélnie" a nehéz sztálini korszakot.

Sokoldalú tehetsége, vérbő temperamentuma és egyre jobban színesedő beszédhangja a viszonylagos enyhülés éveiben számos kiemelkedő színházi és filmbeli alakításban mutatkozhatott meg. Markáns szerepformálás jellemezte őt Móricz Zsigmond és Németh László, Gogol, Gorkij és Bernard Shaw darabjaiban: nem állt távol tőle a vígjátéki stílus és az emberi humor sem.

A 80-as évektől kezdve művészete még jobban kiérett és nyilvánvalóvá vált. 1982 őszén megtartott önálló estjén az Egyetemi Szín-

Új Ember 1995. júl. 30.

Krisztus a keresztfán, körülötte hívei és a katonák. — 1888: I. 18. *Firenzei festő*, XIV. század: A Golgota. — 1896, 1897: I. 18. *Firenzei festő* a XIV. századból: Krisztus a keresztfán. — 1897: I. 18. *Florentiner Maler* aus dem XIV. Jahrh.: Christus am Kreuz. — 1898: I. 18. *École florentine*, XIV. siècle: Le Christ sur la Croix. — 1901, 1904: I. 18. *Firenzei festő* a XIV. századból: Krisztus a keresztfán.

Tóth Irén

Végbiz. elégséges eredm.

Éimisk 1915/16 43. l.

1968 OKT 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

Tóth Ilja

Tóth Ilja

☐ TÓTH ILJA dunaújvárosi szobrászművésznő munkái alapján, azok elismeréseképpen a Képzőművészeti Alap tagja lett.

1021

Ba

Az ötvenes évek végén nagyon fellendült városunk asztalitenisz sportja. A Kohász sportkörnél egy tucat jóképességű versenyző gyűlt össze, akik valamennyien semmiképpen sem szerepelhettek egy-egy bajnoki mérkőzésen. Néhány játékos úgy határozott: új egyesületben, a D. Ruhagyár színeiben folytatja a versenyzői pályafutását.

Ötvenkilencben megyebajnokságot nyert a csapat, de a budapesti osztályozón nem sikerült kiharcolniok az NB II-be jutást. Ez három évvel később, 1962-ben Komlón sikerült. 1963 óta megszakítás nélkül az NB II-ben játszik az együttes. Kezdetben a kiesés elkerülése és a megkapaszkodás, később a középcsapattá válás volt a terv. Ez év tavaszán azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy az első három között végeznek. Terveket maradéktalanul sikerült végrehajtaniuk, hisz jelenleg utcahosszal vezetnek a bajnokságban, és egy fordulóval a befejezés előtt elmondhatják, hogy ebben az évben mindössze egyetlen mérkőzést, két pontot veszítettek.

A csapat tagjai közül *Török* 157-szer, *Várkonyi* 98-szor, *Greksa* 87-szer, *Ignácz* 80-szor, *Sebestyén* 62-szer, *Grósz* 13-szor és *Horváth* 8-szor szerepelt az együttesben.

Hetenként három este szinte forrnak a fehér labdák a Ságvári iskola tornatermében felállított asztalokon. Hosszú ideig Várkonyi László volt a csapat edzője. Már a negyvenes *években jónevű asztaliteniszező* volt, aki 1951-ben bekerült a magyar asztalitenisz válogatottba is. A Bp. Spartacus csapatának tagjaként bajnokságot, majd Magyar Népköztársasági Kupát is nyert. 1958-ban került Dunaújvárosba. 1961-ig a D. Kohász versenyzője volt. Ezután a D. Ruhagyár edzője és versenyzőjeként fáradozott Dunaújváros asztalitenisz sportjának fellendítésén. Sok-sok fiatal neveltje közül talán Sebestyénre és a *Wiedemann* testvérekre

E. Tóth Ila

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1970 NOV 13

1021

OLVASÓ NŐ

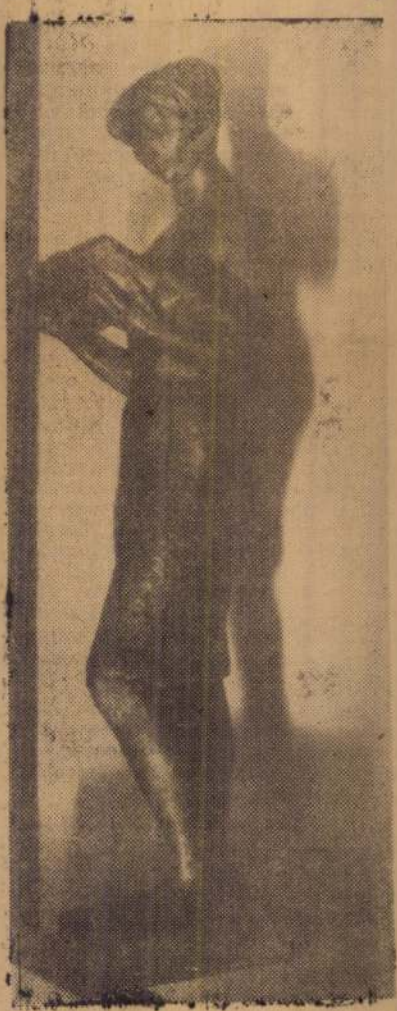

Ez a neve a mintegy félméter magas, bájos női figurának, ami november 7 óta a városi könyvtár kölcsönzőtermét díszíti.

A szobrot E. Tóth Ila szobrászművész ajándékozta a könyvtárnak.

TÒTH I. & PÈTERFY KÀLLIÀS

SZENTENDRE
március 3-15.

TÓTH I.

Tóth Ila

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 DEC 12

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

Két hír Dunaújvárosból

1021

Gyár-mecénás

Megyénk szocialista városában jól bevált gyakorlat, hogy a nagyüzemek és a városba települt művészek gyümölcsöző kapcsolatot alakítottak ki egymással. Az üzemek támogatják a művészeket, ez utóbbiak pedig megismerkednek a „mecénások" életével, s alkotásaikban felhasználják így szerzett élményeiket. Szép példája ennek az Épületelemgyár és Tóth Ila szobrász között kialakult kapcsolat. A művésznő már eddig is több kisplasztikában örökítette meg itteni élményeit, most azonban egy új és érdekes munkán dolgozik. A felszabadulás 25. évfordulójára emlékplakettet készít, amelyet a vállalat sokszorosíttat, s szép elismerésként legrégibb dolgozói kapják.

kocsivezetői fizetést folyósítunk. Jelentkezés személyesen kedden és pénteken 8—12 óráig, 21. sz. AKÖV Budapest VII. Madách utca 11, vagy 21. sz. AKÖV Siófoki Üzemegységén. Csak katonai szolgálatot teljesített és legalább 8 általános iskolát végzettek jelentkezzenek. Érettségizett gyors- és gépírónőt titkárnő beosztásba, gépírni tudó adminisztrátorokat, valamint autóközlekedésben jártas forgalmi és műszaki előadókat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

1969 FEB 14

Tóth Ila szobrászművész

1021

Művészeti est a Vasmű Klubban

A már hagyományossá vált „Csak tiszta forrásból" estek legutóbbi rendezvényét szerdán este tartották a Vasmű Klubban. A Vasmű Klub, a Tudományos és Művészeti Klub és a TIT rendezésében nyitották meg Tóth Ila szobrászművész és Pálfalvi János grafikusművész kiállítását, amely február 28-ig tekinthető meg. Az est programjában szerepelt Kalász Márton költő készülő új kötetének bemutatása. A Viola d'amour címet viselő verseskönyvből a Vasmű Klub irodalmi színpadának tagjai mutattak be néhány verset. Első ízben szerepelt a művészeti est műsorában városfejlesztési téma: Remetey Tibor építészmérnök, a Dunaújvárosi Tervező Iroda munkatársa ismertette a Castrum II. városrész makettje alapján a terveket. A jelenlevők számos kérdést tettek fel a tervezőnek, aki elsősorban az építész gondjairól és lehetőségeiről beeszélt. Mintegy betekintést kaptak az est hallgatói az építszet világába amit színesen illusztrált az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium kisfilmje, amely az 1963-ban épült magyarországi épületeket mutatta be.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 NOV 3
Zalai Hirlap

Tóth Ilona

8 1021

Tóth Ilona: MARGARÉTÁK

Tóth Ilona

a művész szerepelt a IV ipari textilművészeti biennálén

mig *Tóth Ilonának* öt színállású, kockás bútorszövete, az *Ivaló*.

Magyar Hirlap 1979/214/5

Wagner:Művészi-e az ipari textil?

feladatait. Az átgondolt, összehangolt irányító munka, a feladatok ellátásának *hatékony ellenőrzése* a másik fontos biztosíték. S ha ellenőrzésről beszélünk, nem a községi tanácsok és az iskolák folytonos zaklatására, hanem főként munkájuk *hozzáértő segítésére* gondolunk.

Végül pedig az előfordulható hibák legbiztosabb ellenszere, a pozitív, előrevivő tendenciák széles körű érvényesítésének legfontosabb eszköze: *a demokratizmus kibontakoztatása.* Csakis a demokratizmus tényleges biztosítása alakíthat olyan közszellemet, amelyben a vezető megnövekedett hatáskörét, kizárólag a közösség, a közügyek eredményesebb szolgálatára nyújtott, minden eddiginél tágabb lehetőségnek, nem pedig a hatalmaskodás, önös érdekek érvényesítése, esetleg feltételezhető, de semmiképpen nem megengedhető eszközének tekinti.

A IV. ötéves tervben — mint a küldött elvtársak előtt ismeretes — a művelődésügy területén rendelkezésünkre álló 8,5 milliárd forintból 4 milliárdot fordítunk óvodák, kollégiumok, körzeti iskolák és szakközépiskolai műhelytermek építésére, a gyermekotthoni hálózat bővítésére. A X. kongresszus irányelveit is követjük, amikor fokozott gonddal törődünk a falusi és peremkerületi iskolák fejlesztésével, az egyes iskolák közti ellátottságbeli és színvonalkülönbségek csökkentésével.

Ismeretesek a felszerelés, a szemléltető eszközök hiányában jelentkező gondjaink, a tanyai, falusi kisiskolások problémái; Kállai elvtárs szólt a munkások és parasztok gyermekeinek tanulási, továbbtanulási nehézségeiről, a képesítés nélküli nevelők számának emelkedéséről. Őszintén meg kell mondanunk, hogy mindezek orvoslása meghaladja egyetlen ötéves terv lehetőségeit, de alighanem meghaladja azt a szintet is, mellyel az oktatásügy ma a nemzeti jövedelemből részesül. Ezért örülünk annak, hogy az oktatásügy felülvizsgálata során tudományos elemzés alá vesszük ezt a témát is. A szocializmus magasabb szinten való építése egyre műveltebb, szakmailag képzettebb embereket kíván. A termelékenység növelésében, az anyagi javak termelésében versenyben vagyunk a kapitalizmussal, s ez a verseny nem kis részben az iskola területén zajlik, melynek feladata a legfontosabb termelőerő, az ember felkészítése, de nálunk olyan felkészítése, hogy ne csak egyre precízebben dolgozó gép legyen, hanem egyre teljesebben élni is tudjon a megtermelt javakkal a maga és embertársai boldogulására, életünk szebbé, harmonikusabbá, teljesebbé tételére. *Reméljük, az igények s a realitások ütköztetése alapján a mainál kedvezőbb arányt állapítanak meg a vizsgálat végén az oktatásügy részesedésére.*

Van azonban e kérdésnek egy másik oldala is, a jövő terveinek kidolgozásáig a *máról* való gondoskodás, s ez ugyanolyan fontos, mint a jó tervek készítése. Ez a gondoskodás a rendelkezésünkre álló pénzeszközökkel való takarékos gazdálkodást, a társadalmi erőforrások feltárását és okos felhasználását igényli.

Ezt a feladatot *most* és *nekünk* kell megoldanunk. E munkánkban bőségesen van javítani való. Egyes iskolákban alapvető eszközök, könyvek hiányoznak, mert nem tudják őket megvásárolni, vagy mert nem gondolnak, vagy nem időben gondolnak rájuk. Más iskolákban a meglevő eszközöket sem használják, mert helyenként javításra szorulnának, másutt pedig hiányzik az újért való lelkesedés, buzgalom, de esetenként a felhasználáshoz szükséges ismeret és jártasság.

Alapigazság, hogy *minden eszköz mozgásba hozója, minden elgondolásnak megvalósítója a pedagógus.* Ezért elengedhetetlen a nevelőink anyagi és erkölcsi megbecsülésének fokozása, élet- és munkakörülményeinek javítása. A párt és a kormány előtt nyilvánvaló a fizetésrendezés indokoltsága, a közoktatásügy területén dolgozók alapbérének emelése. Mi, a minisztérium vezetői, bízunk abban, hogy a realizálásra a közeli jövőben sor kerül.

Semmivel sem kívánom csökkenteni az anyagiak fontosságát, mégis azt mondom — tapasztalatok alapján állítom —, hogy legalább olyan fontos nevelőink, *a nevelőmunka erkölcsi megbecsülése,* a nevelők mindennapi gondjaival való törődés. Mindnyájan tudnánk olyan konkrét eseteket felsorolni, melyekben nem az anyagiak, hanem a tűrhetetlen bánásmód, a packázás miatt hagyták el helyüket a nevelők. Kérjük a szakszervezeti bizottságok vezetőit, a szakszervezetet mint testületet, legyenek segítségünkre a pedagógusok érdekeinek védelmében, jó közérzetük kialakításában, védettségük fenntartásában. Ne értsenek félre, nem beszélek senki ellen konkrétan, mert a védelmet — ha kell — meg kell adni a tanáccsal, az igazgatóval, de ha kell, a minisztériummal szemben is!

Engedjék meg, hogy e témában magukra a nevelőkre, sőt elsősorban magukra a nevelőkre apelláljak. *Az iskola, az egyes nevelők súlya és tekintélye mindenekelőtt munkájuktól függ,* az oktató-nevelő munka eredményességétől, a szocialista tanár—diák-viszony megteremtésétől és ápolásától.

Vannak foglalkozások, melyek esetleg károsodás nélkül űzhetők dühös indulattal, kiégett lélekkel, cinikus közönnyel — *nevelni biztosan csak meggyőződéssel, hittel, hozzáértéssel lehet.* Persze, kell ezt kívülről támogatni is, például a sokszor igényelt pedagógiai szabadság biztosításával, a jó kezdeményezések, a bátor és megfontolt kísérletek serkentésével, mert a sablonok, a kész receptek nem elégítenek ki bennünket, s élő, eleven emberekre alkalmazva többnyire hatástalanok is.

Tisztelt Elvtársak!

Őszinte szívvel kívánom, hogy legyen erejük, egészségük a most meghatározott feladatok jó végrehajtásához. A Művelődésügyi Minisztérium még következetesebben arra fog törekedni, hogy a pedagógusokra támaszkodva, tanácsaikat megfogadva, bírálatukra odafigyelve oldja meg feladatait.

Kongresszusuk tanácskozásához a minisztérium nevében sok sikert kívánok.

A Budapesti Pedagógiai Főiskolán az 1949/1951-ben végzett magyar-történelem (B) szakos hallgatók húszéves találkozójukat tartják 1971. június 12-én du. 16 órakor a Toldy Ferenc Gimnáziumban. (Budapest I. ker., Toldy Ferenc út 9. Telefon: 158—266)

anyagi és erkölcsi megbecsülése, tovább javuljon közérzetük, munkakedvük, s hogy hivatástudatukat ne kezdje ki, ne rombolhassa szét méltánytalan bánásmód, meg nem értés, hatalmaskodás.

Céljaink, alapvető feladataink változatlansága mellett mégis miben jelent újat az új tanácstörvény? Erről szólva is csak néhány olyan kérdésre utalok — a teljesség igénye nélkül —, amely a pedagógus közvéleményt, ismereteink szerint, leginkább foglalkoztatja.

A tanácstörvény alapján jelentősen növekszik a helyi tanácsok — s eddigi jogkörükhöz képest különösképpen a községi, nagyközségi tanácsok — hatásköre, feladata a lakosság kulturális alapellátásának biztosításában s ezen belül is főként az alsófokú oktatási intézmények létesítésében, fenntartásában, működtetésében.

Közismert és helyenként riadalmat keltett az a tény, hogy a fenntartásukban működő intézmények vezetőinek a kinevezése is a községi, nagyközségi tanácsok hatáskörébe kerül.

A pedagógus közvéleményben érdeklődést s esetenként fenntartásokat, aggályokat váltott ki az igazgatók, az intézményvezetők hatáskörének tervbe vett növelése is.

Mi várható ezektől az intézkedésektől, közelebbről: a községi tanácsok és az igazgatók hatáskörének szélesítésétől? Szándékaink s reményeink szerint — röviden szólva —: eredményesebb munka.

Az oktatásügyi intézményhálózat fejlesztésében, az ellátottság, a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek javításában előrevivő, mozgósító erőt jelenthet, hogy mindezekért az igényeket, szükségleteket legközvetlenebbül érzékelő helyi tanácsok lesznek a felelősek. Az érdekeltség és a felelősség találkozása új erőket szabadíthat fel, minden eddiginél jobb lehetőséget teremt a helyi termelő üzemek közreműködésének szervezésére, a lakosság aktivizálására.

S hogy mindezt a községi tanácsok teszik és tenni akarják, annak igazolására — a IV. ötéves terv fejlesztési elképzeléseinek ismeretében — a példák sokaságát sorolhatnánk.

A községi tanácsok a lakosság szolgálatával szerzett tekintélyük alapján sokat segíthetnek abban — s nem elsősorban a törvény szigorával élve, hanem meggyőző szóval —, hogy *minden tanköteles fiatal elvégezze az általános iskolát.* Hozzájárulhatnak ahhoz, hogy minél több fiatal eljuthasson a képességeinek leginkább megfelelő életpályára, s hogy a tehetséges fiatalok előtt — ha a szülők esetleg visszahúzó szemlélete vagy anyagi nehézségei ezt akadályoznák is — megnyíljék a továbbtanulás lehetősége. Sokat tehetnek azért, hogy a községben a fiatalok nevelése valóban társadalmi üggyé, közüggyé váljék. S nem kevesebbet azért is, hogy a pedagógusok munkáját mindenütt bizalom, segítőkészség, elismerés kísérje.

A tanácstörvény végrehajtási utasítását előkészítő viták során mi azt az álláspontot képviseltük, hogy a tanácsok az igazgatók személyére vonatkozó legalapvetőbb jogaikat (kinevezés, áthelyezés, munkaviszony megszüntetése, fegyelmi eljárás, minősítés) *a járási hivatal véleményének figyelembevételével gyakorolják.* Őszintén megmondjuk, hogy ezekben az ügyekben a járási hivatal közreműködését fontosnak, nélkülözhetetlennek tartjuk. Ehhez való ragaszkodásunknak nem valamiféle indokolatlan bizalmatlanság, hanem a körülmények reális számbavétele az oka, forrása.

A leendő igazgató kiválasztásakor és a már működők elbírálásakor, értékelésekor számos tényezőt kell mérlegelni, s ezek sorában döntő jelentőséggel bírnak olyanok, mint az igazgató szakmai-pedagógiai felkészültsége, oktató-nevelő és pedagógiai irányító munkája, vezetői rátermettsége, amelyekre nézve a községi tanács beható ismeretekkel nem mindenben és nem mindenkor rendelkezhet.

Már utaltam arra, hogy a tanácsi irányítás továbbfejlesztésével összhangban tervezzük *az igazgatók hatáskörének, önállóságának növelését.* Terveink szerint — az előkészítésre, a felkészülésre fordítható mintegy másfél év leforgása alatt folyamatosan — *az igazgatók hatáskörébe kerül a pedagógusok kinevezésének a jogköre.* Ezzel párhuzamosan szorgalmazzuk, hogy — a gazdálkodás hatékonysága szempontjából célszerű határok között — az intézményvezetők az önálló gazdálkodás s a kisiskolák sajátos helyzetét is figyelembe véve a bérgazdálkodás jogkörét is elnyerjék. Számos területen növelni kívánjuk az igazgatók önállóságát az intézmény pedagógiai irányításában, igazgatásában, fokozni felelősségüket a tantárgyi oktató-nevelő munka irányításában, ellenőrzésében.

Masznyik Iván rajza

A hatáskörük bővülésével járó pozitív irányú változások mellett *számba kell vennünk a lehetséges negatívumokat is.* Ezeket azonban nem szabad túlhangsúlyoznunk. Nem juthatunk olyan elhatározásra, hogy a negatívumoktól, a megnövekedett hatáskörrel való visszaélés lehetőségétől félve akadályozni próbáljuk az irányítás továbbfejlesztésének azt a folyamatát, amely a gazdasági-társadalmi élet minden területén a kor, a fejlődés követelménye s így a közoktatásban is új eredmények, sikerek forrása lehet.

A lehetséges negatívumokat azért kell számbavenni, hogy — amennyire lehet — megelőzhessük, kivédhessük őket.

Elsősorban arról kell gondoskodnunk, hogy minden helyi tanácsi, szakigazgatási vezető és igazgató alaposan *megismerje új*

GOSZTONYI JÁNOS

Nevelni csak meggyőződéssel, hittel, hozzáértéssel lehet

Tisztelt Kongresszus!

Kedves Pedagógus Elvtársak!

A Központi Vezetőség jelentését, Péter Ernő elvtárs hozzáfűzött kiegészítését gondosan és reálisan összeállított beszámolónak, jó vitaalapnak tartom.

Szeretném ehhez mindjárt hozzátenni, hogy nekem, aki közvetlenül mindössze pár napja próbálom szolgálni a magyar közoktatás ügyét, személy szerint is segítséget jelent a beszámoló, a kongresszusi vita a tájékozódáshoz, az eligazodáshoz, az elinduláshoz. Régi meggyőződésem, hogy *semmiféle irányító munka, ideértve az állami irányító munkát is, nem lehet igazán eredményes, ha nem támaszkodik az adott terület dolgozóira, azok véleményére, tapasztalataira, azaz, ha nem erősítjük az állami irányító munka demokratikus vonásait is.* Oktatásügyünk fejlesztése közös feladatunk, minisztériumnak, szakszervezetnek, KISZ-nek, együtt mindazoknak, akiknek közük van ahhoz, hogy pártunk X. kongresszusának határozatai a közoktatás terén is érvényesüljenek.

Kevés a közvetlen személyes élményem és tapasztalatom. Azt azonban magam is tudom — mint gondolom, mindenki más, aki közügyekkel foglalkozik ebben az országban —, hogy az iskolára, a pedagógusokra háruló feladatok évek óta szaporodtak. Ugyanakkor nem tudtuk mindenben a magasabb követelményekhez a szükséges feltételeket egyidejűleg megteremteni. Meggyőzően bizonyította ezt a tavalyi V. nevelésügyi kongresszus is. Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznám, mert hisz itt most nem ez a feladat, hadd hívjam fel a figyelmet arra: *ne engedjük sem elfelejtődni, sem elsikkadni a nevelésügyi kongresszus eredményeit.* Megállapításait, konzekvenciáit szem előtt kell tartanunk mindennapi munkánkban, de megítélésem szerint figyelembe kell vennünk oktatási rendszerünk mostani felülvizsgálata során is.

A X. pártkongresszusnak bennünket közvetlenül érintő legfontosabb döntése kétségtelenül ennek a vizsgálatnak az elhatáro-

zása volt. Kállai Gyula elvtárs részletesen szólt itt a vizsgálat céljáról, tartalmáról, s mindaz, amit elmondott, azt hiszem, véglegesen eloszlathat minden esetleg még meglevő aggályt. Ami a Művelődésügyi Minisztériumot, annak vezetőit illeti, meg vagyunk győződve róla: *az a tény, hogy a Központi Bizottság napirendre tűzi és két alkalommal is tárgyalni fogja az oktatás kérdését, a legnagyobb segítség, amit kaphatunk.* Segítség az elvi eligazodáshoz, a jövő konkrét feladatainak meghatározásához, de minden bizonnyal segítség lesz az oktatással szemben támasztott magasabb követelményeknek megfelelő anyagi, tárgyi és személyi feltételek megteremtésében is.

Nagy hiba volna azonban, ha a várakozástól elfoglalva, a jövőn vitatkozva, a jelen kicsúszna a kezünkből. A Központi Bizottság végleges döntéséig is a minisztériumnak, a tanácsoknak természetesen kötelessége a szükséges és megérlelt változásokat elrendelni és végrehajtásukat megszervezni. *A napi feladatokon azonban az érvényben levő utasítások és tantervi dokumentumok alapján kell dolgoznunk. Senkinek sincs joga az újon vitatkozva ezek érvényességét felfüggeszteni, még kevésbé, hogy a jövő feladataira várva bárki is napi munkáját hanyagolja el.*

Az elmúlt hónapokban a pedagógusok között is igen nagy érdeklődést váltott ki a *tanácsokról szóló új törvény.*

Érthető és indokolt az ezzel kapcsolatos várakozás, hiszen a tanácsok tevékenysége — minden szinten — meghatározó erővel hat az oktatási-nevelési intézmények fejlesztésére, működésére, a pedagógusok élet- és munkakörülményeire, az oktató-nevelő munka eredményességére egyaránt.

Az új tanácstörvénnyel, a tanácsok hatáskörének, önállóságának növelésével nem változnak azonban közoktatáspolitikai célkitűzéseink. Nem változik az oktatásügyet irányító szervek *alapvető funkciója* sem. A községi tanácsoktól a minisztériumig — a számára megállapított hatáskörrel és lehetőséggel élve — *minden szervnek azon kell munkálkodnia, hogy folytonosan tovább javuljanak az oktatás-nevelés objektív és szubjektív feltételei, fejlődjön és kiegyenlítődjék az intézmények ellátottsága, növekedjék a pedagógusok*

mértékéről, mind pedig bevezetésének időpontjáról.

A munkakörülmények, a fizetések javítása természetesen az éremnek csupán az egyik oldala. Legalább ilyen fontos a nevelők erkölcsi megbecsülése. A pedagógusok tapasztalják, hogy a párt- és állami vezetők minden jelentős fórumon elismeréssel szólnak munkájukról. A párt-, állami és társadalmi szervekbe nagy számban választanak pedagógust, közülük sokan fontos funkciót töltenek be. *A párt- és állami szerveknek, valamint a szakszervezeteknek s a közvélemény formálásában fontos szerepet játszó központi és helyi sajtónak a jövőben is mindent meg kell tennie a nevelők társadalmi megbecsüléséért.*

Tisztelt Kongresszus!

Az Önök áldozatkész és nemes munkája szerves része annak a küzdelemnek, amelyet népünk a szocializmus teljes felépítéséért folytat, s annak a harcnak is, amely a nemzetközi béke és biztonság megerősítéséért, a társadalmi haladásért, a szocializmus eszméinek további térhódításáért folyik világszerte. Népünk az Önök gondjaira bízta legnagyobb kincsét, az ifjúságot, amelyet a legnemesebb eszmék, a szocializmus, a béke, a társadalmi haladás, a szocialista humanizmus, és a szocialista hazafiság szellemében kell nevelni.

Pártunk a magyar pedagógus társadalmat elsőszámú szövetségesének tekinti ebben a nehéz munkában, amelyet a szocialista ember kialakításáért folytat. A magyar pedagógusok legjobbjai már a felszabadulás előtt megtalálták az utat a forradalmi munkásmozgalomhoz s vele egybeforrva küzdöttek az új Magyarország megteremtéséért.

Kiemelkedő jelentősége van az 1945—1948-as időszak harcainak, amikor megkezdtük a régi uralkodó osztályok műveltségi monopóliumának megszüntetését és tömegméretekben küldtük a munkás és paraszt gyermekeket s a felnőtteket iskolákba és egyetemekre. A magyar pedagógusok nagy örömmel üdvözölték, amikor 1959-ben pártunk VII. kongresszusa meghirdette az egész iskolarendszerünket átfogó reformot, majd amikor ezt 1961-ben törvénnyel is szentesítette, nagy vállalkozással és nem kis áldozatvállalással láttak hozzá a megsokasodott és bonyolultabbá vált feladataik teljesítéséhez. Az Önök tevékenysége nélkül elképzelhetetlenek lennének azok a nagyszerű eredmények, amelyeket népünk a szocializmus építésében kivívott. Engedjék meg, hogy a párt elismerését és köszönetét fejezzem ki itt a magyar értelmiség legnépesebb osztagának, a magyar pedagógusoknak ezért a munkájáért.

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársnők, Elvtársak!

Kérem Önöket, végezzék nagyszerű hivatásukat abban a tudatban, hogy a párt, állam és nép teljes bizalommal tekint munkájukra, s igyekszik minden segítséget megadni, hogy ezt teljes sikerrel végezhessék. A kongresszusnak hasznos tanácskozást, a magyar pedagógusok százezres táborának további sikeres alkotó munkát kívánok.

H. Tóth Ilona rajza

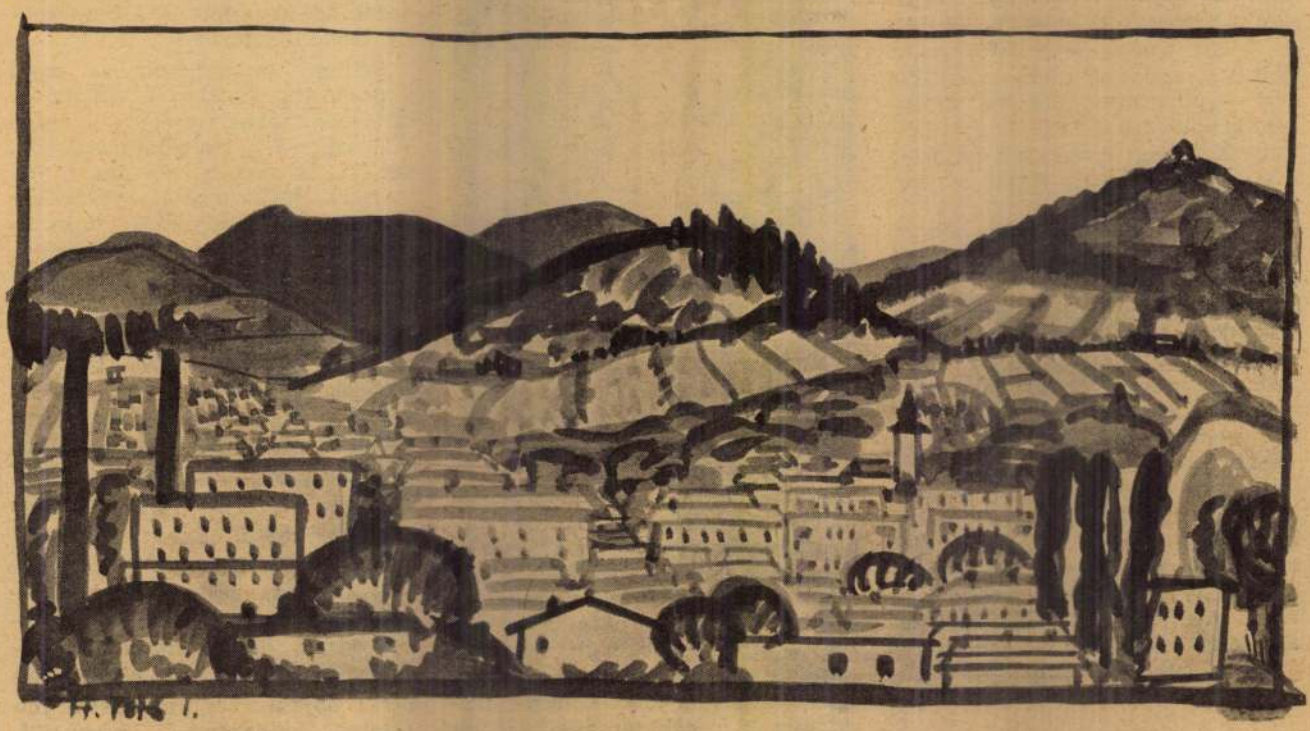

H. Tóth Ilona

S ZSÓFIA:

csíkóval szemben lakom

itt a szeptember (még if-
ziemben a lángsugarú nyár),
ra néző nagy ablakom
fiatal platánfa már no-
e öltözött. Sőt, már így
leje. Nem bírta el a tró-
arat. Nem így a jobb ol-
arfám. Az boldogan zöld
Azért mondom így, mint-
m volna, mert senki sem
lyan gyakran és hosszan,
, akit sorsom már négy
zárt.
em juharfámat, ereje van,
llenálljon minden téma-
Ezenkívül még mit csi-
eljes lombozatával igyek-
takarni előlem a mögéje
eret. Az nem más, mint
szabálytalan kiszélese-

szabálytalanságot is sze-
Feltéve, hogy nem okoz
nkinek. A teljes szabály-
üres, mint az olajnyo-
int az agyoncsépelt mon-
díszítő szó. Unalmas.
lajdonképpen hol is la-

kóval szemben.
?
igen. Nemrégiben külföl-
taink levittek kocsijukkal
ket a Várhegyről a Bel-
, ebédre. Onnét ők to-
ltaztak a Balatonra. Mi
erestünk hazajövetelre. A
k megmondtuk címünket,
a kereszteződésénél fekvő
at. A kereszteződés őt

Mellette közvetlenül Babits: *Levelek Irisz koszorújából* (1909) és *Herceg, hátha megjön a tél* is (1910) kötetei. Akkor, amikor megjelent, ez a *Herceg* szó nagyon fölajzott. Mi köze Babitsnak egy herceghez?

Azóta megtanultam (elsősorban Mészöly Dezsőtől), hogy régi időkben a költők kisebb-nagyobb kegyurak adományaiból éltek. Végig a középkoron az összes francia költők magába a versbe foglalták ajánlásukat. (A német költők a versen kívül adóztak ajánlásukkal.) Még az akasztófára való, gazfickó Villon is az ő hercegének ajánlotta remekelt verseit. Ennyi magyarázattal tartoztam Babitsnak.

Nemcsak magyar ritkaságokat őrzök, de külföldieket is. Említem *Cosima Wagner* két vaskos kötetnyi naplóját. Cosima — Liszt Ferenc és egy francia grófnő törvénytelen leánya — naplója nem más, mint Richard Wagner iránti alázatos asszonyi szerelmének feltárása. Végig kíséri életüket Svájcon, Bayreuthon át Wagner haláláig. Természetesen elhagyja, ami neki nem felel meg. Nem szeretem benne az előfutár náciárnyalatot. Elidegenít magától Bayreuth-tól is.

Annál jobban elragad Marie Bonaparte háromkötetes (1200 oldalas) tanulmánya Edgar Allan Poe-ról. Az írónő Napóleon legfiatalabb öccsének Louis hollan-

Tóth Ildikó

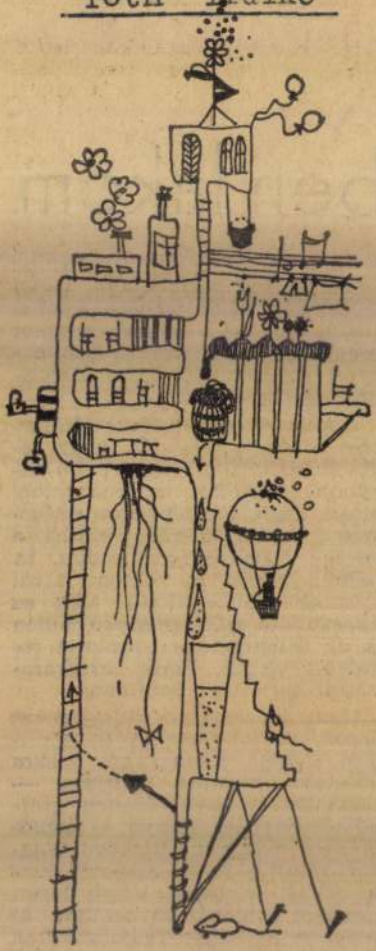

Tóth Ildikó: Játék

SZÁSZ JÁNOS:

Talál

Pesti barátom arra kér, hívnár föl másnap telefonon. Sajnos ner megy, mondom, délután indulo Boglárlellére, hogy Heinz Kahlau val találkozzam.

Hogyan lehet októberben Kah lauval Boglárlellén találkozni?

Megmondom. Igen egyszerűen Kell hozzá egy jó tizenöt éve mű ködő barátság, mely idő alatt be barangoltuk a Székelyföldet és Keleti-tenger partját, a Duna del táját és a brandenburgi falvaka Berlint, Bukarestet, Kolozsvár ebédeltünk a csodálatos nevű Fe lefanz falu kocsmájában, bor kóstoltunk a dobrudzsai Murfat larban, Adyt és Arghezit fordítot tunk hosszú vonatozásokkor, pon tosabban én csak igyekeztem nek eljátszani egy-egy verset, amit lefordított.

Ezek az előtörténeti mozzanato csak hozzásegítenek a találkozá tárgyszerű receptjének megértésé hez. Vagyis: 1978 novemberébe el kell indulni feleségestül Hol landiába, végig kell járni Apácza

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 13.
XXIII. évf. 41. sz. 4. lap.

Mi, magyarok valahogy mindig a hősies Vámbéry Ármin nyom egy végtelenbe vesző vályúso mentén továbbvándorolt.

EZŐDÉS

csöngése már
ő kuka sivító
beatzene üvöl-
éses repülő za-
cibel skálán...
latai már több
ottak egyben-
, a beatzene
eelőzte a lég-

vesznek részt; a szomszédos üdülőből járnak ide fürödni. Elgondolom: hát még azok miket kiabálhatnak egymás közt, akik nem érdemesültek jutalomüdülésre.

Közhely, hogy olyan a fiatalság, amilyenné a család, az iskola, a társadalmi környezet neveli. Hogy ezt a mocskos hangoskodással szennyező, számában sem elha-

menőfejek, a galerik, a silány vásári, szórakoztatóipari eszményvilág igézetével szemben fölgerjeszteni az eszmélő gyerekben a valódi — szellemi, érzelmi, erkölcsi — értékek erőterét, az alkotó, munkás élet hajlamait.

Összhangot minek keressek ma a nevelő hatásokban, ha egyszer képtelenség az összhang. De igenis, a szülők tehetnek legtöbbet azért, hogy a jó hatásokat fölkeltsék, erősítsék, a rosszakat elhárítsák, semlegesítsék.

Csakhogy. Azt írja például a levél: „A gyermek, legyen az bármilyen miliőben is, először az otthon, azaz a szülők viselkedési normáit sajátítja el."

Igaz, igaz, de — hadd kételkedjek tovább — az ellenkezőjére is számtalan a példa. Ha nem „elő-

Tóth Ildikó

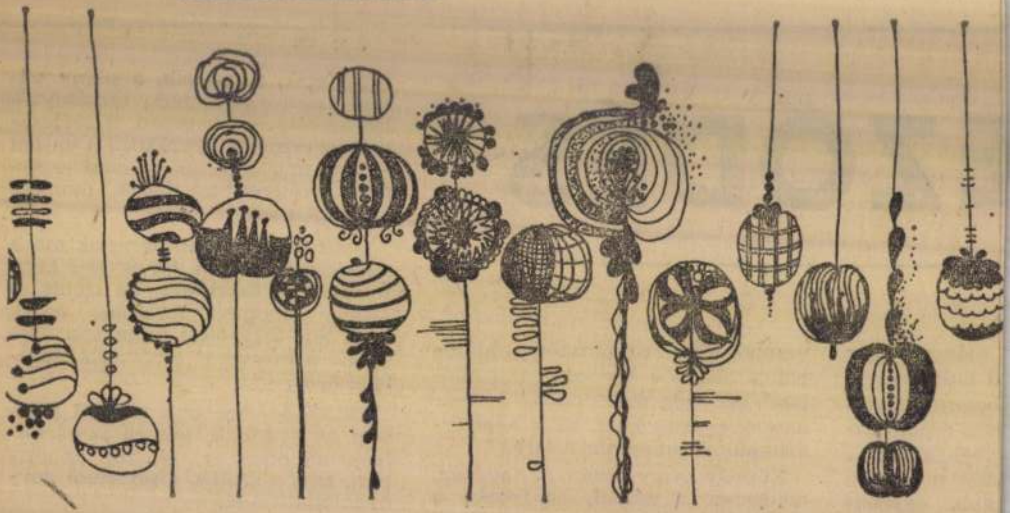

Tóth Ildikó: Buborékok

Élet és Irodalom, Bp. 1979. aug.4.
[redacted] XXIII. évf. 31. sz. 6.lap.

ben lakom

Mellette közvetlenül Babits: *Levelek Irisz koszorújából* (1909) és *Herceg, hátha megjön a tél is* (1910) kötetei. Akkor, amikor megjelent, ez a *Herceg* szó nagyon fölajzott. Mi köze Babitsnak egy herceghez?

Azóta megtanultam (elsősorban Mészöly Dezsőtől), hogy régi időkben a költők kisebb-nagyobb kegyurak adományaiból éltek. Végig a középkoron az összes francia költők magába a versbe foglalták ajánlásukat. (A német költők a versen kívül adóztak ajánlásukkal.) Még az akasztófára való, gazfickó Villon is az ő hercegének ajánlotta remekelt verseit. Ennyi magyarázattal tartoztam Babitsnak.

Nemcsak magyar ritkaságokat őrzök, de külföldieket is. Említem *Cosima Wagner* két vaskos kötetnyi naplóját. Cosima — Liszt Ferenc és egy francia grófnő törvénytelen leánya — naplója nem más, mint Richard Wagner iránti alázatos asszonyi szerelmének feltárása. Végig kíséri életüket Svájcon, Bayreuthon át Wagner haláláig. Természetesen elhagyja, ami neki nem felel meg. Nem szeretem benne az előfutár náciárnyalatot. Elidegenít magától Bayreuth-tól is.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Tóth Ildikó

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 OKT 13

grafikusművész

1021

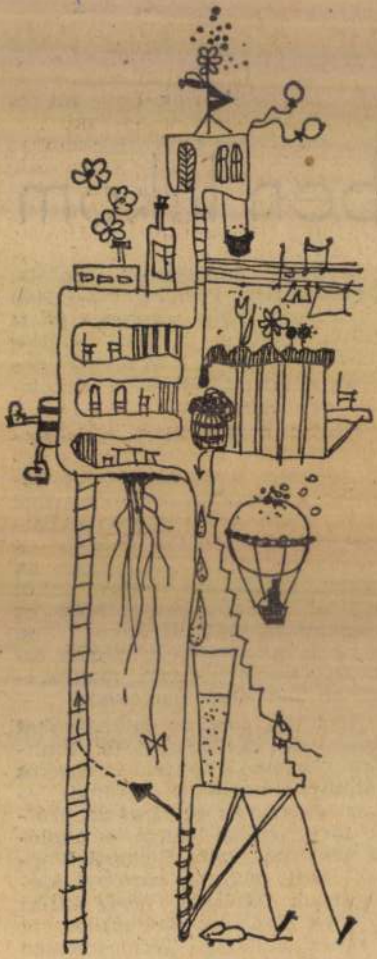

Tóth Ildikó: Játék

EZŐDÉS

óra csöngése már
űjtő kuka sivító
a beatzene üvöl-
ökéses repülő za-
decibel skálán...
adatai már több
adottak egyben-
ínű, a beatzene
őzte a lég-

vesznek részt; a szomszédos üdülőből járnak ide fürödni. Elgondolom: hát még azok miket kiabálhatnak egymás közt, akik nem érdemesültek jutalomüdülésre.

Közhely, hogy olyan a fiatalság, amilyenné a család, az iskola, a társadalmi környezet neveli. Hogy ezt a mocskos hangoskodással szennyező, számában sem elha-

sari, szorakozni ...
lág igézetével szemben fölgerjeszteni az eszmélő gyerekben a valódi — szellemi, érzelmi, erkölcsi — értékek erőterét, az alkotó, munkás élet hajlamait.

Összhangot minek keressek ma a nevelő hatásokban, ha egyszer képtelenség az összhang. De igenis, a szülők tehetnek legtöbbet azért, hogy a jó hatásokat fölkeltsék, erősítsék, a rosszakat elhárítsák, semlegesítsék.

Csakhogy. Azt írja például a levél: „A gyermek, legyen az bármilyen miliőben is, először az otthon, azaz a szülők viselkedési normáit sajátítja el."

Igaz, igaz, de — hadd kételkedjek tovább — az ellenkezőjére is

Tóth Ildikó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 AUG 4

ÉLET ÉS IRODALOM

Grafikusművész

1021

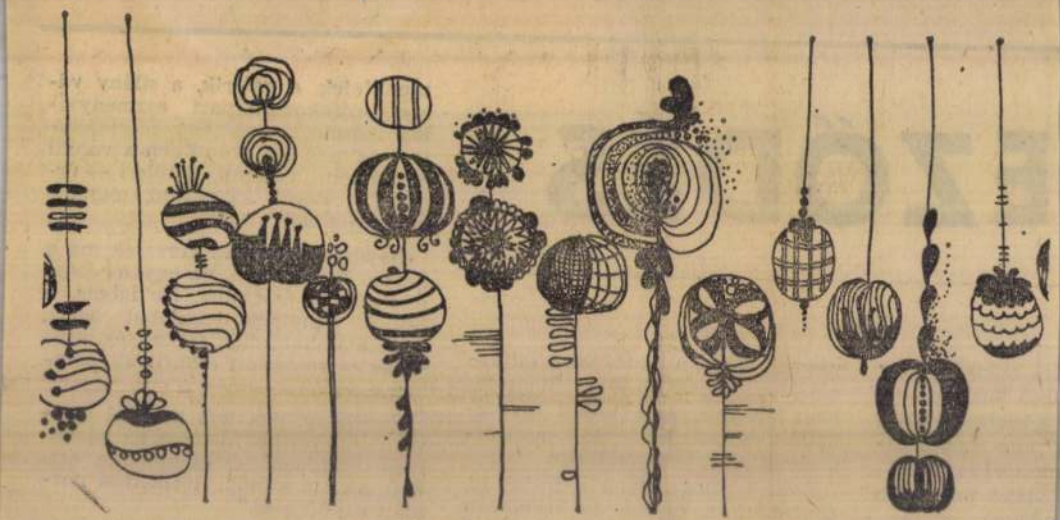

Tóth Ildikó: Buborékok

Valóban „divina" volt-e Beatrix, Mátyás királyunk asszonya, vagy csak házsártos, sértődékeny, kövérkés, sznob fehérszemély — mindegy. Az igazság nem alapvető értéktartománya egy műnek, még a történetileg hitelesített tények is tetszés szerint alakíthatók nemes célok érdekében. A források olvasata pedig annyiféle lehet, ahányan kézbe veszik őket.

Kőszegi Imre, mintegy előző köteteinek folytatásaként nyúlt a magyar történelemhez, a Mátyás király körüli események krónikáihoz.

Noha a cím Beatrixet jelöli protagonistának, a könyv az 1476 és 1508 közötti időszak *eseménytörténete*, a Corvin-családdal és az Aragóniai királyi házzal a középpontban. Mindezen nem változtat, hogy egy elbeszélő: a lovászmester fiából királynéi titkárrá avanzsált nápolyi ifjú (a végére már csak öregecske ferences barát) szemszögéből látunk mindent. Roberto mester, aki Beatrix szolgálatában érkezik Magyarhonba, szorgalmasan készíti a feljegyzéseket az udvar életéről és a sűrű diplomáciai cselszövésekről.

A naplókeretű regénynek megvannak a műfaji szabályai. Az egyféle nézőponton megszűrt eseményeket a narrátor személye fogja össze, [illegible] közötti, mint egy őserdőben nevelkedett embergyerek. Amit megörökít: — egyfelől csaták, szerződések, háborúk jótanulós ismertetése, másfelől értetlenkedő, az emberi mélységeket messziről elkerülő megjegyzések füzére. Mint vásári bábjátékok szereplői, hasukon a „jó ember", „gonosz ember" felirattal, úgy jelennek meg itt a pápák, Bakócz érsek, Frigyes császár, Ulászló.

A szinte örökké álmélkodó, a hatalmasok erkölcsi fertőjétől unos-untalan megdöbbenő krónikásnak mindenki feltárja a szívét: Bakócz úgy meséli el neki konspirációs terveit, mintha a másnapi menüt diktálná. A nyelvi réteg nem árulkodik arról, hogy szándékosan teremtődött volna ilyennek a figura.

Ezért aztán a komoly szakmunkákkal, s alapos anyaggyűjtéssel készült, a számtalan művelődéstörténeti dokumentummal gazdagított mű nem válik szuverén, írói történelemképpé. Az ismert s eddig ismeretlen tények újszerű elrendezésének hiánya miatt Beatricéről sem tudjuk meg: királyunkat szerette-e vagy csak a „regina" címet. Így pedig a „divina" jelző jogosultsága is csak részletkérdés marad.

Budai Katalin

A VÉRES MITOSZ.

vintől kölcsönzöm ezt
írta nagy terjedelmű
Krleža-tanulmánya fő
mánynak, mely hazai
tünkben nem szerepel,
a *Bankett Blitvában* á
pontba, első része öná
mi esszé, a legjelentő
ke, amit magyar nyel
„véres mítosz" a naci
sovinizmus, az a kolle
szerképzet, mely *Miro*
regényének egész báb
gatja — de Sinkó írá
tásmódjában épp az
sen értékes, meg időt
cím fordított szórend
a mítosz véres. *Mino*
mindenfajta kollektív
zet véres, hiszen az irr
mozgatta cselekvés lén
szak.

Krleža könyve, a B
vában, *a politika regé*
világháború után létr
európai „utódállamok
fenekedő nacionalizmu
csönösen folyton ú
gyűlölködése szolgáltat
„anyagot", s egy ma
léletmódhoz rendkívül
minden politikai kény
gi vagy új dogmától
fehér izzásig fűtött lát
dulata a formálóerőt.

A POLITIKA REGÉ
fiktív államokkal, mo
és modellcselekménny
A nemrég függetlenné

Tóth Ildikó

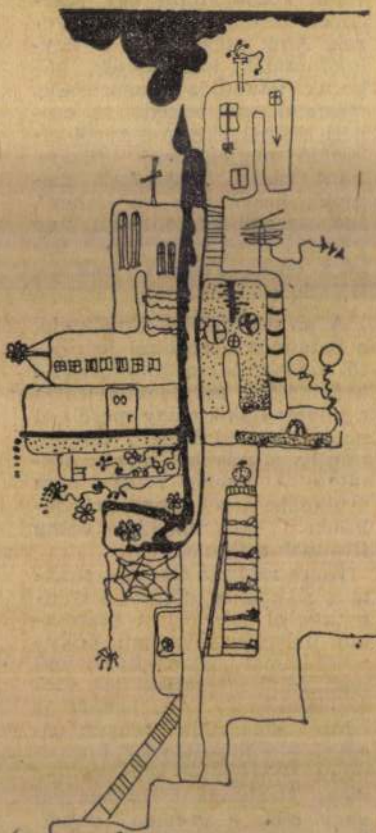

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 23.
XXIII. évf. 25. sz. 9.lap

Tóth Ildikó: Játék

ncven perc

ak a gólvonalon túl érte el

t legalább
yból in-
mben, ki-
a bal sa-
i azonban
zőjét, és
t.
tban küz-
csapatok.
a játék.
tható mó-
ten belül.
ábbot in-
később
totta re-
l oldalon
lszélsőnk
közelről
l kapura
i kitűnő
: alapvo-
alsó sa-
A szöglet
elt kapu
gy ered-
óglet zár-
b folya-
s, nagy
percben
ller mel-
sot talál-

lencven perc a 24. forduló legjobb találkozója!

Németh pályafutásának talán legjobb teljesítményét nyújtotta. Védelmünk nagy csatát vívott a gyors, erőszakos csabai támadókkal, középpályásokkal. A sor legjobbja *Judik* volt. *Tóth* játékát érezhetően befolyásolta a közelmúltban szerzett sérülése. *Szélsőhátvédeink* váltakozó sikerrel tartották rájuk bízott embereiket. A középpályások közül *Bódi* teljesítménye emelkedik ki, de ha kellett, önfeláldozóan védekezett *Fajkusz* és *Sulia* is. *Engelbrecht* a régvárt lendülettel játszott, kapura is veszélyesen támadott. *Szepessy az első félidőben volt jobb*, szünet után erősen visszaesett. *Kuti* viszont hétről hétre bizonyítja kivételes képességeit. Ezúttal is bejátszotta az egész pályát. Korszerű szélsőjátéka a szövetségi kapitány figyelmét is felkeltheti.

Jankó Árpád

A bajnokság állása:

Torna:

Kovács Péter vezet

Tizenhét ország több mint ötven tornásza méri össze tudását Pécsett a sportcsarnokban a hetedszer megrendezett nemzetközi bajnokságon. A résztvevők között tengerentúliak, az Egyesült Államok és Kanada tornászai is megtalálhatók.

A magyar csapat tagjai között szerepelnek a Kohász legjobb tornászai is. A vasárnapi szabadon választott gyakorlatok után a férfiak közül Kovács Péter remek teljesítménnyel áll az élen. Mögötte az első öt között van két magyar, Kramarics és a Kohász másik kiválósága, Berényi György is. (Kovács 55,2 pontot, a második helyen álló amerikai Lafleur 54,8 pontot gyűjtött. Berényi György pontszáma 54,25.)

A lányok szabadonválasztott gyakorlatai után a világhírű román Ungureanu áll az élen 37,55 ponttal, míg a második helyen Óvári Éva követi őt 37,45 ponttal.

Lapzárta után a kötelező gyakorlatok bemutatására került sor.

Úszás:

Sikeres első forduló

A hét végén az Úttörő Kupa I. fordulójában szálltak vízre a Kohász legjobb úttörő-korosztályú úszói.

A fedett uszodában rendezett versenyen a fiúk (Szentkirályi Ferenc, Varga Imre, Ágh Péter, Rajna Vilmos, Salamon Péter) összeállítású csapata kiváló időeredményeket elérve biztosan szerezte meg az elsőséget a Bp. Vasas előtt.

A lányok csapata (Bedő Gabriella, Sunyál Kornélia, Molnár Ágnes, Bodor Gyöngyi) a második helyen végzett. Ez ugyancsak kitűnő eredmény, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a győztes Vasasnál a mienknél zömében idősebb, 1967-es születésű versenyzők indultak.

Munkahelyi spartakiád

Az 1979. évi városi munkahelyi spartakiád döntő május 1—15. között kerül megrendezésre. A városi tömegsportbizottság kéri a csapatokat, hogy nevezéseiket április 15-ig a városi sportfelügyelőségre juttassák el.

Nevezni az alábbi sportágakban lehet: kézilabda, kispályás labdarúgás, röplabda, erdei tornapálya, akadályverseny, lövészet, férfi—női egyéni számban.

sport

Sportműsor

SZERDA

Labdarúgás: D. Kohász—D. Építők előkészületi mérkőzés 15.00 órakor a Központi Sporttelepen.

D. Kohász ifi—Péti MTE ifi barátságos mérkőzés 16.00 órakor a Tömegsporttelepen.

Dunai Kőolaj—D. Kohász II. Mezőföld Kupa csoportgyőztesek találkozója 14.00 órakor Százhalombattán.

Sakk:

Kevés induló...

Befejeződött a városi 1979. évi férfi egyéni bajnokság, amelyen az élversenyzők közül kevesen vettek részt. Az első helyet *Horváth Miklós* tehetséges serdülőkorú versenyző szerezte meg 8,5 ponttal. További eredmények: Höflinger István 8 p., Greguss János 7 p., Csernyiczky László 6,5 pont. Valastyán József 6 pont, Velvárt Péter 5,5 pont, Ladányi Gyula 5 p., Molnár János és Bodnár György 4,5 pont, Hován Sándor 4 p., Csatári Mariann 2,5 p., Papp István 2 p. Plich Zoltán betegség miatt visszalépett.

*

A Papíripari SK csapata OB. II-es mérkőzésen 7,5:6,5 arányban győzött a Budapesti MEM csapata ellen.

Kézilabda:

Súlyos vereség

Ózdi Kohász—
Dunaújvárosi Kohász 33—23
(18—12)

Ózd NB I. B. 600 nézö. Vezette: Balogh—Deák.

D. Kohász: *Markovics—Jezsek, Józsa (4), Kolics (7), Vura (3), Végh (6), Rákász (1). Csere: Rapatyi (2), Szurok, Takács Eszenyi, Heidum.*

Az NB I-re aspiráló múlt évi bajnokság 4. helyezettje otthonában nehéz ellenfélnek igérkezett. Kezdetben a Kohász rendkívül fegyelmezetten, okosan játszott. (20. perc 8—8). Aztán több ellőtt labda, technikai hiba, kihagyott ziccer és máris 6 gólos előnnyel fordul a hazai csapat.

A második félidő is sajnos úgy folytatódott, ahogy az első befejeződött. Óriási zicceréket hibázott a csapat, amiből egymás után kapta a gyorsindításos gólokat.

A hétvégi, otthoni Várpalota elleni találkozón a férfi-csapatnak mindenben sokat kell javulnia, hogy megszerezhesse a nagyon fontos két bajnoki pontot.

E. Tóth Ilona
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
nobránemüvész
1979 APR 10
DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1029

1979. április 10., kedd

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Egresiné Tóth Ila szobrászművészt a Dunaújvárosért emlékplakettel tüntették ki

Műteremlátogatás

E. Tóth Ila szobrász-művésznél

A nagy műteremablakokon fény árad, az erkély felől pedig a közlekedési lámpa szabad jelzésére váró autók dübörgését hallani. A polcokon szigorú rendbe gyűjtött könyvek, a háromlábú mintázóállványok mögött portrék, gipszfejek, a ládában érmek, szerszámok, gipsz. E. Tóth Ila huszonhét éve él a városban, az első művész volt, aki letelepedett itt. Most nyugdíjas.

— Nagy sikerekről nem számolhatok be, magamámítás lenne... — mondja kicsit fáradtan és a kesernyés hangvétel beszélgetésünk alatt végig megmarad. — Petőfi-, Kodály-mellszobor, a Bánki Donát-relief és munkásmozgalmi emléktáblák jelzik munkásságomat. Életnagyságú bronzfigurám a „Bábozó kislány" 1972 óta áll a Bartók Művelődési Központ mellett. A város részévé vált, úgy érzem szeretik, én is elégedett vagyok vele. A szakkörön mellett működött a bábozók csoportja, vidám, színes tevékenységük adta az ötletet.

— Régóta vezeti a kerámia-szakkört, sok gyerek és fiatal veszi körül. Energiájából és idejéből rengeteget von el ez a munka. Az anyag elkészítése, a mázak beszerzése, a kemencére való állandó felügyelet, kísérletek, a kerámia kémiájának, fizikájának megismerése, a készülő munkák korrigálása... Nem megy mindez az alkotó tevékenység rovására?

— Az épület átalakításával egyidejűleg a kör helyiségeit is felújítják. A munka nemsokára ismét megkezdődhet. Változtatni szeretnék a módszeren, a kitűzött célon. Ahogyan múltak az évek, a kerámiaművészet is megváltozott, több ágra szakadt. Előtérbe került az építészeti és funkcionális kerámia, a díszítőjellegű, nippszerű tárgyak rovására. Ezt a változást szeretném követni, tanítványaimmal megszerettetni. Igaz, hogy szobrászati tevékenységemtől sok időt von el, de ugyanakkor érdekes munka, szükségem van rá.

— Ön dolgozik a Béke városrész környezetalakító dunaújvárosi csoportjában az úgynevezett ötödik teamben. A pályázat melyik területén?

— Az ott folyó munka a képző- és iparművészek határterületein mozog és elég sokrétű. Amivel elkészültem — modellezve itt láthatók — állatfigurák. Abból indultam ki, milyen kölcsönös kedvességgel dögönyöznek, szeretgetnek háromhatéves gyermekek kismacskát, kölyökkutyát. A városban élő gyerekek számára milyen élmény a kotlós vagy a sorban lépegető pihés kiskacsák látványa, vagy az állatkert vizilóbébije. Ezeket az állatfigurákat a kölyökállat kedves, esetlen bumfordiságának hangsúlyozásával kerámiából, vagy a nyáron sajátkezűleg megfaragva, fából képzelem el. A 3—6 éves korosztály méretrendjéhez igazodóan 40—60 cm magasságban. A formák alkalmasak a meglovagolásra, kapaszkodásra, csimpaszkodásra, ugrásra, egyszóval az alapmozgások játékos fejlesztésére, de nem rideg acélcsövek, betonkockák hanem „élő" formák között.

— Sokszor látom a Duna-parton szemlélődve sétálni. Hosszú évekig a BVM ösztöndíjasa volt, most nyugdíjas. Sok szó esik erről a Dunaújvárosban meghonosodott ösztöndíj-rendszerről. Hosszú évek tapasztalata alapján mi a véleménye erről?

— Ez az alapvetően jószándékú kezdeményezés teljes mértékben a visszájára fordult. Szerintem gátjává vált a fejlődésnek. Sokunkat ösztönzött elkényelmesedésre, ennek a művészek és a város is kárát látta, látja. Véleményem szerint ennek a segítségnek, amit az ipari üzemek nyújtanak, más formát kellene keresni. Minden valódi művészi, emberi teljesítmény alapja a rendszeres kitartó munka. A kényelmesség, lazítás lehetősége pedig a művészi fejlődés ellen dolgozik.

BÁBOZÓ KISLÁNY
(Bárándy István felvétele)

— Ezúttal negyedszer kerül megrendezésre a szobrász-alkotótelep és szimpozion Dunaújvárosban. Célja az acél kész- és félkész-termékek, valamint a Dunai Vasmű ipari technológiájának kihasználása. Érdekli-e ez a terület?

— Nem nekem való feladat. Végül is harminc éve élek a vasmű szomszédságában. Dolgoztunk is együtt, érmeket, kisplasztikákat készítettem. Ha igényeltem volna, a lehetőség adott volt. Így talán nem is lenne etikus most a részvételt megpályázni. Másféle problémák, gondolatok foglalkoztatnak, mint amit az alkotótelepen dolgozók tűztek ki célul. Természetesen érdekel a kollégák munkája, de engem személy szerint nem vonz az acél ilyen módon való felhasználása.

— Hosszú pálya áll ön mögött. Mindezt Dunaújvárosban élte meg, az alakuló város, változó életformák, társadalmi viszonyok között. Milyen tanácsot adhatna a most művészpályára készülő fiataloknak?

— Tanácsot? Talán annyit, hogy dolgozni kell.

Erdész László

A háborúnak

Fekete személykocsi száguld a határ fe
figyeli az út fehér szalagját. Még két perc, és elérik a
francia határt. Még két perc, és vége az üldöztetésnek, s
hirtelen rájuk szakad a nyugalom.

De nyugalom-e a tétlenség? S megnyugodhat-e az, aki illegális munkát vállal Spanyolországban? Aki életét arra tette fel, hogy vége szakadjon a második világháború óta konzerválódott fasiszta diktatúrának? Semprun, a világhírű Nagy utazás szerzője, aki A háborúnak vége című filmmel annak idején hatalmas feltűnést keltett, azt vallja, hogy a forradalmárnak nincs megnyugvása mindaddig, amíg el nem érte harcának célját. Hányan vannak forradalmárok? Hányan, akik napról napra kockáztatják a bőrüket? Akik vállalják a lebukás kockázatait, s mégis fölé cikáznak Franciaország és Spanyolország között, autójuk bélése alatt röpiratokkal, a sztrájkokra való fölhívásokkal? Végeredményben talán nem is az a fontos, hányan vannak. Inkább az, hogy vannak, hogy dolgoznak, hogy küzdenek népük szabadságáért. Lehet, hogy céljaik elérésére más és más utat választottak. A fiatalabbak szívesen helyeslik a forradalom anarchikus módszereit. Diego, a regény főszereplője inkább a lenini utat követi, és érzi, hogy az általános forradalom időszaka még nem érettek. De a lendület őt is elkapja. S amikor megkapja a parancsot, hogy az általános sztrájkok segítése végett ismét indulnia kell, ismét kockáztatnia kell életét, szabadságát, el kell szakadnia feleségétől, s ott kell hagynia az asszonyt Franciaországban, felülkerekedik benne a forradalmár alak: követi a parancsot, noha meg van győződve értelmetlenségéről.

Megmenekül-e Diego, akit nyomon követ a rendőrség? Élég-e meneküléséhez elvtársainak szívós összefogása, rémülten-sebesen utána induló felesége szeretete? — Ezekkel a kérdésekkel viaskodik az olvasó, amint e felkavaró, nagyszerű olvasmánynak a végére ér. S aztán kibontakozik előtte egy általánosabb, nagyobb kérdés is, mely elsősorban már nem a szereplők sorsával, hanem a forradalom ügyével kapcsolatos: vajon mi lesz Spanyolország sorsa? Mi lesz ezzel az országgal, ahol mintha mi sem történt volna, máris az erőszak, a háborús terror fertőzi meg a lelkeket, senyvesztí el a reményeket?

Aztán Diegot látjuk, az ő hangját halljuk. Ahol ilyen nagyszerű emberek élnek, küzdenek (az író nem véletlenül hangsúlyozza nagyon is erőteljesen szereplőinek esendő emberi karakterét!), ott a forradalom ügyének győznie kell. Feltételei talán még nem érettek. De a lelkekben már ott él, ott izzik üzenete, s talán csak pillanatok kérdése, mikor csap ki arra a korhadt, idejét múlt világra, s mikor formálja át vörös üzenetével.

R. L.

...ban élő magyar írók munkásságáról, műveik publikálásáról folyamatosan kapjuk az értesüléseket. Gyakoriak az író-látogatások is, mindkét viszonylatban. Nem mondhatjuk el ugyanezt Kárpát-Ukrajnáról, az itt élő magyar írókkal és magyar nyelvű kiadóval szemben még vannak adósságaink. Ez a merev állapot az idei Ünnepi Könyvhét alkalmával kezdett ugyan feloldódni, hiszen az Ungvárott dolgozó Kárpát Könyvkiadó külön könyvsátorral is képviseltette magát, ahol a Kárpát-Ukrajnában élő magyar írók és költők műveihez hozzájuthattak az érdeklődők Budapesten.

Ungvári tartózkodásom alatt felkerestem a volt megyeháza öreg épületében székelő Kárpát Könyvkiadó vezetőit, hogy információt kérjek tőlük egyrészt a kiadóvállalat szervezeti működéséről, más vonatkozásban pedig a magyarlakta területek íróinak publikálási lehetőségeiről.

Szergej Ivanov igazgató és Omilian Dohanics főszerkesztő távollétében Konsztantyin Bibikov főszerkesztő-helyettes, a magyar osztály vezetője, és Kovács Vilmos, a magyar osztály vezető szerkesztője fogadott, és ismertette velem a Kárpát Könyvkiadó működését. Konsztantyin Bibikov elvtárs, aki kitűnően beszél magyarul, elmondotta, hogy a Kárpát Könyvkiadó húszéves múltra tekint vissza. Működésének ideje óta állandó fejlődés tapasztalható

KALÁSZ MÁRTON:

Könnyű azt mondani

A nyár nagy tükrét az eső becsapja,
szálaz rá: látok éppcsak foltokat —
a bodza feszes, hatalmas mell-ikre
nem robban át dúlva a kerítésen,
elfödték hűs, higgadt levélfalak.

Cigányra sült képed sem látogattam,
csak kibújt fejem a párna alól.
Kóválygok e tárgyak között, s a térbe
mélyülő ablak szélén egy halvány ér,
próbál síkos terepet egy mosoly.

Könnyű azt mondani: ma bezárkózom,
kávé, szesz nem taglóz; ma dolgozom.
Parányi csábhang, elrévült tekintet
oldalt: lényed ravasz gyártmánya villan,
s érzem az enyhe vérizt torkomon.

Lezser nevetett:
— Ismeri a szélhámos szó eredetét? — kérdezte. — Régi oklevelek szerint az a ló, melyet váltásként kötöttek a rendes igáslovak hámjához az viselte a „szél hámos" nevet... Persze idővel ebből is lehetett kitartó igásló — jegyezte meg.
— Szép kis vigasz! — robbant ki a nevetés Virágból.

Csend. Figye
nását. A fiú é
ölelni.
Virág kérdő
kedvesen gúny
— Persze. M
lelni mi van
dom. Az, hogy
jen meg. Nem

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár
1969 JÚN 20

1021

MŰTEREMSAROK

TÓTH ILONA szobrászművész

Tóth Ilona

Tóth Ilona — Didergő című szobra előtt.

Penteleí őslakos. Dunaújvárosba az alapítókkal együtt érkezett, azóta itt él, emberközelben. Mert az emberközelség az, ami Tóth Ilona művészetét leginkább jellemzi. Műtermében szinte halomban állnak az emberalakok, aktok, leginkább nőfigurák.

Annakidején magyar-német szakos tanári diplomát szerzett. A főiskolán a szék.-fehérvári Bory, Ferenczy Béni, Pátzay Pál tanítványa volt. Művészete mégis leginkább a legkedvesebb tanárához Medgyessy Ferenchez kötődik.

— Nem akarok epigon lenni. Nem akarok Kis-Medgyessy lenni. De azt hiszem nem is lehet. A stílus olyan, mint a kézírás, nem hasonlítható — ha már kialakult és önálló stílus vált belőle. A hatások alól nem vonhatja ki magát az ember, minél több előd stílusát, művészetét megismeri, elsajátítja, magába szívja, annál jobban sikerül kifejeznie korának saját arculatát.

— Milyen befolyással van munkálkodásodra a környezet, a fejlődő város?

— Ablakomból messzire látni: a Duna lágy vonalára és az épülő városrészre egyaránt. Azon a mezőn nemsokára új lakótelep áll majd. A fejlődésnek az emberi képzeletet felülmúló és a láthatáron belül változó képe feltétlenül ihlető forrás. A mezőn kialakuló városrész gimnáziuma elé már elfogadták egy szobortervemet, de foglalkozom a nagy falfelületek szobrászati kiképzésével is.

— Munkamódszered?

— Újabban többet mintázok, kevesebbet rajzolok. Egy-egy alakot vázlatát agyagból készítem el. Néha több kis agyagváltozat készül, amíg eljutok a végleges mozdulat megfogalmazásáig.

— Modellt használsz?

— Tulajdonképpen nem. Az ember idővel jól megtanulja az anatómiát és megismeri a test minden rejtett zúgát. De modell, azaz ember mindig az ihlető forrás!

És itt sorakoznak sorban: Talpát vakaró, Tübefűző, Táncoló, Napozó, Didergő.

Ez utóbbi egyetlen didergő mozdulatba gubózó gyerekalak. Az ember megborzong, ha ránéz.

— Sokat járunk le a Duna-partra. Egy hűvös napon lestem el a Didergő mozdulatát.

A Didergő külső magatartás kifejezője. A pillanatnyi környezeti hatások alatt vált ilyenné. Egészen más magatartást képvisel a Mafla Vénusz. Egy nyílt tekintetű női akt, kicsit butácska, de őszinte kitárulkozása — teljes emberi egyéniség.

— Bizarr cím: Mafla Vénusz!

— Azt a női magatartást szerettem volna ezzel a kis szoborral kifejezni, ami magában hordozza a régi nőideált. A kiszolgáltatott, a hiszékeny, tiszta nő-típust.

— Újabb munkáid egyike a Napozók című rézdomborítás, érdekes, szokatlan kísérlet.

— Az Épületelemgyár dolgozója vagyok — innen kapok havi fizetést. Részükre, az újonnan épülő ebédlő falára készítettem a napozókat. Az új bennük, hogy az emberi test rézdomborítás, a fürdőruha, s egyéb kellék pedig zománcból készült. Ugyanebben a megoldásban kerül a falra a Táncolók is.

— Nincsenek formabontó alkotásaid, hacsak ezt a megoldást nem tekintjük annak...

— Csak azt a formát lehet megbontani, amit az ember ezer százalékig ismer. Én azt hiszem, kétszáz évig kellene élnem, hogy igazán megismerjem az emberi test rejtelmeit. S ugyancsak kétszáz év kellene ahhoz, hogy az ember kiüzdje magában az anyaggal a megfogalmazás változatait.

T. A.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-740, 340-726
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

A háborúnak vé

Fekete személykocsi száguld a határ felé. F figyeli az út fehér szalagját. Még két perc, francia határt. Még két perc, és vége az üldö hirtelen rájuk szakad a nyugalom.

De nyugalom-e a tétlenség? S megnyugodh illegális munkát vállal Spanyolországban? Aki életét arra tette fel, hogy vége szakadjon a második világháború óta konzerválódott fasiszta diktatúrának? Semprun, a világhírű Nagy utazás szerzője, aki A háborúnak vége című filmmel annak idején hatalmas feltűnést keltett, azt vallja, hogy a forradalmárnak nincs megnyugvása mindaddig, amíg el nem érte harcának célját. Hányan vannak a forradalmárok? Hányan, akik napról napra kockáztatják a bőrüket? Akik vállalják a lebukás kockázatait, s mégis föl-alá cikáznak Franciaország és Spanyolország között, autójuk bélése alatt röpiratokkal, a sztrájkokra való fölhívásokkal? Végeredményben talán nem is az a fontos, hányan vannak. Inkább az, hogy vannak, hogy dolgoznak, hogy küzdenek népük szabadságáért. Lehet, hogy céljaik elérésére más és más utat választottak. A fiatalabbak szívesen helyeslik a forradalom anarchikus módszereit. Diego, a regény főszereplője inkább a lenini utat követi, és érzi, hogy az általános forradalom időszaka még nem következett el, a forradalom reális feltételei még nem érettek. De a lendület őt is elkapja. S amikor megkapja a parancsot, hogy az általános sztrájkok segítése végett ismét indulnia kell, ismét kockáztatnia kell életét, szabadságát, el kell szakadnia feleségétől, s ott kell hagynia az asszonyt Franciaországban, felülkerekedik benne a forradalmár alak: követi a parancsot, noha meg van győződve értelmetlenségéről.

Megmenekül-e Diego, akit nyomon követ a rendőrség? Elég-e meneküléséhez elvtársainak szívós összefogása, és rémülten-sebesen utána induló felesége szeretete? — Ezekkel a kérdésekkel viaskodik az olvasó, amint e felkavaró, nagyszerű olvasmánynak a végére ér. S aztán kibontakozik előtte egy általánosabb, nagyobb kérdés is, mely elsősorban már nem a szereplők sorsával, hanem a forradalom ügyével kapcsolatos: vajon mi lesz Spanyolország sorsa? Mi lesz ezzel az országgal, ahol mintha mi sem történt volna, máris az erőszak, a háborús terror fertőzi meg a lelkeket, senyvesztí el a reményeket?

Aztán Diegot látjuk, az ő hangját halljuk. Ahol ilyen nagyszerű emberek élnek, küzdenek (az író nem véletlenül hangsúlyozza nagyon is erőteljesen szereplőinek esendő emberi karakterét!), ott a forradalom ügyének győznie kell. Feltételei talán még nem érettek. De a lelkekben már ott él, ott izzik üzenete, s talán csak pillanatok kérdése, mikor csap ki arra a korhadt, idejét múlt világra, s mikor formálja át vörös üzenetével.

R. L.

KALÁSZ MÁRTON:

Könnyű azt mondani

A nyár nagy tükrét az eső becsapja,
szálaz rá: látok éppcsak foltokat —
a bodza feszes, hatalmas mell-ikre
nem robban át dúlva a kerítésen,
elfödték hűs, higgadt levélfalak.

Cigányra sült képed sem látogattam,
csak kibújt fejem a párna alól.
Kóválygok e tárgyak között, s a térbe
mélyülő ablak szélén egy halvány ér,
próbál síkos terepet egy mosoly.

Könnyű azt mondani: ma bezárkózom,
kávé, szesz nem taglóz; ma dolgozom.
Parányi csábhang, elrévült tekintet
oldalt: lényed ravasz gyártmánya villan,
s érzem az enyhe vérízt torkomon.

Lezser nevetett:
— Ismeri a szélhámos szó eredetét? — kérdezte. — Régi oklevelek szerint az a ló, melyet váltásként kötöttek a rendes igáslovak hámjához, az viselte a „szél hámos" nevet... Persze idővel ebből is lehetett kitartó igásló — jegyezte meg.
— Szép kis vigasz! — robbant ki a nevetés Virágból.

Csend. Figyelté
nását. A fiú éré
ölelni.
Virág kérdő te
kedvesen gúnyol
— Persze. Mag
lelni mi van a
dom. Az, hogy sz
Jen meg. Nem t
tásra kényszerít.

mondhatjuk el ugyanezt Kárpát-Ukrajnáról, az itt élő magyar írókkal és magyar nyelvű kiadóval szemben még vannak adósságaink. Ez a merev állapot az idei Ünnepi Könyvhét alkalmával kezdett ugyan feloldódni, hiszen az Ungvárott dolgozó Kárpát Könyvkiadó külön könyvsátorral is képviseltette magát, ahol a Kárpát-Ukrajnában élő magyar írók és költők műveihez hozzájuthattak az érdeklődők Budapesten.

Ungvári tartózkodásom alatt felkerestem a volt megyeháza öreg épületében székelő Kárpát Könyvkiadó vezetőit, hogy információt kérjek tőlük egyrészt a kiadóvállalat szervezeti működéséről, más vonatkozásban pedig a magyarlakta területek íróinak publikálási lehetőségeiről.

Szergej Ivanov igazgató és Omiljan Dohanics főszerkesztő távollétében Konsztantyin Bibikov főszerkesztő-helyettes, a magyar osztály vezetője, és Kovács Vilmos, a magyar osztály vezető szerkesztője fogadott, és ismertette velem a Kárpát Könyvkiadó működését.

Konsztantyin Bibikov elvtárs, aki kitűnően beszél magyarul, elmondotta, hogy a Kárpát Könyvkiadó húszéves múltra tekint vissza. Működésének ideje óta állandó fejlődés tapasztalható mind a kiadványok száma,

1021

MŰTEREMSAROK

TÓTH ILONA szobrász

Tóth Ilona

Tóth Ilona — Didergő című szobra előtt.

Pentelei őslakos. Dunaújvárosba az alapítókkal együtt érkezett, azóta itt él, emberközelben. Mert az emberközelség az, ami Tóth Ilona művészetét leginkább jellemzi. Műtermében szinte halomban állnak az emberalakok, akt-ok, leginkább nőfigurák.

Annakidején magyar-német szakos tanári diplomát szerzett. A főiskolán a székesfehérvári Bory, Ferenczy Béni, Pátzay Pál tanítványa volt. Művészete mégis leginkább a legkedvesebb tanárához Medgyessy Ferenchez kötődik.

— Nem akarok epigon lenni. Nem akarok Kis-Medgyessy lenni. De azt hiszem nem is lehet. A stílus olyan, mint a kézírás, nem hasonlítható — ha már kialakult és önálló stílus vált belőle.

A hatások alól nem vonhatja ki magát az ember, minél több elől stílusát, művészetét megismeri, elsajátítja, magába szívja, annál jobban sikerül kifejeznie korának saját arculatát.

— Milyen befolyással van munkálkodásodra a környezet, a fejlődő város?

— Ablakomból messzire látni: a Duna lágy vonalára és az épülő városrészre egyaránt. Azon a mezőn nemsokára új lakótelep áll majd. A fejlődésnek az emberi képzeletet felülmúló és a látóhatáron belül változó képe feltétlenül ihlető forrás. A mezőn kialakuló városrész gimnáziuma elé már elfogadták egy szobortervemet, de foglalkozom a nagy falfelületek szobrászati kiképzésével is.

— Munkamódszered?

— Újabban többet mintázok, kevesebbet rajzolok. Egy-egy alak vázlatát agyagból készítem el. Néha több kis agyagváltozat készül, amíg eljutok a végleges mozdulat megfogalmazásáig.

— Modellt használsz?

— Tulajdonképpen nem. Az ember idővel jól megtanulja az anatómiát és megismeri a test minden rejtett zúgát. De modell, azaz ember mindig az ihlető forrás!

És itt sorakoznak sorban: Talpát vakaró, Tűbefűző, Táncoló, Napozó, Didergő.

Ez utóbbi egyetlen didergő mozdulatba gubózó gyerekalak. Az ember megborzong, ha ránéz.

— Sokat járunk le a Duna-partra. Egy hűvös napon lestem el a Didergő mozdulatát.

A Didergő külső magatartás kifejezője. A pillanatnyi környezeti hatások alatt vált ilyenné. Egészen más magatartást képvisel a Mafla Vénusz. Egy nyílt tekintetű női akt, kicsit butácska, de őszinte kitárulkozása — teljes emberi egyéniség.

— Bizarr cím: Mafla Vénusz!

— Azt a női magatartást szerettem volna ezzel a kis szoborral kifejezni, ami magában hordozza a régi nőideált. A kiszolgáltatott, a hiszékeny, tiszta nő-típust.

— Újabb munkáid egyike a Napozók című rézdomborítás, érdekes, szokatlan kísérlet.

— Az Épületelemgyár dolgozója vagyok — innen kapok havi fizetést. Részükre, az újonnan épülő ebédlő falára készítettem a napozókat. Az új bennük, hogy az emberi test rézdomborítás, a fürdőruha s egyéb kellék pedig zománcból készült. Ugyanebben a megoldásban kerül a falra a Táncolók is.

— Nincsenek formabontó alkotásaid, hacsak ezt a megoldást nem tekintjük annak...

— Csak azt a formát lehet megbontani, amit az ember ezer százalékig ismer. Én azt hiszem, kétszáz évig kellene élnem, hogy igazán megismerjem az emberi test rejtelmeit. S ugyancsak kétszáz év kellene ahhoz, hogy az ember kiküzdje magában az anyaggal a megfogalmazás változatait.

T. A.

T ó t h Gyula iparmüvész

O.M.Iparmüvészeti Társulat
mükedvelői tervek pályazaton
vásárlás

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
92.
"Kitüntetések"

Tóth Gyula szobrász

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./:Róma. Egyházmüvészeti kiállitás

Kollektív kiállítása Tóth Gyula, Lit-
teczky Endre és Zolnay Géza festő
művészeknek szatmáron

Pásztortűz, 1921. II. r.

774. l

Krónika.

Vajna Éva -

Lantos kagazik. 1930. II. évf. 3a
209 old.

Pótk Gyula tervezete:

Galambos csempe.

Tóth Gyula festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 45-47. o.
/r/: Müvészetünk a külföldön. stb.

Tóth Gyula festőművész

Pásztortűz, 1922. T. fele
191. l.
Kultur-krónika

Tóth Gyula, festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. II. r.
800. l.

Shultur-krónika

Tóth Gyula festőművész

Pásztortűz, 1922. VIII. évf. II. r.
766. l.
Kultur-lenónika

Tóth Gyula festőművész

Pásztortűz, 1921. II. k.
774. l.
Krónika.

Tóth Árpád, festőművész

Pásztortűz, 1922. I. fele
127. l.

Kultúrkrónika

Tóth Gyula festő

Magyar Müvészet 1925.288.o.
Kiállitások.

München T óth Gyula

Magyar Müvészet 1925. 580-583.o.
Müvészetünk a külföldön.

Páris.Tóth Gyula

Magyar Müvészet 1925.580-583.o.
Müvészetünk a külföldön.

Tóth Gyula festő

Magyar Müvészet 1925. 580-583. o.
Müvészetünk a külföldön.

Tóth Gyula

Magyar Művészet, 1926

38-40.o.

A Magyar Országos képzőművészeti tanács.

Tóth Gyula, festőmű vész

Pásztorlűr, 1924. X. évf. I. fele
76-79. l.
Tövisi géza: kulturális szerek.

Tóth Gyula, festő

Pásztortáz, 1925. XI. évf.
500. l.

Szoholay Béla: Budapesti Neronnyitó
kiállítások.

Tóth Gyzla

Meditáció, gipsz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Tóth Gyula MDK

Szent Imre a ravatalon, relief

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Tóth Gyula MDK

Ágotai Lajos arcmása, bronz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Budapesti ~~II.~~ VI. Ker. népkönyvtár-
egyesület IV. 260

Tóth Gyula
szobrász

l. Budipasrajzok.
1939-40. 25 r.

Tóth Gyula

T O T H G Y U L A

1893.szept.28.

szobrász, ~~ötvös~~ éremművész

Az iparművészeti iskolában és külföldön tan

Győr gyárvárosi templom oltárreliefjei és S

M.Iparművészet 1937.10.o.és 1942.24.o.

Krisztus a kereszten és Angyalok Jajczay:Mai m

könyvében a 31-33-számon.

Győr-nádorvárosi templom előtt nagyméretű Szt.István

Tóth Gyuls

faragásos és intarziamüvészete butor és üzlet-
berendezéseken mutatja amagyaros és tulipános
mintákat.

Müemlékvédelem 1975/1/18

Kiss:Müvészi értékü védett Bpi üzletberendezések

Tóth Gyula

Györgyi Kálmán szerkesztésében most megjelent, -Magyar Müvészek Hadiemlék Tervei" c.-katalógus mutatja be az itt felsorolt müvészek munkáit, akiket a "Hősök Emlékét Megörökitő Országos Bizottság kért fel hadiemlékek, katona-sirok emléktáblái és emléklapok elkészitésére: Györgyi Dénes, Almási Balogh Lóránt, Reichl Kálmán, Hikisch Rezső, Spiegel Imre , Horváth Béla, H. Pintér Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Sváb Gyula, Brassován Szilárd, Hoepfner Guido, Kertész K. Róbert, Tscheuke Herman, Janszky Béla, Vágó József, Bethlen Gyula, Kónya Zoltán, Thein János, Vass Viktor, Kallós Ede, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Moiret Ödön, Pongrácz Siegfried, Dankó Ödön, Fekete Oszkár, Szege Sándor, Haranghy Jenő azok a müvészek akik a fenti emlékeket tervezték, -közli a Müvészet c. rovat,
A HÉT, Bp. 1917. jan. 28. XXVIII. évf. 4. sz. 63. lap.

Tóth Gyula

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításának szerepelnek Jákó Géza, Gráber és Tóth Gyula, akikről Tövis: "Művészeti Krónika" c. kritikájában, mint Gara Arnold művész követőiről beszél a tárlaton szereplő müveik elismerése mellett.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 5.
XXVI. évf. 49. sz. 7o6-7o7. lap.

Tóth Gyula

A tüskevári fazekasok Tóth Gergely, Tóth Gyula, Tóth Péter és Tóth Máté munkáiból nyilt kiállitás Tüskeváron a müv elődési házban.

Magyar Hirlap 1976/163/13

Tóth Gyula

Karas, fametszet 28×20

V. Északmagyarországi körületi
képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Tóth Gyula festő

- Borghida Pál első mestere volt
- 1925-ben Borghida Pállal együtt állít ki.

Említve: Thorma János, Pirk János, Litteczky Endre, Mohi Sándor, Aba-Novák Vilmos, Perlrott Csaba, Klein József, Réti István, Nagy Oszkár, Ziffer Sándor, Boldizsár István, Mikola András

Murádin Jenő: Borghida Pál

Igaz Szó 1974/5 675 old

Tóth Gyula festőművész

Erőteljes munkástípusokat ábrázol. (A mai szegedi festők között felsorolva.)

Szelesi Zoltán: Szeged új képzőművészete. Tiszatáj, Szeged, 1955. dec. IX. évf. 5-6. sz. 379. l.

MDK

Tóth Gyula, rajztanár

oklevelet 1907-ben nyert.

Rajztanárok nyilvántartása. Ki tud róla?
Rajzoktatás. Fel.szerk.:Bán Tibor. 1941 jan.15.
II./XLIII./ évf. 1. sz.

M.D.K.

TÓTH Gyula

festő

1910-ben Nagybányán a szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya. Bp. 1954. 329.l

Tóth Gyula.
(Békéscsaba.)

A Nemzeti Szalonban vendezett képzőművészeti körök országos kiállításán „Több szenet a hazának" c. bányászszobra szerepelt. (említve.)

Nékszova, 1952. Nov. 19.

TÓTH GYULA

Felsőbányán dolgozik, s ott készült képei-
ből ki is állít.

Murádin Jenő: Felsőbányai nyarak (II.

UTUNK, 1971. aug. 6. 10. hsp.

Tóth Gyula

Péntek reggel (karikatúra)

Magyar Hírlap, 1969. február 21. 8. l.

Tóth Gyula

Harátérés (kanikátura)

Magyar Hírlap, 1969. március 27. S. l.

Tóth Gyula

Munkásőrvándorlás (karikatúra)

Magyar Hírlap, 1959. január 28. 8. l.

Tóth Gyula

Munkaerő csábítás (karikatura)

Magyar Hírlap, 1969. január 14. 8. l.

TÓTH GYULA, eremművész

Hazánkabn ma körülbelül ötven művész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Tóth Gyula is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958.

Tóth Gyula, Karikaturista

Karikatúra-sorozat:

Repr.

— : Étvágyak 10.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. — 9.

Tóth Gyula, szobrász

Gyulán a Várkertben áll

Végvári vitéz c. lovasszobra.

T. P.: Összefogás a városért

5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl 17.

Tóth Gyula

Több müvét a Nemzeti Galéria, a Semmelweis muzeum és a bécsi Kunsthistorisches Muzeum őrzi. Bemutatott müvei: Kassák Lajos , bronzérem Lonardo da Vinci, Pór Bertalan, dr Jajczay János. Romváry Ferenc: II. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1969.

Tóth Gyula

1893. szeptember 28 án született Debrecen.

Az Iparmüvészeti Iskolát végezte, a fővárosi iparrajziskolának volt a tanára. Számos külföldi és hazai kiállitáson vett részt.

Romváry Ferenc: II. Országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1969.

Toth Gyula
müszerész az anyag szerelmese, a zik-
müvészetek mellett a plasztika is érdek-
li, különösen a vas. Alapító tagja, a
kazincbarcikai Izsó Miklós Kejszö-
müvészeti körnek.

Bánszki Pál: Kiválo Együttes.

Nepmüvelés 1972/1 34 old.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1964.-Almaszüret, felirat nélkül.
Négyzet, 90+90 mm. egyold. öntött,
bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. - parmúv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: - FADRUSZ JÁNOS-1858-1903, bajuszos férfi arckép félbal. 77 mm. egyold. öntött, bronz. 461. old.

1958

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XXIII. évf. ------ 1967. 41-42. szám. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1930-1[illegible]
ÉRMEI? PLAKETTJEI: -1958-IBSEN HENRIK, 1828-1906, nagypofaszakállas férfi arckép b. 58 mm. egy old, öntött, bronz. 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXIII. évf. ------ 1967. 41-42. szám. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1966.-DR GÖTZE ÁRPÁD EGYET M TANÁR RÓKUS KÓRHÁZI FŐORVOS, férfi arckép féljobb. 80 mm. egyold. öntött, bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXIII. évf. ------ 1967. 41-42. szám. Bp.

TÓTH GYULA,szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparműv.Főiskolát végzett:1909-13.
Szfőv.Iparrajziskolán szobrász,ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1965.-KASSÁK LAJOS IRÓ ÉS FESTŐMŰ VÉSZ,férfi arckép szemben.68 mm.egyold.öntött,bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM,Különlenyok az éremgyűjtés köréből.
------- XXIIX. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: 1965. - Á R P Á D, ősmagyar feje tollas sisakban b. Négyzet, 70+70 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. I parműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.-SZERETETT BANDINK EMLÉKÉRE 1958, férfi arckép b.90 mm. egyold, öntött bronz. /Dörre Endre főv. tanácsnok 1892-1958./. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett. 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanar 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.- MICHELANGELO-BUONAROTTI 1475-1564, nagyszakállas férfi mellképe féljobb. Négyzet, 70+70 mm. egyold. öntött, bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett. 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.- LEONARDO DA VINCI 1452-1519. hosszú haju, szakállas férfi arckép j. 67 mm. egyold. öntött bronz. 461. old.

SZIGETI ISTVAN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1958.-KISFALUDY KÁROLY-1788-1830.
göndörhaju, bajuszos férfi mellképe
nyitott galléru kabátban szemben.
60 mm. egyold. öntött, bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár. 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.-BERZSENYI DÁNIEL 1776-1836.
bajuszos férfi arckép szemben. magas
tiszti gallérral. 80 mm. egyold. öntött,
bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: - 1963. - DONATO DI NICCOLO 1386-1466, szakállas férfi mellkép, turbánszerü fejfödövel szemben. Álló tégla, 70+58 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az érmegyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: - BENVENUTO CELLINI-1500-1571, nagyszakállu férfi arckép, nagyméretü fülvédő sapkában. H/. Munkaasztalnál dolgozó ötvösművész b. 87 mm. öntött, bronz. 1963. -- 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1961.-RÁCZ SÁMUEL A PESTI EGYETEM ORVOS TANÁRA 1744-1807, parókás férfi arckép szemben. 60 mm. egyold. öntött, bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1961.- LENHOSSÉK MIHÁLY MAGY ORSZ PRO
TOMED 1773-1840, férfi mellkép szőrme
galléros magyar mentében szemben.
70 mm. egyold. öntött, bronz. 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13, Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig. ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1959.- KOLOZSVÁRI MÁRTON ÉS GYÖRGY EMLÉKÉRE 1959, a Szt. György szobrot cizelláló két művész állványon állva, munkaközben. 110 mm. egyold. öntött, bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965.- KOMJÁTHY ALADÁR, borzas hajú
férfi arckép b. 70 mm. egyold. öntött
bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végzett1909-13.
Wzfőv.Iparrajziskolán szobrász,ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1956.-ZSÁMBOKY JÁNOS NUMIZMATA ORVOS
1531-1584.csipkegalléros,szakállas,
férfi mellképe szemben.70 mm.egyold.
öntött,bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIX. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvösség tanára 1950-ig
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1956.-MAGYAR/FOTÓMŰVÉSZEK/SZÖVETSÉ
GE/BUDAPEST 1956, térdeplő nőalak fényképezőgéppel b.H/
II/NEMZETKÖZIMŰVÉSZI/FÉNYKÉPKIÁLLITÁS/BUDAPEST/1956.
XI.1.-XI.9. Négyzet, 80+80 mm. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajzisk. szobrász, ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1955.-FÜSKUTI LANDERER MIHÁLY NYOMDÁSZ 1725-1795, kövér férfi arckép b. copfos parókában. 70 mm. egyold. öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskola szobrász, ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI?PLAKETTJEI9: 1955.-HUNYADI JÁNOS-HADVEZÉR, páncélos sisakos férfi arckép b.H/"1456"páncélos vitéz lovon b.75 mm. öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen, Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrászat, ötvösség tanára 1950-ig

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-VIDÉKY JÁNOS EMLÉKÉRE 1933, pofaszakállas férfi arckép szemben. H/. BUDAPEST SZÉKESFŐV. KÖZSÉGI IPARRAJZISKOLA DIJA, szögekkel kivert fatörzs kétoldalán vándordiák és géniusz. Kör, 100 mm. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végzett:1909-13.
Szfőv.Iparrajziskolán szobrászat,ötvösség tanár 1950-ig
~~ÉRMEI,PLAKETTJEI.~~.-1955.-DUGONICS ANDRÁS OKTATÓ 174 -

1818.hosszúhaju férfi arckép szemben
75 m .egyold.öntött,bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskola szobrász, ötvös tanára 1930-ig-
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1955.-KOMÉNIUSZ JÁNOS SÁROSPATAKON
1650-16[illegible].-[illegible] 1érfi arc-
kép. 60 mm. egyold. öntött, bronz. 460. ol-

[illegible]ZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459. old.

AZ ÉRME, Részlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42. sz. sp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.roiskolát végzett:1909-13.
Szfov.Iparrajziskola szobrasz,ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1955.-ILLYÉS -GYULA JÁNOS 1902.férfi arckép.j.70 mm.egyold.öntött,bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉFEM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

,TÓTH GYULA,szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végezte 1909-13.
Szfőv.Iparrajzisk.szobrász,ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1940.-Talizmán.A repülők védőszentje előtt repülőgép b.H/BOROSTYÁNOS SZENT SZÜZ/ÓRIZZ MEG/MINKET,ovális,25+17 mm. 469.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉFEM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13. Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965. -1567 CLAUDIO - MONTEVERDI [illegible] 1643, szakállas férfi mellkép nagy[illegible] galléros talárban szemben. 64 mm. egyo[illegible] old. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉFEM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13
Szfőv. Iparrajziskolában szobrász, ötvös tanár volt 1950-i
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1958. -BABITS MIHÁLY. bajuszos férfi arckép b. 72. mm. egyold. öntött, bronz. 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1957.-BÉL MATYÁS-1684-1749. nagyparókáju férfi mell kép szemben. 60 mm. egyoldalt öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművésznek érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziek. szobász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1955. -MÓRA FERENC 1879-1934. férfi arckép j. 72 mm. egyold. öntött, bronz. 460. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziskola szobrász, ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1955.-KOPERNIKUS-1473-1543.-férfi arckép féljobbra. szörmegallérral. 60 mm. egyolg. öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szöbrászat, ötvösség tanára 1950.i
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1955. - FARKAS ANTAL, férfi arckép bal
Álló tégla, 73+64 mm. egyold. öntött,
bronz. /Iró, Népszava szerk/. 460.old

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvésu érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végzett:1909-13.
Szfőv.Iparrajziskolán szobrász,ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1957.-PETZVAL JÓZSEF 1807-1891.nagy bajuszu férfi arckép csokornyakkendővel szembem.85 mm. egyold.öntött,bronz./Magyar szárm.bécsi tanár,a fotóobjektiv feltalálója. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés,köréből.
------- XXXII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.

ÉRMEI, PLAKETTJEI 9.- 1957.-PÁPAI PARIZ FERENC ORVOS 1649 1716, vállig érő haju, szakállas férfi mellképe dolmányban szemben. 70 mm. egyold, öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés, köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrászat, ötvösség tanár 1930-ig

ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1957. -KERESEÉRI KOLESÉRI SAMUEL ERDÉLY FŐORVOSA 1663-1732, nagy parókáju férfi mellképe szemben. 72 mm. egyold. öntöt , bronz. 460. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés, köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrászat, ötvösség tanár 1950-i
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1967.-CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY 1773-1805, férfi mellkép szemben. prémes dolmányban. 60 mm. egyold. öntött, bronz. 460. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés, köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .1957--APACZAI CSERE JÁNOS-1625-1659, férfi mellkép félbalra. ref. papi talár banés sapkában. 63 mm. egyold. öntött, bronz. 460.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés, köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13,
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1959.- "1959" a müvész önarcképe felirat nélkül. 65 mm. egyold. öntött, bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.- ROMER FLORIS RÉGÉSZ 1815-1889. férfi arckép szemben. 60 mm. egyold. öntött, bronz. 461. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végzett:1909-13.
Szfőv.Iparrajziskolán szobrász,ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1958.-KELEMEN LÁSZLÓ-SZINMÜVÉSZ 1790,
müvészhaju,nagyorrú férfi arckép b.
85 mm.egyold.öntöt ,bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓ TH GYULA, szobrász

TÓTH GYULA, szobrász

1966 utolsó hónapjaiban az Éremtani Szakosztály klubhelyiségében. A 73 éves művész állította ki érmeit, plakettjeit, félévszázad gazdag termését. a magyar éremművészet kitünősége. 459.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az Iremgyüjtés, köréből.
--------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. szept. 28-án Debrecenben. 1909-13-ban az Iparmüv. Főiskola növendéke. Ott tanársegéd 1916-ig. -utána a Szőv. Iparrajziskola tanára. A szobrász és ötvös szakosztályt vezette.. 1950-ben vonult nyugalomba. 459.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az Iremgyüjtés, köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

A hazai kiállitásokon kivül külföldön: 1935 Róma és Monza; 1935 Brüsszel; Wien, Helsinki; 1937, Páris; 1957 Páris, Stockholm; 1959, Wien. A párisi világkiállitáson 19 1937-ben arany és ezüst éremmel tüntették ki. 459.old.

SZIGETI ISTVAN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az Iremgyüjtés, köréből.
XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Nagyobb alkotásai: Darányi Ignác bronz dombormüve a tihanyi hajókikötőben, A tolnatamási és dunaszentbenedeki hősi emlékmüvek és a szolnoki 13-as huszárok emléktáblája. 459.old.

SZIGETI ISTVAN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az Iremgyüjtés, köréből. XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szív-Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1965.- LYKA KÁROLY MŰVÉSZETI IRÓ 186[illegible]
1965, szemüveges szakállas férfi arc-
kép j.68 mm. egyold. öntött, bronz. 462.[illegible]

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965.- PÓÓR BERTALAN FESTŐMŰVÉSZ 1965
szemüveges férfi mellkép szemben. 80 mm
egyold. öntött, bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Bronz ötvösművei: Tüköry örökmécses Palermóban és a magyar országház szavazóurnája. 459.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1964.- Szüreti jelenet felirat nélkül. Négyzet, 90+90 mm. egyold. öntött bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1957. 41-42. sz. Bp.

TOTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolat végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1964.- Aratási jelenet felirat nélkül. Fekvő tégla 185+ 92 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1963. -A MI ÁLDOTT FÖLDUNK, ülő földműves szemben, lába között ásóval.
77 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Sz.1893.Debrecen.Iparmüv.Főisk.1909-1913.Szőv.-parrajz
isk.szobrász, ötvös tanára 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:-1932.-SANCTE CHRISTOPHORE PROTEGE
NOS 1932.Szt.Kristóf vállán a kis
Jézussal.Nyolcszög, 56+56 mm.egyold.
préselt, bronz. 459.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965.- HAYDN JÓZSEF 1732-1809. copfos parókáju férfi arckép magas gallérú kabátban b. Négyzet. 80+80 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965.- GUTENBERG JÁNOS NYOMDÁSZ
1400-1468, nagyszakállas férfi mellkép
prémes kabátban és sapkában szemben.
78 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: **Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.**

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparművészeti Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1965. -HECTOR BERLIOZ 1803-1869.
művészhaju, csokornyakkendős férfi
arc szemben. 62 mm. egyold. öntött,
bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42. sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Sz.1893.Debrecen.Iparmüv.Főisk.1909-13.Szőv.Iparrajz-iskola szobrász, ötvös tanára volt 1950-ig.-

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1931.-GÁBRYS GYÖRGY/ÖTVÖS MESTER/ 65 65/ ÉVES/KORÁBAN 1931, férfi arckép j. nyolcszögü, 125+125 mm. Egyold. öntött, bronz. 459.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Sz.1893.Debrecen.Iparműv.Főisk.1909-13.Szfőv.Iparrajz-iskola szobrász, ötvös tanára vlt 1950-ig-

ÉRMEI, PLAKETTJEI;.-1921.-ÁGOTAI LAJOSNAK 20 ÉVES IGAZ GAZGATÓSÁGA EMLÉKÉRE TANÁRTÁRSAI 1921.-Férfi arcképb álló tégla, 174+132 mm. egyold. öntött, bronz./Mérnök, 1887 től az Iparrajz isk. tanára. 1901-től igazgatója./.459.o

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1966.-BETTIKE UNOKÁMNAK EMLÉKÜL NAGYAPÁTÓL 1966.VI.14. kislány arckép b.77.mm. egyold. öntött, bronz. 46z. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparmüv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965. - ROTTERDAMI ERASMUS 1466-1536, férfi arckép nagyméretü fülvédős sapkában b.79 mm. egyold. öntött, bronz 462.old.

SZIGETI ISTVAN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 189[illegible]. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1908-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1965.-GIUSEPPE VERDI-1813-1901, szakállas férfi arckép széles karimájú kalapban, félbal. 70 mm. Egyold, öntött bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül.1893.Debrecen.Iparmüv.Főiskolát végzett:1909-13.
Sz.főv.Iparrajziskolán szobrász,otvös tanar 1950-ig.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1959.-A SZAKSZERVEZETI ÜDÜLTETÉS
XIIK ÉVFORDULÓJÁRA 1949-1959,a lillafüredi Palota Szallo
látpépe.60 mm.egyold.öntött,bronz. 461.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászmüvész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparműv. Főiskolát végzett: 1909-13.
Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1963.-KOSZTOLÁNYI -DEZSŐ 1885-1936,
férfi arckép szemben. 78 mm. egyold.
öntött, bronz. 462.old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és
plakettjei 459.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 41-42.sz. Bp.

TÓTH GYULA, szobrász

Szül. 1893. Debrecen. Iparművészeti Főiskolát végzett: 1909-13. Szfőv. Iparrajziskolán szobrász, ötvös tanár 1950-ig.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1963.- HORTOBÁGYI CSIKÓS, férfi arckép széles karimáju kalapban b. 79 mm. egyold. öntött, bronz. 462. old.

SZIGETI ISTVÁN: Tóth Gyula szobrászművész érmei és plakettjei 459. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből. ------- XXIII. 1967. 41-42. sz. kp.

Tóth Gyula

Új tavasz bronz 7,6 cm

Dolgozó emberek lírája
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Tóth Gyula

Almasüret 90×90 bronz

Benvenuto Cellini bronz 96 mm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Tóth Gyula

Almaszűrő, bronz 90×90 mm

Benvenuto Cellini, bronz

86 mm ϕ

Dolgozó emberek között kiállt.

Ernst múzeum 1968. jan.

Tóth Gyula

Új tavasz, bronz, 76 mm ϕ

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst múzeum 1968. jan.

Tóth Imre, grafikus

kiállítási kalendáriuma, vidéken:

~~Gát~~ Ózdon rendezik meg a

művész kiállítását.

Szocialista Művészetet, 1949. ápr. 14.

Táth Gyula

munkája

Győzött Vietnam népe

Észak-Magyarország 1973/26 2 old.

Táth Gyula

Érdekes kiállítás látható Miskolcon a Rónai Sándor Művelődési Központ szinházi előcsarnokában. A Diósgyőri Vasas Képzőművészeti Kör kiállítása. Táth Gyula linometszetei (Alvók, Félelem, Három ászszony) egyetemes érzéseket vetít ki művészi megfogalmazásban. Az emberi rettenet ábrázolásából az élet szeretete sugárzik.

A Vasas képzőművészeti kör kiállítása.

Észak. Magyarország 1972/265 4old.

Tóth Gyula

Miskolcon, a Diósgyőri Vasas Képrő-
művészeti kör kiállításán linómetszetei
szerepelnek. – „Alvók" – „Félelem" –
„Három asszony" (ecsetve)

Északmagyarország, 1972. nov. 10.

Tóth Gyula

Karas, farostlet, 28×20

V. Észak-magyarországi Területi Képző-
művészeti Kiállítás, Salgótarján
1969.

Tóth Gyula

Bemutatott művei: „Gutenberg János," 7,8 cm; „Csúcs Ferenc," 8,6 cm; „Betike mokóne," 7.7 cm; „Keretett Bondink," 9 cm; „Dr. Götze Árpád," 7,8 cm; „Kassák Lajos," 6.8 cm, bronz.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

161

Tóth Gyula, karikaturista

Karikatúra-sorozat.

Repr

—: Iskolák és iskolánk 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 8.

Tóth Gyula
és Mezey István kazincbarcikai grafi-
kusok képviselik Borsod megyét a janu-
ár 12-én Budapesten, az Ernst Múzeum-
ban megnyitó, s a Népművelési Intézet
által szervezett nemzetközi amatőr
képzőművészeti kiállitáson.

Észak-Magyarország 1974/6 7 old.

Tát Gyula

Jubileumi karikatura-kiállítás nyílik az Ernst-múzeumban, melyen szerepel rajza.

Népszabadság, 1945. máj. 14.

Tót Endre, karikatúrista

A karikatúra: Rep.

egyik rajzolója.

– Jubileumi karikatúra-kiállítás nyílik 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 17.

Tót Gyula, karikaturista

Gúnyrajz-sorozat

Rep

— : Tarasi Lémák

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 4.

Tót Gyula, karikaturista

Gúnyrajz – sorozat:

Repr.

—: Csak Kornerűen 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 2.

Tóth Gyula

MDK

Plakettek I-II

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Tóth Gyula MDK

A Seres János által irányitott szakkör fiatal tagja.

Ruttkay Anna: Képzőművészeti szakkör a Lenin Kohászati Müvek Bartók Béla Müvelődési Házban.

Északmagyarország. 1963. jan 13. 6. lap.

MDK

Tóth Gyula

Intarziákkal diszitett úriszobája (készitette Mayhen Ferenc asztalos és Pauncz és Kovács kárpitos) az Iparmüv.Társ.jub.kiállitásán.

Ybl Ervin: Az Iparmüv.Társ.jub.kiáll.

Magy.Iparmüvészet, 1925. 160.lap

MDK

Tóth Gyula

Az O.M. Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitásából. A butorokat Tóth Gyula tervezte. Repr.

Magyar Iparművészet, 1925. 177.lap

:

MDK

Tóth Gyula tanár

A Szfőv.Iparrajziskola karácsonyi kiállitásából. Serleg, szentelő, szentségtartó. Készült az ötvösosztályban. Tanár:Tóth Gyula. Repr.

Magyar Iparművészet, 1929. 31.lap

MDK

Tóth Gyula tanár

A Szfőv. Iparrajziskola 160 éves jub. kiáll.
A kovácsolt vasmunka és a szobrok Tóth Gyula tanár szakosztályából. Repr.

Magy. Iparművészet, 1938. 89. lap

MDK

Tóth Gyula szobrász

Vázlatterve a Rezső-téri Magyarok Nagyasszonyáról nevezett és I. Ferenc József emlékezetére épült plébániatemplom belső, művészi kialakításához.

Képzőm.Társ.1934.évi téli kiáll.tárgym.
Jan.14-Febr.11.

MDK

Tóth Gy., Litteczky E. és Zolnay G.

koll. kiáll. Szatmáron

Krónika. Pásztortüz, 1921, II.r. 774 l.

MDK

Tóth Gyula

Dörre Tivadar mellszobra

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

MDK

Tóth Gyula

Megnyilik az iparrajziskola kiállitása. Uj Magyarság 1941. máj. 25.

MDK

Tóth Gyula

Sirkereszt fából, repr.

Magyar Iparmüvészet 1917. 218.l.

MDK

Tóth

A Kossuth-szobor pályázat... Mivészet 1905. 202. l.

Tóth Gyula, szobrászm.

12. Az O.M. Iparmüv.Társulat sirkötervpályázatán kettös sirtervét a 3ooo koronás első pályadijjal jutalmazták.

13. Gyermek-sir tervét megvette az O.M. Iparm. Társ. Repr.-k.

Magyar Iparmüvészet. 1920. 81-82.l.

MDK

Tóth Gyula

Képzőművészet 1928. II.évf. 12.sz.
173.l.

MDK

Tóth Gyula

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

Tóth Gyula NDK

Likőrszekrény, repr.

Milcsarnok 1925 Iparművészeti Társ.Jubiláris kiáll.

MDK

Tóth Gyula szobrászművész

A Rekső-téri Magyarok Nagyasszonyáról nevezett és I. Ferenc József emlékezetére épült plebánia-templom belső művészi kialakításához, készített ingyenes tervet.

(m.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.Jan.13. 11.lap

MDK

Tóth Gyula, szobrászm.

Szent Imrével kapcsolatos alkotáin jól alja vissza a szentéletü fiatalon elhunyt magyar herceget.

Egyházművészeti kiállitások:
Műcs.-Szent Imre kiállitás.
Képzőművészet. 1930. 32.sz. 168.l.

M.D.K.

Tóth Gyula, iparművész,

egy virrobával vett részt az Orsz. Iparművészeti Társulat-nak a régi Műcsarnokban rendezett 40 éves jubileumi kiállításán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XXVI. évf.
évf. 14. sz. 2. old.

Tóth Gyula, szobrászm. MDK

kisplasztikai tárgyakkal szerepelt.

Az Ipm.Társ. kiállitása. -Lipótvárosi Kasz.nyári helys.
Magyarság. 1922. dec.13. 5.l.

MDK

Tóth Gyula

Bronz emléktábla, repr.

Magyar Iparművészet 1937. 1. sz. 12.1.

MDK

Tóth Gyula

Fafaragás szekrénybetét számára, repr.

Fémdomboritás, repr.

Diszitő Művészet 1915. II. évf. 1. sz. 6,19.1.

Tóth Gyula 2

M.D.K.

Terve az Orsz. Iparművészeti Társulat hadi emlékművekre kiírt, de meddő, pályázatán megvételben részesült.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

febr. 17. sz. 7. old.

MDK

Tóth Gyula

A postabélyegek rajzaira hirdetett pályázaton megvásárolt pályaműve. Repr.

Magy. Iparművészet, 1916. 179. lap

MDK

Tóth Gyula

A modern magyar érmészet egyik legkivalóbb képviselője.

Schulek Alfréd dr.: Érem- és Plakettkiall. az Iparművészeti Múzeumban.

Magyar Iparművészet, 1924. 54.l.

MDK

Tóth Gyula

Az O.M.Iparmüv.Társ. sirkőtervpályázatán kettős sirterv pályázatát 3ooo koronás I. dijjal jutalmazták. Repr.

Gyermeksir, repr. Megvette O.M.Iparm.Társ.

Magyar Iparmüvészet 192o. 82.l.

MDK.

Tóth Gyula

Kiállitási hir

Diósgyőri Munkás 1967 aug.8.

Tóth Gyula

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállítása - Iparművészeti Szemlenben - arany Erdy Leivel szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VII.14.

MDK.

Tóth Gyula

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 aug.8.

MDK

Tóth Gyula

Faragott és intarziákkal diszitett iróasztal, repr.

Magyar Iparművészet 1920. 86.1.

MDK

Tóth Gyula

Az O. M. Iparmüvészeti Társulat érmének mintájára hirdetett 5ooo koronás díját nyerte

Faragott és intarziákkal diszitett könyvszekrény, repr.

Magyar Iparmüvészet 192o. 87,88.1.

MDK

Tóth Gyula

Terrakotta bethlehem-sorozat. Nemzeti Ujság 1942. aug. 2. 17,18.l.

MDK

Tóth Gyula

Tanulmányfej, repr.

Portrait, repr.

Zrinyi Miklós halála, repr.

Képzőművészet 1929. 25. sz. 239.l. 240.l.

MDK

Tóth Gyula

id. Dörre Tivadar, repr.

Képzőművészet 1931. 41. sz. 146.l.

MDK

Tóth Gyula

Gyermeksir, repr. 5oo koronával megvásárolta Gerenday A. és Fia

Az O. M. Iparmüvészeti Társ. sirkőtervpályázata. Magyar Iparmüvészet 192o. 84.l.

Tóth Gyula, ip.müv. MDK

az Iparművészeti Orsz. Egyesületének ezüstérmét kapta

Az Orsz. Iparmüv. Társ. kiállításáról.
Művészet, 1938. III.évf. 22.sz. 162.l.

MDK

Toth Gyula

A II.Hadiemléktabla palyazatan 400 Koronas II.dijat nyerte.

Magyar Iparművészet, 1915.jun. 200.1.

MDK

Tóth Gyula

Az Iparm.Társulat festett fabutorokra hirdeté
pályázatán ebédlőbutor-tervével,melyet Kocsi
Tivadarral készitett, 400 K-t nyert.

Müvészet,1916, 82 l.

MDK

Tóth Gyula

Az Iparmüv.Társulat posta- és hadibélyegekre kiirt pályázatán loo koronáért megvásárolták egy pályamüvét.

Müvészet,1916 82 l.

MDK

Tóth Gyula

Az Iparmüv.Társulat a limanovai csata emlékére plakettpalyázatot irt ki s ezen loo koronás dijat nyert.

Művészet,1916, 82 l.

MDK

Tóth Gyula tanár

Uri dolgozószobája, a régi Műcsarnokban rend. magy.iparművészek kiállitásán.

gy.: A magy.iparmüv. érdekes kiáll.

Az Est, 1925. okt.11.

MDK

Tóth Gyula

Vignetta. Tóth Gyula terve. Repr.

Magy. Iparművészet, 1917. 216. lap

MDK

Tóth Gyula

Dörre Tivadar mellszobra

Képzőművészet 1931. 142.1.

Tóth Gyula
szobrász

Tavaszi kiállítás - Műcsarnokban - igen artistikus plakettet, illetőleg dombormüvet állított ki.

Budapesti Hirlap
1929 III. 3

MDK

Tóth Gyula, ip.müv.

Az ebédlöbutorzatra azóló pályázat kiemelkedö pályamüve T.Gy.-é.
400 kor. dijazásban részesült.
Repr. a köv.sz.-ban lesz.

Pályázatok.- Festett fabutorok. O.M.Ip.m.Társ. Magyar Iparmüvészet.1916. 169.l.

MDK

Tóth Gyula

Szent József

Kfj.: Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Müvészet 1938. 4. sz. 80.l.

Tóth Gyula szobrász M.D.K.

Babits-portré

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Felvétel

Magyar Foto: ZE 41201/5 Hegedüné

Tóth Gyula áladja az V. Magyar Képzőmű-
kiállításra készített plakettjeit a Műcsar-
nokban

1954. XII. 1.

Meg. van

parancsolatára

ől a beiratásra

l ezon éjszakára

é az egeknek ura.

mostan a városba

v szógám nékem bizonyosan.

n! olyan embert találtam ajtódon

országunkban

.vesz a hatalmunk

Tóth Gy. és Litteczky E. MDK

koll. kiáll.

Kultur-krónika. Pásztortüz, 1922. I.r. 191 l.

MDK

Tóth Gyula

az iparművészeti tárgyak terveire kiirt pályázaton pályamunkáját megvásárolták

Eldőlt pályázatok. Magyar Iparművészet 1914. 59.l.

MDK

Tóth Gyula

Elefántcsontfaragású részletek egy szekrényből. Tóth Gyula mintája nyomán faragta Keresztényi Pál. Repr.

Magyar Iparművészet, 1923. 2-5.sz. 43.1.

BUDAPEST, 19 29. augusztus 10.
VIII., KENDER-UTCA 41.

izottságának,

B u d a p e s t
VI. Arána-ut 41. szám

olva f.hó 8-án kelt nb. levelükre,
zölni, miszerint a Bálvány-utca 21.
ak beküldéséről nem feledkeztünk
ól megkaptuk, azonnal továbbitani

Tóth Gyula

1.

Iparművk. érk

1910-11. 2. tábla

Tóth Gyula

Jestő

rvod

Szinházi Élet

1925, 38 sz

TÓTH GYULA festő, szül. 1891 márc. 20. Erzsébetváron. 1910-ben a nagybányai festőiskola növendéke lett, Réthy István tanította. 1911-1914 között a müncheni akadémián tanult Rauppnál és Angelo Janknál. 1912-ben a müncheni Kunstvereinben 2 képét kiállította. 1914-ben két képpel szerepelt a Műcsarnok tárlatán. 1915-ben katonának vonult be s mint hadnagy véjigküzdötte a háborút. 1920-ban újból Münchenben, Janknál és Balthasar Schmittnél tanult. Felsőbányán dolgozott, aztán Párizsba ment s most ott él.

Tóth Gyula

Tóth Gyula, szobrászm. MDK

A díszítőszobrászat, kisplasztikai és éremművészet legjobbjai vonulnak fel, így fenti is. A kiváló Tóth Gyula beépitett plasztikái.

?. Iparmüv.kiállitás. ?

Művészet. 1938. III.évf.22.sz. 159.1.

MDK

Tóth Gyula

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő müvészek. Képzőmüvészet 1927. 2. sz. 3.l.

MDK

Tóth Gyula

Id. Dörre Tivadar. Szobormü, repr.

Képzőművészet 1931. 41. sz. 146.l.

MDK

Tóth Gy.

Luther Márton emlékérme. Bronzirozott fém.

Árverési Csarnok aukció kat. 1931. dec. 4.sz.
58.lap

Tóth Gyula

Érmei Dugonics Andrásról, Babitsról, Illyés Gyulával.

Említve.

Csengeryné Nagy Zsuza: Éremművészet és irodalom.

Jelenkor, 1964 8. szám, 768. lap.

MDK

Tóth Gyula szobrasz

Kiss Géza ötvös, Tóth Gyula szobrasz és Nadler Róbert festó kelyhei és kehely terve.

Magyar Katolikus Almanach I.évf. Bp.1927.
781.l.

Toth Gyula.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1925-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Tóth Gyula, ip.müv. tan. MDK

terve után a Bp.Szfv.Közs.Iparrajziskolában
készült függő vas-gyertya-lámpa. Repr.
73.l.

Magyar Iparművészet. 1938. 73.old.

Tóth Gyula, tanár, ip.müv. MDK

Kápolna kapuráca. T.Gy. terve után a Bp.Szfv. Közs.Iparrajziskolában készült. Repr. 74.1.

Magyar Iparmüvészet. 1938.

Tóth Gyula MDK

Plakettek, bronz

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Tóth Gyula

Magyar Iparművészet 1925. 67.1.

MDK

Tóth Gyula

Részt vett a képzőm.kiáll.-on.

Meghívó. XIX. Tanács Ifjú Őrök Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm.kör. 1964. Máj 16 - Máj 25-ig.

MEK

/?/ Tóth, Gy., szobrászm.

1c42. Luther Márton emlékérme. - A reformáció 400 éves jubileumára készült emlékérem. Ón /2 db./

Árverési Csarnok aukció katalógusa /3.sz./
1933.okt. 44.l.

MDK

Tóth Gyula, szobrászm.

pályaművét 150 koronáért megvették.

Pályázatok. A siremlékpályázat eredménye.
MIP.1914. 137.l.

MDK

Tóth Gyula

Adám és Éva	ezüst érem
Ijász	" "
Lovag	" "
Lovas ijász	" "

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 14.1.

MDK

Tóth Gyula

síremléktervét 500 koronáért megvásárolták

Pályázatok. MI 1920, 952-

MDK

Tóth Gyula

siremlékterve 3oo koronás I. dijat kapta

Pályázatok. MI 192o, 95 l.

MDK

Tóth Gyula

siremléktervéért 600 korona jutalomban részesült

Pályázatok. MI, 1920, 95 l.

M.D.K.

Tóth Gyula, szobrász

tervét megvásároltás a falon elhelyezhető hadi emlékművekre kiírt pályázatori

Építőipar - Építőművészet, Bp.1915.39.évf.

22.sz.129.o.

MDK

Tóth Gyula

Aranyéremmel tuntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállításon.

Cikk: A párisi világkiállítás magy. pavilonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

Tóth Gyula.

N.D.K.

az Orsz. Iparrumvészeti Társulatnak festett butorra kiírt pályázatán egyik első díjat nyert.

Építőipar- Építőművészet, Bp.1916 évf. 14. sz.

83. old + 87.

MDK

Tóth Gyula éremmüv.

Ybl E: Iparmüvészet és szobrászat a Györgyi K.emlék kiállon. MI. 1934, 84-86. l.

MDK .

Tóth Gyula

Műveivel résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. [illegible] márc. - ápr. tav.kiall
Kiállitó művészek névsora. 29.lap

MDK

Tóth Gyula

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 159.l.

ltető dajkáját,

an igen elfáradott

hallok mostan az ajtómon

a, bizonnyal nem tudom

gyere be urad parancsolatára

gám, lásdd meg sietséggel

ton, nyizd meg bátor szivvel!

jöttél, moféle ember vagy?

MDK

Tóth Gy., Kálmán O. és Szuhanek O.

koll..kiáll.

Kultur-krónika, Pásztortüz, 1922. VIII.évf. II.r. 8oo l.

MDK

Tóth Gyula

Az Iparrajziskola kiáll. Szépmüvészet 1941.
179.l.

Tóth Gyula MDK

Az Iparművészeti Társulat iparmuv,targyakra kiirt palyázatán megvásarolta palyamuvét.

Művészet,1914, 92 l.

MDK

Tóth Gyula

Mária Jézussal. Patinázott gipszplakett.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 9.1.

MDK

Tóth Gyula MDK

A régi München, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Tóth Gyula, tanár

A Székesfővárosi Iparrajziskola 160 éves fennállásának jubileumi kiállításáról:
Ostya tartó. Szentségtartó. T.Gy. tanár tervei alapján az ötvösszakosztály készitette el.
Képek. 91.1.

Magyar Iparművészet. 1938. 91.1.

MDK

Tóth Gyula

Szent József, szobormü

Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4. sz. 79 80.l.

MDK

Tóth Gyula

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

MDK

Tóth Gyula

Képzőművészet 1934. 37.l.

MDK

Tóth Gyula

Tóth Gyula müveihez. Magyar Iparmüvészet 1917.
238.l.

MDK

Tóth Gyula

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállitása.
Nemzeti Ujság 1933. dec. 6. 11.l.

MDK

Tóth Gyula éremművész és ötvös

E. G. II. 544.1.

Tóth Gyula, szobrászm.

213. Plakettek. Bronz. Mgt.

KMT. 1928. tav. kiáll. 13.1. Kt.

Tóth Gyula

MDK

Remete, gipsz

Kornélia, gipsz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Tóth Gyula

A palermoi Tüköry örökmécs, repr.

Reliefek a pécsi Gyárvárosi Plébániatemplom főoltárára, repr.

Szent József szobor, repr.

Magyar Iparművészet 1937. 1. sz. 9,1o,11.1.

MDK

Tóth Gyula

Bronzkivitelre készült feszület, repr.

Érmisk. 1914-15. 34.1.

MDK

Tóth Gyula

Hadiemléktáblaterv-pályázaton munkáját II. dijjal jutalmazták, repr.

Magyar Iparmüvészet 1915. 195,196.l.

MDK

Tóth Gyula

Plakettek, repr.

Násfa-plakettek, repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 322,323,324.l.

MDK

Tóth Gyula

Utszéli keresztek, repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 100,101.1.

MDK

Tóth Gyula

Festett butorok rajzaira hirdetett pályázaton munkáját 4oo koronás dijjal jutalmazták. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 19o.l.

MDK

Tóth Gyula

Walder Gyula bankigazgató szekrényének faragványai, repr.

A szfőv. iparrajziskola Pedlow kapitánynak felajánlott hálaplakettje, r epr.

Magyar Iparművészet 1923. 43,45.l.

MDK

Tóth Gyula

A kisbaári Kiss Ferenc-vivócsapat vándordija. Öntött bronz és domboritott ezüst, repr.

Magyar Iparmüvészet 1924. 9.1.

Tóth Gyula MDK

Imike fiam, gipsz

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Tóth Gyula MDK

Szent Margit, bronz

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Tóth János.

gróf Esterházy Mória pályázatot tűzött ki a Balatont legjellegzetesebben ábrázoló akvarell-festményre, melyre pályaművét beküldte.

Nemzeti Ujság, 1935. Nov. 16.

TÓTH GYULA, éremművész

1940-ben Milanoban Magy.Éremüv.kiallitas.Beck O.Fülöptől Tóth Gyuláig,betürendben,a legkivalóbb magy.müvészek legszebb alkotasait mutattak be.A modern magy.éremművészet harmadik generációjához tartozó Madarassy Walter,Csúcs Ferenc,Ispánki József,Boldogfai Farkas Sandor együtt szerepeltek a legidősebb mesterek müveivel.Ők a 30-as években olaszországi tanulmányuton voltak. 78.old

GOSZTONYI JÓZSEF: Az Éremkedvelők Egyesülete /ÉKE/
/ 2.folyt./ 72.old

AZ ÉREM, XXIX.évf. 1973. 2.szám, Bp.

Gyula
Tóth ~~Gyula~~, szobrasz

Az Orsz.M.Kir.Iaprmüvészeti Iskola tanarai,tanarsegé
dei,/segédtanárok/,-Tóth Gyula.-1914-1915.-Diszitő
szobrasszat 52.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/
oktatási rendszere és ~~formai~~ forrasai 37.old

Müv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

63. kép. *Szentgyörgyi János: Vir*

Szent Jeromos
(Másolat Ribera képe után.)
Vászon, olaj, 100×90 cm.
Gerevich PA, 253. l.

PAPP SÁNDOR (szül. 1868)
Tájkép
Vászon, olaj, 55×75 cm.

PESKE GÉZA (1859—1934)
Nagymama alszik
Vászon, olaj, 90×134 cm.
Jelezve lent balra: Peske Géza, M
Az O. M. Képzőművészeti Társula
tárgya, 1884.
Z.: Az esztergomi érseki képt
Magyar Sion, XVI., 1885., 84
laghy II., 456. szám. — Gerevi

Tóth Gyula

laid

Magy. Ipam

1942. 23. l.

24. l.

25. l

számla terhére utaljon ki.

miniszter rendeletéből: Dr.

A hivatal

Tóth Gyula

1907

Ki tud róla?

A Rajztanárok
Egyesülete!

MÜE[illegible] [illegible]
Érk.: 1927. év dec. hó 6. n.
1927.

Tóth Gyula

Hobrán

lád

Szabad Művész

1948. 269. l.

Tóth Gyula

szül 1893.

l.

Főv. Kapt. Erem Kiáll

1949.

18. l.

MEGNYILIK OKTÓBER 22-ÉN.

64338-1911.szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, f.évi május hó 18-án 352.sz.a.kelt felterjesztésére, tudomása és további megfelelő intézkedés végett azzal a megjegyzéssel adom ki, hogy a fölterjesztéséhez mellékelt költségvetésben a 3.utolsó tétel alatt a pénzügyi lakás és éléskamra helyreállitása is benfoglaltatik 97 K összegben, minthogy azonban e helyiségek helyreállitási költsé-

Tóth Gyula

l.

Czak György

207. l

Tóth Gyula

wobrasz

wód

Hungary 1937

87 l.

Tóth Gyula

nobrass

laid ok

Magy. Iparm

1938. 325. l.

Ezüst	792—828	Ezüst	829—870	Ezüst	871—890
Porcellán	1021—1060	Porcellán	1061—1100	Porcellán	1101—1153
—		—		Üveg	1221—1279
—		—		Fajánsz	1361—1395
Szőny.-Text.	1581—1670	Szőny.-Text.	1671—1728	Szőnyeg-Textil:	Pótkat.
Fém-Vegyes	1992—2074	Fém-Vegyes	2075—2156	Fém-Vegyes	2157—2242

VII. nap, szerda
MÁRCIUS 11.

Pótkatalógusban és a katalóguson kivül szereplő tárgyak	2531—
Butorok	2251—2530

Tóth Gyula

l.

Gyam. isk. ért.

1912-13.

6. tábla

22 tábla

[illegible] az első emeletett és sekres-
tyében . . . . . .
világos tonusokban oldalfelületek —
— összesen:

5. Mennyezet festés a Kápolnákban az
orgona alatt, sekrestyékben
és I. em. oldalkarzatokon —
— összesen: —
Festő munk

IX. Előre nem látott munkák elo

X. Állványozásokra pótlék
Budapest 1914 okto

Tárgyaltatott
a Műemlékek Országos Bizottsága
1914. évi október 27.-én tartott ren

Forster
elnök

Dr.

BIZOTTSÁGA · 1881 · MŰEMLÉKEK · ÓRSZÁGOS

Tóth Gyula

E. Fajérday-Schwartz

159. l.

1.-20. M., 1 bis-
rép.

Imprimerie impériale
1866

Tóth Gyula

iparmüvész

erőd

MÉ. 1920. 1–6. sz.

(Vasrácsok.)

képekkel

ORIGINAL - RADIRU

Verlag von H. Vogel in Leipzig.

Tóth Gyula

a ciszterciek Szent Imre hg-uti pléb. templomában a Szt Anna, Sz. Gellért és Szt István mellékoltárok szobrai fenti művei.*

Hoovtemplép

50. l.

* A Szent István szárnyasoltár domboszművei fentitől. Nem azonosok ezek a Szent István mellékoltár szobrával-

Tölk Gyula
kereskedő
Bp. III. Podolin u. 8.

MKSz 1947

[illegible]

I V Ó.

ndékának, Hans Müller "Haladó" c.
Liszt Ferenc mellszobrának a Gellért-
endezett parkterületen javasolt fel-
tartása vált szükségessé.

Tóth Gyula

~~Wobrán~~

1909-13.

Eimisk 1930

89. l.

TÓTH GYULA, éremművész

Gátv-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.drb. A sorozathoz tartozó nem önarckép plakettek:

TÓTH GYULA.-Felirat: /Ismeretlen/. mesterjegy.-MNM. 102+102 mm.- Ltsz.: 41/963/115. 3p.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM. XXXII.évf. 1975.-1. Sp. 1975

Tot Gyula

Raja (Karikatura)

Magyar Hirlap 1973 II 307

TÓTH GYULA, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy. szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm. plaketten.-A gyüjt. a MNM.-ban van. 116. drb. A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
TÓTH GYULA.-Felirat: [illegible] mesterjegy, 1921.-MNM.-98+98 mm.-Leirás: HP. 6247.-8. kép. 32. old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24. old

AZ ÉREM. XXXII. évf. 1975.-1. Bp. 1975

TÓTH GYULA, éremművész

Kitünő megoldást lathatunk Tóth Gyula -8.kép.-önarckép plakettjén, amely nemcsak szecessziós ábrázolásmódjával különbözik a többi önarcképtől, de mesterségét is tudomásunkra hozza egy szobor megjelenitésével.-Arc.balra.-
Felirat: mesterjegy, 1921.-A MNM.-ban van. 98+98 mm.
Leirás: HP. 6247. 27.old. Fekete repr.

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

TÓTH GYULA, éremművész

Kitünő megoldást láthatunk Tóth Gyula -8.kép.-önarc-kép-plakettjén,amely nemcsak szecessziós ábrázolás-módjával,különbözik a többi önarcképtől,de mesterségét is tudomásunkra adja egy szobor megjelenitésével. Arc. balra.- 29.old.-

Magyar

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

etlen festő.

zázadból.

és kissé balrafordultan áll.
erekát szorító öv mögé dugta.
ajusza és körszakálla fekete,
lésű piros mentéjén és pa-
lolmányán az aranygombok
Felirata, alól a párkányon,
uro Vizkelethy, fit Thesaura-
inis duobus«.

m. — Lelt. sz. 417. — Értéke
ajándéka 1890-ben. — Átvéte-
illetőleg az 1890 február 11-iki
020 sz. leirat alapján Gosztonyi

adatok. 1894 : III. 107. *Isme-*
- 1907 : II. 19. *Ismeretlen festő :*
elnök.

Tóth Gyula

U. 4145

Kód

Magyarság. 1925.

dec. 24. (Az uj magyar érepeűzek tervezésére hirdetett pályázat eredménye.)

I. díj a tíz fillérés

III. díj az 1 fillérés

tervezésének

Tóth Gyula

Ciborium, fenti
müve, reproduk-
ciókban forga-
lomba hozza
az Ecclesia rt.
budapesti kegyner
kereskedése-
kége repr-
Müvészeti Szalon

(Kolozsvár) 1929. IV. évf.
5-6-sz 15. l.

Hirdetés!

T. Tóth Gyula / képzőművész

A második ózdi munkás amatőr képzőművészeti körök országos kiállításán munkája szerepelt és díjat kapott

M. Tóth Ilona cikke „Országos amatőr képzőművészeti kiállítás" cimmel

Ózdi Vasas 1978. X. 27

Tóth Gyula szobrász, ötvösmüvész

Az Országos Iparmüvészeti Iskola tanára hét érmet készitett, melyek az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi vásárán kerülnek bemutatásra. Az "ékszerként használható" érmek között öt Madonnás és két kereszttel diszitett érem látható.
"Kultura" c. rovat keretében hozza a lap. Repr.-ók.

Élet, Bp. 1915. dec. 19. VII. évf. 51. sz. 1235. lap.

Tóth Gyula szobrászművész

"Utszéli keresztek" cimmel a "Kultura" c. rovatban m. sign.-val ismerteti a lap a művész munkáit: Öt képen, öt keresztet mutat be, melyeknek eredeti magassága három méter, szines, részben aranyozott, kovácsolt vas részekkel, fehér faragott talapzattal.
Repr.-ók.

Élet, Bp. 1916. május 14. VIII. évf. 20. sz. 481. lap.

TÓTH GYULA

fafaragásos és intarzia-
művészetét említik

Kiss Ákos: Művészi értékü budapesti üzlet-
berendezések

Müemlékvédelem, 1976. 1. sz. 13-26. 1.

Tóth Gyula M.D.K.

Részt vett a Szegeden 1945.március 15-én megnyílt a "Demokratikus Magyarország Első Képzőművészeti Tárlatán"

Szelesi Zoltán:Szeged uj képzőművészetének bibliográfiája 1945-1960

Móra Ferenc Muzeum Évkönyve 1960-1962

Szeged, 1962. 162.l.

Tóth Gyula

festő

Kecskemét

Munkácsy u. 16

MKSz 1947

Tóth Gyula MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

M.D.K.

Tóth Gyula
grafikus

Illusztráció

—: Puskárás

Élet és Irodalom, 1968. márc. 16-11 lap

Tóth Gyula
Gráfikus

M.D.K.

„Memoár"
(Karikatúra)

Élet és Irodalom, 1968. aug. 24 - 12 lap

Tóth Gyula MDK

Koratavasz, tempera

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Tóth Gyula

Bélyegpályázat. M.Iparművészet, 1916, 2oo l.

MDK

Tóth Gyula

fadiszmüáru-tervek

György K: A keleti vásár iparmüvészete. Magy. Iparmüvészet. 1921. 35-38 l.

MDK

Tóth Gyula szobrász-iparművész

Gall:

A pozsonyi egyetem elhelyezése. M.Mérnök és Épitész Egylet Közl. 1916. nov. 26. 48.sz. 2e4-2o5 l.

Tóth Gyula
érmész

M.D.V.

25) Luther Márton. Vas

Fővárosi Képtár kiállításai XLIV.: Magyar érem és plakettművészet 1800 tól napjainkig 17 lap. Budapest 1949.

Tóth Gyula

két művével szerepelt Párizsban a Nemzetközi Éremkiállításon.

Műterem 1958 I. évf. 3. sz. 46.

MDK

Tóth Gyula festőművész

Kilátás ablakból,	vízf.
Leányfej,	"
Montmartre,	"
Pihenő nő,	"
Avenne du Maine,	"
Place St. Michel,	"
Pont St. Michel,	"

Ernst Múz. XXXII. csop. kiáll. 1925. szept. 4.
6, 14 l.

MDK

Tóth Gyula festőmüv.

e.a: Öt fiatal művész. Az Ujság. 1925. szept.13.

MDK

Tóth Gyula festőművész

Rakpart,	vizf.
Quai de la Rapée,	"
Párisi leány,	"
Pont Neuf,	"
Női fej,	"
Quai des Gds Augustinus,	"
Párisi leányfej,	"
Horgászok,	"

Ernst Muz. XXXII. csop. kiáll. 1925. szept. 4.
6, 14 l.

MDK

Tóth Gyula festőművész

Rue de Buci,	vizf.
Court de Rahons,	"
P$_o$nt des Arts,	"
Hangulat,	"
Rue Gregoire de Tours,	"
Iró férfi,	"
Place St. Michel,	"

Ernst Muz. XXXII. csop. kiáll. 1925. szept. 4.
6, 14 l.

MDK

Tóth Ilona

Kompozició-vázlat, rajz

773-775.Akt tanulmány, "

Fejtanulmány, "

Képzőm.Főisk. ifjuságí kiáll. Ernst Muz. 1924.

22. l.

MDK

Tóth Ilona

765-768. Akt-tenulmány, rajz

Kompozició vázlat, "

Akt-tanulmány, "

" " "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

22. l.

MDK

Tóth Ilona, festö

Baránski F.László tanár növendéke.

Budai táj. Vizf.

Az OMKK Fiatk.Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25. Kat. 2:
Ernst Ilus.

M. D. K.

TÓTH Ilona

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 338.l.

Tóth Ilona
bíró

M.D.K.

Augusztus 20. alkalmából
a Népművészet Mestere"
címet kapta

——: Kitüntetések

Művészet, 1962. október — 48 lap

TÓTH Ilona hímző

M.[illegible].K.

né pmüvészet mestere kitüntetést kapott

/ [illegible].i.[illegible] Kiváló népmüvészeket tüntettek ki

Magyar Nemzet 1962. augusztus 19. 13 .1.

Tóth Ila.

a Fejér megyei téli tárlaton, melyet Mórdon rendeztek, szerepelnek a művésznő művei is.

Á. Szabó János: Téli tárlat Móron.
Fejér Megyei Hírlap, 1978 dec. 15.

Tóth Ila szobrászművész

Móron, a Lamberg-kastélyban Téli Tárlat címmel e hó 9.-én megnyílt a megyében élő képzőművészek közös kiállítása. — Tóth Ila és Palatás József szobrászok zömmel az őszi tárlatról ismert műveket mutatják be, ezzel elszalasztva azt a lehetőséget, hogy minél több munkájukat ismerhessük meg.

Erdész László: Tárlat a Lamberg-kastélyban.
Dunántúli Napló, 1978. dec. 15.

E. Tóth Ilda, szobrászművész

A kétévenként rendszeresen megrendezett tárlat az idén időben egybecsik a városalapítás 30 éves jubileumával. – A művész a hőskortól jelentős tényezője a város művészeti életének, ezúttal különböző színvonalú alkotásait látjuk. Panelelemeket variáló műveit, – „Hamvazószerdá"-ja, a tört arcú alak, nyakában a farsang elhasznált álarcaival, megrázó erejű /említve/. „Kóhászok" c. alkotása mély témaismeretről tanúskodik. /említve és repr./

Á. Szabó János: Dunaújvárosi Tavaszi Tárlat. Fejér Megyei Hírlap, 1980. ápr. 29.

Tóth Ila, szobrász, 2) Folytatás

a Fejér Megyei képzőművészek nyári tárlata megnyílt Agárdon. Szobrot csupán Tóth Ila és Háden László küldött a tárlatra. Tóth Ila műve: egy mozgásélményt adó kisplasztikát. (említve és repr.)

Á. Szabó János: Szár mű Agárdon.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. jún. 28.

MDK

Tóth Ila, nobrász

A szakkör vezetője.

— A dunaújvárosi keramikusnak-körben 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 14.

Tóth Ila szobrász MDK

Szerepelt a Fejér megyei képzőművészek
Őszi tárlatán, mely 1964 nov. 7-én nyílt meg.

"Portré I"

- rózsa - : Őszi tárlat, 1964.

DUNAÚJVÁROS 1964 nov. 19.

Táth Ila

Pálfalvi Jánossal rendezett közös kiállítása febr. 12.-én nyílik meg a Vasmű Klubban.

M. Ts.: Dunaújvárosi képzőművészek.

Dunaújváros, 1969. febr. 28.

E. Tóth Ila grafika

Kodály Zoltán bronz mellszobrát
Dunaújvárosban a Mária Zsigmond
Általános Iskola előcsarnokában avatták
fel

május 11
5. old.

E. Tóth Ilka, szobrász

A bronz szobor alkotója.

↓

— : Kodály-mellszobor Debrecen-
városban 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. május 11.

Tóth Ilus

bábjai/Salgótarján/

Népmüvelés 1975/1 23.o.

Toth Ilus

sajátságos báju bábok készítője a népmüvészet mestere. Debrecenben él.

Szabó Ernö: Népmüvészek.

Népmüvelés 1968/6 39 old.

Tóth Ila

Hévizek forrásánál bronz Ø 10 cm
Április bronz Ø 10 cm
Brecht bronz Ø 11 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Tóth Ilona, szobrász

Esztergomban, a Balassa Múzeumban nyílt meg a Fejér megyei képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész művei: „Mózes"-e, – „Didergő"-e, bronzszobrai (emlékve)

(gombkötő): Képek, szobrak a szomszédból.

Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Táth Ila, szobrász,

Esztergomban, a Balassa Múzeumban nyílt meg a Fejér Megyei Képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész művei: „Hibernáció" – „Szüget" – „Április" c. erinei. (cultive)

(gombkötő): Képek, szobrak a szomszédból.
Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Tóth Ila

a kaposvári Somogyi Képtárban rendezett I. Dunántúli Tárlaton szerepel műve „Didergő" (emlékre)

Losonci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról.
Életünk, 1974. 1. 66. old.

Tóth Ilda

a dunaújvárosi őszi tárlaton szerepeltek művei a régen oda-telepedett művésznek.

Bajor Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap, 1971. nov. 2.

Tóth Ilda, szobrász

A Fejér megyei képzőművészek kiállítása megnyílt Kápolnásnyéken, melyen szerepel szerepel a műszer alkotása: „Olvasztárok" c. (repr. és említve).

Vincze István: Otthont üzenő képek, szobrok

Fejér Megyei Hírlap, 1976. jún. 27.

miniszteri osztályfőnök.

OTTSÁGÁNAK,

Budapest.

Tóth Ilona

: Nobrán

Ferk`pzomfoisk`vk

1939-41.150.l.

Tóth Ilona

A Dunaújvárosi Képzőművészeti Kiállításon szerepel (1966. jún. 17 - júl. 28.).

Dunaújváros 1966. máj. 31.

Tóth Ilona

MDK

Marokszedő, gipsz

Mücsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

MOB költségvetés

4 4

ágos Bizottsága

ny { száma: Hiv. 194
kelte: 194
beérkezése: X. 11. 194 4.

k száma: Csomag

elintézett szám:

áma:

áma:

GJ

Tóth Ilona
Nobrász

l. Ferkipzomfoisk vk
1939-41.143-l.

~~436/1944~~

A Müemlékek Orsza
naplószámadását, a vonatkoz
felterjesztem.

Budapest, 1944. októbe

M SZERETEK MENNI! MANYÓ!

MANYÓNAK HAJA!

Tóth Ilona

szobrász

l Szabad Művèszet

1950. 9. sz. 332. l.

MEK.

Tóth Ila

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1966 nov.11.

E. Tóth Tlona nobián

Dunaujvárosban él. Főleg

portrékat készít.

Szij Rezső: Kéjzőművészeti Őrjárat

Dunaujvárosban

Jelenkor. 1964. 12 n. 1164

MDK.

Tóth Ila

Közönség-müvész találkozón szerepel.

Dunaujváros 1964.IX.29 lap -

MDK

Tóth Ila

Kiállitási hir

Dunaujváros 1967 dec.5.

Tóth Ila
nobrán

M.D.K.

„Ülő akt" (repro)

Kovács Gyula: Dunaujv ároszi Kégrömüvészek...,
Müvészet, 1968. julius – 43 egy.

Tóth Ila

Részt vesz a kiállításon

M.S. A Dunaújvárosi Képzőművészeti V. kiállítása

Dunaújvárosi Hírlap ?

TÓTH Ildikó
?
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

Tóth Gyula, festő-grafikusművész

Erdős J. Tál festőművész mondja: a szatmári képzőművészet mindig elszürkült egy kicsit, Nagybánya árnyékában, a körülményeknek megfelelően inkább a grafika dominált. A régiek: Littecskyné Krausz Ilona, Tóth Gyula és még többen, a rajzban voltak erősebbek.

Kereskényi Sándor: a művészet emberi üzenete.
Utunk, 1984. 11. 30., 7 old.

Tóth Ida

Weiner Tibor, rajz, gipsz,
m: 31 cm.

Fejérmegyei képzőművének kiállítása.
Székesfehérvár. 1966. kat. összeáll.
Kralovánszky Alán. Bev. Csukly Ilona. 6 l.

TÓTH Ida /

Weiner Tibor portré gipsz m: 31

Fejér megyei képzőművészek kiállitása. 1966.
Kat. bev.: Csukly Alajos

11

Kétoszlopos Jordesz, XVII. század.

Tóth Hermina

ötvös

1920-22

Éimisk 1930

89. l.

Tóth Gyuláné

Szerepel a Vasas Képzőművész körök

ornagos kiállításán

Nagyszalva 1965 nov. 24

Tóth Gyula

Az Ernst Muzeum kiállitásán szereplő hat művész munkájáról számol be -lay. sign.- val Szokolay Béla:

Goebel Jenő: rajzai igen tehetséges művész forrongó erejéről tanuskodnak,
Tóth Gyula: vizfestményeinek egyszerüsége, a vonal és perspektiva kifejező ereje a legjobb japánokra emlékeztet,
Istókovits Kálmán: monumentális erejü rézkarcokkal szerepel,- a kritika megállapitása szerint.
A hat művész közül: Szemere Lenke, Kotász Károly és Barcsay Jenő müveiknek ismertetése saját nevüknél található.

ÉLET, Bp. 1925. szept. 27. XVI.évf. 20.sz. 404. lap.

Tóth Gyula

szobrász

l. Budiparrajzisk

1941–42.

6. l.

Feliratok 1847-ből való aradi Kelyhen

VIII. 28.

Tóth Gyula

a Kinizsi-sorlog

kaje repr.

l. tábori oltár, kaje repr.

Budiparrajzesk

1940-41. 7. l.

tőkbrör

Sarcophag. romani VIII. 148.

Tóth Gyula

[illegible]

1

Budapesztvajzisk

1939-40. 10. 11. 1

MDK.

Tóth Ila

Kiállitási hir

Dunaujváros 1967 nov.lo.

MDK

Tóth Ila

Kiállitási hir

Dunaujváros 1968 jan.5 o.

Tóth Sba
szobrász

M.D.K

Villó ülő női alakokat ábrázoló kisplasztikákat állított ki a tarlaton

Kovács Gyula: Dunaujvárosi képzőművészek.
Műrészet, 1968. julius – 43 lap

MDK

Tóth Ila

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 ápr. 6.

Tóth Ila

Dunaújváros

Anaykor	bronzérem	ø : 9 cm
Didergő	br.	m : 60 "
Fejér megye 1919	bronzérem	ø : 10 "
1919.	"	ø : 10,5 "
Játszó fiú	"	ø : 9 cm
Käthe Kollwitz	"	ø : 10,5 "
Panni	br.	m : 21 "
Tübe fűző	festett gipsz	m : 27 "

V. Ernst dunántúli Képzőművének Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. Zat. Bev.: Kovalovszky Márta.

MDK

Tóth Ila

Kiállitási kritika

Művészet 1968 7.p.43.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196 _____

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.,
TELEF

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Tóth Ila

Energia

megvették a (i. művét fem.) helyi művészet)
őszi tárlatán

N. N.: Vásárlások az őszi
tárlaton

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XII.1

Tóth Ila

Dunaujvárosban él.
Lekepel a Fejér megyei őszi
táslaton kekesfehérvárott

K.D.: Megyei képzőművészeti
kiállítás

Dunaujvárosi Hirlap 1970 XII 11

Tóth Ilá

Említve

(b. ö.) Rangjához illő otthonban
Tejérmegyei Hírlap, 1970. nov. 14.

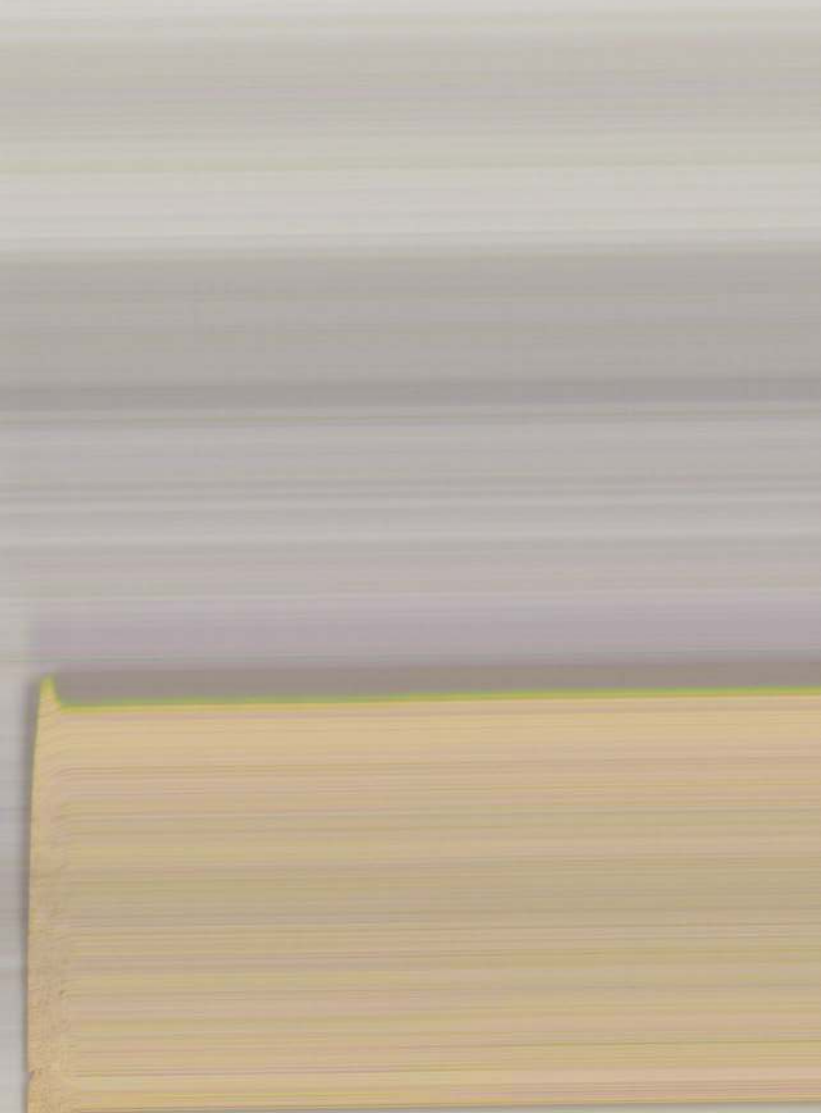

Tóth Iréu

„Mezőn".

(repr.)

Näk Lapja, 1943. febr. 10.

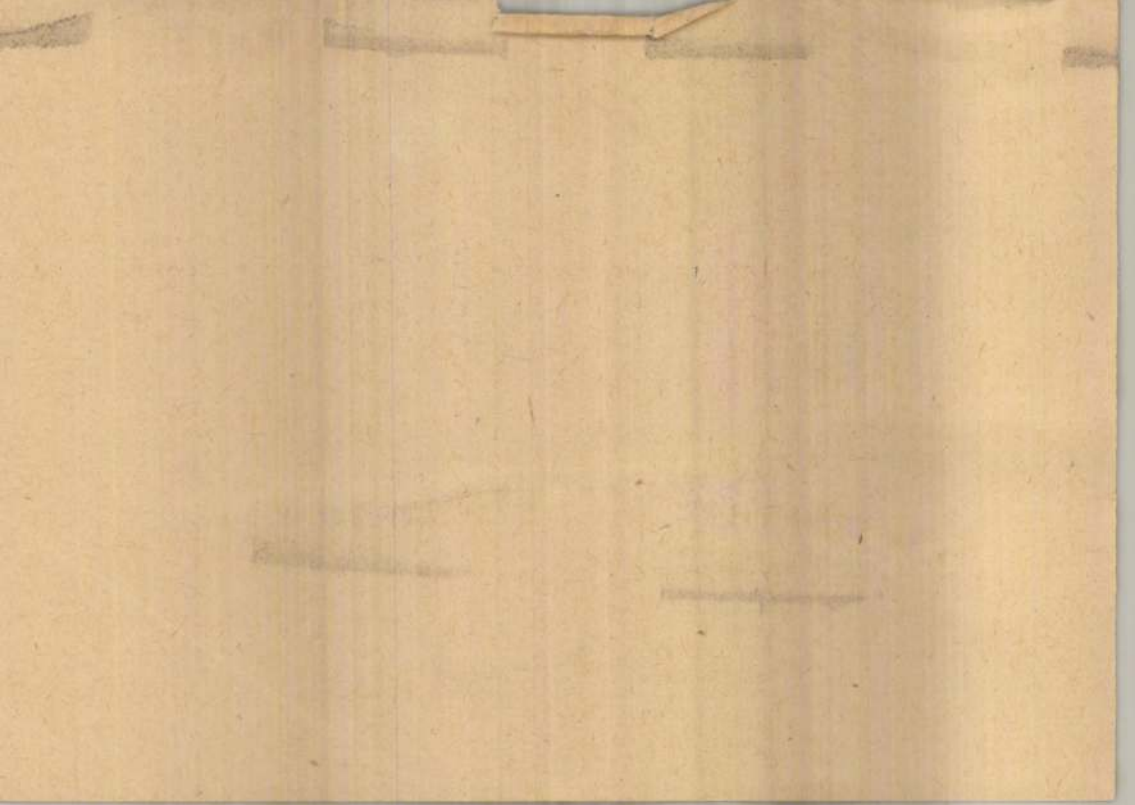

Tóth Irma

festő

lásd

Erdey Sándorné

Tóth Irma alatt.

Erdey Sándorné
alatt kikapcsolom.

Nem kell

Tóth Imre festő
társ Erdei Sándorné

pen balra a köröndökkel megerősitett
ezet, mig az árok vizében négy hattyú

Occid:

: 14 cm.

8.

Tóth Irén

Weitzer alapítvány kamataiból 400 k

Éimisk 1916/17. 29. l.

Festészetből dicsérő okm.

u. o. 30. l.

T. 2666.

le-t a Venetian. Marine Schule, a
yland Erzieh. Haus, valamint a Wie-
gy növendéke hallgatja, mig balra
mt. Erzieh. Haus növendékei tő-

17.8 : 20.9 cm.

9.

Tóth Irén

minisztereknőkségtől
500 K

Kímisk 1917/18. 30 l.

ben Alkmaer, mellett 1495-ben, meg-

térdig ábrázolva látjuk szent Katalint,
, a jobb kezében lévő nyitott könyvet olvas-
t pallos keresztvasán nyugtatja. Mögötte a
rben a ~~[illegible]~~ közeli épületeket meg fákat látjuk
en vállaira omlanak, réfben pedig koszorú a-
, korona ékesíti és a fölötte lévő dicsfényben:
sható. Öltözete piros palást és kissé kivágott
meg ékkövec boglárokkal. A képnek jobb szár
emléljük jobb kezében pálmával és baljában
~~[illegible]~~ balra néz ~~[illegible]~~, szőke hajának fürtjei
pántjaú aranyba foglalt drágakövek csillog ~~[illegible]~~nak,
nyakéke ~~[illegible]~~, szűk újjú piros ruhá-
élyének az emlék szalagja által határolt ré-
kendőjének aljat jobb karjaú át ~~[illegible]~~ vetette s vége
élyes épület, fák és vár képezik. Fejet dicsfény
RA ORA.." Az oltárkép szárnyainak hátán
át ~~[illegible]~~ szanak.

éretei a kerettel 105.5:60 cm.

Ltfa 1346

212.

Tóth Ireń

A Weitzer alapítvány
kamataiból 800 k

Éinnisk [redacted].

1917/18

30 l.

Torgó és Arda üvegy ala Fett
Vétetett Gondskicker Talabr
zettetett 1895: M. i.-én (136/95). E
3449/95 sz.

Tóth Irén

V. évés szakoklevél elégséges eredm.

Éimisk 1917/18. 32. l.

apujához híd csatlakozik, a
előtért pedig kanyargó út szeli.

.o, Bologna 1685.

Tóth Irén

1920/21 II. – 1922/20

Ferképzomfoiskávk

141 l.

Hejőkeresztúri vándorkut. III. 179.

Tóth Irén

szül. Jentán 1892 febr. 27
Rk. 5 ipárnuvi isk –
1920/21. II. elsőeves mu-
vesznő – Vaszary János

Tóth Irén

nyilv. női vajztanf-
9 hónap, jeles
Tanár Csizik Gyula
Iparrajziskola 1905

Magyarország legnagyobb paplangyára
Nagy aranyéremmel kitüntetve

TEHEL ÉS TUSCHÁK

PAPLANGYÁR

VIII., GYULAI PÁL UCCA 16

A Rókus kórház mellett Kőfaragó ucca sarok.

TELEFÓN: 1—325—77.

RÉGI DUNNÁBÓL 24 ÓRA ALATT
GYÖNYÖRŰ PEHELY PAPLANT
KÉSZITÜNK.

PAPLAN TISZTITÁS
TOLL TISZTITÁS ÉS ELADÁS.

KÜLÖNLEGES VATTA, GYAPJU ÉS PEHELYPAPLANOK MÜVÉSZI KIVITELBEN.

Tóth Irén

4 polg, 1 iparr.
női rajzosztaly
5 1/2 hónap, jeles
tanár Csizik Gyula
Iparrajziskola 1907

50–63; Boynichich I.: A zágrábi székesegyház kincstára. AÉ Ú. F. XV(1895) 147–157; Radisics J.: Nagy Lajos kelyhe Zárában. AÉ Ú. F. XV(1895) 48–50; Ernyei J.: A M. Nemzeti Múzeum „Csák Máté" hermája. RégTÉ II(1923–1926) 196–223; Mihalik 1927; Genthon 1927; Balogh J.: Magyar címeres ereklyetartó az apuliai Baribán. Henszlmann-Lapok III. Bp. 1927; Siklóssy L.: Az Anjouk mint amatőrök. Képzőművészet VI(1932) 74. skk; Dercsényi, D.: The Treasures of Louis the Great. The Hungarian Quarterly VI(1940) 121. skk; Dercsényi 1941. 153–170; Wonisch, O.: Mariazell. München é. n. [1957]; Freeman, M. B.: A Shrine for a Queen. The Metropolitan Museum of Art Bulletin 1963. 327–339; Mihalik 1964. 388–391; Toesca, I.: Il reliquiario della testa de San Giovanni Battista nella chiesa di San Silvestro in Capite a Roma. Bolletino d'Arte 1961. 307–314; Kovács É.: Egy elveszett magyar korona. MÉ XIV(1965) 212–213; Fisković, C.: Magyarország és Dalmácia művészeti kapcsolatai a középkorban és a reneszánsz idején. MÉ XVI(1967) 94–99; Lipinsky, A.: Das Schatzkammerbild in der Wallfahrtskirche in Mariazell. Alte und Moderne Kunst 13(1968) 2–7; uő: Il reliquiario di. S. Costanzo in S. Stefano a Carpi. Napoli Nobilissima VII(1968) 34–40; uő: Die Goldschmiedekunst im Königreich Neapel

TÓTH Irén

Kiállít: Debrecen, Kossuth Lajos
Tudományegyetem díszudvara.
„Megújítva őrzik a művészeti
hagyományokat".
LÁSD: BAKOSS TIBOR

Hajdú-Bihari Napló: 1996. aug. 6. hedd

A régi harang ezen felir
Szt.Jakab pártfogása ala

A második harang 1
ujra öntötték. Felirata:
1759." A harmadik meghas
József grófok önttették
in Ofen Josef Steinstocl
rum strict. obs. SS. Sa

1737-ben még egy
óra kiüthesse az óraneg
Nováry 1737. C.S.O.M. R

Rómer Flóris jegy
másikáról szintém megem
ranglában ilyen latin f
ri Divini Spiritu Campa
1734. /A Szentlélek tis
1734-ben./ Ábrázolja Kr
Jánossal. Rómer jegyzet

Tóth Irén, textiles, 1938. végbizonyitványt
nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.
33 l.

MDK

Tóth Irén, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.
44.1.

MDK.

Tóth Irén

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1965 juni 22.lap -

Tóth Irén M.D.K.

Balmazujvárorn tanit, most végzi a főiskola rajz-szakát, részt vesz a Képzőművészeti Kör munkájában

N őna i kiállitás a müvészklubban

Hajdu-Bihar megyei Napló 1965. márc. 9.

M E G H

A Magyar Országos Be
állitására az I., Döbrentey téri
A felállitás lehetős
hely kijelölése céljából f.évi j
rakor helyszini szemle lesz.

Tóth Irén

Jegyző

1913 – 1917

Érmind 1930

89. l.

K. D. K.

TÓTH Irén tanuló

Részvétel a kiállításon

(t. i.) ed Képző és Iparművészeti Gimn.
kiállítása
Magyar Nemzet 1961. febr. 11. 4. l.

MNK

Tóth Irén

szerepelt a kiállításon és

festményéért

harmadik díjat nyert.

--: A Tótfalusi kulturális szemle művészeti kiállítása Debrecenben.
Hajdúbihar megyei Népujság 1964 jun. 14.

Tóth Irén MDK

Debreceni köri tag , szerepelt a képzőművészeti kötök VI.országos kiállitásán /1963 nov. 7-21, Rózsa Ferenc kulturház Bp./ grafikai anyaggal.

"Tanulmányfej"

Kürti Katalin: A képzőművészeti körök legfőbb feladata az izlésnevelés.

Hajdubiharmegyei Népujság. 1963. dec.7.

MDK

Tóth Irén

Festményekkel szerepelt a képzőművészeti körök VI. országos kiállitásán./Bp. Rózsa Ferenc Művelődési Ház. 1963 nov.7-21./

"Interieur"

Kürti Katalin: A képzőművészeti körök legfőbb feladata az izlásnevelés.

Hajdubiharmegyei Népujság. 1963. dec. 7.

MDK.

Tóth Irén

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1965 juli.4.lap -

MDK.

Tóth Irén

Gyermekrajzkiállitáson szerepelt

Hajdubiharmegyei Néoujság 1965 ápr.18.lap -

Tóth Imre

Szerepel a pedagógusok találkozóján
Debrecenben

Dr. Tóth Ervin: A V. országos találkozás

Pedagógusok Lapja 1969 VI. 16

Tóth Gy.
folós

90 éve született Kun Béla, születésének évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget tartottak a Kun Béla téri emlékműnél.

— : Munkásmozgalom.
Július, 1976. márc. 2 - 6 oldal

Toth Y.
fotós

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége 30. évfordulójára ünepség volt a Vasas Szakszervezet Szikhánatan.

—: Nőmozgalom.
Tükör, 1975. febr. 25 - 6 oldal.

Tóth Y
fotós

Az MTÁ-n tanácskoztak
a szocialista országok nép-
frontmozgalmainak hipvise-
lői.

— Szocialista Tábor.
Tübör, 1975. ~~május~~ 24 - 6 oldal.
junius

Tóth Ilona

765-771. Akttanulmány, rajz
Kompozició-vázlat, "
773-775. Akt-tanulmány, "
Fejt nulmány, "
Akt-tanulmány, "
Kompozicióvázlat, "
Akt-tanulmány, "

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

Tóth Ilona

Fejtanulmány, rajz
Vázlat, "
782-783. Akt-tanulmány,"
Kompozicióvázlat, "
785-786. Akt-tanulmány,"
Kompozició-vázlat, "
Akt-tanulmány, "
Fejtanulmány, "

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

Tóth Ilona
790-791. Akt-tanulmány, rajz

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

MDK

Tóth Ilus iparm.
vás. 1925-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai.
/levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15./

nyának magasságában erőtelje
löl szegmentívü, felette kör
orompárkány felett négy háro
gü sisak, pala ~~födémmel~~. Az
téglányalapú alaprajza egy k
négyszögü kereszthajóval bőv
restye a szentély baoldalán.
kereszthajókon két-két, a sz
lak.

Belseje: A torony alatti tér
födém. A kórusnál és a ~~diade~~
vázott fejezetekkel. A szent
nyugvó hevederivek.

Berendezés: Főoltárának épit
klasszicis~~tikus~~ elemekkel:
tott ~~timpanon~~ kereszttel. A
két térdelő angyal faragott

Tóth Ilonka, textiles, 1936-37.
iparművészeti szakoklevelet nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1941.

34 l.

Tóth I. épitész

Kiss Tivadar dr.: A budapesti városháza 194o.évi tervpályázata. Technika, 1941. 24 l.

Tóth Ilona -

MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Tóth Ilona MDK

1924-ben ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Méltóságos Dr Lech
úr, J. é. szept. 10-ét a
gyarapitására, 397 a
-ajándékképen a c

Mellékelve, a minkolc
sejétől vissza ~~[illegible]~~
Kérend

Tóth Ilona

IV. é.

Jcol. nak

Ferkipzomfoisk vk

1933-34. 46-1.

K KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA.

Budapest, 1918 év September hó 30 n

Számla száma: 320

os bizottsága Budapest

tott ról szóló számlát van szerencsén

2 K 89 fillért

esetleg: a M. Kir. Postatakarékpénztárnál 15.041. sz. szám
Magyar Általános Hitelbanknál folyó-számlánkra költség

Teljes tisztelettel

MLA

% pénztári engedménnyel vagy havi

etto. — Késedelmes fizetés esetén 6% kamatot számitunk. — Perelhető
l. — Felszólamlások az áru és számla ellen csak azok vételétől számitott
pétetnek tekintetbe.

	Suly kilogrammokban		Alapár és pótlék		Egység	Pénzösszeg			
	egyenkint	összesen	K	f		egyenkint K	f	összesen K	f

Értesitő és gyári megrendelés száma	Megrendelés kelte	Megrendelés száma	Mennyiség	Egység	Tárgy és méret

240. kép. *M*

(15*)

Tóth Ilonka

textil

1931-34

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46.l

—

194. Gimignani, Giacinto (pistoiai festő 1611 – 1681) Scipio Vászon, olaj, 175 x 240 cm.

a legyőzött kartágóiakat fogadja. 1653.

Gerevich: PA, 241 l.
Giacinto Gimignani: Scipio stb 1653.

—

Maszlaghy II. 330 szám.
Gemigniani-Baldi Hyacinto. Jelenve lenn jobbra: Hyacinthus Gemignianus pistoiensis" pingebat A S 1663"

—

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár

Tóth Ilus

az 1930-as években
Nyíregyházán dekorativ rajzokat készít.

írod

Hunek

228.1

Tóth Ilus.

bábtervező

a debreceni Ludas Matyi bábszínház tervezője, bábtervező – tervező a Déri Múzeumban, majd a hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeumban szakterületét.

Alföld, 1965. 1. sz. 80. old.

Tóth Ilus.

bábtervező

A debreceni Lúdas Matyi Bábszín-ház vezetője, bábtervező, kiállításai: Déry Múzeumban és a hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeumban.

Említve.

Népművelés, 1965, 7. sz. 40. old.

Tóth Ilus,

bábtervező.

Bagoly és róka,
A két bors-ökröcske
A kis kéményseprő
Eszkimó-gyerekek,

repróh,

Népszmürélés, 1965. 7. sz. 40. old.

MDK.

Tóth Ilus

Bábuterveiről

Népmüvelés 1965 julius lap.-

M.D.K.

TÓTH Ilona

1928-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 339.l.

TÓTH Ilona

M.D.G.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola

tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

TÓTH Ilona

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

M.D.K.

Tóth Ilona

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

MDK

Tóth Ilona V.é.hallg.

Marokszedő, szob.

Ifjuságl Képzőm. és Iparm.kiáll. M.Szal. 1950. jun. 9 l.

MDK

Tóth Ilonka, textilmüv.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.

44.l.

MDK

Tóth Ilona

Akt-tanulmány, rajz

Kompozició vázlat,"

Akt-tanulmány, "

Fejtanulmány, "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

22. 1.

MDK

Tóth Ilona

"Marokszedő"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11.l.

MDK

Tóth Ilona

Fejtanulmány, rajz

Akt-tanulmány, "

" " "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

22.1.

MDK

Tóth Ilona

Akt-tanulmány, rajz

" " "

Kompozició-vázl."

Akt-tanulmány, "

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

22. 1.

MDK

Tóth Ilona

Vázlat, rajz

Akt-tanulm."

" " "

Kompozició-vázlat,"

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

22. 1.

E;TÓTH ILA

emlitve

Losonci Miklós:Tavaszi tárlat.Dunaujváros,Uitz Béla Terem

UJ TÜKÖR1982.XIX.évf.2o.sz.3-4.o.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér: Ft.

s számitásánál alapulvett munkaidő: hónap.

zony tartama: -tól -ig.

: irányitója:

déshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

e kerülő dijból progressziv jöv. adó és községfejl. hozzájár. kerül

97.....

....

megbizott megbizó

E.TÓTH ILA

repr. Bábozó
ld. Domanovszky Endre

Erdész László: A városlét jelképei.

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/4.sz.12-13.o.

MAGYAR TUDOMÁNYOS A
LIBRARY OF THE HUNGARIAN ACADE
БИБЛИОТЕКА ВЕНГЕРСКОЙ АКАДЕ

Mellékelten megküldjük az Akadémia
jegyzékét. Kérjük jelezzék, hogy köny
Az igények kielégitését a beérkezések

Tóth Ilo

Kamaratiáhitása volt
Dunaujvárosban a Papírgyárban

M. Zs.: „Meghitt öröm forrása ..."

Dunaujváros 1969 II. 21

Tóth Ila

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Székesfehérváron megnyílt a tejérmegyei kép. mint. tárlata

Dunaújváros 1968 XI. 9.

MDK

Tóth Ila

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 aug.2.

E. Tóth Ila

A szobrászati II. díjat kapta az alábbi pályázatok

N.N: A dunaujvárosi képzőművészeti pályázat eredménye

Nagyjság 1969 XII. 29

Tóth Ila

Dunaújvárosban él.
Kerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Képzőművészeink a székesfehérvári
tárlaton

Dunaújvárosi Hírlap 1969 XI. 11

E. Tóth Ila szobrász

Szanykor; Egyenjogúság; Nie mehr Krieg c. plakettje és munkásnő; Nyári szél; Tübe fűző c. Lisplasztikája (emb.) szerepel az alábbi tárlaton

K. D.: Megnyílt a Dunaujvárosi Őszi Tárlat

Dunaujvárosi Hirlap 1969 XI. 7

Tóth Ila

Szerepel a Dunaújvárosi Őri Táslaton

Dunaújvárosi Hírlap 1969 XI. 4

Tóth Ilona szobrász

Kezepel a dunanyvárosi művészek
salgótarjáni kiállításán

N.N: Dunanyvárosi művészek
Salgótarjánban

Nógrád 1969 IV. 10

E. Tóth Ila szobrász

kezeljel az alábbi tárlatos

N. N.: „Csak tinta ferrásbbe"
Dunaújvárosi képzőművészek
halgótarjánban

Nógrád 1969 IV. 23

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Tóth Gy.
fokos

Magyar parlamenti küldöttség
utazott Ausztriába.

—: Magyar - osztrák kapcsolatok.
Tükör, 1976. máj. 9 - 6 oldal.

Tóth Ilona, textilmérnök

Az idén áprilisban kapott nívó-díjat a Lenfonó és Szövőipari Váll. lakástextil kollekciója, alkotói: Oláh Enikő iparművész, Schwartz Jenőné technológus és Tóth Ilona textilmérnök. – Tóth Ilona az alapanyagokat elsősorban ő tervezi, a minták tervezését Oláh Enikő iparművész végzi, a színösszeállítás Schwartz Jenőné technológus munkája.

Jó reggelt!

1980. V. 30. 4.25 |N|.

Tóth Ilona, textilmérnök

L: Kádár Anna

–: Kitüntetések és ... 4.

Nérszabadság B-n. 1980 ápr. 2.

Tóth Ilona

Girl, repr.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971.

Tóth Ilona, a Földes gimnázium negyedikese.

A Molnár Béla Ifjúsági Ház első emeletén dolgozik a képzőművészeti szakkör, melynek tagjai közé tartozik,

B.S.: Linómetszet, tusrajz, portré.

Déli Hírlap (Miskolc), 1974. aug. 21.

MDK

Tóth Ilona
Marokszedő, szobor

Tamás E: I.Magy.Képzm.kiáll. szobormüvei. Kis Ujság, 195o. szept. 2. 4 l.

E. Tóth Ilia

Szobrász

Kiállítás Dunaújvárosban

Magyar Hirlap 1973 XII. 345

E. Tóth Ila

Szobrászművész

Dunaújváros terén avatták fel „Bábozó" szobrát

Magyar Hírlap 1973 X. 284

E. Tóth Ilona

A legjobb plakat 2000 Ft-os díjat nyerte

A DIN plakett- és plakátpályázat eredménye
Dunaújvárosi Hírlap 1970. feb. 10.

Tóth Ilona

Ülő akt c. műve (eml.)

szerepel az alábbi tárlatok

Torday Aliz: Fejérmegyei képzőművészek
kiállítása

Fejérmegyei Hírlap 1968 XI. 10

Tóth Ilona

Bábozók c. művét (ehl.)
Dunaujvárosban helyezik el

N.N.: Uj kép. műv. alkotások elhelyezését
tervezik Dunaujvárosban

Dunaujváros 1969 I. 21

MDK

Tóth Ilona

Marokszedő, szobor

Pogány Ö.C: 1. Magy. Képzőműv.kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

TÓTH Ilona

M.D.K.

(1952)
Művért. Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás 128. l.

48.

Tóth Ilona

1920/21 – 1924/25

Ferképzomfoiskévk

141.

Szent Miklós.

A középtért a bástyákka
melynek épületei fölött a mec
kapujához czölöpökön nyugvó h
pedig jobbra lovasok küzdenek
segitség érkezik. Felirata fö

S. NICOLAVS.

alól a jobbsarkon: 32.

Rm., mér. a rl. 10.5: 18

Tóth Ilona

1930/31 – 1932/33

Ferképzőmúzeum

141.

Szent Miklós.

Az előtérben a bástyákk
váron innen, melynek épületei
és kapujához czölöpökön nyugvó
és török lovas küzd egymással;
nak. Felirata a lebegő mondats
vannak:

S. N

fölül balra: 37.

Rm., mér. a rl. 17.2: 1

92-9

Tóth Ilona

1938/39. II. évi
szobrászati vak,
rendes hallg.
I-II. félév

Ferképzomfoiskèvk
1937/39.

155. l.